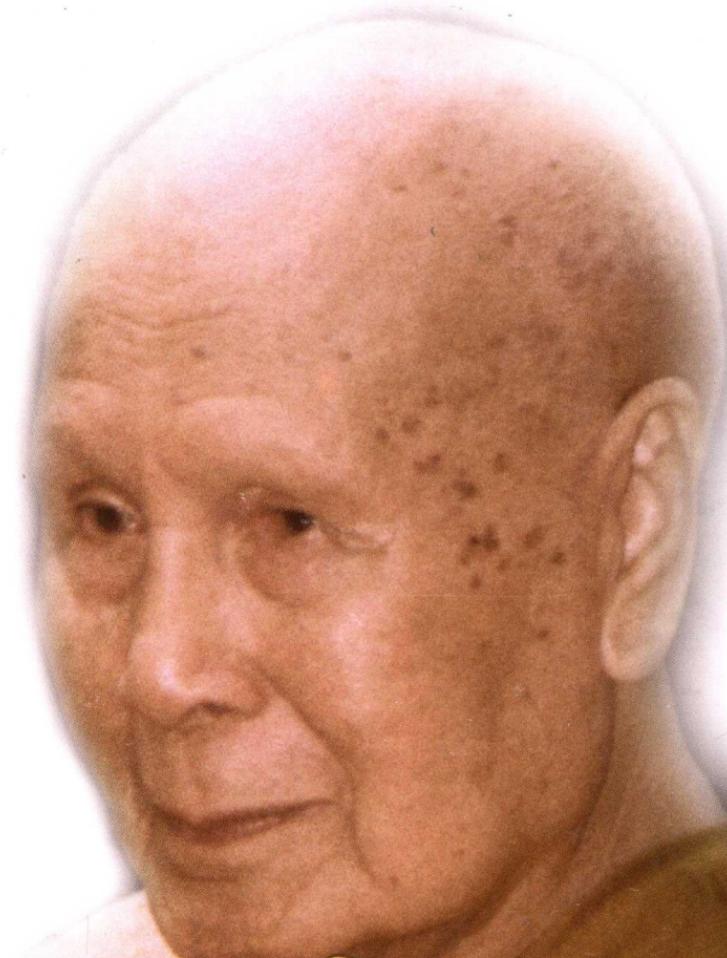

งานคือเชิญ เชิญคืองานบันดาลสุข ทำงานให้สุก เป็นสุขบนภาระ

จากธรรมชาติ ถึงสุธรรมชาติ

๑๑ พ.ศ.๒๕๖๘

๑๐ ๗.๑.๒๕๖๘

WS:พระมหาเมืองคลาจารย์ลด:สังฆาร
ประวัติเชิญ การงาน หลักธรรม ปัญญาบันทึกฯ

จากธรรมชาติ : คืนสู่ธรรมชาติ

พระพรมมังคลาจารย์ลงทะเบียน

ประวัติชีวิต • การงาน • หลักธรรม

ChangeFusion

เครือข่ายจิตอาสา
Volunteer Spirit Network

การพิมพ์หนังสือธรรมะเป็นอนุสรณ์และที่ระลึก นอกจากเป็นการจัดทำสิ่งที่มีประโยชน์ที่คงอยู่ยืนนานแล้ว ยังเป็นการบำเพ็ญธรรมทาน คือ การให้ทานที่พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญว่าเป็นทานอันยอดเยี่ยมอีกด้วย ผู้ปฏิบัติเช่นนี้จึงรู้ว่าได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่องค์ธรรม ขันจักถໍานายประਯชน์สุขที่แท้จริงแก่นุชย์ทั้งมวล

ธรรมสภាបนกพิมพ์หนังสือธรรมะที่มีคุณภาพ อุดมด้วยเนื้อหาสาระ เป็นที่ระลึกในทุกโอกาสของงานประจำ เป็นการใช้จ่ายเงินที่มีคุณค่าและให้ประโยชน์อย่างสูงต้อง ท่านที่เห็นคุณค่าและประสงค์จะพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทานโปรดติดต่อได้ที่...

- ธรรมสภा สถาบันบันกพิมพ์ธรรม และ ศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนา
เลขที่ ๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๓๐
โทรศัพท์ / โทรสาร : (๐๒) ๔๔๑๔๕๓๕, ๘๙๘๗๗๔๖๐, ๔๔๑๔๕๘๘

คำนำในการจัดพิมพ์

ในวันลงทะเบียนพระราชทานมังคลาจารย์
(หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐)

การจัดพิมพ์ “ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ ปัญญานันทภิกขุ” เป็นเด่นในคราวนี้ เป็นการกระทำของคณะพุทธบริษัทที่เป็นมาราภาราโถยตลอด เพราะจะบังกันข้อครหาว่า ท่านเจ้าของประวัติมีวิธีปฏิบัติที่ไม่ดี ทั้งนี้ก็เป็นเพียงเลิงบังกันอกุศลจิตให้แก่บ้างคนเท่านั้น นอกนั้นเห็นแต่ประโยชน์ ที่มีแต่ทางดีแก่ผู้ที่ต้องการให้ถูกหลานหรือบุคคลที่สมควรได้พบได้อ่าน เพื่อเป็นแนวทางบุคคลหนึ่งมีลักษณะ ชีวิต ที่ใช้วันเวลาลดลงอย่างขัย ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม จนมีหนังสือพิมพ์บางฉบับเรียกท่านว่า “คนของประชาชน” ซึ่งตัวท่านเองก็มีใช้ชื่อชอบคำเรียกที่โลกเขานี้กกว่า ตีเดิมประดาอย่างนั้น ท่านเคยพึงว่า “คนของพระ” หรือ “คนของธรรมะ” จะถูกกว่า แต่คำว่า “คนของประชาชน” ทางโลกเขานิยมเรียกในสมัยเห่อประเสริฐปัจจุบัน ก็จะไปห้ามเข้าไม่ได้

ในประวัตินี้ทั้งเล่น ท่านถ่องเดือกด่านตอนไกดอนหนึ่งคูเดิด จะไม่พบว่า ท่านกล่าวเล่าไว้อย่างยกตัวเองเดียว คงเล่าไปอย่างชีวิตคนธรรมชาติ ๆ ที่ต้องเผชิญกับชีวิตร้าย ฯ ในจากแห่งชีวิต ยังมีพากเกราหลายคนเสียชีวิตให้ติดตามรู้เห็นเหตุการณ์ชีวิตจริงของท่าน ที่ท่านได้ท่องผู้สืบสานฝ่ามาเจริญ ๆ ว่ามันสาหัสเข้มข้นมากกว่า

ที่ท่านเล่าเอօนมากมาย แต่นี่ท่านก็ล่าgwิ้งไว้แล้วว่าเป็นประวัติสังเขป ตอนใดที่จะเห็นไปว่าเป็นการยกตัวเอง ท่านก็คงไม่เล่าเป็นแน่ เป็นหน้าที่ของผู้รู้ ผู้เห็น ที่จะเชื่อน เล่าสืบต่อ กันไว้ ในเมื่อท่านหาไม่แล้ว ประวัติของท่านจึงจะสมบูรณ์

หนังสือ “จากธรรมชาติ : คืนสู่ธรรมชาติ พราพรหมมังคลาจารย์และสังฆาร” เล่มนี้ จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกและเทิดทุนพระธรรม ในขณะที่ท่านพระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงปู่ปัญญาณนห) ละสังฆารจากบรรณพิภพ ในวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ธรรมสภากลไกรวมประวัติ ผลงาน และหลักธรรม โดยคัดเลือกและเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ขึ้น จัดแบ่งเป็นสามส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ภาคชีวิต เป็นประวัติที่ท่านได้เมตตาเล่าไว้ให้ญาติโยมฟัง เป็นชีวิตอย่างที่น่าอศจรรย์ใจว่า ทำในท่านจึงสร้างคนและสร้างงานได้ขนาดนี้

ส่วนที่ ๒ ภาคผลงาน เป็นการเรียบเรียงผลงานที่ท่านได้สร้างขึ้น พร้อมทั้งฝึกนักอุปสรรค์ต่าง ๆ ที่ได้ประสบและเผยแพร่ บังเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมและนามธรรมอย่างมากมาย

ส่วนที่ ๓ ภาคหลักธรรม เป็นการรวมประธรรมเทศนา และปาฐกถา ครั้งที่สำคัญที่สุด ได้แก่ พระธรรมเทศนาน้ำพระที่นั่ง และปาฐกถาธรรมครั้งสำคัญ ที่ถานอโศกวัดมหาธาตุ เรื่องความอยู่รอดของพระพุทธศาสนา และที่อื่นอีกหลายครั้ง

ธรรมสภากลไกรวมประวัติ ชีวิต ผลงาน และหลักธรรม ของพระภิกษุในประเทศไทย เพื่อให้เป็นธรรมานุสตรณ์สติปัฏย์สถาพรไว้ในแผ่นดิน ดังนี้

๑. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	สมเด็จพระญาณสังวร ฯ
๒. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต)
๓. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
๔. ชีวิต การงาน หลักธรรม	ของ	หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี

៥. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงปู่คุณย์ อคุโล
៦. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงปู่ขาว อนาคตโย
៧. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงปู่บุตคล ถาวโร
៨. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ พระอาจารย์ฝัน อาจาโร
៩. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ พระพุทธภรรญาณ
១០. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ
១១. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงพ่อปัญญาննທກົກ
១២. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงพ่อสด วัดปากน้ำ
១៣. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงพ่อพุธ ฐานิโย
១៤. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงพ่อชา สุกัลโท
១៥. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ หลวงพ่อจารุ ฉุตธัมโน
១៦. ชีวิต การงาน หลักธรรม ของ พระพราหมกุณาภรณ์ (ป. อ. ปัญโต)

ท่านสาขุชนที่ได้สมัปสักบัพหนังสือเล่นนี้ ขอได้โปรดมองແຕินແປ่ตีເດືອນຄວາມ
ປរາຮານທີ່ຂອງເຮົາ ທີ່ໄດ້ໃຊ້ສຸດໃນການຈັດທຳບັນຫຼັງສຶກສູນທີ່
ພື້ນຖານຂອງພະຍານື່ ເພີ່ມສີສັນແລະຈັດຖຸປະເລີນໃຫ້
ສ່ວຍງານຢືນຢັນ ຕ້ວຍທັງປະໂຍບ່ອນໃຫ້ບັນຫຼັງສຶກສູນທີ່ມີອາຍຸຢືນນານນັບ ១០០ ປີ ເພື່ອວ່າ
ໃນກາລືດ້ວຍກາກທັນໄມ້ມີຜູ້ໃຈສັກພິມພໍບັນຫຼັງສຶກສູນທີ່ທີ່ອາກແພຍແພວ່
ໜ້າຮຸ່ນຫັດ ແລະຄູກຫຼານຂອງເຮົາຈະໄດ້ມີບັນຫຼັງສຶກສູນທີ່ທີ່ໄດ້ກິດຈາກເປັນປະທິບໍດີ

ຕ້ວຍຄວາມສຸງວິດແລະຫວັງທີ່
ຮຽນສົກປະການໃຫ້ໂດກພົບຄວາມສົງບສູງ

สารบัญ

วัยต้น	๕
สู่เพศพรหมจาร్ย	๓๑
เดินธุดงค์ไปกับพระโลกนาถ	๔๗
การเทคโนโลยีแห่งความงาม	๕๓
เข้ากรุงเทพฯเรียนบาลี	๖๓
ปักหลักธรรมที่เชียงใหม่	๗๙
ท่านปัญญาตีชนดทางพญานาค	๙๑
ชีวิตที่พิจารณาแล้ว	๙๗
แม่ทัพโลก	๑๐๗
แปดสิบปีปัญญาณแหกนกช	๑๒๗
พระธรรมเทศนาครั้งสำคัญ	๑๕๓
พระธรรมเทศนาหน้าพระที่นั่ง	๑๖๗
ความอยู่รอดของพระพุทธศาสนา	๑๘๓
หลักธรรมเรื่องพระพุทธศาสนาที่แท้	๒๐๓
วันเกิดของข้าพเจ้า	๒๗๕

วัยต้น

ประวัติที่ทำนเล่าลงเนื่องในโอกาสอายุครบ ๕ รอบ

ญาติโยม พุทธบริษัททั้งหลาย.

ณ บัดนี้ ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาพิเศษในวันนี้แล้ว ขอให้ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ ตั้งอกตึ้งใจฟังด้วยดี เพื่อให้ได้ประโยชน์ยั่งยืนจากการฟังตามสมควรแก่เวลา.

การแสดงปาฐกถาในวันนี้ ก็ครั้งพุดถึงเรื่องเกี่ยวกับตัวของตัวมากกว่าแต่ร่วมกับมีธรรมะอยู่ในตัว. เมื่อได้ยินพิจารณาตัวเองตลอดเวลาแล้ว บางทีก็นึกขึ้นตัวเอง บางทีก็สังสารตัวเอง แต่บางทีก็นึกได้ว่า เօ วันนี้มันผ่านพ้นหลุมนรกมาได้อย่างไร มีชีวิตมาได้ถึงขนาดนี้โดยอาการอย่างไร. นั่นพิจารณาแล้วก็รู้สึกว่า سابายใจในเมื่อมองเห็นสิ่งที่ตนได้กระทำ อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบำเพ็ญชีวิตให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นมาตลอดเวลานาน โดยเฉพาะตั้งแต่บวชเป็นสามเณรเป็นพระมา ก็ได้ใช้ชีวิตในแบบที่เป็นประโยชน์ เป็นคุณแก่ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย

อันนี้มองดูแล้วก็เกิดความสบายใจ. ญาติโยมจำนวนมากหลายได้เดยกามว่า ทำไม่ไม่พิมพ์เรื่องประวัติของท่านชายบัง ยังไม่เคยคิดว่าจะทำอย่างนั้น. แต่ว่าวงคนบอกว่าอย่างจะรู้ เพราะว่าชีวิตของคนนี้เป็นเรื่องน่าศึกษา เป็นเรื่องที่มีบทเรียนถ้าหากว่าได้เขียนขึ้นก็จะดี. ธรรมานั้นทะซึ่งเคยบรรยายเป็นคิชัยอยู่ด้วยกัน ก็ได้ขอร้องหลายครั้งหลายหน่วยให้เขียนเสียที่ แต่ไม่มีเวลาที่จะนั่งลงเขียนได้ เพราะว่าถ้าเขียนแล้ว มันต้องใช้ยันจนจบต้องใช้เวลา ไม่ยุ่งกับไตรมาสเดือนที่ที่เป็นอยู่เวลาอีก ต้องยุ่งกับคนมาก ๆ ไม่มีโอกาสที่จะนั่งเขียนได้ตลอดไป จึงนึกว่าในวันทำบุญวันนี้จะได้กล้าไว้ในเทพไปเลี้ยง เคราะห์เอาไปพิมพ์แลกจ่ายอะไร ก็ได้ ในกาลต่อไปข้างหน้า เพื่อประโยชน์แก่คนที่อยากรู้ อยากรู้ อยากรู้ ในการเรียนในเรื่องเกี่ยวกับประวัติชีวิตต่อไป.

ข้าพเจ้าเกิดที่จังหวัดพัทลุง อันเป็นจังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทย. เอี่ยชื่อจังหวัดพัทลุงลงทะเบียนมีคนสันหน้ากันมาก เพราะว่าเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงในทางดุๆ อยู่ โดยเฉพาะเวลานี้ก็มีพาก ค.ม.อยู่ในจังหวัดนั้น ไปเอี่ยชื่อขึ้นที่ไหน เขา ก็สันหน้าเป็นเมืองที่น่ากลัว. แต่ว่าความจริงนั้นไม่มีอะไรที่น่าจะต้องกลัวมากเกินไป จังหวัดพัทลุงในสมัยที่ข้าพเจ้าเกิดนั้น ไม่เหมือนกับพัทลุงเดียวันนี้ คือเมื่อก่อนนั้นตัวเมืองอยู่ทางทะเลสาบเขารีกต่ำบลลปะ บ้านที่ข้าพเจ้าเกิดนั้นอยู่ห่างเมืองถึง๑๕ ก.ม. ในสมัยก่อนนี้ต้องเดินทางด้วยเท้าไม่มีรถ ไม่มีอะไรไป นับว่าอยู่ห่างไกล กับความเจริญที่เขามี ๆ กันอยู่พอสมควร โรงเรียนสำหรับศึกษากันในเวลานั้นก็ไม่แพร่หลาย มีอยู่เฉพาะในตัวเมือง ในต่ำบลลที่ข้าพเจ้าเกิดนั้นยังไม่ได้มี แต่ว่ามามีในตอนหลัง ก็พอได้เล่าเรียนกับเขา. มาตราบิดาของข้าพเจ้าเป็นคนธรรมชาติชาวไร่ คือทำนา ไม่มีที่ดินเป็นของตัวมากมายอะไร ลองสำรวจนิด ๆ ดูว่านาที่โยมมีอยู่นั้น รวมเข้าแล้วก็ประมาณสัก ๒๐ ไร่เท่านั้นเอง. โยมจะต้องไปเช่านาคนอื่นทำทุกวปี เพื่อจะได้มีข้าวสำหรับเลี้ยงครอบครัว. แต่ว่าก็ไม่ลำบากยากเข็ญ

อะไร เป็นครอบครัวที่เรียกว่าอยู่เย็นเป็นสุข เพราะว่ามารดาเป็นคนล้มมาทิภูรี มีความเห็นชอบประพฤติตนอยู่ในธรรมะอย่างเรียบง่ายตลอดมา. pragatī ในครอบครัวนั้น ตั้งแต่ข้าพเจ้าจำความได้ อยู่กันด้วยความสงบ ไม่มีเรื่องอะไรที่จะต้องทะเลาะ ทะเล้งกัน. คุณโนยมหั้งสองคนนั้นเป็นผู้พูดน้อย แต่ว่ามีใจเยือกเย็นอยู่ มีเรื่องอะไรเกิดขึ้นก็พูดกันเบา ๆ ไม่เคยถูกเฉียงอะไรกันมากนัก โดยเฉพาะโนยมผู้ชายนั้น พูดน้อยที่สุดครั้งชีวิตตลอดเวลา เป็นคนมีรูปร่างที่เรียกว่ามีหนวด มีเครามาก หน่อย โครงการ มักจะล้อเลียนว่าแข็ง แต่ความจริงก็เป็นไทย ๑๐๐ เมอร์เซ่นท์ ส่วนโนยมผู้หญิงนั้นมีปกติเช่นกัน แต่อารมณ์ดี ไม่เคยทะเลกับเพื่อนบ้าน เรากลัวกันด้วยความสุข ความสนaby.

ในสมัยที่ข้าพเจ้าเป็นเด็ก พ่อเติบโตขึ้นพอสมควรพอจะทำงานทำการได้ ก็จะต้องทำงานคือเลี้ยงเคย ต้องเอาเคยไปเลี้ยงในทุ่งนา เวลาที่รำคาญใจที่สุด คือเวลาตื่นเช้า ๆ ในฤดูใบไม้ผลิ เพราะจะต้องเอาเคยไปก่อนแต่เช้ามืด. ข้าพเจ้าเป็น คนกล้ามี แต่ว่ามันกล้าอยู่ในใจไม่กล้าบอกคุณพ่อว่ากล้ามี กลัวถูกดุ. เวลาเขาใช้ ให้ไปป่าทุกแล้วใจมันไม่สบายทุกที ในเวลากลางคืน โดยเฉพาะตอนไก่รุ่ง จุนเคย ให้ออกไปกินหญ้าเสียก่อน แล้วจึงจะเตรียมไฟสำหรับใบนา. เวลาเคยไปกินหญ้าตอนเช้านี้ กล้าเหลือเกิน เวลากลัวจะทำอย่างไร ไม่มีอะไรเป็นที่พึ่ง ต้องเดิน กับเคยไปด้วย เคยไปกินหญ้าตรงไหนก็เดินตามมันไป เหมือนกับคุยกับมัน ไปด้วยนั้นเอง เคยเป็นเพื่อน นิกในใจว่ามีเรื่องอะไรขึ้นก็ขึ้นขึ้นหลังแล้วก็ขับ หนีไปเท่านั้นเอง แต่ก็ไม่มีอะไรบางที่เห็นต่อไม่ก็กลัว นึกว่ามีอะไรอยู่ในอยู่ตรงนั้น เลยเดินทางไปด้วยความเรียบไป แล้วก็มองดูที่ต่อไม่นั้นตลอดเวลาว่ามันแสดงอาการ อย่างไร ดูไปดูมานจนสิ่ง พอส่องก็เห็นว่า อ้อต่อไม่นั้นเอง ไม่ใช่ผีที่ไหน แต่ว่า ความกล้าก็ยังมีอยู่ในใจนั้นเอง.

ความสุขในสมัยเป็นเด็กนี้ เป็นความสุขประกายเด็กเลี้ยงเคย คือว่าวัน

ใน ความกินหญ้าอีเมื่อท้อง เอาไปบนอนน้ำตอตอนเย็น ๆ นั่งดูมันด้วยอารมณ์สุดชื่น แจ่มใส. แต่ถ้าวันไหนความไม่อิ่ม รู้สึกว่าไม่สบายใจ. เวลากลางวันไปเลี้ยงความ ในทุ่ง ข้าพเจ้าไม่ชอบคลุกคลีกับเด็กเลี้ยงความอื่น ๆ เพราะว่าเขากูกชน ชอบเล่น ในเรื่องที่เรียกว่าบุ่ง ๆ ปอย ๆ จึงไม่ชอบคลุกคลีกับเด็กเหล่านั้น. พวකเด็กเลี้ยงความ โดยมากจะเล่น เขารู้สึกว่าเลือกินวัวคือชีดเป็นตาต่างคล้ายหมากรุก แล้วก็มีเสื้อสีตัว มีวัวสินสองตัว. หินนี้ก็เดินไปๆ ได้ยกเสื้อกินวัวหมด. ถ้าหากว่า ใครถือวัวก็แพ้เสือ ถ้าแพ้เสือก็จะยกหัวเข้ากัน. เวลาเขากางคนม้ายกเจ็บ ๆ คนถูกยกกระโดด พอกรorchขึ้นมาก็ต่อยปากกัน. ได้เห็นเพื่อนเด็กเลี้ยงวัวเลี้ยงความ ต่อยกันแล้วไม่ค่อยจะพอใจ เพราะไม่ชอบการซักต่อย ไม่ชอบความชนะในรูปนั้น จึงหนีตลอดเวลา. ถ้าเพื่อนชวนต่อย เราก็บอกว่าไม่เอาด้วย แต่หนีไปเลี้ย. ตาม ปกติมักจะไปนั่งคนเดียวในกลางแจ้ง แม้แต่จะล้อมเปรี้ยง ๆ ไม่มีร่มไม้ แต่ก็ ไปนั่งอยู่อย่างนั้น ไม่มีเสื้อใส นุ่มผ้าขาวม้าผืนเดียวแล้วก็ไปนั่งอยู่อย่างนั้น เพื่อดู วัวดูความว่ามันกินหญ้าอย่างไร บางทีก็เกิดความคิดขึ้นในใจว่า เอ้อ เรายังเลี้ยง ความกันไปถึงไหน เมื่อไหร้มันจะต้องหยุดเลี้ยงความกันเสียที . นั่งแล้วมันเกิด ความคิดขึ้นอย่างนั้น แต่ก็ยังไม่คิดอะไรมากไปกว่านั้น คงทำงานเลี้ยงวัว เลี้ยง ความไปตามปกติในฤดูที่มีการฤดูนา. เวลาไปโภคนาอาความไปเลี้ยงเข้า ๆ นี้ มันจะ กินอาหารก่อน อาหารที่ให้กินประจำบ้านภาคใต้ก่อนไปโภคนา ทำให้กินข้าวเหนียว ไม่รู้ว่าเพราะอะไร ปวดห้องบอย ๆ เวลาโตขึ้นจึงรู้ว่า อ้ออาหารมันแข็งกินไปย่อย ยาก เวลาไปนั่งหัวคันนาคุณโยมไก่นานนี้นั่งปวดห้องตลอดเวลา ปวดอยู่ทุกครา ๆ ช่วงมองแต่ก็ไม่รู้สาเหตุ ตื่นเช้าก็กินข้าวเหนียวอีก ข้าวเหนียว เข้าหุงสủy แล้วก็ ไม่มีกับอะไร จึงน้ำผึ้งน้ำตาลโคนด เพราะแควรอ่ากาะรองโน่นนั่นมีต้นตาลมาก ซื้อน้ำตาลโคนดเอาไว้ เป็นน้ำตาลเหลว เอาข้าวเหนียวจม้น้ำตาล กินเช้าไป ๒-๓ ปั้น ๔-๕ ก้อน แล้วก็ไปนอน ปวดห้องทุกที่มารู้ว่าเมื่อโคนว่า อ้ายปวดห้องเมื่อเดือนนี้

มันเรื่องกินข้าวเห็นยวนี้เอง เพราะเป็นอาหารที่ย่อยยาก ทำอยู่อย่างนี้ตลอดมา ยังไม่ได้เริ่มเรียนหนังสือเวลานั้น.

เมื่อเริ่มจะเรียนหนังสือนี้ ไม่มีครูอื่นสอน แต่ว่าโยมผู้ชายนั้นแหละเป็นครูสอนเอง จำความได้ว่านจะเริ่มเรียนหนังสือนี้เป็นวันพุธสบดี ข้าพเจ้าเกิดวันพุธสบดี ถ้าันตามจันทรคติ ก็ขัน ๑๔ ค่า เดือน ๖ แต่ว่าทางสุริยคติเป็นวันที่ ๑๒ พฤหัสภาค ปีกุน พ.ศ. ๒๕๕๕. เกลาจะเรียนหนังสือนี้ก็เริ่มเรียนในวันพุธสุดฯ จำได้วันนั้น เพราะเป็นภาคติดตา คุณโยมทุ่งได้จับตัวไปอาบน้ำ ท้าแบงแต่งตัวเรียบร้อย. ที่ว่าเรียบร้อยนี้คือว่า净ุ่งขาวเท่านั้นเอง แต่ไม่ได้สวมเสื้อ มีแต่ผ้า净ุ่ง แล้วก็มีผ้าขาวที่มีเคลือบนำอกผืนหนึ่ง เข้าจัดที่ลำหรับให้วัครุก่อนเรียนหนังสือ มีผ้าขาวผืนหนึ่ง มีม้าตัวเล็กๆ เตี้ยๆ เอามาวางไว้ตรงนั้น แล้วก็มีหมากพลู ๙ ค่า มีเทียนชี้ฟูซึ่งโยมผู้หญิงบ้านด้วยฝีมือ ๙ เล่ม เอามาติดไว้ที่มังนั้น พอาบน้ำ แต่งตัวเสร็จแล้วก็เข้าไปกราบ ๓ ครั้งก่อนจุดเทียน จุดเทียนเสร็จแล้วกราบอีก ๓ ครั้ง แล้วก็นั่งประนมมือ มีคนๆ หนึ่งชื่อลุงด้วง เป็นผู้มีความรู้จำกัดให้วัครุได้แก่กันให้ไว้ครู ค่าให้วัครุนั้นว่ายากจามาได้ จำได้แต่ขันตันว่า สวัสดี เจ้าข้าเอี่ย จามาถึงกุข้าหนา ข้าน้อยขอเรียนอรรถเรียนทั้งธรรมคถฯ แล้วว่ากันไปยังไงว่า อยู่ประมาณสัก ๑๕ นาทีเท่านั้นจะได้ ว่าจุนเสร็จแล้วคุณโยมผู้ชายก็จับมือข้าให้ถือดินสอ ซึ่งขุ่ดได้จากพื้นแผ่นเดินเมืองพัทลุง มันเนียนนุ่มนิ่นหนึ่ง เขารายกว่า “คุณ” บักช์ได้น้ำถ่านเนินสูงๆ เขารายกว่า “คุณ” ภาคเหนือเรารายกว่า “ม่อน” แต่ภาคกลางนี้ เขารายกว่า “นิ่น”. เขารายกว่า “คุณดินสอ” อ้ายคุณดินสอนี้มีดินสือขาวคล้ายกับดินสอของ เอามาเลือยทำเป็นดินสอเหลาแห่งกลมๆ ดินสอนี้ใช้เขียนหนังสือในแผ่นกระดาษ กระดาษที่ใช้เขียนนั้น เป็นกระดาษชนวนแผ่นดินใหญ่ เป็นกระดาษที่โยมเคยใช้เมื่อสมัยอยุธยา แล้วก็ยังเก็บไว้เอาไว้ลูกชายเรียน เลียดายที่กระดาษแผ่นนั้นมันไม่เหลืออยู่แล้ว ถ้าเหลืออยู่จะเก็บไว้เป็นพิพิธภัณฑ์ของชีวิต

ท่านจับมือข้าให้จับดินสอ แล้วก็ลากบันกระดานนี้ ลากตัว ก ตัวเดียว เขียนตัว ก ก่อนเพื่อนที่เดียว แล้วก็เขียนอยู่วันยังค่ำ ว่าง ๆ ก็ลงไปเล่นเสียมั้ง แล้วขึ้นมาเขียนต่อ บางครั้งคุณโยมกโนให้เหมือนกัน เพราจะเขียนไม่ถูก ก็เอาจมือเคาะกระดาน เสียบ้าง แต่ก็ไม่ได้ลงโทษอะไรรุนแรง เรียนอย่างนี้ทุกๆ วันที่บ้าน ไม่ได้ไปเรียน ที่โรงเรียน ไม่ได้ไปเรียนที่ตัด เขียนแบบนี้จังกระหังจำ ก. ช. จำสารีได้ และมีการเจอกลูก ก ก ก ก ก อ เรื่อยไป ช ช ชา ชิ ชิ ชิ เรื่อยไปจนจบ รูปสรระ แล้วก็เริ่มเรียนหนังสือ ที่เป็นแบบเรียน.

ตอนเรียนหนังสือแบบเรียนเรวนี้ แบบเรียนเร็วเล่มหนึ่ง สมัยนั้นเขาแจกไปตามวัด ท่านสมการที่วัดได้กลับบ้านเข้าเรียกว่า วัดนางลาด คุณโยมที่เป็นคุณยาย คุณยายนี้ทางภาคใต้เขาเรียก “แม่แก่” เรียกว่าแม่แก่คุณตาเข้าเรียก “พ่อแก่” ถ้าปู่ ก็เรียกปู่ ย่าก็เรียกย่า คุณโยมก็พูดชอบกว่า นั้นวัดเรา พุดบอกเสมอว่าวัดเราแล้ว ต่อมาได้ไปถามว่า ทำไม่เรียกว่าวัดเรา ก เพราะว่าบรรพบุรุษ ข้างฝ่ายมารดาเป็นผู้สร้างวัดนั้นขึ้นมา แล้วก็เรียกว่าวัดเราเสมอมา ตอนที่ไปอยู่วัดนี้เพราะน้ำชาย บวช น้ำชายนี้ได้ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน ลำปาง สมัยที่เข้าเปิดใหม่ๆ มีพระเป็นครูใหญ่ ชื่อคุณครูเทียน ไปจากเมืองนครฯ นั้นก็มีความรู้หนังสือ พอดีเวลาบ้าน บวชก็เลยเป็นลูกศิษย์ ไปอยู่วัด ก็ได้สอนให้ วันหนึ่งนักก่อนว่าให้ไปหาหลวง คือหลวงตามนั้นเอง ปักธงไว้เข้าเรียกว่า “ตาหลวง” หาตาหลวงขอหนังสือลักษ์เล่ม ไปถึงกับอกท่าน ท่านบอกว่าหนังสือนี้ของหลวง เขาให้มาไว้กับวัดต้องเก็บไว้ เลยไปบอกหลวงน้า น้าก็บอกกว่า ย้า เข้าใจให้เด็กอ่อน ไม่ใช่เก็บไว้ในตู้ เลยน้ำก็ไปบอกเอง ตาหลวงก็เลยให้มาเล่มหนึ่ง เป็นแบบเรียนเร็วเล่มหนึ่งที่นี้น้าหันแหละ เป็นครูสอน เริ่มต้นแบบเรียนเร็วเล่มหนึ่งเรียนแบบเรียนเร็วเล่มหนึ่งนี้ไปจนกระหัง ครึ่งเดม ก็อบจนเล้มเหลว ก็พอตีมีโรคภัยเข้าเจ็บกระดูกขึ้นในร่างกายยังไม่ได้เข้าโรงเรียน โรคที่เกิดขึ้นนั้น ถ้าหากว่าไม่หายจะก้มมันตายแน่ ไม่ได้มาเก็บน้ำกับญาติโยมวันนี้

ແນ່ງ ດືອ ເປັນໂຮຄລມຊັກ ວັນທີໜຶ່ງຊັກຫລາຍໆ ຄຣັງ ນັ້ນອູດ໌ ກົດມີດໄປ ນ້າລາຍ
ພຸມປາກ ນອນດັ່ນອູດ໌ຕຽບນັ້ນເອງ ບາງທີ່ຊັກເວລາກິນຂ້າວ. ກາຣັກເວລາກິນຂ້າວນີ້ ເພື່ອນ
ຕ່ອງວ່າຕ່ອງຫາວ່າຕະກະຕະກາມກິນຈະລັມລົງໄປໃນສໍາຮັບ ບາກວ່າໄມ້ໃຊ້ຢ່າງນັ້ນ
ໄມ້ໃຊ້ແກລັງທ່າຍຢ່າງນັ້ນ ມັນເປັນເອງ. ບາງທີ່ກຳລັງເດີນອູດ໌ມັນກົດລົງໄປເລີຍ ແຕ່ວ່າຫ້າ
ໄມ້ເພີດທີ່ນີ້ໄມ້ເຄີ່ມອະໄປ ນິກແລ້ວກົງສຶກວ່າ ເອົາ ເກີນມັນຮອດຕາຍມາໄດ້ ກົນບັນ
ວ່າເປັນບຸງໂຂອູດ໌ ເປັນລົມຊັກຢ່າງນີ້ບ່ອຍໆ ຫລາຍຄຣັງຫລາຍຫນ ເປັນອູດ໌ປະມານ
ເດືອນທີ່ນີ້ໂຍມຜູ້ໜ້າຍົກທີ່ເຫັນວ່າຈະຕ້ອງຮັກໝາເສີຍທີ່ ເລີຍເຂົ້າໄປຫາພະຍາກີ່ທີ່ເປັນຫລວງລຸງ ດືອ
ທ່ານເປັນລູກພື້ນຖານກັນໂຍມຜູ້ໜ້າຍົງທ່ານເປັນທົມອູດ໌ດ້ວຍເໜືອນກັນ ທົມອຍໃນຮານ
ໂຍມນອກວ່າຈະມາຂອຍາແກລົມຊັກໃປຮັກໝາເດືອນທ່ອຍ ທ່ານຄາມວ່າເດືອນໄວ້ກົນອກວ່າ
ເປັນລູກໜ້າຍ ທ່ານນອກວ່າ ເອົາ ເຄົມກູງຮັກໝາເອງ ເລີຍກົດຕ້ອງໄປອູດ໌ວັດ ຍ້າຍວັດໄປອູດ໌
ວັດຄູຫາສວັບຮົມ ສິ່ງເປັນວັດໄກລືຕົດລາດພັກລົງເທິ່ງນີ້. ລວງລຸງທ່ານອູດ໌ທີ່ນັ້ນ. ລວງລຸງ
ນີ້ມີປັກຕິເຄົ່າງຫຼັມທັນເກີນ ວັນທີໜຶ່ງໄມ້ຢັ້ງກັນໄປຮັກເລີຍນັ້ນແຍ້ໆ ນັ້ນອູດ໌ທີ່ເດືອນ
ຕລອດວັນ ໄນໄປໃຫນນັ້ນອູດ໌ຢ່າງນັ້ນໃຈຮັບຊັ້ນມາກົດຄໍາສອງຄໍາ ດ້າຫາກວ່າພູດຈາໄມ່ເທົາມ
ກີມໄໝພູດດ້ວຍ ເຊັນຄົນມາດື່ອທ່ານຄາມວ່າມາຫຼຸຮະອະໄຣ ດັນປັກຍົດໃຫ້ອົບໃຫ້ຄໍາປົງປັງ
ກ່ອນພູດ ຄືພູດວ່າ “ໄມ້” ພອດຕອນວ່າ “ໄມ້” ແລ້ວໄມ້ຕ້ອງພູດກັນຕ່ອງໄປ ຫຼຸຮະອະໄວ້ກົນໆ
ໄປເຄວະ ຈັນໄມ້ພູດກັນແກແລ້ວ ເພຣະແກນອກວ່າ “ໄມ້” ແລ້ວ ຂ້າກົດນັ້ນເລີຍອູດ໌ຢ່າງນັ້ນ
ແລ້ວ ອຢ່າງນີ້ຕ່ອດໄປທີ່ນີ້ຮັກໝາ ທ່ານກົດໄກ້ກິນຍາ ກິນຍາທີ່ວັດນັ້ນ ໂ ຄຣັງທ່ານນີ້
ກົດຕື່ອົງກາລເຂົ້າພຣະໜາ ທ່ານໄປອູດ໌ຈໍາພຣະໜາທີ່ວັດງາມເປີກທີ່ຕໍ່ບໍລແຫລມສນ ຈັງຫວັດ
ສົງລາ ດືອຕຽບຂໍ້ມູນກັບຕ້າມມືອງດ້ານທີ່ຄະວັນຕກ ໄປອູດ໌ທີ່ນັ້ນ ພົມໄປດ້ວຍໃນພຣະໜານັ້ນ
ຈໍາໄດ້ວ່າເປັນລົມຊັກເພີ່ງ ໂ ຄຣັງ ແລ້ວກົດກິນຍາທີ່ກິນນັ້ນຂົມທີ່ສຸດເໜືອນກັນ
ບຣັເພີດ ກິນຍາທີ່ໄວ້ຕ້ອງເຄົນ້າຕາລທີ່ອົນນີ້ມີມາວັງໄວ້ຂ້າງໜ້າລ່ອທ່ອຍ ພອກກິນຍານັ້ນ
ກິນນັ້າຕາລຕາມໄປລັງຄອ ທ່ານໄດ້ຮັກໝາໃຫ້ໃນພຣະໜານ້ຳຫຍົງເຮັບຮ້ອຍ ອອກພຣະໜາ
ແລ້ວມັນກົດໄປແລ້ວເລີຍກັບນັ້ນ.

เมื่อครั้งอยุคกับท่านที่วัดคุหาสวรรค์นี้ ท่านไม่ค่อยพูดค่อยจา แล้วก็ดู เจ้า ระเบียบเคร่งครัด ทำอะไรผิดหน่อยก็ทุบกันเลย เช่นสมมุติอาช่องเข้าไปประคน นั่งไม่เรียบร้อย ไม่ใช่คำพูด ใช้ฝ่ามือตอบเสรีญเข้าเลยตอบล้มลงไป จำได้ว่าต้องเปลี่ยน ท่าใหม่ แล้วก็อย่างนี้บ่อยๆ เลย นิกรำค่าย พอร์คายหนักเข้าก็เลยปีดหนึ่งไป แต่หนึ่งไปแล้วไม่ไปบ้าน ไปเที่ยวตามสถานีรถไฟ ไปเที่ยวและอยู่ตามที่ต่างๆ เข้า ไปตามจังมาได้ จับมาได้ท่านก็ลงโทษ คือการเฉี่ยน เมื่อครั้งอยุ่บ้านนั่นไม่เคยถูกเฉี่ยน เพราะว่าลูกชายในครอบครัวมีสองคน แต่ว่าพี่ชายตายเสียก่อนด้วยโรคบิด ยังจำกัดพี่ชายนั้นถ่ายได้ ว่าร้องให้ครัวรำคาย เพราะถ่ายไม่ออก แล้วก็ถึงแก่ ความตายไป ที่นี่ก็เหลือแต่อาตามาคนเดียว ก็เป็นหัวแก้วหัวแหวนของครอบครัว โอมไม่ได้ตี โอมผู้หญิงตีบ้างแต่ก็ไม่ได้ตีด้วยไม้ เอาฝ่ามือตอบตะโพกแรงๆ แต่โอม ผู้ชายนั่นไม่เคยตีเลย ที่นี่เมื่อมาอยู่วัด เมื่อซูกชนอย่างนั้นหลวงลงก็เลยเฉี่ยนเสีย งอมไปเลย มัดมือแขวนกับხากวงแล้วก็เฉี่ยนๆๆๆ เหนื่อยนั่งลงไป ลูกเขี้ยมมาเฉี่ยนใหม่ ท่านเจ้าคุณที่อยู่ดัดจักรวรดีเดี่ยวนี้ เจ้าคุณราชปัญญาเวลานั้น เป็นพระหนุ่ม ท่านนั่งนับอยู่ในห้องว่าเฉี่ยนเท่าไหร ท่านนับได้กว่า ๓๐๐ ที่ ไม่ได้เฉี่ยนด้วยไม้เรียวธรรมชาติ เฉี่ยนด้วยทวยเท่าไหรก็อย เฉี่ยนจนท่านเจ็บมือของ ท่านเอง แล้วก็ไปนั่ง นั่งแล้วก็มาเฉี่ยนต่อเฉี่ยนอย่างนี้ครั้งหนึ่ง แล้วก็หยุดไม่ เที่ยวไปไหนพักหนึ่งต่อมานก็รำคายอึกนั้นแหละ เด็กนีมันก็อย่างนั้นมันต้อง รະนายน้ำ ไปอึก ไปอึกก็จับมาเฉี่ยนกันอึกเฉี่ยนควรนี้เฉี่ยนหนักมาก เฉี่ยนจน กระหั้งตะโพกนั่นบวมซ้ำเลย แล้วเอารีล่ามไว้ในกุฎิ ท่านลงไปฉันซ้ำที่โรงฉันห่าง จากกุฎิที่พัก อ้ายกุฎินั้นมันมีล่องพолжะลดลงไปได้ สายโซ่ที่สามมีนึ้นหลุมๆ เลยก็ถอยออกเสีย พอถอดออกแล้วลงทางล่องลงใต้ถุน ออกไปทางหลังเขาก็ศ หนีอดินกลับบ้าน ไปลานทางกับคุณป้าซื้อฟัก แก๊กถามว่าเออ ! อ้ายขา คือว่า เมื่อเด็กนั่นเมืองไทยซื้อบางคนเรียกอ้ายขา บางคนเรียกว่า อ้ายเผือก คุณยายเรียก

อ้ายหมุน, แต่โดยผู้หญิงเรียกอ้ายหมายตลาดเวลา. อ้ายหมายนี่เรียกว่ารักที่สุดแล้ว เรียกอ้ายหมายนี่. คนไทยเรียกันมาก เรียกว่าอ้ายหมาย นิ้วนันเป็นค่าน่ารักแล้ว หลาย ชื่ออ่าย่างนี้. ท่านถามว่าเป็นไงอ้ายขา บอกว่ากลับบ้าน ทำไมเดินง่อนແง่อนอย่าง นั้นละ บอกว่าถูกເຜີຍ ເລຍກລັບໄປນ້ານ ກລັບໄປຄິ່ງນ້ານໂມກໍເອາຫວໄພລາມາຟນທາ ແພດໃຫເລື້ອຂອງວິທະໂພກນີ້ມັນຍັງເປັນແພດຍຸ່ງຈົນນັດນີ້ ມັນເປັນແພດເປົ່ອຍືກລົງ ໄປອຍ่างນີ້ ເຖາວອນນໍາຕ້ອງເຫັນຮາດລົງໄປໜ້າຮ່າຍໃຫ້ຄອຫອນ ອັນນີ້ໄມ້ໄດ້ຮັກຫາດ້ວຍ ອະໄຮ ຕັວຍໜ້ານົມນົດ ຄວາມຈົງນ້ານົມນົດສົ່ງໄມ້ເສັກກໍຮັກຫາໄດ້ ເພຣະວ່າດມັນເຮືອງໆ ມັນໄມ້ມີເວລາຕັ້ງທັນອໜ້ານມາ ເຄື່ອງຫາວວ່າໄວ້ຫັ້ງນະແລກກໍດນອນຮັດ ເວລາຮັກຫາແພດ ກິນອະໄຮກີໄມ້ໄດ້ ກິນແຕ່ຫັກກັບປາກງວດ. ປາກງວດເປັນປານໍາເຄີມຊັດທີ່ໜຶ່ງທາງ ກຳຕິໄສເກລືອ ກິນແຕ່ຫັກກັບປາໄສເກລືອນີ້ອຸ່ງໝາດ ๒-๓ ເດືອນ ກວ່າແພດຈະຫຍາ ພວ ທາຍແລ້ວໂມຜູ້ຫຍາດາມວ່າ ເຂອຈະກັບໄປອຍ່ງກັບທລວງລຸງອີກໄທມລະ ບອກວ່າເຫັນຈະ ໄມໄຫວແລ້ວ ດັ່ງນັດນີ້ເຫັນຈະລ່ານາກ ເລັກໄມ້ໄປຕ່ອໄປ. ເມື່ອໄມ້ໄປເລັກໄປລືຢົນເຫັນ ໂຮງເຮັດ.

ໂຮງເຮັດເລັດນີ້ ເພີ້ງຕັ້ງ ເພີ້ງຍ້າຂຶ້ນມາຕັ້ງທີ່ທັນກັດປະດູ່ທອມ ມີອາຈາຽຍ ໃຫຍ່ຂໍ້ອ ເລີ່ຍ ເວັຮງໝີ ຄຽນອີຍມີຫລາຍຄົນຍັງຈ້າຍຄູ່ອຄຽນໄດ້ທຸກຄົນ. ຄຽນທີ່ສອນຫຼຸດນັ້ນ ຄຽນທີ່ສຸດຂໍ້ອຄຽນດໍານາມສັກລຸ ມ້ອງກີ່ ດັ່ງເຮັດເນາງກາອັກຖານເລັ້ນທີ່ກວ່າຄຽນນີ້ນາມສັກລຸ ພັນໄມ້ເຫັກທ່າ ແລ້ວນາມສັກລຸແກ່ຍ່າງນັ້ນຈົງໆ ກີ່ນີ້ແກກກີ່ຕິດືກຈົງເໜືອນກັນ ແຕ່ອາຕມາ ໄມຖຸກຕົມໂຮງເຮັດນີ້ ເພຣະອ່ານທັນສືອຄລ່ອງ ອ່ານແບບເຮັດເນົວມາເກີບຈົບເລີ່ມ ແລ້ວນີ້ ຫັ້ນ ປ. ៣ ອ່ານຄລ່ອງກວ່າເພື່ອນ ເຊີຍຄລ່ອງ ເຮັດນີ້ໄດ້ລໍາດັບ ຈົນມາດີ່ ຫັ້ນປະກມ ៣ ຄຽນທີ່ສອນຂໍ້ອຄຽນ ແລ້ວ ສົກຄົນ ເຊີຍນີ້ປັ້ງແລ້ຍເປັນຄຽວຈັດມາຍຸ່ງກຸງເທິພາ ວັນນັ້ນພບກັນທີ່ກ່າວລ້າໂພງກີ່ດີອັດດີໃຈ ບອກວ່າເຂົ້າ ມັນກີ່ແປລົກເມື່ອຄືນກ່ອນພົມຜົນເຫັນ ເຈົ້າຄົນວ່າອຍ່ານັ້ນຜົນເຫັນເຈົ້າຄຸນກັບເວີມ ຂະະຮັດນີ້ ນັກເຮັດວຽມຫຼັ້ນກັນຄົນທີ່ນີ້ ຜົນເຫັນເຈົ້າຄົນວ່າເຈົ້າມີການຮັດເລັດ ເພຣະເຫັນວ່າ ເຈົ້າມີການຮັດເລັດ ເພຣະເຫັນວ່າ ເຈົ້າມີການຮັດເລັດ ບອກວ່າ

ผู้ร่วมยังไม่ผ่านมาจะเข้ารถไฟแล้วก็ไม่มีสถานศึกษาแล้วเจ้าคุณบอกว่าไม่เป็นไรคุณครูอาตามาติตัวให้ทางแต่ลังไปลังมามีสถานศึกษาอยู่ร้อยหนึ่งเลยไม่ต้องรบกวนเจ้าคุณผู้ไปปอย่างนั้นวันนี้เลยมาเจอกันได้ ครูคนนี้จะพอเขียนเลขลงในแผ่นกระดาษเสร็จครการทำผิดตีมือข้อละ ๒ ที แ焓เดือดร้อนอีกแล้ว พอครูว่าอย่างนั้นใจมันไม่สบาย แล้วชอบทำผิดเสียด้วย ทำเลขผิดเรื่อยๆ ถูกตีบ่อยๆ ตีหนักเข้าก็เลยไม่มาโรงเรียนเสียนี่หายไป ๗ วัน พอยาไป ๗ วัน ครูก็เขียนจดหมายไปถึงพ่อymให้เพื่อนคนหนึ่งนำไปให้ พับกับกล่องทางพอดีถามว่าไปไหน จดหมายครูใหญ่ เอาไปให้ลุงหน่อยไม่ต้องไป เอาไปลงก็ได้ เลยก็รับจดหมายนั้น อ่านดูแล้วรู้ว่าเรื่องอะไร เลยก็เอาจดหมายนั้นจัดทึ้งเสีย แล้วก็ไปบ้านทำเงินมาไม่รู้ไม่ซึ้ง แต่ว่าเรื่องมันไม่อย่างนั้น พอยาไปบ้านตอนเย็นน้ำชายก็ถามว่าเมื่อตอนเย็น เป็นมาทำอะไร ถามเข้ามายังนั้น ตอบว่ามาเยี่ยมมาเยี่ยนอย่างนั้นนะ อ้า เองมันโกหกนี่ เช้าก็จดหมายอะไรมา เลยรู้ว่าเรื่องพ่อรู้เรื่องโดยมีก็เลยสุดໃใหญ่ไม่ตี แต่นั้นบ่ นั้นพิรีพิริว่า เออ มันไม่รักต้องอย่างนั้นอย่างนี้ ทำนดูทำนว่า ไม่รักดี รุ่งเข้าก็มาตัวไปปลงโรงเรียนครูถามว่าทำไม่ถึงไม่เรียนหนังสือ บอกว่าผูกกล้าวครู ครูตีเจ็บหัก ครูบอกว่าที่นี้ไม่ตีละ เรียนให้ดี เอ้า ก็เลยไม่หนีต่อไปตั้งใจเรียน.

เรียนในโรงเรียนชั้นประถม จนสอบได้สมัยนั้น มันมีเพียง ๓ ชั้น คือพอกบชั้นประถม ๓ แล้วก็หมดเพียงเท่านั้น ต้องไปเรียนต่ออีกแห่งหนึ่ง ในขณะที่อยู่โรงเรียนนี้เพื่อแฝงบางคนชอบรังแก เพราะว่าอาตามานีมันเรียกว่าเป็นคนประหากตัวเมีย ไม่ค่อยจะสู้รุ่นตบมือกับใคร เพื่อหวังแก้ก้มกจำกหนี บางทีมันก็ไปดักต่ออย่างรุ่ว่าเข้าไปดักเล้งทางนั้นก็ไม่เดิน เดินไปเล้งอื่นเสีย ถ้ายพกันนั้นก็ไปค้อยเก็อไม่ได้ต่ออย วันรุ่งขึ้นมันก็หาว่า เยี้ย เองมันคนพากชีชาดตาขาว เมื่อวานทำไม่ไปทางนั้นแล้ว บอกว่าไปให้พากเองต่ออยทำไม่ มันเจ็บจะตายไป ข้า หนีไปทางอื่นดีกว่า แล้วการไปโรงเรียนเพื่อหวังแก้ก้มอย่างนั้น ก็ต้องย่อไป ทำให้ต้องหลบ

เพื่อน เมื่อหลบเพื่อนจะไปไหนล่ะ ก็ต้องไปปอยู่ในห้องใกล้ๆ ครู ที่นี่ไปนั่งเฉยๆ ก็ดูกระไว้อยู่ ก็เลยต้องค้นหาหนังสือมาอ่าน มีหนังสืออะไรก่ออ่านกันเรื่อยไปจนติดนิสัยชอบอ่านหนังสือ. เกลาโรงเรียนหยุดพักไม่ไปเล่นกับเพื่อน เพราะกลัวเพื่อนจะต่อย เลยแอบไปอ่านหนังสือการอ่านหนังสือบ่อยๆ น่าทำให้กลایเป็นนักพูดขึ้นมา เพราะว่าสิ่งที่เก็บไว้ในสมองตั้งแต่เป็นเด็กโน้นมันหลายเรื่องเลยได้ประโยชน์. ความจริงเพื่อนรังแกรมันก็เหมือนกันทำให้หลบไปอึกมุมหนึ่ง ก็เป็นประโยชน์แก่ชีวิตต่อมา.

ที่นี่เมื่อจบชั้น ป.๓ แล้ว จะต้องไปเรียนต่อที่ลำปาง โรงเรียนจังหวัดอยู่ที่โน่น ทั้งบ้าน จะไปเรียนอย่างไรym ก็พิไปฝ่าgwัด ฝ่ากิวักับอาจารย์ ชื่อพุ่มเหมือนกันท่านอาจารย์นี้มาก จะเล่าให้โดยฟังตอนต่อไป. ที่นี่ไปปอยู่โรงเรียน เอาไปฝ่ากireียน โรงเรียนเข้าเปิดวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ได้ไปฝ่ากireียนอาจริงๆ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน มันสายมากไปหน่อย ที่นี่พอเข้าเรียน ก็เข้าเรียนภาษาอังกฤษ สมัยนั้นใช้หนังสือเรียกว่า บี โอด คราร ไรัก เข้าให้เรียนท่องศัพท์ เอบี เอ็น อีบี อีน อีนๆ อืบอืบ อะไรอ่าย่นนั้นนั้น เพื่อนเข้าเรียนได้ อะตามไปปถึงนั่งง่ายไม่รู้เรื่อง เอบีกิยังไม่รู้เลยจะไปเรียนอย่างไร นั่งไปอย่างนั้นไม่รู้เรื่อง. แรม! น้ำขอบใจคุณครูเหลือเกิน วันนั้นตอนเย็นคุณครูก็เรียกไปที่หน้าชั้นบอกว่า เชือกไม่เพียง mana กว่าบ้านมันอยู่ใกล้ครับ มาช้ามาสายมาหลังเข้า อย่างนี้มันไม่ทันกิน ครูว่าอย่างนั้นตอนเย็นๆ ว่างใหม่ ก็ไม่มีอะไรวนอกจากเล่นพุตบอลล์เท่านั้นเอง บอกว่าไม่ได้เย็นนี้ไปที่บ้าน ฉันจะสอนให้เป็นพิเศษ เลยต้องไปเรียนพิเศษกับครู. ครูสมัยนั้น นั่งสอนเด็กเป็นพิเศษนี้ ไม่พูดเรื่องเงินเรื่องทอง พูดแต่เรื่องสอนเท่านั้นเอง สอนไปเรียนไปทุกวัน ตอนเย็นเลิกเรียน กินข้าวเสร็จ ไปทางครูเดินไปบ้านครูประมาณสัก ๓๐๐ เมตรไม่ไกลอะไร ครูตามตะเกียง ครัวโน้มง ใช้น้ำมันกากดิน ไม่มีตะเกียงหลอดตาม สอนไปตีมือกันไปบ้าง ชูกันไปบ้าง วันไหนไม่จำกัดก็ตี ว่ากันไปตาม

เรื่อง ครุคนนันเดี่ยวนี้ยังมีชีวิตอยู่ ยังไม่ตายเวลาไปบ้านไปเทศน์ที่ไหนครูมักจะไปพังฟังแล้วก็มักจะมานั่งข้างหน้านั่งให้ลูกศิษย์เห็น ว่ามาฟังกับเข้าด้วย. เวลาเทศน์จบลงไปแล้ว ครูมักจะเข้ามาใกล้ๆ มาถึงจับแขนแล้วบีบแรงๆ บีบเหมือนสมัยเป็นเด็ก ครูแกะบีบแรงอย่างนั้น แล้วก็บอกว่าเออ พุดจากล่องแคล่งดี ครูรักคิชช์ย์น้ำใจครูมันเป็นอย่างนี้ ครูสมัยก่อนเป็นอย่างนี้. แต่ครูสมัยนี้จะเป็นเหมือนครูสมัยก่อนหรือไม่นั้นเป็นปัญหา เลยก็เรียนรู้อยู่ที่นั้น ม.๑ ม.๒ ม.๓ ขึ้นไปตามลำดับ.

การอยู่ที่วัดในสมัยนั้น มีเด็กมากถึง ๔๐ คน ทำนอาจารย์นี้ใจดีเหลือเกิน ทำข้าวสารมาเลี้ยงเด็ก วันหนึ่งจำได้ว่าพากเพียรกลับมาจากโรงเรียน มาก็งอกเที่ยว เป็นต้นมะพร้าวอ่อน ตันผึ้ง อะไรกินได้ กินหันนั้น เที่ยวปืนให้วอนไปเลยทีเดียว. อาจารย์ซักสังสัย ทำไม้ไม่ทุบข้าวต้มแกงกิน เที่ยวปืนตันไม้วุ่นวาย เรียกมาถาม ตามว่าทำไม้ไม่กินข้าวกินปลากันหรือวันนี้ บอกว่ามันไม่มีข้าวสาร พอบอกว่าไม่มีข้าวสาร เท่านั้นแหล ทำนห่มจีวรทันที แบกร่มคันใหญ่ เดินออกจา gwadไป คือไปทางแกนบานที่อาทิตย์ ห่างจากเมืองไป ๗๕ กิโลเมตร ไปทางข้าวสารลูกคิชช์ยอดข้าวสารแล้ว ต้องไปทาง ไปคืนหนึ่ง รุ่งเช้ากลับมาพร้อมด้วยข้าวสาร ๓-๔ กระสอบ กระสอบที่ใช้ภาคใต้พื้นเมืองเขายกกำตันจุด คล้ายกับตันกานั่นแหล เอามาทำเป็นกระสอบใส่ข้าวสาร เอามาให้. พากเพียรได้กินข้าวสารนั้นแล้วก็นั่งคุยกันว่า นี่อาจารย์ของเราดีเหลือเกิน พอกเห็นพากเพียรไม่มีข้าวสารก็ช่วยย่างแบกร่มไปหันที. ในสมัยนั้นมันก็เคยๆ ไม่คิดอะไรรอ ก็เด็กมันคิดไม่ได้ แต่มาโตแล้วนี่ นึกว่า แหม! อาจารย์ดีนี่เหลือเกินรักคิชช์ย์ไปทางข้าวสารมาเลี้ยงคิชช์ย์ พากเพียรได้กินได้อยู่อย่างสะดวกสบาย ผลัดเปลี่ยนเวรกันทำกับข้าวตอนเย็นให้กินตอนเช้าโดยมากก็แกงผักบุ้ง เพราะในหนองมีผักบุ้งอยู่ทุกหนองหนึ่งวัดนั้นมีมะพร้าวมาก แกงกะทิทุกวันๆ ลูกคิชช์วัดไขมันเต็มตัวไปเลยทีเดียว แกงกะทิก็คันอย่างดี เรียกว่ามันวับไปเลยทีเดียวแกง

ผักบุ้ง ช่วยทำครัวกัน.

มีเรื่องเกิดขึ้นวันหนึ่ง เรียกว่าเป็นเรื่องที่ควรจะเล่าให้โอมฟัง คือไปทำครัวกันอยู่ที่บ้านครัวนั้นตอนแก่กรรม มีครุคนหนึ่งพายเรือเข้าไปในป่าสัก (ต้นสาคูนีภาคกลางไม่มีภาคใต้ยะจะ ขอบขึ้นริมคลอง ริมหนอง) เข้าไปในป่าสัก เอาอะไรไปซ่อน ลูกศิษย์คนหนึ่งคนใหญ่ชื่อครุกลันเวลาเนี้ยลูกชายก็งาชเป็นพระชื่อพระสิงห์ ก็ได้มายุ่งกับอาทิตย์เมื่อกัน. ที่นี่ครุกลันนี้เข้าไปในป่าสักไปเจอกองดีเข้า เหล้า เก็บไห่ใหญ่เลยทีเดียว ไปซ่อนไว้ในป่าสักครุกลันนี้ เราเรียกว่าพึ่กลันสมัยนั้น เพราะแกวยามากกว่าเพื่อน ก็เลยตักกินเข้าไป พอกินแล้วอามาก็หนึ่งกระป๋อง ล้านจี อามาจากการน้ำ บอกว่ากินซิ อร่อย. เด็กนี้ไม่รู้อะไรกินกันใหญ่ กินกันหมดทั้งวัดเลย กินหมดได้แน่. เจ้าของต้องมองอกอาจารย์ว่าไม่ไหวละลูกศิษย์วัดนี้ ยอมอาเหล้ามาซ่อนมันกินหมดเลย. ท่านบอกว่า อ้าว ก็ของเดือนนี้อามาซ่อนไว้ ท่าไม่. ที่นี่กินกันแล้วมาก่อนจะหันบันดรั้งคุยกันจนหายเชียว อาจารย์ก็ชอบฟังแอบฟัง ก็ไม่ว่าอะไรไปแอบฟังเลยๆ แต่ท่านจำได้ว่าพูดอะไรกันมั้ง. มีตอนหนึ่งครุกลันแก บอกว่า นี่มีเหล้า กินเหล้าย่างนี้ อะไรไปหาอาจารย์ ใจจะไปหาอาจารย์เดี้ยวข้าวสาร เสียก่อน กลืนมันจะไม่ออกร อาจารย์ได้ยินก็จำได้ แล้วก็เที่ยวมาเอกสารเข้าไปในวัด บางคนมาแล้วมันเหี่ยวเอะอะ. ที่นี่ก็เลยยุ่งกันใหญ่ อาทตานี่มันอาเจียนใหญ่ อาเจียนออกหมดเลยในห้องพระมา ที่นี่พระหลวงพีดำเนินถึงกีดามเออ่องกิน อะไรเข้าไป. ตามอย่างนั้นมันจะออกทางไหนดีหนอ เลยบอกว่ากินข้าวมากันเข้านะเข้าไป ๒ ห้อง น้ำซึ่นข้างวัดแยกข้าวมาก ก่อนอกกว่ากินข้าวมาก ก่อนนั้นสิ กลืนเหมือนข้าวมาก กเลยผสมโรงไป เลยไม่เป็นไร เลยเอาขี้เข้ามาหากันน้าอกผสม กับอะไรก็ไม่รู้ หาเสียจนคำไปเลย ลูบหลังลูบหน้าให้หายอาเจียน ความจริงกินเหล้า; กินเหล้าผิดศีลข้อหนึ่งแล้วโภก ก็ยังแรมอึกข้อ มันจะเสียคน ไม่ได้การแล้ว. ที่นี่รุ่งเข้า ก็ขึ้นไปกินข้าวนบนครัวตามปกติ แต่ว่าไม่สบายใจต่างคนต่างมอง

หน้ากัน ไม่รู้ว่าใครจะว่าอะไร อาจารย์จะว่ายังไง ประเดิมเดียว อาจารย์พูดขึ้นกับอาจารย์อีกองค์หนึ่ง อาจารย์สุข อาจารย์พุ่ม ๒ องค์ อาจารย์พุ่มบอกว่า เมื่อคืนนี้ได้ความรู้ใหม่ อาจารย์สุขถามว่าอะไร อาจารย์พุ่มบอกว่ากินเหล้าแล้วเคี้ยวข้าวสาร มันไม่มีเมล็ด แมลงพะเรມันแยกแล้ว มองตกันใหญ่เลย เที่นจะเย่วันนี้ รีบกินรับถัง แต่งตัวไปโรงเรียน ไม่อะไรทั้งนั้นรีบไปเลย ตอนเย็นกลับมาอาจารย์เรียกประชุมใหญ่ เทคนิกันเป็นการใหญ่วันนั้น ไม่เทคนิคปลารหอกนะ รางวัลเสียด้วยคนละ ๓ ที่ ๓ ที่ ๓ เลยได้รับรางวัลไปตามๆ กัน. นี่เรียกว่าเป็นครั้งแรกในชีวิตที่ได้ไปลืมรสน้ำมาเข้า เป็นครั้งแรก จำได้ว่านไม่ได้ มาแล้วมันไม่ได้อีก. ทิ้งก็ไม่ได้ดีมต่อไปแล้ว สมัยเป็นเด็กวัดก็ไม่ได้ยุ่งต่อไป ในเรื่องอย่างนั้น การเรียนก็เป็นไปเป็นปกติ จนสอบได้มัชชym สมัยก่อนนั้นเป็นมัชชymปีที่ ๓ เข้าจัดการย้ายเมืองพักลงขึ้นไปตั้งอยู่ที่ตั้งอยู่เดียวนี่ ย้ายเมือง โรงเรียนก็ต้องย้ายไปอยู่ที่วัดประดู่ทอมที่ศาลาชั้นรา苍มาภกต์ต้องไปอยู่บ้าน.

ที่นี่ตอนนี้เกิดมีอุบัติเหตุขึ้น เกี่ยวกับการศึกษาเพราะว่าคุณโยมผู้ชายนี้ไม่สบายน เป็นโรคปอด ไอมาก แล้วก็เป็นโรคตามตัว เป็นแพด เป็นแพลลิกาฯ ลงใบในเนือแล้วก็ไอมาก โภกไม่ได้ อาทมาภกต้องลาโรงเรียนเพื่อไปโภกนา ลาโรงเรียนบอยฯ ลาบอยฯ มันก็เรียนไม่ทันเพื่อน เมื่อไม่ทันเพื่อนก็นึกในใจว่า อย่าเรียนเลย เรียนไปมันก็ไม่ทันเข้าแล้ว สอบไปมันก็ไม่ได้มันจะเลี้ยวเฉยบอกโยมว่าอย่างนี้ไม่ไหวแล้ว เลี้ยงความบัง โภกบัง ไปเรียนมันก็ไม่ทันเข้า ลาออกดีกว่า เสนออย่างนั้นขึ้นไปโยมก็ไม่ชัดข้อง เพราะว่าไม่มีคราทำนา ลูกชายมีคนเดียวเลยต้องลาออกจากโรงเรียนไปโภกนา โภกนกตีคือโภกนาได้บทเรียนว่า การโภกนานมันลำบากอย่างไร ตลาดนั้นใช้ร้า ๒ ตัวเที่ยมໄได วันหนึ่งໄไปป่าฯ โภกหกหมดคือว่าคันໄไดหัก ที่ไม่ถึงไดหัก อ้ายหัวหมูมันกินดินลึกเกินไปวัวลากไม่ไหว เอาไม่เรียบทึมแร่ มันกระโดดเลยหัวหมูลุดจากทางยาม คันໄไดหักหมด หักหมดแล้วกลับไปบ้าน

บอกโดยมว่า วันนี้ยุบยับหมดแล้ว คันไฟทางยามหลุดหมดแล้ว แยกกัน พรุ่งนี้จะได้ อะไร ต้องเที่ยวแบบหัวหมูกับหางยามไปหาซ่าง ให้เข้าช่วยซ้อมให้ จะซ้อมเองก็ ไม่มีปัญญา เลยต้องไปให้เข้าช่วยซ้อม. ในการทำนานมีความทุกข์อยู่อย่างหนึ่ง คือว่า พอเข้าโภคกันมาก ๆ แล้วไม่มีทุ่งหญ้าเลี้ยงวัว ต้องเอาวัวไปเลี้ยงบริเวณ ศาลากลาง แผลโรงพัก ແກาที่ต่าง ๆ ตัวราชก็คงอยู่เสียเรื่อย ชู้ว่าอย่ามาเลี้ยงແກา นั้นนะ เลี้ยงจะจับนน เอ้า เลยล้ำนา ก ต้องค่อยหลบค่อยหลีก น ึกว่า เอ มันเป็น ทุกข์เสียแล้ว เป็นชวนนี่เป็นทุกข์เสียแล้ว แต่ก็ทำน าไปอย่างปกติ จนเสร็จดู บักค่า. เมื่อเสร็จดูบักค่าแล้วก็ง่วง ที่นี่เมื่อว่างงาน มีอยู่คราวหนึ่งเข้มีการแต่งงาน เท่มีในบุกการ กรุงเทพฯ เรียกว่าการดเชญ บักช์ให้เข้าเรียกในบุกการ เสียน ส่ากระดาษมว่าจะแต่งงาน ขอเชญทำน ารวมรับประทานอาหาร โถมไปไม่ได้ เพราะ ป่วยเลยสังลูกชายไปแทน ต้องไปหั้งสองบ้าน บ้านเจ้าบ่าวก็ต้องไป บ้านเจ้าสาว ก็ต้องไป ขันแรไปกินข้าวบ้านเจ้าสาวก่อน กินแต่ข้าวกับแกงไม่ได้กินอื่น แต่ว่า คนที่นั่งกินอยู่นั้นเห็นเข้า กับอกว่า เฮี้ย เองมันໂตกันนี้แล้วกินแต่ข้าวไม่เข้ากัน ต้องกินอ้ายนี่ด้วย เลยเอาเหล้ามาให้กิน บอกว่าไม่ได้ กินไม่ได้ กินแล้วอาเจียน ลูกผู้ชาย ลูกเมืองลุ่มไม่กินเหล้ามันจะใช้ได้รี มันว่าอย่างโน่นอย่างนี้ ก็เลยกินเข้า ให้ กินเข้าไปแก้วหนึ่ง กินรวดเดียวหมดเลยหั้งแก้ว พากนั้นหัวเราะชอบอกชอบใจ หน้าแดง พอกหน้าแดงใบหน้าเดือดเผาดี เลยกินต่อไป เสร็จบ้านนั้นแล้วไปกิน บ้านโน่น พากมันยุ่งให้กินเหล้านี่ เลยกินอีกครั้ง. คราวนี้ก ลับบ้านมาถึงอาเจียนอีก แหลก อาเจียนโดยมากกับน าเอօ อ น าไปกินเข้าทำไม้ โถมนี ไม่ดีม โถมผู้ชายนี้ไม่ดีม เหล้าเลย คือสมัยหนุ่มเคยดีม ดีมเหล้ามา มาแล้วถูกตำรวจนับ เอ้าไปไว้ในกรง ตื่นเข้าขึ้นมาออกจากกรงได้กับอก ぐตั้งแต่บัดนี้เป็นตันไปจะไม่ดีมของมาเป็น อันขาด แล้วไม่ดีมเลย จนกระหงتاญไปด้วยโรค ก ไม่เคยดีมอาตามาไปดีมอย่างก บันแต่ว่าครั้งนั้นเป็นครั้งที่สอง แล้วก็ไม่ดีมอีกเลย จนกระหงน้ำซ่าไม่เคยดีมอีก

ต่อไป มันเป็นบทเรียนว่าไม่ไหว กินเข้าไปแล้วมันเมga มากแล้วมันอาเจียน นิมัน เกิดความเดือดร้อน เลยก็ไม่กินอีก ไม่ดื่มน้ำอีกต่อไป บัน្តក្រវាមានความว่า ทำนาแล้ว ถูกปักคำเสร็จแล้วก็เกี่ยวข้าว เกี่ยวข้าวเสร็จขึ้นบ้านเรียบร้อยเสร็จแล้วก็เที่ยวเฉยๆ ในตอนนี้น่าจะล่อแหลมต่ออันตราย เพราะว่าเป็นเด็กหนุ่ม เมืองพัทลุงนั้นคนมัน เกาะกะ เขาชุมชนในเรื่องความเกากnak กัน คนไหนลักษณะไม่เป็นมันก็ใช่ไม่ได้ทำทำ นักลงไม่เป็นมันก็ใช่ไม่ได้ มันต้องหัดเป็นนักลงกับเขามั้ง แต่ว่าอย่างไม่ได้ฝึกหัด ลักษณะยังไง พอดีจังหวะมันเหมาะสมเข้า หลวงลงที่เคยเชี่ยนเคยติกันคราวก่อนนี้ แหลกทำน้ำไปอยู่ปีบัง แล้วก็กลับมา

ตอนกลับมา เล่าตกไปหน่อย ไปพบกับหลวงลง อีกรายหนึ่งตอนหลังนี้ ตอนเรียนชั้น ม. ๓ นี้ คือว่ากลับบ้านเพื่อจะไปสอบทางคัน ที่นี่ไป เพราะที่วัดคุหา-สวรรค์ฟนัมตก เลยก็ขึ้นไปที่ท่านพักไปเจอพอดี พอดีเจอกันก็เข้าไปกราบตัวสัก หั้ง ก ท่านก็ถามว่าทำไม่ตัวสัก บอกว่ากลัว กลัวหลวงลง ถามว่ากูไม่ใช่เสือนี กลัว อะไร ว่าตีเส็บนัก กลัว ท่านบอกว่า ยื้อ ไม่ต้องกลัว กูไม่ตีแล้วเวลา ni เลยก็คืนนั้น ก็พักกับท่าน ท่านเอกสารไปอ่านหน้าตักหน้าอ่านเองรถตั้งแต่หัวถูบูให้ ถูบลงก็พูด พลงว่า เอก กูไม่ได้อ่านหน้าให้มีหลาຍปีแล้ว ว่าอย่างนั้น แล้วก็อ่านหน้าให้เรียบร้อย แล้วก็เลียนอนที่นั้น รุ่งเช้าขึ้นจะไปบ้าน ท่านถามว่าจะไปท่าอะไร บอกว่าไปขอ สตางค์ ยื้อไม่ต้องไป เอกสตางค์ที่นี่ก็แล้วกัน เดินไปปิดทีบไม้ที่เก็บสตางค์ ให้ หยับเอกสารใจชอบ อาทิตย์หยับเอกสารให้รอมรู้ใหม หยับเอกสาร ๒ นาทีเท่านั้นเอง ท่านหัวเราะยิ้ม ถามว่าเอกสารเท่านั้นรึ บอกว่าเอกสารเท่านั้นก็พอแล้ว อ้ายนิสัยเกรงใจคนนี มันมีมาตั้งแต่เด็กๆ ความจริงเอกสารลักษณ์ ๒๐ นาที ท่านก็ไม่ร่าอะไร แต่ก็ไม่เอกสาร ๒ นาทีเท่านั้นเอง แล้วก็เดินกลับไปเรียน ได้เท่านั้นพับกันในตอนนั้น.

แล้วต่อมาเมื่ออุกมาอยู่บ้านนี้ ท่านกลับมาถึงพัทลุงท่านก็สืบถามว่า เอก มันไปไหน โอมผู้หูใหญ่ไปหาท่านบอกว่าอยู่บ้าน ได้นำเก็บข้าวอะไรเสร็จแล้วก็อยู่บ้าน

เอือ ไม่ได้ขึ้นปล่อยไว้มันจะเสียคนเอามาให้กูเลย์ต้องพาไปหาท่าน ท่านก็เลยพา เทลิดเมิดมิงไปปีนังโน่นแน่น ตลาดจะไปปีนังนี่โดยผู้ชายกำลังป่วย ท่านก็ไม่อยาก ให้ไป อย่างให้อัญมั่นช่วยกันทำไรในไปตามเรื่อง แต่ว่าหลวงลงก็ไม่ยอม ท่าน นึกว่าเขียนอยู่มันจะเสียคน มันจะเป็นใจร้าย จะเป็นขอไมยกับเข้าด้วย รู้ไหม มันต้องเป็นแน่ๆ ละ เพราะว่าถ้าไม่เป็นรักษาทรัพย์ไม่ได้ เพื่อนผุ้งต้องซักจุ่นให้ไปลักไปปะโมย มันล่อแหลม ท่านเลยอาไปเสียเลย พาไปปีนัง ความจริงจะให้ไป เรียนต่อ แต่ว่าเมื่อไปถึงแล้วไม่สะดวกในการจะเข้าเรียน ก็เลยอยู่วัด ทำกับข้าว ถวายพระอะไรไปตามเรื่องอยู่ไปลักพัก ๒-๓ เดือน ท่านก็ว่า เอօ อยู่เฉยๆ ไม่ได้เรื่องอะไร ไปเรียนไปทำงานที่โรงงานพิศเครื่องยนต์เถอะ จะได้มีความรู้เรื่อง รถยนต์กลับบ้านไปจะได้ชั้นรถอะไรกับเขามั้ง ท่านคิดว่าอย่างนั้นไปก็ไป ไปทำงาน ในโรงงานซ่อมรถยนต์ที่เป็นของพวากแซก กินข้าวกับเขารажานกับเขา สทางค์ไม่ได้ หักอก ให้หักเล็กๆ น้อยๆ เรียกว่าค่าก้างแฟ้นซ่าทำไปลักเดือนหนึ่งมันเกิดจากการ ไม่สบายบغمที่เท้า บغمเท้าบغمเมื่อ บغمหน้าต้องไปรักษาภินยา. ยกคิดชากังหัดตะส ไปเป็นหมอออยู่ที่นั้น ช่วยรักษาจนหาย ไปหักอก หักอกเป็นอีก อ้า รักษาหาย ไปหัก อีก ถึงสามหน สามครั้งก็นึกว่าสามารถมีมันไม่เหมะกับเป็นคนขับรถยนต์แล้ว เป็นสารถีแบบนั้นมันไม่ได้ เรียนเครื่องยนต์กลไกกับเขามาได้แล้วเลิก ไม่เรียน ออ กะยืนไปทำงาน. ที่นั้นก็มีคนมาช่วยบอกว่าไปปูก็ติดกัว มีความรู้ข้นดัด ม.๓ นี้ทางน้ำทำได้ ที่ในนั้นคนเช้าไม่ชอบทำราชการ เช้าชอบทำเหมืองแร่เลย์ก็ไปเสนอ ความคิดกับหลวงลง ท่านบอกว่า เอօไปก็ได้เลยชวนเพื่อนอีกคนหนึ่งชื่อนายปาน อาทما้นีมันชื่อปัน แล้วก็เพื่อนคนนั้นชื่อ ปาน เวลาไปไหนไปกันสองคนลงทะเบียนก็มี เพื่อนชื่อตัว ป. ทุกที่ เวลาจะมาเรียนหนังสือคนครา ก็มา กับเพื่อน ชื่อ เมือง ป. ด้วยกันเหมือนกัน ที่นั้นก็ไปลา ท่านก็บอกว่าไปได้ ก็เลยไป ไปนี่ท่านให้เงิน ๑๐ บาท ๒ คน คนละ ๑๐ บาท เสียค่าเรือ ๘ บาท เวลาซื้อฟังเหลือ ๒ บาท ๒ บาท

เสียค่าเรือข้ามฝั่งขึ้นไปบนฝั่งอีก รวมความว่าไปขึ้นภูเก็ตนี่ไม่มีสถานศึกษาตัวไปเลย เสียค่าเรือหมด เพราะท่านให้ไปคนละ ๑๐ บาทเท่านั้น แต่ว่าคุณที่พำนี้เป็นเชื้อสายเหลือไปฝากไว้ที่บ้าน คนนั้นเป็นชาวกระเบื้อง ชื่อนายชวน ภารยานาคราชื่อแม่เอียน ทำงานเป็นนักการศึกษาที่ภูเก็ตสองคนเท่านั้นไม่มีลูกมีเด็กพ่อไปอยู่

อาตามานีมันมีนิสัยอยู่อย่างหนึ่ง คือเป็นคนไม่ซื่อเกียจอยู่บ้านในรืนไครเข้าไม่รังเกียจรอพระขยัน ไปอยู่บ้านนี้ตื่นแต่เช้าไปทำงานให้เช้า น้ำนั้นอยู่ทิวัด มองคลนนิมิตตรบ้านอยู่อีกถนนหนึ่ง เดินทางจากบ้านไปถึงวัด บ่อน้ำนี่ประมาณ ๒๐๐ เมตร เช้ามีเด็กเล้าปีบไปทำงานน้ำมาให้เช้าใส่โล่รองเต้มมันจะกีหบก์ตามใจใส่ให้มันเต็ม ไม่พิณมีผ้าให้เช้า กวาดบ้านให้เช้าไม่อยู่นี่เงื่ จ้าของบ้านก็พอใจ ให้กินข้าว กินน้ำสะอาดสบายอยู่มามาได้ลักษ ๗ วัน เจ้าของบ้านก็คงนึกว่ามันจะไม่ไหว เลี้ยงคน ๒ คน นี่มันจะไม่ไหวภูเก็ตนี่อาหารมันแพะ ทำงานให้ทำท่าเถอะ เลยก็ทำงานให้ทำงานก็คืองานกรรมการที่เหมืองแร่เจ้าฟ้า เช้าเรียกว่าบางอะไรสมัยนั้น เดียวนี่เช้าเรียกเหมืองเจ้าฟ้า ของหลวงอนุภาษาภูเก็ต เช้าไปทำงานที่นั้นไม่เคยทำงานเหมืองแร่ทำไม่เป็น พ้อไปถึงจันจอมโภคิดิน เทาก็เห็นแล้วว่าทำไม่เป็น เมื่อทำไม่เป็น หัวหน้างานที่เรียกว่ากั้งเผาหัวหน้าเขยบอกว่า โน้ยต่า ลือชื่อกังชี้ บอกเป็นภาษาจีนว่าชื่อกังชี้ๆ กันนี่กว่าให้ไปนอนเสีย ไม่ต้องทำอะไร พากเรา ๒ คนก็กลับมานอนเสียที่กางสี นอนเฉย พอตอนเที่ยงเพื่อนผู้งดเลิกงานกลับมา อ้า ยังนอนอยู่อีกรี อ้าวเชบากอให้มา นอนนี่ ก็ชื่อกังชี้นี่ บอกว่าไม่ใช่ชื่อกังชี้นี่ ก็คือเขานอกให้กลับบ้านไม่ให้งานทำ อ้า แล้วกัน แล้วเวลาจะไปทำงานนี่ชื่อปลากระป๋องไป ๒ กระป๋อง เปิด ๑ กระป๋องแล้ว น้ำซึ่ง ๑ ชุด ก็เปิดแล้ว เอ ไม่ให้ทำงานจะทำไป อ้ายปลา ก็เปิดแล้ว กิน ก็ยังไม่หมดจะทำยังไง เลยให้เพื่อนกรรมการที่ไม่รู้จักนั้นนำเข้าไว้ เรากลับแล้วก็กลับมานั่นอีก พร้อมด้วยปลา ๑ กระป๋อง อ้าย ๑ ชุดนี้ให้เชาเสียด้วยอาตามาพักกับเขาต่อไปอีก พักอยู่อีก ๗ วัน แม่น้ำคนนั้นแก่ก็ยังทำงานให้ ทำให้

กิจกรรมกรทุกที่ เลยเก็ทให้อึก เข้ามีการตามกฎหมาย กักน้ำเพื่อจะเอาไปทำเหมืองแร่ ณ ที่บ้านภาค อำเภอกระซู่ งานนี้คืองานหานบดิน หานบดินไปตามกฎหมาย ว่าอย่างนั้นถูก ไม่มีเครื่องมืออะไรสมัยนั้น เออ อ้ายนี่พอทำได้ เลยเข้าไปทำแต่ร้ามีหานบดินครั้งแรก นี้หานไปแล้วเท่าไหร่เป็น เข้าหานไปถึง เข้ากระดิกพิบ แหล่งน้ำเลย ไม่ต้องหานหาน แล้วเหตุที่ละบุบก็ หัวหนังงานบอกว่าไม่ได้ ห้าอย่างนั้นไม่ได้ ต้องเทหันที เอ มันแท้ ไม่เป็นนิ่น เอ้าหัด เวลาหัดไม่หานมันติดหัวอาบอยู่ๆ เพราะไม่ช่านาญ แต่ว่าหัดจน เป็น ทำได้ แต่ว่าที่นี่ทำไปจนถึงวันที่สองที่สามที่บ่นมันกิดการด้านมนบุรุษมา เชีย พราะไม่เคยหานของหันกออย่างนั้น บวมสูงขึ้นมาตั้งคานหานไม่ได้ มันปวด แต่ว่าก็ซ้อมไปหาน ไม่หานมันก็ไม่ได้อะไรกินดี ต้องหานปุดก์ต้องหาน.

ที่นี่เอ้าตัวรอดอย่างไร ทำให้กรรมการอื่นเกิดเห็นใจอย่างไร อันนี้ ความรู้ช่วยตัวได้ จำไว้เถอะ ไปบอกกลุกนากาทาน ความรู้ช่วยตัว เพราะอ่านหนังสือ มากก่อนอยู่ที่ไหนชอบอ่านหนังสือ แต่ที่นี่พอไปถึงบุบกบุบุบ เล่าเรื่องอะไรให้พาก โภคิดนฟัง เล่าไม่จบรอเกราให้หานหานต่อเดียวก็มาหาน เล่าต่อ พากนั้นมัน สงสาร มันใส่เดินน้อยๆ มันไม่แกลัง. อ้ายพากโภคิดนี่ ถ้ามันแกลังแล้ว หาน ไม่ไหวหารอก มันโกยจนพูนสูง แล้วหานไม่ไหวริงๆ แต่ร้ามันไม่ใส่มาก เลานหาน ให้ให้มันพัง พอตอนกลางวันเที่ยงหยุดกินข้าวเสร็จแล้ว อาทิตย์ไปพักให้ตันไม้มี กรรมการหานบดินต้องมานั่งล้อมเป็นวงเลย อาจารย์จะสอนธรรมแล้วเล่าในหาน มา ถึงเล่าในหานมันนั้นนิทานเมืองนี้ มีไทยอิสลามอยู่หลายคน ไม่รู้เรื่องศาสนาของ ตัวอ coma เคยอ่านเรื่องพระนาบีมายาหมัด แล้วบอกว่า เข้าพากเรอิสลามวันนี้จะ พุดเรื่องพระนาบีให้ฟังกัน แหม มา กันใหญ่เลย เล่าเรื่องพระนาบีว่าเกิดอย่างไร มากอย่างไร เลยเชียร์กันว่าอย่างนี้ ต้องเป็นอิสลามถึงจะดี มันจะชวนให้ไปเข้าแขก ให้ได้ บวกกว่าไม่ได้เป็นพุทธ มันไม่ได้อิสลาม. เล่าให้ฟัง: วิชาความรู้ที่ได้อ่านหนังสือ ให้เรียนช่วยตัวได้มาก ด้วยการสนทนาเล่าเรื่อง กลางคืนก็เหมือนกันนอนในกงสีมัน

หน่วยการเรียนแห่งตาก ตดูฝันนี้ ๒ คนต้องนอนไกลักษณ์ເພັດເປີນເດຍຄລຸ່ມທ່ານກັນ ເປັນກາຣີທ່າງແລ້ວກັນອນໄກລັກອີງໄຟ ມັນຄ່ອຍອຸ່ນໃຈທັນໝອຍ ທ່າໄປໆ ເພື່ອນຄົນທີ່ໄປ ດ້ວຍນັ້ນ ເກີດໄມ່ສະບາຍເປັນໃຊ້ ຂາເຂົ້າໃນປັ້ງທັນ ຕ້ອງທາມສ່ວງພຍານາລ ແລ້ວຜລ ທີ່ສຸດ ຕ້ອງສົກລັບນັ້ນ ເດີຢ່ານ້ອອກນໍານາງໝາງແລ້ວເປັນຄຽງທ່າງ ເພື່ອນຄົນນີ້ໄປສອນອູ່ ທີ່ໄຮງເຮັນ ຕໍາບລໄກຮົງ ອາຕມໄປກອດກຽນສ່ວງໄຮງເຮັນໄວ້ທັນທັນ ເນື້ອຫລາຍປີ ມາແລ້ວທີ່ນັ້ນ ເພື່ອນເປັນຄຽງທ່າງທີ່ນັ້ນ. ທີ່ນີ້ເພື່ອນກົກລັບເສີຍອາຕມາອູ່ຄົນເດີຢ່າ ເນື້ອ ອູ່ໄປຈົນເຫັນດີຕົ້ມເປົ້າມບຣິເວລາແລ້ມທົມດານ ໄປໄທລະ ອາຕມານີ້ມັນຂອບວັດກູ່ເກີດ ກີ່ໄປວັດສີ ໄປອູ່ທີ່ວັດເຫັນວ່າກ່າຂຈົງສົຮຣົກ ມີພະຫວັນຄວາ ຊົ່ວທ່ານເທີຍນ ອູ່ໃນ ໂບສົດເລີຍໄປຝາກເນື້ອຝາກຕັ້ງເປັນຄື່ນຍໍຂອງທ່ານ ຕື່ນເຫັກວາດໂບສົດ ກວດບຣິເວລາໂບສົດ ຕັກນໍາໄສໂລ່ງ ຈັດທີ່ຈັນເຮັນວ່າຍ ທ່ານກືສົງສາຣ ອູ່ກັນ ເວລາກິນອາຫາດເສັງແລ້ວວ່າ ອ່ານທັນສືອ່ອຮ່າມະ ທັນສືອ່ອຂອງທ່ານມີອ່ານທັນໜັ້ນ ພຸຖະປະວັດ ນາງໄກວາກ ແມ້ຄໍ ຂານນາຄ ໃນຄົດຈະນາກີ່ທ່ອງເລີ່ນໆ ເຄສາກ ລາລາ ນີ້ທ່ອງຕົ້ນແຕ່ມີຄົດຈະນາກັນ ທ່ອງ ໄວກ່ອນເລີ່ນໆ ເທັນ້ນ ອູ່ຢູ່ເປົ້າທ່ານ ທ່ອງໄປເຮືອຍໆ ແລ້ວຕ້າມມີເວລາວ່າງກີ່ໄປສົມໂສ ເລັກ ອ່ານທັນສືອ່ອພິມພົດ ເກມີທັນສືອ່ອພິມພົດລາຍໆ ຈັບນັກີ່ໄປອ່ານກັນເຫັນທີ່ນັ້ນ ມີເຊອນ ໄປເຫັນ ດູ້ທັນດູຄຸລຄຣິນນານໆ ໄປດູສັກທີ່ ອູ່ຢູ່ເກີດນີ້ມີເຊື່ອດູຄຸລຄຣິນແຮງອອນປ່ຽນແປງ ຄື່ນສຸດທ້າຍລະກີ່ໄປລະເພະະຄນມັນນ້ອຍນັ້ນສະບາຍດີ ໄປດູກັນເຫັນທັນ. ກາຣເທີ່ວເທົ່ວ ໃນເຮົ່ວເທົ່ວໄລກ່າລຸດຢູ່ໄດ້ວ່າ ໃນເຄຍ ໃນມີ ເພື່ອນຫຼວນໄປເທີ່ວສຸກ ໃນໄປ ໃນເຂາ ບອກ ອ່າຍ່ານ້ຳເຮົ່ວມື່ອບົນ ເດີຢ່ານຈະເກີດຢູ່ເປັນໂຮກ ເປັນກັ້ນ ຂ້າຍທ້ານມຸ່ຍໍທີ່ໜ້າລາຍ ແຕ່ວ່າຂອບອ່ານທັນສືອ ຂອບອູ່ກັນພະກັນເຈົ້າອູ່ທີ່ວັດນັ້ນ ມີການວ່າທີ່ໄທກີ່ໄປກ່າ ຄຣາວທັນໄປຂອງການເຫັນທີ່ແພັນກສຸກສາກົບາລ ເຫັນອກວ່າການໄມ່ມີ ມີແຕ່ງການໂກຍ ຂະບໍ່ຂັ້ນຮາບຮຽກຂະຍະ ອີເຂາ ພຽງນີ້ມາກຳໄດ້ແຕ່ວ່າເກັນຫຼະການນັ້ນຢັ້ງໄມ່ເຄີ່ນນັ້ນ ພວກວ່າ ໄປທາງນໜ້າທີ່ ໂກຍຂະຍະໄດ້ແລ້ວນີ້ ກລັບໄປເຄີ່ງວັດ ກົມືຄົນມານອກກ່າວຍ່າໄປໂກຍຂະຍະ ເລີມັນສົກປາກ ໄປທ່ານທີ່ສ່ວນຍັງດີກວ່າ ຕາງທຸກ້າດ້າຍທຸກ້າ ເລີມໄມ່ຕ້ອງໂກຍຂະຍະ

ຍັງເສີຍໃຈຢູ່ທີ່ມີໄດ້ໄກຍຂະບາດ ດັ່ງໄດ້ໄກຍສັກທິນ່ອຍກົຈະດີເຫັນກັນແທລະ ຈະໄດ້ເຊີຍ
ໄກໃນປະວັດຕີວ່າ ເຈົ້າຄຸນບໍ່ຢູ່ທີ່ມີໄດ້ໄກຍຂະບາດ ເພື່ອຍືນສຸຂາກົບາລມາແລ້ວ ແຕ່ນີ້ມັນໄມ້ທັນໄດ້ໄກຍ
ເລີຍມັນຫັດໄປທັນໜອຍ. ທີ່ນີ້ກີ່ໄປກ່າວນສຳນະກົງ ສຳນະກົງນີ້ເປັນຮອງພຣະພິທັກນົງໃຫມປະກາ
ເຈົ້າຂອງສຳນະກົງຢູ່ບ່າງມັງກວູເຖິງຕົ້ນນີ້ແລະ ໄປທັກົງຄຳທັກ ວັນລະ ៩០ ສຕາງຄົກ ກິນຂອງ
ເຮົາເອງທ້ອງທ້າວສາຮີເປັນຫຼຸງກິນ ທ່າກັນ ກີ່ໄປກ່າບ້າຫາທ່າໄປໄດ້ປະມານລັກ ແລ້ວ ເດືອນ
ວັນທີນີ້ມັນຄຳທັກໝູ້ເພລີນທັກໝູ້ຄຳມາກ ມີຍາວເປັນຮອງອໝືອນເຄີຍ ຄຳເພລີນ
ໄປ ເລີຍຕັດຕັນຍາງຕັ້ນເທັນນີ້ກ້ອຍນີ້ຫັດໄປ ຊົ່ວໂມງຕັ້ນລະ ៤ ຕັ້ນ ພອຫະນະໄປ ຊົ່ວໂມງຕັ້ນລະ
១ ນາທ ນຶກໃນໃຈວ່າກຸມ້ນແຍ່ວັນລະ ៩០ ສຕາງຄົກນີ້ ປັບປຸງ ຊົ່ວໂມງຕັ້ນລະ ១ ນາທນີ້
ມັນກົດໆ ຊົ່ວໂມງຕັ້ນລະ ១ ນາທເຫັນໄປແລ້ວ ເຮົາເພີນທີ່ໄຫວເລີຍຄ່າປັບປຸງກົດໆຕົ້ນທັກເຮືອຍໄປ ເລີຍເຫັນວ່າ
ມັນໄມ້ຢຸດົມະວົນ ເພະວ່າເຮົາກີ່ໄມ້ໄດ້ແກລັງຕັດອ່າຍ່ານີ້ ຈະເຂົາແພງອ່າຍ່ານີ້ມັນໄມ້
ຢຸດົມະວົນ ນຶກໃນໃຈວ່າໄມ້ໄທ້ ອອກຕີກ່າວ ລາອກກົດໆກາລາຍເປັນຄຸນວ່າງງານ
ໄປຢູ່ວັດຈະກຳຕ່ອງໄປ ນ້າທລວງທີ່ຍັງຍືນໄຈດີອູ້ໆ ຕອນຫລັງເນື້ອບັນຫຼວງນີ້ກົດໆອາກຈະໄປ
ກຽບ ແຕ່ວ່າພວໄປຄົງໄດ້ຂ່າວວ່າຕາຍເສີຍແລ້ວ ກົດໆເລີຍໄມ້ໄດ້ກຽບທ່ານ. ທີ່ນີ້ກີ່ໄປຢູ່ທີ່ວັດ
ອົກ ອູ້ວັດຕ່ອມາ ກີ່ໄປກ່າວນເຫັນແຮ່ຝ່າງ ກົດໆໄມ້ໄປກ່າວສົມສົມເອກະໄຈກ່າບ້າຫາທ່ານ
ເປັນກຽມກຣ ເຫົາເຮີຍກ່າວ ການຈັບກັງ ຈັບກັງນີ້ແປລ່າງງານ ១០ ອ່າຍ່າງ ການຈັບປາສະ
ເທື່ອໄປໄກຍດີນ ເທື່ອໄປປຸດທ່ອໄປຢົກອ້າຍ່ານັ້ນ ຢົກອ້າຍ່ານີ້ ການຈັບກັງ ດັກຫັກ້າງງານ
ເປັນຄົນຈິນ ແຕ່ວ່າກົດໆໄຈດີ ໂນດຸ ໂນຮ້າຍ ທ່ານນີ້ອູ້ໆອົກປະມານ ແລ້ວ ເດືອນ ວ່າງງານອົກ
ແລ້ວ ການໄມ້ມີເປັນກຽມກຣເຮືອຍໄປ ມາອູ້ວັດອົກ

สู่เพศพรหมจรรย์

ประวัติที่ทำนเล่าเองเนื่องในโอกาสอายุครบ ๕ รอบ

ที่นี่เกณฑ์ชະชาກจะดีแล้ว วันหนึ่งมีพระชื่อสมุห์ช่อง ทำนเล็บนุญไปแล้ว
มากกว่าปีนเอีย ไปเมืองระนองใหม่ ทำนพระครูทำนต้องการเอาเด็กไปเป็นครู
อ้า เกณฑ์ชະชา ทำมันจะดีแล้วคราวนี้ จะได้ไม่ต้องเป็นกรรมการแล้วจะได้ไปเป็น
ครูกับแทเลียที อาหมาบอกร้าว่าครับ ทำนก็เลยพาไปทำทำนพระครูพิพัฒน์สมภารย์
เวลาหนึ่นเป็นเจ้าคนอะเกอกะหู้ ภูเก็ต เวลาหนึ่นเป็นเจ้าคนจังหวัดระนองยังอยู่
เจ้าคุณระนังควินัย ยังอยู่เดียวหนึ่น พาไปฝึกเนื้อฝักตัว ให้ไปด้วย มีพระเณรในวัด
ชื่นอกร้าว ไปเก็อญไม่ได้ ทำนพระครูทำนเข้มงวดกาดขัน ทำนตีนแต่เช้า เรารีบ
ไม่ทันทำนด่า อ้อ! ไม่ลำบาก อย่างนี้รู้แล้วมันทำง่าย ทำนตีนเช้าเราตีนก่อนทำนอิก
ให้ทำนเห็นว่าเรามันขนาดไหนเหมือนกัน แล้วก็เลยบอกอ้วจจะอยู่ให้ดู เลยก็ไป.
คราวนี้เมื่อไปแล้ว ทำนบอกร้าวเดียวก่อน ฉันจะไปปีง ๗ วัน กลับมา บอกว่า
วันนั้นให้มาพูนหัวนั้นไปนั้นอยู่วัดนั้น วัดที่ทำนอยู่ แต่เช้าเพื่อรอพบอย่าให้มัน

สาย ให้ท่านเห็นว่าเอโใจใส่ พอตอนท่านออกมาก็เจอกัน เออ พรุ่งนี้จะลองครัวช่วยภาคครัวหน่อย ตักน้ำใส่่อิง เก็บถ่ายมาเรียงเป็นถาด ๆ ท่าคนเดียว ตักน้ำใส่่อิง ๕ โอง แ昏 บ่อภูเก็ตนีมันลับากนา โยมไม่เห็น น้ำมันลึก กว่าจะได้มันลับาก ตักเต็มโอง ตักเสร็จแล้วเอาก้าวยมาใส่ถาด วางไว้คนจะได้อาหาร ใส่ไว้ ๕๐ ถาด วางไว้เรียบร้อย เสร็จแล้วมาเรียงท่านว่าเรียบร้อย ครับผม ไปดูว่าอ้า ใช้ได้ แล้วอนไห่นล่ะ บอกว่าอนวัดเห็นอ พรุ่งนี้มาแต่เช้านา อะมา มาถึงวัดท่านยังไม่ตื่นเลย มาฟังหัวบันไดแล้ว พอดีนเปิดประตูมายืนแล้วริชอนใจบอกว่าขัยันดี มาถึงจ้างงานจัดการ วางสำรับใส่กับหัวของไรเดี่ยงพระ เลี้ยงหัวบัน เข้าเลี้ยงเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงรับประทาน รับประทานเสร็จแล้วล้างกันเป็นงานใหญ่ ตั้งหลายชั่วโมง ล้างเสร็จก็บอกเช้าที่เรียบร้อยตามเดิม เสร็จแล้วไปประยาน บอกว่าทำเสร็จแล้ว ท่านไปดูอีก เออ เรียบร้อย พรุ่งนี้ลงเรือไปประนองด้วยกัน ท่านเสียค่าเรือให้ก็เลยไปลงเรือ ลงเรือไปประนอง ตลาดนั้นจ้าได้ว่า เป็นเดือนพฤษภาคม เดือน ๖ ช้างแรม ลมแรง คลื่นแรง พอลองเรือออกจากอ่าวภูเก็ตเท่านั้นแหละ มันถูกคลื่นใหญ่เลย ไม่ได้ดีสัก ไม่ได้กินอาหารในเรือ ไปขึ้นฝั่งวนองแล้วก็มาถูกคลื่นไปพลอยวัน พอยไปถึงวัดก้ออยู่เป็นศิษย์วัด เพราะจะไปเป็นครู ท่านอาจารย์ก็เลยเรียกว่าครูตลอดเวลา ครูภาคชัยะ ครูเทกระโนน ครูถังหยา แ昏ครูนีมันแย่ยังไม่ได้เป็นครู แต่ว่า เรียกว่าครู แต่ว่าใช้เสียทุกอย่าง ทำทุกอย่างเรียนร้อย ตื่นเช้าทุกวัน ตื่นก่อนท่าน ไปถูกภูภัยก่อนแต่ท่านยังไม่ตื่น ถูกแล้ว พอดีนก็เกลี้ยงเลย กะโนนสะอะด ปัดภาชนะเรียบร้อย นิสัยมันเป็นอย่างนั้น ถือหลักเกณฑ์ไว้ในใจ ไปอยู่ในไม้ให้เข้าเดือดร้อน ทำงานทำไป ๆ ก็ยังไม่ได้เป็นครู วันหนึ่นกินอาหารกลางวัน เลี้ยงเพลเสร็จแล้ว ท่านก้าวมาว่า ครูว่าชั่นเรอาไห่ม? ถามมาเลย ๆ ไม่มีปัญญาอะไร ตามว่าบ้าชั่นเรอาไห่ม? เวลาหน้าอายุมัน ๑๙ แล้ว บอกว่าเอกสาร โภนหัวเดี่ยนนี้เลย โภนหัวเลย เคราะห์ดีที่ได้ห่องไว้ก่อนนา ถ้าไม่ห่องไว้ก่อนจะ

มันจะย่านาน นี้ได้ท่องไว้เล่นๆ ไว้ก่อนแล้ว พอบอกว่าเอาใหม่ เอาเลยไปโกรหัว กอหัวนาชาธุ่งผ้าขาว ไม่มีคริในกระบวนการ มีเมเช ๒ คนเท่านั้น แม่ชีนั่นคนหนึ่ง แก่ อายุ ๘๐ ซื้อ แม่นวลดแล้วลูกแม่ชีนวลดือกคนเป็นแม่ชีเหมือนกัน นั้นแหล่กระบวนการแห่ง เรียกว่าเข้าโนบสต์ไม่ได้เดินรอบโนบสต์อะไร เข้าไปโนบสต์ แต่นี้เพื่อน คนหนึ่ง มีสายสร้อยห้อยคอ บอกว่า เยี้ย นาคคดอยู่ เกาสายสร้อยแขวนหน่อย เยี้ย จะบราแอลจะไปแขวนทำไม้ แขวนหน่อยๆ เลยให้สายสร้อยแขวนเสียสาย หนึ่ง ความจริงไม่เคยแขวนสายสร้อยกับเขา ตั้งแต่เด็กๆ มา ก็ไม่ค่อยชอบใช้ ถ้า เขากลับมาอีกหนึ่ง ต้องพับไว้ให้ทันอนให้มันยุบยีเสียก่อน จึงเอาไปปุ่ง มันเป็นอย่างนี้ มันแปลกมุนชูย้อยยุ่งหน่อยเรื่องนี้ คือไม่ชอบใช้ของใหม่ๆ กับเขาเลยแขวนสายสร้อยประดิษฐ์เดียว แล้วก็เข้าบรา บราแล้วก็อยู่ด้านนั้น.

ในพระราชานันแห่ง ครุฑใหญ่ลาออก ก็เลยได้เป็นครุณิก เคยนี่ก็ตั้งแต่เมื่อดึกๆ เคยนี่ก่อware ใจ ในตัว ต้องเป็นครุ ทำไม่ลงได้นักอย่างนั้น เพราะว่าเห็นครุไม่ถูกต้อง ไม่ถูกดูมันสบายนอกในใจอย่างนั้น นิ古ว่า ภูโตชั้น ต้องเป็นครุ เลยได้เป็น เป็นครุใหญ่ เป็นครุน้อย เป็นการโรงด้ายในตัว แล้วโรงเรียน ก็ไม่น่าพิสมัยอะไร เป็นโรงมุงจากฝาทึ่นไม่มี มีลูกทรงตีห้างๆ ไม่ให้วัวเข้าไปได้ เท่านั้นเอง มีเด็ก ๓ ชั้น ป. ๑-๒-๓ รวมแล้ว ๓๔ คน ก็ต้องวังส่อน สอนหันนั่นนิด สอนหันนี้หน่อย วิงกันอยู่ในห้องแคบนิดเดียว สอนโรงเรียนไป เรียนนักธรรมไปด้วย ปีนั้นสอนนักธรรมมาก เพราะว่าสูงกับสอนเด็ก ไปสอนนักธรรมตรีไม่ได้ ปีหน้าเรียนใหม่ สอนเด็กไปด้วย เรียนด้วย ที่นี่ก็สอนนักธรรมตรีได้ สอนได้ ที่นี่อาจดีเลย ได้ที่ ๑ เวลาที่ได้ที่ ๑ นี้ หนึ่งห้องมันหลักเก้าต่อ พระชาวภูเก็ต องค์หนึ่ง ชื่อพระแวง ได้ที่ ๑ เมื่อันกัน แต่ก็แพ้อาตามาร์ใน ทรงกระถั่น เองเขาเอกสารทุ่มมาอ่าน 朗文 ๑ มี ๒ องค์ เลยให้อเอกสารทุ่มมาอ่าน อ่านก็สู้ อาทิตย์ไม่ได้ เขากลับแต่งกระถั่น น สิยา โลกาภูณ์ อย่างเป็นคนยกโลก น้ออาทิต

แต่งเสียสายเลย พอกามาอ่านแล้ว เจ้าคุณเนกขัมมุนี เจ้าวากสวัดลัมพันธุวงศ์ เป็นแม่ก่อง บอกว่า หื้อ ต้องให้องค์นี้กระทุ้นเข้าแต่งดีมาก เลยได้ที่ ๑ ได้วรังวาล นาพิกาตั้งเรือนหนึ่ง ของพระยาอมรคักดีประลิทธี (พ่วง บุนนาค) เป็นเจ้าเมือง ภูเก็ตเวลาหนึ่ง ผ้าไตร ๑ ไตร กับนาพิกา ๑ เรือน ก็เป็นเรื่องภูมิใจว่าได้วรังวาล.

ที่นี่ก็อยู่ที่ระนอง ตอนเป็นครุอยู่ ก็พอดีอายุครบบวช ๒๐ ปี คุณโยym ผู้หญิงสิ่งไว้ บอกว่าไปปีใหม่ไม่ว่าแต่อยุครบบวชต้องกลับบ้าน ก็มาบ้านบวช นึกถึงคำสั่งน้ออยู่ตลอดเวลา ว่าอายุ ๒๐ ต้องไปบวชให้แม่ ที่บวชเป็นสามเณรนี้ ไม่คิด ไม่เท้าบัญชี แต่ต้องไปบวชพระให้แม่ เลยไปปลารักษารย์ บอกว่าจะต้องไปบวชแล้ว งานครุไม่ลอก กะเพราคิดว่าจะกลับมาอีก แต่ว่า ขอให้โยym พังต่อไป...

พอไปถึงบ้านที่พักลุงได้ ๕ วัน ก็บวชพระแลย ไม่ได้มีงานอะไรทุกวารา ตามแบบที่เข้าทำ เมืองพักลุงนี้ถ้าบวชลูกนี้มันใหญ่ อย่างน้อยต้องล้มรัวตัวหนึ่ง ต้องมีเหล้าเดือนลัก ๒-๓ ไก ถึงจะมีเชือเสียง. ความจริงโยym นี้ก็ชอบอย่างนั้น แต่ว่าตอนหลังโยym ก็ไม่ชอบ เลยไม่มีอะไร บวชง่าย ๆ บวชเสร็จแล้วคิดว่าจะกลับระนอง แต่เพื่อนที่ซื้อเป็น นี่ เรายืนเก็บข้าวเก็บของ จัดเน้อจัดตัวอยู่ ถามว่า ไปไหนนี่ จะไปนครฯ พรุ่งนี้ อ้าวไปเต็ว呀 นิกซึ่มกากอย่างนั้นเองเหลอะ จะไปเต็ว呀. อ้าวไปทำไม้ ก็เราไปทำไม้ล่ะ ไปเรียนหนังสือ สมกกไปเรียนด้วยซิ; ไปไม่ได้ ไม่มี ที่จะอยู่ ก็ซื้อมันเถอะไปก็แล้วกัน เลยก็ซื้อ จ.ม.ไปทางระนองว่าลากอก ไม่ เก้าแล้ว จะไปเรียนหนังสือเมืองนครฯ จะไปเรียนบาลี ก็เลี้ยมานครามากก ๆ ที่ ไม่รู้ว่าจะมีที่ซุกหัวหรือไม่ มาถึงก็ไม่มีที่จริง ๆ ในวัดหน้าพระราชทุนนี้ไม่มีที่นอน แล้ว ก็ตียกเดินหา เดินไปดินแฉมกภูภูอยู่ลั้งหนึ่ง ข้างบนมีคนอยู่ แต่ห้องระเบียง ไม่มีคน มันเล็กเหลือเกินห้องระเบียงนั้น อาทิตยานอนนี่เท่าจดฟโน้น หัวชนไฟน์ พอดี ถ้าจะการแขวนอย่างนี้ไม่ได้ ห้องมันแคบ กางได้เพียงแค่นี้เท่านั้นเอง แล้วก็ นอนอยู่ในห้องนั้น อาทิตย์ในห้องนั้น ๒ ปี เพื่อนที่มีที่อยู่นั้นย้าย ๓ ครั้ง

เดียวถ้ายา อาตามาไม่ถ้ายา อยู่มันในห้องน้อยนั้นแหละ ข้างบน สามเณรอู พระอยู่ข้างล่าง เสน่รโคงอยู่ข้างบน ชื่อสามเณรเรียน เวลาเนี้ยก็อยุคราภัน ความจริงเรียนมาด้วยกัน แต่แก่ไม่ได้บัวช่าเท่านั้น กวดซึ้งรายใส่ทุกที่ กวดให้มันลงในห้องอาตามาทุกที่ เหลยไม่รู้ไม่ซึ้งเข้าເຄอะ กวดก็กวดไป เรียนไม่สนใจ เรามาเรียนหนังสือก็เรียน เรียนนักธรรมໂທ ที่วัดหน้าพระธาตุได้ เรียนนักธรรมເອກได้ที่นั้น.

ตอนได้นักธรรมชั้นໂທนี้ เริ่มเป็นนักเทคโนโลยี ที่จะเริ่มเป็นนักเทคโนโลยีนั้น น่าชื่น คือว่า ยังเทคโนโลยีไม่เป็นทรอก แต่ต่ำได้นักธรรมໂທแล้วไปเรียนพระปฎิโมกข์ ให้ได้เพื่อสอบธรรมชั้นເອກ มีพระองค์หนึ่งบอกว่าคุณท่องปฎิโมกข์ไปห้องที่วัดปากนครตีกว่า วัดปากนครจะมันไม่ล้ำจากเรื่องบิดามาตร ยืนแห่งเดียวคุณมาใส่เต็มบานตร แล้วอนห่องสบาย เลยไปที่นั้น. ที่นี่วันนั้นเป็นวันพระ ๙ ค่ำ ญาติโยมมากันหลาย อาตามากามว่ามาทำไม่ มาฟังเทศน์ ไครเทศน์ ท่านแหละเทศน์ ยื้อ เทคน์ไม่เป็น ยิ ได้นักธรรมໂທแล้ว มันต้องเทศน์ได้ เอ จะແຍ่นา บอกตัวเองว่ามันจะແຍ่นา เขาก็เกอนที่ให้ขันธรรมมาสันเทศน์. พอกขันนั้นธรรมมาสันจับพัดให้ศิล นิ้มนันสันเอօย่างนี้ซึ่งกละໂยอม มันสัน สันจันธรรมมาสันไห้เชี่ยวะ ยื้อ ทำไม่อย่างนั้น แต่ก็ให้ศิลได้ นะโม ตัสสะ ภาโถ กว่าไปได้ ให้ศิลเรียบร้อย แล้วก็เทศน์ หั้งๆ ที่สันอย่างนั้นแหละ เทคน์บڑູดไปเลย ไม่รู้ว่าก่ออะไร ว่าไปได้ ญาติโยมบอก ยื้อ เทคน์คล่อง อือ ฉันไม่รู้ว่าจะเทศน์อะไร. เขาก็ฟังสนุกไปเลย; ครั้งแรก.

ที่นีต่อมา วันหนึ่งเข้าหาพระเทศน์คู่ ที่วัดหน้าพระลาน วัดหน้าพระลาน ใกล้ๆ ถนนนั้น พระมหาพอลอยถามว่า บันไปเทศน์คู่กับเขานะอย่าได้ไหม? อ้ายเทศน์คู่นี้เทศน์อย่างไร บอกว่า ตามตอบกันซิ คนหนึ่งถาม คนหนึ่งตอบ. แล้วจะให้ผมตอบหรือผูกามล่ะ? ตอบ เอ้า ได้ถ้าอย่างนั้น ที่นีก็ไปเทศน์ พอดีวันเทศน์

ื้อ เทคโนคุณมันต้องอารัมภากذا ต้องหน้าธรรมมาสัน เอว่าไปล่ะ เลยไปขอนแหงสือ คุณมีนักเทศโนมา เอามาอ่าน ื้อ ทามจะว่าไม่ได มันเพิ่งทัดนี่ เทียนดีกว่า คัด ใส่ใบลาน ไปถึงกัว เพราะพร็ไปอย่างนั้น เพราะคัดของเข้าไปนี่ ไม่ได้ว่าปากเปล่า ว่าได้เรียบร้อย ตอนลงกัวอึก ก็คัดไปด้วย. ตอนตันๆ ตอบมันไม่ยกอะไร เทคน์ เรื่องบุญญากริยาตถุสาม ทางศิลปะงาน องคโน้นก็ถามว่า ทานคืออะไร ทานคือ การให้ ก็ตอบไปอย่างนั้น มันจะยกอะไร เรายืนมาแล้วนี่ ตอบคล่องไปเลย. อ้ายตอนขึ้นก็ต้องลงก็ตี คนชมว่า ซู้ ท่านปั้นเทศโนดี ความจริงตัวเองมันแย่ ยังรู้ว่ามันไม่ได้ความอะไร. แต่ว่าที่เมืองครนีมันเดือย่างหนึ่ง นครศรีธรรมราช นีไอยไม่เคยไป มีพระธาตุอยู่ รอบๆ พระธาตุนี้เขามีวิหารคด เรียกว่าระเบียง อ้ายจะเบียงวิหารคดนีมันเป็นที่ฝาหักเทศโน เพราะว่ามีธรรมมาสันมาก ยอมตั้งธรรมมาสัน ไว้ บางธรรมมาสันมีคนฟัง ๓ คนเท่านั้นเอง บางธรรมมาสัน ๕ คน บางธรรมมาสัน ๑๐ คน บางธรรมมาสัน ๒๐ คน นักเทศโนใหม่ๆ ก็ไปเทศโนธรรมมาสัน ๓ คน ก่อน เรียกว่าฝึกตีบันไดดาวร้อยยังนั้นแหล่ ตีบันไดดาวร้อยของการเป็นนักเทศโน. ไปเทศโนธรรมมาสัน ชนิด ๓ คน ๕ คน ค่อยก้าวขึ้นไปโดยลำดับ แล้วไปเทศโนธรรมมาสันที่ติดกับองค์พระธาตุ ๓ ธรรมมาสันนั้นคนมาก. อาทิตยานี้ไม่ได้ตีลำดับ อย่างนั้น เอกก้อเข้าชนในใหญ่เลย ขันยอดเลย ไปเทศโนธรรมมาสันติดเชิงพระธาตุด้านตะวันออก ที่นี่ไปเทศโนธรรมมาสันเก่าโบสถ์ขึ้นไปนั่งแล้ว ถือหันสือไปอ่านก็ได้ หันสือแบบธรรมดานี่แหล่ วันไหนคิดอะไรไม่ออกก็แบกหันสือไปอ่าน ให้ฟัง เพราะพร็ ใช่ได.

ที่นี่ต้อมา เมื่อเข้าฟังกันเพร่ทลายขึ้น ในวันหนึ่งคนปฏิบัติงานรับใช้ท่าน หญิงกลาง เขารียกท่านกลาง ณ นคร. บ้านท่านกลางนี้มีเทศโนตลอดพราวชา องค์ หนึ่งเทศโน ๓ ครั้ง ยกที่หนึ่ง ยอมนั่งมาฟังแล้วก็ขอไปแล้วให้ท่านกลางฟัง ท่านกลางอยากฟัง ก็เลยต้องไปเทศโน ที่นี่ก็ต้องปฏิบัติงานแล้ว มังก์เทศโนได้คล่อง เพราะ

เทคโนโลยีกับชาติแล้ว ไปถึง ไอย ทศน์ยกบ้านท่านกลางนี้ เที่ยนทำนเล่มแค่นี้ ถ้าเทคโนโลยีไม่หมดทำนวัตกรรมไป ถ้าเที่ยนหมดแล้ว เทคโนโลยีจะจบทำนวัตกรรมไป ว่าอย่างนั้น เทคโนโลยี บอกว่าไม่เป็นไร เราแม้นเทคโนโลยีจะดีกับเที่ยนทุกที่ อาตามา เทคโนโลยีให้จบพอดี พอก็ขึ้นเทคโนโลยีดูเที่ยนไปด้วย ว่าไปด้วย พอก็เที่ยนดับก็จบพอดี ทำนกลางช่วย แม่เทคโนโลยีฯ ให้พอดีกับเที่ยน ไม่ใช่เรื่องอะไร แล้วก็เทคโนโลยี ๓ กัญชาภัยกับชาติได้เทคโนโลยีฯ ที่นี่ค่อยเทคโนโลยีมากขึ้น ต่อมา ก็ไปเทคโนโลยีกลฯ ไป เทคโนโลยีที่เข้าเรียกว่าทางหนีของเมืองนครฯ ทางทิศตะวันตกมีภูเขาหินนี้ เข้า เรียกว่าหินไทรครึ้น ดินดอน หัด มีสวนทุเรียน สวนผลไม้หลายไร่ไปเทคโนโลยีกลออก ไป เทคโนโลยีหินนี้ก็เป็นนักเทคโนโลยีเรือyle เดินนักธรรมโมท เรียนนักธรรมเอก ก็ เป็นนักเทคโนโลยีเรือyle มา เทคโนโลยีไม่หยุด เทคโนโลยีไปในที่ต่างๆ เริ่มเป็นนักเทคโนโลยี อย่างนี้.

ต่อมา เมื่ออยู่เมืองนครฯ นี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ นี้ ต่อกับ ๗๖ นั้นนะ มีพระผู้ร่วมมานะอย่างไทยองค์หนึ่งเวลาหันซื้อพระโลกนาภ. มาถึงหนังสือพิมพ์ลงข่าว เกรียงกราก อาตามานีมันเป็นคนชอบอะไรเกรียงกรากอยู่ในสมัยนั้น พอก่อนเสร็จ แล้วใจมันคิดขึ้นมาเชียว แม่ต้องไปกับพระโลกนาภ. จะไปแผ่ศาสนา แต่ความ จริงเป็นความคิดเด็กฯ. สมัยนั้นมันยังเด็กนี อายุมันเพียง ๒๑-๒๒ มันยังเด็ก อายุไม่รู้อะไร อย่างจลไป. เลยเที่ยวนไปเดินพูดในวัดว่า เօ รามันต้องไปกราเว่น แน่ ไปเผยแพร่ศาสนา ไปถึงกรุงโรมแน่ เดินไป ต้องไป. เพื่อนผู้บุกคนก็ว่า ชื้อ อย่างไปเลย แต่บางคนบอกว่าไปด้วย มันหลายองค์นี พระจะไปหลายองค์นี จะทำ ยังไง เอกสารองค์ที่ไหนเสียค่าไฟฟลั่ จากนครฯ ถึงกรุงเทพฯ เวลาหัน ๑๐ กว่า นาทีมันแพะ พินลั่ทำยังไง. ก็บอกว่าไม่เป็นไร เดี๋ยวเรียกประชุมพระ ๓๐ องค์ ได้พระ ๓๐ องค์ แจกกระดาษของค์ละแผ่นเที่ยนตามคำบอกรว่า อาตามากับเพื่อนผู้ อก ๑๐ รูป จะเดินทางไปเผยแพร่ศาสนา ใบปลิวโฆษณาให้พระช่วยเที่ยน ๓๐ องค์

ເຂົ້ານ ๓๐ ແຜ່ນ ເຂົ້ານ ๓ ຄົງ ໄດ້ ๙๐ ແຜ່ນພອແລ້ວ ແກໃນເມືອງ ເກົ່ໄປແກ
ແລ້ວກັນຕັ້ງທັງເກົ່ານ ເກົ່ານໃຫຍ່ຄືນນິ້ນເກົ່ານຄູດໆດ້ວຍ ດັນມາພັ້ນກັນອຍ່າງມາກມາຍ ໄດ້
ປັບຈີຍສໍາຫວັນເປັນຄ່າເດີນທາງພຣະ ๑๐ ຮູບ ແລ້ວພວນຈຸ່ງຊື້ນົກເດີນທາງ ທີ່ມີຈົວຄວ່າ
ສະພາຍບາຕຣ ໡ີມຶກລົດຈະແບກ ເດີນຈາກວັດທຳທ່າທຽບຮາຕຸມາທ່າວັງ ໄປສັກນີ້ຮົດໄຟ
ເດີນໄໝເຂົ້າຮົດ ໃຫ້ຄອນເຖິ່ນເຕັ້ນຫຼ່ອຍ. ຂາວບ້ານກົດເດີນຕາມກັນເປັນແຕ່ງ ພຣະຈະໄປ
ເມືອງນອກກັນແລ້ວ ໄປດູກັນໃຫຍ່ເຍັນວັນນີ້ໂຢມມາ ໂຢມຜູ້ທີ່ມີມາເລີຍ ໂຢມຜູ້ໜ້າຍ
ກຳລັງປ່າຍອູ່ ມາກື່ງ ບອກວ່າໄປຍັ້ງໄໝ ໄປເມືອງນອກເມືອງນາມັນໄກລ ໂຢມຜູ້ໜ້າຍກົດປ່າຍ
ອູ່ ແກ່ໂຢມຈະໄມ້ໄທ້ໄປ. ອາຕມາຕ້ອງເກົ່ານກັບໂຢມກ່ອນ ເກົ່ານບອກວ່າໄປອຍ່ານີ້ໄປ
ເພື່ອຄາສານາ ໄປທ່ານເປັນປະໂຍ່ໜ້ານ ເກົ່ານໃຫ້ໂຢມຟັງ ໂຢມກົງໄມ້ເຫັນດ້ວຍອູ່ນັ້ນເອງ
ແຕ່ວ່າໄມ້ກຳລັດດັ່ງນັ້ນ. ໂຢມມາເຫັນດ້ວຍຕຽງທີ່ນ? ຕອນມາກື່ງສັກນີ້ຮົດໄຟ ເອມ້າມ້າ
ຕ້າວທີ່ນີ້ ອາຕມາຊັ້ນຍືນບໍ່ທີ່ຫລັງສັກນີ້ ທັ້ງພຣະທັ້ງໆຂາວບ້ານເປັນຈຳນວນພັນ
ຍືນກັນເຕີມໄປໜົມດ ອາຕມາຊັ້ນປະກູກາຍືນພູດເຮືອກາຮົາປັນພູດເຮືອກາຮົາປັນພູດ
ທີ່ຫລັງວ່າ ໂຢມສະບາຍໃຈຕຽງນີ້ ສະບາຍໃຈຕຽງທີ່ເຫັນລູກໜ້າຢືນພູດທ່ານັ້ນເອງ ໄຈມັນ
ສະບາຍຕຽງນັ້ນ ເລີນີກວ່ານັ້ນລູກກຸມາຍືນພູດອູ່ນັ້ນນັ້ນ ແລ້ວກົດເລີມໄມ້ຂັດຄອ ໄປກົດ
ໄປເຄີດ ເພົ່າເຫັນວ່າມັນເດືອນຍູ່ໃນທຸກຄຸນທ່ານັ້ນ ພ້ອມແກ້ກົດອຍ່າງັ້ນແລະ ຊຣມດາ
ພ້ອໄຄແມ່ໄຄຮົງທີ່ເມືອນກັນດີໃຈຕຽງນັ້ນ. ແລ້ວກົດເລີມອອກເດີນທາງມາຊັ້ນຮົດໄຟ ຈຳໄດ້ວ່າ
ນາຍອ້າເກາມເມືອງມາດ້ວຍ ເວລານັ້ນເປັນໂຢມໄວ້ງາວັດກර ສັ່ງອາຫາຮະໄວມາ

ຄົງແຮງໄມ້ເຄີຍເຂົ້າກຸງເຖິງເທົາ ໄມ້ຮູ້ຈະໄປພັກທີ່ໄຫວແຕ່ກົດໄດ້ໂທຣເລີມທີ່ຄຸນຄຽ
ດັດ ພຣະມານພ ຜົ່ງເປັນຢູ່ຕົກນົບອກວ່າຄົງກຸງເຖິງເຖິງເຖິງເຖິງເຖິງເຖິງເຖິງ
ເທົາມອັກັນ ເອ ມາກັນທີ່ໄມ້ຕົ້ນມາກມາຍ ແກ້ໄປຮັບທີ່ຫົວລໍາໂພງ ຮັບແລ້ວຄາມກ່າຈະໄປ
ໄຫວນະ? ໄມ້ທ່ານພັກທີ່ໄຫວ? ໄມ້ຮູ້ ໄມ້ຮູ້ເທົາມອັກັນ ຈະພັກທີ່ໄຫວ ຄຸນຄຽເລີຍຄາມວ່າ
ຄ້າອຍ່ານັ້ນແລ້ວຈະໄປໄຫວຕ່ອ? ບອກວ່າຈະໄປກັນພຣະໂລກນາຮອດ ກົງຮູ້ວ່າອູ່ຈຸດນົມວາ
ກົຟຟໄປພັກວັດບວຮາພັກຄະສຸງ ພັກວັດບວຮາໄປຄື່ງ ຮັມນັ້ນຄື່ງກຸງເຖິງເຖິງເຖິງເຖິງເຖິງ

ที่นั่นก็จะอาบัน้ำ ตามพระในวัดว่าเขากำทีไหอกัน พระก็ซึ่ไปในคูนั้นแหละ คูในวัดบอกอาบที่นั่นนึงในใจว่า เอ เร漫นคนบ้านนอก เข้ากรุงเทพฯครั้งแรก ชาวกรุงเทพฯจะตั้มให้อาบน้ำสักปีกเสียแล้วน้ำในคูมันสักปีก มองแล้วน้ำบ้านนอกสะอาดกว่า น้ำกว่าไม่มีเทา ดูก่อนหน้าน้องไปก่อน อย่างไปอาบเดียวเข้าจะหัวเราะ เลยนั่งเฉยๆ พอตอนเย็นเห็นทั้งพระทั้งเณรลงไปดำเนินด้ำว่ายกันในคูนั้น อ้อ เขามีหลอกหรือแกล้วก็ลงไปอาบกับเขาด้วย. นอนกลางคืน ไม่มีมังกากังคืนเดียวเท่านั้น หน้าพรุนไปหมดทุกรูปเลย เหมือนกับเป็นไข้ทรพิษ ยุงบางกอกเล่นงาน. ตื่นเช้าออกไปบินนาที ແганน์ครอบฯ กำแพงนั่น ได้ข้ามาฉันนี่ยังกัดเตี้ยหลายคืน. ทีหลังขึ้นไปฝ่าเจ้าอาวาส สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ที่สืบบุญนี่แหละ ท่านเห็นหน้าตามยุ้กไม่หน้าตาอย่างนั้น บอกว่ายุงกรุงเทพมันตอย ครับผมไม่มีมังรี? ไม่มี. ท่านเลยสั่งพระให้เอามังรีไปแจกของค์ละหลังฯ เลยได้นอนมัง ต่อจากนั้นก็พากอยู่ดูลักษณะ อาทิตย์ แล้วก็เดินทางออกจากกรุงเทพฯนี่ วันที่ ๑๔ มกราคม จำได้ ปี พ.ศ. ๒๕๗๖ หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง. เดินทางออกจากวัดบวรฯ เป็นกระบวนการประมวล ๔๐ องค์ไปวัดพระแก้ว ไปบูชาพระแก้ว เสร็จแล้วเดินจากวัดพระแก้ว มาตามถนนราชดำเนิน ผ่านวังปารุสกิริ วนอุ่นคุณหลวงประดิษฐ์มนูธรรมยังอยู่ หลวงวิจิตรวาทการ หลวงอะไรฯ หลายหลวง อุกมาดุยกับพระโลภานาถแล้ว พากเรก็เดินทางออกมา ถึงพี่ยงบางชื่อเท่านั้นเอง นอนที่นั้น นอนพักที่นั้น. ชาวกรุงเทพฯ ยังอาหารมาถวายในตอนเช้า ข้าพเจ้าได้เห็นคุณลักษณ์ฯ ธรรมดักก์ สมัยนั้นท่านยังหนุ่ม นุ่งผ้าม่วงโง่กระเบน เจ้าคุณลัดพลีธรรมประคัลล์ ก็งุ่งโง่กระเบน มาเป็นลูกศิษย์พระโลภานาถ มากภิวัติวัชรา เรื่องนั้น เรื่องนี้ ติดต่อเรื่องหนึ่งสือดินทาง. ในหลวงในรัชกาลที่ ๗ ทรงอุปถัมภ์ให้รูปปัล ๕๐ บาท ได้หนังสือเดินทางด้วย ได้เรียบร้อยก้าลเดินทาง.

เรื่องการเดินทางนั้นฟัง ยืดยาวเล่าให้โดยมีพังแล้วสนุกกันใหญ่ แต่ว่า วนอุ่น ๑๐ โมงครึ่งแล้ว หยุดจัดแขงอาหารเลี้ยงพระกันเลี้ยงก่อนตอนเพล ตั้งใจ

ไม่มีอิ่มหน่าย ตอนบ่ายเล่าต่อ กินข้าวที่นีกันก็ได้ คงจะมีอาหารเลี้ยง โอมบอก มีอาหารมาเลี้ยงยะ พระที่มักนกไม่ได้มันต์ เพราะว่าไม่รู้ว่าจะมีอาหารสักเท่าไหร่ ให้รวมกันเลี้ยงทั้งนั้น เลี้ยงกันไป เหลือก็แจกญาติโยมต่อไป.

ที่นี่การท่านบุญอายุในวันนี้ กับประวัติตอนเข้านี้ขอหยดไว้เพียงน้ำก่อน ตอนบ่ายฟังต่อ ถ้าโอมจะอยู่ฟังต่อตามสมควรแก่เวลา ขอคุ้มครองไว้แต่เพียงนี้ ขอ ความสุขความเจริญจะมีแก่ญาติโยมทั้งหลาย จงห้ากันทุกวันเทอญ.

เดินธุดงค์ไปกับพระโลภานาถ

ประวัติที่ท่านเล่าเองเนื่องในโอกาสอายุครบ ๕ รอบ

ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย ตอนต่อไปนี้ก็จะได้เล่าต่อไป ต่อจากเมื่อตอนเช้า เมื่อตอนเช้าเล่าค้างไว้ถึงตอนที่ว่า พระชาวต่างประเทศซึ่งพระโลภานาถได้เดินทางมาประเทศไทย แล้วซักขวนพระภิกษุใจสิงห์ จำนวนสัก ๔๐ รูป เพื่อให้ร่วมเดินทางไปกันท่าน เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา อ/atมาเวลานี้เป็นพระบัวชได้เพียง ๒ พระยา กำลังหนุ่มจิตใจกำลังคิดว่าควรจะทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ โดยไม่ได้คิดให้ร้อนคอมเท่าไอนั้น ความจริงเรื่องการไปนั้นจะทำอะไรไรก็ไม่ได้ทรอ ก เพราะว่ายังไม่มีความรู้ความสามารถพอ แต่ว่าอารมณ์ที่เกิดขึ้นอยากจะไปนี้มันมีมาก ก็เลยออกเดินทางจนมาถึงกรุงเทพฯ แล้วก็ได้ออกเดินทาง จากกรุงเทพฯ คืนแรกพักที่บ้านชื่อ ในการเดินทางไปตลอดทางนั้น เรายังมีสุข นอนกลางแจ้งญาติโยมอาจจะนิ่งกว่ายุ่มมิเล่นงานรบกวน เพราะยุ่งมันไม่นิ่งก้ามีคนอยู่ในทุ่งนา มันนิ่งก้าคนอยู่ในตลาดทั้งนั้นเลยมันแท็บกินคนในตลาด พระที่นอนอยู่ในทุ่งเมื่อเดินร้อนนอนได้สบาย นอนกันอย่างนั้นเรื่อยไปเวลาออกเดินทางนี้เป็นฤดูหนาว เดือน

มกราคม กลางๆ เดือน อาการหน้าwarmาก พ้ออุบกงชื่อ 'ไปถึงรังสิตตอนเมืองประทูน้ำพระอินทร์ เรื่อยไปนี่หน้าwarmาก ลมแรงในเวลากลางคืน พากเรทืออกเดินทาง เป็นหวัดกันงอมแมงไปตามๆ กัน เพราะร่างกายยังไม่คุ้นกับธรรมชาติ แต่ก็ไม่เป็นไร เมื่อเดินทางต่อไปได้ ๒ อาทิตย์นี้ ร่างกายเกิดความดีดันทาน หนา ก็ทนได้ ร้อนก็ทนได้ หัวดีที่เคยเป็นมันก็หายไป ไม่ต้องล่าบากเดือดร้อนอะไรเดินทางไปตามเส้นทางรถไฟบ้าง หลีกออกจากรถไฟบ้างถ้าเป็นเมืองใหญ่ก็พักหลายคืน เช่น อุบลราชธานี นครสวรรค์อย่างนี้พักนาน.

ในการเดินทางไปนั้น เราได้จัดให้มีการแสดงธรรมแก่ประชาชนที่มาพบปะในตอนค่ำ พระที่แสดงธรรมได้ในหมู่ที่ไปนั้น ไม่กี่รูป แล้วอย่างจะนักจากตื้นๆ ไว้หน่อยว่าเป็นพระที่มาจากภาคใต้ทั้งนั้น ที่เป็นนักแสดงธรรมในหมู่นั้น คือมีท่านเจ้าคุณประกาลศิรุทธิคานธ์เวลานี้เป็นเจ้าคณะจังหวัดชุมพร เวลาันนี้เชือกหันบุญชวน เขมาภิรัต เป็นนักเทศน์องค์หนึ่ง อาทมาเป็นนักเทศน์อีกองค์หนึ่ง แล้วก็มีพระอีกองค์หนึ่งเทศน์ได้ พากเราผลัดเปลี่ยนกันแสดงธรรมแก่ประชาชนทุกท่านทุกแห่ง ในบางแห่งพระโลกนาถเทศน์ก่อน แล้วมีคนแปลเป็นภาษาไทย ลามที่ช่วยแปล เป็นภาษาไทยในสมัยนั้น ชื่อครูเหลี่ยมเป็นนักเรียนไปเรียนต่างประเทศสมัยเดียวกับเจ้าคุณธรรมศักดิ์มนตรี แต่ว่าสติสัตตงห่านไม่ค่อยจะเรียบร้อย เลยก็อภิมาท่านเห็นพากเราเดินทางก็ไปด้วย ไปอย่างชนิดธุดงค์เหมือนกัน คืออุ่งผ้าเพียง๓ผืน เหมือนกันมีการเก็บไปตัวหนึ่ง เสื้อตัวหนึ่ง หมวกใบหนึ่ง ผ้าอวนน้ำผึ้นหนึ่งเท่านั้น ไม้เท้าอันหนึ่งแกะไว้กับพากเราได้จันกระหั้งเงิงเมืองย่างกุ้ง ในผ้าชุดนั้นแหละไปได้เปลี่ยนชุดกันต่อเมื่อไปถึงนครสวรรค์ มีครรภ์ที่เคยเรียนเป็นลูกคิชัย มากเห็นเข้าก็เลยจัดแจงซื้อของงามใหม่ เสื้อใหม่ให้ ได้เปลี่ยน เป็นคนที่เปลปางฐานะ เก่งมาก ภาษาอังกฤษเล็กที่เดียว แปลแล้วขับขันหัวเราะกันงหอยไปก็มีเปลดีถ้าพระโลกนาถเทศน์แล้ว พากเราก็เทศน์ต่อกับญาติโยมต่อไป ทำกันไปอย่างนี้

ทุกวันฯ ไปถึงนครสวรรค์นี้พักอยู่ตั้งเดือน พักอยู่ที่ป่าช้าวัดพรหมจริยาราส วัดคลึงชัน ญาติโยมชาวนครสวรรค์นี้ มา กันเป็นการใหญ่ มาฟังธรรมเทศนา บางคน ก็มารับศีล กินผักตลอดชีวิตไปก็มีเหมือนกัน. ออกจากนครสวรรค์ ก็เดินทาง ต่อไปขึ้นรถไฟไปลงເຂົາພິບຊຸມໂລກເລຍທີ່ເດືອນ. พັກພິບຊຸມໂລກ ๗ วัน ญาติโยມກົມมาฟัง ธรรมกันอย่างເຄຍ ແລ້ວเดินทางต่อไปอົກ ຈະກະທຳປຶກສົງສາວົດໂລກໄປສູຫະຫຼີ. ພວ ຜອນໄປສູຫະຫຼີຍັນນີ້ ເຮັດແນ່ງກັນອອກໄປ ຄົມພວກທີ່ສ່ວນມາກົມຈາກບັກໜີໃຕ້ ๑๐ ຮູปດ້ວຍກັນ ເຮັດແນ່ງກັນອອກໄປ ພຣະໂລກນາຖົກອຸນຸຍາດ ໄປກີໄປສົງເມືອງຕາກ ສມຍນັ້ນ ຮະຫວ່າງສູຫະຫຼີທັກທາກນີ້ຍັງໄມ້ມີຄົນນຽຍນີ້ວັງໄປໃນປາ ພວກເຮົາມີກະຕິກັນໄປ ຄະລະໃນແຕກໝາດເລຍ ກະຕິກັນເປັນແກ້ວຂັງໃນແຕກທຸກໃນໄມ້ມີເທົ່ອ ຮົມມັນກະແທກ ແຕກໝາດ ໄປສົງເມືອງຕາກ ກີໄປພັກອູ້ທີ່ວັດພຣວັນແນ່ນປັນ ๔ ຄືນ ແລ້ວເດີນທາງ ຫ້າມກູຫາໄປແມ່ສົດໃຫ້ເລາ ๔ ຄືນແມ່ອນກັນ ດົງແມ່ສົດກີໄປພັກອົກ ແລ້ວກີເດີນທາງ ອອກຈາກແມ່ສົດ. ໃນວັນສົງການຕໍ່ພວດີ ເຂົາເຂົາປະເທດພຳມ່າ. ກືນີ້ເນື້ອເຂົາເຂົາພຳມ່າ ກີເດີນທາງກັນໄປເຮືອຢືນໄປພັກອູ້ທີ່ຄອກຈິປ ຄົນໄທຍ່ເຮົາດຸດັກ ພັກອູ້ທີ່ນັ້ນ ๔ ຄືນ ๑๐ ຮູป ເຮັນ ແລ້ວກີເດີນທາງຕ່ອໄປສົງຈົກກັ້ນ ໄມ້ມີເຮືອ ຄົວໄມ້ມີສັຕັກຄົ່ງຄ່າເຮືອ ໄມ້ໃຊ ເຮືອໄມ້ມີ. ເລີດເດີນໄປຕາມທຸ່ງນາ ເຂົາເສົາໂທຣເລີຂົນເສັ້ນທາງ ດາມເຫິວ່າເສົາໂທຣເລີນີ້ ມັນໄປໃຫນ ເຂັນອກວ່າໄປມະລະແໜ່ງ ເຮົກີເດີນຕາມສາຍນັ້ນໄປ. ໃນກະເດີນທາງນີ້ ນ້າສົງສາຮຸນັ້ນ ๒ ຕ້າ ມັນຕິດຕາມເຮົາໄປຕັ້ງແຕ່ແມ່ສົດ ພຣະຈັນອາຫາມໜ້ອເດືອນ ມັນ ກົກີແນ້ວເດືອນກ້າວ້າຍ ພຣະນອນກາລາງແຈ້ງ ມັນເກີນອນກາລາງແຈ້ງກ້າວ້າຍ. ເລານອນກາລາງຄືນ ໄດ້ຍືນເສີຍທ່ອງທ່ານນະຮ້ອງຈົກໆ ພວກເຮົາອກວ່າມັນທີ່ ມັນໄມ້ມີດັກີ້ຂ້າງ ແຕ່ມັນ ກົກີໄດ້ ໄປດ້ວຍກັນ. ເລາເດີນທາງຈາກຈົກກີໄປທຸ່ງນານີ້ ເມື່ອນັ້ນມອງທັນນັ້ນ ທຳມະ ກີໄປດ້ວຍກັນ ໄປ ฯ ກີໄປສົງແນ່ນໃຫຍ່ ໄມ້ສາມາດຈະວ່າຍ້າມໄດ້ແລ້ວພວກເຮົານັ້ນລົງ, ມອງທັນນັ້ນມອງທັນນັ້ນ ທ່ານເຈົາຄຸນປະກາສີຕົນອກວ່າ ສິນທີໂມນຈະມົດຖຸທີ່ຕຽນນີ້ ດັ່ງສິນທີໂມນີ້ໄດ້ຂົນວ່າຍ້າກີຈະຈົນກັນຕຽນນີ້ລະ ເລີນອກວ່າໄມ້ເປັນໄຣ ບຸນຸມີກົດຈະມີ

อะไรมาทรอ ก ประดีຍມีແຂກແຈວເຮືອ ເລີ່ມດັ່ງດັ່ງ ມາ ເລຍເຮີຍກາ ບອກວ່າຈະໄປຝຶ່ງໂນັ້ນ ທຳມື່ອທຳໄມ້ກັນ ພຸດກັນໄຟ້ງາຫາ. ເລຍກົບອກກ່າວໃຫ້ຊ່ວຍຊ້າມເຮືອທີ່ອຍມັນກີ້ ຊ້າມໃຫ້. ພອຊ້າມໄປແລ້ວເຮົາຢືນໃຫ້ສອງສິ່ງ ກະຕິກິນ້າກັບການັ້າ ແຂກມັນເຄາການີ້ ໄມເຂົາ ກະຕິກ ມັນເຄາການີ້ໄປແລ້ວມັນຄາມວ່າມີຍານັ້ນໃໝ່? ມັນກີ້ແສດງກາວກສປຸດທົ່ວນໄນ້ ແລ້ວວອກວ່າມີຍາກິນໃໝ່ ພຸດການໃນນີ້ ພວກເຮົາມີຍາຕິດເນື້ອຕິດຕົ້ນໄປ ເລຍແຈກໃຫ້ມັນ ແລ້ວກີ້ທ່າທ່ຽວກັນຍານີ້ ເຫັກໆທີ່ອີງວິກັນລະ ຕ້ອງວິກັນດູເສີຍຫຼຸ່ມຍ່ອຍ ວ່າກິນຍາແລ້ວ ມັນຕ້ອງຄ່າຍ ມັນກີ້ໄດ້ຍັ້ງໄປ ແຈກໃຫ້ເຫຼົາ ແລ້ວກິດເດີນທາງຕ່ອໄປ ຜ່ານບ້ານມອງຫຍາລາຍ ບ້ານ ໂດຍມາກົງໄດ້ພັກສະດວກສບາຍ. ທີ່ນີ້ໄປຄື່ນບ້ານມອງຫຍານັ້ນີ້ ເຮີຍກ່າວເປັນບ້ານ ສຸດທ້າຍໄກລ໌ຈະເຫັນມະລະແໜ່ງແລ້ວ ເຈົ້າອອນບ້ານໆ ທີ່ນີ້ ຂອບຮມາ ແລ້ວ ຕ້ານັ້ນ ອຍາກ ໄດ້ໄວ ເລີຍມາຂອ ຂອກວ່າເຂົາໄປກີ້ໄດ້ເລີຍເຫັນໄປ ຈັນເຂົາໄປຜູກໄວ້ທີ່ບ້ານ ພວກເຮົາເດີນ ຜ່ານບ້ານນັ້ນ ທ່ມມັນຮ້ອງ ມັນກະຈົນໃຫ້ຢູ່ເລີຍ ແມ່ວິນກັບຈະບອກກ່າວ ທລວງທີ່ ທຳໄມ ທັ້ງແມ່ວິນແລ້ວ ມາດ້ວຍກັນເຄຍຍາກລຳນາກດ້ວຍກັນ ແລ້ວໄນ້ເຂົາໄປຕ້າຍ ມັນແມ່ວິນຈະຮ້ອງ ອັຍ່ງນັ້ນແລ້ວ ພວກເຮົາມອງຕາກັນ ສົງສາມັນ ແຕ່ກົນກວ່າໃຫ້ມັນອູ້ນັ້ນດີກ່າວ ເລຍ ກົດູກຈົນໄວ້ທີ່ນັ້ນ ເດີນທາງຕ່ອໄປ ໄກລ໌ຈະສົ່ງມະລະແໜ່ງນີ້ ກົມໍແມ່ນ້າກັນອີກສາຍທີ່ນີ້ ພວກເຮົາເດີນໄປຄື່ນທີ່ນັ້ນເຢັນ ແහຶ່ນອຍ ຂຶ້ຜູນທັນນັ້ນ ຂ່າວມັນເຫັນເຫັກໆເລີນນິນຕີໃຫ້ນັ້ນ ໄທັນແລ້ວ ເຫັນເກົ້າອົມາໃຫ້ນັ້ນຖຸກອົງ ແລ້ວເຫຼາເອົາເນົາປະນະມາຄວາຍ. ນັ້ນປະນະທີ່ເຂົາ ມາຄວາຍ ອື່ອສົມມະຫຸມເປີຍກີ້ ເຄມາກວນກັນນັ້ນ ນ້າຕາລີສີຫວານໆ ເປົ້ງຢາ ອວ່ອຍ ດີເໜີວິນກັນ ຈັນແລ້ວສຸມໃຈ ເຫຼັງພວກເຮົາລັນກັນ ຈັນເສົ່ງແລ້ວວອກວ່າຈະໄປ ມະລະແໜ່ງ ນີ້ຈະໄປກັນຍັ້ງໄສ ເຫັນອກວ່າຕ້ອງຊ້າມເຮືອ ເຮັນອກວ່າສັຕາງຄີ່ມື້ມີ ພຸດ ກາຫາຝັ້ງກັບຄົນໜຸ່ມ ບອກວ່າສັຕາງຄີ່ມື້ມີ. ອຸນາສີກາຄທີ່ນີ້ບອກວ່າໄມ້ເປັນໄຣ ຕິດັນ ເລີຍໃຫ້ເຮົກໆເລີຍຊ້າມຝັກໄປໄດ້ດ້ວຍຄວາມເຮີຍນັ້ນ ແລ້ວກິດເນື້ອຕິດຕົ້ນໄປເຫຼົາເມື່ອ ພວກເຮົາໄປໄດ້ສັກທີ່ນີ້ມີຄົນວິ່ງມາດັກທັນ ມາຄົງດັກທັນແລ້ວວອກວ່າ ນິມັນຕີໃຫ້ໄປແວ່ທີ່ບ້ານ ພວກເຮົກໄປແວ່ທີ່ບ້ານ ພວກເຮົກໄປແວ່ທີ່ບ້ານນັ້ນ ເຫັນເປົ້ອນຂຶ້ຜູນ ເຫຼາເອົາຜ້າກາ

สะอาดหั้งผึ้นเลยมาเข้าห้องพระทุกองค์ แล้ว nimmt ให้นั่ง ให้ฉันน้ำป่าหนาเสร็จแล้ว เทบออกว่า พระโลกลนาถไกรเลขามากกว่า พระ ๑ รูปมาก่อน ถ้าผ่านบ้านละ ก็ ให้ต้อนรับด้วย เป็นทางยกระดับ เข้าก็ต้อนรับให้ฉันน้ำอ่างเรสร์เจ็ทพานีไว้ที่วัด พักอยู่ที่วัดนั้น ในกลางแจ้งเหมือนกัน เจ็ตวัน.

ถึงเมืองพม่า นี่ฉันกันไม่ไหว อาหารการกินมันเหลือเพื่อ พากเราฉันผัก ไม่ฉันปลาฉันเนื้อ เข้าก็จัดอาหารประเพณีถ้า ผักกาด กล่า่ปลี อะไรที่มัน เป็นผักพืชจะทำปูรุ่งมาดีหรอก ฉันกันไม่หวานไหว ออกบินนาครไม่ได้เปิดไฟ นาคร เพราะถ้าจะให้ใส่มันก็ไม่เหมด เลยเอาให้ประเคนหัวแสวง เอาเมือแตะๆ แล้วขันใส่รถไปเลย พาไปวัด ไปถึงก็ให้พระตักฉันเอาเองตามชอบใจ ฉันในนาครอย่างนี้ทุกๆ วัน มากมากยกย่อง. ศรัทธาของชาวพมานี้เหลือเกินในพระศาสนา เราพักอยู่ที่มะละหม่องนี้ ๗ คืน แล้วก็ขอเดินทางไปก่อนอีก เข้าก็ให้เรือข้ามฟาก เดินไปรถไฟฟ้า แต่ไม่ขึ้น อยากจะเดินกัน เดินไป ๒ วันแรก นับว่าสะดูกสนใจ พอดีวันที่ ๓ ซักจะเดือดร้อน เดือดร้อนตรงที่ รองเท้ามันขาดไป แล้วไม่มีรองเท้า จะใส่ ที่นี่เดินย่าลูกกรวด ลูกรังเง็บแท้ไปตามๆ กัน เวลาจะก้าวเดินนีก็ต้อง “ย่าง หนอ” ทุกองค์ ไม่กล้าเดินไวกลัวเหยียบกรวด ต้องค่อยๆ ย่องเดินไป แล้วทุก องค์หน้าตากล้าด้วยความร้อน พุดอะไรกันก็ไม่ได้ เวลาันนี้ไม่ต้องพูดกัน รู้ใจกัน ว่ามันเจ็บเท้าเต็มที่ เดินไปจนกระหั้นเมื่องใจซุ้ย ที่มีพระเดิยบเช้าเรียกว่า “เจดีย์ แซน” นั่น ที่จริงไม่ได้แซนหรอกมันมีก้อนหินยื่นออกไป แล้วไปสร้างเจดีย์ไว้บนนั้น แต่เขาล้อว่า ข้างใต้เวลาเชือกสดดได้ ลือกันให้มันยุ่งไปเท่านั้นเอง ไปที่นั้น มีโรงพยาบาล เลยเวะไปที่โรงพยาบาล ให้เข้าไปเอาน้ำที่เท้าออก ทางยูกพยาภัน พักอยู่ ๓ คืน ให้เท้าสบายแล้วเดินทางต่อ เดินทางต่อไปมันก็รูปเดียวกันอีกนั้น แหลก พ้อไปเหยียบเข้มนกเจ็บอีกบวมช้ำหนองอีก เลยไปถึงป่าซักก็เลยนีกัว พักนี้ล่วันนีบ่ายสามโมงพักได้แล้ว ชินไปก็เห็นจะไม่ไหวแล พอพักประเดี๋ยว คนมา

แล้ว ชาวบ้านมา อุบลากิริบังคมมาเห็นเห้าพระแล้วน้าตาให้หลงสาร แล้วก็อกอย่างไปเลี้ย นอนนี่แหละ เรายืนนอนกัน บอกว่าไน้มีเมือน พอบอกเท่านั้นแหละ โยมคนหนึ่งเข้าไปในบ้าน พากผู้หญิง ทุนน้ำกันมาเป็นแกะเชี่ยว อาบพากเราเสียสักไปตามๆ กัน น้ำมันมาก จะห้ามก็ไม่ไหว อาบตามใจชอบเลียนอนป่าช้า กลังคินนันเก็นน์ให้เช้าฟัง มีลามเปลี่ยนภาษาพม่า ชาวพม่าฟังกัน คุยธรรมะกัน เข้ามีดยังไงกันส่วน อาหารมาแล้ว มาตั้งแต่ตี ๕ คริปโน่นพากรายยังไม่ได้ลังหน้ากันเลย อาหารมาแล้ว เลยต้องขอโอกาสลังหน้า ลังตาจึงจะฉัน. ฉันแล้วเดินทางต่อไปอีก ไปอีกแห่งหนึ่ง ที่นั้นวันไปไม่ໄ้ให้ ซักเจ็บเห้าเต็มที่เลยหยุดชั่งสถานีรถไฟ Lynch ด้วยมาเห็นเข้า ก็อกกว่า ໂေးไม่ได้ เดินไม่ได อย่างนี้อันตราย ยังไกล กว่าจะถึงย่างกุ้งยังไม่ได้ข้ามแม่น้ำสโตร์เลย. กองหัวพพระนเรศวรไปถึงเม่น้ำสโตร์ ยังยิงฟางเวลาันน์ หนึ่งฟางแต่เราไปยังไม่ได้ข้ามเขานอกกว่าไนให้เดินแล้ว พรุ่นนี้จะให้ข้ารถไฟเลียนอนที่นั้น เข้าเลยติดตัวแจกกองค์ละใบๆ ยันระยะทาง. พระอินทร์ช่วยยันระยะทาง เลยไปถึงย่างกุ้งเรียบร้อย.

พอไปถึงย่างกุ้ง เข้าออกบินนาตาม ไม่ได้ข้ามสักช้อนเดียว กลัววัดนาตร เปลา มาถึงเบิดฝาตรให้พระพม่าดู บอกว่าไม่ได้อะไรเลย พระพม่าท่านหัวเราะท่านบอกว่าไม่รู้จักเวลา ท่านว่าอย่างนั้น ท่านพูดเป็นภาษาบาลีว่า นาโค บอกว่าไม่ใช่เวลา. เอ้อ แล้วเวลาไหนล่ะ? ท่านบอกว่าต้องออกไปตั้งแต่ไม่รุ่ง ตีสี่ครึ่งนี้ต้องไปแล้วจึงจะได้ข้าม. ถ้าพันเวลาันนั้นต้องไปสามโมงเข้าจึงจะได้แล้วเรามันดันไป ๖ โมงเข้ากัน เลยไม่ได้ข้ามเดือดร้อนที่นี่. พระพม่าต้องเอาข้ามมาจาก ก็ได้ฉันเหมือนกัน พอรุ่งอีกันเรารู้เวลาแล้ว ๔ โมง เวลา ๔ โมง เตรียมตัวมีจีรเดินเป็นแกะ เดินเป็นระเบียน พระพม่าเข้าเดินเพ่นพ่าน เราเดินเป็นระเบียนตามหลังกันแล้วเดินเข้าๆ น่าดูพอใช้ ชาวบ้านแห่กันมาใส่ใหญ่เลยที่นี่เต็มบ้าตรไม่มีที่จะใส่มากันใหญ่. วันต่อมาเก็บมา กันใหญ่อีกไม่ต้องลำบากแล้ว ตอนนี้รู้เวลาแล้ว เลย

พักสบายนะ

ต่อมาพระโลกลนาถไปถึง กีไปร่วมกันที่พระราชที่รั่ง ไปพักกันอยู่ที่นั้น แต่ว่าไม่เสียดายที่การเดินทางคราวนั้น มีเรื่องยุ่งยาก เรื่องยุ่งยากที่ได้เกิดนี้ เพราะเหตุว่ามากเกินไป ความจริงออกจากกรุงเทพฯ ๔๐ วู๊ด นี้เรียนร้อยไม่ยุ่งยากอะไร แต่ตอนหลังนี้พระโลกลนาถไปเชียงใหม่ล่าปาง ไปเทคนอยู่ที่นั้นตั้งนาน แล้วมีเด็กหนุ่มๆ ทางภาคเหนือนั้นบวช เข้าไปตั้ง ๑๐๐ บัวแล้วไม่ได้รับการฝึกฝนอบรมอะไรกัน พ้อไปถึงไก่ลัจจะถึงแม่สอดที่เข้าเรียนกว่าน้าดิบ ตรงนั้นเกิดสิ่ง什么样 พระเม่นพากหน่อ กับพากกลาง กับพากใต้ แม่งพากกัน ตีกันจนหัวลังช้างแตกไปตามๆ กัน. เวลาตีกัน พากอาทิตย์ไม่อยู่ไปเสียก่อนแล้ว นิกเสียใจว่า แทน เราที่ไม่น่าจะทึ่งหมู่มีให้เกิดเรื่องอย่างนั้น ถ้าอยู่ก็ไม่เป็นไร. เด็กบักซ์ได้ที่เป็นสามเณร คนหนึ่งชื่อเมตตา ใจแกร้วันเป็นพืนเป็นไฟ ถ้าว่าพุดผิดใจจะกี เมร์ยองปรัวรังเข้าไปที่เดียว ที่นี่เลยตีกันใหญ่ตีกันจนกระหั่นต้องสังศไว้ไปก่อน ไปพบกันที่มะละแห่งมีแพลทีหน้าหากที่แก้ม ตามว่าไปประกอบในครามของเล่าให้ฟังสนุกกันใหญ่ เจ้า แล้วกัน. เลยพอไปถึงมะละแห่งนี้ต้องคัดเลือกสังกลับ ใช้คำว่า ยี บี หมายความว่า go back กันเป็นงานใหญ่ สังกลับกันมาก แต่ว่าบางองค์ก็ไม่กลับไปกันจนถึงยังกุ้ง. พ้อไปถึงยังกุ้งก็มีเรื่องอีก ยุ่งกันใหญ่พากเราเลยร้าคัญ ไม่เข้าไปร่วมวงแล้วมันยุ่ง เต็มที่ อาทมา กีไปพักอยู่กับพากด้วยกัน ๑๐ องค์นี้ อยู่ๆ มากันหนึ่งนี่กำลังนอนอยู่นี่ สายย่าๆ มันเกิดความคิดขึ้นมาว่า กลับบ้านได้คิดขึ้นมาอย่างนั้น เลยบอกกันเพื่อนเจ้าคุณประภาสิทที่เป็นเพื่อนไก่ลัชิตาผู้มีจักษณ์บ้าน เพื่อนอีก ๒ องค์ก็บอกว่าจะกลับด้วยกัน เลยกลายเป็น ๓ ที่นี่ ออกจาวยังกุ้งเดินทางกลับ เหลือนอกนั้นก็คงยังอยู่ต่อไป ทั้งความรุ่นราวยิ่วเยือกหลัง. เพราะโลกลนาถแก้กึ้งพากเราไปแล้ว แก้มไม่เหลียวแล้ว. พากเรา กีที่ยาเพ่นพ่านที่นี่ แต่ว่าจับกลุ่มไว้ได้ให้อยู่กันเป็นหมู่เป็นคณะออกแบบนาดพร้อมกัน ชาวบ้านก็ยังช่วยเหลือเป็นอันดีแต่

อยู่ๆ ไปก็รำคาญเลยก็นิ กว่ากลับบ้านเดี๋กว่า

ที่นี่เมื่อกลับบ้านนี้ พอมากถึงบ้านแล้ว ไปเยี่ยมโยมในตอนนั้นเมื่อจากจาก
แม่สอดนี้ วันออกจากราเม่สอดนั้นนะ โยมผู้ชายถึงแก่กรรมแต่ว่าไม่รู้ มาธ้ออาห์หลัง
เมื่อกลับมาถึงกรุงเทพฯ มาถึงกรุงเทพฯ นี่ความตั้งใจจะจะอยู่กรุงเทพฯ เพื่อจะ
เรียนหนังสือต่อไป ถ้าหากว่าได้อยู่ในครัวนั้น การเรียนก็คงจะไปไกล ไม่มาเที่ยว
ติดสังคมไว้ให้มันยุ่ง แต่ว่าไปวัดไหน มีใครเข้ามากกว่าคิชัยโลภานาถไม่มีใครรับ
บางวัดบอกว่าไม่เจ้าลูกคิชัยพระโลภานาถ ท่านที่ไม่รับให้อาتمาอยู่นี่ยังมีชีวิตอยู่ทั้ง
นั้น ถ้าจำความได้ ก็คงจะนึกเสียดายว่า เอ้อ ถ้ากูรับไว้ก็ดีองค์นี้ เพราะว่าไม่ทำซื่อ
เสียงดังให้เสียหาย กล้ายเป็นคนสำคัญขึ้นพสมควร. แต่ว่าในสมัยนั้นท่านมองไม่
เห็น ไม่ยอมรับทั้งนั้น. เมื่อไม่ยอมรับจะทำอย่างไร อยู่กรุงเทพฯไม่ได้ วัดไหนเขาก็
ไม่ยอมเขารับเกียจว่าเป็นพากโลภานาถทั้งนั้นแหล แต่เขามาเรียกโลภานาถ เขาเรียก
ว่าโลภานาถไปเลย. แต่พากลูกคิชัยโลภานาถนี้ไม่รับทั้งนั้น เข้าไปวัดไหนก็ไม่
เอาทั้งนั้นอยู่ไม่ได้ เดี๋ดร้อน ความจริงจะเรียนต่อ. เมื่อยูนไม่ได้ก็มีเพื่อนองค์
หนึ่งเสนอว่าไปอยู่สังฆลាជีกว่า ตอนนี้ไปอยู่สังฆลាជีเลยก่อน แล้วค่อยตั้งต้นใหม่
ก็ตกลงตามคำเสนอแนะนี้รถกรุงเทพฯ วัน ๑๕ ค่ำ กลางเดือน ๘ ไปถึงสังฆลा
แรกค่าหนึ่ง ไปพักที่วัดอุทัย วัดนี้เรียกว่าเป็นวัดที่ทรุดโทรมที่สุดในสังฆลा ท่าน
สมการอายุ ๘๕ ลูกวัดก็ ๘๐.๗๐ ขนาดนั้นก็ยัง ขนาดหนูน้ำไม่ค่อยมี มีอยู่
องค์เดียวอายุรุ่นเดียวกับอาทิตา อาทิตมาไปอยู่ที่นั้น ตีนเข้าออกไปบินนาตามหัวใจ
คร่าๆ กลับมาถึงก็ฉัน เขางานหาดใส่ถ้วยใส่ชามไว้บอกว่าใส่ไว้ทำไม เอาของใน
บาทรมาใส่แล้วก็ฉัน บอกว่าไม่ต้อง ฉันในบาทรเถอะ ในนั้นมันหลายใบนักยุ่ง
เปล่าๆ หนังสือจะอ่านเล็กเล่มก็ไม่มีที่วัดนั้น ฉันแล้วก็พักอยู่เฉยๆ มันมีแต่คัมภีร์
ใบลาน อภิธรรม ๗ คัมภีร์นี้กองตั้งแต่พื้น ถึงเพดาน อ่านเมื่อจาก เพราะเมื่อตี
เรียนขอมาที่หลังถึงเรียน.

การเทคโนโลยีที่หลากหลาย

ประวัติที่ทำแล้วเงื่อนใจในโอกาสสอยครับ ๕ รอบ

ที่นี่ก็อยู่ในสงขลา นั่นแหล่ะ วันเข้าพระราชมีคิณมาฟังเทศน์ ๒ คน ส่องคนนั้นแหล่ะก็อามีกับภาระยา ตาอึ้ง กับยายแซ่บ จำชื่อแกได้ ๒ คนเท่านั้นมาฟังฟังคิณที่สองมาเป็น ๓ คนขึ้น คือแกเอกาหาราน้อยมาด้วยคุณหนึ่งก็เทศน์ให้ฟังเทศน์ปฏิภัณฑ์เสียด้วย ไม่ถือหันสือ ที่สงขลานะเข้าเทศน์ต้องถือคัมภีร์ ถ้าไม่ถือคัมภีร์ ชาวบ้านก็ว่าแกว่าเขาเอง ไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า คนไม่สนใจเลยก็เทศน์ให้ฟัง เทศน์ให้ฟังอย่างนั้นก็ว่าทำน้ำแม่น้ำห้องมาได้หมด อ้าว ว่าไม่เสียอย่างนั้นเสียอีก หาว่าจำมาเสียอีก ไม่ได้รู้ๆ เอาเอง เลยก็เทศน์ให้ฟังวันแรกค่า ๑ รวม ๒ รวม ๓ นี้ เทศน์ทุกคิณ ก็มีคิณเพิ่มขึ้นเพิ่มขึ้นทุกคิณนะ คิณสุดท้ายคือคิณแรก สามคิณมีคิณ ๘ คน ในจำนวน ๘ คนนั้น เป็นคนครอบครัวของตาอึ้งเสีย ๔ และก็มาจากอื่น ๔ คน ๔ คนที่มาจากอื่นนี้ ทำให้แพร่หลายคือ ๔ คนนั้นมาจากเตาอูฐ ที่เข้ามาอูฐขายฟังแล้วไปบอกกับเจ้าของเตาอูฐ ซึ่งหน้าปู๊เห็นยะ

บวกว่าอ้อ ที่วัดอุทัย พระอazoleกีไมรู้ เทศน์ไม่มีอหังสือ ว่าอย่างนั้นเทศน์ว่า
คล่องไปเลย ที่นี่คุณน้านนแกอยากฟังพอเเรม ๙ ค่า แกก์นิมนต์ไปลับเพล ฉัน
เพลแล้วก็เทศน์ให้คุณงานพัง เลยได้ไปเทศน์ทุกเเรม ๙ ค่าของเดือน จึงได้ปัจจัย
ไปชื้อยาสีพัน แปรงสีพันอะไรอุ่ มีฉะนั้นละก็เที่ยวแห่งไปเลย ไม่ได้เรื่องเลย
อยุ่นนั้นละก็ได้ไปเทศน์รายนั้น ได้อะไรรับจ่ายใช้อยู่บ้าง ก็อยู่เรื่อยไปจนกระทั้ง
ถึงวันออกพรรษา คือวัน ๑๕ ค่า มีคนเข้าห้องคนหนึ่งซื่อน้ำยาด วัดนี้น่าคลามี
แต่ว่ามีแต่ขี้ผุน เด็กไปเล่นล้อตอก หลังคาเกิดร้า ภูมิมีหลายหลัง แต่ก็พออยู่ได้
ไม่เป็นไร ที่นี่แกก์มากว่าดคลาเอง เกตະเกียงมาตามเอง ตะเกียงที่วัดมันก็ไม่มี
อาทิตย์ไม่ได้ตามตะเกียงอยู่วัดนั้น ค่าถึงกันนั้นเฉยๆ ง่วงกันนอนไปเลย ไม่ได้ใช่
ตะเกียงกับชาไฟฟ้าก็ไม่มีต่อนั้น ก็อยู่อย่างนั้นแหละ อยู่อย่างสันโดษไม่ยุ่งอะไร
แต่ว่าก้าทำอะไรไปตามเรื่อง ที่นี่พอยวน ๑๕ ค่านี่ແກบอกว่ามากว่าดคลา อัตมาก็ไป
ตามก้า ทำอะไรมายี เทศน์ให้คุณฟังมัชชิ เลยร้องอ้าย ตีระฆังถ้าคนพร้อมให้ตีระฆัง
ฉันจะมา ที่ไหนได้ คนที่มาฟังเทศน์ไม่มีใครเด็กก็บราสามล้อหันนั้น มีหั้งหมด ๓๗ คน
เลยก็ต้องเทศน์เรื่องอาชีพกรรมกรถีบสามล้อ เรื่องอะไรต่ออะไรให้รู้จักเก็บหอม
รวมริบ อย่าเล่นการพนัน อย่ากินเหล้าเมายาไปตามเรื่อง พอจบแล้ว น้ำยาด แก
วันน ๑๕ ค่าน้ำมาฟังกันอีกนะ เดือนละครัวว่ากันอย่างนั้นเถอะพอก่อนถึง ๑๕ ค่า
เดือน ๓๗ เขา้มีการทอดกฐิน เขายเป็นมนต์พระมหาจุฬ วัดเกาะถ้ามาเทศน์ เพราะ
ไม่รู้ว่าวัดนั้นมีพระเทศน์ได้ เพราะนึกว่ามีแต่พระเก่าๆ ทั้งนั้น เขาก็มาเทศน์กัน
อาทิตย์ไปนั่งรับไทยทานอะไรต่ออะไร พอเสร็จแล้ว น้ำยาดนี่แหละແກบอกว่า
วัดนี้ก็มีพระเทศน์ได้เหมือนกันแล้วซึ่งก็อามา แล้วก็กว่าคืน ๑๕ เดือน ๓๒ นี้
ให้มาฟังกัน เลยพากที่มากถูกนั่นมาฟังกัน ส่วนมากเป็นพ่อค้าที่มาฟังกัน มาฟัง
กันก็พอใจ เออ พังได้ มีอยู่คนหนึ่งในหมู่นั้น แก่มีความทุกข์มาก ความทุกข์เรื่อง
ถูกจับสินค้าเดือน ความจริงแก่ไม่ได้ค้า แต่มีคนใส่ความ ส่งของมาในนามร้าน

ของแก บุญยังช่วย គือเจ้าหน้าที่จับเสียก่อนที่จะถึงร้านแล้วเปิดของเสียก่อน แม้กระทั่งสู้ได้ แต่ว่าค่าล้ำชั้นต้นนี้ตัดสินปรับ หนึ่งหมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยบาท จำเลย เป็นลงกลางค่าล้ำ เลยทีเดียว ที่เป็นลงกลางค่าล้ำจะเสียใจว่ามันไม่ยุติธรรม เลย อุทธรณ์เอาจริงได้ ปานนิกบุตรไปเป็นพนาย ชั้นอนุอุทธรณ์หลุดไป แต่ก็มีความทุกข์ แกรมมองเห็นกฎหมายว่าด้วย สุขทุกข์ เสื่อม เจริญ มันขึ้นกับการกระทำแก เท็นเลยก็ไปวัดวันนั้นด้วย แล้วต่อมาคนๆ นี้ไปทุกเย็นๆ ไปคุยธรรมะกัน แก สายใจ เมื่อได้ไปคุยธรรมะ ความทุกข์ความยุ่งยากในปัญหาต่างๆ มันเบาไป ได้ เห็นผลธรรมะที่ค่าล้ำนี้ แล้วคนอื่นก็ติดตามไปฟังกันตอนเย็นๆ หลายคน. เวลา ไปเทคโนโลยีฝั่นมันตากเดือน ๑๒ สงขลาตามแรง เขารายกว่าล้มตะเกา ตะเกียงเดียว ดับๆ อาทิตย์ไม่สิ้นใจ มีหน้าที่เทคโนโลยี เรื่อยไปตะเกียงดับก็เทคโนโลยี สว่างก็เทคโนโลยี ไม่ทุก dus ฝนตกก็ไม่ทุก เพราะว่าพระไม่เปียก นั่งบนธรรมานส์หลังคาอีกตอนหนึ่ง ธรรมานส์โบราณนั้นเทคโนโลยีเรื่อยไป. พวgnั้นก็หลบฝนไปทำเฉย ทำไม่รู้ไม่เชื่อ พอ เทคน์จบมีคนร้อง อ้อตะเกียงอย่างนี้เอามาตามอยู่ได้ มันรำคาญ คนที่พูดันนี้เป็น คนค้าขายมีฐานะดี เพื่อนผู้กับอกว่าเล้าแก่เอ้าเข้ามาซื้อไฟอยู่หน้าวัดแล้วนี่ เօ เกร้าดเอง เลยก็ติงไฟมาสามดวงไม่มีหม้อใช้เสียค่าไฟรายเดือน สว่างขึ้นหน่อย พอ สาวงมองดูหลังคา อ้าว แย่ กะเมืองไม่มีมันถึงรัวอย่างนี้ ก็พวgnั้นแหล่เข้าจัดการ กันเอง จัดการไปเรียกภัยในหมู่พื้น้องเขา มาช่วยมุงหลังคา มาช่วยทำฝาคลา แล้วก็เอ้าไฟฟ้าเข้ามา อาทิตย์ทำหน้าที่เทคโนโลยีเท่านั้น ไม่ขอร้องในเรื่องให้ซ้อมกฎ ซ้อมค่า แม้เราจะมากันอยู่ก็ไม่บอกเขาเห็นเอง ทำหน้าที่เทคโนโลยี อันนี้เป็นอุดมการณ์ ที่เกิดขึ้นในใจตั้งแต่เริ่มสังสอนคน គือมีอุดมการณ์ว่าจะเทคโนโลยีสอนคนจะไม่รบกวน เขาระบุเรื่องการก่อสร้าง ลึ่งไว้ให้เขาจะสร้างให้เข้าเห็นเอง รู้เอง แล้วสละของเขาระบุ จะไม่แจกภัยก็จะไม่ขออะไรเขากันนั้น เป็นอุดมการณ์ที่ตั้งมาตั้งแต่เริ่มแรก แล้ว ได้ปฏิบัติตามโดยลำดับ แม้ขณะอยู่ที่วัดอุทัยนีก็ได้ทำอย่างนั้นจนมีไฟฟ้าใช้ มีค่าล้ำ

ใช้ คนพัฒนาเพิ่มขึ้น แล้วก็เทคโนโลยีไป อยู่ที่นั่นนาน อยู่มา ๒ ปี. เอาอยุต
ไว้ตรงนี้ก่อนกลับไปบ้านเสียหน่อย...

เมื่อกลับไปสังฆา แล้วก็เลยไปบ้าน พ่อไปถึงบ้านก็จัดแจงทำบุญกราดูก
ให้โอมหน่อย แล้วก็ผ่านในแผ่นดินในวัดเรานั้น คือวัดที่ถือว่าเป็นวัดเราผู้ไว้ที่นั้น^๑
แต่เนื่องจากภัยแกบกว่า ตั้งแต่คุณไปแล้ว (แต่ปักษ์ใต้เขา ไม่เรียกว่าคุณเขารายก
ว่าตน คือพระนี้ก็เรียกว่าตน ถ้าเป็นสมการ เขาเรียกว่าท่าน) เลยบากว่าตั้งแต่
ตนไปแล้ว นี่คือทุกเช้าทุกเย็นให้กลับมา. อิทธิพลของความคิดของโอมนี้ แรงไม่ใช่
น้อย นอนๆ อยู่ ก็ลุกขึ้นว่ากลับบ้านเหมือนจะรีมากระดับอย่างนั้นแหล่เลย
กลับบ้าน แล้วสังเกตมาทุกคราว จะไปไหนจะทำอะไรรึเปล่า ถ้าโอมไม่เต็มใจแล้วไม่
สำเร็จ ไม่ว่าจะไหนไม่สำเร็จ แต่ถ้าโอมบอกว่าไปเด้ออะไรให้สบาย คล่องทุกที. อันนี้
ก็น่าคิดอยู่เหมือนกัน ผู้ใหญ่เนี้ยมีอิทธิพลทางด้านจิตใจ เลยก็รู้ว่า อ้อ โอมคิดถึงมาก
จังไปไม่ได้ ต้องกลับมา. ที่นี่กลับไปสังฆา อยู่ที่สังฆานีก็เริ่มเป็นนักเทคโนโลยี
ตอนนั้นเรียกว่าเริ่มเทคโนโลยีออกไปแพร่หลาย ไปเทคโนโลยีตามงานศพในตลาดบ้าง ที่โน่น
บ้างที่นี่บ้าง.

ที่นี่การเทคโนโลยี มันแห่งชาติ ไม่เหมือนคนอื่นเขา ที่เทคโนโลยีกันอยู่ทั่วๆ ไป
คนจึงสนใจในการที่จะฟัง ในการที่จะนิมนต์ไปเทคโนโลยี ต่อมาก็กลายเป็นนักเทคโนโลยีคู่
คือเทคโนโลยี ๒ ธรรมสถาน พระที่เทคโนโลยีด้วยกันเวลาที่ยังอยู่ชื่อท่านนาคท่านมากอยู่กรุงเทพฯ
อยู่วัดประยูราราม เรียนเทคโนโลยีไปจากที่นี่ เทคโนเก่ง เทคโนไฟเราะเพราพึงตัวอย่าง
เช่นว่า ท่านเทคโนโลยี “ทำบุญแล้วไปปฏิบัติในสวรรค์อ้อมพิมานไม่ต้องทางเดดทางผ่าน
ทนความร้อนความหนาว ข้าไม่ต้องหุงกินเอง” ท่านว่าอย่างนั้น ว่ากันเป็นพวง^๒
ไปยังน้ำแหล่ที่นี่อตามน้ำว่าอย่างนั้นก็ไม่ได้ว่าแบบล้านวนง่ายๆ แล้วก็ขึ้นเทคโนโลยี
ที่เราต้องนิมนต์ท่านนาคท่านปืนให้ไปเทคโนโลยีกัน เทคโนไฟเราะล้าคนฟังล้านหลาม
คราวหนึ่งเทคโนโลยีที่ศาลาวัดหนึ่ง ศาลาหักโครงลงไปเลย เขาก็ลือกันว่าเหมือนพระนัก

เทคโนโลยีกันจนคลา hakkไปเลย เพราะว่าคลา มันเก่าไม่ใช่เรื่องอะไร คนมัน ก็มากเหมือนกัน. ไปเทคโนโลยีน่าจะดี ที่นั้นที่นี่เทคโนโลยีกันอย่างนี้เรียบไป. การเทคโนโลยีสมัยนั้นนี่ไม่ใช่สากย์ ต้องเดิน ญาติโยมไม่เคยไปสองข้างไม่รู้จะทางอยู่ในเมืองนี้ เดินไปเทคโนโลยีนั้น เดินวันนี้ต้องนอนที่ลังทึ่งพระ รุ่งขันเดินถึงระโนด แล้ว เทคโนฯ ตอนบ่ายเทคโนโลยีแล้วเดินทางกลับอีก ๒ วัน ถึงสงขลา ถึงสงขลาตอนคืนหนึ่ง เดินไปอ่าหาจะนะไปเทคโนโลยีอ่าหาโน้นต่อไปอีก มันไกลๆ ทั้งนั้น เดินจริงสองน้ำชาดด้วยอ่านใจสูสีกับแข็งกับขันนี้ เดินไปเทคโนโลยีกันก็เดินไป ๒ องค์ กับลูกศิษย์ลักคนหนึ่งไปกันเรียบไป นานๆ จะได้มีเรียนต่อเติบโตหนึ่ง แต่ล้วนมาก ก็เดินไปเที่ยวเทคโนโลยีในที่อย่างนั้น. คราวหนึ่งเดินไปเทคโนโลยีไกลมากเวลาหากลับอาทิตย์ เดินก่อนห้าพรุ่งผู้ใหญ่เทคโนโลยีไว้ข้างหลังไกลเลย มาถึงก็เงาะบ้าน มันกระหายน้ำเต็มที่ เลยเข้าไปถึงไปถึงไปหัวมันเมื่อ บอกเข้ายปอกมะพร้าวตามประสา ก็ ผลໄว้ พากก็ขึ้นมาให้ ตามว่าองค์เดียวทำไม่ฉัน ๒ ผลว่าฉันฉันผลเดียว อีกผลหนึ่งเหรอ เก็บไว้นะ อีกองค์หนึ่งเดินข้าๆ อยู่ข้างหลัง ท่านมาแล้วก็นินมันต์ท่านฉันด้วยเลย องค์นั้นก็ได้ฉัน. อาทิตย์เดินมาถึงอ่าหาจะนะยังทันได้ฉันเพล แต่เพื่อนอีกองค์หนึ่งไม่ทันได้ฉัน พอมถึงก็ถามว่าฉันเพลหรือเปล่า แกก็ไม่โทหน่อย ฉันอะไร เดินไม่เหลียวแลเพื่อนเลย ตามว่าเมื่อตะกี้ฉันมะพร้าวอ่อนหรือเปล่า ฉัน อ้าว่าไม่ เหลียวแลยังไงเขายกไว้ให้ จึงได้ฉันนั่น ถ้าไม่เหลียวแลก็อดฉันนั่นซึ้งพุดอย่างนั้น แกก็ยิ่มออก เพราะว่าได้ฉันมะพร้าวแล้วเดินกันอย่างนี้ ไปเที่ยวเทคโนโลยี กันกันจนว่าเต็มทันแล้วก็ไม่ใช่ว่าได้มากมาย หน้ากันทั้งนั่น ทิฟฟี่ไปบัน ๒ นาที ๒ นาทีนั่นอย่างมากแล้วนะ ๕ นาทีนี้เรียกว่าสูงแล้วที่เข้าถึงนั้นงวดไม่ถูกเลย ค่าวรากไม่ให้ต้องควรจะเป็นอีกด้วยซ้ำไป มืออย่างนี้ก็มี เวลาไปเทคโนโลยีเป็นอย่างนั้น.

มืออยู่บอยๆ ที่มืออะไรแปลกๆ เวลาไปเทคโนโลยีตามบ้านอกนี้ คราวหนึ่งไป เทคโนฯ ที่ระโนด เดินทางวันหนึ่งไปนอนที่ลังทึ่งพระ เร้ามีดไม่ฉันอาหารรับเดิน นึกว่า

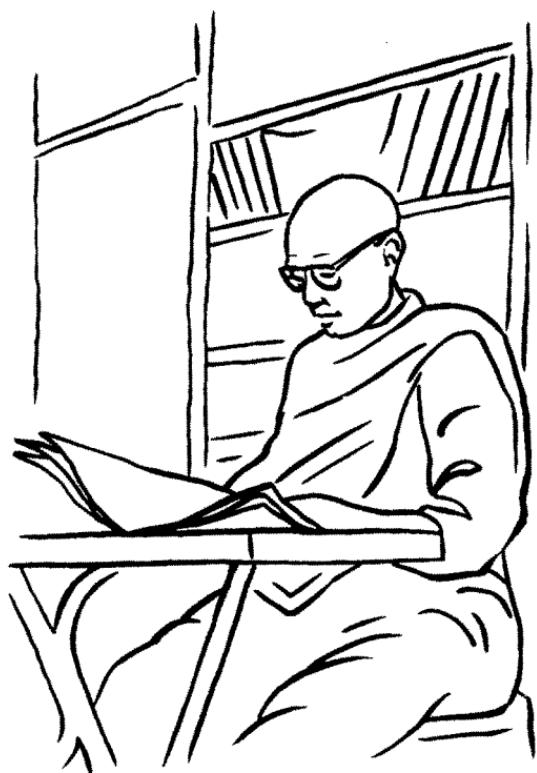
ไปฉันวัดใหญ่ได้ วันมันยังอุ่น วันใหญ่ตีกลองก็เข้าไปเลย พ่อเสียงตีกลองตั้มๆ แผลเข้าไปวัดได้วัดหนึ่ง ไปฉันเสีย ฉันเสร็จแล้วเดินทางต่อไป เดินจนถึงเวลา ๑๗โมง ไปถึงศาลาหนึ่งก็ไปนั่งเฉย ๆ มีคนอาบน้ำอยู่คุณหนึ่ง พอดีอาบน้ำเสร็จมายกมือไหว้ ถามว่าทำนั้นจะไปไหนบอกว่าจะไปป่า แต่พอฟังแล้วก็รู้ว่าคงจะไปป่าในตัวเอง หายใจร้อนรำคาญ รอยสาสร้างโรงครัว ซึ่งเข้าเพิ่งจะทำบุญกราบดูกันเสร็จไป ถามว่านี่รอยท่านอะไร แบบอกหัวใจ ทำงานเอกสารดูๆ แม่เข้าบัว (คือเข้าบัวที่บัวรุ้ว เช่าเรียกว่าบัว) แทน งานใหญ่ทันที หันมองด้านหลัง โนราที่ดี หันมองด้านหน้า โนราที่เติม เรียกว่ามีชื่อทางปักษ์ได้ นักเทคโนโลยีมนตรีชั้นดี แต่แก่ไม่มากถามว่าใครล่ะ? ท่านปั้นวัดอุทัยนะ. เลยจุดได้ต่ำต่อเข้าให้แล้วเลย ถามว่าทำไม่แก่ไม่มากล่ะ รับแล้วไม่มาเสียนี่ ติดสอบไปแล้ว วันนั้นติดสอบไปแล้วไม่มา แก่ก็ยังไม่รู้จัก นั่งพุดกันอยู่แล้วไม่มากก็ไม่มา. ไม่มาเสียใจไหม? ยื้อ คนเคยฟังกัน ยังไม่เลย ท่านไม่มาเสียดายແය แล้วก็ถามเท่านั้น แล้วก็รีบไปหาอาหารมาเลี้ยงเพล ข้าวยำมีข้ายอยะยะ ภานันมาเลี้ยงเลี้ยงเพลเสร็จแล้วนั่นคุยกันต่อไป แก่ก็ยังไม่รู้ว่าคุยกับใครคุยเรื่อยไปละ พุดไปพูดมาเดี่ยวคนหนึ่งเดินผ่านมา มากินยกมือไหว้ กราบแล้วก็ถามว่า นี่ท่านจะไปไหนนี่ จะไปป่าโนต เลยนักคนที่นั่นคุยชื่อ นายหนั่นนั่นว่าเนี่ยแหละท่านปั้นวัดอุทัย พอบอกอย่างนั้นเท่านั้นแหละแก้ก้มลง กราบใหญ่เลย กราบที่เท้าเลยที่เดียว. กราบบอกว่าແມ່ นั่นคุยกันเสียนานไม่รู้ บอกว่าจะไปป่าโนต จะเทคโนโลยีอะไรล่ะ ก็เทคโนโลยีพุงนี่บ่าย อ้อ! เทคโนโลยีแล้ว นิมานตรีบูรพ์เดินมา ที่นี่มีงานศพ อยู่คุพพหนึ่ง จะให้ท่านเทคโนโลยีพุงนี่ ๓ ทุ่ม มาให้ทันก็แล้วกัน เกณฑ์อาถิร์ขานดันนั่นมันไม่ใช่ทางไกลสัก much. ทันก็ต้องไปเทคโนโลยีที่โน่น เสร็จราบบ่ายสามลงจากธรรมสถานรับเดิน อาทามานีมั่นคุณเดินเร็ว ก้าวมัน ยิ่ง เดินมาก็นานเวลา ๓ ทุ่ม เป็นที่เดียว พอมาก็นั่งประดิษฐ์เดียว เห็นอกนิมานตรี อาบน้ำ ให้รับไปอาบน้ำคนกำลังรอจะพังเทคโนโลยี ก็เลยรับอาบน้ำ. อาบน้ำเสร็จก็ไป เทคโนโลยีให้เข้าพัง พอเทคโนโลยีให้พังแล้ว เข้าอกหัวพุงนี่ไปเทคโนโลยีสักก้อนที่ป่าช้า

ต้องหยุดอยู่อีก เทศน์ให้เข้าฟังอีกกัณฑ์หนึ่ง แล้วเดินทางต่อไป. ต้องเดินแบบนี้ การเป็นนักเทศน์ สมัยนั้นจะเป็นอย่างนี้ ต้องเดินไปมาระยะทางไกล ๆ ไปกัน อย่างลำบาก บางแห่งก็บนกลางทางตั้งคืน ๓ คืน จึงจะกลับมาถึงวัดได้ เป็นอยู่ อย่างนี้ตลอด ๒-๓ ปีที่อยู่สงขลา.

ที่นี่กាលต่อมา ก็มีเพื่อนที่ไปอินเดีย รุ่นเดียวกัน ครั้งพระโลภานาถ คือ ท่านเจ้าคุณประกาลิต นีแก่ใบถึงอินเดีย ไปถึงอินเดียแล้วก็ได้จดหมายมา บอกว่า ให้ไปอินเดีย พบรที่จะเรียนหนังสือศาสนาพุทธ ให้ไปอยู่โนนก์เลยลากูณาราม เดินทางไปอินเดีย ขึ้นรถจากสงขลาไปตั้ง ๑๖ ประนอง ไปโน่นแหน่ ไปเกาะสอง แล้วไปย่างกุ้ง แล้วลงเรือจากย่างกุ้ง สมัยนั้นค่าวีรอมันถูกจากย่างกุ้งไปอินเดีย ๑๖ รูป เท่านั้นเอง รูปหนึ่งมัน ๘๐ สตางค์เท่านั้นละ มีเงินลักษ ๑๐๐ บาทก็ไปถึงอินเดีย ได้แล้ว ก็ได้จากโดยไม่ที่สตางค์แล้วก็ไป แต่ต่ำพ้อไปถึงย่างกุ้งนี่ ท่านเจ้าคุณประกาลิต แก่กลับเสียแล้วไปถึงย่างกุ้ง เขานอกว่าแกลงเรือกลับแล้วเมื่อวานนี้เอง อาทมาถึง เรือล้านนั้น แก่กลงเรือล้านนั้นแหล่ะ อาทมาถึงวันนี้แก่กลงเรือวันรุ่งขึ้นนั้นแหล่ะ ไปตามที่วัดเขานอกเชียง ลุนเรือไปเมื่อวานนี้. อ้าง ต้องเดินทางกลับอีกแล้วจะไปยังไง เพื่อนมาเลี้ยงแล้ว ต้องเดินทางกลับมาทางระนองมาถึงระนองจะไปชุมพร เลยไป พับกันที่ชุมพรนั้นพับกันที่ชุมพร เออ ดีแล้ว น้องท่านมาก็ได้แล้ว จะไปใช้ยา ไปเยี่ยมท่านพุทธทาส ยังไม่เคยพับกันกับท่านเจ้าคุณพุทธทาส ไม่รู้จักได้ยินแต่ชื่อ เวลาหนึ่น ก็เลยพากันไปใช้ยา ไปใช้ยาเลี้ยง้ำพระชาที่ใช้ยา ๑ พระชาที่นั้นเลยได้ คุ้นเคยกับท่านเจ้าคุณพุทธทาส ได้เป็นสหายร่วมงานร่วมการกัน ความจริงไปอยู่ ใช้ยาในพระชาหนึ่น ก็ไม่ได้อยู่สูงบนนั่งหrovok พระที่สอนนักธรรมที่วัดพระชาตุแก ก็เดินป่ายหนัก สอนไม่ได้ เลยต้องไปสอนหนังสือแทนเชา. ต้องสัต堪หะคือ ๗ วัน ไปสอน กลับมานอนส่วนมอร์คินหนึ่ง ทำกันอยู่ตลอดพระชา ไม่ได้ทำเรื่องอื่น แต่ก็ได้ผลทางจิตใจ คือได้กำลังใจจากท่านเจ้าคุณคือทำนั้นกว่า จะทำงานคานาน

ต่อไปข้างหน้านี้ต้องรู้บาลี ไม่ได้เรียนบาลีมันก็ลำบาก แกเรียกอาตามาว่านองท่าน
ต้องไปเรียนภาษาบาลี. อาตามาก็รับคำไว้ว่าออกพระราชาแล้วก็กลับลงชลากือ กลับไป
ลงชลาก็คิดถึงเรื่องว่า จะมาเรียนต่อที่กรุงเทพฯ เรียนภาษาบาลี เพราะได้เริ่มเรียน
ให้บังสนิດ ๆ หน่อย ๆ แล้วก็เดินทางไปกับพระโภගนาถเสีย ถ้ามาต่ออีก ก็คงจะไม่
ลำบาก เลยคิดว่าจะต้องมากกรุงเทพฯ มาเรียนต่อ.

ເຂົ້າກຽງເທິພາເຮືອນບາລີ

ປະວັດທີ່ທ່ານແລ້ວເອັນເນື່ອງໃນໂຄກສາຍຸປະບາດ ແລ້ວ ຮອບ

ໃນປີ พ.ສ. ២៥៤៨ ນັ້ນນະ ໄດ້ເຂົ້າກຽງເທິພາ ມາອຸ່ວັດສາມພະຍາ ເຮືອນ
ບາລີ ຕອນນີ້ໄກຮຈະເລັ່າຄວາມໃນຈີລັກອຍ່າງໜຶ່ງກັບຢາດຍົມ ຄືອຕອນທີ່ມານົກຮົມ
ຮຽມຮາຊ ແລ້ວເຫັນມີໄດ້ເຄົາ ໃປລາທລວງລຸ່ງ ທີ່ຕື່ມາກັນແລະທ່ານກົບອກວ່າ ເອ
ໃປເຮືອນທັນສອໄປໄທດີ ໄປຕັ້ງໃຈເຮືອນໄປຄົງເມືອນຄຣາ ແລ້ວໃຫ້ໄປນັມສາກພຣະຮາດ
ໃຫ້ຕັ້ງຈິຕອອົບຮູານວ່າຈະທ່ານໄດ້ໃນຫຼືດີນີ້ ຈະທ່ານໄວ ໃຫ້ໄປຕັ້ງອົບຮູານໃຈເສີຍກ່ອນ
ອາຕມາມຄົງນຄຣາ ກີເຄາຫຼຸບເທິຍນໄປຈຸດນູ້ພຣະຮາດຖື່ນຄຣາ ນັ້ນ ຕັ້ງຈິຕອອົບຮູານ
ອຍ່າງໄວ ຂີ່ວ່າ ຕັ້ງຈິຕອອົບຮູານວ່າ ຂ້າພເຈົ້າຂອຄວາຍຫົວຈີຕໃຈນີ້ແດ່ພຣະພຸທ
ພຣະຮຽມ
ພຣະສົງໝ ຂອມອນກາຍໃຈຄວາຍພຣະພຸທສາສນາ ຈະທ່ານໄດ້ແກ່ພຣະສາສນາຈຳນ
ຕລອດຫົວຫົວ ດັ່ງນູດຕາມການນາລີ ກີເຮີຍກ່າວ ພຣະສາສນາ ອຸ່ຮ ທ່າວ ນິວຕີສຸສາມີ
ພຣະມົງຈິຍບໍ່ຢາຍໃນໆ ແປລວ່າ ຂ້າພເຈົ້າຂອຄວາຍຫົວຈີຕແກ່ພຣະພຸທສາສນາຈະໄມ່ກຳລັນ
ໄປສູ່ເປົກຄາຖ້າສົກ ໄດ້ຕັ້ງໃຈອຍ່າງນີ້ ອົບຮູານທີ່ທ່ານວັດພຣະຮາດເມືອນຄຣົມຮຽມຮາຊ.

ເມື່ອຄວາມເຂົ້າມາກຽງເທິງ ນີ້ກີ່ເໝືອນກັນ ເຂົ້າມາຄັ້ງແຮກກ່ອນທີ່ຈະໄປກັບພຣະໂຄກນາດ
ນີ້ໄດ້ໄປທີ່ໂນສົດພຣະແກ້ວ ຜຶ້ອີວ່າເປັນປູ້ນີ້ສັກນຳຄັ້ງ ຈຸດຫຼູບປຸດເທິຍນູ້ຫາອອົງຮູານ
ວ່າຂ້າພເຈົ້າມອນກາຍຄວາຍຫົວດແດ່ພຣະພຸທ່າສາສນາ ຈະທຳງານເພື່ອພຣະພຸທ່າສາສນາ
ຈົນຕລອດຫົວດເປັນຄັ້ງທີ່ສ່ວນທີ່ນັ້ນ. ມີເດືອນທາງກັບພຣະໂຄກນາດໄປຄື່ງວັດພຣະພຸທ່າ
ຫົນຮາຊ໌ທີ່ພິບຜູ້ໂລກ ຜຶ້ອີວ່າເປັນພຣະພຸທ່າຫຼຸບທີ່ມີຂໍ້ອເລີຍສ່າຄັ້ງໃນຕວງໃຈໜ້າພຸທ່າ
ກີ່ໄດ້ການຕັ້ງຈິຕອອົງຮູານເຫັນເດີຍກັນ. ຄັ້ນເດືອນທາງໄປຄົງເມື່ອຢ່າງຖຸ່ງ ອັນເປັນເຈີຍ-
ສັກນຳທີ່ຄົນເຂົ້າຂອບໄປໄກ້ໄປປູ້ຫາ ກີ່ໄດ້ຕັ້ງຈິຕອອົງຮູານເຫັນເດີຍກັນວ່າ ຂອນກາຍນີ້
ຄວາຍເປັນເຄື່ອງນູ້ຫາແດ່ພຣະພຸທ່າ ພຣະຮຣມ ພຣະສົງ ຈະທຳງານເພື່ອພຣະພຸທ່າ
ສາສນາຕລອດໄປ ອັນນີ້ເປັນຄວາມຕັ້ງໃຈມາຕັ້ງແຕ່ເຮີມແຮກ. ທີ່ໄດ້ເກີດຄວາມຕັ້ງໃຈນີ້ຂຶ້ນ
ກີ່ເພຣະວ່າຄືກົາພຸທ່າປະວັດ ເລື່ອມໄສໃນຄວາມເປັນມາຍອງພຣະພຸທ່າເຈົ້າ ແລ້ວກີ່ອຍກາ
ທີ່ຈະທຳງານໃຫ້ກັບພຣະພຸທ່າສາສນາ, ເຄຍພຸດບ່ອຍໆ ກັບເພື່ອນຸ່ງ ເມື່ອສົມຍອຍຸ່ນຄວາ
ນອກວ່າເຮົາມັນຕ້ອງເຫັນຈົນຈົງໆ ເສີຍໆ ທີ່ເຫັນໆ ຈົນອຸ່ນໆມັນເຫັນໆເລັ່ນໆ ເຫັນໆ
ເຂົາຫັນກັ້ນທັກັນ ໄມ່ຄ່ອຍໄດ້ສາຮະ ໄມ່ໄດ້ເຫັນແກ້ກັນ ໄມ່ໄດ້ປັບປຸງຈິຕິຈິຄົນ ໃຫ້
ມັນດີຂຶ້ນ ຕ່ອົປ່ນີ້ ຕ້ອງເຫັນຈົງໆ. ເພື່ອນຸ່ງກົນອກຍ່າມຸດຍ່າງນັ້ນ ດັນພຸດຍ່າງ
ນັ້ນມັນຕ້ອງໄມ່ສຶກ ບອກວ່າວ້າ! ກີ່ຕ້ອງໄມ່ສຶກກັນລະສີ ເມື່ອຈະເຫັນກັນແລ້ວມັນຕ້ອງ
ໄມ່ສຶກ ສຶກໄປທ່ານີ້ ດານອຸ່ນໃນໂຄກມັນຍອະແຍແລ້ວ ເຮົາຈົງເຂົາຈັກກັນເສີຍນ້ຳ.
ເພື່ອນຸ່ງນອກເຫັນ ອຍ່າພຸດໄປ ເດີ່ມັນຈະເປັນນ້ຳກາຍຫລັງ. ດາມວ່ານ້ຳພຣະອະໄຣ
ອ້າກມັນອຍກສຶກ ແລ້ວໄມ່ໄດ້ສຶກ ເລີຍທ່ານ້າ ເພຣະໄດ້ພຸດໄວ້ມາກແລ້ວ. ກົວ່າ ໃຈເຮົາເຮົາ
ນັ້ນຕັບໄດ້ ເມື່ອເຮົາຕັ້ງໃຈແລ້ວມັນຕ້ອງນັ້ນຕັບໄດ້ ອອົງຮູານແລ້ວຕັ້ງຈິຕັກຊາກອອົງຮູານ
ນັ້ນໄວ້. ພຣະພຸທ່າເຈົ້າທ່ານທ່າງຈົງເຮົາກີ່ຕ້ອງທ່າງຈົງນ້ຳ. ອັນນີ້ເປັນຄວາມຄົດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນ
ໃຈຕັ້ງແຕ່ເຮີມແຮກເກີດ ຕັ້ງແຕ່ເປັນພຣະແລ້ວກີ່ຄົດຍ່າງນັ້ນ ເພຣະຈະນັ້ນເຮືອງກາມມາ
ກຽງເທິງນີ້ ມາເພື່ອເຮີມແຮກສຶກ ເມື່ອມາຄື່ນກຽງເທິງເກົ່າຄ້າຍຄຸນຄຽງ ຕັດ ພຣະ
ມານພ ພ່າໄປຝາກທີ່ວັດສາມພຣະຍາພຣະວ່າທ່ານເປັນຄຽງຍູ່ທີ່ນັ້ນ ມີຄວາມຄຸ້ນເຄຍກັນ

ທ່ານເຈົ້າຄຸນວັດສາມພຣະຍາເດືອນນີ້ ທ່ານກົບດ້ວຍຄວາມເຕີມໃຈ ເນື້ອຮັບແລ້ວທ່ານກົດາມວ່າພຣະຍາເທິໄກ ເວລານີ້ມັນພຣະຍາສົບເຂົ້າໄປແລ້ວ ທ່ານບອກວ່າຈະໄປເຮັຍໄວຍກຣົນອູ່ມັນຫ້າເຄີຍເຮັຍມານັ້ນແລ້ວມີເຕັອງໄປເຮັຍເຫຼົ້ອກ ແປລຄົມກົງຮຽມນັບທາເລຍ ເລຍກີໄດ້ເຮັຍຕ່ອໄປ ໄດ້ພັກອູ່ຫົ່ນນັ້ນ ທີ່ວັດສາມພຣະຍາ.

ເວລາມາອູ່ໃນກຽງທະບາຍ ນີ້ ອີຍາກຈະເລາໄທໄວໂຢມພັງສັກທຳນ່ອຍ ວ່າພຣະໃນກຽງທະບາຍ ນີ້ລໍານາກອ່າງໄຣ. ອາຕມາອູ່ກຽງທະບາຍ ນີ້ຮູ້ສຶກວ່າລໍານາກ ຄືອໍລໍານາກໃນເຮືອງອາຫາກການຊັ້ນຊັ້ນ. ໄດ້ອອກບົນຫາບາຕຸຖຸກວັນ ໄປເຫັນທຸລານີ້ຈັນກາແພັດມາຮັນຫັ້ນແຮກມີອມາໃໝ່ ຖ້ານີ້ກີດ ພຣະທຸລາພັນພັນ ໄປເທິຍນັ້ນຈັນກາແພ ນີ້ກີດທ່ານ. ແຕ່ພອມາອູ່ກຽງທະບາຍເຂົ້າ ໄມນີນີ້ກີດ. ທີ່ໄມ້ນີ້ກີດພຣະວະໄຣ ເພວະມັນກົດກັບຕັ້ງເລົງເວລາອອກບົນຫາບາຕຸເຫຼົ້າ ບາງວັນນີ້ມັນທີ່ ນ້ອງມັນທຍ່ອນ ເດີນມັນເຫັນໜີ້ຍ ມັນທີ່ທີ່ທີ່ໄວ້ພຣະວະໄຣ ເພວະເມື່ອວານນີ້ຈັນອາຫານມີເປັນຮສ ທີ່ມັນໄມ້ເປັນຮສພຣະໄມ້ມີຈະຈັນ ມັນນີ້ແຕ່ຫ້າ ຫ້ວຍໃນວັດແທ້ງ ອະໄວ້ອື່ນກີນໃນມີກິນແທ້ງ ແລ້ວເຂົ້າໄປອ່າງນັ້ນ ມັນເຫັນເກີນກັບເຂົ້ນເຮົອບນແທ້ງອ່າງນັ້ນແທ່ລະ ຈັນເຂົ້າໄປອ່າງນັ້ນແທ່ລະ ມັນໄມ້ມີໂອໜະລາຫວັບເລື່ອງຮ່າງກາຍ ຕື່ນເຫຼົ້າເດີນໄປບົນຫາບາຕຸນີ້ມັນເພີ້ຍ ພວເພີ້ຍອ່າງນັ້ນກີນີ້ໃຫ້ອັກຍ້ ໂອ ດັນແກ່ທ່ານເພີ້ຍມາກວ່າເກາ ເລີມໄຕ້ທ່ານຕ່ອໄປ ເຫັນອົກເຫັນໄຈ. ທີ່ນີ້ກາຮອກບົນຫາບາຕຸນີ້ ເດີນອູ່ວັດສາມພຣະຍາເດີນຜ່ານບາງລໍາພູ ໄປຄັນຫ້າວັດ ໂດຍໃນໄປສະພານເສື້ອຍ້ ເລື່ຍວາງຈຳນີ້ເຫັນເຫັດນັ້ນຕະນາ ວັດທະນັກງານ ວັດທະນັກງານ ເພວະວ່າບັນຄຸນຄຽງເກອງອູ່ຫົ່ນນັ້ນ ແລ້ວກີນີ້ໄດ້ໄປເຄາແກນໂຄທິນໆ. ເຫຼີສີໂດຍໃຫ້ຫົ່ວໂຄງເທັງ ຈຸກລັບວັດໄດ້ຫ້າການໃຫຍງກີ່ພອຈັນແລ້ວ ແຕ່ກີນີ້ເດີນເຮືອຍໄປ ບາງທີ່ກົກກີໄປທັນວັດນົວາ ໄປຜ່ານພິເລີນບຄລອນບາງລໍາພູເຮືອຍ ມາຕາມມີຕາມກົດ ເດີນໄມ້ຮັບໄມ້ຮ້ວນ ນີ້ໃນຈີວ່າ ໄດ້ກີນີ້ໄດ້ກີນີ້ໄມ້ເປັນໄຣ ແຕ່ໄມ້ເປັນໄຣທຣອກ ໄດ້ຖຸກວັນ ແຕ່ວ່າບາງວັນມັນກີ່ສືດ ບາງວັນມັນກີ່ອ່າງນັ້ນແທ່ລະ ກົດນີ້ໄປຕາມເຮືອງ.

ເວລາມາເຮັຍທັນສືອກກຽງທະບາຍ ນີ້ ຖູາໂຢມຄວາຍປັງຈັຍມາສໍາຫວັບໃຫ້ສອຍ

ในเวลานั้นได้มา ๓๔๕ นาที่แม่น เพราะว่าเดินก้อนนั่นมาจนได้แม่น เอามาได้เท่านั้น อาทิตย์มีหลักอยู่ในใจอย่างหนึ่ง ตั้งแต่ออกจากโรงเรียนแล้ว นิ่งกว่าโถแล้ว ไม่เคยขอสังฆะค่ายมิใช่แม่จะอยู่กรุงเทพฯ กลับไปบ้าน ไม่เคยบอกโยมว่า ลามากตอนว่าสนาຍดี ไม่เคยแสดงอาการว่า อยากได้สังฆะจากโยม ถ้าโยมนึกให้ເຂົາ ถ้าโยมไม่นึกก็ไม่ເຂົາ. ໄວ່ເຮືອງຂອນໄຟ່ຂອ ເພະມານີກວ່າ ທ່ານເລື່ອງເຮົາກົມາກພວແລ້ວ ອຍ່າໃຫ້ທ່ານຕ້ອງລຳນາກໃນການເລື່ອງເດືອກໂຕ່າ ຕ້ອໄປອົກເລຍ ເລີ່ມໄວ່ງການໄຟ່ຂອຈະໄວ່ທ່ານກັນນີ້ ອູ້ຍຸ້ຍ່າງໜີດທີ່ເຮົາກວ່າ ຕາມມີຕາມເກີດ ເພະເຄົ່າງໃຫ້ມີສອຍໄຟ່ມີອະໄຣ ມີຂັ້ນນີ້ໃນເຖິງ ຫັ້ນແຮກເປັນຂັ້ນທອງເຫຼືອ ແຕ່ວັນທີ່ຜົວເອງກວ່າໄວ່ທີ່ຝຶກໂອງທ້ານທ້ອງ ມີອ່ານີ້ໃນທີ່ນີ້ ຕັກນໍາປະປາໄສໄວ່ ທີ່ກົດໆມີນໍາປະປາ ທັ້ງເຫັນເຢັນນັ້ນແລະ ໄມຈັນເອີ້ນອາກາກ້າປະປາ ທີ່ຂັ້ນມາກັນນໍາປະປາ ທີ່ຂັ້ນມາກັນນໍາປະປາອັນຂັ້ນໄມ້ມີຄັນ ໄນໃຫ້ເຮືອງອະໄຣ. ຄວາມຈົງມັນກົມາຍົກຈັນ ແຕ່ມັນໄມ້ມີຈະຈັນວັນໄທນມີສັກຄະຈັນ ກົບອາກຕ້າເອງວ່າໄມ້ຄັນຄ້າໄມ້ມີເັງຈະຈັນອະໄຣ ອຍ່າຄັນດີກວ່າເລີກີ່ໄມ້ຄັນມັນເລີຍເພະວ່າສັກຄະທີ່ໄດ້ມາໂດຍມາກີໄມ້ເຊື້ອຂອງກົນ ໄນເຊື້ອຂອງເລີ່ມ ແຕ່ຊ້ອທັນສືວ່າ ເຮືອງທັນສືວ່າຂອນນັກຊ້ອມາກົດັ່ງແຕ່ສາມແນຮອຍໜ່ວຽນອອງ ໄດ້ເພີນເດືອນ ๒๕ นาທ ຈາກການເປັນຄຽງ ໃຫ້ຊ້ອທັນສືວ່າ. ທັນສືວ່າຂອງທລວງວິຈິຕາ ອອກຫຼຸດແຮກເຫັນ ວິຊາແປດ, ມັນສມອງ ພຸຖານານຸກາພ, ຈິຕານຸກາພ, ຄວາມຝັ້ນ, ລະຄຽດເກ່າງຫຼົວຫຼາລາ ກີ່ເລີ່ມໆ ຊ້ອທິມດ ຊ້ອປັ້ນອ່ານ ຂອບອ່ານ. ແລ້ວທັນສືວ່າຕ່າງໆ ທີ່ເຫັນພົບໝາຍນັ້ນຂອບອ່ານ ແມ່ທັນສືວ່າຕ່ານເລີນໜີດກີ່ຊ້ອເໜືອກັນ. ສົມຍໜຸ່ມໆ ຊ້ອມາກ ອ່ານ ອ່ານຈົນຍຸ້ຕ້າ ຈົນເມື່ອ ອ່ານແລ້ວກີ່ນີ້ກຽບສືກວ່າ ໄນໄດ້ຄວາມ ເລີກ ໄນເຊື້ອທັນສືວ່າອ່ານເລີ່ມຕ່ອງໄປ ແຕ່ຊ້ອທັນສືວ່າທີ່ເປັນສະເໜີ ເຮືອງເສັກຄົງໄປເປົ້າເຮືອງເອີ້ນນີ້ແມ່ ໃຫ້ແຕ່ເຮືອງເປັນປະໂຍ້ໜີນ ການເປັນຍຸ້ໃນกรุงเทพฯ ໄນຄ່ອຍໄດ້ເທົ່ນເພະວ່າເປັນພະຜູ້ນອຍ ເທົ່ນກັບເຫົາໄມ້ໄດ້ ເທົ່ນໄດ້ເຫັກໃໝ່ໄມ້ໄທ້ເທົ່ນ ແຕ່ໃນພຣະມີໂຄກສແສດຜົມໄລຍ້ມົວນັງ ຄົວວ່າວັນພຣະເຫັນເຫັນນັງປ່າຍ ຕອນນ່າຍເທົ່ນຫລາຍອົງຄ ຄ້າ

ທລຍອງຄົກມືໂອກາສັ້ນໄປແສດງຜິມອັກັນເຫັນນັ້ງ ວ່າພຣະນັ້ນນອກນີ້ມີຜິໄລຍມືອ
ເໜືອນກັນ ຄືອທັນປົງການໃຫ້ຖາຕີໂຍມພັ້ງ ຖາຕີໂຍມກີພອກພອຈ ແຕກີໄປໝໍາຮອດ
ເພຣະວ່າງມັນຈຳກັດ ຕ້ອງກາຮົກຂາ ຍັງເທັນກັນໄກຣີມໄດ້ກົມ່ວຍ່ອຍ່າງນັ້ນ ສທາງຄົກທີ່
ໄດ້ມາ ๓๔๕ ນາທີນີ້ ໃຊ້ ๓ ປີໄປໝໍາຮອດ ເພຣະວ່າໄມ້ຄ່ອຍໃຊ້ ໄນໃຊ້ເຮືອງອະໄຣ ແລ້ວກົມ່
ອູ່ກົກ່ອນທີ່ນີ້ ເກັນເງິນ ໄສ່ອງເພື່ອກັນນັ້ນຊຸກເດີນ ເຊິ່ງເກີດມີຫຼຽຮອະໄຣ ໄນມີ
ສທາງຄົກຈະລໍາບາກ ເລຍເຈີດໃສ່ອງໄວ້ໄໝແຕ່ຕ້ອງ ພວມເຮືອງແລ້ວໃຊ້ຕົ້ວຮັດໄດ້ທັນທີ່
ກັນນັ້ນນອກນີ້ເກັນໄວ້ ກາຣໃຊ້ຈ່າຍໄມ້ຄ່ອຍມືອ່າໄມກັນ ເປັນອູ່ວ່ອຍ່າງຍ່າຍ່າ ຢ້າ
ໄປດຽວນັ້ນຢ່າຍໃນສົມຍັນນີ້ ພອມເຕີມທີ່ທັນຕາເປັນກະຊຸກ ໄກໂໂກໂສໄປທີ່ເດີຍ ເຮືອງ
ມັນໄມ້ມີຈະກິນນັ້ນເອງ ໄນໃຊ້ເຮືອງອະໄຣ ຈຶ່ງໄດ້ພອມອ່າຍ່າງນັ້ນ ອູ່ວັດສາມພຣະຍາ ๓ ປີ
ກີໃຫ້ສອບບາລີ ສອບຄັ້ງແຮກຕາເລີມໄຟ້ ໄອ້ທີ່ໄມ້ໄດ້ນີ້ ມັນຕາໄວຍກຣົນ ເພຣະວ່າ
ເຮືອມການທັນ ແລ້ວມາກີ່ນີ້ໄມ້ຄ່ອຍໄດ້ທ່ອງ ເກລົາໄປຕອບເຫັນ ມັນຕອບຜິດ ແປລໄດ້ ສັນພັນນີ້
ໄດ້ ແຕ່ໄປຕົກໄວຍກຣົນ ໄນເປັນໄວ້ ປີ້ທັນເຂົາໃໝ່ ແຕ່ພອດກແລ້ວ ຜິນໝໍາຮອດແລ້ວ ๓ ປີ
ສທາງຄົກມັນຈະໄມ້ມີເຫຼືອແລ້ວ ທ່ານຍ່າງໄຣ ຈະເຮືອນຕ່ອງອອກໄປຊູມພຣ ທ່ານເຈົ້າຄຸນ
ປະກາສີຕ ເພື່ອເກົ່າອູ່ນັ້ນໄປທ່ານກົກປີໄປເຫັນເທັນກົດນັ້ນ-ວັດນີ້ ກີໄດ້ທັນກັນທີ່
ອົກນັ້ງ ທັກິນດ້ວຍປາກຕລອດເວລາ ໄນມີເຮືອງອື່ນ ເທັນກີໄດ້ສທາງຄົກທັນກັນພົມນັ້ນ
ພວສມຄວາມ ເກລາຈະກັນທາງຮັດໄຟມັນລໍາບາກ ກັບຮັດໄຟ ເຂົ້າອ່ານໄປໝໍາໄດ້ ກລັບເຮືອດີ
ກວ່າລົງທ່ານປາກນ້າຊູມພຣ ໄດ້ມະພຣວັງມາ ២០០ ຜລ ໄດ້ກະປົມາ ១ ໃຫ້ ນ້ຳປລາ ១ ໃຫ້
ຂ້າວສາຮົກ ១ ກະສອບ ນີ້ປ່ອຈັຍຈາກຊູມພຣ ບຣາທຸກເຮືອມາເລຍ ມາຫັນທ່ານ້າຮາງວົງ
ຢືນອູ່ນີ້ກວ່າ ຖຸຈະທ່າຍ່າງໄຣ ມະພຣວັງຕົ້ງ ២០០ ນີ້ ຈະເຂົາໄປທີ່ກົງວັດຍ່າງໄຣດີ ຮາກ
ມັນກີໄມ້ມີ ຍືນງອູ່ແລຍເຮີກຮາເຈັກມາ ៣ ຄົນ ບອກວ່າລື້ອ້ານມະພຣວັງໄສ ៣ ຄົນນີ້
ແລ້ວກີໄປວັດສາມພຣະຍາ ຜົ່ງໄກລ ຮັດລາກມັນກີເຂົາເໜືອນກັນ ເລຍພາມາສັງ. ຕັ້ງແຕ່ມີ
ມະພຣວັງຫັນແລ້ວ ຕອນເພີໄມ້ໄດ້ຜັນອະໄຣ ຖຸ່ງຂ້າວມັນຜັນທຸກວັນ ຈົນກວ່າມະພຣວັງຈະ
ໝໍາຮອດ ២០០ ຜລ ຜັນແຕ່ຂ້າວມັນນັ້ນແລະ ພອດົງເພັກໆຜັນຂ້າວມັນ ພອດົງເພັກໆຜັນ

ข้ามัน เพราะว่ามีพร้ามันเยอะ ข้ามสารก็มี กะปิก็มี ฉันกับไป เรียนหนังสือต่อ เรียนต่อไปอีกปีก็สอบได้ ก็ปราภูมิว่าปัญหาข้อสอบบาลีมันรัว ไม่ใช้มันรัว มันระเบิด ไฟลท์ทั่วกรุงไปเลยที่เดียว อัตมาไม่ได้สนใจไปทางห้อง ไปบินทางเดียว บอกว่าไวยากรณ์รู้แล้วหรือยัง มันรัวแล้ว บอกว่ายังไม่รู้ เขาเก็บอกว่าเอ้าไปเลยฯ พอเข้าห้องสอบ ปัญหาไวยากรณ์ออกมากเหมือนทุกอย่าง ตอบมันก็ถูกชิ เพราะมันรัวแล้วนี่มันรัวจนทั่วเมืองไปเลย แล้วก็มีคนบางคนพยายามปัญหาจากการสอบ ๗ วันนี้ เอา ๕๐๐ เรากล่าวว่าไม่เอ้า จะสอบอีก ๓ วันนี้ ๓๐๐ ก็พอเราเก็บไม่เอ้า; พรุนนี้จะสอบขอ ๑๐๐ เดียว เราเก็บอกว่าไม่เอ้า ฉันไม่มีสักองค์ห้อง ก็เรียนมานานแล้ว ไม่ต้องซื้อห้องเลยสอบ สอบแล้วนี่ก็ให้ไว้ในใจว่ามันได้ เพราะว่ามันรัว เหลือเกินเลยออกไปลงชื่โน่น ไปเยี่ยมญาติ เยี่ยมโยม กำลังเพลินเทศน์อยู่ແغاโน้น เท戈โตรเลขตาม ว่าต้องตอบใหม่เดือนพฤษภาคม เพราะว่าปัญหารัว ต้องกลับกรุงเทพฯ อีกแล้ว มาสอบใหม่ ที่นี่สอบครั้งใหม่มันไม่รัว สอบได้สอบครั้งที่หนึ่งนั้นแม้นรัว เลยสอบ ๒ ครั้งในปีนั้น ปีนั้นเลยได้หัว ๒ ประโยค คือว่าสอบประโยค๓ ได้ในปีนั้น เพราะว่ามันรัว ปลายปีสอบประโยค ๔ ได้อีก เท่าจะผ่านประโยค ๔ นี่ต้องเรียนข้อม เรียนอักษรขอมนี่ไม่เคยเรียนมาก่อน แล้วไม่อยากเรียนด้วย เพราะมันไม่ค่อยได้ใช้ เรียนคืนนั้นก็ไปสอบคืนนั้น เรียนให้มันจำอักษรธิชีเรียนเท่านั้น แล้วก็ไปเข้าสอบ พอเสร็จแล้วลีมหมดเพียงสองได้เท่านั้นเอง ยังลีมจนบัดนี้ อ่านไม่ออก ว่าขอมนี่รู้ตัวเดียว คือตัว ๙๙ เขียนง่ายกว่าเพื่อนนอกนั้นไม่รู้.

พอสอบได้ ๗. ๔ แล้ว มันเกิดสังคมรามาเอเชียบูรพา ที่นี่ยุ่งกันใหญ่ เรียนประโยค ๕ ก็ไม่ได้เรียนอยู่กรุงเทพฯ ก็ระเบิดมันตกที่นั้น-ที่นี่ วันนั้นนี่กว่า ที่นี่ระเบิดจากวัดสามพระยา ไปบนอ่าวดิเศษการ ชนบุรีเพื่อที่จะเป็น เข窑 ที่นั้น มันไปทึ่งลงที่นั้นเลย ทึ่งดิเศษการ เตาเผาพังไป ถูกดังค์พังจะาย สถานีบางกอกน้อยแหลกไป ไฟไหม้ແກนันยุ่งกันใหญ่ ลงไปบนออยในคุ พระ

ອົງຄົກນີ້ ລົງໄປນອນຍູ້ໃນບ່ອ ອົງຄົກນີ້ວິ່ງເຕີລິດເປີດເປົ້າ, ໄປພົນຂານມັນ ບອກວ່າ ໂມຍຊ່ວຍດ້ວຍ ຂາວມັນນອກວ່າພຣມັນຕ້ອງຊ່ວຍຜມສີ ພມຈະຊ່ວຍພຣຍ່າງໄຮ ພອ ຂາວມັນນອກຍ່າງນັ້ນ ແກ້ນີກໄດ້ ນີກໄດ້ວ່າ ອັ້ງ ເຮັມພຣນີ້ ເລຍກລັບວັດ ໄປຝຶ່ງວັດ ຂາດລອກປອກເປົກ ໜູ້ຄາ ຂາກທານາມໃນສວນມັນບາດເລອະທະບໄປທົມດ ເລຍກີ້ ນີກວ່າ ມັນໄມ້ໄວ ອ່າງນີ້ແຍ່ຕ້ອງເດີນທາງລັບມັນແລ້ວ ໄປຫວ່າເນື່ອງເຄວະ ເລຍກລັບ ໂດຍຂຶ້ນຮັດໄຟທີບາງກອກນ້ອຍ ຮັດຕ່ວນໄມ້ມີແລ້ວເລານັ້ນ ມີຕ່ຽດຮົມດາ ນອນເພິ່ນ ນອນຫຼຸມພຣ ແລ້ວຈຶ່ງຖຸ່ງສົງ ແລ້ວສົງພັກລຸງ ຄຣວນັ້ນເຕັກທີ່ມາອູ້ກຸງເທົ່າ ໄປດ້ວຍ ທລາຍຄນ ອາຕາມໄປແຕ່ເຫັນ ໄດ້ທີ່ນັ້ນເຮັບຮ້ອຍ ເຕີ່ງວ່າເຕັກມັນມາກັນເຍຂະ ກົດລຶກໃຫ້ ເຕັກນັ້ນ ຜລທີ່ສຸດຂຶ້ນໄປນັ້ນບັນພັກພິງ ທີ່ມະບັນ ຕ ນັ້ນບັນພັກ ນັ້ນໄປຈົນຄື່ງເພິ່ນບົງ ຄື່ງເພິ່ນບົງໃຫ້ເຕັກນອນທີ່ສານີ ອາຕາມໄປນອນວັດ ບອກວ່າພວກເຮອຕື່ອເຫັນເຫັນ ນໍ່ ພອຮັບຮູມພຣເຫັນແລ້ວໃຫ້ນີ້ໄວ້. ເຫັນມີອາຕາມກລັບມາຂຶ້ນຮັດ ພວກນັ້ນຍັງກຣນີ້ ອູ້ ເຕັກຍິ່ມໄຕ່ຕື່ນສັກຄນແລະປຸລຸກໃຫ້ຕື່ນນອກວ່າໄປທາທີ່ນັ້ນ ເຫັນໄປທັກນ້ອມາຕາມທ້າວກຮ່າປ່າ ຈັນທຸນຸ້ມໄປເດືອກ ເຕີ່ງວ່າເດີນເນີຍໄປເປົ້າມາ ໄນ ຮູ່ຈັດຂຶ້ນຕຽນທີ່ໃຫ້ ຮັດໄຟມັນເຕີມທົມດ ແລ້ວ ໃນເລານັ້ນມັນໄມ້ມີເຊື່ອມີເສີຍດ້ວຍ ເປັນພຣະຮົມດາ ນີກໃນຈົວດາພົວໄວ່ວ່າ ຮະໝອງອົກ ກົດຕ້ອງຂຶ້ນໃຫ້ໄດ້ ທີ່ກ້ອງກົດ ພວກກົດວ່າ ໄນໄດ້ເຂົາມືອຍັນອກຂຶ້ນໄມ້ໄດ້ ທີ່ນີ້ໄມ້ໃຫ້ໂດຍສາຣ ວ່າເຫັນນັ້ນແນ່ ອາຕາມນອກວ່າ ຮູ່ແລ້ວວ່າໄມ້ໃຫ້ໂດຍສາຣ ແຕ່ທີ່ມີນັ້ນ ທ້າສລອນອູ້ຢູ່ນັ້ນ ເຈົ້າທີ່ກ້ອນນັ້ນ ພວກນັ້ນໄປໄດ້ ພຣໄປລັກອົງຄົກນີ້ມັນຈະກົດ ອະໄຣນັກທາ ພູດພລາງ ກົ່າພັກພລາງ ພອຂຶ້ນໄປແລ້ວ ເຫັນໄມ້ເຂົ້າເລື່ອເພື່ອ ໄນມີເຂົາໃຈໄສ ທັ້ນນັ້ນ ໄນໃຫ້ນັ້ນ ໄນໄທກິນນັ້ນກິນທ່າ ວັນນັ້ນໄມ້ໄດ້ດື່ມນ້ຳເລີຍ ຕັ້ງເຕື່ອກຈາກເພິ່ນບົງ ໄດ້ໄປດື່ມເຄົາໂນ່ນແນ່ ທີ່ສານີປະທິວໂນ່ນ ມີມຸນຫຼີຍື້ນມາຄານທີ່ປະທິວນັ້ນ ເຫັນ ສຸກກັນ ເຫັນມາກັນ ເຫັນກັນໃຫຍ່ ອາຫາຮກລາງວັນທີ່ເຫັນກັນ ພຣນັ້ນອູ້ອົງຄົກນີ້ ໄນ ໄນມີຄຣນິກຄື່ງອາຕາມກົມໄມໂກຣດ ແຕ່ຕື່ນກວ່າພຣພຸທ່າເຈົ້າອົງ ກົດມີມາຮລໃຈ ຂາວມັນ ໄນໃຫ້ໄສປາຕຣ ພຣພຸທ່າເຈົ້າຍື້ມີມາຮລໃຈຄນໄມ້ໃຫ້ໄສປາຕຣ ເຮັມພຣ

ธรรมดามารมณ์เยอรมันดังนั้นเลยฯ สบายๆ บำเพ็ญกรรมไปก็แล้วกัน ไม่ได้ฉันถ้าเขานึกได้ ว่าเอօ ข้าวรัดแกงถวายพระลักษณะนี่ก็ได้ฉัน แต่เปล่า นั่งกินอยู่ตรงนั้น พระก็ยืนอยู่ตรงนี้ อาทตามนีกวนี่พากมิจชาทิภูธิ์ทั้งนั้น เวลานั้นเป็นเวลาสังคม เหตุการณ์นี้จำแม่น ไม่ฉันเลย พระก็ไม่ได้นั่ง ได้เดียบเข้าไม่ให้เก้าอี้นั่ง ยืนมันเลยฯ ก็ยืนมันอย่างนั้น ช่างมันเฉอะ ไปจนถึงปะทิว มีเจ้าหน้าที่รถไฟ ๓ ดาว ขึ้นมาคนหนึ่ง พอขึ้นมาถึง ยกมือไหว้อาท่านีกในใจว่า มนุษย์มาแล้ว บอกกับตัวเองว่ามนุษย์มาแล้ว พอยกมือไหว้ เข้าก้อເກ้าอ้มให้ท่านนั่นนั่ง ท่านไม่นั่ง บอกว่าโน่นตั้งสิครับ อาทารักษ์นั่ง นั่งแล้วก้อນีกในใจว่า เอօ เพิ่งได้นั่งເเอกสารอนนี ยืนมาดังแต่ทกโมงเช้า ได้ไปนั่งເเอกสารon ๒ ทุ่ม โยมคิดดู เกือว่าต้องอดท่านาดใหญ่ ถ้าหากเป็นคนอายุ ๖๐ มันล้มนานแล้ว เวลานั่นมันยังหนุ่ม ไม่เป็นไร ยืนได้ ทีนี้เดียวเดียว พากษายของในรถเสบียงนั่นแหล่ เอาโอลี้ยงมากมาก มาก่อนให้คนนั่นแหล่ คนนั่นแกកยิกເခາ ๑ แก้วมาถวาย ได้ฉันตอนนี้เอง ตอนที่ ๓ ดาวขึ้นมาหนึ่ง เก็บมนุษย์มานานหน่อย noknunที่มีไม่ หมอนบนป่ามันแห้งทั้งนั้น ทีนีก็งั้นไปถึงชุมพร พอถึงชุมพรก็ลงรถไฟไปเจอครูเก่า ท่านเคยสอนเหมือนกัน ชื่อครูไทย ท่านถามว่าไปไหนมา? เรอาตอบว่า หนีลูก ระเบิดกลับบ้าน แล้วท่านนอนในหลังคา? ตอนนี้นี คืนนี้นอนหน้าสถานีนี่แหล่ ถ้าไปที่อื่น รุ่งขึ้นหาที่นั่งลำบาก ก็เลยรออยู่ พอรถไฟเข้าชุมพรขึ้นนั่งไว้ก่อนกลางดึกนั่นแหล่ มีเช่นนั้นจะไม่มีที่นั่ง นั่งหลับไปบ้าง อะไรไปบ้างเข้ามีเด็กมันเคยอยู่ที่วัดอุทัย เป็นเด็กวัดรุ่นนั้น บังเอิญมาตรวจสอบ อุยรรถไฟ มาถึงเห็นเข้า ว่าอาจารย์ไปไหนมา เรอาตอบว่าจากกรุงเทพ ตามคำเตือนแล้วผ่านไปเลยกลับมาอีกที หอบอาหารมา เอกามาใหญ่ ข้าว กระเทงหล่ายกระทรง บอกว่าวันนี้ได้บุญมาก เพราะว่า เมื่อวานนี้ไม่ได้ฉันเลย นีเป็นอาหารพิเศษที่เรอถวายวันนี้ บุญเหลือเกินแล้ว เข้ากับวัยอาหาร น้ำแข็งโอลี้ยงใหญ่โตเลย พอรู้ว่าไม่ได้ฉันเมื่อวาน ได้ฉันเสียเต็ม

ອັດຕະ ຮົດອອກຈາກນັ້ນ ກົດເດີນທາງຕ່ອໄປເຮົານວຍ ຈະກະທັງຄົງທຸ່ສົງໄປນອນທີ່ວັດໄປເຖິງເຮົາພຣະທີ່ອູ້ຢູ່ໃນທ້ອງ ໄປເຮົາກ...ທ່ານຄຣັບ ຂອພັກດ້ວຍ ທ່ານກົດຕວບໄປນອນ ສາລາໂນໆ ທ່ານວ່າສົງເດືອນໄປອ່າງນັ້ນແລະ ໄມຮູ້ວ່າໃຈເມີນໄດ້ ເຮົາໄປທີ່ສາລາ ໄປນອນຍ່າງໄຣ ມາຊື້ເຮືອນທັງນັ້ນ ເລີ່ມເປັນໆ ມັນຈະສ່ວ່າ ເສົ່ງແລ້ວກີ່ໄປຂຶ້ນຮົດໄຟຕ່ວັນໄປ ພຣະບູນນັ້ນສຶກໄປນາມແລ້ວ ເຊີ່ມານີ້ໄໝຢູ່ ຄ້າອູ້ ກົດຈະໄດ້ໄປເທັນໃຫ້ຝຶກສັກກັນທີ່ ພວກໃຈຈົດໆ ນີ້ມັນມີຫລາຍອົງຄໍ່ເມື່ອນກັນ. ມີທີ່ຈັງຫວັດຕາກນີ້ ກົດຈົດໆຈົດໆຈົດໆຢູ່ອົງຄໍ່ທີ່ນີ້ ໄມມີເກລືອເລຍມັນທ່ານທະເລ ຄືສອນກວາດ ຕອນເດີນຫາກລັບ ກລັບຈາກຍ່າງກຸ່ມືກັ້ນໂນ້ນ ເດີນໄປເຖິງກົດໄປພັກທີ່ວັດນັ້ນອົກ ຂໍໄປກົດພັກວັດນັ້ນແລະ ແຕ່ວ່າພັກລານວັດໃນເວລາຂາມາ ເຮົານ້ອຍເພີຍ ຕ ອົງຄໍ ເຫັນໄປການສມກາຕະມະເບີນແສດຄວາມເຄາປາວະ ບອກວ່າຈະຂອພັກດ້ວຍ ທ່ານຄາມທັນທີ ວ່າໃນສຸທົມືມໄທມ ແນວ່າເຂົ້ານັ້ນເຊີຍ ສມຍັກອ່ານໃນສຸທົມືເປັນເລີ່ມຍັງໄມ້ມີ ມັນເປັນແຜ່ນ ກົດເລຍຍື່ນໃຫ້ທ່ານດູບອກວ່າ ນີ້ພັ້ນໄດ້ແລ້ວ ມັນພັ້ນແລ້ວ ຕ ເດືອນ ເຫັນອອກໃໝ່ແລ້ວ. ເຮົາຄາມວ່າ ອອກເມື່ອໄຫວ່ຮັບ ທ່ານກົດໂຍນແກລງກາຮົນມາໃຫ້ແກະອອກດູ ແກລງກາຮົນຄະນະສົງຍັງມັນວ່າ ອູ້ເລີຍ ຍັງໄມ້ໄດ້ເປີດດູເລີຍວ່າ ແກລັງກາຮົນຄະນະສົງຍັງມັນວ່າ ອູ້ເລີຍ ຍັງໄມ້ໄດ້ເປີດດູເລີຍວ່າ ແກລັງກາຮົນນາວັນນີ້ ອອກສຸທົມືແບ່ນໄທ່ ຄາມວ່າທີ່ວັດໄດ້ເຫັນໄວແລ້ວທີ່ອັຍງ ສຸທົມືແບ່ນໄທ່ນີ້? ຕອນວ່າຍັງໄມ້ມີ ແລ້ວຈະເຄີ່ມເກັບພວກພມຍ່າງໄຣ ຜມມັນມາຈາກຕ່າງປະເທດ ຈະເຂົ້າຍ່າງໄຣ ທ່ານນອກວ່າ ຈະເມີນເຫັນທັງມອງຍ່າງນັ້ນ ເລີຍວ່າໄມ້ໄຫວ່ ອ່າຍ່າງໄຣ ຜົມກົດຕ້ອງພັກທີ່ນີ້ແລະ ທ່ານນອກວ່າພັກໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງໄປພັກທີ່ສາລາ ນີ້ກວ່າ ຄ້າໄປພັກທີ່ສາລາຈະເຂົ້າມາໃຫ້ວ່າໄດ້ເສີມມືອຳກ່າວໄມ້ ແຕ່ກົດໄມ່ພຸດເພີຍນິກໃນໄຈ ຄ້າພຸດອອກໄປມັນກົດເລີຍທາຍ ເລີຍກົດການອົກ ການນົບຮົບຮ້ອຍ ໄນເກື້ອໂທະ ການແລ້ວມານອນສາລາ ແຕ່ວ່າໂຢມາເທັນເຫັນເຫັນ ໂຢມກົດເຂົ້າເສື່ອສາດາສະນະມາໃຫ້ ເຄົມັ້ງມາໃຫ້ແລ້ວກົດເຂົ້າເຫັນເຫັນເຫັນ ໂຢມກົດເຂົ້າເສື່ອສາດາສະນະມາໃຫ້ ເຄົມັ້ງມາໃຫ້ແລ້ວກົດເຂົ້າເຫັນເຫັນເຫັນ ໂຢມບອກວ່າ ຜມອູ້ໄກລັວດນີ້ ແຕ່ຜມໄປທຳບຸນຍຸວັດໂນັນ ວັດນີ້ ຜມໄມ້ທຳບຸນຍຸວັດໂນັນ ເພຣະວ່າສົມກາມມັນເຕີມທັນ ນີ້ພວກໃຈຈົດມັນເປັນຍ່າງນີ້ແລະ

มืออยู่ร่างไปโคนเข้ามันก็ลำบาก.

ที่นี่ก็พบคนใจดีบ้าง เล่าถึงคนใจดีให้โดยมฟังเดียหน่อย พอดีเดินทางตอนนั้นแหละ ตอนเมืองตากนั้นแหละ ขอเล่าในตอนนี้หน่อย เกี่ยวกับคนใจดี เดินทางกลับจากพม่าครัวนั้น มาทางเมืองตาก เมืองกำแพง แล้วมาทางนครสวรรค์ อำเภอบรรพต เลี้ยงผึ้งแม่น้ำปิงเรื่อยมา มาถึงวัดแห่งหนึ่ง เรียกว่าเก้าเลี้ยง นครสวรรค์ นี่ สมการใจดี พากเรา ๓ องค์ ไปนั่งต่อหน้าท่าน ทั้งๆ หน้าตาหนวดเครารุ่มร่าม ทั้งสามองค์ ผิวขาวคล้ำ เพราะตากแดดมาตลอดเวลา พอดีเสียงกลองดังๆ สมการ กิลงคนนิมนต์ไปฉันเข้า พอกขึ้นไปถึง ท่านนั่งอยู่แล้ว ท่านร้องว่าอี พากเราไม่พูดอะไร นั่งฉันเลย ฉันเรียบร้อย อาตามากก็ล่าวขอคุณมากครับที่ให้ฉันอาหาร ท่านเลยร้องอีกวา อี พุดไทยได้ละหรือ ถ้ามอย่างนั้นเสียด้วย ถ้ามเราว่าพุดไทยได้หรือ? ก็ผมเป็นคนไทยนี่ ที่ท่านแสดง อี ท่านนี่ก่าวเรามาใช่คนไทย มันเป็นเสียอย่างนั้น พอบอกขอคุณท่านเลยฉันหวาพุดไทยได้หรือ อ้าว แล้วกัน ก็ผมทั้งสามเป็นคนไทยนี่นา ท่านเลยร้อง อี ผมนี่ก่าวแยก เพราะหนวดเครามันดกอยู่ไม่ได้โคน เพาะเดินทางจึงรุ่มร่าม นี่ก่าวพระแยก ว่าอย่างนั้น บอกว่าพระไทยนี่แหละ ท่านเลยถามว่านี่จะไปไหนต่อไป ไปนครสวรรค์ จะเดินไปท่านเลยร้อง ไม่ต้อง ผมจะไปอาบุนชิมันต์ ล่องเรือไปเร็วๆ ก้า เลยลงเรือมาขึ้นตลาด พักวัดตั้งซั้น นครสวรรค์ เจ้าคุณราชพราหมារณ์เดียนี น้าใจประเสริฐจริง ให้พักเรียนร้อยวันนั้นไปกราบ ท่านก็ไม่ถูกมองอะไร ท่านลีมไป พากเรา ก็เดินออกจากวัด เดินเลี้ยงแม่ปิงผึ้งขาวเรื่อยมา มาถึงวัดอะไรงั้นนั้น ท่านນำบวนนาคยังไม่ได้เข้าโบสถ์ เท็น พากเราเดินไป ให้คันห่วงตามมา บอกว่าลีมตามไป เมื่อเข้านี่จะจะเดินไปหรือไปเรือ ก้ารู้ว่าเดิน ก็ไม่ต้องเดิน เลยชวนว่า ให้นำนาคเสร็จแล้ว ไปเรือตอนเย็นดีกว่า เลยก้าพักอยู่นั้น พอกำบุนนาคเสร็จเรือเย็นล่อง ท่านให้คันไปตีตัวถึงกรุงเทพฯ นั้น รายนี้พระใจดี แต่ไปถูกเข้าบังแทง แหน เหลือเชื่นเหมือนกัน ไม่ยอมรับ

อะไรทั้งนั้น เลยต้องลำบากเดือดร้อน นี่มันเป็นอย่างไร การเดินทางนี้ ได้พบสิ่ง
แปลก มีอะไรแปลกๆ ได้ฝึกใจ ดีเหมือนกัน ให้อุดหน หนักแน่นในเมืองพม่า
นั้น พุทธภาษากันก็ไม่รู้เรื่อง ตอนแรกกลับนี้ ไปถึงกัจูมือไปปอน ตีนเข้าก็มาจูมือ
ไปกินข้าว ใจดีถึงขนาดนั้น ขนาดจูมือไป มาวดที่นี่เป็นวัดเจนมหาyanให้พัก
สบาย วิเศษทุกอย่าง เวลาจากกลับอาทิตย์เท็นว่าท่านรับรองดี ก็เลยให้ว่าท่านหน่อย
เป็นพระเจ้าแก่แล้ว ยกมือให้ มหาเลิศที่ไปด้วยกันคราวนั้น ท่านอยู่วัดเทพศรีวนาร
ดิมแขหันที่ สามก้าวไปให้พระเจ้าได้หรือ บอกว่าไม่ได้ให้พระเจ้า แต่ให้วังค์พระ
ให้ไว้แต่พระที่ว่า จัน-ไทย-หรืออะไรนั้นไม่รู้ เราให้พระ ชึ่งท่านเลี้ยงเรมา ๓-๔ วัน
แล้ว ครัวจะให้แก่ได้แล้ว แล้วไม่ใช่เพียงแกะเลี้ยงเท่านั้น ยังมาส่งถึงสถานีรถไฟ
ติดตัวให้มามะละแห่งตุนชาตกับ มากิงมะละแห่งแล้ว ยังมีจดหมายนามให้
บ้านเจ็บ้านหนึ่ง ให้ตัวเรือส่งมาจนถึงหมู่บ้านเข้าเขตไทย ใกล้เมืองไทย อย่างนี้
มันต้องให้ไว้แล้ว เพราะว่ามีใจสูง ไ้อากงเงกที่นั่น จัวรีที่มั่นนั่นไม่ใช่เรื่องสำคัญ เรา
ไม่ได้ให้ตัวคน ไม่ได้ให้ไว้เปลือกพระ เราให้เนื้อแท้ของพระ ที่มีอยู่ในน้ำใจ ท่าน
ก็ใจดีอย่างนี้ เราก็ต้องยกย่องนับถือได้ อย่างนั้นมันไม่เสียหายอะไร นี่เป็นตัวอย่าง
ในการผ่านที่อย่างนี้มาก.

ที่นี่กลับมาเล่าถึงตอนต่อไป ว่ามากอยู่กรุงเทพฯ ออกไปเที่ยวเก็น ได้ลัตางค์มา
ก็มาเรียนต่อ จนเริ่มส่งความต้องเดินทางกลับบ้าน กลับบ้านที่นี่ ก็ไปอยู่สังฆา
ตามเดิม ที่วัดที่เคยอยู่นั้นแหล่ะ ไปลงชลา กลับถูกระเบิดหนักยิ่งขึ้นไปอีก เพราะ
เมืองมันแคบ ครัวอยู่ในกรุงเทพฯ นั้น ถูกกระเบิดมาไม่ได้ตักใจ ถ้าทึบบางซื่อเรา
อยู่บ้านลำพูไม่เดือดร้อน ทึ้งสาร รออยู่บ้านลำพู ก็ยังสบายใจ ไม่ยุ่ง แต่พอไปอยู่
สังฆา พอดีร่องบินบินมากแล้ว เสียหัวนั้นไม่ได้ อยู่ที่วัด ต้องลงไปชายทะเลไป
นั่งชายทะเล ตอนมันผ่านทุกๆ ที่ต้องนึกในใจ พอมันบินผ่านก็นึกว่า ถ้ามีเงินกู
ถูกตาย ถ้าไม่ถูกยิง ก็อยู่ต่อไป ว่าได้เพียงเท่านั้น นึกในใจ เท่านั้นแหล่ะ แล้วก็

อยู่ได้ไม่เป็นไร มีเพื่อนองค์หนึ่งคือ เจ้าคุณวิเชียรฯ อยู่ด้วยกัน นอนด้วยกัน หลบภัยไปด้วยกัน อาทิตย์เดินหน้า เหลียวมาห่ายไปแล้ว หายไปไหน หายไปตั้ง ๑๐ กม. แก่เดินทางไป วิ่งหนีระเบิด ๑๐ กม. พอตอนมีเด็กกลับมา เข้าชื่นมาดู มีแต่หนามต่า เขียนบ่งกันสามวัน เพราะหนามต่าที่เท้า บอกว่าวิ่งไม่เคยเพื่อนเชีย ท่านว่า มันไม่รู้สึกตัว ควรย่ามห้อยคอไว้ไปเลย จากสองข้างถึงบางกรากัน มันตั้ง ๙ กม. ถ้าเดินทางเป็นเส้นทาง เลยต่อไปหนีระเบิดที่สังขลาอีก.

จนกระทั่งเสร็จสิ่งคราม นิกว่าจะกลับกรุงเทพฯ จะมาเรียนต่อ แต่ว่ามีเหตุการณ์ผันผวนเกิดขึ้น คือว่าท่านอาจารย์อุปัชฌาย์ของอาทิตย์นี้ ท่านเคยไปอยู่ ศรีตะวัน รัฐเปรักในมลายู ไปสร้างวัดที่นั้นในเวลาสิบห้าปี ท่านสืบบุญ พระที่อยู่ฝ่าวัด ถูกทหารอังกฤษจับไปสิงคโปร์ แล้วก็ไปตกใจลูกะระเบิด เมื่ออยู่ ในคุกตาย วัดก็เลยวัง เจ้าเข้าไปอยู่แทน ไปขายกระดาษ ขายธูป ขายเทียนอยู่ แผ่นแก่เห็นยวซึ่งเป็นเจ้าของวัดเป็นทุกข์ในการที่คนจีนเข้าไปอยู่แทน ไม่มีพระอยู่ ก็เลยเขียนจดหมายมาถึงวัดคุหาสารคุ แล้วถึงสภาพวัด ว่าเป็นอย่างนั้น อย่างได้ พระจดหมายมาถึงวัด ตั้งครึ่งเดือน ไม่มีใครอ่าน อาทิตย์กลับไปบ้านพักลุง เยี่ยม โอม แล้วไปเยี่ยมวัด เข้าก็ส่งจดหมายนั้นให้อ่าน อ่านแล้วก็อกว่าเข้าต้องการพระ ถ้าพระจะได้ต้องการไป เขาจะช่วยเหลือค่าเดินทาง ไปเมื่อไหร่ให้อกท่านอาจารย์ พระคงเพชรซึ่งเป็นรองอยู่เวลาหนึ่น ท่านบอกว่า คุณจะไปใหม่ล่ะไม่กลับกรุงเทพฯ ก็ไปมลายูซึ่ง ไปอยู่วัดที่นั้น อาทิตย์เลยว่า เอาอย่างนั้นก็ดีเหมือนกัน ก็เป็นอันว่า ไปเลย สำหรับอาทิตย์แล้ว มันง่าย ตอนนั้น ก็ง่ายจะไปไทยก็ง่าย มันไม่ใช่เรื่อง อะไรที่จะตัดสินใจ. ท่านก็ว่า ถ้าไปก็เขียนจดหมายตอบซึ่ง ก็เลยเขียนตอบไปว่า จะไป แต่ว่าจะไปวันไหน จะบอกอีกทีหนึ่ง พอดีจดหมายถึง เข้าก็ส่งเงินค่าเดินทาง มาให้ เวลาหนึ่นลงความเสร็จใหม่ๆ ไม่ต้องขอพาสปอร์ต เพราะอังกฤษยังไม่อยู่ แต่ญี่ปุ่น ยังรุนแรงอยู่ จัดไม่เรียบร้อย ไม่มีหนังสือเดินทาง ออกไปพร้อมกันกับ

หลวงตาองค์หนึ่ง ไปจนถึงวัดนั้น ไปก็ไปอยู่อย่างนั้นแหล่ ไม่ได้ทำอะไร ก็ใช่ เทลาว่างนั้น เรียนภาษาอังกฤษ ชื่อหนังสือมา สั่งไปที่สมาคมมหาโพธิินเดีย หรือ เขมีชาติไทยที่อินเดีย ก็ซื้อมาสอนอ่าน อ่านคนเดียวจำศัพท์จำเสียง ท่องมันคนเดียวไปเรื่อย เพราะว่าไม่มีอะไรจะทำ ว่างๆ ก็มีคนมาขอให้รดน้ำมนต์บ้าง ก็รดๆ ให้ไปตามเรื่อง

มีเรื่องหนึ่งข่า จะเล่าให้ฟัง คือว่ามีคนๆ หนึ่งเป็นหญิงจีน แคมป์ถึง ถามว่า พ่อท่านทำเสน่ห์ได้ไหม? แคมป์เป็นภาษาอังกฤษว่า “Can you make a charm?” บอกว่า “yes, I can” ถามว่าทำได้ไหม? ตอบว่าได้ แต่ว่าก่อนจะทำนี้ ต้องบอกก่อน ว่ามันทุกข์ร้อน เพราะเรื่องอะไร ต้องบอกให้ลับเอียด แก้ก็เล่าให้ฟัง เล่าให้ฟังว่าแกเมื่อก่อนนี้ครอบครัวใหญ่ พ่อผัวนี้เป็นจีนเก่า ลูกสาวไก่คือตัวแทนนี้เป็นจีน คือพ่อผัวเข้ามาอยู่ด้วย พ่อผัวนี้เป็นจีนเก่า ลูกสาวไก่คือตัวแทนนี้เป็นจีนใหม่ คือจีนเกิดในเมืองจีน ถ้ามาเกิดเมืองไทยก็เป็นคนไทยไปแล้ว แต่ถ้าเกิดที่ไหนมันก็ต้องเป็นจีนอยู่อย่างนั้น เรากล่าวถึงว่า แล้วว่ามันเป็นอย่างไร พ่อผัวมาอยู่ด้วยกันเช่นนั้น แกก็บอกว่า พ่อผัวเคยพ้องผัวตลอดเวลา ว่าเมียไม่เอาใจใส่ต่อพ่อผัว ไม่เอาช้าต้มมาให้ ไม่เอาน้ำร้อนมาให้ ไม่ทำอย่างนั้น ไม่ทำอย่างนี้ ผัวจึงไปหาเมีย เมียเป็นคนสมัยใหม่ ก็เลยเดียงผัว ผัวก็ร้ายๆ พอกลับบ้านพ่อก็บอก ก็พ้องผัวเข้าเป็นนายไปประเทศญี่ปุ่นแล้วไม่มา พอกลับบ้านก็ไปแหงบิลเดียด กลับดึกดื่น ไม่พูดไม่จา กับฝ่ายใด เทินห้างไป เมียก็เมินทุกข์ก็เลยไปพบอาหมาเข้าก็ถามว่าทำเสน่ห์ได้ไหม? เลยตอบไปว่า อ้อ อย่างนี้ง่าย ทำได้ ง่ายนิดเดียว แคมป์ว่าต้องการอะไรมั้ง บอกว่าไม่ต้องอะไรคุณกลับไปบ้าน แล้วไปปรนนิบัติพ่อผัวเสียใหม่ แกลอยากกินช้าๆ ต้ม ก็ให้แกกินช้าๆ อยากอาบน้ำร้อน ก็ให้อบาน้ำร้อน อยากอาบแดด ก็เข็นรถให้ไปปั้งกลางแดด และเข็นแกกลับมา กลางคืนก็ปัดที่นอน การมุ่งให้ค่อยถามเตี้ย ต้องการอะไร เติ่ยทุกข์ร้อนอะไร สามเห่านี้แหล่ เติ่ยก็จะรักคุณ และเติ่ยก็จะไม่

พ้องผัว ผัวก็จะรักคุณต่อไป พอบอกอย่างนั้น แกว่า “I can't” บอกว่าทำไม่ได้ ถ้ามว่า มันเป็นอย่างไร แกว่าเกลียดพ่อผัวจนเข้ากระดูกเสียแล้ว เลยบอกว่า ถ้าอย่างนั้นก็หมดอ่านาจเสนอที่แล้ว มันก็ทำอะไรให้ไม่ได้ เลยก็ไม่ได้ให้อะไรแก่ วันหลังมีคนอื่นไปตั้ม เอาเสียร้อยกว่าเทรียญ นี่เรื่องเหลวไหล มันย่ออมเป็นอย่างนั้น แหลก เพราะคนทางมลายูมันชอบอย่างนั้นแหลก ชอบเสนอที่ ชอบอะไรต่ออะไร พระองค์ในหนึ่งที่ไม่ได้ ก็ว่าเป็นพระอะไร ทำอย่างนั้น ทำอย่างนี้ ก็ไม่ได้ อาทมา ก็ไม่ค่อยได้ยังกับเขารอก เพราะว่าที่ใบสกนธ้มีคนอยู่ อาเปี๊ยะกอยู่แล้ว คงขายขุปขายเทียน ดูแลที่ใบสกนธ์ อาทมา ก็อยู่ที่กุฎิ นอนอ่านหนังสือหนังหาไปตามเรื่อง อยู่ถึง ๒ ปี เผ่าแก่เห็นยาตาย พอตายแล้วก็นึกว่า เรามันต้องถอยหัวเพลียที่ขึ้นอยู่ที่นี่ต่อไป มันจะบลักก ไม่ได้เรื่องอะไร ชีวิตไม่ก้าวหน้าก็เลยหาพระอื่นมากว่า แล้วก็ถอนมาปีนัง.

ที่มาปีนังนี่ก็นึกว่าจะอยู่นาน เพราะมีทางแยกแพร่ถ้าพูดภาษาจีนพื้นบ้าน ได้คัลล่ง ก็ทำงานได้ในการเผยแพร่ศาสนา แต่ว่าอยู่มาได้เพียง ๘ เดือน ท่านเจ้าคุณพุทธทาสโภรเลี้ยงป่า ให้กลับเมืองไทยด่วน จะให้ไปอยู่เชียงใหม่ เลยก็ว่ามันด่วนไม่ได้ เพราะจะเข้าพระราชอีก ๒-๓ วันนั้นแล้ว ต้องอยู่จนออกพระราชถึงจะกลับ ก็เลยได้อยู่ที่ปีนัง ๑ พรรษา ในพระราชานั้น ก็ได้พบ สีลานันทะ ที่นั้น เทบวนซึ่งเปล่นโนกสัมภากัน เวลาไม่มีเงินไทย ก็เลยช่วยมาด้วยอาทมาพไปเชียงใหม่ เทศาจะไปเชียงใหม่นี่ ก็มาແ segue ไซก่อน อยู่ไซก่อนหนึ่ง แล้วก็เดินทางไปเชียงใหม่ เพื่อไปทำงานพื้นฟูพระศาสนาที่นั้น ตามความต้องการของทายกที่นั้น

ปักหลักธรรมที่เชียงใหม่

ประวัติที่ทำแล้วเนื่องในโอกาสอายุครบ ๕ รอบ

การไปเชียงใหม่นี้ มีคนเตือนหลายคน ที่แรกก็มีพระเตือน เตือนว่าเชียงใหม่นั้นเป็นเมืองคนงาม เราย้ายไปหลงดอกไม้เข้า บางคนก็บอกว่าไปเชียงใหม่ต้องระวัง เพราะว่าเมืองเชียงใหม่ เข้าออกพระเครื่องพาก โดยเฉพาะพระนี้ถือนัก เข้าบอกไว้ มาถึงกรุงเทพฯ ก็มีคนเตือน บอกว่าที่เคยมีใครอยู่ๆ นี่ อยู่ไม่ค่อยได้ เพราะว่าถูกกีดกันอย่างนั้นอย่างนี้ อาทิตย์ก็จำสิ่งที่เขานอกไว้หมด คิดแก้ไขไปแล้ว ว่าไปอยู่นี่จะต้องแก้อะไร จะทำอย่างไรจึงจะอยู่ได้ ก็เลยไป ถึงเชียงใหม่วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๔๗๒ ถึงวันลงกรานต์พอตี พอร์ตไฟล์ถึงสถานีเชียงใหม่ฝันเทล็กซ์ ลงมาโดย ชุมยืนสบาย เขาก็พามาบัวดอโมงค์ ซึ่งเป็นวัดที่ได้อัญเชิญตลอด ๑๐ ปี ตั้งแต่นั้น

เมื่อไปอยู่นั้น ก็เริ่มดำเนินงานเผยแพร่ศาสนาด้วยปฐกpa ไม่ไปเทศน์วัดได้วัดหนึ่ง เพราะว่าคนเชียงใหม่ถือวัดเขา-วัดเราอยู่ ถ้าไปเทศน์วัดนี้ ก็ว่าไม่ใช่วัดเรา ถ้าไปเทศน์วัดโน้น ทางนั้นก็ว่าป่าวัดเรา มันลำบากนักในใจว่าต้องไม่เข้าวัด

ได้ แต่เราจะต้องหาที่ต่างหากแล้วก็ไปเทคโนโลยี เลยไปสร้างโรงมุงใบตองขึ้น ในที่ของชาวบ้าน แล้วไปเทคโนโลยีที่นั้นทุกวันอาทิตย์ ทุกวันพระ คนก็สนใจ แต่ร้ายังไม่พอ ผู้ก่อจลาจลไม่ได้ ต้องเชิญเรื่องลงในหนังสือพิมพ์ด้วย น.ส.พ. “ชาวนে้อ” ออกอยู่ในเวลาหนึ่ง ต้องผูกมิตรกับ น.ส.พ.ไว้ เลยเชิญเรื่องไปลงในหนังสือพิมพ์ บทความทางธรรมะนี้ เชิญลงไว้ ผลที่ติดต่อกัน น.ส.พ.นี่แหละได้ผล คือต่อมามีผู้คัดค้านเรื่องอะไรหลายอย่าง เชิญลงไปใน น.ส.พ. บรรณาธิการ เขาก็ชอบเอไปให้อาتمาอ่านเสียก่อน อ่านแล้ว อาตามก่าว ลงก็ได้ ไม่เป็นไรหรอก ดีเหมือนกัน คนจะได้รู้แต่บรรณาธิการไม่ยอมลง เพราะว่าเป็นการคัดค้านที่ไม่เข้าเรื่อง เลยก็ไม่ลงให้ คนที่เชิญนั้น เวลาถ้าสิกขาไปแล้ว ก็เปลวไฟอย่างไฟไปแล้ว เพราะว่าสักไป สู้ไม่ไหว ที่นี่ต้องผูกมิตรใจกับพวกหนังสือพิมพ์ไว้ ผู้ใจขาดบานด้วยการเทศนาซึ่งเหตุผลให้คนเข้าใจ เทคน์อย่างนี้เรื่อยไป เทคน์ในศalaประจاتุกันพระ วันอาทิตย์ออกไปเทคโนโลยีบ้านนอก ไปทุกวันเลย เพราะมีรายนั้น มีเครื่องขยายเสียง ไปเทคโนโลยีมาก จนโยมบ่น โยมบอกว่า รถเสียชื้อได้ เครื่องขยายเสียงเสียชื้อได้ แต่ถ้าหันเสียนี่ ผู้จะชื้อที่ไหน ไม่รู้ว่าจะไปซื้อที่ได้อย่างไร ถ้าหากคนเสีย ถ้าคือแตกแล้ว เราไม่อาจซื้อได้ บอกว่าให้หยุดๆ เสียงบ้าง อย่าให้มันมากนัก บอกว่าไม่เป็นไรอยม ยังแข็งแรง ราชภูมิพื้นบ้านเข้าอย่างฟัง ก็ต้องไปให้เข้า เลยไปเที่ยวเทคโนโลยี จ нарททั่วว่ามีชื่อเสียงขึ้นที่เชียงใหม่ คนรู้จักห่าน “ภิกขุปัญญา-นันทะ” เพราะอยู่เชียงใหม่นี้.

อยู่เชียงใหม่นี้ ทำงานต่อสู้กับสิ่งต่างๆ ซึ่งเรียกว่าฝ่ายที่ไม่ใช่พุทธศาสนา นี้มาก แก้ทลายเรื่อง ที่เห็นง่ายๆ มีอยู่เรื่องหนึ่งที่แก้ไขได้ คือเรื่องการใส่บาตร กลางคืนตอนตีหนึ่ง วันเดือนไหหนึ่นวันเพ็ญพุธ แล้วก็คนใส่บาตร เพราะเห็นว่าพระอุปคุต มาจากสะตอทะเล มหาบินทบาท ถ้าใครได้ใส่บาตรพระอุปคุต จะเป็นเศรษฐี แล้วที่ที่เทพอยู่ใส่บาตรกัน ก็คือ สี่แยกอุปคุตนั้นเอง เชิงสะพานนวรัฐ

วัดอุปคุตนั้นแหลก อันนี้มันเป็นเรื่องตำนานของพม่าเช้า พระพม่าฉันช้าตีหนึ่ง อาทما ก็เคยไปปล้นกับเขาหนหนึ่ง เมื่อครั้งไปย่างกุ้ง ไปอีกครั้งหนึ่ง ไม่ใช่ไปครั้งพระโลภานาถ อาทมาไปปลายครั้ง ส่าหรับย่างกุ้งนี่ เมื่อก่อนหน้านี้ก็เคยไป ครั้งเมื่อเป็นสามเณรที่ร่วนของก็เคยไป ตอนหลังเป็นพระแล้วก็เคยไป นอนหลับแล้วพระมาปลูก ปลูกแล้วบอกว่า ไปไปไปปักเกลย ก็ว่าเข้าไปทำอะไร ไปถึงบ้านนั้นใหญ่โตคงดี พระหลายสิบกำลังฉันช้ากัน ดูนาพิการมันบอกเวลาตีหนึ่งเท่าหันเอง ฉันช้ากันแล้ว กินี้เราไปยืนๆ เขาก็ว่า弄ลงฉันช้า พุดอย่างเด็ดขาดบอกว่า弄ลงฉันช้า ก็เลยต้องตักช้าให้ส่วน เดียวเล่นไปบ้างนิดๆ หน่อยๆ มันไม่ทิวจะไปฉันลงได้อย่างไร แต่ว่าจะไม่ฉันเสียเลย เขาก็จะว่านั้นไป ก็เลยอาnidหน่อย ฉันไปบักษาหน่อย ธรรมเนียมนี้ติดมาถึงเชียงใหม่ อาทมาไปถึงวันเพญ แรกนั้นมันต่างกับวันพุธอดี แหลกเข้าไปบารกันใหญ่ ข้าราชการก็ไปใส่ เท่านั้นขอรับดีศักดิ์ คือ หลวงจักรพรรดิ แกยังคุยกะ เมื่อคืนตื่นตอนดึก ไปใส่บารกันสนุกสนาน เรายังไงแปลกใจว่าไม่ได้การ ใส่บารกกลางดึกนี้ มันไม่ไหวนะ เลยเตรียมช้อไว ใกล้จะมีเพญพุธอีก จะต้องแก้อันนี้ ได้ไอลีปฏิทินดู มันไปเพญพุธอีก เดือนต่อไป ก่อนจะถึงวันเพญพุธนั้นแหลก เริ่มเทศน์ ปฐูกาที่หอประชุมพุทธสถาน เท่านั้นยังไงให้เข้าหอพุทธสถาน เทศน์ให้ฟังว่า มันไม่ถูก ผิดวิสัย อาหารที่พระรับไป ก็ฉันไม่ได้เสียหาย ไม่ควรทำอย่างนั้น พุดกับชาวบ้านแล้ว ก็เขียนลงใน น.ส.พ.ด้วย เสร็จแล้วไปหาเจ้าคณะจังหวัด พุดกับพระบอกรว่าได้เท้าอย่าทุกษ์ร้อนเรื่องนี้ ผມบอกรับประชานแล้ว ประชานเข้าเชือแล้ว ได้เท้าสั่งพระอย่าให้ออกในตอนวันเพญพุธ ท่านก็สั่งไปหุกวด แล้วเราก็สั่งญาติโยมให้ดู ว่าพระวัดไหนออกบ้าง ยอมหลวงครัวประภาก แกตื้นตอนดึกเที่ยงอาทรอออกดู มีพระบ้านนอกเดินเข้ามากองค์หนึ่ง แกพนเข้าบอกรว่า เอ้า มาทำอะไร เข้าเลิกกันแล้ว แล้วพระองค์นั้น ก็กลับวัดไป เดียวนี้ไม่มีแล้ว การใส่บารวันเพญพุธที่เชียงใหม่ไม่มีแล้ว เพราะว่า

ไปเทคโนโลยีอย่างนี้ แก้หายไปแล้วพยาภัยแก้อุบัติภัยเรื่อง ที่เป็นเรื่องที่เรียกว่าไม่เข้าที่ ก็พยาภัยเทคโนโลยีไปเรื่อยๆ งานที่ทำเชียงใหม่ ๑๐ ปีนี้ ทำให้ชาห์เชียงใหม่ ตื้นเขินพอสมควร ในเรื่องปฏิบัติการพระศาสนา มีความตื้นตัว มีความก้าวหน้า ช่วยกันส่งเสริมตื้นเขิน พระสงฆ์องค์เจ้าก็ตื้นตัวกันขึ้น รวมพากرامหมู่ในการที่จะเผยแพร่องรมะต่อไป

เมื่อเทคโนโลยีที่เชียงใหม่ ก็เทคโนโลยีเฉพาะกับประชาชน ชาวบ้านตามที่ตั้งๆ ท้าไปใน ๗ จังหวัด คือก็มาเทคโนโลยีล้ำปาง ไปเชียงราย มาเมืองแพร่ ก็ค่อยๆ ตั้งขึ้นกระทั้งว่ามาถึงกรุงเทพฯ เวลาอาตามาเทคโนโลยีปัจจุบันนี้ ทำไม่เจิงใช้ปัจจุบัน ทำไม่ไม่เทคโนโลยีแบบเก่า ขอบอกตรงๆ ว่าเบื้อเต็มที่ ในการเทคโนโลยีแบบเก่า เทคโนคุณภาพกันไป-สามกันมา เล่นสำนวน อาดสำนวนกัน เสร็จแล้วไม่ได้อะไร ว่าโยกไป-โยกมา องค์นั้นว่าแดง องค์นี้ว่าดำ ยอมเลยไม่รู้ว่าดำหรือแดงกันแน่ เศยเทคโนโลยีมาแล้ว เห็นว่ามันไม่ได้ประโยชน์ เดียวเนื้อเทคโนโลยีเดียว เศยไปเทคโนโลยีตามงานศพ งานอะไรต่ออะไร พระอื่นเนื้อเทคโนโลยี ก็ไปฟังโดยมากก็ไปย่อเจ้าภาพ เจ้าภาพเป็นคนดี มีศรัทธา คนที่นอนอยู่ในโลงก็เป็นคนดีอย่างนั้นอย่างนี้ ความจริงบางที่ก็ไม่ดีหรอก แต่ก็ว่าดีนั้นแหล่ะ เป็นเชิงประจุภูติโอมไป ไม่ได้พูดในเชิงธรรมะอันเป็นเนื้อแท้ ที่ญาติโอมจะเข้าใจ เทคโนไปเทคโนโลยีมากก็เบื้อ รู้สึกว่าประโยชน์มันน้อย คนไม่ก้าวหน้าในการศึกษาธรรมะ เราควรจะเทคโนโลยีในรูปใหม่ เลยคิดว่า ปัจจุบันดีกว่า ขึ้นไปเชียงใหม่ จึงได้เริ่มแสดงปัจจุบันในรูปใหม่ พุดให้ฟังง่ายๆ ตรงไปตรงมา อันได้ผิดกับอภิวัชต์ อันได้ถูกกับอภิวัชต์ อันได้ควรแก้ไขก็แก้ ไม่ต้องเกรงใจครับ แม้ประโยชน์ที่เคยทำมา ที่เห็นว่าไม่เหมาะสมมาก ก็จะออกเลิก ให้คิดเลิกกันอันนี้ไป กระบวนการกับคนอื่น คนที่เข้าได้ประโยชน์จากสิ่งนั้นเป็นการทำลายเขา เชาก็ไม่พอใจ แต่ว่าคนที่มีปัญญานั้นมีมากกว่า เรายังต้องทุกษ์ร้อนอะไร เทคโนเรื่อยไป มีคนสนับสนุนเห็นดีเห็นงามกับสิ่งเหล่านี้ก็มาก.

ครั้งหนึ่งเคยมีผู้เชียนคัดค้านลงใน น.ส.พ. แต่คนในกรุงเทพฯ ช่วยเขียนแก้ คนที่ช่วยเขียนแก้สมัยนั้นคือคุณกุลบาน สายประดิษฐ์ เชียนลงใน น.ส.พ. “ไทย” บอกว่า ท่านทำถูกแล้ว ไม่มีพระองค์ใด ที่จะกล้าเทศน์อย่างนี้ เราย่าไปขัดคอกัน ให้ท่านทำงานต่อไป เราก็ทำไปตามเรื่อง เทศน์ไปตามความบริสุทธิ์ใจ ที่คิดเห็นแท้ที่นึกว่าจะต้องเทศน์ ตามความคิดเห็นเยี่ยงพุทธบริษัทให้ชาวพุทธได้รู้ได้เข้าใจในสิ่งที่ถูกต้อง อะไรที่เป็นความหมายไร้สาระ ควรจะเลิกกันเสียบ้าง ก็ เทศน์กันตรงไป-ตรงมา พุดกันให้เข้าใจเรื่อง แล้วญาติโยมที่เข้าใจเรื่องก็มีมากขึ้น พระครพาก็มีมากขึ้น ในเรื่องอย่างนี้.

ที่นี่ในการอยู่ที่เชียงใหม่นั้น ไม่ใช่แต่เพียงเทศนาอย่างเดียว แต่ต้องได้ช่วยเหลือในด้านสังคม ในบางครั้งบางคราว เช่นว่าเกิดน้ำท่วม อาتمาก็เป็นตัวตั้งตัวที่ซักชวนญาติโยม เอาของมาบริจาคที่พุทธสถาน แล้วพาไปแจก ไปทุกวัน หอบไปแจกๆ คราวหนึ่งไปแจกบ้านพวกริสเตียน คือพวกริสเตียนนี่ มีอยู่หลายหมู่ มีหมู่หนึ่งได้มีมอง น้ำท่วมก่อน เข้าพวกริสเตียนก็ไปแจก แต่เข้าแจกแต่บ้านคริสเตียน ชาวพุทธไปขอ เขาบอกว่าให้ไม่ได้ ของนี้เป็นของพระผู้เป็นเจ้าสั่งมา สำหรับพวกริสเตียน ชาวพุทธก็ยอมไม่ได้ อาตามรู้เข้า ก็ต้องแก้ล้าแก้โดยจะไม่ บอกให้ชัด วันหลัง ไปหมู่บ้านใหญ่ที่เขาเรียกว่าบ้านเมืองเล เมือง อยู่ที่เขต ล้านพูน เชียงใหม่ต่อ กัน น้ำท่วมหมดเลย ไปไหนไม่ได้ ผู้คนไปไหนไม่ได้เลย บ้านนั้น อาตามาเอารือไป ไปกับคุณไกรสีด้วย พ่อไปถึงไปจอดที่โบสถ์เลย พ่อจอดที่โบสถ์ ก็สั่นระฆังใหญ่ของโบสถ์เลย พวกรันตกใจ เอ้า ไครมาตีระฆังที่โบสถ์ มีเรื่องอะไร มา กันใหญ่เลย มาถึงกามว่า ตีๆเจ้า มาตีระฆังทำไม่ ว่างั้น บอกว่าพระผู้เป็นเจ้าสั่งมาให้ช่วยพวกราที่มันอดข้าว อดน้ำ นะซี พระผู้เป็นเจ้าสั่งให้อาชของมาช่วย ไปป่าวร้องพระครพากมา พวกรันน์เลยไปป่าวประกาศ แจกข้าวสาร แจกปลาแห้ง ปลาเค็ม แจกหมาก แจกเมี่ยง ของอะไรมีก็แจกทั้งนั้นแหล่ แหม พวกรันน์ดีอก

ดีใจ ยกมือให้วักันสลอนไปเลย บอกว่า นี่แหละพระผู้เป็นเจ้าทำท่านช่วยอย่างนี้ แหละ ถ้าไม่มีพระผู้เป็นเจ้า มันก็เหล่พวกเรา และหมดทั้งบ้านชาวคริสต์ ชาพุทธหันสือพิมพ์ก็คงช่วยกราเรื่องการแจกของ กินก็มากกรุงเทพฯ มากรุงเทพฯ ครัวนั้น เช้าไปป่ามหาเถร่องค์หนึ่ง พ่อไปถึงท่านดูอาเลขที่เดียว ดูว่าแก่นี้ไปแจกข้าวแดกของ น.ส.พ.ลงคนเดียว คนอื่นเข้าทำทำไม่ได้ลงว่าไปอย่างนั้น อาทما บอกว่า มันเรื่องของ น.ส.พ.เขา เช้าไปเห็นแต่กระผมนั้นทำงาน พระองค์อื่นแอบไปลักประดิษฐ์ ไปนอนติดพุงเสีย แล้วมันจะเอาไปลงได้อย่างเช่นไม่เห็นนี่ จะเอาไปลงได้อย่างไร นั่นมันเรื่อง น.ส.พ.จะมาดูกับกระผมอย่างไร ท่านบอกว่า มัน ล้ำเอียงนี่มี แต่พูดถึงเชอนี่ บอกว่านั่นมันเรื่อง น.ส.พ. ไม่ใช่เรื่องของกระผม นี่ ไม่ใช่เรื่องอะไร คือท่านเป็นคนทุบมาเชื่อง่าย ลูกศิษย์manyากอะไรเชือทั้งนั้น ท่านปัญญาไม่เข้าเรื่อง ไปอยู่เชียงใหม่นี่ ทำอะไรร้อนขวางทู ขวางต้าไปหมดเชีย เจอที่ได้ต่ำทุกที ติตุกที ออย่างนั้นไม่ดี ออย่างนี้ไม่ดี ไม่เคยซมว่าดีลักครังเดียว พระมหาเถระในเมืองนี้ ที่ซมท่านปัญญาว่าดีนั้น มีองค์เดียวเท่านั้น คือ หลวงพ่อวัดพระเกียรติ หลวงพ่อวัดพระเกียรตินี้เห็นที่รับอกกว่าท่านพุดเก่ง พุดไม่เหนื่อย พุดเป็นประโยชน์ ว่าอย่างนั้นทุกที ไม่ได้ตีไม่ได้ร้า แต่องค์อื่นไม่ได้ เจอหน้าต้องว่าทุกที หาเรื่องว่าเสียเรื่อย ไม่มีอะไรก็ต้องหาเรื่องว่า เช่นครัวหนึ่งที่ไปปลูกถังไปกราบท่านตามธรรมเนียม พอกกราบท่าน ท่านก็ดุเลย ดุว่าครัวก่อนไปดำเนินราวดหรือ บอกว่าดำเนินกันกระผม ท่านว่าดำเนินกับวัดมหาธาตุฯ กระผมไม่ได้ดำเนินเข้าเลย ยังเขามาบอกจะฉันนี่ เราก็เลยว่า ท่านพระเดชพระคุณอย่างจะฟังก็ได้ ผลอดีร่วมพ้อว่าอย่างนั้น ท่านเงยบเลย บอกว่า ดำเนินนั้นชิ ทำไม่ถูกตามเรื่องตามรา เจ้าไม่ได้ว่าเข้า แต่ก็พุดเท่าที่เข้าทำไม่ถูก สมเด็จท่านก็ว่าอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วก็พูดถึงว่า วัดมหาธาตุฯ เขาก็ดี เขากำกัมมัฏฐาน ท่านก็ว่า นั่นมันเหมือนกะทัดແถกหาร ว่าไปอย่างโน้นเสียอีกนี่ เรื่องมันไม่ชอบแล้ว มันก็ต้องได้ทั้งนั้น เลยไม่ได้เรื่อง ถ้า

อารมณ์ไม่ชอบมันก็ว่าไปอย่างนั้นแหละ อาทิตย์ไม่ได้ถือสาหาความอะไร กันท่านหัวหน้าที่เคยติ เคยว่าเราทำงานให้พระพุทธเจ้า ไม่ได้ทำงานให้คริส ทำงานเพื่อพระพุทธ พระธรรม พระสัมมา ไครจะซึม ก็อย่างนั้นแหละ ไครจะติก้อย่างนั้น แหลก แต่มงหมายอย่างเดียว คือให้ถูกธรรมะ ถ้าถูกธรรมะแล้ว ไม่เกรงคริ ไม่กลัวคริหันนั้น ถ้าผิดถึงจะกลัว ถ้าถูกแล้วไม่มีเรื่อง เพราะฉะนั้นพูดเรื่อยไป.

ที่เข้าพูดว่า ท่านปัญญา นี่ ไปเห็นที่ไหนก็ถ้าหันนั้นแหละ มันก็ถูก เมื่อนอก ก็ เนื่องใน ก็พยาภัมแก้ญาติแก้โอม แก้ตั้งแต่การจุดธูปจุดเทียน การนั่งเป็นแท้ เป็นแนว การกราบพระทุกวัด ทางบ้านนอกต้องไปเห็น ก็ถูก ก็ถ้าหันนี้มันเสียดายอยู่อย่างหนึ่ง คนไทยเรา นั่นหมาย ไม่สร้างเสริมสิ่งที่คนอื่นทำไว้อยากจะทำเอง ถ้าทำเองไม่ได้ ก็ไม่ยอมเดินตามคริ นี่มันเสียหาย ความจริง เข้าตั้งฐานไว้แล้ว ควรจะก่อสถานต่อไป ไม่เอา ไครมาตั้งฐาน ก็ตั้งไป ให้เป็นฐาน ร้างอยู่นั้นแหละ ฉันจะตั้งฐานของฉันใหม่ แม้ตั้งเองไม่ได้ ก็ไม่ยอมตั้งต่อไป นี่ มันเป็นปมด้อย อยู่ในประเทศไทยเรา วัดวาอารามก็อย่างนั้นแหละ อาทิตย์เห็น มาตั้งนานปีแล้ว ไปเห็นแก้อ้วริ พอไปที่หลังหมอดแล้ว ไม่มีครรภ์ในเรื่อง นั้นไว้ เช่นให้โอมนั้นเป็นแท้ เป็นแนว ไม่ให้จุดธูปเมื่อนจะเผาไว้ในเวลาพัง เห็นไว้ ใจไปแก้ไว้แล้ว ไปอึกที่ก็จุดกันเมื่อนจะเผาไว้ ต่อไปอึก ไม่มีครรภ์ เอากัน อย่าง เพราว่าผู้ที่อยู่ประจำถิ่นไม่รักษา ไม่แนะนำไม่ถือโอกาส ที่เขามาช่วยแก้ไว้ เราก็รักษา นี่ไม่เอา เรื่องมันก็ลำบาก แต่ก็ช้อนนี้ไม่เป็นไร ต้องทำต่อไปตามหน้าที่ ช่วยเหลือต่อไป.

ช่วยเหลือที่เชียงใหม่เรื่องน้ำท่วม บางครั้งก็มาถึงกรุงเทพฯ เช่นคราวหนึ่ง ที่บ้านหนี เกิดไฟไหม้ อาทิตย์ในกรุงเทพฯ พากอยู่ที่คันนาย ๒ วัดมหาธาตุ เจ้าคุณ เทพฯ จะไปช่วยอุดร เลยชวนว่าท่านปัญญาช่วยหน่อยก็เลยประกาศในหนังสือพิมพ์

ออกข่าว ญาติโยมເຄົາຜ້ານໄທກອງເຕັມທ່ອງເລຍ ມາກມາຍ ເປັນປັນຫະເຂົາໄປຢ່າງໄຣ ມາກຍ່າງນີ້ ກີ່ເລຍໄປຕິດຕ່ອງອຣກະຄຸນສັງໝົງ ພັຜໂນທີ່ໄດ້ຮັກຕັ້ນທີ່ ຮັບສ ເຂົາໄປ ແຈກ ພອໄປຄົງ ເຈົ້າທີ່ບໍ່ອກວ່າ ທ່ານໄມ່ຕ້ອງແຈກທຽກ ແໜ່ຍ່ອຍ ທີ່ໄວ້ນີ້ແລະ ພມ ແຈກເອງ ດູ້ ແກ້ໄຂມີເຕັມໃຈໃຫ້ເຮົາແຈກດ້ວຍມືອເອງ ໃນ ๑๐ ວັນທີອາຕມາປະກາສທາງ ນ.ສ.ພ.ອົກໄປ ເລກນັ້ນແມ່ໄມ້ໄດ້ຕິດຕ່ອງກາງວິທີ່ ຄົນກີ່ເຄົາເງິນມາໃຫ້ ໄທ້ໜ້ອງ ຊື້ອີເດີ ຄຽບຈຳນວນເຮັຍບ້ອຍ ພັປີເຈັກ ແຈກເສົ້າລົ້ວ້າ ທ່ານໄລ່ໄປສະຖິຕິປະຊາຊົນ ສັນພັນນົ້ມ ໄທ້ໜ້ອກແຄງການຄົນໄທ້ທີ່ຍ່ອຍ ວ່າໄດ້ນຳໄປແຈກແລ້ວ ເພຣະເທັ້ນເຫັນທ່ານ ອະໄຣ ເຫັນປະກາສກັນທັນນັ້ນ ສັງໄປ ๓ ຄົ້ນ ແກ້ໄຂມີອ່ານອກອາກາສເລຍ ທີ່ຫລັງນິກ ໃນໄຈວ່າມັນເພຣະອະໄຣ ທີ່ນີ້ນາຍຕ່າງຈົນທີ່ມາກະທົບນອກວ່າ ທ່ານຍ່ອຍໆໃຫ້ມັນ ແໜ່ຍ່ອຍເລຍ ເຂົາຈະທ່າວ່າທ່ານເປັນຄອມມູນສົດຕ້ອງຢູ່ນາ ທີ່ໄປແຈກເສື້ອແຈກຜ້າຍູ່ນີ້ ເຂົາ ແລ້ວ! ຈະໄທເປັນແດງເລີຍໃຫ້ໄດ້ ຈະໄທທ່ານປັນຢູ່ນາເປັນຄອມມູນສົດຕ້ອງຢູ່ແລ້ວ ບໍ່ອກວ່າ ທີ່ສະຖິຕິວິທີ່ເຂົາໄມ່ອ່ານນັ້ນ ແກ້ໄຂມີສົງເສົ້າທ່ານ ເພຣະມັນລ້າທັນເຫຼາ ທ່ານທ່າຍໄຣ ໄມ່ເຂົາຫຼືເຂົາໄປໄສດ້ວຍ ອັນນີ້ຖຸກ ເພຣະວ່າເຫຼົາທ່າຍໄຣກີ່ໄມ້ຄິດໄສ້ໜ້ອງໄຄຣ ອາຕມາເອງ ກີ່ໄມ້ອຍກາເຂົ້າຫຼືອຍູ່ແລ້ວ ຈະໄປເຂົ້າຂອນອື່ນໄສອັກທ່າໄມ ທີ່ນີ້ທ່ານໄປມັນກີ່ລ້າທັນເຫຼາ ເຊັ່ນໄປເຖິ່ງສັງໄວງ່າງເຮົາ ສັງອະໄຣ ທ່ານແລ້ວມັນເກີດປົມດ້ວຍແກ່ຄົນອື່ນ ຄົນອື່ນເຫັນກີ່ ໄມ່ຂອນ ເລັກກີ່ໄມ້ສົງເສົ້າ ແຕ່ກີ່ໄມ້ຫວັນໄໄວ ມີໂອກາສກົຈະທ່າເຮື່ອຢ່າປີ ທ່າຍ່ອຍ່າງນັ້ນ ທ່າຍຢັ້ງ ຜ້າຍເຫຼືອປະຫານທີ່ເກີດທຸກໆຮ້ອນ ຫ້າວຍກາທຳກົງແພັງ ເກີດໄຟໄໜ້ທີ່ໄຫ້ ທີ່ຕະພານທີ່ນີ້ ບັນໜຶກກີ່ໄດ້ທ່າຍ່ອ່ານ ຜ້າຍ່ອຍູ່ ເປັນງານດ້ານລັ້ງຄົມສົງເຄຣະທີ່ເປັນ ການຊ່າຍເຫຼືອນມຸ່ນຫຼີຍ່າວຸດເວລາ.

ງານວິສາຂູນຫານິ່ງທີ່ນີ້ ທີ່ໄປເພຣະຂັ້ນທີ່ເຫັນໄທມແລ້ວກີ່ໄດ້ຜົດ ແຕ່ເດືອນນີ້ ຂົບເຫຼີມທີ່ ວິທາວັດສຸນດອກນ້ຳຍາວັດທັ້ນທີ່ເລັ້ນກວ່າ ຄຽວາຄວັບຍ້ສັງໄວ ຖັ້ນແຕ່ ສັງແລ້ວທ່ານກີ່ຕາຍໄປ ຄົນໄມ້ເຄີນນັ້ນເຕັມຕ່ວິທາຮັກທີ່ ອາຕມາຂັ້ນໄປແກຣ ເຫັນ ມານັ້ນເຕັມວິທາຮ ຄົວທີ່ກົວສາຂະ ກ່ອນວັນວິສາຂະ ມີໂອເຈັນປາກວັງ ເຫັນທັງສືອິນິພ

เกคนแน่นกว่า ควรทำอย่างไร. ชาวเชียงใหม่นั่นเข้าดี สอนง่าย ถ้ามีคืนสอนแล้วไม่มีผู้หรอง คนหนึ่อนี้ ที่ยุ่งนี้ เพราะไม่มีคืนสอน สอนก็ไม่ถูกเรื่อง แต่ถ้าทำให้ดีๆ แล้วไปไกล คนชาวเหนือนี้เข้าใจดี ว่านอนสอนง่าย.

พอถึงวันวิสาขะเข้าจริงนะ โยมนนะ ทุกบ้านทุกช่องประดับประดาธกิโว่คอมไฟสว่างไสวไปหมดเลย ทุกถนนทุกบ้านทุกช่อง วัดวาอารามก็ทำ. แต่ว่าก่อนถึงวันนั้นนะมีบัตรสนเทห์พิมพ์แจกเหมือนกัน ว่าอย่าไปเชือท่านปัญญา ท่านไม่ใช่พระพากเรา พระเขกมาจากไหนก็ไม่รู้ จะมาทำลายประเพณีบ้านเรา เราอย่าไปเชือ มือออกแจกเหมือนกัน. เข้าเมามาให้ดู อตามานอกไม่เป็นไร ในบลิวเล็กๆ ไม่น่ากลัว คงอยู่วันวิสาขะก็แล้วกัน คนทำเรียบร้อยหมด ทุกหน ทุกแห่ง. ได้ประชุมเด็กนักเรียนห้องเมือง ในเขตเทศบาลก็โรง โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราชภัฏ โรงเรียนพวกรรมชั้นนำริมแม่น้ำ นักเรียนสีพันเศษ นั่งกันเต็มศาลา แล้วก็ปารູกถาอย่างไร ต่ออะไร ตอนเข้าเดี้ยงพระ แจกข้าว แจกของ แจกสมุด แจกคินสอ แจกของเล่น แก่เด็ก กลางคืนเดินแท่นโคมไฟแห่มีบทเพลงด้วย. เมื่อคราวนั้น สนิท ศ.เช้อญ เชียงใหม่ เข้าแต่งเพลงวิสาขบูชา ร้องเพลงกันก้องเมืองไปเลย สนุกสนานใหญ่. แล้ววันรุ่งขึ้นนำคนแก่ไปเยี่ยมคุณป่วยโรคเรื้อรัง คนแก่ๆ ที่เชียงใหม่ อายุ ๕๐-๖๐ ออกปาก “อ้าย! ข้าพเจ้าอายุ ๕๐-๖๐ แลวยังบ่เคยมานี่ลักษ์เต็อ” ไม่เคยไปดู ม่วน! ยี่มที่โรงพยาบาลโรคเรื้อรังนี่ แล้วก็ฟ้าไปให้เห็นสภาพคนเป็นโรคเรื้อรังนะ ญาติโยม สงสารให้ไปมองคงกีประการ เก็บสตางค์ได้อึกอะ เอาไปเจกคนเหล่านั้นต่อไป. นำคนไปในทางอย่างนี้ ขักจุงญาติโยมไปให้รู้จักก่าวะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ แก่ไขเรื่อยไป ในเรื่องที่ควรจะแก้ไข.

อยู่เชียงใหม่นี้ ก็พยายามทำอย่างนี้เรื่อยมา เป็นเวลา ๑๐ ปี ไม่ใช้น้อย อยู่ถึง ๑๐ ปี ออกหนังสือพิมพ์ขาวพุทธให้คนได้อ่านด้วย. ต่อมาก็ได้สมการถูกเทpa คือว่าหน้าหนาหนานี้ อยู่ไม่ได้เชียงใหม่มันหนาหนา ผิวนั้นมันแพ้อกผื่นคัน ต้องหนี

ทุกปี หนึ่มกรุงเทพฯ ก็มาอยู่วัดมหาธาตุคณะ ๗ (เดิม) เจ้าคุณเทพฯ พักพา อาศัยพโลยกินข้าวแดงแกงร้อนเข้า แล้วคนกินมินต์ไปเก็บน้ำไปประดูกาที่โน่นที่นี่ บังเอิญ ตลาดประดูกาใหม่ ๆ นี้ มีซ้อดีอีกอย่างหนึ่ง เช้าติดกันเหลือเกิน ทำนบัญญา ยืนพูด ไม่เด็ดทั้งนั้นแหล่ะ; ถือเป็นจุดดำที่ติตามมา ว่า yinพูด.

ตอนนี้ก็ติตามมา มาเทศน์กรุงเทพฯ ที่พุทธสมาคมหน้าวัดบวรนิเวศน์ กรรมการพุทธสมาคม กลัวเขากะจะว่าว่า yinพูด อุตส่าห์จัดเก้าอี้ไว้ให้แล้ว อาทมาส์ให้ เอก้าเก้าอ้ออกทันที พอจะขึ้นพูดบอกให้เอกออก อาทมาจะยืนพูดให้โถมฟัง ดูว่า ยืนพูดกับนั่งพูดมันเป็นยังไง อันไหนจะเข้าใจง่ายกว่ากัน แล้วก็เลียยืนพูด. เดียว นีคุณที่ติตามมาจะยืนพูดหมดแล้ว ยืนพูดกันหมดแล้ว พระสังฆราชก็ยืนพูดเวลา นี้. ก่อนนี้ก็ติว่าไม่ดี ที่ทำนบัญญา yinพูด แต่เดี๋ยวนี้ก็ยืนพูดกันแล้ว ได้ยันยืน พูดกันทั่วไปแล้ว. มันไม่ใช่เรื่องที่จะต้องติ อ้ายของเล็กน้อยอย่างนั้นนะ สิ่งใด เป็นประโยชน์จะก็ทำเข้าไปเถอะ กินข้าวกับตะเกียง กินกับช้อน กินกับส้อม อีม หรือเปล่า อีมเท่ากัน. เมื่ออีมแล้วมันก็กินได้ตามกาลเทศะ จะนั่งจะยืนมันก็ได้ ทั้งนั้นแหล่ะยืนพูดก็ได้.

ท่านปัญญาตีขันเดหงพญานาค

ประวัติที่ท่านเล่าเอลงเนื่องในโอกาสสอายครบ ๔ รอบ

เมื่อคราวอยุธัยใหม่นี้ มีอยุครั้งหนึ่งอยากจะเล่าให้โดยมฟังอีกคราวว่า มัน
เรียกว่า สนั่นหวั่นไหว เหมือนมีการวางแผนเบิดกลางเมืองคราวนั้นนั่น คือเข้าประชุม
พระเจ้า คณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอมาก แล้วก็เชิญพระผู้ใหญ่จากกรุงเทพฯ ไป
ด้วย วันนั้นจึงได้รับ ท่านเจ้าคุณลังษ์มนตรีอยุดด้วย. เช่นให้อาตามาพูดข้อคิดในการ
เผยแพร่ แต่ว่าข้อคิดนั้นพูดแล้วมันกระเทือน กระเทือนมาก. หนังสือพิมพ์ช้า
เห็นอลงว่า “ท่านปัญญาอาชาจันทร์ตีขันเดหงพญาหาราช” จ้าหน้าว่าอย่างนั้น
เพราว่าพูดเรื่องมันแรง หาว่าพระเรานะไม่ค่อยเองาน. พระที่มีคำแทนง่ายแฝ
ไม่ได้ไปเผยแพร่ แต่นอนเผยแพร่ยุบันกุฎิ ว่าไปอย่างนั้น. สมเด็จท่านฟังแล้วท่านลูกชิ้น
ท่านน้องอย่างนี้ อุกชิ้นนำไปยินทางผู้คนยินเดชะหน้า ยืนดูอาทมา. อาทมาพูดให้ท่าน
ยืนดู เพ่งให้ญี่เลย คงจะเพ่งให้หยุดพูดนั้นเองแหลห แต่อาตามาก็ไม่หยุด ยังคง
พูดต่อไป พูดใหญ่ พูดวันนั้น รัฐมนตรีว่าการศึกษานั้นฟังอยู่ด้วย. รัฐมนตรีศึกษา

สมัยนั้น ชื่อ ส.สวัสดิเกียรติ ไปบังพังด้วย พ่อพังจบ ท่านบอกว่า โอ พุดแบบนี้ ต้องเอาไปพูดกรุ่งเทพฯ เวลานี้เข้าประชุมพระอยู่ที่วัดโพธิ์ ให้ท่านไปพูดที่โน่นด้วย พรุ่นนี. เลยได้เขียนเรอ宾 วันนั้นจะเป็นครั้งแรกในชีวิตที่ได้เขียนเรอ宾 เรอ宾สองແກ້ໄມໃຊ້ເຮືອບິນນັ້ນເກົ້າອື້ນ ເປັນເຮືອບິນສໍາລວງຈັ້ນສອງແກ້ໄມ ແລ້ວຂັ້ນມາພຽງຮ້ອມກັນກັບສົມເຕິຈີ ຕ້ວຍ. ເຮືນວ່າສົມເຕິຈີທ່ານຝຶກຍຸດຕ້ວຍ ຫ້າຕ້ອງນັ້ນເຮືອບິນມາດ້ວຍກັນເລີຍຕ້ວຍ ມານີ້ງ ລົງທຶນນັ້ນ ເຫຼີມຮົຖືໄປຮັບອາຕາມາ ແຕ່ໄມ່ມີຮົຖືຮັບສົມເຕິຈີ. ສົມເຕິຈີເລີຍຕ້ອງພລອຍ ອາຕາມາເທົ່ານີ້ອັນກັນວັນນັ້ນນະ. ພລອຍໄປເວເທື່ອວັດກ່ອນ ແລ້ວກີໄປວັດໂພທີ່ໄປວັດໂພທີ່ ກີເລີຍໄປເທຄົນກັບພຣະທີ່ວັດໂພທີ່ ພຣະເຈົ້າຄະທັນນັ້ນ ເທຄົນແລ້ວເຂົາອັດເຫັນໄວ້ ອັດເຫັນ ແລ້ວເຂົາມາເປີດທີ່ພຸຫະສາມາຄມ. ວັນທີເຂົານຳມາເປີດທີ່ພຸຫະສາມາຄນັ້ນ ອາຕາມາໄມ່ໄດ້ໄປ ທຣອກ ແອປັບທຶນ ເຂົາເມີດໄປເຄົງທີ່ນີ້ແລ້ວ ກີເຄົນຫ້າໄປັ້ນຍຸດຫຼັງຫຼັງ ພອໄປັ້ນ ຍຸດຫຼັງຫຼັງ ເມີດຈົນ ກີມີຄົນເຫັນ ເຫຼັກເຫຼື່ອເຂົາໄປທີ່ພຸດປາກປັລໍາໄມ່ໃຫ້ເຫັນ ພອພຸດ ອອກໄປຄວານນັ້ນເສົ່ງແລ້ວ ມີຄົນລຸກໜີ້ນີ້ຄ້ານ ຄືພຣະຈິຮຣມິນິເທຄົນ ລຸກໜີ້ນີ້ຄ້ານ ຄ້ານໃຫຍ່ເລີຍ ແກ່ມ ວັນນັ້ນຜູ້ພັງຈະວາງມາຍກັນເສີຍໄທ໌ໄດ້. ພວກທີ່ “ຄືອຫາງ” ອາຕາມາ ໄນຂອບໃນການຄ້ານເຫັນນັ້ນ ແຕ່ວ່າຍົມີເຈົ້າຄຸມກາරຕາ ນີ້ໄປດຶງຄຸນພຣະອອກໄປເສີຍ ໄນ ອ່າຍັນນັ້ນແລ້ວມີຈະວາງມາຍກັນ ເພຣະວ່າໄປຄ້ານສົ່ງທີ່ໄມ່ເປັນເຮືອເຂົາ. ດ້ວຍທີ່ອາຕາມາ ພຸດນັ້ນ ທ່ານວ່າມັນໄມ່ຖຸກ ແຕ່ຄົນອື່ນເຂົາວ່າຖຸກ ມັນໄປກັນອ່າຍັນນີ້ ເລີຍຄ້ານກັນ ແຕ່ກີດັ່ງ ເວລານັ້ນດັ່ງ ບໍ່ຮັບອື່ນພົມພົກໍເຂົາໄປລົງຫ່າ ມີຂົ້ມື່ເລີຍ ວ່າອ່າຍັນນັ້ນເກົ່າ ເກີດເປັນເຮືອ ດັ່ງໜີ້ນ ແຕ່ວ່າດັ່ງຄວານນັ້ນກີຍັງໄມ່ເທົ່າໄດ້. ຄວານນັ້ນມາກຽງເກຸ່າ ເໜີມກາປະຊຸມພຣະ ວັດສາມພຣະຍາອາຕາມກີໄປໜ່າຍ ວົງຕັ້ນຍົກໂຕື່ ຍົກເກົ້າອື້ນ ເພຣະວ່າເຄີຍຍຸດວັດນັ້ນ. ວ່າງໆ ເຈົ້າຄຸນກີ່ງ ເລື່ອ ປະກູດກາທ່ານອ່ຍ ເລີຍຫັ້ນໄປພຸດໃຫຍ່ ພຸດເຮືອງສໍາຄັນສະກິດສະເກາ ແຮງໆ ຈອມພລົມນັ້ນພັງຍຸດຕ້ວຍ ຂອບອກຂອບໃຈ ບອກວ່າ ເຂົວ! ອ່າຍັນນັ້ນຕ້ອງເຂົາໄປ ເທຄົນວິທີຢູ່ນັ້ນ ເລີຍເຂົານອກໃຫ້ໄປເທຄົນວິທີຢູ່ ເລັ້ນທັນທີ່ເຂົາມາກ່າວເຄົາຕ້ັນນັ້ນນາມ. ເກ ຕອບວ່າ ອ້ອ ຈະເທຄົນພຽງນີ້ຈະເຂົາອະໄຮກ້ນ ໄນມີຕ້ອງຕ້ັນນັ້ນ. ໂດຍປຣກຕິວິທີຢູ່ກຣມ

ประชาสัมพันธ์ นี้เข้าต้องมีต้นฉบับ อัตมภัยได้เขียน “ไปเก็นเลย เทคโนกัณฑ์ นั้นมันรุนแรง เทคโนเรื่องกินจบ กินเลี่ยม กินเหล็ก กินไฟลนั่ง กินกันใหญ่ แล้วก็ยกเรื่องกลับ ว่าเรื่อง “พรา สาวตี ไครไม่มีปرانีไคร ดูดือดือแต่ใจ ถึง ที่ได้ โภยกันให้พ้อ” ว่าอย่างนั้นแหล่ะ ได้ข่าวว่าท่านจอมพลเด่องใหญ่ บอกว่า นิมนต์พระอรห์มาเก็น ทำไม่ไม่ตรวจสำนักสำนวนเช่นอกว่าตรวจอะไร ท่าน เทคโนปากเปล่า ไม่ได้ตรวจสำนวนนี่. แทน! หนังสือพิมพ์ก็ประโคมตามหลังอีก. นีมันดังออกไปตอนนี้เองแหล่ะ มันดังตอนพุดแรงๆ ในกรุงเทพฯ หลายครั้ง มี การเขียนเร่ห์หลายครั้ง เลยก็ดังออกไป. ความจริงมันก็เป็นอารมณ์แรงสมัยนั้นนะ เพราว่าบังหนุ่ม ความคิดมันก็เล่นไป. เดียวันนี้ไม่แรงแล้วเทคโนโลยี ไปเก็นที่ ใหม่ก็ไม่ค่อยจะรุนแรงธรรมชาติ ถ้าว่าจะร้อนก็พออุ่นๆ ไม่ถึงกับว่าความร้อน ๙๐ ดีกรี สมัยก่อนนี้มันร้อน เทคโนแรง เพราว่าความคิดมันแล่น อยากจะจัดอย่าง จะทำ เรื่องอะไรต่ออะไร. แต่เมื่อทำงานนานๆ เข้า มันมีประสบการณ์ ก็ติดความ คิดความนึกว่าไม่ไหว ปล่อยมาๆ หน่อย แต่ก็ยังไม่ถึงอุดมการณ์ ยังถือหลักการ เดิมๆ ต้องแก้ไขสิ่งกพร่องบังแก้อยู่เรื่อยๆ ไปเก็นที่ใหม่ก็ยังแก้เรื่อยไป หลักการ มันเป็นอย่างนั้น.

ที่นีอีกอย่างหนึ่ง อยากจะบอกโดยได้รู้ว่า อัตมานี้ไม่นิยมการก่อสร้าง วัตถุที่ใหญ่โต คือไม่จำเป็นก็ไม่ทำอะไรมากกอย่างนั้น มุ่งสอนธรรมะอย่างเดียว ไม่ห่วงอยู่ที่ใหม่ก็อยากรักแต่เรื่องธรรมะ สอนธรรมะ เรื่องก่อสร้างนั้นไม่ค่อยสนใจ ก้าไม่จำเป็นละก็ไม่สนใจ เพราจะนั้นเจ็บไม่มีเรื่องแจกภูษา ขออะไรกันกูดิกับ ยอม เพราถือว่าเรื่องมันยุ่ง เรายุ่งแต่เรื่องแจกธรรมะก็แล้วกัน. แม้ในกราวบุญ อายุครัวนี้ ก็มีพระมาตามบ้างเหมือนกัน ถามว่าอยากรักทำเหริญหลวงพ่อปัญญา แจก ทำแล้วเอ้าไปให้เข้าเสก. เรากว่า “ไม่ต้องเอ้าไปเสก ถ้าทำแล้วก็จะต้องเสกเอง แต่ว่าไม่ทำ เพราว่าจะเอาไว้ปีเจกนี ไม่กีวันก็เอ้าไปหล่น้ำหมด แจกธรรมะพอ

แล้ว พระธรรมย่อ้มวิเศษกว่ารูปร่างกาย แจกราชรมดีกว่า ในการทำบุญอายุ แจกราชรม พิมพ์หนังสือเจ้า แทนพระพุทธเจ้า พระธรรมนั้นเป็นเนื้อแท้ของพระพุทธเจ้า เราการามะกันดีกว่า แจกราชรม ใจจะทำเรื่องอื่นนั้นไม่ส่งเสริม ไม่อยากให้ทำ ที่ได้มาอยู่วัดคลประทาน ๑ ปีนี้แล้ว โอมจะเห็นว่าอาทิตย์ไม่ได้ทำอะไรเลย ในทางที่เรียกว่าเหมือนคนอื่นเข้าทำทำอะไรริมันก็แก้ແກ້ແກ້ເສມອ ทำบุญอายุก็ไม่เหมือนเพื่อน ไม่นิมนต์พระมาสวามนต์ นี่ที่จริงควรนิมนต์สมเด็จ หัวหอยมาสวามนต์นะ เพราะว่าตามวัดดาวารามเข้าทำอย่างนั้น แต่ออาทิตย์ดีว่า นั้นเป็นการเมืองมากไป การนิมนต์พระผู้ใหญ่นี้ โดยมากนิมนต์แบบการเมือง ไม่ใช่นิมนต์ เพราะเลื่อมใสครัวข้าวเหตุอะไรนัก เท่าไหร่รอ ก มันการเมือง; เช่น ให้ทำน้ำเต้ามาเห็นวัดดาวารามให้ได้รู้จักต่อไปซึ่งหน้าเพื่อเลื่อนยกเลื่อนตำแหน่ง มันง่ายหน่อย. เลยบอกว่าเรามาได้ทำบุญแบบการเมือง ทำบุญธรรมดា เท่าที่ควรจะทำได้ เพราะฉะนั้นไม่มีการนิมนต์ความจันช้าเลี้ยงแต่พระในวัดก็พอ พระวัด อื่นหากมาก็เลี้ยงไม่รังเกียจแต่จะเลือกนิมนต์ความจันนั้นคนนี้มานั้น มันลงทุนมาก ต้องเที่ยวไปรับการถวายต์เชา ต้องจัดอาหารพิเศษต้องมีที่น้ำชา. ที่นี่มันก็ไม่มี เลี้ยด้วย อาทิตย์กับน้ำชา มันก็อย่างนั้นแหละ ไม่ต้องได้ดัน ดันน้ำเย็น จะต้องมีน้ำชา มีอาสนะ มีหมอนอิง ทำไม่ถูก เดียวเข้าหาว่าทำบุญกันไม่รู้อะไร มีแต่ สอนคน ปฏิสันธารก็ไม่เป็น เดือดร้อนอีกแหละ นิมนต์มาแล้วมันก็เดือดร้อน เลยก็อย่างนิมนต์เลี้ยงล้ำปาก. มนิมนต์พระที่ดันง่าย ๆ ดีกว่า แล้วก็ทำบุญอย่างอื่น เดอะ มันไปอย่างนั้น มันแพลง คือเป็นคนแพลงตั้งแต่เด็ก ๆ มา มันก็แพลงอย่างนั้นแหละ ไม่ค่อยเชือด้ายเรื่องอะไรต่ออะไร เรื่องผีสาหัสก็ลิทธิอย่างนี้ไม่ค่อย เชือด้ายเขานอกกว่าตรงไหนศักดิ์ลิทธิจะก็ อาทิตย์จะแอบขอภัยเดอะ แอบไป เยี่ยมราษฎรเสียบ้าง ลองดูว่ามันจะศักดิ์ลิทธิจริงหรือไม่ เปล่าไม่เห็นเป็นอะไร. เช่น เข้าว่าอ้ายนั้นศักดิ์ลิทธิ บางทีก็ชุดไปทั้งเสียเลย ตอนเด็ก ๆ นั่นชนแบบนี้โโคขึ้นมา

ใจมันยังชันแบบนั้นอยู่ คือไม่เชื่อสิ่งเหลวไหลเชือแต่คำสอนของพระพุทธเจ้า ทำได้ ได้ดี ทำช้าได้ช้า เชื่อย่างนี้ แล้วก็ເຄاتัวรอความอย่างนี้ โดยอาศัยหลักการอย่างนี้ ไม่มีหลักการแบบอื่นที่เข้าทำ ๆ กัน อะตามไม่เห็นด้วยกับการทำพิธีปลูกเศกลงเลข ลงยันต์ ทำตามกรุดทำผ้าประเจียดแจก เพื่อเอาเงินสร้างนั้นสร้างนี่ ไม่ได้สร้างก็ ไม่สร้างแต่ถ้าจะสร้างก็ให้ได้มาด้วยความบริสุทธิ์ ให้โดยครั้ทชาเลื่อมใส ให้ด้วย ความบริสุทธิ์ใจ แต่ถ้าโดยมากทำบุญ ต้องการได้หรือยุ ต้องการได้ผ้ายันต์ ต้องการ ได้สิ่งนั้นสิ่งนึ้กเป็นการແລກเปลี่ยนไป เป็นสิ่งค้าในการศาสนา ไม่ค่อยชอบในเรื่อง อย่างนั้น จึงไม่ทำ ไม่ส่งเสริมดังที่โดยเมเคียนหันอยู่ ที่มาอยู่วัดนี้ก็ ๑๑-๑๒ ปี กระทั้งเข้าพระราชานีก็อยู่อย่างนี้ ทำอะไรก็ทำมาเรื่อย ๆ ตามเท่าที่จะทำได้ ไม่ได้ทำ ด้วยใจร้อน ทำตามสบาย ได้มากที่ไป ไม่มีก็หยุดมั่นเสีย. โดยเนາมาให้ก็ทำต่อไป เพราะงานมันไม่จบหรอก สมการนี้ตايสมการอื่นก็ทำต่อไป วัดวาอารามก็อยู่อย่าง นั้น เรายจะไปร้อนออกร้อนใจเป็นทุกข์ เที่ยกวังเด่นແຈกภูกิให้มันเห็นอย่างทำไม่ ทำ หน้าที่สอนธรรมะไปดีกว่า งานการมันก็ไม่ยุ่งไม่เดือดร้อน. อันนี้เป็นเรื่องที่เรียกว่า ผลงานที่ได้กระทำมาโดยลำดับ จนกระทั้งมาอยู่ที่นี่.

อยู่นี่ก็อยู่ไปยังนี้แหลกโดย แต่ไม่แน่น่า วันหนึ่งอะตามอาจจะไม่อยู่ก็ได้ ถ้าในกชลั้นขึ้นมาวันไหนก็ลาออกจากสมการ แล้วก็ไปอยู่ปางพงไหนก็ได้ อยู่ตาม วัดร้างที่ไหนก็ได้ หรืออาจจะไปจำพรรษาอยู่เมืองอุบลสักพระราชร่างกายแข็งแรง ก็ไปเมืองอุดรบัง ไปหนองคายบัง หรืออาจจะลงไปสงขลาโน่น ไปภูเก็ตโน่น ตาม เรื่อง เท่าที่จะไปได้ ไม่ใช้อยู่อย่างผูกมัด. อยู่อย่างไม่ให้ผูกมัดไม่มีข้อผูกพันในทาง จิตใจ ว่าจะต้องอยู่กันนานเท่านั้นเท่านี้ไม่มีอย่างนั้น. อะตามนี่จะลาออกจากเมืองหรือ ก็ได้ ไม่มีข้อผูกพันอะไร ไม่ได้อลัยอาวรณ์ในตำแหน่งสมการ. การเป็นสมการ นี่นิกว่าສนาຍริ พระทั้งหลายที่ไม่เคยเป็นอย่างเป็นเจนตัวสั้น บางองค์นະ อย่าง เป็นสมการ อุตสาห์ไปเย่งเขมา เรื่องอะไรที่ไปเอาจักรการ มากัดหัวให้เลือดไหล.

เป็นสมการนี้ไม่ใช้มันสบายนะอะไร ใครไม่เป็นก็ไม่รู้ ถ้าเป็นเข้าแล้วก็รู้ว่า อ้อ มันหนักอกหนักใจ ถ้าหนักไม่รู้จักกาง ก็อนไม่ทั้งหมดที่เดียว เป็นโรคประสาทไปเลย. แต่ถ้าปล่อยความเป็น มันก็ไม่หนัก อยู่สบายนี่ไม่เดือดร้อน เพราะว่าต้องรับภาระตั้งแต่โน้นสัก จนถึงเจกุฎี อยู่ในอกของสมการทั้งนั้น อะไรเกิดขึ้นก็สมการเด็กไม่เด็กสมการ เดินรีมเด็กสมการ พระลูกวัดไม่เด็กสมการ หญ้ารากก็ว่าสมการ นกพิราบซึ่่าโน้นสัก คนมากเท็นเข้าก็ อ้อ สมการวัดนี้ไม่เอาใจใส่ มันลงบนหัวสมการทั้งนั้น ไม่ร่าเรื่องอะไร. ใครที่สบายนอยเดืออย่างไปแบกเอา “หัวสมการ” เข้า มันเดือดร้อน แต่ถ้าเป็นแล้วก็ต้องเป็นให้ดีทำหน้าที่ให้เรียบร้อยให้สมบูรณ์ เรื่องมันก็ไม่ยุ่งยากคำนากเดือดร้อนอะไร.

ชีวิตที่พิจารณาแล้ว

ประวัติที่ทำนเล่าเองเนื่องในโอกาสสอาบุรุบ ๕ รอบ

อันเนื้อมาเล่าให้ญาติ ให้โยมฟัง ถึงชีวิตที่ผ่านมาในอดีต ตั้งแต่สมัยก่อน ในนั้น จนมาถึงปัจจุบันนี้โดยก็เห็นอยู่แล้ว ว่าอัตมบาปจุบันนี้อยู่อย่างไร ทำอะไร ดำเนินชีวิตอย่างไร ญาติโยมก็เห็นอยู่ อยู่มาได้ ๖๐ ปีนี้ ก็นับว่าบุญแล้ว โยมผู้ชายอาตามานะ ๕๔ ปีเท่านั้น ตายแล้ว เพราะว่าเป็นโรคปอด สมัยนั้นไม่มีการรักษา อาทماอยู่ถึง ๖๐ นีดีใจแล้วว่า เออ เราเน้มันอยู่กินโยมผู้ชาย แต่ยังไม่เท่า โยมผู้หญิง เพราะโยมผู้หญิงอยู่ถึง ๘๘ ปี อาทมาอยู่ลักษ ๙๐ ก็ยังนับว่าดี แต่มันก็ว่าไปได้ สังขารร่างกายไม่มีครากรกวนได้ คราวจะให้พรว่าให้อยู่ ๑๐๐ ปี ไม่ขอรับ ๑๐๐ ปีนี้มันจะไม่ไหวเอามันลำบาก อย่าให้อัญเชิญอย่างนั้นเลย ให้แต่เพียงว่าขอให้ทำนสบายก์พอแล้ว คือถ้าสบายก์พอแล้ว ถ้าอยู่ ๑๐๐ ปีนี้มันจะอ่อนแรงน เต็มที่มันจะไม่ไหว สุดแล้วแต่เรื่อง เรื่องอายุานามอย่าไปปั่งมัน ทุกๆร้อนกับมันอยู่ไป ทำหน้าที่ไปตามหน้าที่อันได้ก็ทำไป อันได้ไม่ดีก็หยุดทำมันเสีย ชีวิต

ก็จะก้าวหน้าไปในทางที่ถูกที่ชอบตามค่าสอนในทางพระพุทธศาสนา.

อาตมาันั้งพิจารณาดู ชีวิตของตนเองตั้งแต่น้อยมาจนกระหึ่มบัดนี้นั่น นึกว่า เอօ เรานี่บุญ ไม่มีใครวางแผนชีวิตให้ มันเป็นของมันเอง ไม่ได้ตั้งใจว่าจะเป็นอย่างนั้นจะเป็นอย่างนี้ เรียนก็เรียนไปอย่างนั้นเองโดยมี เรียนไปตามเรื่อง ครูบาอาจารย์ก็สอนไปตามเรื่อง แม้มำนาวะเป็นสามเณรเป็นพระ ก็เรียนไปตามหน้าที่ ครูก็สอนไปตามหน้าที่ แต่ครูไม่ได้เพาะอุดมการณ์ลงในใจว่าการทำอย่างนั้นควรทำอย่างนี้ ชีวิตจะต้องเป็นอย่างนั้น ครูไม่ได้บอกไม่ได้สอนให้คิด สอนแต่ให้รู้ ไม่ได้สอนให้คิด แล้วก็ไม่ได้ให้อุดมคิดประจักษิจิใจ อันนี้เรียกว่าผิดพลาด. แต่นี่มันเกิดขึ้นเอง นี่เรียกว่ามันเป็นบุญของตัวเอง เกิดความคิดความนึกขึ้นมา คิดจะทำอย่างนั้น คิดจะทำอย่างนี้ คิดจะแก้ไขอะไร นั่นมันเกิดเอง ไม่ได้เกิด เพราะคนนั้นคนนี้แนะนำตักเตือนให้ แต่มันเป็นความคิดอันเนื่องจากอ่านหนังสือธรรมะแล้วเอ้าไปเหยียบดูกับการปฏิบัติของพุทธบริษัท เห็นว่ามันไม่ตรงกัน แล้วก็คิดจะแก้ไข มันเกิดขึ้นในใจ ชีวิตก็ผ่านมาโดยลำดับ เรียกว่าบางทีถึงหัวเลี้ยวที่อันตราย มันก็เลี้ยวไปได้อย่างเรียบร้อยหลบไปได้ ไม่มีอันตราย. ถ้าสมมติว่าไม่ได้บวชเป็นสามเณร ไม่ได้ออกจากบ้านในวัยหมื่นฝ่าก้าว น่ากลัวจะเป็นคนร้ายไป จะมีชื่อเป็นนักเลงไปเสียก็ได้ เพราะว่าที่บ้านของอาตมาันนั้น คุณโยมไม่ได้ประพฤติชั่ว แต่เป็นคนรักเพื่อนรักผู้ บ้านเป็นเหมือนกับห้องรับแขกที่คนมาไม่ขาด คนเดินทางมาเวกินอาหาร มาถึงเข้าให้กินเข้า มาถึงเที่ยงให้กินเที่ยง มาถึงบ่ายหุงข้าวให้กินบ่าย มาถึงกลางคืนหุงให้กินกลางคืน บางทีโยมผู้หญิงห้องน้ำไปใหญ่ เพราะแขกมากัดตื้นลิบคุณพร้อมกัน หุงให้กิน กินแล้วไปนอน นอนแล้วบางทีถึงไม่ไป นอนอีกสองวันถึงจะไปอาตมาเป็นเด็กนี่ดูๆ เอօ บ้านเรานี่เหมือนกับห้องรับแขกมานึกที่หลัง นึกถึงภาพเหล่านั้น แล้วก็ยังนึกว่า เอօ! เข้าอยู่กันดีไม่มีภัย. ในบริเวณบ้านนั้นอยู่กัน ๑๐ ครอบครัว รักกันเหมือนกับพี่น้อง. รักกันด้วยอะไร? อาตมา

จำได้ว่าครั้งเด็กๆ นี้ เมื่อที่สุด ในการที่จะต้องเอาเงงไปจากบ้านโน้นเข้ามายัง
จากบ้านนี้ ต้องแยกขา. โดยท่าจะไรกิน ได้เนื้อมากก้อนหนึ่ง เคามาถึงแกงขึ้นหม้อ
หนึ่ง ต้องตักไปแจกทุกบ้าน ไม่มาก ถ้ายังเล็กๆ เอ้าไปให้เข้าทุกบ้าน. ได้หูเรียนมา
๒-๓ ผล ทำน้ำกะทิ่อ่างใหญ่ ต้องเอ้าไปแจกทุกบ้าน ถ้าได้ปลามากถั่งเชิงต้อง^๔
แบ่งเป็นกอง ๆ ๆ ๆ เด็กต้องอาไปแจกเรือนนั้นกองเรือนนี้กอง ได้อะไรมา ก็ไป
แจกกันอยู่อย่างนั้น. สมัยเด็กๆ นี้เมื่อเต็มที่ พอดีน้ำเข้าแบ่งกองปลาออก คิดว่า
กูแยกแล้ววันนี้ วิงกันเต็มที่ล่นกันเมื่อ. แต่ครั้นเป็นผู้ใหญ่ยังมานึกกว่า อ้อ เขาทำ
ถูกโดยมีท่านทำถูก คือว่าเอื้อเฟื้อเพื่อแผ่ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ทำให้
คนรักนี้ด้วยการให้ พุดจาอ่อนหวาน แล้วก็ทำตนให้เสมอ ประพฤติดนในสิ่งที่
เป็นประโยชน์ต่อกันท่านประพฤติอยู่ เทืนคุณธรรมเหล่านี้เมื่อบวช ว่าโดยมนีประ^๕
พฤติธรรมเหล่านี้สมบูรณ์ที่สุด. เมืองพัทลุงนี้จึงมากสมัยอาทิตมาเป็นเด็กนี้ใจร้าย^๖
ก็ให้ใหญ่ เขาเรียกว่า “ด้าหัวพร” “รุ่งdonทราร” “อ้ายสีเงินหนวดแดง” “อ้ายหมีก
หนวดดำ” โอ้ย มากมายละ ยิงกันทุกคืน ปล้นกันทุกคืนเลี้ยงความอยู่ในทุ่ง มา
ถึงอาปีนยิงปั่น ๆ ๆ ต้อนไป ๒๐ ตัวต้อนไปหมดเลย เอ้าไปหมดเลย แต่ว่าความ
ของโยมไม่เคยถูกต้อน ถ้าเข้าต้อนไปวันนี้ของใคร บอกซื้อยามใจรัมไม่เอ. ทำไม่
พากใจรัมไม่เอ คือว่าจะเอ้าไปใช้มี่อไรก็ได้ความของโยมนี่ มาถึงบากว่าลุง น้า เอ้า
ว่าไปเถอะ ขอความไปเที่ยวนานสัก ๒-๓ เดือน เอ้าไปเถอะ เอ้าไปเลย เอ้าไปเที่ยวนาน
เวลาเที่ยบก็ต้อนหั้งผูงไปย่าในนา เขาเรียกว่า “เที่ยวนาน” ไม่ต้องไป นวดๆ
ให้หอยมั่นตายคำช้าได้เลย. ขอไปเถอะ ๓ วัน ๗ วัน ไม่ว่าเอ้าไป; ใครไม่เป็น
อะไรก็มาเถอะ. โยมมีความ ๒ ตัวในนา คนหนึ่งมาถึงบากว่า น้าผอมมันไม่มีความ
เหลือตัวเดียว บอกเอ้าไปมีงเอ้าไปเหลือตัวเดียว โยมผู้หญิงบาก อือ! มีสองตัวให้
เข้าไปแล้ว เราจะไอกะไร โยมผู้ชายบากกว่ามันจนกว่าเรา เราไม่เดือดร้อนหรือ
พรุ่งนี้ไปเอาจาใหม่ “ไปเจาของเพื่อนบ้านมาก็อีก เคามาໄกได้ต่อไป ก็ทำอย่างนี้ คน

มันถึงรักใคร่ นับถือ ไม่มีโขมยิ่งใจ. ในเวลาหนึ่งชาวบ้านชาวช่องหนองบอนเรื่องไม่ได้ต้องหอบผ้าหอบหม้อนไปป่าในดงข้างบ้าน แต่ที่บ้านนี้ไม่มี โยมบอกว่าไม่ต้องหนี บ้านเรามีมีโครงปลัน ขอให้นอนให้สบาย แล้วโยมนี่ก่อหนอนสวัดมนต์ทุกคืน อาทมาได้ยินเสียงสาดมนต์ สาดมนต์ให้พระเสร็จแล้วนอน แล้วบอกลูกหลานว่าไม่ต้องเป็นทุกข์ไป บ้านเรามีโครงปลัน. อ้ายที่ไม่ปลันแห่ง เพราะอะไร? เพราะว่าเป็นมิตรกับทุกคนทุกเหล่า อยู่กันอย่างสบายน มีการเจกรการให้กันอยู่เสมอ มีความอื้อเพื่อ. งานของคนอื่นมาลงก์ต้องช่วยเต็มที่ ตามประสาของคนบ้านนั้น. อันนี้คือธรรมะที่เห็นอยู่ในครอบครัว ตั้งแต่เล็กแต่น้อย จนกระทั่งมาเดิบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ก็นึกได้ว่า อ้อ เข้าประพฤติธรรม จึงอยู่กันด้วยความสุข ความสบายน.

สมัยก่อนนี้ ที่บ้านอาทมาไม่มีการพนัน ไม่มีเลย ถ้าจะมีการพนันก็ตอนสกุราณ์ เห็นเขาเล่นสะบักกัน ยิงสะบักกัน สกุราณ์นี้ ๓ วันเท่านั้น พ้นจากนั้นแล้วก็ไม่มีเล่นอะไรกัน. แต่เดียวันฝีเข้าไปแล้ว บ่อนการพนันเยอะเดียวันนี้ คนรุ่นเก่าตายหมด เด็กรุ่นใหม่มั่นรับอารยธรรมแแผนไห่ม เลยมันยุ่งกัน เดียวันนี้เกิดความทุกข์ ความเดือดร้อน. คนแต่ก่อนนี้เขามีเงิน ไม่ยุ่ง เข้าประพฤติธรรมอยู่กับฉันพื้นเมือง มีแต่ความสุขความสบายน. นี่คือธรรมะที่ได้พบได้เห็นติดมาในวิสัย.

แต่ท่อยาจะบอกอันหนึ่ง ที่เรียกว่ามืออิทธิพลเหนือใจใจ คือเมื่อเด็กๆ นั้น นอนกับแม่แก่ คือคุณยายนั้นเอง คุณยานี้มี ๒ คน คือยายใหญ่ ยายน้อย ยายใหญ่นะคือพี่ของยายตัว ซื้อยาหยาหยุ่น ยายของอาทมา呢 ซื้อยาหยุ่นอยู่บ้านเดียวกัน นอนแห่งเดียวกัน ยายสองคนนี้ อยู่ด้วยกันตลอดเวลา เวลาหนึ่งอาทมาเป็นหลานชาย คุณเดียวในครอบครัว. ยายหยาหยุ่นไม่มีหลานชาย ยายนั่นไม่มีหลานชายคนเดียว อาทมาต้องนอนตรงกลางชาย ก่อนนอนนี่ยายต้องให้กราบหม้อน ลักษณะเอี้ยว! เองกราบหม้อนหรือยัง เอ้า ต้องลูกขึ้นกราบหม้อน กราบอยู่แต่หม้อนนั้นแหลกรากบทุกคืน

ไม่รู้ว่ากราบอะไร กราบแต่หมอนนั่นนะก็กราบไป เพราะยายแกรู้เพียงเท่านั้น ต่อมาก็อมาบำบัดมาเรียนว่า อ้อ หมอนก็คือพระ สอนให้กราบพระก่อนนอน แต่ว่ายายแกเรียนน้อยก็สอนให้กราบทมอนเท่านั้น แต่ว่าการกราบทมอนมีอิทธิพลมีเช่น้อยทำให้ใจใจโน้มเอียงไปในทางคานสนา อาทมาไปเที่ยวเต็จเต็ร์ ไปเที่ยวกุฎีต่อไปเที่ยวเมืองที่มันยุ่ง มีอย่างมุขยะอย่างยะ กำลังล่อคนหนุ่มอยู่ แต่ความคิดที่จะเรเต้าไปมันไม่มี ที่จะไปบ่อนการพนันจะไปเที่ยวเสพพล ถ้าจะไปก็ดูหนังเท่านั้นแหละ แต่ไปดูໂປຣແກຣມในวันสุดท้ายนั้น ดูເງີນໆ ໄນໄປเที่ยวເຄລີໂຄລີມິຄຸນເພື່ອນຫັ້ວ້າ ໄນໄປກິນເຫຼັມາ ເພະເມາ ໂ ຄຽງແລ້ວ ມັນເມື່ອແລ້ວ ດັ່ງທີ່ເຄົ່າມາໃນຕອນເຫັ້ນ ອັນນີ້ມັນເກີດຈາກອ່າຍໃຈ? ເກີດຈາກນີ້ໃຈທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການອນນິມິສັງຈາກແມ່ແກ່ຄຸນຍາຍທ່ານເສົ່າມອ ເລາຈະນອນທ່ານກົມັກຈະເຄົ່ານິຫານແກ່ໆ ເຮືອງສຸວະນະໜ່າຍເຮືອງວຣນັດຕົ້ນ ເຮືອງຈຳປາສີຕັ້ນ ບາງຕອນຍົກກລອນມາວ່າໄຟຟັງເສີ່ຍດ້ວຍ. ໄນຮູ້ທັນສື່ອຫຮອກ ແຕ່ຈໍາກລອນແລະເລົາໃຫ້ຟັງໄດ້ ອະນຸມາຍ່ອງນັ້ນ ຕື່ນເຫັ້ນໄສບາຕົກໄປໄລດ້ວຍກັນ ວັນໄປວັດຍາຍົກພາໄປ ແລະບອກວ່ານີ້ວັດເຮາໃຫ້ຮູ້ວັດເຮາ ໃຫຍໍດີຄື້ອວັດ້ວຍ ແລ້ວກີ່ໄປກັນຍ່ອງນັ້ນ ຈົນກະທັນມາວັນເປັນສາມແນຣເປັນພຣະ ນິສັຍມັກໆໄນ້ເມື່ອຢືນເປັນການຄາສනາດ້ວຍອິທີພລ ຂອງຜູ້ເຜົ້າຜູ້ແກ່ ທີ່ເຄື່ອງຄວັດປົງບັດຕິປົງບັດຂອບ ຕາມທຳລັກພຣະຊຣມ ຄໍາສອນຂອງພຣະພຸທ່ອເຈົ້າຈຶ່ງມີວິຫຼາຍປົດປະຍາດວ້າຍດີ ຈົນກະທັນຖື່ນສັມຍັນນີ້ ๖๐ ປີແລ້ວ ມອງດູຕັ້ງເຄົງກົບນາຍໃຈ ເພຣະໄນ້ມີອ່າໄຣທີ່ຈະເຮີຍກວ່າຫົວໜ້າຍ ທີ່ຈະທໍາໃຫ້ຕ້ອງເດືອດຮ້ອນ ເລາຕາຍຈະຕ້ອງໄປກົດໃນນຽກຕາມທີ່ເຂົາວ່າອັນນັ້ນ ມັນໄມ້ມີ. ມອງເຫັນແລ້ວເຮົາທໍາແຕ່ຄວາມດີທໍາລິ່ງທີ່ເປັນປະໂຍ້ຍົນແກ່ຕຸນ ແກ່ໜ້າຕີ ຕາມສົມຄວາມຮູ້ນະເປັນຄວາມຫື່ນໃຈ.

ອັນນີ້ເປັນເຮືອງທີ່ເກີຍກັນປະວັດສົວຕົວ ນໍາມາເລົາໃຫ້ຢູ່າຄີໂຍມ ເພຣະຢູ່າຄີໂຍມອຍາກຈະຮູ້ ກີ່ເລືຍເລົາໃຫ້ຟັງ.

รวมຄວາມວ່າອາດມານີ້ ເກີດນີ້ວັນທີ ๑๑ ພຸດັກພຸດ ຫຸ້ນ ๑๔ ຄໍາ ເດືອນ ๖ ວັນພຸດທັບຕິ ປຶກນ ພ.ສ. ๒๕๕๔ ດັນເກີດປີເດືອງກັນຫລາຍຄນ ນັກເຮັນຮ່ວມມືນເກີດ

ปีเดียวกันหลายคน เขาไปเป็นใหญ่เป็นโต๊กมี เป็นผู้พิพากษา เป็นอาจารย์ใหญ่ เป็นรองไรต่าง ๆ แต่มาเป็นพระองค์เดียนักเรียนร่วมชั้น ๓๐ กว่าคน เป็นรองไร ยอด แต่มาเป็นพระองค์เดียว คือท่านบัญญา นี้เท่านั้น ก็สนับยใจภูมิใจอยู่แล้วก็ เด่าให้ญาติโยมฟังมาตั้งแต่ต้นจนบัดนี้ ก็สมควรแก่กาล แก่เวลา ชีวิตต่อไปนั้นยอม ดูอาจง ว่าจะไปอย่างไรอ้ายที่ผ่านมาไม่เงิน ก็นำมาเล่าให้เห็นให้ฟังกันในวันนี้. จะได้รู้ว่า คน ๆ หนึ่งเกิดมาแล้ว ทำอะไร มีชีวิตอยู่ด้วยอะไร เพื่ออะไรไร้ประโยชน์ เป็นอิหรือได้ทำอะไรให้รึว่าไว้ในโลกนั้น เพื่อจะได้เป็นการเตือนคนข้างหลัง เมื่อมอง เหยียบรอปไว้ให้คนอื่นเห็นแล้วคนอื่นเขาก็ได้เดินตามรอยนั้นต่อไป. ดังที่ได้กล่าว กับญาติโยมทั้งหลาย ก็สมควรแก่กาลแก่เวลา

ในที่สุด อาตามาขออ้างເອົາຄຸນພຣະຄຣີຕັນຕຣຍ ຄືພຣະພຸດ ພຣະຫຣມ ພຣະສົງໝົງ ຈົນມາตັງອູນໃຈຂອງญาติโยมທັງຫລາຍ ขอให้ญาติโยมທັງຫລາຍມີຈິປຣກອນ ດ້ວຍຄຸນຫຣມ ຄືຄວາມຊື່ອສັຕິ ຄວາມອດທນ ຄວາມຮູ້ຈັກນັບຈັບໃຈຕ້ວອງ ຄວາມ ເສີສະລະມີປັງປຸງຮູ້ແຈ້ງເຫັນຈິງ ໃນສິ່ງທັງຫລາຍตามທີ່ເປັນຈິງແລະຂອໃຫ້ພັນຈາກຄວາມ ທຸກໆໆຄວາມເດືອດຮ້ອນໃນຫຼັດນີ້ ຈຶກວັກນຸກທ່ານທຸກຄົນເຫຼຸ່ມ.

แม่ทัพโลก

ป้ารุกถ้าธรรมเนื่องในโอกาสส้ายครบ ๘๐ ปี

ญาติโยมหั้งหลาย ที่มาประชุมกันเพื่อฉลองความแก่ของหลวงพ่อ
หลวงพ่อแก่มาโดยลำดับ แต่วันนี้แก่ครบ ๘๐ ปีบวชรูณ์ ญาติโยมก็มี
ความปลาบปลื้มใจที่หลวงพ่อมีอายุมากได้ถึงขนาดนี้ ไม่ตาย ไม่เจ็บเลียในระหว่างนั้น
ได้ใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์ในการสร้างเสริมธรรมะให้แก่ประชาชนมาเป็นเวลานาน
ประมาณ ๕๐ ปีแล้ว และก็ยังจะพุดธรรมะต่อไป จนกว่าจะแตกหรือพูดไม่ได้
ญาติโยมที่ได้ฟังธรรมทางวิทยุบ้าง ทางโทรทัศน์บ้าง มาฟังเทศน์ที่วัดบ้าง
ฟังตามต่างจังหวัดที่ไปเทคโนโลยีบ้าง ก็มีความปลื้มอกปลื้มใจในการที่ได้ฟัง คนที่เคย
ได้ฟังวิทยุโทรทัศน์ไม่เห็นตัวจริง ก็อย่างจะเห็น เกล้าไปไหน คนก็ว่า ได้เห็นทาง
โทรทัศน์ได้ฟังแต่เสียงทางวิทยุ ไม่ได้เห็นตัวจริง

เดินทางกว่าตัวจริงมันไม่มีหรอกโยม มีแต่ตัวประกอบกันเข้าเป็นสังขาร
ให้ไปตามย่านชาของ การปูรุ่งแต่ง แล้วอาจจะถึงแก่ความแตกดับในเวลาเดือนหนึ่ง

ก็ได้ แต่ถ้ายังไม่แตกไปดับ ก็จะทำประโยชน์แก่พระศาสนาต่อไป เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ญาติโยมทั้งหลาย

ก่อนที่จะฟังอาทมาพูด อยากจะให้โโยมฟังเสียงห่านเจ้าคุณพุทธทาสห่านอัดเทปส่งมา เนื่องในวันเกิดของหลวงพ่อในวันนี้เพาะะนัน เรากำฟังเทปกันก่อน ฟังดูว่าห่านเจ้าคุณพุทธทาส ห่านพูดว่าอย่างไร อันนั้นเนื่องกับวันเกิดครั้งนี้ ญาติโยมตั้งใจฟัง

“เพื่อนสหธรรมมิก สพรหมจารี และห่านสาธุชน ผู้มีความสนใจในธรรมทั้งหลาย

กระผม อาทมาไม่สามารถจะมาร่วมสันนิบาตในงานนี้ได้ด้วยข้อห้ามห้องทางร่างกาย เดินทางไม่ได้ แต่ก็จะต้องขอมาโดยจิตใจ มาโดยเสียง และก็มาถวายของขวัญในฐานะของ “พุทธทาส” ซึ่งเป็นพี่ชายเด็กห่านปัญญา คือน้องชาย ถวายเป็นการอุปโลกจากผู้ที่เรียกว่า “พุทธทาส” ทั้งหลายด้วยมาเพื่อถวายของขวัญในโอกาสอันสำคัญยิ่งขาดของน้องชายคือมาถวายต่ำแห่งนี้ “เมทัฟโลก” เพื่อทำสังคมโลกกับโลกแห่งความเห็นแก่ตัว ซึ่งกำลังมีอยู่ในบัดนี้

เป็นเมทัฟของโลกฝ่ายพุทธบริษัท ทำสังคมกับมารร้ายแห่งโลกผู้มีความเห็นแก่ตัวในปัจจุบันนี้ เป็นเมทัฟของพระพุทธศาสนา ของพระพุทธเจ้าและของทุก ๆ ศาสนา

นี่คือของขวัญของถวายแด่น้องชายที่รักใคร่ที่สุดผู้ร่วมกิจการกันมาหลายสิบปีเต็มที่แล้ว แม้ไม่ได้มาร่วมงาน ขอให้ได้เข้าใจตามนี้

ຂອແຄລງຄວາມໃນໃຈຕ່ອໄປເອົກສັກທີ່ນອຍວ່າ ຄວາມເຫັນແກ່ຕັ້ງກໍາລັງ
ຄາຮງໂລກ ແລະຄຽມຢືນຢັ້ງໜີ້ໆ ໂດກໄກລ້ຄວາມວິນາຄເພວະຄວາມເຫັນແກ່ຕັ້ງ
ທຳນັກທີ່ໜ້າຍົກພົວຈະສັງເກດເຫັນໄດ້ ອາດມາຍາກຈະຫຼືແນະ ໂະຕ ຊົວ່າ

ເມື່ອໄລຍັ້ນໄໝມ້ຽງຈັກກຳນົດແຊີງ ກຳນົດແຊີງໄໝເປັນ ຍັງໄມ້ມີນົດແຊີງ
ຈະກິນແນະ ດັນໃນໂລກມົຈີໃຈເຍົກເຍັນກ່ຽວຢຸກທີ່ມີນົດແຊີງກິນ

ເມື່ອຄົນຍັງໄມ້ມີໄຟຟ້າໃຊ້ ໂດກທີ່ຍັງໄມ້ມີໄຟຟ້າໃຊ້ ຈິຕໃຈຂອງຄົນ
ສ່ວນໄສໄນ້ມີມືມົນຮ່າມເມື່ອນກັບຄົນຍຸກທີ່ມີໄຟຟ້າໃຊ້

ໃນຢຸກທີ່ໄມ້ມີຮອຍນີ້ໄມ້ມີເຮົອບິນ ດັນໄປໄປທີ່ຍັກນີ້ໃນທີ່ອໂຄຈາ
ມາກເມື່ອນເດືອນນີ້ ເດືອນນີ້ຄົນໄປເຖິງເລີ່ມສຸກສູນາສຽວລາສະເໜີ່
ມີລັກນະເປົ້າໂຄຈົມກາຫັນ ຜົນໄມ້ເຄີມໃນສັບທີ່ໄລກໄມ້ມີຮອຍນີ້
ແລະໄມ້ມີເຮົອບິນ

ເມື່ອສຶ່ງເຫຼຸ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ ມັນທຸກຍົດເວັບຄວາມວ່າ ດ້ວຍຄ່ານາຈຂອງຄວາມ
ເຫັນແກ່ຕັ້ງ ຜົນເປັນກີເລສ ເປັນອວິຈາ ໂດກກີໄກລ້ຄວາມວິນາຄເຫັນໄປທຸກທີ່
ເດືອນນີ້ປະຫວັດໃຫຍ່ສໍາຫຼວັບເຫັນແກ່ຕັ້ງ ໄກຈະໃຫ້ປະຫວັດໃຫຍ່ເພື່ອ
ເຫັນແກ່ຕັ້ງເທິ່ງໄກຣີໄດ້

ຂອດັ່ງຂ້ອງຮັບເກີຍຈົນເຫັນແກ່ຕັ້ງ ໃຫ້ເປັນທີ່ເຫັນໃຈກັນໃນບັດນີ້ວ່າ ມັນ
ເລວ້າຍສັກທ່າງໄຮ ຈົນຄົງກັບຕ້ອງມືກອງທັພໂລກ ສໍາຫຼວັບປະມາປະມາຄວາມ
ເຫັນແກ່ຕັ້ງສິ່ງມີຍຸ່ນໃນໂລກ ຂອທຳທີ່ໜ້າຍົກທີ່ໄດ້ ຖ້າ ລັກຜະນະ
ຂອງຄົນເຫັນແກ່ຕັ້ນນັ້ນເປັນອ່າງໃຈ

ຄົນເຫັນແກ່ຕັ້ມັນຫຼືເກີຍຈ ໄມ່ກໍາງານແຕ່ມັນຈະເຂົາພັນ ສົມຍ
ເດືກວັດອາຕມາຮູ້ສຶກດີມາກ ເດືກວັດຄົນໄທນເຫັນແກ່ຕັ້ມັນຫຼືເກີຍຈແລະ
ກົບປົນທີ່ກະລືບຕັ້ງຂອງເດືກວັດທັນໝົດ ຄົນເຫັນແກ່ຕັ້ມັນຫຼືເກີຍຈແຕ່ມັນ
ຈະເຂົາປະໄຍຫຼົນ

คนເທິ່ນແກ່ຕ້ວມນາເອເປຣຍບຖກອຍ່າງຖຸກປະກາກທີມນຈະເອ
ເປົຍໄດ້

คนເທິ່ນແກ່ຕ້ວມນອີຈາລັບຍາ ໄນອຍກໃຫ້ໄຄຣໄດ້ດີ

คนເທິ່ນແກ່ຕ້ວເຕີມໄປຕ້ວຍກລໂກສໍາຫວັນຫລອກສວງ ແລະພວ້ມ
ກັນນັ້ນກີຈອງຫອງພອງຂານ ຍາກຫຼູງຫາກ

คนເທິ່ນແກ່ຕ້ວນີ້ແຫຍໄຫ້ຄັນແທກກັນເມີນພວກໆ ເພື່ອປະໂຍ້ນ
ຂອງຕ້ວ

คนເທິ່ນແກ່ຕ້ວໄນມີຄວາມສາມັກດີ ຂວາງຄົນເທິ່ນແກ່ຕ້ວມາຮມກັນ
ສາມັກດີພັດນາປະໂຍ້ນອຍ່າງໄດ້ຍ່າງໜຶ່ງ ມັນໄມ້ໄຫວ ມັນໄມ້ມາ
ມັນຮານຍາກ ຂວາງຊັ່ງລອດຕຽມເສີຍຍັງຈ່າຍກວ່າ ເພະວ່າຄົນເທິ່ນແກ່ຕ້ວ
ນີ້ໄນ້ເທິ່ນແກ່ຕ້ວໄຣ ມັນເທິ່ນແຕ່ແກ່ຕ້ວ ໄນເທິ່ນແກ່ຄວາມຖຸກຕ້ອງ ໄນເທິ່ນ
ແກ່ເພື່ອນມານຸ່ຍ

ທີ່ຮ້າຍກຈົກຄົວ ຄົນເທິ່ນແກ່ຕ້ວນີ້ມັນຂອນຮວຍລັດ ຕາມຄຳພຸດຊອງ
ອັນຫພາລວ່າ “ຮວຍລັດ” ມັນທຳງານເໜື່ອໄທລີໂຄລຍ້ອຍນີ້ມັນຮວຍຫ້າ
ເພະຈະນີ້ນີ້ປະຮວຍລັດ ປລັນ ຈີ ເອເສື່ອໜ້າເຕີຍນັ້ນ ໃນໄກ່ເກີນທີ່ກີ່ຮວຍ
ນີ້ຄົນເທິ່ນແກ່ຕ້ວມັນຂອນຮວຍລັດ

ທັງໝົດນີ້ເປັນລັກໝະແໜພາຫະອົງຄົນທີ່ເທິ່ນແກ່ຕ້ວ ແລະກະຮະກໍາ
ແກ່ຕ້ວເອງ ແລະຄ່ອຍໆ ອອກໄປຄົງສັຄມ ທຳໄຫ້ສັຄມພລອຍເດືອດວັນ
ກີຂອໃຫ້ພິຈານາກັນອົກສັກຕອນທີ່ນີ້ຈ່າວ

ຄົນເທິ່ນແກ່ຕ້ວນີ້ແລະມັນສ້າງມລກວາງ ມລກວາງໃນໜຸ້ບັນ
ໃນປະເທດຫາດທີ່ອີນໂລກ ຄົນເທິ່ນແກ່ຕ້ວສ້າງມລກວາງເຖິງປົມໄຕ້ອງ
ອືນຍາຍກີເທິ່ນກັນອຸ່ນແລ້ວວ່າ ມລກວາງນີ້ມັນມາຈາກຄວາມເທິ່ນແກ່ຕ້ວຂອງ
ຄົນເທິ່ນແກ່ຕ້ວ

ความเห็นแก่ตัวมีมากเข้ามันก็เพิ่มอุบัติเหตุ อุบัติเหตุที่เลวร้าย ในท้องถนน ในเมืองสำคัญคงที่ไหนก็ตาม บรรดาอุบัติเหตุทั้งหลาย นักมาจากผู้ที่เห็นแก่ตัว บางที่เป็นนายทุนใหญ่เจ้าของกิจการ เห็นแก่ตัว ถูกจังก์เห็นแก่ตัว คนขับรถก็เห็นแก่ตัว คนชนของก็เห็นแก่ตัว ฝ่าโกรสให้เกิดอุบัติเหตุแล้วยังนาประการ เพราะความเห็นแก่ตัว

ที่นี่คนเห็นแก่ตัวทำลายธรรมชาติ ทำลายธรรมชาติไม่คิดถึง ประเทศไทย ไม่คิดถึงอะไรหมด ต้องการประโยชน์แล้วก็ทำลาย ธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือป่าไม้ถูกทำลายอย่างวินาศ ธรรมชาติทุกอย่างมันทำลาย แล้วมันยังทำลายลึกลงที่เราสร้างไว้ดีแล้ว ถนนหนทาง ที่อยู่หน่องคลองปิงที่เทสรังกันไว้ดีแล้ว มันทำลาย ริบ ฉ้อโงเงาไปเป็นของตัวเสียหมด

อีกทางหนึ่งคนเห็นแก่ตัว เห็นแก่ตัวที่ละนิติฯ ไปลองยาเสพติด แล้วก็ได้ติดยาเสพติด ซึ่งกำลังเป็นปัญหาโลกเดียวนี้ยาเสพติดเป็น ปัญหาโลก ให้ลิงมันทั่วเราะ ติดอบายมุข ดื่มน้ำเงา เที่ยวกางคืน ดูการเล่น อะไรตาม ติดอบายมุข เพราะความเห็นแก่ตัว ที่แสงไฟ ความเพลิดเพลินให้แก่ตัวอย่างโน้ะเลา

ที่นี่ก็ถึงความเลวร้าย คือว่าคนเห็นแก่ตัว มันได้เป็นโรคเลวาราม เหตุการณ์ที่สุนัขก็ไม่เป็น แต่คนเห็นแก่ตัวมันเอามาเป็น โรคเอดส์ ที่ กำลังเป็นปัญหาทั่วโลกก็ตี โรคก่อนหน้านี้ โรคซิฟิลิต โภโนเรียก็ตี ที่ หมกมันไม่เป็น คนเห็นแก่ตัวมันก็เอามาเป็น สรุปคาม่าว่า คนเห็น แก่ตัวต้องเป็นโรคที่แม้แต่สุนัขก็ไม่เป็น ให้ลิงมันทั่วเราะ แล้วก็เป็น อย่างโน้ะ

เมื่อเห็นแก่ตัวหนักเข้า ๆ มันก็หลงทาง ทำอะไรไม่ถูกก็หลงทาง

ມີອາກະນຸ້ມ່ວນນັ້ນ ໄປອ່ຍໂຮງພຍາກລັນນັ້ນ ດັນນັກຖຸກຄນໃນໂຮງພຍາກລັນ
ນ້າໄທນົກຕາມ ຈຸດຕັ້ງຕັ້ນຂອງມັນກີເຫັນແກ່ຕົວ ຖ້າ ຈົນທຳລາງທາງ
ອອກໄໝຖຸກ ເລີຍເມື່ອນັ້ນ

ທ່ຽວວ່າຄົນເຫັນແກ່ຕົວມັນທຳລາງທາງ ຫ້າດສ່າລຸກ ຊ່າເມື່ອ ຊ່າພ່ອ¹
ຊ່າແມ່ ຜ້າຕົວເອງຕາຍຕາມໄປເລີຍ ນີ້ຄວາມເຫັນແກ່ຕົວ ມັນຄື່ນກັບຊ່າ
ຕົວເອງຕາຍຕາມໄປ .

ຄວາມເຄົວ້າຍກຳລັງຈະບັດທ້າໂລກ ດັນມັ້ນມີກີເຫັນແກ່ຕົວ ດັນຍາກລຸນ
ກີເຫັນແກ່ຕົວ ເສຣະວູກີເຫັນແກ່ຕົວ ດັນຂອາກນົກເຫັນແກ່ຕົວນາຍຈັງກີເຫັນ
ແກ່ຕົວ ລູກຈັງກີເຫັນແກ່ຕົວ ກຳລັງເປັນປັນຍາທະຫວ່າງນາຍຈັງ ລູກຈັງ
ເປັນປັນຍາຂອງປະເທດທ້າໂລກ ນີ້ເຮີຍກ່າວມັນຈະໄຟມືອຂໍໄວເຫຼືອ

ເມື່ອຄຽນກາຈາຍເກີດເຫັນແກ່ຕົວ ກີກຳທ່ານານທຳລັງລູກຄື່ນຍົກທ່ານາ
ບະໜັດນັກເຮີຍນ ທ່ານານທຳລັງຜູ້ປັກຄວົງຂອງນັກເຮີຍນ

ເມື່ອທົມອເຫັນແກ່ຕົວ ກີກຳທ່ານານທຳລັງຄົນເຈັນໄ້ ຄິດດູເຂາເນອະ

ເມື່ອຕຸລາການເຫັນແກ່ຕົວ ກີກຳທ່ານານທຳລັງຈຳເລີຍ

ເມື່ອນັກນາຫຬ ພຣະແນວ ເຫັນແກ່ຕົວ ກີກຳທ່ານານທຳລັງທາຍກ ທ່າຍກ
ອຍຢ່າງທີ່ເຫັນ ທ້າ ກັນອ່າຍຸທ້າໄປ

ດັ່ງຍື່ຜົສາງຫວາດເຫັນແກ່ຕົວ ຍຶງຈະຢູ່ກັນໃຫຍ່ ມັນກິນສິນນິພຣີ
ດັ່ງເກີດມີພຣະເຈົາກິນສິນນິເຫັນມາອີກສໍາກາຍລະກີຢູ່ໃຫຍ່ທີ່ນີ້ກົມດເລຍ
ອ້ອນວວນພຣະເຈົາຜູ້ເຫັນແກ່ຕົວ ໄນມີທາງຈະສໍາເຮົາ

ນີ້ເຮີຍໄດ້ວ່າ ຄວາມເຫັນແກ່ຕົວ ເຕີມໄປດ້ວຍປັນຍາ ເພຣະມີ
ລັກໝະແດັ່ງກ່າວແລ້ວ ໂຄນີກຳລັວນາຄ ເພຣະນິຍມຄວາມເຫັນແກ່ຕົວ
ນິຍມປັຈຈີຍ ເຄື່ອງສ່ວຍງາມ ເອົ້ວດວ່ອຍ ສຸກຸສຸນານ ສ່ວຍງາມ ສໍາຫວັນ
ນໍາເຮອນປ່າຊຸງຄວາມເຫັນແກ່ຕົວ ເອເຄື່ອງຈັກຮອດສາທກຣມມາພລິຕ ທ່າ

ແລ້ວໂມເຈດາອຍ່າງເກີ່ມທຸລຸດ ຂໍຢືນໄດ້ທຸມດ

ເຫັນອ່ອງກິລະສນີ້ຂາຍທຸມດໄດ້ທຸມດ ດາວໜົ້ວທຸມດ ເຊິ່ງມາເກີ່ມທຸລຸດ
ໄມ້ເຈດາໃສ້ຄຸນຍາຍທີ່ເຫັນຍົກຕູ້ເຍັນກີ່ໄດ້ ນັບປະສາວໄຮກັບຄຸນ
ທຸກໆໄປເຂົ້ອຂອງຊາວມາສັນຍົບໄມ້ໄດ້ ມັນເທັນແກ່ຕ້ວ່າ ແລ້ວອອກອຸນາຍ
ທີ່ຈະລັງກວະເປົ້າຄານອື່ນດ້ວຍກວະເປົ້າ ແລ້ວອອກອຸນາຍ
ກີ່ເພີ່ມເຊີ້ ເພຣະວ່າຂອງຫລອກລວງເພື່ອໃຫ້ຫລົງກິລະສ ເທັນແກ່ຕ້ວມັນມາກັ້ນ
ໃນໂລກ ຄຸນໃນໂລກກີ່ເທັນແກ່ຕ້ວມັນມາກັ້ນ ໂລົງກີ່ຈະຖື່ງຄວາມວິນາຄ ເພຣະ
ຄວາມເທັນແກ່ຕ້ວ່າ

ໄດ້ລັກຂະນະຕ່າງໆ ດັ່ງທີ່ກ່າວມາແລ້ວ ຂໍອິຫ້ເຮົາປະກາສສົງຄຣາມ
ກັບຄວາມເທັນແກ່ຕ້ວ່າໃນໂລກ ຕັ້ງກອງກັ້ວໂລກ ສໍາຫວັບກໍາສົງຄຣາມກັບໂລກ
ແກ່ຄວາມເທັນແກ່ຕ້ວ່າ ຕ້ອງຮະດມກັນເປັນກວະເປົ້າໃຫຍ່ຮະດມກໍາລັງຂອງທຸກໆ
ຄາສານາ ມາຮ່ວມມືອັກນຳກໍາຈັດຄວາມເທັນແກ່ຕ້ວ່າ

ເມື່ອມີຄວາມສ້າເວົງໃນເຮືອນີ້ ເກີດຄວາມໄມ້ເທັນແກ່ຕ້ວ້ານັ້ນແລ້ວ
ກົຈະມີຜລຕຽບກັນຂ້າມ ທັ້ງປະຫານທຸກຄົນໄມ້ເທັນແກ່ຕ້ວ່າ ຂອພຸດກອນວ່າ
ກີ່ໄມ້ມີໄຄຮັ້ງຄຸນໃຫ້ເລືອກຜູ້ແທນແລະໄມ້ມີໄຄຮມວັນຈັງເລືອກຜູ້ແທນ
ນັ້ນຍໍາມັນທຸມດໄປເທົ່າໄຣ ເມື່ອຄຸນໄມ້ເທັນແກ່ຕ້ວມັນກີ່ໄມ້ມີຜິດທາງ
ອາຊຸກຮຽມມີຕໍ່າ ເກີດຂຶ້ນ ແມ່ແຕ່ຄວາມແພ່ງມັນຈະໄມ້ເກີດຄົດທັງກຳ
ແພ່ງແລະອາຍຸ

ຕ້າຄານມັນໄມ້ເທັນແກ່ຕ້ວ່າ ໄນມີໄຄຮັ້ງ ໄນມີໄຄຮົມໂຍ ໄນມີໄຄຮິດ
ໃນກາມ ໄນມີໄຄຮລອກຄຸນ ໄນມີໄຄຮດີມັກີ້ແນກ ໄນມີໄຄຮາຕີລັບອ່າຫນ
ໄມ້ມີຄຸນເສີຍຄືລ໌ຮຽມຈົວຍໍຮຽມຂ້ອໃຫນ ມັນກີ່ເຕີມໄປດ້ວຍສັນຕິລຸ່າ
ສັນຕິກັກ

ິນເຫດຂອ້ອໃຫ້ສັນໃຈເປັນພິເຄະເນວ່າ ຖ້າໄມ້ມີຄວາມເທັນແກ່ຕ້ວ້າແລ້ວ

ไม่มีความลับหากยุ่งยาก ไม่มีปัญหาอะไร เอกภูมายไปทั้งทะเล
ให้หมด เลิกต่อรอง เลิกคุก เลิกตะราง เลิกศอก เลิกโรงยาบาลน้ำได้
ถ้าทุกคนมันไม่เห็นแก่ตัว

ถ้าทุกคนเห็นแก่ตัว มันก็จะมีอย่างที่ว่ามาแล้ว สร้างคุกตะราง
ห่างไกลไม่พอ ตัวร่วงเท่าไรก็ไม่พอ ศาลสิทธิชาร์มเท่าไรก็ไม่พอ
โรงยาบาลน้ำเท่าไรมันก็ไม่พอ เพราะมันมีความเห็นแก่ตัวแล้วมันก็
สร้างขึ้น ๆ ขอให้มาคิดนึกถึงเรื่องนี้

อาทิตย์มาเดียร้านเรื่องที่รู้สึกประหลาดใจไว้ได้ไม่ถึงว่าเหล่าเจ้า
ศาสตราในประเทศไทย ร่วมสมัยกับพระพุทธเจ้า เป็นศาสตราจารย์ใหญ่
มีลูกศิษย์ใบฎามว่า “ห่านอาจารย์ การบุกครองที่ดีที่สุด วิเศษ
ประเสริฐที่สุดนั้นคือการบุกครองอย่างไร” อาจารย์เหล่าจือตอบว่า
“การบุกครองที่ไม่ต้องมีการบุกครอง” ทำให้ลูกศิษย์คนนั้นเห็น
อาจารย์ต้อนหน้า ๆ บอก อย่างนี้ พุดกันไม่รู้เรื่อง เลิกกันไม่ต้องพูดกัน

แต่เดียวเน้อตามลังเกตเห็นว่า เป็นคำพูดที่ประเสริฐที่วิเศษ
ถูกต้องที่สุด มันมีการบุกครองที่ไม่ต้องมีการบุกครองคือ เมื่อ
ประชาชนทุกคนไม่เห็นแก่ตัว ไม่มีอาชญากรรมอาชญากรใด ๆ ทึ้ง
ทางแห่ง ทางอาญา ก็ไม่ต้องมีการบุกครองคนทุกคนไม่เห็นแก่ตัว
การบุกครองนั้นไม่ต้องมีการบุกครอง

ไม่มีการจับไครมาลงโทษ ไม่ต้องมีการคุยเส่าดู ผู้จับชื่อมาย
จับใจ จับอะไรต่าง ๆ ไม่ต้องมีการบุกครอง ไม่ต้องมีต่อรอง ไม่ต้อง
มีศอก ไม่ต้องมีอะไร เนื่องจากคนมันไม่เห็นแก่ตัว

เมื่อทุกคนมีความไม่เห็นแก่ตัวแล้ว การบุกครองชนิดที่ไม่ต้อง
มีการบุกครองมันก็เกิดขึ้น มีความสงบยืนยัน เป็นสันติสุข สันติภาพ

ลักษณะอย่างนี้ ลักษณะอย่างนี้ แม้แต่ในวันดูเดิม ขอเรียกภาระอย่างนี้ว่า “แผ่นดินเพชร” เช้าพุตักันแต่แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง เราขอเสนอแผ่นดินเพชร ยิ่งไปกว่าทอง เมื่อประชาชนทั้งหลายไม่เห็นแก่ตัว มันก็เป็นแผ่นดินเพชร เนื่องจากแผ่นดินทองไปเสียอีก

แผ่นดินเพชรสร้างด้วยแผ่นดินทอง แผ่นดินทองสร้างด้วยแผ่นดินธรรม แผ่นดินธรรมสร้างด้วยแผ่นดินไทย ให้คืออิสระไม่เป็นทาสของกิเลส ตัณหา ยาเสพติด อะไร แผ่นดินไทย แล้วก็สร้างแผ่นดินธรรม แล้วก็สร้างแผ่นดินทอง แล้วก็สร้างแผ่นดินเพชรสำเร็จ ทุกคนไม่เห็นแก่ตัว หากซุกการทายาทยอดตามาได้ ถ้าเราทำจัด ความเห็นแก่ตัวออกไปเสียได้แผ่นดินเพชรก็จะเกิดขึ้นมา

นี่แหล่ะเรียกว่า ถึงเวลาแล้วที่จะต้องช่วยกันต่อสู้กับจัดความเห็นแก่ตัว จะเรียกว่า ผู้ร้าย ชาตาน พฤกษ์ อะไรก็เรียกว่าชื่น สุดยอดทั้งนั้น ความเห็นแก่ตัว ต้องชัดออกไป

ผมมาไม่ได้โดยตัวก็ขอสงเสียง สองจิตใจ สองความประஸงค์ มาก็ยังน้องชายที่รักคือท่านปัญญา ขอแต่งตั้งท่านให้เป็นแม่ทัพโลก เพื่อทำสิ่งความโลก โลกระหว่างโลกของความเห็นแก่ตัวกับความไม่เห็นแก่ตัว ขออ้อนวอนให้รับหน้าที่อันนี้ โดยความประกรณาของพากที่เป็น “พุทธทาส” ทุกคน

พุทธทาสมีหล่ายทมีหล่ายแสนคน อุบลอกนเป็นน้ำเสียง เดียวกันน่า ขอถวายหน้าที่อันนี้แก่น้องท่านปัญญา เป็นแม่ทัพโลก เพื่อจะทำสิ่งความโลก กับโลกที่มันเห็นแก่ตัวให้กล้ายเป็นโลกที่ไม่มีความเห็นแก่ตัว เป็นโลกของพระพุทธศาสนา และของทุกๆ ศาสนา มีความสงบเยือกเย็น ในความหมายแห่งพระนิพพาน จนเรียกว่ามันมี

“ແຜ່ນດິນເພີ່ງ” ເກີດຂຶ້ນມາ ມີຄວາມເຍືອກເຍື່ນ ເຢັນອາກເຍື່ນໃຈ
ເຢັນທຸກຍ່າງເຢັນທຸກປະກາກ ໃນຄວາມທ່າຍແກ່ພຣະນິພພານ ນີ້ເປັນ
ແຜ່ນດິນເພີ່ງ

ຂັ້ນນີ້ໄມ້ຕ້ອງຄໍານິວຈະຫະຫວີໄມ້ຫະນະ ແຕ່ແນ່ໃຈວ່າຕ້ອງເຫັນນະ
ໄທຈຳໄດ້ ເຮົາຈີ່ຂອງຄວາຍທັນທີສູງສຸດ ແມ່ທັພໂລກ ທຳສົງຄຣາມໂລກ ເພື່ອ
ຫະນະໂລກແກ່ຄວາມເຫັນແກ່ຕັ້ງ ນີ້ໄມ້ໄດ້ມາດ້ວຍຕົນແອງ ແຕ່ມາດ້ວຍຈິຕີໃຈ
ທັ້ນໜົດ ມາດ້ວຍເສີ່ຍ ມາດ້ວຍຫລັກສູານກາຮ່ອຮັວງ ອຍ່າຍທີ່ກໍາລັງພຸດຍຸນື່ງ
ຂອ້າຜູ້ທີ່ມີຄວາມເຫັນດ້ວຍທຸກຄົນຈະແສດງອນຸມື່ນທານສາຫຼຸກຮາກແລະໄໝ
ກັນໃຫ້ຄົງທີ່ສຸດເດີດ

ພົມຊອຈົບຂອງໜັງກວັງກາຮແຕ່ງຕົ້ນໃຫ້ເປັນແມ່ທັພໂລກແດ່ນອ່ອງຮາຍເຊິ່ງ
ເປັນຜູ້ສຸດທີ່ຮັກ ທຳການເພື່ອພຣະຄາສນາມາຫລາຍສົບປັປັລັງ ມາຮົງສຸດຍອດ
ແລະຂອແຕ່ງຕົ້ນໃຫ້ເປັນແມ່ທັພຂອງໂລກ ທຳສົງຄຣາມໂລກຕ່ອງສູ້ກັນຮະຫວ່າງ
ໂລກຂອງຜູ້ເຫັນແກ່ຕັ້ງກັນໂລກຂອງຜູ້ໄໝເຫັນແກ່ຕັ້ງຂອງຍຸດືອຂອງໜັງກວັງ ຂອ້າໃຫ້
ທຸກຄົນອຸນຸມື່ນທານສາຫຼຸກຮາກ ໄໝ ແນ້ວຍຸນີໃຈກີ່ໄດ້ ໄມ້ຕ້ອງອົກເສີ່ຍກີ່ໄດ້

ສາຫຼຸ ສາຫຼຸ ສາຫຼຸ

ຢູ່ຖິໂຍມໄດ້ຝັ້ງສາທີ່ສ່າມາຈາກທ່ານພຸທ້ທາສ ສິ່ງເປັນເສີມອົນທຶນພີ່ຫຍາຍຂອງ
ອາຕົມາ ພັ້ນແລ້ວໂມຮູ້ສຶກອ່າງໄກ ຮູ້ສຶກໃນຈີ່ຈອຍ່າງໄຣອາຕົມາຝັ້ງແລ້ວຕົ້ນເຕັ້ນ ຕົ້ນຕົ້ນໃຈ
ພຸດຂະໄວໄມ່ຄ່ອຍອອກ ທ່ານພຸດມາຈາກຕົວໃຈທີ່ແກ່ຈິງ ເປັນດວງໃຈທີ່ເປັນພຸທ້ທາສ ຄື່ອ
ເປັນທາສພຣະພຸທ້ເຈົ້າ

ທ່ານເປັນທາສພຣະພຸທ້ເຈົ້າມາເປັນເວລາ ៥០-៦០ ປີແລ້ວອາຕົມາກີ່ໄປ່ວ່າມວ
ຄວາມເປັນທາສຂອງພຣະພຸທ້ເຈົ້າ ໃນຫຼາຍແມ່ນນອນໜ້າ ທ່ານເປັນພີ່ຫຍາຍ ພີ່ຫຍາຍໂດຍຮຽມ
ເປັນນອນໜ້າຍກີ່ໂດຍຮຽມ

เราทำงานร่วมกัน แม้จะอยู่ไกลกันก็เหมือนกับอยู่ใกล้ใจเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน คือใจที่มอบถวายพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัมมา มีความมุ่งมั่น อย่างแน่นใน การที่จะทำงานเพื่อพระศาสนา เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ มหาชน โดยไม่ต้องคิดถึงอะไร ทำงานเพื่อให้ไม่ได้ทำงานเพื่อจะเอาอะไร คิดอยู่ อย่างเดียวว่า ชีวิตนี้เป็นสิ่งที่เกิดมาเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย

เมื่อได้รู้จักพระพุทธเจ้า รู้จักพระธรรม พระสัมมาอย่างถูกต้องแล้ว ดวงจิตที่เป็น “พุทธาสา” ก็เกิดขึ้นในใจ ยอมรับถวายถือครองตรัย คือพระพุทธ พระธรรม พระสัมมา ใจทำงานเพื่อพระศาสนา ไม่ละเลยไม่เพิกเฉย ทำงานโดยไม่หวังอะไรตอบแทน ไม่หวังคำเยินยอด ไม่หวังคำสรรเสริญจากใคร ๆ ไม่หวังลาภ ไม่หวังยศ อะไรแม้แต่น้อย มีความคิดอย่างเดียวว่า ทำงานเพื่อให้ ไม่ได้ทำงานเพื่อจะเอาอะไรจากใคร

แต่ว่าพระอานาจแห่งการให้ มันยังได จึงเตียนหนังสือไว้ “ยังให้ ยังได้” ยังเรให้ก็ยังได้ คนที่ให้ได้นั้นคือคนที่ให้ไม่เอา ถ้าให้จะเอามันไม่ได้ ได้ก็เหมือน ไม่ได้ ได้มันน้อยไปได้ไม่สมใจ ได้ไม่สมอย่าง จึงเหมือนกับไม่ได้ แต่ถ้าเราทำงาน เพื่อให้ โดยไม่เอาอะไร ได้มากก็เหมือนกับว่าไม่ได้ ไม่ได้ยินดีในสิ่งที่ได้ ไม่เพลิด เพลินมากในสิ่งนั้น มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะการทำดี ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์เป็น ความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย แล้วก็ได้อะไรมา

เช่นว่าได้สมณศักดิ์ ไม่เคยคิด ไม่เคยหวังว่าจะได้ เพราะว่าไม่ได้อยู่ใน วงการอะไรของคณะสงฆ์ แต่ทำงานเพื่อพระพุทธเจ้าทำงานเพื่อพระธรรมทำงาน เพื่ออริยสัจขของพระพุทธเจ้า ผู้หลักผู้ใหญ่ก็ทันไม่ได้เลยต้องให้ แล้วนาน ๆ จึงจะได้อึกที่ ได้เป็น “พระบัญญาณนั่นหมูนี” ออย ๑๐ ปีกว่าปี จึงได้เป็น “พระ ราชนั่นหมูนี” เป็นอยู่อึก ๑๐ กว่าปี จึงได้เลื่อนเป็น “พระเทพวิสุทธิเมธี” นี่คือ การได้ที่ไม่หวานหวาน ไม่แสวงหา ไม่ได้ประจบประแจงผู้หลักผู้ใหญ่เพื่อจะให้ได้อะไร

หลวงพ่อไม่ได้ไปทางผู้หลักผู้ใหญ่ เพราะไปทางพระพุทธเจ้าก็พอแล้ว ไปทางพระธรรมก็พอแล้ว ไปทางพระสังฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าโดยน้าใจก็พอแล้ว ผู้อื่นนั้นเป็นผู้ต่าต้อย แต่ลึกลงสุดของชีวิตก็คือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสังฆ์ ต้องน้อมจิตไปคิดถึงพระรัตนตรัย ทำอะไรไร้ก็ทำเพื่อพระพุทธ ทำเพื่อพระธรรม ทำเพื่อพระสังฆ์ ไม่ได้ทำเพื่อตัวเอง

ท่านเจ้าคุณพุทธทาส ซึ่งเป็นเหมือนพี่ชาย ท่านก็บอกกว่าต้องเกศน์เพื่อทำลายตัวตน เมื่อวันที่ ๕ เมษายนนี้ไปเยี่ยมท่าน พ่อนัลงท่านก็พูดว่า ต้องเกศน์ เรื่องการไม่เห็นแก่ตัวให้พ้นก เกศน์ให้มาก เพราะคนเวลาโน้มีความเห็นแก่ตัวกัน เหลือเกิน ความทุกข์ความเดือดร้อนในสังคมไม่ได้เกิดมาจากอะไร แต่เกิดมาจากการ ความเห็นแก่ตัว เพราะฉะนั้น เราจะต้องต่อสู้ทำลายความเห็นแก่ตัวให้น้อยลงไป ให้มากที่สุดที่จะมากได้

อาทมาภารีรับโนanya นี่มา ก็เกศน์อยู่ ความจริงก็เกศน์แนวโน้มพระเกศน์ แนวเดียวกันกับท่านเจ้าคุณพุทธทาส วันนี้ท่านตั้งให้เป็นแม่ทัพเสียแล้ว ไม่ใช่ แม่ทัพธรรมด้า เป็น “แม่ทัพโลก” เลยทีเดียว เป็นแม่ทัพโลกที่จะต่อสู้กับชาติคึก คือความชั่วร้ายทั้งหลายอันมีความเห็นแก่ตัวเป็นต้น ก็เป็นความหนักใจใน ตัวแทนที่ได้รับ แต่ก็ไม่หนักใจที่จะทำ เพราะว่าทำอยู่แล้ว ปฏิบัติมาตั้งนานแล้ว จนกระทั่งวันนี้เป็นวันครบรอบวันเกิดครู ๘๐ ปี

อายุมีถึง ๘๐ ก็เรียกว่า แก่ ๘๐ ปี คณะศิษยานุศิษย์เข้าก็จะลงกัน ฉลองความแก่ ความแก่ที่มีฐานะที่เป็นประโยชน์เป็นความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลาย ไม่ใช่แก่เปล่า ไม่ใช่แก่แคดแก่ลม หรือแก่ตามเรื่องตามธรรมชาติ แต่เป็นความแก่ ที่เป็นสาระเป็นแก่นเป็นสาร คนอื่นเข้าเห็นว่าเป็นประโยชน์ว่าทำสิ่งที่ดีมีคุณค่า เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ เป็นประโยชน์แก่ประชาชน จึงได้มีการฉลองความ แก่กัน

ໃນການຄລອງຄົງນີ້ ອາຕມາເຄຍໆ ຄືອຍຸເໝຍໆ ໄນແສດງຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ ອະໄຮກັ້ນນັ້ນ ແຕ່ວ່າຄະນະກຣມກຣມອັນເມື່ອກຳໄຟພຣະ ຜ່າຍຫາວັນນາ ຜ່າຍພຣະໃນວັດກົມມີທ່ານພຣມທາພລ ລອງເຈົ້າອາກວສເປັນປຣະຫານ ແລ້ວກີ່ໄປນິມນີ້ພຣະສຸມເຮົບຕີ ວັດມທາຫາຕຸ ເລັກະນະຈັງຫວັດພຣະນຄ ມາຮ່ວມເປັນກຣມກຣມດ້ວຍເປັນປຣະຫານດ້ວຍ ຜ່າຍຄຖທ້ສົກ ກົມຄຸນສູງຄູ ດຣມສັກດີ ມາເປັນປຣະຫານ ໃນການເປີດຈານເມື່ອວານນີ້ ຄະນະຄີ່ຍົກມີ ຄຸນພົດລ ເສຣິມຄີຣິມຄລ ຮ້ານພາຕ້າ ຄຸນໂອສດ ເລຂະກຸລ ຜຶ່ງເປັນທມອແລ້ວ ຄອນນີ້ ອົກຫລາຍຄົນດ້ວຍກັນ ຜຶ່ງໄມ່ຕ້ອງນອກນາມ

ຄວາມຈົງທ່ານເຫຼັນທ່ານກີ່ໄມ່ຕ້ອງກາເອາຊື່ເອາເສີຍໄມ່ຕ້ອງກາເອາ ເກີຍຕີອະໄຮກັ້ນນັ້ນ ແຕ່ທ່າດ້ວຍນີ້ໄຈ ທີ່ມີຄວາມຮັກມີຄວາມເຄາຟໃນຫຣມະ ໄນໃຊ້ຮັກ ຕ້າທ່ານປັງຄູນນະທະ ແຕ່ວ່າຮັກຫຣມະທີ່ໂຍ້ໃນຈິຕິຈິຂອງທ່ານປັງຄູ ເຫັນວ່າຫຣມະ ເປັນສິ່ງທີ່ເປັນປຣະໂຍ່ນ ເປັນຄຸນເປັນຄ່າແກ່ເຊີຕ ແກ່ປະເທດ່າທ່ານເຫຼັນໄດ້ ມານວ່າ ມາເຮີຍໃນວັດຫລປຣະຫານຮັງສຖາງງົງ ໄດ້ຮັບຫຣມະເຂາໄປປະພຸດປົງປົນຕີ ສ້າງເນື້ອສ້າງຕ້າ ກົມຄວາມສຸຂມີຄວາມກ້າວໜ້າ ຕາມສົມຄວາມແກ່ງຽນະ ເມື່ອນີກຄົງ ພຣະຫຣມ ກົນກວ່າໄຄຣໃຫ້ພຣະຫຣມແກ່ເຮົາ ເຮົກຕ້ອນບູ້ຜູ້ນັ້ນ

ມີຜູ້ໄປກາມທ່ານພຣະວານທີ່ວ່າຈະບູ້ພຣະຫຣມນີ້ ຈະບູ້ທີ່ຕຽງໃຫນ ພຣະ ວານທີ່ວ່າ ໃໄລ ບູ້ຄານທີ່ໃຫ້ຫຣມະແກ່ທ່ານນັ້ນແລະ ທ່ານໄດ້ຮັບຫຣມະຈາກໃຄຣ ທ່ານ ຜູ້ນັ້ນວ່າຄົງແຮກກີ່ໄດ້ຮັບຈາກພຣະສາວົບຸຕຣ ກົມພຣະສາວົບຸຕຣນັ້ນແລະ ເປັນບຸຄລທີ່ ຄວບມູ້ ເປັນປູ້ນີ້ຍຸດບຸຄລ ທ່ານຄວາມຫຼັກໄກລ້ ຄວາກຈາບໄຫວ້ ຄວາຄ່າຍທອດຄວາມມາມ ຄວາມດີຈາກທ່ານຜູ້ນັ້ນ ເຄມາໄສໄວໃນຈິຕິຈິຂອງທຸນ

ສ້າງເຮົາໄດ້ຮັບຄ່າຍທອດຫຣມະຈາກຜູ້ໄດ້ ເຮົກເຄາຟຜູ້ນັ້ນເພຣະວ່າກາເຄາຟ ນັ້ນກີ່ເປັນຫຣມະ ເປັນກາວປົງປົນຕີຫຣມອຢ່າງທີ່ນີ້ເໝືອນກັນ ຜູ້ທີ່ເຄຍນວ່າເຄຍເຮີຍນ ມີຄວາມສ້ານີກໃນເຮືອຫຣມະສ້ານີກໃນເຮືອຜູ້ໄທ້ ສ້ານີກຄົງສການທີ່ຄືວັດຫລປຣະຫານ ຮັງສຖາງງົງ ຈຶ່ງຄິດວ່າວັນທີ່ຈະຕ້ອງຕອນແກ່ນໄທຄົນໄດ້ຮູ້ໄດ້ເຫັນເປັນປຣະຈັກ່ແກ່ໃຈ

มันอยู่ในใจ คนก็ไม่รู้ไม่เห็นแต่แสดงออกมาด้วยการกระทำจึงได้มาประชุมกัน ประชุมกันแล้วประชุมกันอีก ประชุมกันหลายครั้งหลายหน ถ้าเดียงกันในเรื่องว่าจะทำอย่างนั้น จะทำอย่างนี้ ต้องถูกเดียงกัน ตกลงกันเป็นมติอย่างไร ก็ตามอย่างนั้นเป็นเรื่องที่ควรภูมิใจ อาتمมาไม่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง ทำอะไรรักษาไปตามชอบชอบใจ ในสิ่งที่เห็นว่าเป็นประโยชน์

บางเรื่องอาتمาก็ไม่ค่อยจะชอบเท่าใด เช่น พิธีกรรมมากนี้ไม่ค่อยชอบแต่ว่าก็ต้องให้ทำ เพราะเป็นการกระทำด้วยน้ำใจที่มีความรักมีความเคราะห์ต่อผู้ให้ธรรมะ ก็เลยให้ทำด้วยความพอใจ

บางเรื่องเช่นไม่ให้รักษาในวัดนี้ ในใจอาتمาก็นึกว่ามันจะไม่สะดวกแกญาติโยม แต่ว่าคนมามาก ให้รักษามาก็ไม่มีที่จะเดินรถจอดเต็มไปหมด คนๆ หนึ่งมารถคันหนึ่ง หรือสองคนมารถคันหนึ่ง เหมือนวันอาทิตย์ โยมก็จะเดินลับๆ กัน นั่งลับๆ กันแล้วรักก็ถอยไปปะอยมา เสียงดัง ทำให้เกิดเป็นปัญหา เลยก็ต้องยอม

แต่ญาติโยมที่มาบางคนก็ไม่สบายใจ มีพระรูปหนึ่งกระซิบบอกนี้อ่านนี้ว่า ผุดต้องเดินมาจากการเรียน เดินถือพานธนบัตรที่ทำเป็นดอกบัวสายๆ เดินถือมาลงแล้วก็มีโยมสองคนจะมาทำบุญคณาและสอนศาสนา ให้ไม่ให้เข้าวัดโดยก็ซักจะชุนๆ เลยกันไปเสีย บอกว่าไม่เป็นไร กวันหลังก็ได้ วันหลังมีดีฟรี ไม่ได้โยมแก้แก่ แกเดินไปเท่า ความจริงก็มีรถบันอยู่แต่เวลาท่านไม่รู้

กับอกรว่าต้องขอโทษ มันเป็นระเบียบที่ตั้งขึ้นเพื่อความเรียบร้อย เพื่อความสวยงาม เพื่อความสงบเงียบ เพราะในการทำงานครัวนี้มีความมุ่งหมายอยู่ที่วัดสะอาดอยู่ มีความสร้างทางธรรม มีความสงบทางด้านจิตใจ ให้โยมที่มาในงานนี้ได้มีความสงบใจ ได้มีความสะอาดทางใจ

ในวัดนี้ก็แต่งอย่างสวยงามเรียบร้อย ปลูกต้นไม้ ทำสวนหย่อม ให้สวยงาม ตั้งแต่ประตูด้วยไม้ให้โยมเดินมาได้เห็นถ้าันนั้นรากก็ไม่เห็นรากเดินมาก็จะเห็นสวนหย่อม

ได้เห็นดอกไม้ ได้เห็นต้นไม้ ก็เกิดความชื่นใจ ความเห็นดีเห็นชอบ เพราะการเดินก็จะหายไป เพราะได้เห็นสิ่งที่สวยงาม งามๆ ที่ประดับประดันไว้

โดยเฉพาะที่ตรงนี้ทำสวนหิน ทินสวยๆ หลายสิหลายอย่างเอามาประดับประดาตกแต่งไว้ เวลาประดับเสร็จแล้วอาทิตย์ก็ตกกังวลว่า เด็กจะเหยียบหินกระจำปีป่าหมัด แล้วจะเอาหินซึ่งกันเล่น แต่ว่าไม่มีเด็กทำเช่นนั้น ทั้งเมื่อวานและวันนี้

ที่ทำอย่างนั้นก็เพื่อฝึกคน ฝึกคนให้รู้จักสวยงาม รู้จักความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามต่างประเทศที่เข้าเจริญ เข้าทำสิ่งสวยงาม งามๆ ไว้ข้างถนน คนก็ไม่เหยียบไม่ย่า เข้าไม่เดินไปที่ของสวยงามเหล่านั้น มันก็สวยงามอยู่ต่อลดไป เราต้องการฝึกคนที่มัวด้วย ให้รู้จักรักษาภารกิจ รักความประณีต รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย จึงตามแต่ไว้อย่างดี ในไม้ลักษณะก่ออย่างถูกต้องดีไป ทินลักษณะก้อนกืออย่างถูกต้องนี้ไป

แล้วก็อย่าทำอะไรให้แปดเปื้อน ห่านเข้ามานิเวศแล้ว อย่าทิ้งอะไรไว้ในวัดนอกจากรอยเท้าที่เหยียบย่าไป อย่าทิ้งขยะมูลฝอยอย่าทิ้งอะไรไว้ ถังขยะเข้มว่างไว้ทั่วๆ ไป เพื่อให้คนเขายะไปใส่ เวลาที่ต้องเอาไปใส่ที่นั่น เจ้าหน้าที่เขากอยกีบปัดกวาดทำความสะอาดอย่างเรียบร้อย นี้เพื่อฝึกคนหันนั้น เพราะเรามากประชุมกันมากๆ ต้องมาฝึกฝนอบรมจิตใจ

การวัดช่องเราแต่ละคนนั้น ต้องมาเพื่อการศึกษามาเพื่อการปฏิบัติ มากเพื่อการชัดเจนาสิ่งที่มันไม่ถูกต้องให้เป็นความถูกต้องดีงาม จุดหมายเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นมืออย่าอึดอัดชัดใจ ขอให้มีความสบายนิ่ง

แล้วขอให้นึกว่า ที่ไหนๆ เทก็ไม่ได้ทำอย่างนี้ แต่ว่าที่วัดชลประทานฯ มีการทำอย่างนี้ทำไม่เหมือนใคร เข้าดลองกันที่อื่นนั้นไม่เหมือนเราดลอง เข้าดลองแบบคริสต์โรม สนุกสนานแล้วก็มีอะไรหลายอย่าง แต่ที่นี่ไม่มีอะไร นอกจากเรื่องของธรรมะเพราะวัดนี้เป็นวัดเผยแพร่ธรรมะ เป็นวัดประกาศธรรมะตั้งแต่วันเริ่มเปิดวัดมา

ຈນບັດນີ້

ວັດຈະປະຫານາ ເປີມາ ๓๑ ປີ ຢ່າງເຫັນປີ ๓๒ ແລ້ວຍັງມີມີຄວາມສຸກໃນ
ເຮືອງອື່ນ ແຕ່ສຸກກັນໃນຊຣມະ ເຮົາສຸກກັນທຸກວັນພະເຮົາສຸກກັນທຸກວັນອາທິຕິຍໍ
ຖານີໂຍມກົມາສຸກມາຮັນເຮີງ ມີຊຣມປົມີ ມີຊຣມປຣມໂມທຍໍ ເກີດຄວາມສົດໜີ່ຮັນເຮີງ
ທາງຕ້ານຈິຕິຈີ ເປັນຄວາມສຸຂອຍ່າງໜຶ່ງ ເປັນສຸກທີ່ມີເຈອປັນດ້ວຍວັດຖຸເຄື່ອງລ່ອໄຈ

ດ້າເຮົາຄວາມສຸຂາຈາກເຄື່ອງລ່ອງຈຸງໃຈ ກີ່ຕ້ອງຈ່າຍເຈີນມາກເພື່ອຫາ
ຄວາມສຸຂນີ້ ພິນໄມ່ພ່ອຈ່າຍກົມີປັງທາຄີ່ອຄວາມທຸ່ກວາມເດືອດຮັນໃຈ ແຕ່ດ້າເຮົາທ່າ
ໃຫ້ເກີດຄວາມສຸຂສບາຍທາງຈິຕິຈີ ເຮັກໃນຕ້ອງໄປທ່ອງໄຮ ເຮມານັ້ນສບາຍໃຈ ດູ້ລົ່ງຮອນໆ
ຕ້າງເຮົາ ມີແຕ່ຄວາມສະດາມີແຕ່ຄວາມສ່ວ່າງ ມີແຕ່ຄວາມສົງທາງຈິຕິຈີ ນີ້ຕ້ອງການໃຫ້
ເປັນຍ່າງນີ້ຈຶ່ງໄດ້ຕັດອ່າງນີ້

ໃນເຮືອງອາຫາກການຮົງໂລກ ຖານີໂຍມກີ່ໄມ່ຕ້ອງເດືອດຮັນຂະໜາເຮົາພະເພີມມາ
ຕັ້ງໂຮງທານ ຄີ່ອທ່າອາຫານເລື່ອງປັ້ງປັ້ງ ໄນເຂົາສົາທາງຄົກຂະໜາເຮົາໃຫ້ກັບ
ມາທ່າອາຫານປະເທດຂອງສົດ ຂອງຄາ ຄີ່ອກົກົນເນື້ອກົນປັບປຸງໄປກົນທີ່ນັ້ນ ແລ້ວກີ່
ໂຮງອາຫານເຈົ້າອະຄະນະຄຸນຈໍາລວມ ຄຣີມືອງ ຜູ້ວ່າງ ໄດ້ເຂົາອາຫານມາເລື່ອງພຣີ ໄນຕ້ອງການ
ເຂົາວ່າໃຫ້ກັບທີ່ນັ້ນ ທ່ານໃຫ້ປັ້ງປັ້ງ ທ່ານດ້ວຍຄວາມຮັກຄວາມເຄົາໃນພະຮຽມຈີ້ໄດ້ມາຕັ້ງ
ໂຮງທານອາຫານ ຖານີໂຍມໄປທານໄດ້ ເລຳໄປທານອາຫານກີ່ໄປທານແຕ່ພອດີ່ ຕັກໄສຈານ
ໃຫ້ພອດີຕັກຫັກແຕ່ພອດີ ເຂັກພອດີ ກົນໃຫ້ທົມດ ໄນໃຫ້ເຫຼືອສັກແລັດເດີຍ່າ ເພະ
ຕັກົນເຫຼືອ ຄນາກໆ ອຍ່າງນີ້ ກົນເຫຼືອກົມະກອງເປັນດັ່ງນີ້ມີຮູ້ຈະເຂົາໄປເລື່ອງໝູ້ທີ່ໃຫ້
ມັນເປັນການສູ່ເປົ່າ

ເຮົາຈົ່ງກົນແບບຜູ້ປັບປຸງບັດທີ່ຊຣມແລະຜູ້ປັບປຸງບັດທີ່ຊຣມນີ້ກິນຈ່າຍໆ ຂ້າຮາດແກ້
ຈ່າຍໆ ໄນຕິດສອາຫານ ໄນຕິດເປົ້າກົດທານໄມ່ຕິດມັນຕິດເຄີມ ກົນໄດ້ກັ້ນນັ້ນ ກົນເພື່ອອຸ່ງ
ໄນ້ໃຫ້ອຸ່ງເພື່ອກົນ ກົນເພື່ອໃຫ້ຮ່ວງກາຍເປັນປັດ ແລ້ວກີ່ໃຫ້ຮ່ວງກາຍນີ້ປະພຸດທີ່ໂລກ
ອຍ່າງນີ້ກົນສບາຍ ແລ້ວໂຍມກົມາຮັນເປົ້າໃຫ້ບ້ານມັນກົມາຮັນ ໄນຕ້ອງລ່ານາກໃນເຮືອງ

ກາຮົກນກາຮອງຢູ່ ໄນເກີດຄວາມຝຸມເພື່ອຢູ່ໄນ້ເກີດຄວາມສຸຮົຍສຸຮ່າຍ ແຕ່ກົດຈະເກີດກາຮປະຫຍັດ

ພຣະພຸທະຄາສານານີ້ສອນໃຫ້ຄົນປະຫຍັດອດອອມໄໝສອນຄວາມຝຸມເພື່ອສຸຮົຍສຸຮ່າຍ ໃນລັກຜະແຕດສິນຮຽມວິນຍ ມີກລ່າວວ່າ ປຣມແກລ່າໄດ ເປັນໄປເພື່ອຄວາມສຸຮົຍສຸຮ່າຍ ໄນໃໝ່ພຸທະຄາສານາ ປຣມແກລ່າໄດເປັນໄປເພື່ອຄວາມປະຫຍັດ ນັ້ນຄົວພຸທະຄາສານາ ເຮົາເປັນລູກຄືໝໍຂອງພຣະພຸທຣເຈົ້າ ຕ້ອງອີ່ມ່ວຍໆຢ່າງປະຫຍັດອດອອມໄໝສຸຮົຍສຸຮ່າຍ

ບາງຄົນນີ້ກ່າວທາເຈັນໄດ້ກີ່ຕັ້ງໃຫ້ໃຫ້ເຕີມທີ່ໃຫ້ໃນທາງທີ່ສຸຮົຍສຸຮ່າຍໄໝເກີດປະໂຍ້ໜີນ ພົນທົມດຳທົມດຽວຕາ ເຮົກຄວາມເກີດພົນນັ້ນໄວ້ໃຫ້ໃນທາງທີ່ເປັນປະໂຍ້ໜີນແກ່ເພື່ອນມານຸ່ຍໍ ພຣະພຸທະເຈົ້າກ່າວສອນໃຫ້ກ່າວການ ກໍໄນ້ໃຫ້ເພື່ອຈຸດທາຍອະໄໄ ແຕ່ເພື່ອໃຫ້ເວົາຖານທຳກັນໃຫ້ເປັນປະໂຍ້ໜີນແກ່ເພື່ອນມານຸ່ຍໍ ເລີຍສະຄວາມສຸຂຄວາມສນາຍສ່ວນຕົວ ເພື່ອໃຫ້ມານຸ່ຍໍ ຖຸກຄົນພລອຍໄດ້ຮັບຄວາມສຸຂຄວາມສນາຍດ້ວຍ

ດັ່ງເຮົາມັ້ນມີກວ່າພົບສົມບັດມີຄົນເດືອຍ ກິນຄົນເດືອຍ ກໍໄນ້ໄດ້ເຮືອງອະໄໄ ແຕ່ດັ່ງເຮົາ ເລີ່ມຄວາມມັ້ນມືນັ້ນ ໄປຊ່ວຍເຫຼືອຄົນອື່ນທີ່ຍັງໜັດແຄລນ ດັນໃນນັ້ນໃນເມືອງຂອງເຮົານີ້ ມີປະເທດທີ່ໜັດແຄລນອີ່ມ່ວຍໆກາມມາຍ ແຕ່ວ່າໄມ້ມີກວ່າຊ່ວຍເຫຼືອ ເຮົກຄວາມຕັ້ງໃຈວ່າ ເຮົາຈະຊ່ວຍເຫຼືອຄົນແກລ່ານັ້ນ ປັບປຸດໃນຂົ້ອທີ່ເຮົາກວ່າ “ກ່າວການ” ກ່າວການນັ້ນເພື່ອກ່າວການຊຸດເກລາຈີຕິຈີ ໄນໃຫ້ກ່າວການເພື່ອຈະເຂົ້ານັ້ນເຂົ້ານີ້

ດັ່ງເຮົາຈະບ່າຍຈະໄກກົດຈົງສູງກາງໆ ເພື່ອຈະເຂົ້ານັ້ນມັນໄໝຄຸກຕ້ອງເຮົາຕ້ອງໄມ່ອົງຊົງສູງກາງໆ ດັ່ງເຮົາຈະອົງຊົງສູງກົບອກກ່າວ ຂອໃຫ້ຫ້າພເຈົ້າເປັນຜູ້ຜະຄວາມໜ້ວຄວາມຮ້າຍຊອໃຫ້ຫ້າພເຈົ້າມີຄວາມອດທານຫັກແນ່ນ ຂອໃຫ້ຫ້າພເຈົ້າມີສົດປັບປຸງຢາ ຮູ້ຈັກນັງຄັບຕົວເລົງຄວບຄຸມຕົວເວັງໄດ້ ອ່າງໆນັ້ນຈຶ່ງຈະເປັນກາຮຖຸກຕ້ອງ

ພຣະສົງຫຼອງຄົນເຈົ້າເຮົກຕ້ອງຊ່ວຍສອນຄົນໃຫ້ຄຸກທ່ານເອີຍ ອ່າງໆສອນຄົນໃຫ້ເກີດກີເລສເໜັງ ໂຍມຈະທ່ານໄຣ ກົດຈົງສູງເອາຈະເຂອະໄໄກກົດຈົງສູງເອາ ນີ້ຢູ່ໄດ້ໂຍມອຍາກ ໃຫມ້ຕົນທາມມີຮາຄະ ມີຄວາມຕ້ອງການມາງໆ ທ່ານບຸນຍຸເພີ່ງ ១០ ບາທ ຍກອຍໆຕັ້ງນານກວ່າຈະ

ลงไปในขันเพระว่ามีความต้องการเยอะแยะ ลงทุนนิดเดียว แต่จะเอามากๆ อย่างนี้ เข้าว่าເກابرໃກ່ເກີນຄວາມ ໄມ້ໄດ້ກໍໄໄ ຄ້າທ່າຍຢ່າງນັ້ນ

ເຮົາໄໝຕ້ອນນິກອະໄໄ ຄ້າຈະນຶກກົນືກອຍ່າງຫລວພ່ອວ່າ ດ້ວຍອ່ານາຈາກທັນທີ່ຂ້າພເຈົ້າ ບຣັຈານນີ້ ຂອໃຫ້ຂ້າພເຈົ້າມຄວາມອຳດານມີຄວາມເໝັ້ມເໜຶ້ງ ມີປັ້ງປຸງ ມີລົດ ມີຄວາມລະບາຍ ນາປ ມີຄວາມກັບວັນປາປົກຂຶ້ນ ເຮົກຈະມີກໍາລັງທາງໃຈ ເຮົາເຂົ້ານະກິຄລີໄດ້ດ້ວຍການໃຫ້ທັນ

ກາຮັກຊາສີລືກໍທ່ານອັກນັກ ເຮັກຊາສີລືເພື່ອຊູດເກລາເພື່ອບັນດັບຕ້າເອງໃໝ່ ຮະເບີນມົວນັຍທຸກລົງທຸກອ່າງ ແຊ້ເຮົາມອຸ່ຽນ ມານຸ່ງຫວ່າທ່ານ່າງ ໄນໃຊ້ຄື່ອແຕ່ສີລື ແປດຊ້ອເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ເຮົາຕ້ອນນຶກວ່າສີລືນັ້ນຄື່ອຄວາມມີຮະເບີນວິນຍ ເຮົາເດີນອ່າງມີຮະເບີນ ນັ້ນອ່າງມີຮະເບີນ ກິນອ່າງມີຮະເບີນ ທ່າວ່າໄຮກໍທ່າຍອ່າງມີຮະເບີນ ນັ້ນເປັນຄົນມີຄືລື ຄ້າໄຣມີຮະເບີນ ມັນກີ່ໄມ້ມີຄືລື

ບ້ານເມືອງຂອງເຮົາຍັງຕ້ອງການຄົນມີຄືລືມີຮະເບີນ ມົວນັຍ ການມີຄືລື ມີຮະເບີນ ມົວນັຍ ເປັນຫຼາມແຕ່ການສ້າງຫາຕີສ້າງປະເທດ ປະເທດຫາຕີຈຳໄນ່ຮອດ ຄ້າຄົນຫາດ ຮະເບີນວິນຍ ຄົນມີຄືລື ແຕ່ຄ້າມີຮະເບີນວິນຍມັນກີ່ສົກຍ ໄນຕ້ອນນິກອະໄໄ ເນື່ອຕະກິນີ້ ທ່ານຈັດຄຸນພຸຖທາສ ທ່ານພຸດວ່າ ເທົລາຈົ່ວເປັນອາຈາຍໃນສັນຍາດີເວັບກັບທະພຸຖທັ້ງ ແຕ່ເກີດທີ່ເມືອງຈິນ ມີລູກຄື່ອຍໍລູກທານາກ ແລະມີຄົນໄປກາມວ່າ ການປັກຄອງນີ້ຈະ ປັກຄອງຮະບນອະໄໄ ທ່ານກີ່ຕອບວ່າ ປັກຄອງໂດຍໄມ້ຕ້ອງປັກຄອງ ນັ້ນແທລະເປັນ ການປັກຄອງທີ່ຖຸກຕ້ອນ

ປັກຄອງໂດຍໄມ້ຕ້ອງປັກຄອງ ຄືອະໄໄ ອື່ອທຸກຄົນປັກຄອງທັວເອງຄວນຄຸມ ຕ້າເອງ ໄນຕ້ອນມີຮະເບີນ ໄນຕ້ອນມີຂ້ອເຕືອນໄຈ ໄນຕ້ອນມີຄາລ ໄນຕ້ອນມີຕ່າງຈາກ ໄນຕ້ອນນິກອະໄໄ ເພຣະທຸກຄົນປັກຄອງທັວເອງໄດ້ ການປັກຄອງທັວເອງໄດ້ນັ້ນເປັນ ການປັກຄອງທີ່ສູງສຸດເປັນ “ຮ້າຮມກົບປີໄຕຍ” ແລ້ວກີ່ເປັນປະชาອົບປິຕຍທີ່ຖຸກຕ້ອນ

ເຮົາມີປະชาອົບປິຕຍທີ່ໄມ້ເຫັນເວັງກັນຍູ່ໃນສັນຍືນີ້ ໄນເລັກພະແຕ່ບ້ານເມືອງຂອງເຮົາ ແຕ່ມັນກີ່ທົ່ວໂລກ ຍັງໃໝ່ໄມ້ໄດ້ ເພຣະວ່າຄົນໄມ້ຮູ້ຈັກປັກຄອງທັວເອງ ພັກຊ່າຍໃນທາງ

พระพุทธศาสนาสอนคนให้รู้จักปักษ์ของตัวเอง คุ้มครองตัวเอง ควบคุมตัวเองได้ ไม่ว่าเราจะทำอะไร เราปักษ์ของตัวเองได้ เราจะเดินไปไหน เรายังปักษ์ของตัวเอง เดินมีระเบียบเรียบร้อยเดินตามกันไป เป็นแบบเป็นแนวไม่รีบไม่ร้อนใจเย็น เวลา จะไปทำอะไรไรก็ไปกันอย่างมีระเบียบ นั่นคือการปักษ์ของตัวเองได้

เราไปขึ้นรถก็ไม่แหงขึ้นไม่แหงลงกัน ขึ้นให้มีระเบียบเรียบร้อยเรียกว่า ปักษ์ของตัวเองได้ แม้ในเรอบินคนมีผิวน้ำหนึ้นน้ำโดยสารเรือบินหลวงพ่อไปพบบ่อย ๆ แต่สังเกตว่าคนนั่งเรือบินไม่รู้จักปักษ์ของตัวเอง พอกลับนี่ คนรักษาลังจะซึ่งขึ้นมา จะลงก่อน จะรีบไปไหนที่จะไปก่อนนั้น มันต้องให้คนข้างหน้าออกก่อน บางที่ พระนั่งอยู่มันก็ออกไปเสียก่อนพระ แต่บางคนก็ว่าให้พระไปก่อน พระได้ลงก่อน ก็ค่อยยังชัวหนาอย แต่นี่ในใจว่าเหหม..ถ้าเขามีดีโอกาสให้ไปรักษาในเรอบินจะเล่นงาน คนโดยสารลักษ์ที่หนึ่น แต่เขากะจะไม่ให้ทำ เพราะจะทำให้เข้าเสียคนโดยสารไป

มันไม่เรียบร้อย ไม่มีระเบียบ ต้องบังคับ ต้องทำอย่างนั้นถ้ายังต้องบังคับ ว่า ต้องทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี่ แสดงว่าไม่มีระเบียบไม่มีวินัย คนที่มีระเบียบ วินัยคือคนที่รู้จักตัวเองว่าจะต้องนั่งตรงไหน จะยืนตรงไหน จะเดินอย่างไร จะทำอะไรอย่างไร มันมีความสำนึกรักใครซักคนในใจว่า เราควรจะทำอย่างไร เราควรจะ ประพฤติอย่างในที่เช่นนี้ในเหตุการณ์ เช่นนี้พูดตามภาษาง่าย ๆ ว่า “รู้จักกាលเทศะ” เวลานี้ประเทศไทย บุคคลเหล่านี้ เรายังจะประพฤติดอนอย่างไร เป็นเรื่องที่ต้อง ฝึกฝนอบรมกันแต่ก้าวอบรมกันไม่ค่อยทันมันก็ยังไม่มีระเบียบเรียบร้อย

เช่น เวลาขึ้นเมรุเผาคนนี้มันเป็นตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่าการไม่รู้จัก ปักษ์ของตัวเอง แหงกันขึ้นเมียดเสียดายดักกันขึ้นไป เมื่อันกับความเชื่อคือ กออกกอกอย่างนั้นแหล มนไม่เรียบร้อย ดูแล้วน่ารำคาญ ที่วัดนี้จึงบอกว่า ไม่เดินให้เป็นแบบเดินมากถึงก้าวดอกไม้ใต้โลงแล้วคนขวางกากหัว คนข้าย้อกชัย ก็ต้องยืนคุ้มอยู่ เพราะมีคนแตกแผลอยู่มีคนเกเรอยู่ คนไม่รู้จักบังคับตัวเอง

ไม่มีระเบียบวินัย พุดไปแล้วก็ไม่เป็นให้ไม่เป็นมันชุบย์ไม่เป็นพุทธบริษัท มันเป็นเรื่องอย่างนั้นจึงเกิดความเสียหาย

เพราะฉะนั้นในการปฏิบัติตาม ในชีวิตประจำวันที่เราทำกันอยู่นี้ เราทำงานเพื่อการปฏิบัติธรรม การปฏิบัติธรรมก็คือการฝึกฝนอบรมจิตใจญาติโยมให้รู้จัก มีระเบียบวินัย รู้จักบังคับตัวเองควบคุมตัวเอง มีความอดทน มีความอดกลั้น มีความเสียสละ มีความละอายในการที่จะทำความช้ำความผิดแม้เล็กๆ น้อยๆ นั้นจึงจะได้ผลจากการกระทำ ถ้าเพียงแต่ว่าลักษณะการทำเพื่อความสนุกสนาน ยังไม่ถึงเป็นหมายเรามาต้องการอย่างนั้น แต่ต้องการให้บรรลุเป้า คือเกิดความสงบ เกิดความเรียบง่ายในการเป็นการอยู่ทุกประการจริงจะเป็นการถูกต้อง

พุดกะโยมเล็กๆ น้อยๆ เพราะท่านเจ้าคุณพุทธทาส ซึ่งอาทมาเรียกว่า “พิท่าน” พุดมานั้นแล้วหนักพอสมควรจะอัดเทปนี้ไว้ ให้ต้องการเอาได้เข้าไป เปิดฟังที่บ้าน เอาไปเปิดฟังที่ไหนๆ ที่เขามีการประชุมอะไรกันแล้วจะอัดเทปนี้ พิมพ์เป็นหนังสือเล่มน้อยๆ ไว้แจกจ่ายแก่ญาติโยมต่อไป

อาทมาขออนุโมทนา ในน้ำใจของคณะศิษยานุศิษย์ทุกผู้ทุกคน ที่ได้มีความเสียสละท่านเห็นด้วยอย่างมากเป็นเวลาหลายวันจนถึงงานคือวันนี้ อันเป็นงานเรียกการฉลองความแก่ของอาทมาซึ่งเป็นครูบาอาจารย์ของท่านทั้งหลาย จึงขอขอบใจทุกท่านที่มีความเสียสละ ขออวยพรให้ทุกท่านมีจิตสูงพ้นจากความเห็นแก่ตัว จงทั่วทั่วทุกท่านทุกคน เทอญฯ

ແປດສິບປີປໍ່ມູນຄູານ້ຳທກິກຊຸ

ປາສູກຄາຮຽມຕ່າງກາລຕ່າງວະ

ອົມື່ງສູານໃຈ

ອາຕມາມາດຶງນគຣຄຣີ່ຮຽມຮາຊ ກໍເຂົາຫຼຸບເທິຍໄປຈຸດນູ້ພຣະຮາຖຸທີ່ນຄຣາ
ນັ້ນ ຕັ້ງຈີຕອບື່ຂຽນອ່າງໄວ ຄືວົດຈີຕອບື່ຂຽນວ່າ “ຂ້າພເຈົ້າຂອຄວາຍຫົວໜີໃຈນີ້
ແດ່ພຣະພຸທ ພຣະຮຽມ ພຣະສົ່ງ ຂອມອນກາຍໃຈຄວາຍພຣະພຸທຄາສນາ ຈະກໍາງານ
ໄທແກ່ພຣະຄາສນາຈະນລອດຫົວໜີ” ຄ້າພຸດຕາມການນາລີ ກໍເຮີຍກວ່າ ພຸທສາສແນ ອຸ່ນ
ທດວາ ນິວຕຸຕິສສຸມ ພຣະມຈີຍປ່າຍໂນ໌ ແປລວ່າ “ຂ້າພເຈົ້າຂອຄວາຍຫົວໜີ ແກ່ພຣະ
ພຸທຄາສນາ ຈະໄມ່ກໍລັບໄປສູ່ເພັດຄຖ້ສົກ ຈະມຸ່ງໜ້າປະພຸດພຣມຈະຮຍ່ຕ່ອໄປ”
ໄດ້ຕັ້ງໃຈອ່າງນັ້ນ ອົມື່ງສູານທີ່ທັນວັດພຣະຮາຖຸ ແລ້ວອົງນគຣຄຣີ່ຮຽມຮາຊ.

ເມື່ອຄຣາທີ່ເຂົ້າມາກຽງເທິພາ ນີ້ກໍເໝີເອັນກັນ ເຂົ້າມາຄັ້ງແຮກ ກ່ອນທີ່ຈະໄປກັນ
ພຣະໂລກນາຄົນ ໄດ້ໄປທີ່ໄປສົ່ງພຣະແກ້ວ ສິ່ງທີ່ວ່າເຢັ້ນນູ້ໜີຍສຖານສໍາຄັນ ຈຸດຫຼູນຈຸດເທິຍ
ນູ້ພຣະ ອົມື່ງສູານວ່າ “ຂ້າພເຈົ້າມອນກາຍຄວາຍຫົວໜີແດ່ພຣະພຸທຄາສນາ ຈະກໍາງານເພື່ອ

พระพุทธศาสนา จนตลอดชีวิต” เป็นครั้งที่สองที่นั่น.

เมื่อเดินทางกับพระโภගนาถไปถึงวัดพระพุทธชินราชที่พิษณุโลก ซึ่งถือว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีชื่อเสียงสำคัญในดวงใจชาวพุทธ ก็ได้กราบตั้งจิตอธิษฐานเช่นเดียวกัน.

ครั้งเดินทางไปถึงเมืองย่างกุ้ง อันเป็นเจดีย์สถานที่คุณเข้ารอบไปให้ไว บูชา ก็ได้ตั้งจิตอธิษฐานเช่นเดียวกันว่า “ขอมอบกายนี้ถวายเป็นเครื่องบูชาแด่พระพุทธ พระธรรม พระสัมมา จะทำงานเพื่อพระพุทธศาสนาตลอดไป” อันนี้เป็นความตั้งใจมาตั้งแต่เริ่มแรก.

ที่ได้เกิดความตั้งใจนี้ขึ้นก็ เพราะว่าศึกษาพุทธประวัติเลื่อมใส่ในความเป็นมาของพระพุทธเจ้า แล้วก็อยากที่จะทำงานให้กับพระพุทธศาสนา. เศียรพูดอยู่ๆ กับเพื่อนฝูง เมื่อสมัยอยุ่นครา บอกว่า “เรามันต้องเห็นแก่กันจริงๆ เลยที ที่เห็นแก่กันอยู่นี่มันเห็นแก่กันเล่นๆ เห็นแก่กันแล้วกันทุกที กันไม่ค่อยได้สาระ ไม่ได้เห็นแก่กัน ไม่ได้ปรับปรุงจิตใจคนให้มันเดี๋ยว ต่อไปนี้ ต้องเห็นแก่กันจริงๆ.

เพื่อนฝูงก็ว่า “อย่าพูดอย่างนั้น คนพูดอย่างนั้นมันต้องไม่สัก” บอกเขาว่า “อ้าว! ก็ต้องไม่สักกันละซิ เมื่อจะเห็นแก่กันแล้วมันต้องไม่สัก สักไปทำไม่ คนอยู่ในโลก มันจะแยกแยะแล้ว เราเอาจริงเอาจังกันเสียบ้าง” เพื่อนฝูงบอก “เขี้ย! อย่าพูดไปเดี่ยวมันจะเป็นน้ำภายนหลัง” ตามว่า “น้ำเพาะอะไร?” “อ้าว! มันอย่างสักแล้วไม่ได้สัก เลยทำบ้า เพราะได้พูดไว้มากแล้ว” ก็บอกเขาว่า “ใจเราเรานั้นคับได้ เมื่อเราตั้งใจแล้วมันต้องบังคับได้ อธิษฐานแล้วตั้งจิตรักษาการอธิษฐานนั้นไว้. พระพุทธเจ้าทำท่านทำจริงเราก็ต้องทำจริงบ้าง” อันนี้เป็นความคิดที่เกิดขึ้นในใจตั้งแต่เริ่มแรก ก็ตั้งแต่เป็นพระแล้วก็คิดอย่างนั้น

(แสดงเมื่อ ๑๕ พ.ค. ๒๕๑๔ ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ)

ເຫດຖືທີ່ເປັນສມກວັດຈລປະຫານ

ອາຕມາອົບຈູານໄວ້ໃນຈຳວ່າ ໄນອ່ອຍກເປັນສມກວັດ ເວັ້ນໄວ້ແຕ່ວ່ວດສັຮັງໃໝ່
ໄຟມີໂຄຣເຄຍເປັນແລ້ຍ ຈະເປັນກັບເຫຼັກທີ່ໃຫ້ເປັນຮູບແຮງຂອງວັດນັ້ນຈຶ່ງຈະເອາ ທີ່ວິນ
ມີຈະນັ້ນວັດໃດທີ່ມັນຮັງໜົດ ໄນມີພຣະເທົ່ອອູ້ແມ້ແຕ່ອົງຄົດເດືອຍ ຄື່ອໄມີເທົ່ອ ຮັງ
ໜົດແລ້ຍ ດັ່ງການນິມນົດໃຫ້ໄປເປັນກີໄປເປັນໄດ້

ທ່ານຈຶ່ງໃຈອົບຈູານໄວ້ອ່ອຍ່າງນັ້ນ ຄື່ອຄັ້ງວັດໃໝ່ເຮົາໄປອູ້ ມັນທ່ານໄວ້ຮ່າຍ
ຕັ້ງຂອງໄຮ້ຂັ້ນ່າຍ ໄນມີຂອງເກ່າອູ້ ທ່ານໄວ້ໄດ້່າຍ ດັ່ງນີ້ມີຄົນເກ່າອູ້ເຈະໄປທ່ານໄມ້
ກົດກັນ ດັນເກ່າທ່ານອ່ອມ່າກ່ອນ ທ່ານຈະໄມ້ພວລິໃນສິ່ງທີ່ເຮົາຮະທຳ ເນື້ອທ່ານມີ
ພຣຄມີພາກຂັ້ງວັດ ອູ້ຕີໂຍມກົດຈະມາດື່ອທາງພຣະເຂົ້າ ພຣະເວັບງານຄວາກມີທາງເໝືອກັນ
ຄື່ອມໜາກໃຫ້ໜ້ານັ້ນເຖື່ອ ທີ່ນີ້ເນື້ອມ້າງນັ້ນເຖື່ອທາງກົຈຈະເໝັ້ງຂ້ອງໜ້ານັ້ນ ເກີດຂັດຄອ
ກັບສມກວັດ ທ່ານໃຫ້ເກີດເປັນປັ້ງທາ ຈຶ່ງໄໝ່ອຍກຈະເປັນສມກວັດທີ່ມີພຣະອູ້ແລ້ວ ອີກ
ຈະເປັນສມກວັດທີ່ໄໝ່ມີພຣະ ເພວະວ່າສະດວກແກ່ກາຮົກທີ່ຈະປົງປົງກິຈກຽມຕ່າງໆ ໃຫ້
ກ້າວໜ້າ ທີ່ຈະໄວ້ຄັ້ງວັດນັ້ນຮັງໜົດໄມ້ໂຄຣອູ້ເລີຍເອາເໝືອກັນ ເພວະວ່າໄມ້ມີໂຄຣ
ແລ້ວ ເຮັດກາຮົກໄດ້ເຮົບຮ້ອຍຕັ້ງໄຈໄວ້ອ່ອຍ່າງນັ້ນ ກົດຈົກໃນຫາດີນີ້ຄົງຈະໄມ້ໄດ້ເປັນ
ສມກວັດເຫັດອາກ ເພວະຈະທັດໃນຮູບເຊັນນັ້ນຄົງຈະໄມ້ໄດ້

ຕ່ອມທ່ານອົບດີກຣມໜລໃຫ້ຄົນໄປນິມນົດ ອາຕມາກີພິຈາຮານວ່ວດຈລປະຫານ
ນີ້ ຕັ້ງອູ້ຫັກກຣມໜລາ ຕິດຄັນໃໝ່ ຈັງຫວັດນັບບຸງຕ່ອປັ້ງຫັກຈະເປັນເມື່ອ
ທີ່ເຈີ່ງ ບຣິເວັນນີ້ເປັນຖຸ່ງ ກາຮສັງຈາກໄປມາກີສະດວກ ດັກຈະມາຂັ້ນ ເປັນສານທີ່
ໄກລັກຮູນເທິພາ ເປັນຈຸດຄູນຍົກລາງທີ່ເຈົ້າໄປເຫັນອົກໄດ້ ໄປໄຕກໄດ້ ໄປຕະວັນອອກຂອງໄຣ
ກໄດ້ ເປັນທ່າເລເທົາທີ່ຈະຕັ້ງຈຸດຂັ້ນ ເພື່ອເພີຍແຜ່ຫຼຽມແກ່ຢູ້ຕີໂຍມ້າງນັ້ນ

ເນື້ອພິຈາຮານໃນແດ່ງກ່າວນີ້ແລ້ວກົດເລີຍຍອມຮັບວ່າເອາຈະໄປເປັນສມກວັດ
ຈລປະຫານໄທ້ ເຫັກດີໃຈກັນ ວ່າໄດ້ພຣະທີ່ເໝາະແລ້ວທີ່ຈະມາອູ້ທີ່ວັດນີ້ ພອຖື່ງວັນ
ຖຸກໜີ່ງມາຍາມດີ ທ່ານອົບດີທ່ານຄື່ອຖຸກໜີ່ ຕ້ອງໄປກາມສມເຕັມຈັດສະເກີດ ວ່າຈະເປີດ

ວັນໃໝ່ ສມເດືຈາວ່າວັນໃໝ່ມັນກີດທັງນັ້ນ ເພຣະວ່າເຂົ້ອສມເດົຈ ເຊື່ອທັງບ້ານ ໄມວ່າທ່ານອອີບດີ ດຸນມາດາທ່ານ ທ່ານໄຮຕ້ອງຄາມສມເດົຈ ດັ່ງສມເດືຈວ່າດີແລ້ວກີໃຫ້ໄດ້ເລຍໄປກາຖາຍ້ກັບສມເດົຈ ວ່າເປີດວັດເລາໄທນວັນໃໝ່ຖາກຍ້ອງໄຣ ສມເດົຈກີກຳທ່າກາຍ້ໃຫ້ເຮີຍບ້ອຍຕິດອູ້ທີ່ສູານພະປະການໃນໂບສົງ

ໃນວັນນັ້ນເນີນນົດພະແນກຜູ້ທ່ານ ມີສມເດົຈຈັດສະເກດເປັນທັງໜ້າ ແລ້ວກີເຈົ້າດຸນວັດສາມພະຍາຍັງໄມ້ໄດ້ເປັນສມເດົຈ ວັດໂພຮີກີຍັງໄມ້ໄດ້ເປັນສມເດົຈ ແລ້ວກີສມເດົຈທ່າຍອົງຄົງ ພຣະຜູ້ທ່ານທັງນັ້ນທີ່ເຫັນມິນຕົ້ມາ ອາຕມາກົມານັ້ນພັ້ງພະສວດມົນຕະໄປໄປຕາມເຮືອງ ພວັດໄດ້ເວລາເຫັນກົມອນບັດຕັ້ງສມກາຮີໃຫ້ ໄມມີກາຮັງຕໍາແຫ່ນເປັນກັນເລຍທີ່ເດີຍ

ສມເດົຈຈັດໂພຮີທີ່ເປັນສັ່ນມະຈາກທ່ານວ່າ ແພມ! ຍິນດີເໜືອນກັບໄດ້ໂສຟສ ຍິນດີດັ່ງໄດ້ໂສຟສ ເປັນຄ່າກລອນໃນເຮືອງຮາມເຖິງຮີຕີ ທ່ານເຈັບທີ່ເຈັກລອນ ເລີນອກວ່າ ຍິນດີເໜືອນດັ່ງໄດ້ໂສຟສທີ່ໄດ້ເປັນສມກາຮັດນີ້ ກີຕັ້ງກັນເລົຮຈີເຮີຍບ້ອຍ

ມີພະຮອງຄົນທີ່ນີ້ໃນທຸນໆນັ້ນ ລົງມາເດີນດູບຮົວເວັດ ເດີນດູແລ້ວກີພຸດປ່ຽນ ຂໍ້ນມາວ່າ “ທ່ານບັນຫານທະຈະພາໄປໄດ້ທ່ານວັດນີ້” ພຸດເປັນເຊີງດູ່ມື້ນຫຼ່ອຍ ວ່າອາຕມາມັນໄຮັສີມືອ ວ່າຍ່າງນັ້ນ ຕີແຕ່ເຖິງເຫັນເຖິງສອນເຫາ ໄມສາມາດຈະປັກຄອງວັດໄດ້ ໄມສາມາດຈະທ່າວັດໃຫ້ເຈີ່ງໄດ້ດອກ ເລຍພຸດວ່າບັນຫານທະຈະພາໄປໄດ້ຮອດທ່ານວັດນີ້ ຊາວນັ້ນແຂ້ໄດ້ຢັນ ເຫັນກົມານອກອາຕມາວ່າເຂົ້າວ່າຍ່າງນັ້ນ ອາຕມກົນອກວ່າເຮືອງຂອງເຫາ ເຫາຈະວ່າອະໄຮກີໄດ້ ດາວໂຫຼດມີປາກຈະພຸດກີພຸດໄປຕາມເຮືອງຕາມຮາ ເຮົາໄສ້ອ ເຫວ່າວ່າອະໄຮກີຕາມໃຈ ແຕ່ວ່າຄອຍດູສີມືອກີແລ້ວກັນ ວ່ານັກເຫັນເຖິງທ່ານບັນຫານີ້ ຈະພວດໜີປະການຮັງສຸຂະກົງໄປໄດ້ທ່ານວັດ ແລ້ວກີຕັ້ງທັນທັງຕາກາທ່ານຕ່ອງໄປ.

(ແສງ ໃນ ວັດຊະບປະການ ອາກີຕີຍ ແກ້ໄຂ ພ.ຄ. ແກ.ຕ)

ພົມນາໄປສູ່ຄວາມຄຸກຕ້ອງ

ຄວາມຄົດຂອງອາຕມໃນເຮືອກາຮັດເປັນສົມການນີ້ກີ່ຄົວ ຈະຕ້ອງປັບປຸງແປລງ ອະໄຮຖາຍອຍ່າງ ເພື່ອໄດ້ຂຶ້ນ ເຊັ່ນປັບປຸງແປລງຄວາມເປັນອຸ່ນຍຸ່ງຂອງພຸທ່ອບວິນທີໄດ້ຂຶ້ນ ໄທເປັນລັ້ມມາທີ່ງຈີ້ມາກຂຶ້ນ ໃຫ້ມີຄວາມເຫຼືອຄຸກຕ້ອງທາມຫລັກພະພຸທ່ອສານາມາກຂຶ້ນ ວັນນີ້ເປັນອຸດມກາຮົນເກົ່າແກ້ ຕັ້ງແຕ່ມີໄດ້ເປັນສົມການ ດີອັ້ນແຕ່ເຮັມເທັນສອນຄົນມາກ ກົດຕັ້ງໃຈວ່າສອນເພື່ອແກ້ ໄນໃຊ້ສອນເພື່ອໃຫ້ຄູ່ຕີໂຍມເບາໃຈສບາຍໃຈເມືອນທີ່ເຫັນເທັນ ກັນທົ່າງ ໄປ ແຕ່ເທັນເພື່ອປັບປຸງແກ້ໃຫ້ຄວາມຄົດຄວາມເຫັນຂອງຄູ່ຕີໂຍມທີ່ຜິດໄຫ້ ກາລາຍເປັນຄຸກ ທີ່ມາຍີໄທກາລາຍເປັນຄວາມຈລາດ ໄທກ້າວໜ້າ ນີ້ເປັນຫລັກໃຫຍ່.

(ແສດງ ດຣ ວັດຈະປະການ ອາທິຕິຍ ແກ້ໄຂ ພ.ຄ. ແກ້ໄຂ)

ເປີດປາກູກຄາ

ອາຕມມີຄວາມຄົດໃນເຮືອກາຮັດຮົມຮາມຫຼາຍ ກີ່ເລີຍເປີດກາຣເທັນວັນອາທິຕິຍ ຂຶ້ນໃນພຣະຫັນນັ້ນ ເຮັມໃນພຣະຫາ ເພວະວ່າຈະອຸ່ນປະຈຳທີ່ແລ້ວ ໃນພຣະຫາ ແກ້ໄຂ ແກ້ໄຂ ເຮັມເທັນໃນຫລາຍຄາລາ ກ່ອນຈະເທັນກີ່ໄປຂອງເກົ່າອື້ເຫາ ຈາກພວກຈະປະການ ໄທ ສ້ວັງເກົ່າອື້ໄທສັກ ១០០-២០០ ຕ້າ ເພື່ອໃຫ້ຄົນມານັ້ນຝັ້ງປາກູກຄາ ເຕີຍມີ້ອື່ເຄື່ອງຂໍຍາຍ ເສີ່ງ ລໍາໂພງ ແກ້ໄຂ ລໍາໂພງ ແລ້ວກົດຕິດເຫັ້ນ

ພອນງວັນອາທິຕິຍກີ່ເຮັມແສດງຮົມ ດານມາຝັ້ງຮົມໄຟກີ່ຄົນໃນວັນນັ້ນ ເພວະ ຄົນຍັງໄມ້ຮູ້ ແຕ່ກີ່ໄມ້ເປັນໄຣ ນີ້ກິນໃຈວ່າ ມັນຕ້ອງຕັ້ງຕັ້ນດ້ວຍຂອງນ້ອຍໆ ແລ້ວກົດຍື່ອ ກ້າວຕ່ອໄປໂດຍລໍາດັບ ຈົນກະທັ້ງກວ້າງຂວາງອອກໄປເຮືອຍໆ ທ່າເຮືອຍໆ ໄປ ມັກນຽ້ຳເຫັນ ມາຝັ້ງປາກູກຄາຈຳຈັນນັ້ນພື້ນໆ

ພຸດແຕ່ໃນວັດຍ່າງເດືອຍໄໝໄໝພ່ອ ຄົນຍັງໄມ້ຮູ້ກັນນາກ ກີ່ເລີຍໄປຕິດຕ່ອສັນນິວິທີຢູ່ ຍານເກຣະ ບອກວ່າ ຂອໃເລາສັກຄົງຂໍ້ມູນໃນ ១ ສັບປັກ ເພື່ອພຸດຮົມຮາມແກ່ປະກາຫນ ກີ່ເລີຍພຸດທາງຍານເກຣະ ມີອະໄຮກົບອອກໄປໃນຍານເກຣະໃຫ້ຄົນຮູ້ວ່າໄວ້ວັດມີອະໄຮນັ້ນ ມີ

การເທັນາຖຸກວັນອາທິຕິຍ໌ ເວລາ ๕ ໂມງຄົງສຶກ ๑๐ ໂມງຄົງ ດີເລີນເຫັນມາກັນ ແລ້ວເຫັນມານີ້ໄປເທັນຕາມວັດຕ່າງໆ ເທັນວັດໃຫນກົກໂມຊະນາຖຸກແທ່ງ ບອກວ່າວັດ ທະປະທານຮັສສັບໜີ ປາກເກົດ ນະຫບູຮີ ມີການພູດຊະນະທຸກວັນອາທິຕິຍ໌ ໃຫ້ຢູ່ຕີໂຍມໄປພັງບັງ ໄປດູນ້າງ ໍຍມເຫັນມາກັນ ດັນຄ່ອຍມາກັ້ນ ເຕັມສາລາແລ້ວກີ່ແສດງອູ້ໃນສາລານັ້ນເປັນເວລາຫລາຍປີ ເພະວ່າໄມ້ທີ່ອື່ນທີ່ດີກ່າວນັ້ນ ແສດນານໆ ເຫັນມີຄານມາກັ້ນ ກີ່ເຫັນວ່າມັນຈະໄປໄມ້ໄທ້ ກີ່ຕັ້ງຂັ້ນຂໍຍາຍທີ່ທັກຕ່ອໄປ

(ແສດງ ອະ ວັດທະບຽນ ອາທິຕິຍ໌ ໜັກ ພ.ຄ. ໝຕ)

ແຜຍແຜ່ຊະນະບຣີສຸທົ່ງ

ເນື່ອມາເປັນສາມາດວັດທະບຽນ ອາຕາມມີອຸດນາມກາຮັນໄວ້ວ່າ ວັດນີ້ຈະໄທ້ເປັນວັດທີ່ແຜຍແຜ່ສັຈະຊະນະຂອງພຣະພູທະເຈົ້າ ເຮັດວຽກວ່າແຜຍແຜ່ຊະນະບຣີສຸທົ່ງ ໄນໄດ້ແຜຍແສ່ງຫລວໄທລ ເຫັນໜ່າຍອຸ້ນຂອງຂັ້ງໂສຄາລາເຮັດວຽກຕ່າງໆ ຊຶ່ງນີ້ເປົ້າພູທະຄາສານາຈະໄມ້ໄທ້ມີ ເພະລະນັ້ນວັດນີ້ຈຶ່ງໄມ້ມີມອຸດ

ຄຣວ່ານີ້ພຣະມາພັກທໍາຕົນເປັນໜ່າຍອຸດ ຢູ່ຕີໂຍມມານອກໃຫ້ກ່າວວ່າ ພຣະມາພັກທີ່ກຸ່ງນີ້ນັ້ນ ມາລາກຈັງຫວັດທີ່ນີ້ກ່າວປັກຍີໄດ້ເປັນໜ່າຍອຸດ ອາຕາມເລີຍໄປນັບອກກ່າວ “ຄຸນ ກລັບວັດໄດ້ແລ້ວ ມາຍຸ່ນີ້ທີ່ໄທ້ເລີຍອຸດນາມກາຮັນຂອງວັດ” ພຣະນອກກ່າວ “ຂອງຢູ່ອົກ ໂ ຄືນ ຈະໄມ້ດູໃຈຮັດ້” ພວກຮົບ ໂ ຄືນ ໄປໄດ້ ໄລກລັບນ້ຳນັ້ນ ເພີ່ວ່າມານັ້ນແອບເປັນໜ່າຍອຸດ ວັດນີ້ໄນ້ມີມອຸດ ໄນມີການທີ່ກົດ້ອກຮົດນອກຮອຍ ເຫັນປຸລຸກເສັກລາເຂົາລັນຍັນຕົ້ນ ຖຽນເຈົ້າຜົວໃຈໄຕ່ຕ່າງໆ ໄນໄທ້ມີ

ຄ້າໄຄຈະມາດູວ່າຈະແຕ່ງນານວັນໃຫນກົດ ຕ້ອງຄາມເຫັນກ່ອນວ່າຈະແຕ່ງນານໄທ່ນ ຈະສະດວກວັນໄທ່ນ ອະໄມນ້ພຣັມກັນໄທ່ນ ຄ້າພຣັມຈະເກົໄລ້ ແລ້ວວ່າໄກລ້ ຈຳ ກົດ້ກົກເຂວັນເສົາວ່າຈະຄືນທີ່ນັ້ນໄທ່ນ ບອກວ່າທັນ ເຂວັນເສົາກົດ້ແລ້ວກັນ ຄ້າວ່າເຂົາທ່ານ່ອຍ ເກົອກ ໂ ເສົາໃຫ້ມັນສະດວກ ວັນເສົາສະດວກໄມ້ເດືອດວັດນັ້ນ ທ່າຍ່າງນັ້ນ

ບາງຄັ້ງເຫມານິມນົດ ບອກວ່າໃຫ້ສົດມນົດເວລານັ້ນ ຈະສົມແຫວ່ງເວລານັ້ນ ສົມມົງຄລເວລານັ້ນ ອາຕມານບອກວ່າ ຕ້ອງມອບໃຫ້ອາຕມາ ນິມນົດອາຕມາມາແລ້ວຕ້ອງໃຫ້ ອາຕມາເປັນໄທໝູ່ ໄຄຈະມາເປັນໄທໝູ່ເໜືອທ່ານປໍ່ຢູ່ໄມ້ໄດ້ຕອນນີ້ “ຜັນຕ້ອງເປັນໄທໝູ່ ຕ້ອງທ່າມຜັນ ດ້ວຍໃຫ້ທ່າມຜັນ ຜັນຈະພາພະກລັບທົມດຕອນນີ້” ຍືນຄໍາຂາດເລຍ “ດ້າຍໆຢ່າງໜັກໍແລ້ວແຕ່ທ່ານເຈົ້າຄຸນໆ ກີ່ແລ້ວກັນ” ກີ່ທ່າມຂອງເວົາເຈົ້າບ່າງເຈົ້າສາວ ມາຈຸດຫຼູບເຕີຍນີ້ໄກ້ພະຮັບຄືດ ພັ້ນສົດມນົດ ສົດນິດທັນຍ່ອຍໄມ້ຕ້ອງຢຶດຍກວ່າໄຣ ເສົ່ງ ແລ້ວເຂົ້າຂອງມາຜັນ ຜັນເສົ່ງ “ນັ້ນລົງຜັນຈະສອນເຈົ້າບ່າງເຈົ້າສາວ” ສອນເສົ່ງຈົກລັບວັດ ທັນທີສົມແຫວ່ງເປັນທັນທີຂອງເຈົ້າບ່າງຈະສົມເມື່ອໄຮກ໌ໄດ້ ເພົ່ນເປັນຂອງ ເຂົ້າແລ້ວ ຈະສົມເມື່ອໄຮກ໌ຕາມໃຈເຫຼາ ໄມ່ເກີຍກັບພຣະເຮືອນີ້ ພຣະກົກລັບວັດເທັນນັ້ນເອງ ດ້ວຍໄປຕາມໄຈໂຍມັນເສີຍເວລາຄອຍຄຸກ່າງເວລານັ້ນເວລານີ້ ເຮັມນັ້ນເນຍອະແຍະທີ່ຈະຕ້ອງ ທ່າອີກ ນັ້ນມັນເຮືອງໂຍມ ຜັນມີທັນທີ່ມາສອນເຈົ້າບ່າງເຈົ້າສາວ ສົມແຫວ່ງແລ້ວແຕ່ ສົມເວລາໄທ່ນ ແຫວ່ນມັນເປັນຮູ້ອູ້ແລ້ວຈະສົມເວລາໄທ່ນມັນກີ່ເຫັນໜັ້ນ ແລ້ວຈະທາ ຖຸກໝ່ອໄວນັກທ່ານໃຫ້ມັນຊັກຂ້າໄປ ນີ້ແກ້ກັນ ອຳຢ່າງໜັ້ນ.

(ແສດງ ດນ ວັດຈຸດປະກາດ ອາທິດຍົກລົງ ແລ້ວ ພ.ຄ. ແລ້ງ)

ເມື່ອເປັນອຸປ່ອະນຸຍ

ໃນປີ ២៥១៦ ທ່ານມ່ອມຫລວງຂອບ ອີສົຣກັດຕີ ຈະບາວີ ມາປරາກວ່າ “ພມຈະ ນາງທີ່ວັດນີ້ ຕ້ອງໃຫ້ເຄຸນເປັນອຸປ່ອະນຸຍ”
ອາຕມານບອກວ່າ “ເປັນໄປໄດ້ຍ່າງໄຣ ຄຸນຕັ້ງໄດ້ເມື່ອໄທ່ ຍັງໄມ້ໄດ້ເປັນອຸປ່ອະນຸຍ
ນາງທີ່ໄວ້ໄດ້”

ແກກມວ່າ ໄຄຕັ້ງໄທ້ເປັນໄດ້ ບອກວ່າ “ໂນັ້ນ ສັ່ນມາຮັກ ວັດສະກເກດຕັ້ງໄທ້ເປັນໄດ້”

ແກກໄປເອງ ໄປທາພະສັ່ນມາຮັກ ບອກວ່າ “ເກົ້າກະຮ່າມ່ອມຈະນາງທີ່ວັດຈຸດ-

ປະທານ ແຕ່ວ່າກ່ານເຈົ້າຄຸນຍັ້ນໄດ້ເປັນອຸປ່ອປະຈາຍຝຳພະບາຫທັ້ງກ່ານໃຫ້ເປັນພຣະອຸປ່ອປະຈາຍຝຳ ໄດ້ກົງຂອໃຫ້ຕັ້ງແລ້ວເກົ້າກະຮມ່ອມຈະບາຍ໌

ສມເດືຈວັດສະເກດທັງເວລີ່ມ໌ ວ່າ “ເຂອ! ໄນເປັນໄຣ ລັນຈະຕັ້ງໃຫ້ ແຕ່ວ່າໃຫ້ ທ່ມ່ອມຊູ່ຫາຕີເຂີຍນໜັງສື່ອມາສັກ ແລະ ຕ້າວ ເພຣະວ່າວັດນີ້ເຂົາເປັນວັດຂອງກຣມຊລາ ເຫັນອຸປ່ອດັ່ມກົດໆຈຸນອູ່”

ທ່ມ່ອມຫລວງຂອບກົມາຫາທ່ມ່ອມຫລວງຊູ່ຫາຕີ ມີຄັກດີເປັນນັ້ນ ບອກວ່າເຈົ້າຄຸນ ຍັ້ນໄມ້ໄດ້ເປັນອຸປ່ອປະຈາຍຝຳ ແຕ່ວ່າໄປຫາສມເດືຈແລ້ວສມເດືຈຈອກວ່າໃຫ້ເຂີຍຈົດໝາຍຄ່າຂອ່ມສັກ ແລະ ຕ້າວ

ທ່ມ່ອມຫລວງຊູ່ຫາຕີເຂີຍທັນທີ ເຫັນຫຼືໄສສອງໃຫ້ມາເຂົາໄປໃຫ້ສມເດືຈ ສມເດືຈ ເລີຍຕັ້ງໃຫ້ເປັນພຣະອຸປ່ອປະຈາຍຝຳ ບອກວ່າເປັນໄດ້ແລ້ວ ແຕ່ຕັ້ງໄປທີ່ກຣມາ ເກົ່າໄປຕັ້ງມາຈັນ ຈະໄດ້ເຫັນໃຫ້ ເຫັນມີໄປຕັ້ງໄປກົງກຣມາ ກຣມາ ບອກວ່າໄປຕັ້ງຍັ້ນໄມ້ມີ ກໍາລັງອອກແບບອູ່ ຍັ້ນໄມ້ເຮັບຮ້ອຍ ໄປເຮັດວຽກສມເດືຈ ແຕ່ສມເດືຈຕັ້ງແລ້ວກົງວ່າໄດ້ ກຣມາ ເລີຍເຂີຍນໜັງສື່ອມາ ແລະ ຕ້າວ ບອກວ່າ ເຈົ້າຄຸນບາຍ໌ໄດ້ແລ້ວເພຣະສມເດືຈຕັ້ງແລ້ວ ສ້ານໄປຕັ້ງນັ້ນຮອ້ໄວ້ກ່ອນ ເສົ່ງເນື້ອໄດ້ຈະເຄົາມາໃຫ້.

(ແສດງ ລະ ວັດຊະບປະທານາ ອາທິຖານ ແລະ ພ.ຄ. ແລະ)

ເຮັ່ມດ້ວຍກາຣບວ່າ

ເມື່ອໄດ້ຮັບແຕ່ງຕັ້ງເປັນອຸປ່ອປະຈາຍຝຳ ກົງວ່າໃຫ້ໄດ້ ແຕ່ມີຂ້ອແນ້ກັນຄູາຕິໂຍມ ທີ່ຈະມານວ່າ ຕ້ອງນວ່າແບບປະຫຍດ ໄນໃຫ້ກວ່າແບບຝຸ່ມເພື່ອສຸ່ຮ່ວຍສຸ່ຮ່ວຍ ດັ່ງທີ່ຄູາຕິໂຍມ ທັກຫລາຍທ່າກັນອູ່ ໃຫ້ປະຫຍດ ຄົນໄມ້ຕ້ອງທ່າວ່າຄູາຕິໂຍມ ໄນຕ້ອງມີລືກເກນລອງ ໄນຕ້ອງເລື້ອງເຫຼັກເລື້ອງຂ້າວກັນຍ່າງຝຸ່ມເພື່ອສຸ່ຮ່ວຍສຸ່ຮ່ວຍ ດັ່ງທີ່ຄູາຕິໂຍມ ໄດ້ເຫັນວ່າ ແຕ່ກົງເລື້ອງກັນອູ່ຈຸນດີກົດ່ານີ້ເຖິງຄືນ ທີ່ເຫັນໄປ ໄປບາວດີ່ນເຫຼັກທ່າກັນຍ່າງັນນັ້ນ ຮ່າຄາງມອງດູແລ້ວໄມ້ໄທ ສັນແປລົງຜົນທອງ ແລ້ວກົດ່ານີ້ເຫຼັກທ່າກັນຍ່າງັນດ້ວຍ ກົດ່ານີ້ເຫຼັກທ່າກັນຍ່າງັນດ້ວຍ

ວັດເຮັມຕ້ອງແກ້ ເລາໄຄຈະມາບັກບອກເຫຊວ່າ ຕ້ອນບາຍອ່າງນີ້ ຈາ ເຄົາຫົວໝາຍໄວ້ເຄົາ
ຄໍ້າໄມ່ເກົ່າປັບຫວັດອື່ນ ເຫັກເຂົອຢູ່ ກໍລະຍົມຮັບໃນການບາຍດີຫຸ້ນ

ໃຄຣມານວັດທີ່ນີ້ກໍໄມ່ປັບອົງສັຕາງຄີໄມ່ຟຸມເພື່ອສຸຮົຍສຸຮ່າຍ ແຕ່ວ່າຕັດເຮືອງສຸຮົຍ
ສຸຮ່າຍແລ້ວ ຕ້ອນມີກາງທີ່ດີໃຫ້ເຫັດວຽກແນະນໍາວ່າ ເພີນອຍ່າຈ່າຍໄມ່ເຂົາເຮືອງ ເຊັນໄປຫຼື້ອ
ຕອກບັນມາຄວາຍພຣະ ຜຶ້ມັນເມີໄດ້ເຮືອງໄດ້ຮາວອ່າໄຣ ກິນກີມໄດ້ ເຄົາປັກງານ ໄວ ເຖິງ
ກົໂຍນທີ່ນີ້ປັບ ແຕ່ດອກທີ່ນີ້ຮາວເທິ່ໄຣ ຜື້ແຈງໃຫ້ເຫັນ ທີ່ຈີ່ປັບຕົວດອກໄມ້ກະຮາດາແຕ່
ເສາຫີ່ງໜ້າ ທີ່ເຫັນກຳໄວ້ສາຍ ເຄົາມາໄມ່ເກົ່າໄວ້ຊັ້ນທໝາກໄຢ່ຈັບ ໄນກະຮາດາໄວ້ ໄນຈຳເປັນ
ຕ້ອງຫຼື້ອ ເຊັນເວລານວັດ ເຫັນມີການໜ້າຮັວນປະດັບດ້າຍກະຮາດາສາຍ ທຳໄວ້ເຍຂະ ເລານີ້
ໄປດູເຄອະ ແຕ່ເສາຫີ່ງໜ້າເຫັນເຕີຣີມແລ້ວ ມັນມີຫັກຈັດເຕີຣີມໄວ້ສາຍ ຈຶ່ອມາຄຸມາ
ເຫັນວ່າມີໄມ່ໄດ້ເຮືອງພະຍາແພງໄປໂດຍໃຫ້ເຫຼຸດ ເສີ່ຄ່າດອກໄມ້ປະດັບມັດດ້ວຍ ຄໍາຈະ
ຫຼື້ອກໜ້າແຕ່ມົວເລີຍ ຈຶ່ອແຕ່ການໜ້າເລີຍ ແຕ່ວັດນີ້ໄມ່ໃຫ້ກຳນັກ ເພະວ່າໄມ່ໄດ້ກິນນ້າຫຼາ
ເລີນອກກ່າວໄມ່ຕ້ອງຫຼື້ອດອກໄມ້ກະຮາດາກີ່ໄມ່ຕ້ອງຫຼື້ອ

ເລານວັດໃຫ້ທຳງ່າຍ ທຳກະທງໃນຕອງໄສດອກໄມ້ສອງສາມດອກ ມີຝາກຮອນ
ຕາມຮຽມເນີຍມີໂບຮານ ໄນປັບອົງເພີນປັບອົງທອງ ທຳຍ່າງນີ້ ພອປະຫຍດຫຸ້ນໃນການ
ໃຈ່ຈ່າຍ ໃຫ້ເຫັນປະຫຍດໃນເຮືອງໄມ່ຈຳເປັນ

ແລ້ວແນະນໍາວ່າ ເຮັມຈຸກຄວາມນີ້ ຕັ້ງຖຸນໄວ້ເປັນອນຸສຣນີໃຫ້ວັດສັກກຳອນ
ທີ່ນີ້ ເຮັກກ່າເປັນຖຸນຂອງສຸກລຸຂອງຄວບຄົວ ເຊັນສຸກລັຈນທຮັດນີ້ເຂັມນວັດ ກໍເຮັກ
ວ່າຖຸນຈັນທຮັດນີ້ ຮາວເທິ່ໄຣ ຍ່າງນ້ອຍ 1,000 ນາທ ແຕ່ວ່ານາງຄົນໃຫ້ທ້າພັນ ບາງຄົນ
ໃຫ້ມື່ນທີ່ນີ້ ບາງຄົນໃຈດີໃຄຣມາຂ່າຍເພີນທຳນຸ່ມໃນວັນນວັດ ໃຫ້ວັດທົມໄມ່ເກົ່າກະແປ່
ເກົ່າເຂົ້າວັດທົມ ປິ່ນທີ່ນີ້ໄດ້ເພີນເຂົ້າວັດ ໂດຍໄມ່ຕ້ອງທອດຜ້າປ່າ ໄນຕ້ອງຂ່າຍພຣະເຮືອງ
ຫົວໝາຍຕ້ອງທຳອະໄວໃຫ້ວຸ່ນວາຍ ປິລະແສນກວ່າທຸກນີ້ ແສນທ້ານັກ ແສນແປດນັກກີ່ໄດ້ມາ
ທຸກນີ້ ເພີນທີ່ນີ້ ໄນໄດ້ໃຫ້ ຜັກເຂົ້າອາຄາຣ ຜັກເປັນປີ່າ ແຕ່ເລີຍນີ້ ເຫັນໃຫ້ຝາກທັນປີ່
ດອກເປົ້າມັນເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 15 ນອກກ່າວັກ 5 ປີເລີຍ ເພະໄມ່ຕ້ອງໃຫ້ເພີນທີ່ນີ້ ໃຫ້

ແຕ່ດອກ ດອກມັນກົມາກື້ນ ເຂົາໄປຝາກໄວ້ເປັນທຸນຮອນຂອງວັດຕ່ອໄປ ບອກຄູດໂຍມໃຫ້
ກະທ່າຍຢ່າງນັ້ນ ເປັນການພັ້ນນາໃນການວັນນາຄີທີ່ປະຫຍດ.

(ແສດງ ຄະ ວັດຈຸບັນປະທານາ ອາທິຕິຍີ່ ໨៥ ພ.ຄ. ໩ຕ)

ເມື່ອເຂົາໂປສົດໃນພຶກືບວັດ

ທີ່ວັດຈຸບັນປະທານາ ນີ້ ໃນພຶກືບວັດ ເມື່ອເຂົາໂປສົດແລ້ວ ໄນໃຫ້ກິນອະໄຮ ໃຫ້ກໍ
ແຕ່ງໆ ຄູດໂຍມເຂົາໂປສົດໄໝໃຫ້ສຸບນຸ່ງ ໄນໃຫ້ກິນທຳກຳ ໄນໃຫ້ດີມນ້ຳສັນນ້າຫວານ
ອັນນີ້ເຫັນວັດອື່ນແລ້ວມັນຍຸ່ງ ພວເຂົາໂປສົດແລ້ວ ເຊິ່ງເຂົານ້າວັດລມເຂົ້າໄປກາຍ
ເດືອນບຸກທີ່ເດືອນທຳກຳ ອາຕມວ່າຄາງມານານາແລ້ວ ຕັ້ງແຕ່ເປັນພຣະທຸນ່ມ ໄນໃຫ້

ເຂົາໂປສົດຕ້ອງເລີຍ ນັ້ນເຮັດວຽກ ຈະມາສຸບນຸ່ງທີ່ມາຄຸຍກັນໃນໂບສົດໄໝໄດ້ ຖຸກ
ຄົນເຂົ້າໄປຕ້ອງນັ້ນເລີຍ ໄນໃຫ້ມີເສີ່ງ ເຮັດໄດ້ທ່ານສນາຍ ສອນນາຄ ພຸດຈາກ່ໄຣ
ກົກລ່ວງແຄລ່ວ ນີ້ໂຍມມາຄຸຍກັນມັນຫນາກຸຫຼາ ດຸວັດອື່ນຄຸຍກັນລັ້ນ ປະກົນໜ້າທ່ານໄປ
ໂຍມກົຍກັນໄປ ດີມນ້ຳສັນກິນທາກສຸບນຸ່ງທີ່ຄວນໂນມ່ ທ່າກັນອູ້ດີ່ ໄນມີຄວາມຄົດ
ກ້າວໜ້າເສີ່ນບັນລຸ ອຍ່າງນີ້ກີ່ໄວ້ທີ່ນີ້ກີ່ເປັນແປ່ງໄປ ນີ້ອັນນີ້ນີ້.

(ແສດງ ຄະ ວັດຈຸບັນປະທານາ ອາທິຕິຍີ່ ໨៥ ພ.ຄ. ໩ຕ)

ຕາມຮອຍພຣະພູກຮອງຄົດ

ພຣະພູກເຈົ້າຂອງເຮົານີ້ມີນັກປົງລູບ ອະໄຣທີ່ໄມ້ດີທຽງເປັນແປ່ງ ທຽງ
ແກ້ໄຂໃຫ້ດີມຂຶ້ນ ຂະນະຮຽມເນີຍມປະເພີ້ນຂອງໜາວິນເດີຍ ທີ່ຮຸ່ມຮ່າມຮຸ່ງຮຸ່ງ ໄນເປັນ
ປະໂຍ້ນພຣະອອງຄົດແກ້ໄຂ ປັບປຽງກໍໃຫ້ຂຶ້ນຫລາຍປະກາກ

ອາຕມໄປທີ່ໄຫ້ແລ້ວກົດວ່າ ຫລາຍເຮື່ອງໄມ້ຄວາມຈະເປັນອູ້ຍ່າຍ່າງນີ້ ຄວາມແກ້ໄຂ
ຄວາມປັບປຽງ ອຍ່າທີ່ໄຫ້ຄົນມັນຫລຸກັນ ເຊັ່ນວ່າ ໄປເຫັນໄທ້ດ້າຍກາຈຸດປະກັດ ຈຸດ
ອູ້ທຸກວັນ ທ່ານກຸຫຼາຈະຕາຍ ແລ້ວທ່ານໄມ້ແກ້ເຂົານັ້ນໄມ້ບ່ອກເຂົາເສີ່ນບັນ ບອກວ່າ ມັນ

ไม่ถูกต้อง คนเข้าใจได้เปลี่ยนความคิดไป เข้ากับมา ถ้าเราให้ของดีแก่เขา ของดีแท้ๆ นี่เราให้ของดีจริงปлом ไม่ให้ของแท้ ของปлом มันจะไปได้สักกี่นา มันไปไม่ได้เท่าใดเป็นเรื่องน่าคิดในเรื่องอย่างนี้

พิธีกรรมต่างๆ ในทางศาสนานั้น ถ้าเราไม่คิดแก้ไขทำให้เกิดประโยชน์ ก็จะเป็นคุณเป็นค่าแก่พระศาสนา แต่ถ้าเราไม่คิดแก้ไขทำให้เกิดประโยชน์ในทางธรรมะมันก็ไม่เกิดอะไรจากความหมายความหลงผิด เกิดความเข้าใจผิดกัน อภูด้วยประการต่างๆ เมื่อนอนแย่งหัวใจกันในงานผูกพัทธสีมาหัวใจที่ทำเป็นสาเหตุของลูกนิมิต พอตัดลูกนิมิตรลงหลุมก็แย่งหัวใจกัน แย่งกันไปแย่งกัน ไม่ไม่รู้จักจบ

ที่วัดชลประทานนี้ ครัวผูกพัทธสีมาเก็บหัวใจไว้ ญาติโยมนั่งเป็นกลุ่ม เป็นก้อน ไม่กลับบ้าน อาตามาเที่ยวเดินถามโยมทำไม่ไม่กลับบ้าน อยากได้หัวใจ ตามตรงไหนก็อยากได้หัวใจ เลยติดเครื่องขยายเสียงเรียกประชุม ใครอยากรได้หัวใจเช่นมนีมากันพร้อม เลยถามกว่า “โยมอย่างได้หัวใจหรือ” “ค่ะ” “เออไปทำอะไร” “เขาว่าดี” “ต้องย่างไว” “ไม่ทราบ” ดี แต่ไม่รู้ว่า ต้องย่างไว ถามโยมอีกคน “โยมต้องการหัวใจหรือ” “ต้องการ” “เออไปทำอะไร” เห็นอกกว่า “เออไปผูกไว้ที่บ้าน ขายของดี” “โยมเอาหัวใจผูกไว้ แล้วนั่งหนันอกบุญไม่รับ ขายดีไหม? มันไม่ดี หรอก ต้องยึดกับเข้าบ้าง” แล้วก็ถามคนโน้นคนนี้ต่อไปทลายคน ถามแล้วเลย เทคนให้ฟัง พ้อขอขายลักษณะ เหมือนอยู่กันทั้งหนึ่ง พอจบแล้วโยมสาซุ หายใจ กันเสียที โงกันมหาลัยสินบีแล้ว

วัดใหญ่ผูกพัทธสีมาคนต้องการไปเอาหัวใจ ได้มาตั้งทลายอันแล้ว เอาจมาเก็บฯ ไว้เท่านั้นแหล่ เหมือนกับเด็กเก็บลูกหินไว้เล่น นีเก็บไว้เป็นท่อนๆ เลย ตั่งพากันอกกว่า สาซุ หายใจเสียที มันก็ดีขึ้น เพราะอภิภัยให้คนฟังคนก็ไม่ต้องการ อย่างนั้นต่อไป

ທີ່ໄມ່ແກ້ກັນກີ່ພຣະລາກຕັ້ງເດືອນ ຕ້ອງການປັຈຢືນທອງ ຄ່າຫວາຍມັນແພງ ວັດທຶນໆຜູກພັກສີມາແລ້ວ ດົກກີ່ແຢ່ງໂນ່ນແຢ່ງນີ້ກັນ ພຣະອົງຄົກທຶນໆອຸຕົຮົຈັບໄມ້ໂຄຣົໂຟນ ແລ້ວປະກາຄວ່າ ໄນເຮົ້ວໄກ້ນັ້ນດີເທົ່ອນກັນ ເກົາປັບກິວໃຈທີ່ບັນປັ້ງກັນເສີຍດັຈຢູ່ໄຣ... ເຮັບ...ໄມ້ມີເຫຼືອສັກອັນເດືອນ ດົກແຢ່ງກັນຄອນໄປທົດ ທັນບຣິເວນແລຍນີ້ແຫລະຄົມມັນ ຕື່ນເຕັ້ນໄມ່ເຫັນເວົ້ວ ທລັບຕາຕື່ນ ໄນລືມຕາຕື່ນ ພອເຫັນພຸດຂະໄຣດີເຄົາທັນ໌ ແຢ່ງໄນ້ເຮົ້ວໄກ້ກັນໄປທົດໄມ້ມີເຫຼືອສັກອັນທຶນໆ ເຝັ້ນອັນຍ່າງນີ້

ເມື່ອເຮົາຮອບສົງເສຣີມສິ່ງເຫລວໄທຄົນ ຮອບສົງເສຣີມຄວາມໄມ້ມີປັບຄຸງ ໄນມີ ຄວາມຮູ້ຄວາມເຫັນໃຈ ມັນຈະຕື່ອນໄດ້ອຍ່າງໄຣ ພຸຖທະບຽນທະຈະເປັນຜູ້ຮູ້ໄດ້ອຍ່າງໄຣ ເມື່ອ ຜູ້ຕື່ນໄດ້ອຍ່າງໄຣ ເຝັ້ນຜູ້ເຍົກບານໄດ້ອຍ່າງໄຣ ເມື່ອເຮົາໄສສອນໃຫ້ເຫຼັ້ງ ໄນສອນໃຫ້ເຫຼັ້ນ ໄນສອນໃຫ້ເຫຼັ້ນເຍົກບານໃນທາງທີ່ຄູກທີ່ຮອບ ມັນກົງມາຍກັນອູ້ຍ່ອຍ່າງນັ້ນເຮືອຍໄປ ມັນ ເກີດຄວາມເສີຍຫາຍ

(ແສດງ ນ ວັດຊລປະຖານາ ອາທິທຽນທີ ២០ ກຸມພາພັນທີ ២៥៥៦)

ມທຣສີມໃນວັດ

ປັຈຸບັນນີ້ເຮືອງທີ່ວັດໃຫ້ ຈະ ຮອບທ່າກັນ ດີມີມົງການມທຣສີມເຫັນສຸກກັນ ຂອບໃຫ້ວັດມີມທຣສີມ ມົງການປະຈຳປີ ອາຕມາຕັ້ງໄວ້ໃນຈົວ ວັດນີ້ຈະໄມ່ໄທມີມທຣສີມ ໃນວັດຈະໄມ້ມົງການປະເທາທານປະຈຳປີປົດທອງພະ ທຣີອານຂອ່າໄວ້ທັງນັ້ນ ຈະມີມີເລີນ ໃຫ້ກີ່ໄມ່ຈັດ ລອງດູ້ສີ ວ່າທີ່ດີທ່ານຮອບມັນຈະເຈົ້າຢູ່ໃໝ່ໃນຫລັກການນີ້ ມີມີວັນເປີດວັດ ເທົ່ານັ້ນເອງວັນເປີດ ກຣມຊລາ ເຫັນຈັດໄທມີກັນ ເພຣະອາຕມາຍັງໄມ່ເປັນເຈົ້າວັດ ໄປກ່າວ ອະໄຮຫ້ໄມ່ໄດ້ວັນນັ້ນເຫັນຈຳລວາດ ມີວິໄຮຕ່ອລະໄຮຍອະແຍະ ມີກັນໃໝ່ ແຕ່ກີ່ໄມ່ສະຕາກ ເພຣະຝັກທຸກລືກກັນລໍາບາກາກ ເປຣະເປົ້ອນໄປຕາມໆ ກັນ

ພວອາຕມາເປັນສົມການເສຣີຈເຮົຍບ້ອຍກີ່ຕັ້ງອົບສູານໃຈວ່າ ວັດຊລປະຖານາ ຈະໄມ່ໄທມີມທຣສີມແສດງຕ່ອໄປຕລອດອາຍຸການເປັນສົມການ ດົນນາທີ່ທັງມັນເຮືອງຂອງ

ເຖິງ ແຕ່ວ່າຈະເຂີຍເປັນທຽບນຸ້ງໄວ້ ຈະສັກແຜ່ນທຶນໄວ້ວ່າອຸດມາກຣົນຂອງວັດທະນາ ຄືອ່າງໄຣ ຕິດໄວ້ທີ່ກູງເລີຍ ທີ່ວ່າຕິດໄວ້ທີ່ໂຮງເຮັດນີ້ ຕ້ອງຍ່າງນັ້ນ ໄຄຣມາເປັນສົມກາຣ ໂປຣດັກຊາອຸດມາກຣົນນີ້ໄວ້ດ້ວຍ ອຍ່າເປົ້າຢືນແປລັງເສີຍເປັນອັນຫາດຕັ້ງໄວ້ໄຫ້ຮູ້ ຕ່ອໄປ ຈະຕ້ອງເປັນອຍ່າງນັ້ນ ໄນຍ່າງນັ້ນຄົນມາທີ່ຫລັງ ໄນໄວ້ທ່ານບັນຫຼາມໄມ້ທັນສົມຍໍໄມ້ສຸນກ ເຮົາເລີ່ມເລັກນິດກ່າວ ວັດກວັງຫວາງຕີ ແລ້ວກົງເປີດລິເກ ແ ໂຮງ ຢຸ່ງກັນໄປໝາດ ອາຕາມ ໄນຍ່າຍມອຍ່າງນັ້ນ

ສອນໃນເຮືອງທີ່ແກ້ຈົງ

ເຮົາພູດໃນນາມຂອງພຣະພູທູຈຳ ພູດໃນນາມຂອງພຣະທຣມ ພູດໃນນາມຂອງພຣະສ່ງ ເພື່ອປຸກູາໃຈທ່ານທັກທາຍໃຫ້ຕື່ນຕັ້ງ ໃຫ້ກັກໜ້າ ໃຫ້ທັນເຫັນກຳສອນທີ່ຖືກຕ້ອງ ແກ້ຈົງຂອງພຣະພູທູຈຳ ໄນໃຊ້ເຂົາລຶ່ງເຫລົ່າໄຫລມາໄສໃຫ້ແກ່ພຣະພູທູຄາສຳນາ

ພຣະພູທູຈຳເຕັດຮສໄວ້ໃນທີ່ແທ່ງທີ່ນີ້ງວ່າ ມີກລອງຍູ້ໃນທີ່ນີ້ທ່າດ້ວຍໄມ້ຍ່າງດີ ແລ້ວຕ່ອມາສ່ວນທີ່ນີ້ມັນລື່ມ ຄືວ່າມັນຜູ້ໄປອຍ່າງນັ້ນແທລະ ແລ້ວເຂົາໄມ້ອື່ນມາຊ່ອມໄວ້ ຕ່ອມາສ່ານອື່ນມັນຜູ້ອີກ ກົງເຂົາໄມ້ອື່ນມາຊ່ອມໄວ້ ຊ່ອມໄປໜ່ອມມາເນື້ອກລອງເດີມທາຍໄປ ທົມດໄມ້ຮູ້ວ່າໄມ້ອ່າວິໄລທີ່ເຂົາມາຊ່ອມໄວ້ ລັນນັ້ນ ດຣມວິນຍຂອງຕາຄາຕົກໆທີ່ເມືອນກັນ ໃນ ກາລຕ່ອໄປໜ້າ ຈະມີສັທ້ຣມປົງປົງ ຄືດຣະມະປລອມເຫັນມາແກຣແໜງຍູ້ໃນ ຄໍສອນຂອງຕາຄາຕ ເຂົາມາໄສໃນປາກຂອງຕາຄາຕ ແລ້ວຄົນກົຈະນີກວ່ານັ້ນເປັນຄໍາສອນ ຂອງພຣະພູທູຈຳເລັມເປົ້າເນື້ອແກ້ເປັນອຍ່າງໄຣ ເພື່ອໄປເຫັນແຕ່ໄມ້ທີ່ເຂົາຊ່ອມ ໄນເຫັນ ເນື້ອແກ້ຂອງພຣະພູທູຄາສຳນາ

(ປະກູກຄາມເມື່ອ ๑๗ ມັງກອນ ๒๕๖๘ ນ ລາຍອອໂຄກ ວັດມາຮາຕຸ)

ລັກາະນະກາຣເທັກນີ້

ກາຣເທັກນີ້ສອນຄົນນີ້ ໃຫ້ດີອຸດມາກຣົນໄວ້ອຍ່າງທີ່ນີ້ງວ່າເທັກນີ້ເພື່ອແກ້ ໄນໃຊ້ ເທັກນີ້ເພື່ອຂະໜາດ ເຮົາຍ່າເທັກນີ້ເພື່ອເຂົາໃຈຄົນ ແຕ່ເທັກນີ້ເພື່ອແກ້ ອຍ່າກລັວວ່າເທັກນີ້ດໍາ

เข้าแล้ว เขาจะไม่นิมนต์เทศน์ ไม่ต้องกลัว หลวงพ่อปัญญาเทศน์แก้คัน ก็เทศน์ไม่ได้ทวยดีเดียวย่อน เวลาไหนคนยังนิมนต์อยู่ แสดงว่าเข้าพอใจในการที่เรอไปแก้เข้า เว้นไว้แต่เข้ามาบางคนเท่านั้น ที่เข้าไม่พอใจ จำนวนมันน้อย ไม่ต้องไปคิดถึงพวกนั้น

สมัยนี้พระต้องเทศน์ให้กระฉับกระเฉงหน่อย เทศน์ให้หันหันใจ เดียวนี้ เพลงลมพัดชายเข้าโครงการฟัง เข้าฟังเพลงลูกทุ่งกันทั้งนั้นแหละ เพราะว่าฟัง มันหันหันใจดี พระเทศน์ก็เดี๋ยวเมื่อกัน ต้องหัดเทศน์แบบใหม่เวลา呢 ต้องเทศน์ ให้หันหันให้หันอกหันใจ เพราะจะนั้นจึงต้องฝึกฝนในเรื่องนี้ มีงานศพต้องแนะนำ ให้มีการเทศน์ คนไปประชุมกันที่ป้าช้าเราต้องไปเทศน์ ไปหัดพูดกันในที่นั้น คนก็ เข้าใจขึ้น

หรือถ้าเขามิมนต์เรอไปตามบ้านที่เขามีงาน ถือโอกาสแสดงธรรมให้ได้ เช่น เรอไปสวดมนต์ที่บ้าน สวดมนต์เสร็จแล้ว เราก็เทศน์nidหน่อย ถ้ามีเวลาสัก ๑๐ นาที แนะนำให้เข้าใจว่า ที่มาสวดนี้ไม่ใช่สวดให้บ้านฟัง บ้านนั้นไม่ได้มีชั่วบ้านเรียบร้อย ถ้านายซ่างไม่คือวัชชันแล้ว มันก็เรียบร้อยทุกหลัง ไม่ดีไม่ชั่วอะไร

ดีชั่วบ้านอยู่ที่คน เจ้าของบ้าน ถ้าเจ้าของบ้านประพฤติธรรม บ้านก็พลอย ดีกับเจ้าบ้าน ถ้าเจ้าของบ้านไม่ประพฤติธรรม บ้านก็พลอยไม่ดีไปกับเจ้าของบ้าน เราควรจะประพฤติธรรมอะไร ก็เอามงคล ข้อใดข้อหนึ่ง นั้นแหละ ไปพูดให้ เข้าฟัง ตามโอกาสที่จะพูดได้ ก่อนที่จะอนุโมทนา ยกลัพพี เรายาเทศน์ให้เข้าฟัง เสียงหน่อยหนึ่ง จะได้เกิดความรู้ความเข้าใจ พูดบ่อยๆ ช้าบ้านก็สนใจในการฟัง

ครอไปตั้งคพที่วัดชลประทานฯเวลา呢 ให้สวดพระอภิธรรมจบเดียว สาว จบแล้วพระเทศน์เลย ไม่ต้องนิมนต์ พระนักเทศน์ไปจ้องอยู่แล้ว พอพระสาว เหตุปัจจุบัน ชั้นธรรมานุสันต์เลย ไม่ต้องอาราธนา ไม่ต้องจุดธูปจุดเทียน เพราะ ว่าไปเทศน์ด้วยความเต็มใจ ไม่ต้องให้โอมอาราธนา ไปเทศน์เพื่อให้ ไม่ใช่เพื่อจะ

ໄປເຄາ ຈັດໃຫ້ໄປເທັນຄືນລະອງຄໍ ຄ້າ ຕ ຄືນກົ ຕ ອົງຄໍສມກາຣເທັນຄືນສຸດທ້າຍ ອ່າຍ່ານີ້ ເປັນຕົ້ນ

ທີ່ທ່າຍ່ານີ້ເພື່ອຂ່າຍໄວ ນັ້ນແຫລະໂຮງເຮັດເທັນ ພຣະທີ່ເທັນໄມ່ເປັນ ໃຫ້ໄປເທັນງານສົກກ່ອນ ດັນນອຍໆ ດ້ວຍໆ ເທັນໄປເຮືອຍໆ ນານໆ ກົເທັນເກິ່ງເລູນ ເທັນໄປຄົນເຫັນພິ້ງເຫັນກົບນັ້ນ ທີ່ມີມັງ ອົງຄໍໃຫ້ເທັນໄມ່ເຂົ້າທ່າ ອົງຄໍນັ້ນຕ້ອງອ່ານ ທັນສື່ອ ຕ້ອງປຽບປຸງຕົວເອງ ໂນ່ເທິ່ງໄດ້ກົບເປັນນັກເທັນຂຶ້ນມາ ເຊິ່ງນີ້ພຣະວັດຈະລປະການ ເທັນເປັນເກົ່ອນທຸກອົງຄໍແລ້ວ ນອກຈາກທຸລະກາທ່ານັ້ນທີ່ເທັນໄມ່ໄດ້ ແກ່ເກີນໄປແລ້ວ ໄມ່ຕ້ອງທັດໃຫ້ແກ່ເທັນໃຫ້ແກ້ຜິວດັກພອ ເຮັດຄົນອື່ນໃຫ້ເທັນຕ້ອງໄປ

ເວລາທີ່ທ່າຄພັນນ່າແພຍແພຣ່ຈ່າຍ ສມມຕົວຄົນມາປະຊຸມກັນມາກໍ ມາພັ້ງ ແຕ່ສົວດອກິຫຼາມ ສວດໆ ກັນອຸ່ຍ່າຍ່ານີ້ ສວດເຮັບໆ ບັ້ງ ສຽງໝູ້ບັ້ງແລ້ວ ຄົນພັ້ງຈະຮູ້ເຮືອງຂ່າຍໄວ ແມ່ພຣະທີ່ສວດເອງ ບັງທີ່ກີ່ໄມ່ຮູ້ວ່າສວດອ່າຍເໜືອກັນ ຕ່າງຄົນ ຕ່າງມີຮູ້ ແລ້ວມັນຈະໄດ້ຂ່າຍໄວ

ງານສົກ

ໃນເຮືອງທີ່ເກີ່ວກັນກາຣຕາຍ ອັນເປັນຫົວໜ້າສຸດທ້າຍຂອງຊີວິດທີ່ມີກາຣເກີດ ແກ່ ເຈັບຕາຍ ເປັນຈ່າຍດັນນັ້ນຄົງອານຸສົກ ຊຶ່ງອາຕມາເຫັນວ່າ ເຮົດຕ້ອງຊ່າຍກັນປົງປົງປົງເສີຍໄມ່ເພື່ອຄວາມຄຸກຕ້ອງເໜາະສມ ແລະປະຫຍັດ ອ່າຍ່າກຳໄຫ້ມັນໄຫຍໍໂທຫຽວຮາ ໂດຍ ເພາະ ຈານສົກຂອງສມກາຣເຈົວດ ຕ້ອງທ່າໄຫ້ເປັນຕົວ່າຍ່າຍແກ່ຂວາມບັນ ເປັນອານຸສົກ ເພຍແພຣ່ຈ່າຍ ອ່າຍ່າທ່ານສົກແບບສຸນກຸກສົນາລ່າວາງູຈີກັນອ່າຫາເງິນຈາງອານຸສົກ ແຕ່ໃຫ້ຂວາມບັນມາຮັບຮ່າມະໃນອານຸສົກ ຈຶ່ງຈະດີກວ່າ ອາຕມມີອຸດມກາຣນີ່ຍ່າຍ່ານີ້

ເຮືອງທີ່ຈະຕ້ອງແກ້ ມີຫລາຍເຮືອງ ຄືອ

ຄົນມາທ່ານສົກຂອບເຂາເຫັນມາເລື່ອງກັນ ເຂອຂວາຍໄວຍາຍ ອາຕມຕ້ອງໄປ ປັບກັນທຸກທີ ໄປນອກກ່າວ ອ່າຍ່າມາເຂົ້າຂະໜານອານຸສົກໄມ່ໃຫ້ເຮືອງສຸກ ເຮັມກັ້ນອຸ່ຍ່າຫັນ ສົກ ໄມ່ເຄົາພົກສົກ ໄມ່ເຄົາພົກແມ່ກືຕາຍ ມາກິນເຫັນແກ້ມາຍາ ແມ່ອັນກັບດີຈຳວ່າພ່ອຕາຍ

ແມ່ຕາຍ ກຸຈະໄດ້ມຽດກ ທ່ານຍ່າງນັ້ນໄມ້ຄຸກຕ້ອງ ເມາ ແລ້ວຍກມືອໄຫວ້ ພລວງພ່ອຍ່າງນັ້ນທລວງພ່ອຍ່າງນີ້ ພຸດກັນໄມ້ຮູ້ເຮືອງ ອາຕມາກືອໄມ້ຕະພດໄປດ້ວຍ ເຂອ! ພຸດກັນໄມ້ຮູ້ເຮືອງພວກນີ້ ພົດເມຣີຢືນເຫັນໃຫ້ ອຍ່າດີທັກເດືອນນັ້ນເຕັກລໍາບາກ ຕ້ອງຕື່ສັນເໜັງ ຕື່ຕະໂພກພອດຕີກົງແຈ້ນໄປເລຍດັ່ງແຕ່ນັ້ນມາເຊົາວ່າ ໄນໄດ້ ເຈົ້າຄຸນແກດຸເປັນເໝືອນກັນ ມັນໄມ້ຂອບພະຄຸນຂອບພະເທົ່າ ນຶກວ່າເຈົ້າຄຸນດຸນໄດ້ ຕີ່ໄນ້ເປັນ ເລຍຕີໃຫ້ດູເລີຍທັນຍ່ອຍເຮັບຮ້ອຍ ດັ່ງແຕ່ນັ້ນມາ ນຶກໄມ້ເຂົ້າຂ່າຍກຳໄປ

ເລຳມື່ສິພຶນທີ່ຕ້ອງໄປປຸດູ ໄປດູທີ່ເຫັນທ່າວທາລີ່ຍ ດູວ່າມື່ອໄຮ ຂັດໄສຂ່ອງໄວນັ້ນເຄືຟນໄປເຈົ້າຂັດທີ່ນີ້ ຜ່ອແລ້ວ ພອທັນອາຕມາໄປກົດເຂົາໄປໜ້ອນ ຮູ້ແລ້ວວ່າເຂົາໄປໜ້ອນ ຕຽບທັນ ທ່າດີເດີນ ໄປພະເທົ່ານແລ້ວ ອັດ ຜ່ອນຕຽບນີ້ເອງ ພາເຂົ້າມາໃນຄາລະເລຍຄົນນັ້ນມາກ ພະກຳລັ້ງສາດບອກວ່າຫຼຸດສົດກ່ອນ ເຂົາຂັດຊູ້ຂຶ້ນ ຄາມວ່າ ນີ້ອ່າໄຮໂຍມ໌ສ່ອນອຍໆຫຼັງຄາລາ ເຄົາມາທ່າວ່າໃນ ເຄົາມາທ່ານຸ່ງທີ່ວ່າເຄົາມາທ່ານປັກນ ນີ້ທີ່ວ່າ ກົດໝູກົດເວທີທີ່ຕ້ອນແທນບຸ່ນຄຸນພ່ອແມ່ນ່ອງເຄົາເລັດມາກິນກັນໃນງານຄພ ມັນຄຸກຕ້ອງໄທມ ດີ່ໃໝ່ຄາມກັນ ຄາມຄັນແກ່ “ດີ່ໃໝ່ໂຍມ?” “ໄມ້ດີເຈົ້າຄ່າ” “ດີ່ໃໝ່ໂຍມ?” “ໄມ້ດີ” “ແລ້ວໃກ່ກ່າວ?” “ພວກເຕັກ” ເຕັກມັນໄມ້ໄດ້ຄວາມ ພ່ອແມ່ມັນໄມ້ສອນ ໄນຮູ້ເຮືອງອ່າໄຮເລຍເທັນໃຫຍ່ ດັ່ງແຕ່ນັ້ນມາ ໄນມີຄວາມແອນພາມາຕ່ອນໄປ ແອນໄມ້ໄດ້ພະວ່າທ່ານມາດູເດື່ອຍັນໄນ້ໄວ້ຕ້ອງໄປດູແລ້ວໄມ້ມື່ອໄຮ ເຫັນທ່ານເຮັບຮ້ອຍດີ

ວັນທີນີ້ນ້າໜ້າ ຄືວ່າທາທາກິນໃຫ້ໄດ້ ທ່ານຍ່າງໄຮ ກິນນ້າໜ້າ ແຕ່ໄສເຫັນ ນັ້ນອູ້ຫຼັງເພື່ອນ ຄຸຍເຂະວະ ພະກຳລັ້ງສາດ ຄຸຍໃຫຍ່ ເຂົາ ອະໄຮຄຸຍໃຫຍ່ ເດີນໄປດູ ຍາກແກ້ຂຶ້ນດູນນ້າໜ້າອ່າໄຮ ນ້າໜ້ານາຍຍື້ນັ້ນ ບອກວ່ານາຍອ່າເກົວໃຫ້ ນາຍອ່າເກົວອ່າໄຮ ນາຍອ່າເກົວໃຫ້ ໄນກິນເຫັນທ່າກເປັນນ້າໜ້າເປັນນາຍອ່າເກົວໄດ້ຍັງໄຟ ແກ່ມ! ນາຍອ່າເກົວອ່າຍໃຫຍ່ ແຕ່ໄນ້ຮູ້ວ່າ ນາຍອ່າເກົວໃຫ້ ອາຕມາກີໄໝຄາມ ກລັວຈະອ່າຍກຳໄປ ບອກວ່າເປັນນາຍອ່າເກົວທ່ານຍ່າງນີ້ໄດ້ທີ່ວ່າ ໄນມີຄວາມແກ້ປະຊຳນັ້ນ ພຸດດັ່ງ ຣູ້ທີ່ໂຍມຮູ້ເຂົ້າທີ່ຫັ້ງ ໄນມີຄວາມທີ່

ຄ່ອຍໆ ແກ້ ຕ້ອງກຳລັງແກ້ດ້ວຍພູດຕຽງປ່ອຕຽມກຳທີ່ຫັ້ງເຂົ້າແລ້ວເວລານີ້ ວັດຈຸລປະການໆ
ເຈົ້າຄຸນແກ່ແຮງ ອຍໍໄປຢູ່ກັບແກ່ເຮືອງເຫຼວໄຫລ ແກ່ເລັ່ນງານເອກີ່ເດືອຍ ເຖາມີ່ງານ
ສົພເຮີຍບ້ອຍເວລານີ້

ເວລາມີສົພເຂົາຂອບຮ້າມອ່ອງກັນ ຄືນັ້ນອາຕມາຍູ້ກີໄດ້ຍືນເຫັ້ນ ດັ່ງນີ້ອ່ອຍ່ເຂົ້າ
ກັນກີໄມ່ວ່າ ເວລາມັນເລື່ອຖຸມຄົງເລັ້ວກໍໄມ້ມັນໄໝ່ຫຼຸດກັນ ຕີ່ພິພາຫຍ່ອໄລກັນນັກທ່ານ
ຕີ່ເໜີອັນກັນຮ່ວມ່ວ່າໄຣ ເລຍແບບໄປດູ ເຄົາແລ້ວ ສາມອ່ອງວັນແລ້ນໆ ຮ່າກັນອ່ອຍ່ອ່າງ
ນັ້ນ ຍືນດູເຫັນ່ອຍ່ ຂັດກາລາງຄັນກີໄມ້ໄດ້ ໃຫ້ເຂົາຈົບກ່ອນ ຈົບນັບກີເຫັ້ນໄປເລຍ “ໂຍມ
ນາພິກາເທິ່ງໄລ້ປານນີ້ຍັ້ນໄໝ່ເລີກກັນນະ ອະໄຮກັນນີ້” “ປະເພີນ ປະເພີນ” ນອກວ່າ
“ແກ່ມ! ຈັນຂອບ” ມີຄົນທີ່ເດີນປະນະມື່ອມາ “ປະເພີນຄົວປະເພີນ ທ່ວງພ່ວ່າ”
“ຈັນຂອບ ຂອບຄົນຮັກໜາປະເພີນແຕ່ປຸ່ມອ່ອງຕາມອ່ອນມັນໄໝ່ເມາ ທ່ານໄໝ່ທ່ານມອ່ອນມັນ
ເມາ ປະເພີນອ່າໄຮຍ່ອ່າງນີ້ ບຸ້ຕາໄໝ່ເມາແຕ່ທ່ານມອ່ອນມັນ ນີ້ຮັກໜາປະເພີນອ່າຍ່ໄຣ”
ຄອຍກຽດໄປ ກີເລຍນັບຢູ່ຕົ້ວ່າຕັ້ງແຕ່ວັນນີ້ເປັນຕັ້ນໄປໃນຄາລາຕັ້ງຄພວດຈຸລປະການ ໄນ
ໄໝ່ມີການຮ້າມອ່ອງແລ້ວກີໄມ້ຮ່າກັນອຶກຕ່ອໄປ

ຕ່ອມກີເຮືອງພິພາຫຍ່ອ ດັ່ງຕີ່ເລັວກີໄມ່ຫຼຸດເສີຍເລຍ ຕີ່ອ່ອຸ່ນນັ້ນ ອາຕມາຮ້າຄາງ
ພາກພິພາຫຍ່ອທີ່ມີຮູ້ກາລເທສະ ຕີ່ມີຫຼຸດ ເລຍ ບອກວ່າອ່າຍ່ຕີ່ເລີຍຕ່ອໄປນີ້ ວັດຈຸລປະການ
ໄໝ່ມີຕ້ອງບຣາລົງພິພາຫຍ່ອຕ່ອໄປ ບຣາລົງຫ່ວມກັນດີກ່າວ່າ ເລຍໄໝ່ມີພິພາຫຍ່ອຕັດອອກໄປ

ໄຄຈະມີພິພາຫຍ່ອຄາມກ່ອນ “ວ່າຕີ່ອ່າຍ່ໄຣ ຕີ່ເວລາໄທ່ນ ມັນໄໝ່ມີເວລາ ພອ
ທີ່ນີ້ທຸ່ມພະສຸດ ສວດຈົບເທົ່ນ ເທັນຈົນໂຍມກັບບ້ານ ຕີ່ຕອນໄທ່ນ” “ອ້ອ້າ ໄນມີ
ເວລາຕີ່” ແລ້ວຕີ່ພິພາຫຍ່ອເສີຍເຈີນເທິ່ງໄລ້ ແຍກໄປແຍກມາ ເລຍໄໝ່ເອາ ເລີກກັນ ໄນຕີ່
ແລ້ວເວລານີ້ ທ່າຍ່ອງນັ້ນໄປກ່ອນ

ຍັງມີເຮືອງແກ້ຕ່ອໄປອຶກທີ່ນອຍ່ທີ່ນີ້ ເຮືອງການສວດສພ ມາແລ້ວກີສວດກັນ
ອ່ອຸ່ນນັ້ນສຸດ ດີ ຈະ ພອສຸດ ດີ ຈະແລ້ວກີກັບບ້ານກັນຈະໄດ້ເຮືອງອ່າໄຣ ອາຕມາເຫັນວ່າ
ໄໝ່ໄດ້ເຮືອງເລຍຕິດປັບປຸງໃໝ່ໃໝ່ ເກົ່າວ່າສຸດຈົບເທົ່ນ ພອສຸດຈົບເທົ່ນເລຍ ພຣະທີ່

ເທັນໄປນັ້ນອູ້ແລ້ວເຈົາກຟໄມ່ຕ້ອງນິມນົດ ໄນເກື່ອຍ່າ ເປັນເຮືອງຂອງວັດທີ່ຈະໄຫ້ ພອສັດຈົບ ເຫຼຸ້ມຈະໂຍ້ຂຶ້ນເລີຍ ຂັ້ນນັ້ນບໍນຫຼວມສົນວ່າເລີຍ ໂຍມໄມ່ຕ້ອງເກື່ອຍ້ຂ່ອງ ເຮັບໄຫ້ ເປັນທັນທີ່ ພວຍມາຄົງວັດເຮົມຂອງດີທ່ານໄມ່ແລກ ນີ້ໂຍມມາເອງໄມ່ຕ້ອງແຈກຢູ່ກາ ໄນຕ້ອງປາວັຮັງ ກໍາໄຣນັກທຳແລ້ວ ໄປເທັນເລີຍ ຈັດພະໃຫ້ໄປເທັນ ໃຫ້ລູກວັດເທັນ ກ່ອນ ແຕ່ເກົ່າກັນໄຫ້ມີຄົນມາກາເປັນພິເສດຖາຕາມາທັນເອງ ປັກຕິທັນຄົນສຸດທ້າຍ ແຕ່ ບັນຄົມຄົນສຸດທ້າຍກີ່ໄມ່ໄດ້ເທັນ ເພົ່າເຫັນມີນັດເປວດອື່ນເສີຍກ່ອນ ເລີກີ່ໃຫ້ພະວິ່ນເທັນຕ່ອໄປ ເວລານີ້ດີແລ້ວ ດັນຊອບແລ້ວຄົນຫອນວ່າ ຕັ້ງຄົກທີ່ວັດຊລປະການ ເປັນບຸງເປັນເກຸສລ ໄນມີເຮືອງສຸກ ສົບສັບຍົດ ດັນຫອນມາ ດັນຕາຍທີ່ຈັງຫວັດປະກຸມຍັງເຫັນຄົມພາແກທີ່ວັດຊລປະການ ດາວວ່າ “ໂຍມທ່ານໄມ່ອູ້ກິລຈຶ່ງມາພາທີ່ນີ້” “ທ່າທີ່ໄໜ່ມັນກິນພົມຈິບຫາຍ່າ” ວ່າວ່າງ່ານັ້ນ ຄົມມັນມາກິນ ກິນຂ້າກິນເຫັນແຫ້ຢູ່ໃຫ້ ເຄົມທ່າທີ່ນີ້ສັບຍົດ ໄນຖຸ່ງວ່າຍ່າໄມ່ເຕືອດຮ້ອນ

ຄວາມຈົງສົມຍັພຸຖົກາລ ເຂົ້າໄມ່ມີສັດຜົກຂ່າຍໃກ້ກັນທຽກ ແຕ່ວ່າຈະໄມ່ໃຫ້ສັດເສີຍເລີຍ ນັກສັດກີ່ຈະເສີຍໃຈ ເຄົວໃນບັນ ສັດນິດທນ່ອຍ ແລ້ວໃຫ້ມີການເທັນ ຍິ່ງວັດໃຫ້ຢູ່ ທີ່ມີຄົມພາກ ຈາ ລ່າເທັນ ອລວງພ້ອໄປດູງຄົມແລ້ວເສີຍດາຍ ເສີຍດາຍຄົນທີ່ມານັ້ນສລອນໄມ່ໄດ້ອະໄໄ ມານັ້ນດູ ດູກັນໄປດູກັນມາ ແລ້ວກົກລັບນັນ ຈະໄດ້ປ່ຽນຢູ່ທີ່ຕຽງໃຫ້ ເຮັດວຽກໄວ້ໄດ້ບຸງແຕ່ໄມ່ໄດ້ກຸສລ

ເປັນທັນທີ່ຂອງສົມກາເຈົາວັດ ທີ່ຈະຈັດໃຫ້ຄົນທີ່ນິມວັດ ໄດ້ກຸສລກັບໄປ ເພົ່າ ລະນັ້ນເຮົາຕ້ອງສົນທານຫຼວມ ຕ້ອງເທັນໃຫ້ເຫັນພັ້ນຕາມໂອກາສ ໂອກາສທີ່ຈະເທັນເວລາໄຫ້ກີ່ໄດ້ ກາລັງຄົນກີ່ໄດ້ ຕອນປ່າຍເວລາຈະເພັສກົກີ່ໄດ້

(ແສດງ ຄະ ວັດຊລປະການ ອາກີຕິຍົກ ອົດ ພຸກ່າກາມ ໝ່າຍ້ອນ)

ກາຮເທັນທັນທັກ
ໃນການຄົມຢູ່ໃຫ້ມັກຈັດໃຫ້ມີການເທັນເວລາປ່າຍໄມ່ ໄນມີຄົນພັ້ນຕາມ ຄືດວ່າ

ຕ້ອງແກ້ ບອກໂຍມທີ່ມານີມນົດວ່າ “ເຂົອຍ່າງນີ້ໂຍມອຍ່າເທັນນຳຢ່າງໂມງເລຍມັນໄມ້ໄດ້ເຮືອງ
ເພະເຮົາໄມ້ໄດ້ເທັນໃຫ້ຜົຟ້າ ແຕ່ເທັນໃຫ້ຄົນພັ້ງ”

“ແລ້ວຈະເຂົາເລາໄຫດີລ່ະທ່ານ”

“ເຂົາເລາໄກລ້າຈະແພ ສົມມຕີວ່າແພເລາ ๑๗.๐๐ນ. ພວ ๑๖.๓๐ ນ. ເທັນເລຍ”
ເທັນຍ່າງໄຮລະທ່ານ ຜົຍກໄປໄວ້ນໍາແຮງແລ້ວ”

“ກີ່ໄປເທັນນັນແຮງ ໄນເຂົາຊໍາລານ໌ ໄນຕ້ອງ ຈັນໄປຢືນພຸດຂອງຈັນເອງ ໂຍມ
ຈັດໄນໂຄຣົຟັນເຄື່ອງໝາຍເສີ່ງໄວ້ກີ່ແລ້ວກັນ” ເລຍນອກວ່າເຂາແບບນີ້ນ

ເຕີຍວັນເທັນໄມ້ຄ່ອຍທັນແລ້ວ ດາວໂຫຼດນີ້ມີມັນໄດ້ປະໂຍ່ນ
ຕອນນັ້ນຄົນນັກ ແລ້ວເຮົາກີ່ສະກິດຂ້ອນແນະຄຽດໃຫ້ເຂົາເຂົາໃຈ ມັນດີ້ໜີ້ນ

ໄປຢູ່ພະວັດທີ່ມີປ້າທ່າຍວັດໃຫ້ທ່າ ຢຸ່ມເຂົ້ນ ເຮົາກວ່າຢຸ່ມເຂົ້ນ ໄນເຂາ ຍັງຈະ
ສັດຍູ່ເຮືອຍີ່ໄປ ສັດມັນເງິຍ ຈຳທີ່ເດີຍທາກກິນໄດ້ຕໍລອດໜາຕີເລຍ ໄນຕ້ອງລ່ານາກ
ການເທັນນີ້ຕ້ອງຄິດວ່າຈະເທັນຂອງໄຮໃຫ້ເທັນແກ່ຄົນພັ້ງ ຕ້ອງຄິດ ແລ້ວກີ່ໄມ້ຄ່ອຍມີ
ນັກເທັນ ມີນັກສຳວັດນີ້ກວ່າສຳດັບພອກກິນແລ້ວ ຈະອຸຕີເທັນໄປກໍາໄມ້ໄທມັນຢູ່ຍາກ
ເກມັນຕ້ອງການໃຫ້ເຂົາເຂົ້ນຮ່ວມະ ຈຶ່ງຕ້ອງໄປເທັນໄປສອນເຂາ

(ແສດງ ດນ ວັດຈຸລປະການ ອາກີຍົດທົດຊ່າຍ ພຸ້ມກາຄມ ແກ້ໄຂຕາ)

ឧດມກາຮັນກາຮກ່ອສ້າງ

ຍັງມີຄົນເປັນຈຳນາວນັກທີ່ນີ້ມີກ່ອສ້າງວັດຖຸໂດຍເຫັນໃຈວ່າເປັນກາຮແສດງຄວາມ
ເລື່ອມໃສສັກຫາໃນພະພຸທະສາສາ ກ້ອຍກຈະບອກໂຍມໃຫ້ຮູ້ວ່າອາຕມານີ້ໄມ້ນີ້ມີກາຮ
ສ້າງວັດຖຸທີ່ໃຫຍ່ ຄື່ອມີຈຳເປັນກີ່ໄມ້ທ່ານໄວ້ມາກອຍ່າງນັ້ນ ມຸ່ສອນຮ່ວມມະວຍ່າງເດີຍ
ໄນ້ວ່າວັດຖຸທີ່ໃຫຍ່ກໍາຈະທຳແຕ່ເຮືອງຮ່ວມະ ສອນຮ່ວມ ເຮືອງກ່ອສ້າງນັ້ນ ໄນຄ່ອຍ
ສິນໃຈກີ່ໄມ້ຈຳເປັນລະກີ່ໄມ້ສັນໃຈ ເພະຈະນັ້ນຈຶ່ງໄມ້ເຮືອງແຈກວິກາ ຂອບໄກກັບຜູ້ທີ່
ກັບໂຍມເພະເຮົາວ່າເຮືອງມັນຢູ່ ເຮົາຢູ່ແຕ່ເຮືອງແຈກຮ່ວມມະກີ່ແລ້ວກັນ

ໃນການທ່ານຸ້ມຍາຍຸຄວານນີ້ ກົມືພຣະມາຄາມນັ້ງເໝືອນກັນ ຕາມວ່າອຍາກຈະທໍາເຫັນຢູ່ທຸລະພ່ອປ່າງຄູາແຈກ ທໍາແລ້ວເຂົ້າໄປໃຫ້ເຂົາເສັກ ເຮົກວ່າ ໄນຕ້ອງເຂົ້າໄປເສັກຕ້າທໍາແລ້ວກົມືຈະຕ້ອງເສັກເອງ ແຕ່ວ່າໄມ່ທໍາ ເພຣະວ່າຈະເຂົາຮູ່ໄປແຈກນີ້ ໄນກົວັນກົມືເຂົ້າໄປຫລັນນ້ຳໜົດ ແຈກຮຽມມະພວແລ້ວ ພຣະຮຽມຍ່ອມວິເຄີຍກວ່າຮູ່ປ່ວງກາຍ ແຈກຮຽມມະດີກົວໃນການທ່ານຸ້ມຍາຍຸ ແຈກຮຽມມະ ພິມພົ້ທັນລືອແຈກ ແຫນພຣະພຸຖົເຈົ້າ ພຣະຮຽມນັ້ນເປັນເນື້ອແທ້ຂອງພຣະພຸຖົເຈົ້າ ເຮົາຮຽມກັນດີກົວ ແຈກຮຽມມະ ໄກຈະທໍາເຮືອງອື່ນນັ້ນສົງເສົມ ໄນຍ່ອກໃຫ້ທໍາ

ທີ່ອາຕມໄດ້ມາອູ້ວັດຈຸລປະການນີ້ ๑ ປີແລ້ວ ໂຍມຄົງເຫັນວ່າອາຕມໄມ້ໄດ້ທໍາອະໄຮເລີນທາງທີ່ເຮົຍກວ່າເໝືອນຄົນອື່ນເຂົາທໍາ ທໍາອະໄຮມັນກົມືແກກແຫກແນວເຂົາເສັມອູ້ທ່ານຸ້ມຍາຍຸກົມືໄໝເໝືອນເພື່ອນ ໄນນິມົນຕີພຣະມາສວດມົນຕີ ນີ້ທີ່ຈິງຄວນນິມົນຕີສົມເດືຈທັງຫລາຍມາສວດມົນຕີນະ ເພຣະວ່າຕາມວັດຈາກວາຮາມເຂົາທໍາຍ່າງນັ້ນ ແຕ່ອາຕມາຄີດວ່າມັນເປັນການເມື່ອງມາກໃປ

ການນິມົນຕີພຣະຜູ້ໃຫຍ່ນີ້ ໂດຍມາກນິມົນຕີແບບການເມື່ອງ ໄນໃຊ້ນິມົນຕີເພຣະເລື່ອມສີສරັກຈາແທ້ອ່າໄຮ ເທົ່າໄຫ້ນັກທຣອກ ມັນການເມື່ອງ; ເຊັ່ນໃຫ້ທ່ານໄດ້ມາເຫັນວັດຈາກວາຮາມ ໄທີ່ໄດ້ຮັຈັກ ຕ່ອໄປໜ້າທັນເລືອນຍີ ເລື່ອນຕໍ່ແໜ່ງມັນເຢ່າຍທຶນຍ່ອຍ. ເລີນອອກວ່າເຮົາໄມ້ໄດ້ທ່ານຸ້ມຍຸແບບການເມື່ອງ ທ່ານຸ້ມຍຸຮຽມດາ ເທົ່າທີ່ຄວະຈະທໍາໄດ້ ເພຣະຈະນັ້ນໄມ້ການນິມົນຕີໂຄມາລັນຫ້າ້າ ເລີ່ມແຕ່ພຣະໃນວັດກົມືພວ ພຣະວັດອື່ນຮູ້ ມາກົມືເລີ່ມໄນ້ຮັງເກີຈແຕ່ຈະເລືອກນິມົນຕີຄົນນັ້ນຄົນນີ້ມານັ້ນ ມັນລົງຖຸນົມາກ ຕ້ອງເຫັນໄປປົກການຮຽນຕີເຫຼົາຕ້ອງຈັດອາຫານພິເຄີຍສ້ອນມືກື້ນ້າ້າ ທີ່ນີ້ມັນກົມືໄມ້ມີເສີຍດ້ວຍ ອາຕມາກັນ້າ້າມັນກົມືຍ່າງນັ້ນແທລະ ໄນມີຄ່ອຍໄດ້ລັນ ລັນ້າຍັ້ນ. ຈະຕ້ອງມີ້ນ້າ້າ ມີອາສະນະ ມີທົມອອນອີນທໍາໄມ້ຖຸກເດີຍເຫັນວ່າທ່ານປ່າງຄູານີ້ມັນໄມ້ຮູ້ອ່າໄຮ ດີແຕ່ສອນຄົນ ປົງສັນກາຮົກໄມ້ເປັນເດືອດຮ້ອນອົກແທລະ ນິມົນຕີມາແລ້ວກົມືເດືອດຮ້ອນ ເລີກົມືຍ່ານິມົນຕີເລີຍ ລໍາບາກ ມານິມົນຕີພຣະທີ່ລັນເຢ່າຍ ດີກົວ ແລ້ວກົມືທ່ານຸ້ມຍຸຍ່າງອື່ນເຄົວ ມັນໄປຍ່າງນັ້ນມັນແພລ ຄືອ

ເມື່ອຄົນແພລັດຕັ້ງແຕ່ເທິກໆ ມາ ມັນກີແພລອຍ່າງນັ້ນນະ ໄມຄ່ອຍເຫຼືອເຮືອງວ່າໄຕຕ່ອຂ່າຍ
ເຫັນເຫັນວ່າວ້າຍນັ້ນຄັດສຶກສົງ ບາງທີ່ຊຸດໄປທຶນເສີຍເລຍ ຕອນເທິກໆ ນະໜີແບບນີ້ ໂຕ້ານ
ມາໃຈມັນຢັງໜີແບບນັ້ນອຟ່ງ ຄືວີ່ໄມ່ເຫື່ອສິ່ງເຫຼວໄຫລເຫື່ອແຕ່ຄໍາສອນຂອງພຣະພູທະເຈົ້າ
ທຳດີໄດ້ດີ ທ່ານ້ວຍໄດ້ຫັ້ນເຫື່ອຍ່າງນີ້ ແລ້ວກີ່ເຄາຫຼວດມາຍ່າງນີ້ ໂດຍອັກຍໍລັກການ
ຍ່າງນີ້ ໄມມີທັກການແນບອື່ນທີ່ເຫັນທ່າງໆ ກັນ

ອາຕມາໄມ່ເຫັນດ້ວຍກັນການທຳພຶ້ມປຸລຸກເສັກລົງເລີ້ມ ລຍັນຕົ້ນ ທ່າດະກຽດ ທ່າ
ຜັນປະເມີນແຈກ ເພື່ອເຄາເພີນສ້າງນັ້ນສ້າງນີ້ ໄມໄດ້ສ້າງກີ່ໄມ່ສ້າງ ແຕ່ຄັ້ງທີ່ໄດ້ສ້າງ
ກີ່ໄດ້ມາດ້ວຍຄວາມບຣິສຸທີ່ ໄທໂຍມຄຣັບທາເລື່ອມໄສໃຫ້ດ້ວຍຄວາມບຣິສຸທີ່ ໄທໂຍມ
ຄຣັບທາເລື່ອມໄສໃຫ້ດ້ວຍຄວາມບຣິສຸທີ່ຈາ ແຕ່ຄັ້ງໂຍມມາກຳນົງຕ້ອງການໄດ້ເຫີຍໝູ້ ຕ້ອງການ
ໄດ້ຜ້າຍນັ້ນ ຕ້ອງການໄດ້ສິ່ງນັ້ນສິ່ງນີ້ ກີ່ເປັນການແລກເປົ້າຢືນໄປ ເມື່ອຄົນຄັດໃນການຄາສານາ
ໄມ່ຄ່ອຍຫອນໃນເຮືອງຍ່າງນັ້ນ ຈຶ່ງໄມ່ທ່າ ໄມສັງເສົມດັ່ງທີ່ໂຍມເຄີຍເຫັນກັນອຟ່ງ

ທີ່ມາວັດນີ້ກົດຍູ້ຍ່າງນີ້ ທ່ານໄກກີ່ກໍມາເຮືອຍໆ ຕາມເກົ່າທີ່ຈະກຳໄດ້ ໄມໄດ້ກຳ
ດ້ວຍໃຈຮ້ອນ ທ່າມສປາຍ ໄດ້ມາກີ່ກໍທ່ານໄປ ໄມມີກີ່ຫຼຸດມັນເສີຍ ໂຍມເຄາມໃຫ້ກີ່ກໍທ່າຕ່ອໄປ
ເພະະງານມັນໄມ່ຈົນທຽກ ສມການນີ້ຕາຍ ສມການອື່ນກີ່ກໍທ່າຕ່ອໄປ ວັດວາອາຮາມກີ່ຍູ້
ຍ່າງນັ້ນເຈົ້າຈະໄປຮ້ອນອກຮ້ອນໃຈເປັນທຸກ໌ ເທິງວົງເຕັ້ນແຈກຢູ່ກິກໃຫ້ມັນເຫັນເອີ້ນທ່ານ
ທ່ານ້າທີ່ສອນຫຮຽມນີ້ໄປດີກ່າວ ການກັນກີ່ໄມ່ຍຸ່ງໄມ່ເດືອດຮ້ອນ ອັນນີ້ເປັນເຮືອງທີ່ເຮີຍກ
ວ່າ ພລານທີ່ໄດ້ກະທຳມາໂດຍລໍາດັບ ຈະກະທຳມາຍູ້ທີ່ນີ້.

(ແສດສິບປີປ່າຍພູນທະກິຖຸ ๒๕๓๘ ທີ່ໄວ່ເຮັດວຽກພຣະພູທະຮຽມ ວັດທະນາວັນສັກຫຼັງ)

ຄວາມຕີໃນໃຈຄົນ

ຂອເລ່າໃນຕອນນີ້ທີ່ນອຍ ເກີຍກັນຄົນໃຈດີ ເດີນທາງກລັບຈາກພໍາຄວານນີ້
ມາທາງເມືອງທາກ ເມືອງກຳແພງໆ ແລ້ວມາທາງນະຄຣສວຣົກ ອໍານາໂນບຣົພຕ ເລີບຜົ່ງ
ແມ່ນ້າປັ້ງເຮືອຍມາ ມາດີ່ງວັດແທ່ງທີ່ນີ້ເຮີຍກວ່າເກົ່າເລື້ອງ ນະຄຣສວຣົກນີ້ ສມການໃຈດີ

ພວກເຮົາ ๓ ອົງຄົມໄປນັ້ນຕ່ອທິພາຫຳ ທັ້ງ ၇ ທັ້ນຕາຫວັດເຄຣາຮຸ່ມຮ່າມ ທັ້ນສາມອົງຄົມ ຜິກົງຄລັ້ງ ເພະຕາກແດມກາຕລອດເວລາ ພອເສີຍກລອງຕຶ້ງ ၇ ສມກາຮົກສົງຄນມານິມານົດໄປຈັນເຫຼົ້າ

ພວກເຮົາໄປກຶ່ງ ທ່ານນັ້ນຍູ້ແລ້ວ ທ່ານຮັງວ່າ “ຢືນ” ພວກເຮົາໄມ່ພຸດຂອ່າໄຣ ນັ້ນຈັນ ແລະ ຈັນເຮັບຮ້ອຍ ອາຕມາກົກລ້າວ “ຂອບຄຸມມາກຄຽບທີ່ໄທຈັນອາຫາດ” ທ່ານເລີຍຮັງ ອີກວ່າ “ຢືນ ພຸດໄທຢູ່ໄດ້ລະຫົ້ອ” ດາມຍ່າງນັ້ນເສີຍຕ້ວຍ ດາມເຮົວພຸດໄທຢູ່ໄດ້ຫົ້ອ? ກີ່ ປົມເປັນຄນໄທຢູ່ນີ້ ທີ່ທ່ານແສດງ ຢືນ ນັ້ນກີ່ກ່າວເຮົາໄມ່ໃຊ້ຄນໄທມັນເປັນເສີຍຍ່າງນັ້ນ

ພວກເຮົາໄກຂອບຄຸມ ທ່ານເລີຍຈົນວ່າພຸດໄທຢູ່ໄດ້ຫົ້ອ “ອ້າວແລ້ວກັນ ກີ່ພົມທັ້ງສາມ ເປັນຄນໄທຢູ່ນີ້ທ່ານ” ທ່ານເລີຍວ່າ “ຢືນ ປົມນີ້ກ່າວແຊກ ເພະຫວັດເຄຣາມັນດກຍູ້ໄມ່ໄດ້ໂກນ” “ເພະເດີນທາງຈຶ່ງຮຸ່ມຮ່າມ” “ນີ້ກ່າວພະແຊກ” ວ່າຍ່າງນັ້ນ ບອກວ່າພະໄທຢູ່ນີ້ ແລະທ່ານເລີຍດາມກ່າວນີ້ຈະໄປໄຫຫທ່ອນໄປ ໄປນຄරສວັດຈະເດີນໄປ ທ່ານເລີຍວ່າ “ໄມ່ຕ້ອງ ພົມ ຈະໄປເຂົາປຸນເຊີມນົດລ່ອງເຮືອໄປເປົ້າກວ່າ” ກີ່ເລີຍລົງເຮືອຂັ້ນຕາດ ພັກວັດຕິລິ່ງສັນ ນຄຣສວັດຈຳຄຸນຮາພຣມາກຣນ໌ເດີຍນີ້ ນ້າໃຈປະເສີຣູຈິງ ໃຫ້ພັກເຮົາໄຍບຮ້ອຍ ວັນນັ້ນ ໄປການທ່ານກີ່ໄມ່ຄາມຂອ່າໄຣ ທ່ານລືມໄປ

ພວກເຮົາໄດ້ເດີນອອກຈາກວັດ ເດີນເລີຍແມ່ນ້າໄປຝຶ່ງຂວາເຮືອຍມາ ມາດົງວັດຂອ່າໄຣ ຕຽນນັ້ນ ທ່ານມາບວ່ານາຄຍັງໄມ່ໄດ້ເຫັນໃນສົດ ເທິນພວກເຮົາເດີນໄປ ໃຫ້ຄົນວົງມາຕາມ ບອກວ່າລືມຕາມໄປ ເນື້ອຫັນ້ວ່າຈະເດີນໄປທຣີໂປເປົ້າ ຖ້າຮູ້ວ່າເດີນ ກີ່ໄມ່ຕ້ອງເດີນ ເລີຍ ຫາວ່າໃຫ້ບວ່ານາຄເສົ້າຈະແລ້ວ ໄປເປົ້າຕອນເຢັ້ນດີກ່າວ ເລີຍກີ່ພັກຍູ້ນັ້ນ ພວກທ່ານບວ່າ ນາຄເສົ້າຈະແລ້ວ ເຮືອເຍັ້ນລ່ອງ ທ່ານໃຫ້ຄົນໄປຕີ້ວົງກິ່ງກຽງເທິພາ ນັ້ນ ຮາຍນີ້ພະຈິດ ແຕ່ໄປ ຖຸກເຫັນກັງແທ່ງ ແກ່ມເຫຼືອເຫັນເໜີມອັກັນ ໄມຍ່ອມຮັບຂອ່າໄຣກັ້ນນັ້ນ ເລີຍຕ້ອງລໍານາກ ເດືອດຮ້ອນ ນີ້ມັນເປັນຍ່າງນີ້

ກາຮົາເດີນທາງນີ້ ໄດ້ພົບແປລາ ၇ ມີຂອ່າໄຣແປລາ ၇ ໄດ້ຜິກໄຈເໜີມອັກັນ ໄທີ ອົດການໜັກແນ່ນ ໃນເມືອງພວມນັ້ນ ພຸດກາພາກັນກີ່ໄມ່ຮູ້ເຮືອ ຕອນຫາກລັບນີ້ ໄປເປັນ

ກົງມືອໃບນອນດີນເຫັນມາຈູນໄປກິນຂ້າວ ໄຈດີສຶກພາດນັ້ນ ຂາດຈຸງມືອໄປ ມາວັດ
ທີ່ນີ້ເປັນວັດຈິນທາຍານໃຫ້ພັກສະບາຍ ວິເຄີຍທຸກອ່າງ

ເວລາຊາກລັບອາຕາມເຫັນວ່າທ່ານ ຮັບຮອງດີ ກົດເລີຍໄທວ້າທ່ານໜ່ອຍ ເປັນພຣະຈິນ
ແກ່ແລ້ວ ຍາກມືອໄທວ້າ ມາຫາເລີຄທີ່ໄປດ້ວຍກັນຄວານນັ້ນ ທ່ານອູ່ວັດເທັກຄິຣິນໂຮງ ດິງແຂນ
ທັນທີຄາມໄວ່ໄປໄທວ້ພຣະຈິນໄດ້ທ່ຽວ ນອກວ່າມີໄດ້ໄທວ້ພຣະຈິນ ແຕ່ໄທວ້ອົງຄໍພຣະ ໄທວ້
ແຕ່ພຣະທີ່ວ້າຈິນ-ໄທຍ-ຫຼືອຂະໄວນັ້ນໄມ້ຮູ້ ເຮົາໄທວ້ພຣະຊຶ່ງທ່ານເລີ່ມເຮົາມາ ๓-๔ ວັນແລ້ວ
ຄວາມຈະໄທວ້ແກ່ໄດ້ແລ້ວ ແລ້ວມີໃຫ້ເພີ່ມແກ້ເລີ່ມເທົ່ານັ້ນ ຍັງມາສັງຄົງສະກັນຮອດໄຟ ຕີ່ຕໍ່ວ້າ
ໄທມາມະລະແໜ່ງຕອນຊາກລັບມາຄົງມະລະແໜ່ງແລ້ວ ຍັງມີຈົດໝາຍນໍາມາໃຫ້ບ້ານຈິນ
ບ້ານທີ່ນີ້ ໃຫ້ຕົ້ວ່າເຮົາສັນມາຄົງທຸນ້ມ້ານເຫັນເຫຼືດໄທຢູ່ໄກລ້ມືອງໄທຢູ່

ອຍ່າງນີ້ນັ້ນຕ້ອນໄທວ້ແລ້ວ ເພຣະວົມໄຈສູງ ໄວ້າກັງເກົງທີ່ນຸ່ງ ຈົວທີ່ທ່ານນີ້ໄໝ
ເຮືອງສຳຄັນ ເຮົາໄດ້ໄທວ້ຕັດນ ໄມໄດ້ໄທວ້ເປົ້ອກພຣະ ເຮົາໄທວ້ເນື້ອແຫ້ຂອງພຣະ ທີ່ມີ
ອູ່ໃນນີ້ໄຈ ທ່ານກີໄຈດີອ່າງນີ້ ເຮົກຕ້ອງຍົກຍ່ອງນັບເກືອໄດ້ ອຍ່າງນັ້ນມັນນີ້ເສີຍຫາຍ
ອະໄຣ ນີ້ເປັນຕົວອ່າງໃນການຜ່ານທີ່ອ່າຍ່າງນີ້ມາ

(ແສດງມືອ ๑๕ ພົມງາມ ๒๕๑๕ ທີ່ໄວ້ເຮັນພຸທ໌ຮ່ວມ ວັດຫຼວມປະການຈັງສຸກ່ຽວ)

พระธรรมเทศนาครั้งสำคัญ

พระธรรมเทศนานี้พระราชพิธีพระราชทานเครื่องราชอิริยาภรณ์รามาธิบดีอันมีศักดิ์

ขอถวายพระเจริญพลสิริสวัสดิ์พิพัฒน์มงคลชัณมสุขทุกประการ จงมี
แด่สมเด็จพระบรมบพิตร พระราชนมภาร สมเด็จพระบรมินทรธรรมิการาช
ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ

ณ บัดนี้ อตามภาพจะได้แสดงพระธรรมเทศนานี้ในเรื่อง จากกา คือเรื่อง
ความเสียสละ เพื่อประดับพระปัญญาการมี ถ้าหากว่าการวิสัยนาของอาทมาไม่
ถูกต้องด้วยโวหารและอรรถາธิบายด้วยประการใด ในบทใดขอเดชะพระเมตตาคุณ
พระกรุณาคุณ และพระขันติคุณ จงพระราชทานอภัยแก่อาทมาผู้มีสติปัญญาน้อย
ขอถวายพระพร

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต

อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสະ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต

อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสະ

จะเช ยะนัง อังคะวะรัสสะ เหตุ

อังคัง จะเช ชีวิตัง รักษะมาโน

อังคัง ยะนัง ชีวิตัญจาปี สพพัง

จะเช นะโร หัมมະມະນุสสะรันโน-ติ-

พระพุทธภาษิต ที่ได้ยกขึ้นมาเพื่อเป็นนิกขे�ปบทันนี้มีความหมายในเรื่องของการเลี้ยงสละ ตามหลักค่าสอนในทางพระพุทธศาสนา เพราะค่าสอนในทางพระพุทธศาสนา มุ่งหมายสำคัญในเรื่องของความเสียสละ

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เป็นบรมครุฑของชาวเราทั้งหลายนั้น เป็นผู้นำเพ็ญพระองค์เป็นตัวอย่างในเรื่องของความเสียสละ ตั้งแต่เมื่อต้นจนกระทั่ง วาระสุดท้ายแห่งพระชนมชีพ การที่พระองค์ได้เสด็จออกจากบวชเพื่อแสวงหาธรรมนั้น การสละไม่ใช่เป็นเรื่องเล็กน้อย เพราะชีวิตของพระองค์คืออยู่ในรูปเจ้าฟ้าชาย ฐานะ เป็นมกุฎราชกุมาร แต่ไม่ทรงปราถนาความสุขอันเกิดขึ้นในพระราชล้านักร เพราะ ทรงเห็นว่า การเป็นพระราหูมากษัตริย์ แม้จะได้ทรงกระทำประโยชน์แก่ประชาชน ก็อยู่ในวงจำกัด ถ้าออกไปเป็นบรมครุสังสอนโลก จะได้ให้สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ โลกมากขึ้น จึงตัดสินพระทัยสละความสุขในวังหลวง เสด็จออกไปอยู่ในป่า เพื่อ แสวงหาสัจธรรม

ขณะที่บ่าเพ็ญความเพียรเพื่อแสวงหาสัจธรรมนั้น ได้รับความลำบากมีใช่น้อย เป็นเวลานานถึง ๖ ปี ผลที่สุดก็ได้พบสัจธรรมเป็นพระพุทธเจ้า เมื่อได้ สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ไม่ได้อยู่นึงเลย ได้สตัดใจริบอาธรรมไปแจกแก่ ประชาชนในห้องถินต่างๆ ทั่วๆ ไป ทรงเสด็จดำนินไปด้วยพระบาท จะลำบาก ยากเข็ญอย่างไรไม่ทรงคำนึงถึง มุ่งแต่ว่าจะให้ธรรมเข้าถึงคน ให้เป็นประโยชน์แก่ ประชาชนทุกถ้วนหน้า

การกระทำของพระองค์ตั้งแต่เริ่มประกาศสัจธรรม จนกระทั่งวันสุดท้าย เสด็จปรินพพานเป็นตัวอย่างแห่งความเสียสละอันยิ่งใหญ่ ที่พระองค์ได้ทรงแสดง ให้ชาวโลกทั้งหลายได้เห็นในภายหลัง เราทั้งหลายที่เป็นพุทธบริษัทดำเนินชีวิต ตามรอยพระบาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ก็ควรจะดำรงตนอยู่ในความเสียสละตาม พระพุทธภาษิตที่ได้ยกขึ้นไว้ ณ เมืองตัน ว่าให้เสียสละทรัพย์เพื่อรักษา

อวัยะ แต่ถ้าต้องเสียอวัยะเพื่อรักษาชีวิตก็ต้องยอม เมื่อนึกถึงธรรมอันเป็นสิ่งสูงสุดในชีวิตแล้ว เรายังต้องเสียสละทุกอย่างเพื่อรักษาธรรมนั้นไว้

การเสียสละทรัพย์ การเสียสละอวัยะ เป็นเรื่องธรรมดาก็ตามที่เห็นกันอยู่ทั่วๆไป เช่นเกิดความเจ็บไข้ได้ป่วย เกิดความจำเป็นในชีวิต ก็ต้องเสียสละทรัพย์ทรัพย์ที่เราหมายได้ด้วยความเพียรพยายามก็ใช่ให้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตตามสมควรแก่รุานะเป็นเรื่องธรรมดาก็คันทั่วไปกระทำอยู่

แต่ว่าในบางครั้งบางคราวก็ต้องเสียสละอวัยะบางส่วน เพื่อรักษาชีวิตไว้สมดีกว่าร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นโรคร้ายแรง ซึ่งการแพทย์ในสมัยปัจจุบันเรียกันว่า “โรคแกนกริน” ถ้าขึ้นมาไว้ร่างกายก็จะเสียหายมากขึ้นไป ก็ต้องจำใจเสียสละอวัยะส่วนนั้นเพื่อรักษาชีวิตไว้

แต่ถ้าหากว่า คิดถึงธรรม ต้องเสียสละหมดทุกประการ ปัญหาจึงเกิดขึ้นว่า ธรรมที่เราจะต้องเสียสละให้นั้นคืออะไร เป็นเรื่องสำคัญที่จะได้นำมากล่าว ณ ที่ประชุมนี้

คำว่า “ธรรม” นั้น กินความได้หลายอย่างในทางพระพุทธศาสนา เราใช้คำพิทักษ์ว่า ธรรม ห้ามไป ศัพท์ที่นี้เป็นศัพท์ที่มีความหมายกว้างขวางคลิกซึ้ง ใช้ในเรื่องอะไรๆได้ทุกสิ่งทุกประการ แต่ถ้าจะจำกัดความลงมาแล้ว คำว่า “ธรรม” หมายถึง สิ่งที่เรียกว่าธรรมชาติ ซึ่งในภาษาบาลีเรียกว่า “สภาวะธรรม” หมายถึงกฎเกณฑ์ ระเบียบของธรรมชาติ ซึ่งในภาษาบาลีเรียกว่า “ธรรมด” ซึ่งเร公寓ในภาษาไทยว่า “ธรรมด”

อีกอันหนึ่ง “ธรรม” หมายถึง หน้าที่อันทุกคนจะต้องปฏิบัติ พูดในภาษาวัดว่า “ภาระภัย” แปลว่า กิจจันบุคคลพึงกระทำ คือหน้าที่นั้นเอง

อีกอันหนึ่ง “ธรรม” หมายถึง ผลอันเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเรียกเมืองภาษาบาลีว่า “วิปะกะ” หมายถึง ผลอันเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนั้นๆ

ชีวิตของคนเราทั่วไปย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เกี่ยวข้องกับระบบที่
ของธรรมชาติ เกี่ยวข้องกับหน้าที่ เกี่ยวข้องกับผลอันเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

ที่ว่าให้เสียสละเมื่อคิดถึงธรรมนั้น ก็ไม่ได้หมายถึงธรรมส่วนอื่น แต่หมายถึง
ธรรมคือหน้าที่อันทุกคนจะต้องปฏิบัตินั้นเอง เพราะคนเราเกิดมาเมื่อชีวิตอยู่ในโลก
นี้ ย่อมมีหน้าที่อันจะต้องกระทำ ด้วยกันทั้งนั้น หน้าที่สำหรับตน หน้าที่สำหรับ
ครอบครัว หน้าที่เพื่อประเทศชาติอันเป็นทรัพย์ของเรา หน้าที่ต่อประชาสานอันเรา
ทุกคนจะต้องปฏิบัติ เพื่อช่วยกันรักษาสิ่งดีสิ่งงามให้ปราภูอยู่ในโลกต่อไป สิ่ง
เหล่านี้เรียกว่า “หน้าที่”

เมื่อเราค้า ning ถึงหน้าที่ ก็ต้องเสียสละทุกอย่างเพื่อหน้าที่ ยกตัวอย่างให้
เห็นง่ายๆ สมมติว่าเราเป็นข้าราชการ ทำงานอยู่ในหน้าที่ในฐานะเป็นข้าราชการ
ข้าราชการนั้นก็คือบุคคลที่ยอมเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อสร้างสิ่งทั้งหลายอัน
เป็นประโยชน์เป็นความสุขส่วนรวม ต้องเป็นผู้หันแก่ชาติเป็นส่วนใหญ่ หันแก่
ความสุขส่วนรวมเป็นส่วนใหญ่

ผู้ได้มาสมควรเป็นข้าราชการ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งน้อย ตำแหน่งกลาง
หรือตำแหน่งใหญ่ อย่างไรก็ตาม ต้องมีอุดมการณ์ประจำใจอยู่ตลอดเวลาว่าเราเข้า
มาทำงานเพื่อความเสียสละ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งอันเป็นประโยชน์เป็นความสุขแก่
ส่วนรวม คือประเทศไทย

ข้าราชการผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น ยอมไม่นิ่งถึงตัว แต่นิ่งถึงหน้าที่ นิ่ง
ถึงประโยชน์ส่วนรวมเพียงประการเดียว ไม่เอาริธิหรือหน้าที่อันตนได้รับมอบ
หมายนั้น ไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นอันขาด

ถ้าได้อาริธิหน้าที่อันตนได้รับมอบหมายแล้วไปใช้ในรูปใด ๆ ก็ตาม เพื่อ
ประโยชน์เพื่อความสุขส่วนตัว ผู้นั้นจะชื่อว่าเป็นผู้ไม่มีความเสียสละ ไม่หันประโยชน์
ไม่หันแก่ความสุขส่วนรวม ยังมีความเห็นที่เสียหายอยู่ในจิตใจ ความเห็นที่เสียหาย

อยู่ในใจนักคือ ความเห็นแก่ตัวนั้นเอง ความเห็นแก่ตัวนี้เป็นสิ่งร้ายกาจ พระพุทธศาสนาเตือนการเห็นแก่ตัวไว้อย่างมากมา矣

เพราะฉะนั้น พระผู้มีพระภาคเจิงสอนให้พุทธบริษัทเป็นผู้พิจารณาอยู่ในหลักอันหนึ่ง ซึ่งเป็นหลักสำคัญ หลักอันนั้นคือหลัก “อนัตตา” หมายความว่า ไม่ให้เห็นแก่ตัว ไม่ให้มีตัวส่วนหัวไปเห็นอยู่ แต่ให้พิจารณาแต่เพียงว่า เราเกิดมาเพื่ออะไร เรายุ่งในโลกเพื่ออะไร สิ่งที่ดีที่สุดอันเป็นประโยชน์ที่สุด ที่เราควรจะกระทำแก่ชาติแก่บ้านเมืองของเราอันคืออะไร และเราได้กระทำสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือเปล่า มีความคิดอยู่ในเรื่องนี้ หายใจเข้าหายใจออก ยืนเดิน นั่งนอนคิดอยู่แต่เรื่องว่า เราเมื่อนำที่อะไร เรายังจะทำตนอย่างไร เพื่อให้หน้าที่อันเรารับได้รับมอบหมายได้มีความเจริญความก้าวหน้ายิ่งๆ ขึ้นไป

บุคคลที่มีความเสียสละเพื่อหน้าที่นั้น ยอมคำนึงถึงหน้าที่ มีใจรักในหน้าที่ ทำหน้าที่ด้วยความขยันขันแข็ง ทำหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ ทำหน้าที่ด้วยการพิจารณา ไตรตรองค้นคว้าให้รอบคอบ เพื่อ ทำงานให้เจริญให้ก้าวหน้า ไม่ใช่ทำงานแบบที่ คนไทยเราพูดกันว่า “เข้าชามเย็นชาม” ทำกันไปเรื่อยๆ จะเกิดอะไรขึ้นก็ไม่คำนึงถึง อย่างนั้นเรียกว่า เป็นผู้ไม่เสียสละ แต่เป็นผู้เข้าไปอิงหน้าที่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขส่วนตัว ผู้ใดเข้าไปอิงหน้าที่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขส่วนตัว ผู้นั้นเขือว่า เป็นผู้ไม่ประพฤติธรรม เมื่อเป็นผู้ไม่ประพฤติธรรม ธรรมย่อไม่รักษาผู้นั้น ผู้นั้น ยอมตกต่ำในชีวิตในการงาน เป็นผู้ไม่มีเกียรติในชุมชนมาก เหວดหัวหอยก็ตีเตียน พรหมหัวหอยก็ตีเตียน ว่าเป็นผู้เอารัดเอาเปรียบ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ คือส่วนรวมของประเทศไทย

ถ้าเช่นนั้นผู้ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ เป็นผู้มีใจเสียสละแล้ว ก็ต้องตั้งใจทำงานด้วยดี อาจพิจารณาอย่างรอบคอบในงานที่ตนกระทำอยู่ตลอดเวลา ว่า เรายังทำอย่างไรให้งานก้าวหน้ากว่านี้ดีกว่านี้ เจริญขึ้นไปกว่านี้ และได้ประโยชน์มาก

ขึ้นไปกว่านี้ เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม

เมื่อพูดถึงประโยชน์ส่วนรวม คือประเทศชาติแล้ว ผู้ที่มีน้ำใจมีความเสียสละเป็นมุลรูป จะต้องคิดอยู่ในใจเสมอว่า ตัวเรานั้นเล็กเหลือเกิน แต่ว่าชาติประเทศเรานั้นยิ่งใหญ่ ตัวเราเกิดมาอยู่ในโลก นี้ไม่เกิน ๑๐๐ ปี มีอนาคตดี ๆ ก็ไม่เกิน ๑๐๐ ปี แล้วเราจะจากโลกนี้ไป แต่ว่าประเทศหรือชาตินั้นจะไม่จากไปไหน ยังคงปราภูมิอยู่ในโลกตลอดไป จึง ต้องคิดอยู่เสมอว่าชาติเป็นใหญ่ ประเทศของเรายังเป็นเรื่องใหญ่ ศาสนาเป็นหลักใหญ่ที่เราจะต้องอุทิศชีวิตให้อยู่ตลอดเวลา ต้องมีอุดมการณ์ประจำใจอยู่ตลอดเวลา ว่า เราอยู่ เพื่อให้ ไม่ใช่อยู่เพื่อจะเอา

พระพุทธศาสนาสอนให้คนทุกคนอยู่เพื่อให้ ไม่ใช่อยู่เพื่อจะเอา การอยู่เพื่อให้นั้นทำให้สบายนิ่ง แต่ถ้าอยู่เพื่อจะเอาแล้วมีความทุกข์มีความเดือดร้อนใจ ขอให้คิดดูให้ดี ที่ว่าเมื่อจะเอาแล้วไม่สบายนิ่ง เมื่อได้คิดจะให้แล้วก็สบายนิ่ง คำนี้ ลองไปพิจารณาในตัวเราแต่ละคนดูแล้ว ก็จะเห็นความจริงว่า เวลาใดพอดีกว่าจะให้ก็สบายนิ่ง เวลาใดคิดว่าจะเอาแล้วก็เกิดความทุกข์ เกิดความเดือดร้อนใจขึ้นมาทันที เห็นจะเอา อะไรก็เกิดความเดือดร้อนใจว่าจะเอาอย่างไร จะเอาลักษณะใด จะเอาโดยวิธีใด ทำอย่างไรจะเจ็บปวดให้มากกว่านั้น เรื่องมันมากยิ่งหากว่าอยู่ไปตลอดเวลา ความทุกข์ความเดือดร้อนก็เกิดมากขึ้น จิตใจก็เครียดหงอมากขึ้น

แต่พอดีดีขึ้นในใจว่า เราเกิดมาเพื่อให้ ไม่ใช่เกิดมาเพื่อจะเอา ใจสุขใจเยา ใจโปรดสบายนิ่ง เราก็คิดว่าจะให้ จิตใจก็มีความสุขมีความสบายนิ่งทันที

เพราะฉะนั้นในชีวิตประจำวัน ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานเพื่อประเทศชาติ บ้านเมืองของเรานั้น เรายังต้องคิดทุกวัน ๆ พอดีนี้เข้าขั้นก็ต้องคิดว่า วันนี้เราจะมีอะไรให้แก่ชาติบ้านเมืองของเรานั้น เรามีอะไรที่จะให้เป็นประโยชน์เป็นความสุข แก่ส่วนรวมบ้าง ต้องคิดให้มีวิธีการที่จะกระทำ เมื่อเห็นว่าวิธีการอันใดทำแล้ว จะเกิดประโยชน์ เกิดความสุขแก่ส่วนรวม ต้องทำสิ่งนั้นทันทีอย่าช้าเป็นอันขาด เพราะ

ข้อยุเพียงวินาทีเดียว ประโยชน์จะล่วงเลยไปเสีย

ลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า ต้องเป็นคนว่องไว ตื่นตัว ก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน อันจะเป็นประโยชน์ เป็นความสุขแก่ส่วนรวมอยู่ตลอดเวลา และในการ ปฏิบัติงานนั้น ถ้ามีอุดมการณ์ประจำใจอยู่ว่า ทำงานเพื่อให้ ไม่ได้ทำงานเพื่อจะเอา แต่ก็ เป็นธรรมตามนุชชย์เรา ก็ต้องมีอาบั้ง การอาบันนี้ถือว่าเป็นประโยชน์พลอยอยู่ พลอยได้จากการให้เท่านั้นเอง ไม่ใช่ถืออาการอาบเป็นเรื่องสำคัญ

คนใดเกิดมาทำงานแล้วถืออาบเป็นเรื่องใหญ่ คนนั้นจะ Jamalไปใน แผ่นดิน ที่คุณบรรยายว่า “ธรรมสูบ” นั้นเอง ธรรมสูบไม่ได้หมายความว่า แผ่นดิน แยกลงไป แล้วคนนั้นตกลงไปในแผ่นดิน ไม่ใช่อย่างนั้น แต่ว่าเป็นคนประเภทที่ มีชีวิตอยู่ในโลกโดยไม่มีใครเหลียวแลต่อไป ไม่มีใครให้เกียรติ ไม่มีใครควรนับถือ บุชา อย่างนั้นเรียกว่า ธรรมสูบไปเสียแล้ว

ที่ได้ถูกธรรมสูบไป เพราะอะไร เพราะเป็นคนมีอุดมการณ์ในทางจะเอา ไม่รู้จักอื่มไม่รู้จักพอ ในเรื่องที่ตนจะเอาเข้ามา ถ้าพูดเป็นภาษาคำนวนก็เรียกว่า เป็นพากฝ่ายบางกลุ่มตลอดเวลา ไม่มีการลุบออก บางไม่รู้จักจบจักสิ้น อย่างนี้เป็น ความเลื่อมเป็นความเสียหาย เป็นการทำลายประโยชน์นั้นด้วย เป็นการทำลาย ประโยชน์ของผู้อื่นด้วย โลกกุ่นภัย ประเทศชาติภุ่นภัย ก็พระบุคคลที่มีความคิด ฝ่ายไหนก็เงอง

แต่ถ้าเราคิดลบออกเสียบ้าง ปลดปล่อยตัวเองให้พ้นจากความยึดมั่นถือมั่น ให้จิตใจมีอุดมการณ์ในทางที่จะให้แล้ว ก็นับว่าเป็นผู้มีอุดมการณ์ที่ถูกต้อง เป็น ผู้คิดในเรื่องที่จะทำอะไรฯ เป็นประโยชน์แก่โลกต่อไป

คนเราเกิดมา มีชีวิตอยู่ในโลก ถ้าคิดดูให้ดีแล้วก็ไม่ใช้อยู่นานค้าฟ้า อย่างดี ก็ ๔๐-๖๐ ปี ๗๐ ปี พระพุทธเจ้าตรัสไว้ไม่เกิน ๑๐๐ ปี เราก็จะต้องถึงแก่การ แตกตัวไป ไหนๆ ก็เกิดมาในโลกนี้แล้ว ก่อนจะตาย จากโลกนี้ไป ขอให้ประวัติ-

ศาสตร์ของโลกได้จารึกไว้ว่า เรายังหนึ่งเป็นผู้เกิดมาในโลก แล้วทำให้โลกนั้นดามาทำให้โลกนี้ให้เจริญก้าวหน้า อยู่ในที่ได้ก็ทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นความสุข แก่สถานที่นั้น อันนี้ซื่อๆว่าหากเกียรติฝ่าซื้อเสียงไว้ในสกุล เวลาตัวตายไปแล้ว คนอยู่ข้างหลังเขาจะได้สร้างอนุสรารีย์ไว้ให้เด็กๆ ได้กราบไหว้บูชาต่อไป เพราะ ระลึกถึงคุณงามความดีของคนเหล่านั้น

แต่ถ้าเกิดมาแล้วไม่ได้ทำอะไรที่เป็นคุณงามความดี มีภารฐานทางจิตใจ ก็เช่นกับการเห็นแก่ตัว ไม่มีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ประโยชน์และความสุข ส่วนรวมแล้ว ก็ันนับว่าเป็นเรื่องเสียหาย เหมือนกับว่าเกิดมาเพื่อทำลาย ไม่เฉพาะ แต่ตัวเองเท่านั้น แต่ว่าเป็นการทำลายวงศ์สกุล เป็นการทำลายชาติ บ้านเมืองให้เสื่อมโทรมเสียหายลงไป

เราทุกคนในโลกนี้ มักจะพูดกันว่า ข้าพเจ้ารักชาติ ข้าพเจ้ารักประเทศไทย ข้าพเจ้ารักพระศาสนา ข้าพเจ้ารักกองค์พระราชนากรหัตถริย์ ความรักนั้นคืออะไร ความรักก็คือความเสียสละเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขของสิ่งเหล่านั้น ถ้าเรารักชาติ เราต้องทำทุกอย่างเพื่อชาติบ้านเมือง แม้ถึงคราวที่จะต้องเสียสละชีวิต เพื่อชาติ พลังต้องยอม เหมือนกับทหาร ๓ คนที่นำมาเชิดชูเมื่อกันนับว่าเป็นผู้มีน้ำใจสูงส่ง มีความเสียสละ เป็นผู้รักหน้าที่เสมอตัวยึดติดใจ กระทำทุกอย่างเพื่อหน้าที่ แม้ตัวจะตายในสนามรบก็ยอมตาย ตายอย่างลูกผู้ชาย ตายอย่างคนเสียสละ ตายอย่างลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าที่ไม่มีความเห็นแก่แล้ว ก็ได้รับความเชิดชูเกียรติ ลูกหลานก็ได้รับเหริญไว้เป็นที่ระลึก เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจว่าคุณพ่อของเรางereida มาเพื่อให้ ไม่ได้เกิดมาเพื่อจะเอา จะได้ดำเนินชีวิตตามแบบนั้นต่อไป

คำสอนในทางพระพุทธศาสนาสอนไว้ว่า “จะเดินตามทางที่ผู้ใหญ่เดินแล้ว” ผู้ใหญ่ก็คือคนดีคุณงามหั้งหาดาย ท่านเดินในทางที่ดีที่ถูกมาอย่างไร เรายึดควรจะเดินตามทางนั้นต่อไป วงศ์สกุลประเทศไทย บ้านเมืองจะมีความเจริญก้าวหน้าได้

ก็โดยอาศัยคนที่เกิดมาในชั้นหลัง ศึกษาเรื่องราวของบรรพบุรุษแล้วก็พยายามเดินตามแนวทางของบรรพบุรุษต่อไป ถ้าเรามีศึกษาเรื่องอดีตของบรรพบุรุษของเราแล้วดูหมื่นถึงแคลนบรรพบุรุษ แล้วทางนี้ใหม่ๆ มาเดินต่อไป ก็เหมือนกับตั้งต้นไปสู่ทางรถ แล้วผลที่สุดก็จะตกอยู่ในความล้ำบากเดือดร้อน

ในทางพระพุทธศาสนาจึงสอนให้เดินตามทางที่ผู้ใหญ่ได้เดินมาแล้ว เพราะท่านผู้หลักผู้ใหญ่เข้าได้บุกเบิกวิถีทางนั้นไว้อย่างเรียบร้อยแล้ว เราเพียงแต่เดินตาม ถ้าจะปรับปรุงก็เพียงนิดๆ หน่อยๆ เพื่อให้เหมาะสมแก่กาลแก่สมัย แต่ไม่ใช้รื้อทึบไปหมดเสียเลยที่เดียว อย่างนั้นจะเป็นการชอบการควร เป็นการช่วยกันสร้างสรรค์ประเทศไทยบ้านเมืองของเราให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป นี้ประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง บุคคลที่มีความเสียสละเพื่อธรรมนั้นก็ต้องเข้าใจอีกอันหนึ่งว่า ธรรมที่เราควรจะเชิดชูบูชานั้นได้แก่อะไร ถ้าพูดตามหลักในทางพระพุทธศาสนา ก็หมายถึงความบริสุทธิ์นั้นเอง พระพุทธเจ้าของเรานั้น คือองค์แห่งความบริสุทธิ์ ถ้าเราบูชาพระพุทธเจ้า เรากับบูชาความบริสุทธิ์ ถ้าเราจะทำใจของเราให้ถึงองค์พระพุทธเจ้า ก็ต้องทำใจของเราให้ถึงความบริสุทธิ์

การที่จะถึงความบริสุทธิ์นั้น จะถึงได้โดยวิธีใดก็พยาຍามเดินตามวิถีทางนั้น เพื่อให้ใจของเราก้าวไปถึงความบริสุทธิ์ เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีความเสียสละ เป็นพื้นฐาน ก็ต้องคิดถึงความบริสุทธิ์แห่งจิตใจอยู่ตลอดเวลา มีความคิดอันใดที่ทำให้ใจไม่บริสุทธิ์แล้ว ก็ซึ่ว่าเป็นความคิดชั่ว เป็นความคิดเสียหายไม่ควรจะให้เกิดขึ้นในใจของตนเป็นอันขาด

ในการปฏิบัติใจในชีวิตประจำวัน ต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ การทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจนั้น ก็คือการทำงานเพื่องานนั้นเอง ทำงานเพื่อธรรม ทำงานเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ส่วนรวม เอกตัวเราทั้งไปให้หมดเลย ไม่มีเยื่อไผ่เกี่ยวกับ

ตัวตนเหลืออยู่แม้แต่น้อย ไม่เออตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง เอาแต่ความสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องกับการงาน อันเราจะพึงกระทำ แล้วทำงานนั้นด้วยสติ ด้วยปัญญา ไม่มีความคิดเห็นเข้าซ้างตัว เพราะการปฏิบัติงานอันได้ก็ตาม ถ้ามีตัวเข้าไปเกี่ยวข้องแล้ว ก็ต้องมีพวากของตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง เมื่อมีตัวมีพวากของตัว ก็เกิดการเล่นพรคลเล่นพวาก แบ่งเขาแบ่งเรา ทำให้เกิดการแตกแยกขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความยุ่งยากต่อไป

แต่ถ้าเรามิ่งเออตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง เอาแต่สติปัญญาความสามารถเข้าไปเกี่ยวข้องกับหน้าที่อันเราจะต้องปฏิบัติ แล้วก็ปฏิบัติงานนั้นไปด้วยสติด้วยปัญญาเต็มความสามารถเท่าที่เราจะกระทำได้

เราเป็นผู้เคารพพระเมียบแบบแผน เศรษฐ์ด้วยทักษะ ความสามารถของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติงานโดยความเป็นธรรม ไม่มีความล้าเอียงด้วย ความรัก ไม่มีความล้าเอียงด้วยความรัง ไม่มีความล้าเอียงด้วยความหลง ไม่มีความล้าเอียง ด้วยความกลัว เพราะไม่มีตัวเราเข้าไปเกี่ยวข้อง ความล้าเอียง อันได้ก็จะไม่เกิดขึ้น การปฏิบัติงานก็จะเป็นธรรม

ในสถานที่ใด กองใด กรมใด กระทรวงใดก็ตามถ้าปฏิบัติงานเป็นธรรม และ เรื่องยุ่งไม่มี ความเสียหาย ก็จะไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าปฏิบัติงานไม่เป็นธรรม ก็เกิด ความเสียหาย เป็นที่ติดนินทา คนหันหลายเชา ก็จะต้องได้รับได้ เพราะความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น แต่ถ้ามีความเป็นธรรมแล้ว ไม่มีช่องลักน้อยหนึ่งที่ใคร ๆ จะเข้าไปตีไปว่า เพราะสิ่งทั้งหลายเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีความเสียสละเป็นพื้นฐานทางจิตใจ ต้องไม่มีอะไรเกี่ยวกับตัว ไม่เออตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง ใน การปฏิบัติหน้าที่การงานอะไรทั้นนั้นมีความคิดอยู่ในใจตลอดเวลาว่า ฉันมีความรู้ทำได้มีความสามารถเท่าได้ มีสติปัญญาในเรื่องอะไร ก็จะทุ่มเทลงไปในการปฏิบัติงาน อันเป็นหน้าที่ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ยังเป็นนักการเมืองด้วยแล้ว ต้องคิดในเรื่องนี้ให้มาก เพราะว่าการเข้ามาปฏิบัติงานในฐานะนักการเมืองนั้นชั่วระยะเวลา เพียงเวลา ๔ ปีเท่านั้น ในระยะ ๔ ปีที่เข้ามาทำงานนั้น ต้องปฏิบัติตนอย่างคนโบราณพูดว่า “ชาติเสือต้องไว้ลายชาติชายต้องไว้ชื่อ” แต่ว่าลายนั้นต้องเป็นลายดีไม่ใช้ลายร้าย ๆ ซึ่งก็เหมือนกัน ต้องเป็นชื่อที่ดีไม่ใช้ชื่อร้าย แม้ออกไปแล้วก็ให้คราเชาความழุดกันว่า ท่านผู้นั้นทำงานในสมัยนั้นทำงานด้วยความเลี้ยงลวง ทำงานเพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่ ส่วนรวม อาจจะเป็นนิติแบบแผนแก่คนทั้งหลายต่อไป เกียรติคุณชื่อเสียงก็จะปรากฏอยู่วัดถุพินทองไม่ใช่ของมีค่าอะไร แต่เกียรติคุณความดีเป็นสิ่งที่มีค่ามีราคา

คนเราถ้าเห็นแก่วัดถุก็เป็นคนทุมด่า แต่ถ้าไม่เห็นแก่ค่าแก่วัดถูก็จะเป็น คนมีค่ามีราคา เพราะฉะนั้นคนที่หั้งหลายในสมัยโบราณ ถ้าเราศึกษาประวัติศาสตร์ ดูแล้ว ที่เป็นคนดีจริง ๆ คนยกย่องเชิดชูชูชาติจริง ๆ แม้ว่าจะสันอายไปเป็นเวลา ๗๕ ๗๐ กว่าปี คนก็ยังสร้างอนุสรณ์ไว้เป็นเครื่องเตือนจิตสะกิดใจ

นั้น เพราะอะไร ความดีเรียกร้อง เกียรติคุณชื่อเสียงเรียกร้อง ให้คนหั้งหลายเข้าไปเคราพูชาที่บุคคลเหล่านั้น เพราะฉะนั้น จึงควรฝึกแต่คุณงามความดี ให้ในสถานที่นั้น ๆ ทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ อย่าเอาความโลภเข้าไปเกี่ยวข้อง อย่าเอาความโกรธและความหลง ความริษยาพญาพา หรือความเห็นแก่ตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง ในหน้าที่ในการงานนั้น ผู้นั้นชื่อว่าเห็นแก่ธรรม บูชาธรรม

ตามปกติในสถานที่ต่าง ๆ อันเป็นสถานที่ราชการนั้น เห็นรูปภาพที่เข้ามา ไปลงหนังสือพิมพ์บ้าง ในโทรศัพท์บ้าง มีโต๊ะบูชาประจำท้องด้วยกันทั้งนั้นแต่ว่า พระพุทธชูปที่เข้าไปไว้บูชาหนึ้น จะเกิดประโยชน์เป็นเครื่องเตือนใจเพียงใดนั้น ก็อยู่ที่บุคคลที่นั้นอยู่ในห้องนั้น จะคิดถึงพระพุทธชูปในเมืองได้ ถ้าไปคิดแต่เพียงว่า พระพุทธชูปนี้เป็นพระพุทธชูปสำคัญลิขธงชัยเรให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ก็ไม่มีค่าเท่าไร

แต่ถ้าเรามองดูพระพุทธรูปแล้ว นึกถึงคุณธรรมของพระพุทธเจ้า นึกถึงความกรุณาของพระพุทธเจ้า นึกถึงพระบัญญาของพระพุทธเจ้า นึกถึงความบริสุทธิ์ของพระพุทธเจ้า แล้วก็อาลีสิ่ง ๓ ประการนั้น มาสร้างไว้ในใจของเรา ให้ทำงาน ด้วยความกรุณา คือให้ส่งสารประเทศชาติบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัย ปัจจุบันนี้ ชาติไทย เมืองไทย เป็นสีที่น่าสงสาร น่าเดินดู เราก็หลายจะต้องเอากrünaคุณของพระพุทธเจ้ามาใส่ไว้ในใจ แล้วส่งสารชาติส่งสารบ้านเมืองให้มากเป็นพิเศษ แล้วก็ต้องเอารูปบัญญาของพระพุทธเจ้ามาใส่ไว้ในใจ

บัญญาที่ควรจะประดิษฐานไว้ในใจนั้น ก็คือบัญญาที่เป็นเครื่องตัดความเห็นแก่ตัวให้หมดไปให้เป็นผู้เห็นแก่ประโยชน์และความสุขส่วนรวมนั้นและเป็นเรื่องสำคัญ แล้วความบริสุทธิ์ของพระพุทธเจ้ามาใส่ไว้ในใจ ต้องนึกทุกผลหมายใจ เห้ออกว่าเราจะอยู่อย่างผู้บริสุทธิ์ มีอาชีวะสะอาด มีความคิดสะอาด มีการกระทำที่สะอาด ชีวิตจะได้เรียบร้อยก้าวหน้า จะได้เป็นประโยชน์เป็นความสุขแก่ส่วนรวมตลอดไป

อย่างนี้เรียกว่าเป็นผู้เสียสละความสุขประโยชน์ส่วนตัวหักหมดแต่เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นธรรมให้อยู่ในโลกนี้ต่อไป โลกนี้จะอยู่ได้ก็โดยอาศัยธรรมชาติธรรม เมื่อใดโลกมีดีโลกบดดีเมื่อนั้น

พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตักเตือนไว้อย่างน่าฟังว่า “น่าหัวเราะอะไร น่ารำเริงอะไร กัน เมื่อโลกนี้ถูกความมีดทุ่มห่ออยู่ ทำไม่สูเจ้าหักหลายมิ่งเมืองทางประทีป ส่องใจ”

ถ้าเราหัวสึกตัวว่า โลกนี้กำลังมีดกำลังบด ต้องรับเข้าหากดঁงประทีป คือธรรมมาส่องใจของเราว่าเราต้องทำทุกอย่างเพื่อให้ธรรมอยู่ในชีวิตจิตใจของเราอยู่ ในสังคมของเรา เพื่อช่วยกันสร้างสังคมประเสริฐที่จะเกิดขึ้นในสังคมของเราต่อไป ค่าย่างนี้เชื่อว่าเป็นผู้เสียสละทุกอย่าง เพื่อประโยชน์แก่ธรรม เพื่อประโยชน์ เพื่อ

ความสุขแก่ส่วนรวม คือประเทศไทยบ้านเมือง

ดังได้วิสัยนามา ก็พอกลอมความแก่เวลา ขออุติพระธรรมเทศนาไว้แต่เพียงนี้

ขอถวายพระพร

พระธรรมเทศนาหน้าพระที่นั่ง

พระธรรมเทศนาน่องในวันคล้ายวันพระราษฎร์ สมเด็จพระเทพฯ

เจริญพระสิริสวัสดิ์พิพัฒน์มงคลสมสุขทุกประการ จงบังเกิดมีแต่สุเมะเจ็บพิตร เจ้าฟ้าหญิง ผู้ทรงสนพระทัยในการศึกษาธรรม ณ กาลบัดนี้ ขอถวายพระพร ครั้งพุทธกาล เมื่อพระพุทธชองค์เสด็จไปเสวยพระกระยาหาร ณ บ้านใด ก็ตาม ภายในห้องทรงเสวยและชาวบ้านรับประทานอาหารเสร็จแล้ว พระองค์ทรงอนุโมทนาแก่เข้าเหล่านั้น ด้วยการกล่าวธรรมมีกถา พอสมควรแก่เวลาเสมอ การที่ทรงกระทำเช่นนี้ นับว่าเป็นการประการธรรมแก่ประชาชนที่ให้คนได้รับความส่อง ได้รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิดแล้วจักได้ปรับปรุงตนให้เป็นคนถูกต่อไป

สมัยนี้ เมื่อพระฉันอาหารแล้วก็ให้พร หรือพูดว่าอนุโมทนาแก่ได้ แต่กล่าวเป็นภาษาบาลี คนฟังไม่รู้ภาษาที่พูดไปอย่างนั้น ทำรู้ความหมายของเรื่องที่กล่าวไม่ในกรณีเช่นนี้ จึงควรจัดให้มีการเปลี่ยนแปลงบ้าง แบบปฏิรูปให้เหมาะสมแก่กาลสมัย กล่าวคือพูดภาษาไทยให้คนฟังได้เกิดความเข้าใจ ก็จักเป็นการปฏิบัติชอบโดยแท้

วันนี้ ในโอกาสที่องค์หงษ์ได้เสด็จมาทรงบำเพ็ญกุศลในวันคล้ายวันประสูติ ก็คราวที่อาตามากาพผู้แทนของพระสังฆ์ในอาวาลนี้ จักได้ถือโอกาสอ้อนประเสริฐ กระทำการตอบแทนอุปการคุณขององค์หงษ์โดยการกราบล้ำพระมหาเศียร พ้อสมควร แก่เวลา เพื่อเพิ่มพูนกำลังครรช่า กำลังศีล กำลังปัญญาการเมตตาไป

อันบุคคลที่นับถือพุทธธรรม หรือที่ปฏิญาณตน ว่าเป็นชาวพุทธ เพราะ ยอมปฏิบัติตามคำสอนของพระผู้มีพระภาค มีอยู่ ๔ บุคคลด้วยกันคือ กิกขุ อุบາสก อุบาลีกा เป็นบริษัทของพระพุทธองค์ผู้หันแผลล้มพระองค์อยู่ ในสมัย ก่อนมี ๔ แต่สมัยนี้มีเพียง ๓ เท่านั้น คือ กิกขุ อุบາสก อุบาลีกा

ทั้ง ๓ นี้ กิกขุซึ่ว่าเป็นผู้นำของบริษัททั้งสองเป็นผู้รับผิดชอบอย่างสำคัญ ในความเสื่อมความเจริญของพุทธศาสนา ที่กล่าวเช่นนี้ มีได้หมายความว่าอุบາสก อุบาลีก้าจักไม่สำคัญ หากได้ ก็มีความสำคัญเหมือนกัน คล้ายๆ กับทหารอกรุ แนวทาง ประชาชนเป็นแนวทางนูนอยู่ข้างหลัง

แนวทางที่ปราศจากแนวทางนุน จักอยู่ได้อย่างไรต่างต้องอาศัยกันและกัน เป็นไป จักแยกกันอยู่ก็ลำบาก กิกขุสูงชันต้องอาศัยชาวบ้านในเรื่องปัจจัยสี่ชาวบ้าน ก็จำต้องอาศัยพระเกี้ยวกับอาหารทางจิตทางวินัยญาณ ขึ้นหันหลังให้กันเมื่อได้ต่างก็ เสื่อมโกร姆เมื่อนั้น

เมื่อเป็นเช่นนี้ อุบາสกอุบาลีก้าหรือราVASการจักต้องทำหน้าที่บำรุงพระ ศาสนา ตามวิธีดังต่อไปนี้ คือ

ประการต้น ต้องศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจชัดเจนถูกต้อง ในหลักคำ สอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า

ประการที่ ๒ ต้องปฏิบัติตามสิ่งที่ได้รู้ได้เข้าใจแล้วนั้น

ประการที่ ๓ สรงเสริมสนับสนุนให้กำลังใจ แก่ผู้ที่ได้ปฏิบัติตีปฏิบัติชอบ ตามหลักพระศาสนา

ประการที่ ๔ ส่งเสริมกิจกรรมบางประเภท ซึ่งจะเป็นเหตุให้เกิดความก้าวหน้าแห่งพระสังฆธรรมค่าสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า

หลักทั้ง ๕ ประการนี้ เป็นกิจที่อุบลากุบาลิกาผู้ตั้งอยู่ในฐานะรา瓦สจะพึงปฏิบัติ

ในเรื่องการศึกษา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักค่าสอนทางพระพุทธศาสนานั้น เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะว่าในสมัยนี้ พระพุทธศาสนาล่วงเลยมาเป็นเวลานาน ถึง ๒๕๑๗ ปี ค่าสอนที่ได้ประพุทธิบัญญัติกันอยู่ ในหมู่พุทธบริษัททั่วๆ ไปนั้น อาจจะมีบางอย่างผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากหลักเดิมของพระพุทธศาสนา แต่อาศัยการประพุทธิบัญญัติตามๆ กันมา ก็ทำกันเรื่อยๆ ไป ถ้าไม่ได้ศึกษาให้เกิดความเข้าใจถ่องแท้ในหลักค่าสอน อันเป็นส่วนที่เป็นเนื้อแท้ของพระศาสนาแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเป็นเหตุให้เกิดการปฏิบัติผิด เมื่อมีการปฏิบัติผิด ผลอันจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ก็ย่อมจะไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย จึงเป็นหน้าที่จะต้องทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เข้าใจหลักอันแท้จริงของค่าสอนในทางพระพุทธศาสนา

การศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ก็ต้องอาศัยพระสูตรบางพระสูตร ซึ่งเป็นสูตรต้นๆ ของคัมภีร์ทางพุทธศาสนา เช่นว่า ขั้มจักรกับปัวตันสูตร อันเป็นพระสูตรแรกที่พระผู้มีพระภาคได้ทรงแสดงแก่ปัญจวัคคีย์ทั้งทั้ง ๕ เป็นการประภาครสิ่งซึ่งพระองค์ได้ตรสรุปด้วยพระองค์เอง ประภาครหลักปฏิบัติที่ถูกต้อง ตามสภาพที่พระองค์ได้ค้นพบ ใจความในขั้มจักรกับปัวตันสูตร หรือปฐมเทศนานั้น ก็อยู่ที่ใจความสำคัญว่า ความทุกข์และการดับทุกข์ได้ ซึ่งเรื่องนี้พระองค์ได้ทรงกล่าวย้ำก้าล่าวเตือนพุทธบริษัทบ่อยๆ

พระองค์ตรัสว่า ดูกร กิจมุหั้นทลาย ในกาลก่อนก็ดี ในกาลบัดนี้ก็ดี ในกาลต่อไปชั้งหน้าก็ดีเรื่องเดียวกันที่สำคัญ คือเรื่องความทุกข์และการดับทุกข์

ได้

เรื่องความทุกข์และการดับทุกข์ได้นี้ เป็นเนื้อแท้ เป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ที่พุทธบริษัทควรจะได้สนใจศึกษาให้มาก ทำไม่จึงได้กล่าวเช่นนั้น ก็ เพราะว่า คนเราตามปกติทั่ว ๆ ไป ไม่รู้จะอยู่ในฐานะใด ย่อมมีปัญหา คือ ความทุกข์ความเดือดร้อน อันเกิดขึ้นในใจได้บ่อย ๆ เวลาใดมีปัญหาคือ ความทุกข์ ความเดือดร้อนเกิดขึ้น ก็ต้องอาศัยหลักสัจธรรมของพระพุทธเจ้า เป็นเครื่องปรับปรุงแก้ไขความทุกข์นั้น

การจะแก้ไขความทุกข์ ตามหลักในทางพระพุทธศาสนา ต้องมีความเข้มข้น เป็นประการแรก ว่าสิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ ไม่มีเหตุ ผลจะเกิดขึ้นไม่ได้และสิ่งทั้งหลายที่ว่าเกิดจากเหตุนั้น อย่างปฏิคิปดิสัมภាយนก เพราะสิ่งภายนอกมีใช้เรื่องสำคัญ ที่จะให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน แต่ร่วม เรื่องสำคัญแท้จริงน้อยที่ความคิดของเราเอง ความคิดของเราแต่ละเรื่องแต่ละประการนั้น สร้างชีวิตของเราคิดดีเราก็มีความสบายนิ ถ้าเราคิดร้ายก็มีความทุกข์ความเดือดร้อนใจ

ในหลักธรรมทางพุทธศาสนาจึงสอนว่า อะไร ๆ ก็อยู่ที่ความคิดทั้งนั้น อยู่ที่ใจทั้งนั้น เพราะฉะนั้นสำคัญของเรื่องทั้งหลาย ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ไม่รู้จะเป็นความสุข-ความทุกข์ ความเลื่อม-ความเจริญ อะไรก็ตาม อยู่ที่ความคิดของเราแต่ละคน เพราะฉะนั้น เมื่อมีอะไรเกิดขึ้น ก็ต้องนึกว่า เราได้คิดอะไรได้พูดอะไรได้กระทำอะไร เรื่องนี้จึงได้เกิดขึ้น

พระพุทธเจ้าท่านสอนให้ศึกษาค้นคว้า เมื่อพบผลต้องสาวไปหาเหตุ เมื่อพบเหตุก็ต้องสาวไปหาผล เพราะเหตุกับผลนั้นย่อมล้มพัพน์เกียรติของกันอยู่ตลอดเวลา ไม่มีอะไรที่จะอยู่โดยเดียวโดยไม่ได้อาคัคีกัน เพราะฉะนั้นเมื่อมีอะไรเกิดขึ้น เช่นความทุกข์เกิดขึ้น ก็ต้องค้นหา ว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์อย่างนี้ แม้ความสุขเกิดขึ้นก็ต้องค้นเหมือนกันว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดความสุขใจ เกิดความ

สูงใจเกิดความสบายนิ่ง การค้นคว้าในรูปอย่างนี้ จะเป็นเหตุให้ราชจักรตัวเราเองมากขึ้น เพราะการศึกษาพระพุทธศาสนานั้น มีจุดหมายสำคัญอยู่ที่ว่า เพื่อให้ราชจักรตัวเองเพื่อให้ราชจักรลีบที่เกิดขึ้นในตัวเอง เพื่อให้รู้เหตุของสิ่งนั้น และเพื่อให้รู้ว่าจะแก้ไขสิ่งนั้นได้โดยวิธีใด เพราะฉะนั้นจึงต้องค้นหัน ๒ แห่ง ในแห่งสุกๆ ต้องค้นคว้าในแห่งทุกๆ ก็ต้องค้นคว้าเช่นเดียวกัน

ในชีวิตประจำวันของพุทธบริษัท จึงควรจะอยู่ด้วยการศึกษา ความจริง ข้อปฏิบัติที่พระผู้มีพระภาคได้ทรงบัญญัติไว้ เช่นว่าให้ปฏิบัติในเรื่องงานให้ปฏิบัติในเรื่องศีล ให้ปฏิบัติในเรื่องการเจริญภาวนา ก็คือเรื่องการศึกษาแน่นอง ในการธรรมะท่านใช้คำว่า สักสิกขา จิตตสิกขา บัญญาสิกขา

คำว่า “สิกขา” ก็คือหมายถึงการปฏิบัตินั้นเองไม่ใช่หมายถึงอะไรอื่น แต่เรียกว่าเป็นข้อควรศึกษาหมายความว่าศึกษาด้วยการปฏิบัติ ด้วยประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

เพราะฉะนั้นเมื่อมีสิ่งใดเกิดขึ้น พุทธบริษัทก็ต้องค้นหาภายในตัวเราเอง เพื่อให้รู้ว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดสิ่งนี้ และสิ่งนี้เกิดขึ้นแล้วทำให้มีความร้อนใจหรือเย็นใจ ทำให้วุ่นวาย หรือมีความว้าไปกับอันใด ถ้าเห็นว่าสิ่งใดเป็นอุคุล เป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน พระพุทธเจ้าท่านบอกว่า ให้ตัดสิ่งนั้นทิ้งไป

การที่จะตัดสิ่งนั้น ก็ต้องตัดด้วยบัญญา คือการพิจารณาให้เห็นคุณ-โทษ ประโยชน์-มิใช่ประโยชน์ของสิ่งนั้น ๆ ตามสภาพที่เป็นจริง เมื่อศึกษาค้นคว้าไป ก็จะเข้าใจถูกต้อง เมื่อประสบการณ์อันหนึ่ง ๆ ของชีวิต นี่อีกเรื่องอื่นได้เกิดขึ้น ก็พอจะเทียบเคียงกันได้กับเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้าผ่านมาแล้ว

ชีวิตของพุทธบริษัท จึงเป็นชีวิตของการศึกษาค้นคว้า เรื่องปัญหาของชีวิตตลอดไป จนกว่าจะหมดลมหายใจ และเมื่อมีการศึกษาค้นคว้ามากขึ้น บัญญาความรู้ความฉลาดก็จะเกิดขึ้น จากการปฏิบัติในรูปอย่างนั้น อันนี้เป็นเรื่องที่ควร

ภารกิจ เป็นเรื่องของการศึกษา เพื่อให้เกิดปัญญาในเรื่องนั้น ๆ

ประการต่อไป ต้องมีการปฏิบัติ การปฏิบัติก็คือการทำจริงจากสิ่งที่เรียนได้ ศึกษาดันคัว ชีวิตของผู้ที่เป็นพุทธบริษัทต้องอยู่ด้วยการปฏิบัติ เพื่อยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น ๆ โดยลำดับ ให้พ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อน ในขณะเดียวกัน ปัญญา มีความทุกข์ความเดือดร้อนเกิดขึ้นในใจ ฟังเข้าใจว่า ในขณะนี้เรามีสติเพียงพอ ไม่มีปัญญาเพียงพอ จึงถูกปัญหาครอบงำจิตใจได้ จึงควรจะได้มีการปฏิบัติในการทำจิตใจให้เกิดความสงบ เรียกว่า “ ” ว่า เป็นตัวของตัวเอง

ครั้นเมื่อจิตเป็นตัวของตัวเองมีความสงบแล้วก็ทำการศึกษาดันคัวต่อไป ในเรื่องนั้น ๆ การกระทำในเรื่องอย่างนี้ ต้องอาศัยหลักธรรมเป็นเครื่องประกอบ คือจะต้องมีความซื่อสัตย์ ต้องมีความอดทนต้องมีการรู้จักบังคับตัวเอง ต้องมีน้ำใจเสียสละ นำสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรออกจากใจ

บุคคลได้ที่มีจิตใจมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์ ความอดทน รู้จักบังคับตัวเอง นำสิ่งที่ไม่ควรออกจากใจได้แล้ว ผู้นั้นก็จะอยู่ด้วยจิตใจที่สงบตลอดไป

อะไร ๆ ที่มีอยู่ในโลก ซึ่งเป็นประเทาธรรมณ์ไม่ว่าจะเป็นรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ที่เข้ามากระแทบทอยtan คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของเรา ถ้าเรามีความอดทน เราก็จะไม่พ่ายแพ้ต่อสิ่งนั้น ถ้ามีการบังคับตัวเองได้ ก็จะเป็นผู้ชนะ ไม่พ่ายแพ้ต่อสิ่งนั้นแล้วก็ใช้ปัญญาพิจารณา แยกแยะวิเคราะห์วิจัยสิ่งนั้นต่อไป เพื่อให้รู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร

ในการวิจัยเรื่องอะไรก็ตาม พระพุทธเจ้าท่านวางหลักเพื่อให้รู้กฎหมายธรรมชาติให้เราได้พิจารณา ๓ ประการ คือให้พิจารณาในเมื่อ ว่า สิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่มีอะไรที่หยุดนิ่ง มีแต่เรื่องกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงจะเป็นคนเป็นสัตว์เป็นต้นไม้เป็นน้ำ อะไรก็ตาม อยู่ในสภาพไฟలireiy เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นี้เป็นกฎอันหนึ่ง เรียกว่าเป็นกฎธรรมชาติที่มีอยู่ตลอดเวลา

ประการต่อไป กญอันที่สองก็คือว่า สิ่งทั้งหลายมีความทุกข์อยู่ในตัวมันเอง จะหาความสุขที่แท้จริงในสิ่งนั้นไม่ได้ พระพุทธศาสนาเน้นพูดเรื่องความทุกข์ คนสมัยใหม่บางคน เช่น คนชาวตะวันตกบางคนมองพระพุทธศาสนาว่า พูดแต่เรื่องแห้วร้าย เพราะมองโลกในแง่ความทุกข์ไปเลี้ยงหงุด ความจริงมิใช่เป็นเช่นนั้น พระพุทธเจ้าไม่ได้มองโลกในแง้วร้าย แล้วก็ไม่ได้มองโลกในแง่ดี คือแง้วร้าย ก็ไม่ดี แง่ดีก็ไม่ดีแต่ต้องค์พระพุทธเจ้าของเรานั้น มองโลกในแง่ตามที่มันเป็นอยู่จริงๆ การมองอ้อตามที่เป็นอยู่จริงๆ นั้นแหล่ ทำให้มองชัดเจนถูกต้อง เพราะฉะนั้นในทางศาสนา ท่านจึงมีคำๆ หนึ่งว่า “ยถากุตัง ญาณหัสสันด” หมายความว่า จงมองดูสิ่งทั้งหลายทั้งปวงตามที่มันเป็นอยู่จริงๆ สภาพความจริงของสิ่งนั้นเป็นอย่างไร มองให้เห็นความจริงนั้น

ถ้ามองเห็นความจริงของสิ่งนั้น ตามสภาพที่เป็นจริงแล้ว ก็เรียกว่ามองตรีตามหลักค่าสอนของพระพุทธเจ้า ถ้ามองในแง่ดีแง่งาม อาจจะเกิดความหลงก็ได้ ถ้ามองในแง้วร้าย อาจจะเกิดความเกลียดชังก็ได้ ความมัวมากก็ไม่ดี ความเกลียดชังก็ไม่ดี แต่ถ้ามองด้วยปัญญา เพื่อให้เห็นสิ่งนั้นตามสภาพที่มันเป็นอยู่อย่างไรแล้ว เราก็เห็นชัด ตามสิ่งที่เป็นจริงนั้นๆ

การมองอย่างนี้ ใช้ได้ทุกແ่่ทุกมุม ไม่ว่าในเศรษฐกิจ การเมือง การปรัชญา ศาสนา หรือเรื่องอะไรๆ ที่เข้าไปเกี่ยวข้อง ถ้าหัดมองตามแง่จริงແ่่หัวของสิ่งนั้นๆ แล้ว ความยุ่งยากก็ไม่เกิดขึ้น

คนเรายังไงนี้มักจะมองผิด คือมองในแง่ดีฝ่ายเดียวบ้าง แต่ไม่มองว่า สิ่งนั้นเน้อแท้�ันเป็นอย่างไร เมื่อไม่เห็นความจริงของสิ่งนั้น ก็เกิดความรักในบางครั้ง เกิดความชังในบางคราว เกิดความหลงความมัวเมา เกิดความประมาท ด้วยประการต่างๆ เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านจึงวางหลักไว้ว่า ให้มองตามสภาพที่เป็นจริง พระพุทธศาสนาไม่ได้มองโลกในแง่าวร้าย แล้วก็ไม่ได้มองโลกในแง่ดี เพราะ

ว่าสิ่งนั้นทั้งสองประการเป็นมายา ไม่ใช่ของจริงของแท้พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า จงมองในแง่ที่เป็นจริงก็ความจริงของโลกนั้น มีความไม่เที่ยงเป็นทุกข์อยู่ทุกเวลา

ประการสุดท้าย มองในแง่ว่า เป็นอนัตตา หมายความว่าไม่มีอะไรที่เป็น เนื้อแท้ในตัวมันเอง ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นของประสม เกิดขึ้นด้วยอำนาจของ การปรุง แต่ง ให้หลับตามอำนาจของ การปรุงแต่ง เมื่อการปรุงแต่งนั้นยังมีพร้อมกับให้เรื่อยไป การให้หลับไปก็คือความไม่เที่ยง และขณะที่ให้หลับไปมีความทุกข์ เมื่อหมดอำนาจ ของการปรุงแต่ง สิ่งนั้นก็แตกตัวไป อะไรๆ มันก็เป็นอย่างนั้น เช่น ความสุข เกิดขึ้นก็เป็นเรื่องปรุงแต่ง ความทุกข์เกิดขึ้นก็เป็นเรื่องปรุงแต่ง คำสรรสรถูกยืนยัน คำติคำชมจากใจๆ ก็ตาม ล้วนแต่เป็นเรื่องปรุงแต่งทั้งนั้น ไม่มีอะไรคงทน กการ จึงไม่น่าจะเป็นหลักให้มัวเมะในสิ่งเหล่านั้น แต่ให้มองดูตามสภาพที่เป็นจริง ให้เห็นชัดตามที่เป็นจริงอยู่เสมอ แล้วจิตใจจะสบาย เราก็สามารถที่จะอยู่ในโลกได้ ด้วยใจที่สงบ

แม้ว่าโลกนี้จะเป็นป่วนจะมีอะไรเกิดขึ้น แต่เรา ก็ได้เตรียมตัวรับสถานการณ์ ไว้แล้ว เพราะเรารู้ว่ามันไม่เที่ยง วันนี้เป็นอย่างนี้ พรุ่งนี้ไม่แน่ วันต่อไปก็ไม่แน่ วันนี้เรามีความสุข วันต่อไปเรอาจจะมีความทุกข์ก็ได้ อะไรๆ ก็มีความเปลี่ยน แปลงอยู่เสมอถ้าคิดไว้ในหลักอันนี้ เอกماภิเคราะห์วิจัยเรื่องชีวิตเรื่องการทำงาน เรื่อง อะไรๆ ต่างๆ แล้ว จะทำให้จิตใจสงบ ไม่ว่าในด้านใดๆ ก็ตาม ท่านก็สามารถรับมือได้

อะไรๆ เกิดขึ้นเราก็มองไปในแง่ว่า โลกมันเป็นอย่างนั้นเอง โลกมีขึ้นมีลง มีเสื่อมมีเจริญ มีเป็นอย่างนั้น มีเป็นอย่างนี้ ที่นี่มันบุญของเราไม่เข้าใจในสภาพของโลก ไปยังมั่นคงมั่นคง จึงเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนในทางจิตใจ

พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนให้เคราะห์วิจัย ในเรื่องอะไรต่างๆ ตามสภาพที่ เป็นจริง การพิจารณาอยู่ในรูปอย่างนี้ ทำให้จิตใจสบาย ไม่มีความทุกข์ความเดือดร้อน เพราะจะมีอะไรเกิดขึ้นเราก็รู้ ว่าเรานิ่งไว้แล้ว ว่ามันจะเป็นอย่างนั้น มันจะ

เป็นอย่างนี้ เช่นเมื่อไรเกิดขึ้น ก็พูดกับตัวเองได้ว่า ฉันนีก้าไว้แล้ว ว่ามันจะเป็นอย่างนั้นมันจะเป็นอย่างนี้ คนที่มีความคิดอย่างนี้อยู่ในใจจะไม่เกิดปัญหา คือความทุกข์ความเดือดร้อนขึ้นในใจ อย่างนี้เรียกว่าเป็นการปฏิบัติตามหลักค่าสอนในทางพระพุทธศาสนา

อีกประการหนึ่ง พระพุทธเจ้าสอนว่า คนเรามีชีวิตอยู่ในโลก อันเต็มไปด้วยความปั่นปวนรุวนเรพระองค์ได้ตรัสไว้ว่า จงอยู่ด้วยสติด้วยปัญญา หมายความว่า มีความรู้เท่ารู้ทันต่อสิ่งทั้งหลาย รู้เท่าก็คือตัวปัญญา รู้ทันก็คือสติ พุดเป็นภาษาไทยว่า “รู้เท่ารู้ทัน” ถ้าพูดภาษาพระก็ว่า “มีสติปัญญากำกับ” การพุดการคิดการกระทำอยู่ทุกเวลา สิ่งอะไรที่เป็นความเลี่ยทยក็จะไม่เกิดขึ้น เพราะมีการเป็นอยู่ด้วยปัญญา

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า “ปัญญาชีวิตรู้สึกทุกสิ่ง” แปลว่า บรรษัทภัยกล่าวว่า ผู้มีปัญญาด้วยปัญญาเป็นผู้มีการมีน้อยที่ประเสริฐสุด เพราะผู้มีปัญญานั้น ยอมมีสายตาของเห็นอะไรมั่นใจแล้วแล้ว ไม่มองด้วยความเข้าใจผิด จึงไม่เกิดปัญหา ไม่มีความทุกข์ความเดือดร้อน เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ทำได้ในชีวิตประจำวัน

การปฏิบัติธรรมก็เท่ากับว่าเราเข้าถึงพระ คือเข้าถึงพระพุทธเจ้า เข้าถึงพระธรรม เข้าถึงพระสัทธรรม ธรรมอยู่ในตัวเรา ตัวเราก็อยู่กับธรรมะ ธรรมะที่เจริญหรือศาสนาที่เจริญนั้น ก็หมายความว่าจิตใจคนเจริญด้วยธรรมะ เมื่อจิตใจคนเจริญด้วยธรรมะศาสนา ก็เจริญ

สมัยนี้ความเจริญทางจิตใจน้อย แต่ความเจริญทางวัตถุมาก เพราะมีการแข่งขันในการสร้างวัตถุมากมายใหญ่โต แต่ไม่ค่อยจะสนใจในการสร้างจิตใจคนในบางแห่งวัดใหญ่โต โบสถ์สวยงาม เจดีย์ใหญ่แต่คนเข้าวัดเต็มไปด้วยนักเลง ขี้แม อันซพาล อย่างนี้เรียกว่าศาสนาไม่เจริญในที่นั้น เจริญแต่เพียงวัตถุ

ถ้าจะส่งเสริมให้พระศาสนาเจริญ ต้องให้จิตใจคนเข้าถึงธรรมะ ด้วยการ

ศึกษา ด้วยการปฏิบัติธรรมให้มากขึ้น เมื่อจิตใจคนเข้าถึงธรรมะ ก็เรียกว่าศาสนา เจริญอยู่ในตัวบุคคลนั้น ผู้นั้นได้รับประโยชน์จากพระศาสนา อันนี้เป็นเรื่องเกี่ยว กับการปฏิบัติ

สำหรับการส่งเสริมสนับสนุนบุคคลผู้ปฏิบัติเป็นปฏิบัติชอบ ใจรักตามจะ เป็นพระเป็นบาทบ้านก็ตามถ้าเป็นผู้ถาวรจิตมั่นอยู่ในธรรมะ ก็เรียกว่าเป็นผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติชอบ ต้องส่งเสริม ให้เกียรติ ให้กำลังใจแก่คนเหล่านั้น ไม่ว่าคนนั้นจะเป็น คนอยู่ในวัยใดถ้าเป็นคนดีมีคุณธรรมอยู่ในใจแล้ว ก็ต้องให้กำลังใจสนับสนุนแก่ บุคคลนั้น เพื่อให้เขาเกิดความรู้สึกว่าธรรมะย่อ蜜月นะสิ่งทั้งหลายทั้งปวง ธรรมะ อยู่ย่างคงทนต่อไปได้ เพราะมีคนสนับสนุนให้กำลังใจ ในรูปอย่างนี้

ในบางครั้งบางคราวธรรมะไม่ค่อยได้รับการสนับสนุน จึงเป็นเหตุให้คน ประพฤติธรรมเบื่อหน่ายดังที่บางคนพูดว่า “ทำดีมานานแล้ว ไม่เห็นได้เรื่องอะไร ขี้เกียจจะทำแล้ว” อันนี้ก็ เพราะว่า ขาดคนให้กำลังใจ ไม่สนับสนุนคนที่ทำความดี คนทำดีที่ไม่เข้าถึงธรรมะแท้ก็เบื่อหน่าย อ่อนอกอ่อนใจ เลยไม่อยากจะกระทำ ความงามความดีต่อไป

เพราะฉะนั้นเมื่อไครประพฤติเป็นปฏิบัติชอบไม่ว่าจะเป็นพระสงฆ์คฤหัสด์ ชาวบ้าน เราก็ต้องให้กำลังใจสนับสนุนแก่คนเหล่านั้นทุกภารกิจทาง เพื่อให้เข้าได้เกิด กำลัง เรียกว่ามีกองเชียร์ในด้านธรรมะบ้าง ก็จะดีขึ้น เดี่ยวนี้กองเชียร์ด้านธรรมะ ไม่ค่อยมีมีแต่กองเชียร์ในเรื่องอื่นมากมาย โลกจึงวุ่นวายปั่นป่วนกันตลอดเวลา จึงควรจะขอฝากแนวคิดไว้ว่ามาช่วยกันส่งเสริมความดี ส่งเสริมคนดี ให้มีอุดมการณ์ ประจำใจว่า จะสร้างคนดีให้เกิดขึ้นมากๆ จะส่งเสริมความดีให้เกิดขึ้นมากๆ อย่างนี้ ก็จะเป็นการส่งเสริมคนดีให้เกิดขึ้น

ที่นี้องค์การไดสมาคมได ที่ทำงานเพื่อส่งเสริมธรรมะ ทำงานเพื่อส่งเสริม ศิลธรรมแก่ประชาชนผู้ที่เป็นคฤหัสด์ชนก็จะช่วยเหลือสนับสนุน ให้กำลังใจแก่

องค์การเก่าสamacนันฯ พระศาสนาก็จะตั้งมั่นถาวร เพราะมีกำลังสนับสนุนมากขึ้น

เวลาอันถัดกันโดยทั่วไป ไม่ในโลก ชาวโลกทั่วๆ ไปกำลังห่างจากธรรมะ เห็นห่างจากผู้เป็นเจ้าออกไปทุกวันเวลา ไม่ว่าจะเป็นชาติตะวันตกตะวันออก มีสภาพเช่นเดียวกัน ผลที่ปรากฏอยู่ในสังคมในยุคปัจจุบันนี้ ก็คือมนุษย์ตอกย้ำ ในความมีดีบอด เมียดเมียนชั่มเหงกัน แม้คนชาติเดียวกัน ภาษาเดียวกัน ก็มอง กันโดยไม่รู้จักว่าเป็นใคร ห้าหันบัน្តอรอนกันอยู่ตลอดเวลา เป็นสภาพที่นำสู่สาร ที่สุด

เราคนไทยทั้งหลาย เป็นผู้รับถือพระพุทธศาสนาตั้งแต่บรรพบุรุษ ชาติ ไทยเรารือรอดมาได้ ก็เพราะอาศัยพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่สูตรมั่น ออยู่ในน้ำพระทัยของพระมหาทักษิริย์ของไทยเรานั้น ได้ทรงปฏิบัติในเทศพิธารธรรม มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นก็ตามพระพุทธ พระธรรม พระสังฆก่อน ไม่ทรงกระทำ อะไรด้วยน้ำพระทัยร้อน แต่ได้ไปตามพระพุทธ พระธรรม พระสังฆก่อน

ที่ว่าไปตามพระก่อน ก็หมายความว่า คิดถึงธรรมะอย่างละเอียดรอบคอบ ทรงท่าน้ำพระทัยให้สูงเสียกเย็น ใช้เหตุใช้ผล แล้วก็คิดปัญหานั้นอย่างสุขุมรอบคอบ ไม่ใจร้อนใจเร็ว บ้านเมืองจึงอยู่ยั่งยืนสงบมานานถึงทุกวันนี้

มาในสมัยนี้เป็นเรื่องที่น่าวิตกกังวล เพราะคนสมัยใหม่ใจร้อนเหลือเกิน ทำอะไรไว้ร้อนระนร ไม่ค่อยจะเย็นเหมือนสมัยก่อน สิ่งใดที่ร้อนมักจะเผาไหม้สิ่งใดที่เย็นมักจะทำให้เกิดความสบายน แต่ว่าคนไม่ชอบความเย็น มักชอบความร้อน จึงเกิดความวุ่นวายด้วยประการต่างๆ ถ้ามีทางได้จะช่วยกันระงับดับร้อนในใจคน ให้ผ่อนคลาย หันเข้าหาความสงบเย็นเสียบ้าง ก็ควรจะหาทางนั้นๆ ช่วยกันเท่าที่สามารถจะกระทำได้

พระสังฆองค์เจ้าก็พยายามอยู่ทุกวิถีทาง ที่จะพูดให้เกิดความสงบความเย็นในสังคม ถ้ามีโอกาสจะไปพูดที่ใด ไม่ว่าวิทยุหรือโทรทัศน์ หรือแม้ปัจจุบัน

แก่ชุมชนในที่ได้ก็ตาม พยายามให้เขานึกถึงสภาพในอดีตของชาติของบ้านเมือง ให้นึกถึงความสับร่มเย็นที่เคยมีมาก่อน ว่าเกิดขึ้นจากน้ำธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา อย่างทึ่งสึงดึงมีเสีย

พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ในวิชราชาดกบทหนึ่งว่า “จงเดินตามทางที่ผู้ใหญ่เดินแล้ว อย่าล้าหลังเมื่อที่เปียกชุมเสีย ในกาลไหนๆ ไม่พึงประทุร้ายต่อมิตร”

ในข้อที่ว่า “ให้เดินตามทางที่ผู้ใหญ่เดินแล้ว” คือบรรพบุรุษของเราเคยเดินในทางใด อันเป็นทางสร้างสรรค์ เป็นทางที่เกิดความสุขความเจริญความส่งบกเดินตามทางนั้นต่อไปไม่ละแนวนั้น ไม่เปลี่ยนวิถีทาง แต่ธิกิารอาจจะเปลี่ยนบังก์ได้ สมัยก่อนเดินด้วยเท้า สมัยนี้นั่งรถยนต์ก็ไม่เป็นไร เรียกว่าเปลี่ยนวิถีการแต่ว่าหลักการไม่เปลี่ยนแปลง คงรากษาของเดิมไว้ เพราะหลักการดั้งเดิมตามแนวทางพระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่าดึงมารเรียบร้อย ไม่ต้องมีการปั้นปูรุ่งเปลี่ยนแปลง เหมาะแก่กาลแก่สมัย

โลกนี้จะเปลี่ยนแปลงไปในรูปใด พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็ยังใช้ได้ในสมัยนี้ ถ้าคนรู้จักใช้ แล้วจะเกิดประโยชน์แก่ปฏิบัติตลอดไป เพราะธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นอภิปริยา หมายความว่าไม่จำกัดกาลเวลา ศึกษาเวลาได้ ก็ได้ ปฏิบัติเวลาได้ ก็ได้ เอาไปใช้ในประเทศใดในทุกใดก็ได้ไม่ได้จำกัดในเรื่องอย่างนั้น แต่ถ้าไม่ใช้ก็ไม่เกิดคุณถ้านำไปใช้ก็จะเกิดคุณเกิดประโยชน์ ในท่าที่จะพิงปฏิบัติ

อีกประการหนึ่งก็คือว่า เราเมื่อไอนั้นผู้มีมิตรสหายลักษณะนึง ๒ คน ๓ คน ก็ตาม ให้พยายามที่จะจุงเพื่อนผู้มีมิตรสหายเหล่านั้น ให้เป็นสัมมาทิฐิชัน ให้มีความเห็นชอบ เห็นตรงตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ในวันหนึ่งวันเดียวของชีวิตถ้าเราได้เปลี่ยนจิตใจมิตรสหายเพื่อผู้ช่วยของเรา แม้เพียงลักษณะนึง ให้เขาได้เกิดมีความคิดเป็นสัมมาทิฐิขึ้นในใจแล้ว วันนั้นแหลกเป็นวันมหาศุล เป็นวันประเสริฐ

สำหรับชีวิตของเรา

ถ้าเราได้ทำอย่างนั้นน้อย ๆ ก็นับว่าเราได้ช่วยกันส่งเสริมคุณธรรม ช่วยกันส่งเสริมพระศาสนาช่วยกันรักษาบ้านเมือง ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย เพราะชาติบ้านเมืองจะอยู่ได้ ถ้าโดยอาศัยคนในชาติเป็นผู้มีคุณธรรมประจำใจ ประพฤติดี ประพฤติชอบตามหลักค่าสอนในทางพระศาสนา

พระฉะนั้น เมื่อได้ช่วยให้เข้าได้ทันหน้าเข้าหาพระ ได้เดินตามค่าสอนของพระได้ ก็นับว่าเป็นการกระทำที่ประเสริฐ แต่ว่าก่อนที่จะซักจุ่งคนอื่นเราก็ต้องศึกษาให้เข้าใจ ปฏิบัติตามด้วยอย่าง ในทางความสงบ ในทางความอดทน ในทางความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ออยู่ตลอดเวลา สิ่งใดที่ดีที่งาม ส่งเสริมให้เกิดขึ้นในใจให้คนอื่นเข้าเห็นว่า คนนั้นเดินตามทางของพระ แล้วมีชีวิตสดชื่นอย่างไร เป็นตัวอย่างในสังคม คนอื่นเห็นแล้วก็จะเออย่างต่อไป อันนี้เป็นทางที่จะให้เกิดความสุขความเจริญ ในชีวิตประจำวันได้

พระฉะนั้น บุคคลที่มีนิษฐาน ภารกิจสูงสุดเหมือนกัน แต่ว่าอย่างได้เปรียบภิกษุสูงสุด เพราะมีชีวิตอยู่ในบ้าน ได้ต่อสู้ มีบททดสอบอยู่ตลอดเวลาบทเรียนในชีวิตเกิดมาก สรุนพระบทเรียนในชีวิตมีน้อย พระอยู่ในวัด ไม่มี Karma ทำอะไรให้เดือดร้อนใจ

สำหรับญาติโยมชาวบ้านเมืองไทย เดียวคนนั้นว่าอย่างนั้น คนโน้นว่าอย่างนี้ ดีบ้างชั่วนาง ตีบ้างชั่วนาง ล้านแต่เป็นบททดสอบกำลังใจว่าเรามีความอดทนเท่าไหร่ บังคับตัวเองได้เท่าไหร่ เรามีความเข้มแข็งขนาดไหน อันนี้นับว่าเป็นการได้เปรียบแล้วก็ยังได้สร้างเสริมสิ่งอะไร ๆ ที่มีประโยชน์แก่ชีวิตต่อไปหลายสิ่งหลายประการ ซึ่งเป็นเรื่องของการบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาโดยแท้

ดังที่อาหมาภาพได้แสดงพระธรรมเทศนาถวายมา เพื่อเป็นเครื่องประดับสติปัญญาแก่องค์ทูป ซึ่งได้มานำเพื่อจากองการกุศล เนื่องในวันประสูติในวันนี้

วันนี้ไม่ได้ขึ้นนั่งบนธรรมสถาน เพราะว่าวัดนี้ได้ยืนอย่างนี้ตลอดมา ตั้งแต่เปิดวัด พ.ศ. ๒๕๓๐ จนกระทั่งบัดนี้

วัดชลประทานี้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การเผยแพร่หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา มุ่งเผยแพร่คำสอนที่ปรับสุทัชผู้ดองแก่ญาติโยมชาวบ้านให้ญาติโยมได้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทุกวันอาทิตย์ เวลาตอนเช้า ๙ โมงครึ่งถึง ๑๐ โมงครึ่ง ได้แสดงธรรมกาณในรูปอย่างนี้ ประชาชนที่มากันนั่งเก้าอี้ฟังสบาย ๆ

ทำมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ จนถึงปี ๒๕๗๗ เป็นเวลา ๔๗ ปี ญาติโยมที่มาฟังก็มาฟังกันเป็นประจำ ไม่ได้ลดน้อยลงไป มีแต่จะเพิ่มมากขึ้น ๆ เป็นการกระทำประจำ เพื่อชักจูงญาติโยมให้เข้าหาพระพุทธ พระธรรมพระสัมมาะ ให้ดำเนินชีวิตในทางที่ถูกที่ชอบ

นอกจากนั้นแล้ว ก็ไปเผยแพร่นอกสถานที่ ตามโรงเรียน ตามวิทยาลัยอีกทางวิทยุโทรทัศน์ แล้วก็เดินทางออกไปต่างจังหวัดเพื่อสอนธรรมแก่ประชาชนในที่นั้น ๆ เป็นงานประจำที่เรียกว่า พื้นฟูสังเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ท่านผู้ได้มาช่วยเหลือกิจการของวัดนี้ ก็นิ่กว่าเป็นการช่วยเหลือพระธรรมของพระพุทธเจ้า ให้ลูกโพลงขึ้น มีแสงสว่างส่องเข้าไปในจิตใจของชาวโลก ผู้อยู่ในความมีดความบอด การช่วยเหลือนั้นก็จะเกิดประโยชน์ เป็นคุณเป็นค่า สมความประณาน

ดังแสดงมากรพอสมควรแก่เวลา ขออุติธรรมกาไว้แต่เพียงนี้

ในที่สุดนี้ ขออาぬภาพคุณพระรัตนตรัย คือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัมมาะ อันเป็นลิ้งชี้เราราคาพลักการะบุชา จงมามุ่งมั่นของรักษาเจ้าฟ้าทุกๆ ให้มีพระชนมายุยืนยันนาน ปราศจากทุกข์โศกโรคภัย ทรงประสังค์ลิ้งหนึ่งสิ่งใด อันเป็นไปในทางที่ถูกที่ชอบ ขอให้สำเร็จลิ้งนั้น ๆ สมพระประสังค์จงทุกประการ เทอญ

ความอญูรอดของพระพุทธศาสนา

ป้าจักกาธรรมทั่มกลางที่ชุมชนบุญส่งฟ์ ล้านอโศก วัดมหาธาตุ

พื่น้องเพื่อนพุทธบริษัทห้วย

ต่อไปนี้ ขอให้ทุกคนอยู่ในอาการสงบ พระคุณเจ้า ทัน្ហมฯ น้อยฯ ห้วย ห้วย นั่งลงก่อน จะรับรองไม่ให้เห็น เพราะว่าเราประชุมกันมาตั้งหลายวันแล้ว ผลของการประชุมเป็นอย่างไร เรายังห้วยก็ประจักษ์แก่ใจด้วยแล้ว วันนี้เป็นคืน สุดท้ายของการประชุม เมื่อตะกี้นี้เรารีด้วยพระโ沃วาท จากสมเด็จพระสังฆราช พระโ沃วาจาจาก หลวงพ่ออาสภะ โววาทจากท่านอัตถกรีเถระ ซึ่งพูดจับใจเหลือเกิน พังแล้วขันลูกขันพอง พากเราไม่ได้ยิน ได้ฟังอย่างนี้มานานแล้ว ข้าพเจ้าเอง เป็นนักเทศน์ผู้หนึ่ง แต่เมื่อมาได้ฟังเทศน์วันนี้ ก็รู้สึกว่าต้องยอม เพระ ถ้อยคำแต่ละคำ ที่ท่านสรอรอกมาแสดงนั้น ล้วนแต่เป็นเนื้อๆ หั้นนั้น ไม่มีกระดูกเลย พากเรา ที่มาประชุมกันฟังแล้ว ขอให้เราเนื้อนักลับไป สิ่งใดเป็นกระดูก ก็ให้กองไว้เสียที่ กรุงเทพฯ ให้เข้าปัดการดีไปทั้งกันต่อไป

ข้าพเจ้าได้รับฟังข่าวที่พวกราหั้งหลายได้ประชุมมา กันหลาຍวันแล้ว แต่ว่าไม่มีโอกาสมาพูดในสถานที่นี้ เพราะว่าไม่สบาย เป็นไข้หวัด เมื่อวันก่อนก็ได้เสียดมาตรฐานิดหน่อย เพื่อให้กำลังใจ แก่พระภิกษุใจสิงห์ ซึ่งกำลังนอนหายใจร้ายอยู่ในโรงพยาบาลนั้น เมื่อไปเห็นแล้วก็รู้สึกชื่นใจ เพราะว่าทุกกรุปหน้าตาด้วยยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงว่าใจเช้มแข็ง เป็นนักสู้ ไม่ใช่นักถอย และได้ให้กำลังใจพอสมควร

มีพระองค์หนึ่งมาบอกว่า นิมนต์หลวงพ่อไปพุดสักหน่อย หลวงพ่อบอกว่า พุดนิดหน่อยมันพูดไม่ได้ เพราะว่าเป็นคนชอบพูดมากอยู่ ให้โอกาสหลังดีกว่า เมื่อมีเวลาจึงค่อยมาพูดกัน วันนี้ก็ไม่ได้ตั้งใจจะมาพูดอะไรหรอก แต่นี่ก็ว่าจะมาเยี่ยมพวกราหั้งหลาย ที่อุตสาห์มานั่งประชุมให้ยุกกินอยู่ที่กรุงเทพฯ ตั้งหลายคืน เพื่อจะได้แสดงน้ำใจว่า เที่นด้วยในการกระทำ แต่ว่าเมื่อมาถึงแล้ว เขาขอร้องให้ขึ้นมาพูด ก็ต้องพุดกันบ้างตามสามัญคราว พวกราหั้งหลายตั้งใจฟังให้ดี เพราะจะพูดในสิ่งที่เป็นสาระ เป็นประโยชน์กับการพระศาสนา ต่อไป

ก่อนอื่น อย่างจะทำความเข้าใจกันสักเล็กน้อยเป็นมือดัน เพราะว่าบางคน ยังไม่รู้จักท่านปัญญาณแหงดี ได้ยินแต่เพียงชื่อเสียงเท่านั้น แต่ไม่ได้ฟังเสียงก็มีไม่เคยเห็นหน้าก็มี โดยเฉพาะจั่นน้อยๆ ที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คงไม่เคยเห็นหน้าค่าตา แล้วก็ไม่รู้ว่า ท่านปัญญาณแหงคือใคร

ท่านปัญญาณแหงก็คือพระธรรมดาฯ นี้เอง แต่ว่าได้กระแสห่อไว้ๆ เป็นประโยชน์พอสมควร จนท่านผู้ใหญ่เห็นว่ามันต้องให้อะไรบ้าง ถ้าไม่ให้เสียเลย ชาวบ้านเข้าจะนิบทากันมากเกินไป ก็เลยให้เป็น พระปัญญาณแหงนุ เมื่อเป็นพระปัญญาณแหงนุแล้ว ก็ยังทำงานอย่างเดิมไม่ถอยหลัง ทำไปๆ ก็เห็นว่า ควรจะให้ออกนิดหน่อย ก็เลยพยายามให้เป็น พระราชนันทมุนี ไม่มีคำว่าปัญญา มีแต่คำว่าราชนันทมุนีเฉยๆ แต่ว่าคนไม่ค่อยรู้จักในชื่อนี้ ถ้าไปโฆษณาเมืองไหน ว่าให้ไปฟังปาฐกถาท่านพระราชนันทมุนี คนไม่รู้ แต่ถ้า ไปโฆษณาว่า ไปฟังท่านภิกขุ

ปัญญานั้นทะ มากันล้นหลามเลยที่เดียว เพราะคนเข้ารู้จักข้าพเจ้าในนามนั้น ส่วนนามใหม่ไม่มีใครรู้จัก รู้จักแต่ท่านปัญญานั้นทะ

สมัยก่อนท่านปัญญานั้นหายหนุน้อย เหมือนกับพากเรอทั้งหลาย เป็น คนใจร้อนพอสมควร พุดจาหัวหูไม่เกรงคน บางทีก็พูดแรง ๆ จนใคร ๆ เข้า บอกว่า มันแรงเกินไป บอกว่ามันต้องแรงกันหน่อย ถ้าไม่แรงแล้วมันไม่เจ็บกัน เมื่อก่อนกับว่าค้อนเหล็ก มันต้องทุบแรง ๆ ถ้าไม่ทุบแรงก็ไม่กระเทือนสันหลัง เลย ก็ต้องฟัดลงไปเต็มเหนี่ยว จนใคร ๆ เข้าพูดกันว่า ท่านปัญญานั้นทะไปประถูกตา ที่ไหน ไม่เห็นพุดเรื่องอะไร นอกจากค่าเท่านั้น คนที่พูดว่า ท่านปัญญานั้นทะด่า นั้น คือคนที่ไม่สบายทางจิตใจ มีความชั่วความเครียดมองอยู่ในใจ หรือแม้พระสงฆ์ ก็เหมือนกัน องค์ไหนที่พูดว่า ท่านปัญญานั้นทะไม่ได้เรื่องอะไร มีแต่เรื่องค่าเท่านั้น ท่านองค์นั้นก็ร้อนไปตลอดตัวอยู่เหมือนกัน จึงเกิดการเจ็บเมื่อถูกท่านปัญญานั้นทะว่า

แต่ความจริงท่านปัญญาไม่ได้ว่าใคร ไม่ได้ว่าองค์ใดองค์หนึ่ง คนใดคนหนึ่ง แต่ท่านปัญญานั้นทะพูดว่า อะไรถูก อะไรผิด อะไรควร อะไรไม่ควร ข้าพเจ้าเป็น คนรักพระศาสนา นbatchเข้ามาแล้ว ก็อุทิศชีวิต มอบให้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ตั้งแต่เริ่มต้น เพราะเมื่อถ้าพุทธประวัติแล้วชอบใจ ว่าพระพุทธเจ้า ของเรานี้ สมกับเป็นพระบรมครุย่างแท้จริง เมื่อเราbatchเข้ามาแล้ว ก็ควรจะbatchกันจริง ๆ ไม่ใช่batch แบบเล่น ๆ ไม่ใช่batchเวลา พอดีท่าก็ออกไปอย่างนั้น ทำมีได้ ได้ ตั้งใจอธิษฐานว่า เกิดมาชาตินี้ นbatchมันลักษณะนี้ ถ้าชาตินี้จะเกิดอีก็ค่อย สึกมันลักษณะนี้ แล้วลับลับเปลี่ยนไป เพื่อทำงานให้แก่พระศาสนา

จึงได้ตั้งใจอธิษฐานว่า ข้าพเจ้าขอมอบกายถาวรชีวิตแด่พระพุทธเจ้า แด่ พระธรรม พระสงฆ์ นิกถีน คำสวดมนต์ตอนเย็น ๆ บอย ๆ ว่า พุทธสสathanมิ ทำส ว พุทธ เม สามิกิสสิ ข้าพเจ้าเป็นท่านของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็น ใหญ่เห็นอข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเป็นทักษพระธรรม พระธรรมเป็นใหญ่เห็นอข้าพเจ้า ข้าพเจ้า

เป็นกาลของพระสัมมา พระสัมมาเป็นใหญ่เห็นอชาพเจ้า พระรัตนตรัยเป็นนายของ
ข้าพเจ้า ร่างกาย ชีวิตเลือดเนื้อนี้ ไม่ใช่เป็นของข้าพเจ้า แต่เป็นของที่ข้าพเจ้า ถาวร
แก่พระพุทธ พระธรรม พระสัมมาแล้ว จะเอามาใช้ในเรื่องอื่นไม่ได้ ใช้ได้เรื่อง
เดียว คืองานทางพระพุทธศาสนาเท่านั้น

เมื่อความตั้งใจอย่างนี้เกิดขึ้นแล้ว ก็คิดว่า เรายังจะทำอย่างไร จึงจะทำ
งานให้แก่พระศาสนาได้ ก็ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน แต่ว่าผู้มั่นเป็นคนบ้านนอก ลูก
ชาวนาชาวไร่ เป็นน้อยหอยน้อย จะเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ลำบาก ไม่รู้จะมา
อย่างไร แล้วก็ไม่รู้ว่าจะมาอยู่ดีไหน

ครั้งหนึ่ง เคยมากรุงเทพฯ คือเดินทางไปกับพระโลภานาถ ที่มาประภาศว่า
ต้องการพระไสิงห์ลักษ ๑๐ รูป ท่านปัญญาภิเษกลายเป็นพระไสิงห์กันเข้าด้วย
เดินตามพระโลภานาถไป แต่ว่าไปไม่ได้ถึงที่นั่นหรอง ไปเพียงเมืองพมา แล้วก็เดินทาง
กลับมาเมืองไทย มาเวรกรุงเทพฯ ตั้งไว้จะเรียนหนังสือให้มีความรู้ เพื่อจะได้
ทำงานให้แก่พระศาสนาต่อไป ไปที่วัดใหญ่เชกไม่รับ เห็นอกกว่า ศิษย์พระโลภานาถ
รับไม่ได้ ท่านปัญญาภิเษกลายไม่มีที่จะอยู่ในกรุงเทพฯ ต้องแผ่นไปลงชลฯ

ถึงวันเข้าพรรษา ก็ไปอยู่ที่โน้น แล้วก็เริ่มทำนเป็นนักเทศน์นักสอน
เทศน์มั่นเรื่อยไป ให้คนฟังกันไป เทศน์ครั้งแรกที่เมืองนั้น มีคนฟัง ๒ คนเท่านั้น
เอง ๒ คนนั้นก็ไม่ใช่คริสต์ใหญ่ ผัวกับเมียที่มาฟังกัน พอกินที่ ๒ เพิ่มขึ้นเป็น
๓ คน เพราะหลอกถามด้วย ถึงกระนั้นก็ไม่ท้อถอย เทศน์เรื่อยไป ไม่คำนึงถึงว่า
คนมากคนน้อย เรายังแต่เพียงว่าเป็นเรื่องเผยแพร่องรมะ

พระพุทธเจ้าเทศน์ครั้งแรก มีคนฟัง ๕ คน เรามันลูกศิษย์ซึ่งปลายแण
เอาเพียง ๒ คนก็พอแล้ว นักอย่างนี้ก็สามารถใจ เลยเทศน์ให้ถูกต้องฟัง ถูกต้อง
พอใจ ก็ไปเล่าลือกันว่า พระอย่างไรก็ไม่รู้ ทั่งจีวรด่าๆ เทศน์ปากเปล่า ไม่ถือพระ
คัมภีร์ คนก็มาฟังกันใหญ่

ต่อมากลายเป็นนักเทศน์ มีชื่อเมือง เทานิมนต์ไปเทศน์ที่นั้นที่นี่ สมัยโน้นมันลำบาก ต้องเดินกัน เดินกันจนริมสูบขากลายที่เดียว เดินวันที่นี้ไปเทศกัณฑ์ที่นั่น เดินกลับมานอนวัดคืนที่นั่น แล้วเดินไปอีกวันที่นั่น ไปเทศน์กัณฑ์ที่นั่น นิกถึงสมัยนั้นแล้ว นิกร้าวเรก็ไม่ใช่ย่อยเหมือนกัน ขยันขันแข็งในการเดินเทศน์ แต่เดียวเนื้อสลายแล้ว เพราะว่าได้ตัวรถไฟ ได้มาหดลายปี แต่ว่าปีนี้ยังไม่ได้ รถไฟ กับกรรมการศาสนาเชาเกียร์อะไรกันก็ไม่รู้ ไปเอกสารก่อนยังไม่ได้ ยังลำบากใจอยู่ เพราะถ้าไม่มีตัว โยม尼มนต์ก็ลำบากหน่อย ไม่รู้ว่าจะได้วันไหน ถึงจะนั้นเวลาเนี้ย ก็นับว่าສุดอก เที่ยวกันที่ยาสอนได้สลายใจ เพราะทางไปมาเจริญก้าวหน้า

ที่นี่ พากเราหัวหลาย ที่เป็นพระหนุ่มสามเณรน้อยที่บวชเข้ามา จริงอยู่ เมื่อเรานางครึ้งแรก ก็ไม่ได้ตั้งใจ ว่าเรางบวชเพื่ออุทิศชีวิตให้แก่พระพุทธศาสนา เรากบวชตามธรรมเนียม หลวงพ่อเกือบย่างนั้นแหล่ เมื่อเรากบวชก็บวชตามเรื่อง

อยู่ม้วนหนึ่ง กินข้าวตอนเพลเสร็จแล้ว หลวงพ่ออาจารย์ท่านก้มว่า บวชเขาใหม่ ข้าพเจ้าก็มองว่า เขายอรับ เอ้าถ้าอย่างนั้นโภกหัว โภกแล้วก็เลียนบวช เลย บวชตั้งแต่วันนั้นจนกระทั่งวันนี้ ไม่ได้ออกไปคุ้นเคยกับเชาเลย อายุ ๖๔ ปี แล้วบวชมา ก็บวชตามประเพณี แต่ราเมื่อบวชเข้ามาแล้ว ศึกษาธรรมวินัย เค้าเรียนธรรมะของพระพุทธเจ้า มองดูสภาพพุทธชนบริษัทในเมืองไทย สลดใจ สลดใจ อย่างไร? สลดใจว่า พุทธชนบริษัทในเมืองไทยเรานี้ นับถือพระพุทธศาสนา แต่ไม่รู้จักพระพุทธศาสนา นับถือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัทธรรม แต่ไม่รู้จักพระพุทธ พระธรรม พระสัทธรรม ที่ถูกต้อง ให้พระพุทธเจ้าในตอนเช้า ตอนสายไปให้วันอะไร อีก ก็ไม่รู้ แล้วก็ให้วันเรียบไป พุทธชนบริษัทประเทศไหน ๆ ที่ชยันให้วันอะไรต่ออะไร สู้พุทธชนบริษัทเมืองไทยไม่ได้ เรียกว่าให้วันจิປะ ไม่ว่าอะไรให้วันนั้น มองดูแล้วก็รู้สึกว่า นำส่วนรวมเพชรลับไว้ใน การที่พุทธชนบริษัทมีสภาพเช่นนี้

ที่นี่ มาดูในวงการพระสัทธรรม เรา ก็ขอภัยเดชะก์เหมือนกับชาวบ้านเลี้ย

เหมือนกัน คือไม่ตั้งใจที่จะศึกษาให้รู้แจ้งเห็นจริง ในธรรมะของพระพุทธเจ้า ไม่ตั้งใจที่จะปฏิบัติ ไม่ตั้งใจที่จะประกาศคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อให้คนมีด้วยรักพระพุทธศาสนา กล้ายเป็นพระประเภทที่เรียกว่า ทำมาหากินกันไปตามเรื่อง พอมีความรู้แล้ว ก็หันไปเป็นเหมือนบัง เป็นหม้ออะไรต่ออะไรบัง หลวงตาบางองค์ ก็ไม่ท้ออะไร ขยันเหลาปลัดขิกขายอยู่เท่านั้นเอง แล้วพระศาสนานะจะรอได้อย่างไร มองดูสภากopoly่ำแล้ว ก็แสนจะสังเวชใจ ดูพระบ้านนอกไปอย่างหนึ่ง ก็นึกว่า กรุงเทพฯ นี้เป็นเมืองใหญ่ มีความเจริญในทางการศึกษา จึงเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ

พอมาอยู่กรุงเทพฯ ยังสดใจหนักเข้าไปอีก เพราะว่ากรุงเทพานั้น งมงายมากกว่าบ้านนอกเหลือเกิน ญาติโยมพังแล้วอย่าไปกราบท่านปัญญา หาว่า ว่า คนกรุงเทพฯ งมงาย แต่ก็งมงายจริงๆ เสียด้วย ความจริงมันเป็นอย่างนั้น ดูเช่นพวกราชทั้งหลายให้ว้อไว้กันอยู่บัง ประพฤติปฏิบัติต่ออย่างไร เรายังงงกันทุกวันๆ ไปเพื่ออะไร ไปเพื่ออยู่บัง ขอให้เด้นมันต์น้ำพรให้บัง สะเดาะเคราะห์ให้บัง บางทีก็ไปถามว่า เกณฑ์คุ้กเกิดเมื่อใดบัง อะไรอย่างนี้เป็นต้น พระ Reese ก็เลยเห็นว่า ชาวบ้านชอบใจ ในเรื่องอย่างนั้น ก็ทำตามเป็นหมอกันเสียเท่านั้นเอง

วัดบางวัดในกรุงเทพฯ ไม่ค่อยมีพระนักเทศน์ แต่มีหมอดูเกินคนละในวัดนั้นเสียด้วยซ้ำไป อันนั้นทำนบัญญาดูแล้วมันสดใจเหลือเกิน สดใจในความเลื่อมโถมของพระศาสนาน สดใจที่พระพุทธศาสนา ยังไม่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อจิตใจพื้นของชาวไทย เมื่อคิดได้อย่างนี้ก็อธิษฐานใจขึ้นว่า เราต้องแก้ไข ความเป็นอยู่ของพุทธบริษัท ธรรมะนั้นเรามีไม่ต้องแก้ เรียบร้อยอยู่แล้ว แต่ต้องแก้ไขความเชื่อ แก้ไขการกระทำของพุทธบริษัท ก็เลยตั้งใจว่า จะต้องเทศน์กันอย่างตรงไปตรงมา ไม่ต้องเกรงใจใคร ไม่ว่าใครอยู่ในที่นั้น ถ้าทำผิดก็ต้องเทศน์ ว่าผิด ถ้าทำถูกก็ต้องบอกว่าถูก จึงได้ตั้งใจไว้ในใจอย่างนี้ เมื่อได้ตั้งใจอย่างนี้แล้ว ก็ได้กระทำการตามอุดมการ เพื่อจะนั้นเมื่อไปเทศน์เมืองไหน เขาก็ทำได้ เช่นไป

แนะนำเข้าให้เลิกให้วัดสังฆาด ให้เลิกให้วัดอะไร ที่ไม่ควรจะให้วัด ให้มีใจจริงรัก ก้าดีต่อพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัมมา อย่างแท้จริง อย่าเป็นคนประหากหลายใจ เดียวเนี้ี้ยวพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัมมา เดียวไปให้วัดหลอกเมือง เดียวไปให้วัดพระภูมิเจ้าที่ เดียวไปให้วัดตันไม้ เดียวไปให้วัดอ้ายโน่นอ้ายนี่ ครการทำอะไรไว้ที่ไหน ก็ไปให้วัดกันทั้งนั้น

แม้วรูปเทศาหน้าโรงเรม คนก็ไปให้วัดกันเต็มไปหมด ดูแล้วก็แสนจะสงสาร ญาติโยมหั้งห้าย ว่าทำไม่จึงมายกันอยู่อย่างนี้ แล้วมีใครบ้างในเมืองไทยนี่ ที่จะกลับอกกับญาติโยมอย่างนั้น ใจจะกล้าเทคนั้นกับญาติโยมอย่างนั้น เข้าไม่กล้า เพราะกลัวว่าจะไปชัดผลประโยชน์อะไร เข้า ไม่คิดจะสอนคนให้เข้าใจธรรมะ คิดแต่ว่าจะเอาใจญาติโยมเพียงประการเดียว แล้วสามัคນจะไปโปรดได้อย่างไร อย่าว่าแต่พระธรรมดาดาย ขอภัยเถอะ แม้พระผู้ใหญ่ก็เป็นอย่างนั้นเหมือนกัน แล้วผลลัพธ์มันจะเป็น อย่างไร ถ้าเป็นอยู่ในรูปอย่างนี้ เรายังช่วยกันแก้ไขแล้ว จะทำอย่างไรต่อไป?

เวลาันพุทธบริษัทไม่ได้ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่ว่าตนเป็น ที่พึงของตน แต่ว่าไปพึงของเรานอกเรื่องของการกันทั้งนั้น เช่นการจัดทำการค้า ไม่มีความรู้ทางการค้าการขาย ต้องนิมนต์พระไปเจิม เพื่อความเป็นสิริมงคล เจิม แล้วมันจะขายดีขึ้นหรือก็เปล่า ทำมีได้ ถ้าคุณค้าไม่มีความรู้ ไม่มีนโยบาย ถึงว่าคร จะไปเจิม มันก็อย่างนั้นแหละ เจิมไปเถอะ แต่ว่าทำไม่ต้องไปเจิม ที่แท้เงินใจ เขาก่านนั้นเอง เจิมกันมาหลายชั้วอายุคนแล้ว ทำไม่ไม่เลิกกันเสียที

ถ้าพระทุ่มพระน้อยพุดขึ้นอย่างนี้ ครๆ ก็ว่า เอี้ยว ไปว่าพระผู้ใหญ่ เรา ไม่ได้ว่าพระผู้ใหญ่ แต่เราว่าการไปเจิมเป้ายังนั้นมันไม่ถูก เพราะไม่เป็นมงคล ๓๘ ประการตามหลักในทางพระพุทธศาสนา ถ้าไครนิมนต์เรามาเจิม เราก็ถามว่าเจิม ทำไม่ เจิมแล้วมันจะได้อะไรขึ้นมา

ครัวหนึ่งอาทิตย์ไปเกศน์ที่ประสาณมิตร ซึ่งสมัยนี้ก็เป็นมหาวิทยาลัยคริสต์นศิริกรวิโรฒไปแล้ว พ้อไปถึงครุคนหนึ่งบอกว่า แทน! หลวงพ่อมาแก้แล้ว วันนี้ช่วยเจิมรถให้ลักษณ์อย่างเดอะ อัตมาภีดามว่า เจิมมันทำไม่รถยกต์ รถยกต์มันให้ร้ายแก่ใคร รถยกต์อยู่เฉย ๆ มันวิ่งไปทับคนได้ไหม มันไปลงคูดีไหม เขานอกว่า เจิมเพื่อสิริสวัสดิ์มิคงคล อัตมาภีดามว่า สวัสดิ์มิคงคลมันอยู่ที่รถยกต์หรือว่าอยู่ที่ไหน พุดตามไปอย่างนั้น แล้วก็เลียนอกว่า ถ้าเจ้าสำเพ็งมานิมนต์ให้ไปเจิม จะเจิมให้หน่อย เพราะพุดภาษาไทยไม่รู้เรื่อง แต่นี่หันอาจารย์ ต้องเตอร์ปริญญาให้กันทั้งนั้น จะให้ท่านปัญญาไปเจิมรถยกต์ได้อวย่างไร ถ้าจะให้เจิม ก็ต้องไปเรียก คนขับมาประชุม แล้วฉันจะเจิมหัวคนขับให้ ไม่ใช่เจิมด้วยเขาแบ่งไปจุดหัวคนขับ แต่ต้องสอนให้รู้ว่า ขับรถต้องเคารพต่อภูจารاج อย่าเห็นแก่ตัว อย่าแข่งในที่ไม่ควรแข่ง อย่าเอาเปรียบคนอื่นในการ ขับรถบนถนน นั้นแหล่เขาระบกเจิมใจ คนขับ ให้รู้กालะเทศ รถก็ไม่ชนกันเท่านั้นเอง ถ้าเราสอนอย่างนี้ แต่นี่ไม่สอนอย่างนั้น ใครอยากเจิมก็เจิมให้ ๆ ๆ แล้วจะเรียกว่าประภาคนพระศาสนาได้อวย่างไร เป็นการประภาคนพระศาสนาเจิมไปเท่านั้นเอง และมันมีอยู่ในคัมภีร์ในบังเรื่อง เจิมฯ อย่างนั้น เปรียญ ๕ ประโยคั่นอยู่ที่นี่หลอยองค์ ไปอ่านพบบังใหม่ ในพระสูตรทั้งหลาย ที่พระอานันท์ท่านบอกไว้ว่า “ข้าพเจ้าได้สดับมาแล้วอย่างนี้ ครั้งหนึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่นั้น ท่านเศรษฐีคนหนึ่งขืนบ้านใหม่ นิมนต์พระพุทธเจ้าไปเจิมบนบ้าน” มีบังใหม่พื้นอ่องทั้งหลาย ถ้าเราไปอ่านก็ไม่เจอสักคัมภีร์เดียว แล้วใครตั้งคัมภีร์เจิมขึ้นมาในวงการพระพุทธศาสนา อันนี้เขาระบกเจิม เป็นเรื่องเหลวไหลไร้สาระ เป็นการกีดกันคนไม่ให้เข้าถึงธรรมะ แต่ให้ไปเชือเพียงจุดแบ่งเพียง ๒ - ๓ จุดเท่านั้น ซึ่งมันไม่ได้สาระอะไร เจิมแล้วมันก็พังไปเท่านั้นเอง ไม่ได้เรื่อง

ครัวหนึ่ง มีคนครอบครัวหนึ่ง อยากจะให้ข้าพเจ้าเจิมให้ได้ ข้าพเจ้าเลย

เจ้มไว้ที่กระจากว่า “ระวัง!” เพียงตัวเดียวเท่านั้น พากันน้อ่านแล้วก็ง ว่าเจ้มอะไร ของหลวงพ่อปัญญา เขียนว่า “ระวัง” ไว้ตัวเดียว บอกว่านี่แหลมมันยอดธรรมะ แล้ว ถ้ามีความระวังแล้ว ใจมันก็ไม่เข้าบ้าน ถ้าระวังแล้วก็ไม่เดินชนกระจาก แต่ ระวังแล้วก็ไม่มาเหล้า ระวังแล้วผิดการพนันก็ไม่เข้าสิงสุจิตใจ เพราะฉะนั้น ระวังไว้ตัวเดียวเป็นใช้ได้ เจ้มเข้าอย่างนั้นจึงเป็นการถูกต้อง

พระพรหนุ่มๆ เสนอน้อยบางองค์ในสมัยนี้ ต้องการฟื้นฟูพระศาสนา ต้องการให้พระศาสนาของเรานบรสุทธิ์ผุดผ่อง แต่ว่าคนหนุ่มยังทำอะไรไม่ได้ เหมือนอย่างชาพเจ้านี้ แม้เป็นคนแก่แล้วก็ยังทำอะไรไม่ได้ เช่นว่าไปเทศแก้ไขวัวในที่ได้แล้ว พอกลับมาสมการกับอกร้า อือ อายไปเชือท่านปัญญาเลย เขาทำกัน นานนาน แล้ว ทำต่อไปเถอะ มันเป็นเสียอย่างนี้ แล้วมันจะแก้กันได้อย่างไร

เพราะฉะนั้น เรายังมีองค์การบางประเทกเกิดขึ้น คือว่าคณาจารย์ที่มีจิตใจก้าวหน้า เรียกว่าเป็นพาก โปรดเกรลสีฟ พุดแบบฝรั่งสักหน่อย ไม่ใช่พากล้านหลัง ไม่ใช่พากทำตามแบบอาจารย์ ถ้าอาจารย์เคยเมินหมอ ลูกศิษย์ก็เป็นหมอ ต่อไป อาจารย์เคยทำอะไรรึทำกันอย่างนั้น อย่างนั้นเขาเรียกว่าเกรลสองบาท มันไม่เข้าทำอะไร เราต้องปฏิรูปหันเสียบ้าในสมัยนี้ ไม่ใช่ปฏิวัติ แต่ว่าปฏิรูปให้เป็นของจริงแท้ ตามคัมภีร์ ในทางพระพุทธศาสนา

เวลานี้ชาวญี่ปุ่นเข้าเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เขารอภิகิจษาคำสอนของพระพุทธเจ้า เขามาเมืองไทย เขาก็งเป็นไก่ตاتแตกไปอีกแล้ว พอมาก็เห็นพระไทยทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ เขายกกว่าไม่เคยพบ ในคัมภีร์ ทำไม่เจิงทำอย่างนั้น ไม่ต้องอะไรมากหรอก คราวหนึ่งนายคริสต์มัสเซมพรี นายกพุทธสมาคมของอังกฤษ มาที่เมืองไทย พุทธสมาคมก็เชิญไปกินเลี้ยง แล้วก็มินต์พระมาฉันอาหารด้วยพระฉันอาหารเสร็จ แล้วสมาชิกพุทธสมาคมก็เอามากบุหรี่เท้าไปถวาย นายยัมพรี แกก์ถังกว่า นั้นอะไรทำไม่เอาไปถวายพระ พวกก็บอกว่า บุหรี่ หมาก เอาไปถวายพระ

แก้ก็ตามว่า พระยังฉันหมายสูบบุหรี่อยู่ด้วยหรือ อย่างนี้ไม่เป็นการถูกต้อง ชาวนรั้งที่นับถือพุทธศาสนาเข้าไม่สูบบุหรี่

เรนาซเป็นพระแล้ว ทำไม่ต้องสูบบุหรี่ ทำไม่ต้องเอาบุหรี่ไปถ่ายพระญาติโยมไม่ควรจะถ่ายบุหรี่เก่พระ พระหนุ่มเณรน้อยที่กำลังสูบบุหรี่ ในขณะที่ฟังปาฐกถา ก็ดับทึ่มมันเลี้ยง เอยสูบต่อไป เพราะว่ามันไม่ต้องกับหลักของพระพุทธเจ้า บุวงษ์ต้องเป็นคนก้าวหน้า ต้องคิดเปลี่ยนแปลงในทางที่ถูกที่ชอบอะไรที่ไม่เหมาะสมไม่ควร เราย้ายกันเปลี่ยนแปลง ให้มีความก้าวหน้าต่อไป เปลี่ยนแปลงความเห็นให้เป็นสัมมาทิฏฐิ เปลี่ยนแปลงศีลให้เป็นศีลที่ถูกต้อง เปลี่ยนแปลงการกระทำให้เรียบร้อย ให้เป็นที่พอใจของคนฉลาด ไม่ใช่ให้เป็นที่พอใจของคนป่องเนลา อะไรที่เป็นเรื่องไม่เหมาะสมไม่ควร ที่กระทำกันอยู่ในวงการพระศาสนา เราช่วยกันแก้ไข เรายังจะรวมตัวกันเข้า รวมกลุ่มกันเข้า แล้วเราจะมีอุดมการแบบเดียวกัน ว่าเราจะปฏิรูปสังคมของชาวพุทธ ให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า

เรามาปฏิรูปชาวพุทธ ให้มีศรัทธามั่นคง ในพระรัตนตรัย ไม่弄อ่อนแง่ง คลอนเคล้น ให้ฝ่าเชื้อตจิตใจไว้กับพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสังฆอย่างแท้จริง อย่าเอาเชื้อตจิตใจไปฝากไว้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหลวไหลต่าง ๆ ซึ่งมีกันมากมายในสมัยนี้ การกระทำอันใดที่ทำให้คนมองหายไม่เข้าถึงพระรัตนตรัยที่ถูกต้อง เราก็ช่วยกัน เทศน์ให้เลิกละจากสิ่งนั้น

ในสมัยนี้ ที่แพ่ห่วยที่สุดก็การทำพระชาด พระเครื่องมีขายกันมากเหลือเกินในกรุงเทพฯ เวลานี้ วัดไหนต้องการเงินก็รวมกันเสก เดี่ยวนี้พระองค์ใหญ่อยู่ป่านาน ๆ เข้าชุดเอามาเสกกันทั้งนั้น เดี่ยวนี้เหรียญหลวงพ่อ ก้อย หลวงพ่อจ้อย หลวงพ่อตี ไม่รู้ว่าทำน้อยที่ไหน อยู่ป่าช้าไหน ก็ไปชุดกันมาเสกทั้งนั้น อันนี้มันเรื่องหากิน ไม่ใช่เรื่องส่งเสริมพระศาสนา ไม่ใช่เรื่องทำคุณให้เข้า

ไปถึงพระพุทธเจ้า แต่ให้เข้าถึงหรือญาติของเหลือของเด่นนั่นเอง หรือญาติของเหลือของเด่นนั้นเป็นเรื่องภายนอก ไม่ใช่เนื้อแท้ของพระศาสนา เราควรจะช่วยกันจากพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า แต่ว่าไม่มีใครทำพิธีเสกอย่างนั้น เรามัวแต่ปลูกเสกวัตถุกันอยู่ แต่ไม่ช่วยกันเสกคน คนมักก็ไม่ดีขึ้น ไม่ก้าวหน้าขึ้น

นักลงทุนบางคนห้อยพระเต็มคอ ตอนยืนกินเหล้า ตอนเข้ากินเหล้า เดินโซซัดโซเซ ไม่มาแต่เพียงตัวคนเดียว ให้หลวงพ่อที่แขวนคอพลอยมาไปด้วย เพราะแก่วงไปแก่วงมา แล้วมันจะได้อะไรกับพระศาสนา มันจะได้อะไรดีขึ้นกับคำสอนของพระพุทธเจ้า พระเราทำกันอยู่ในรูปอย่างนี้ แล้วที่ทำกันอยู่ ในรูปอย่างนี้ ไม่ใช่พระชนิดหนึ่งน้อย แต่เป็นพระแก่ๆ ผู้เฒ่าที่เรียกว่าหลวงพ่อทั้งนั้น หลวงพ่อเหล่านั้น ทำไม่ได้เสกคนให้ดีขึ้นมา

ซึ่งวัดของหลวงพ่อ ยังมีคนชี้มา นักพนัน คนเหลวไหล เพราะหลวงพ่อ มัวแต่นั่งเสกดินให้เป็นพระ มัวแต่เสกทองเหลืองให้เป็นพระ แต่ไม่เสกคนให้เป็นพระชั้นมา แล้วศาสนาจะไปอยู่ที่ไหน

เวลานี้เราเจริญด้วยวัตถุ แข่งกันสร้างแต่ของใหญ่ๆ พระพุทธรูปใหญ่โต ที่สุดในโลก โครงการ ก็อยาก จะสร้างให้ใหญ่ที่สุดในโลกกันทั้งนั้น เลี้ยงจันเสียทองไปเท่าไหร่ ถ้าเอามาเงินทองเหล่านั้นมาพิมพ์หนังสือธรรมะ แจกจ่ายแก่ญาติโยม เอา มาอุดหนุนกิจกุธุหนุ่มเยาวชนอย่างทั้งหลาย ให้ได้เรียนพระปริยัติธรรมที่ถูกต้อง ช่วย อบรมจิตใจให้มีความรักต่อพระศาสนา จะได้เติบโตดีขึ้นเป็นพระธรรมทูต ช่วย ทำงานให้แก่พระศาสนาต่อไปจะไม่ดีหรือ ดีกว่าเราจะไปสร้างสิ่งเหล่านั้น ให้รักบ้าน รากเมืองสร้างกันใหญ่ ภาคโน้นก็สร้าง ภาคนี้ก็สร้าง แล้วทำอะไรได้ นอกจากรสัง แล้วให้คุณไปไหว้ แล้วก็สั่นตัวกันเท่านั้นเอง ไม่ได้อะไรมากไปกว่านั้น

ถ้าพระพุทธรูปคงคู่ใหญ่ๆ พุดได้ ก็คงจะพูดว่า ไม่ได้ความอะไร มันสร้าง กฎให้คุณมาลงกันเท่านั้นเอง ท่านคงจะพูดออกมากอย่างนั้น แล้วมันจะเป็นประโยชน์

ที่ตรงไหน ในเรื่องอย่างนี้ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่เรา ควรจะช่วยกันแก้ไข แต่ว่ายัง ไม่มีโอกาสที่จะแก้ เพราะว่าคนที่มีความคิดจะแก้นั้น ไม่มีโอกาสที่จะเข้าไปบริหาร กิจการพระศาสนา ไม่มีโอกาสที่จะแสดงความคิดความเห็น ยิ่งคนใดพูดมากอย่างนี้ เช้าไม่ให้มีโอกาสทำอะไร ที่จะไปทำให้เป็นประโยชน์ได้ เข้าหาว่าเป็นคนพูดมาก เอามาเข้าหมู่กันไม่ได้ เลยมั่นใจไปกันไม่รอด

นี่แหล่ะพระหนุ่มทั้งหลาย ที่มีการศึกษา มีความคิดก้าวหน้า จึงได้รวม พากرامหมู่กันขึ้น ไม่ใช่รวมพากرامหมู่เพื่อกระทำการสิ่งที่เหลวไหล แต่รวมพาก รวมหมู่กันขึ้น เพื่อสะกิดคนในญี่ปุ่น ทั้งหลาย ให้ลุกขึ้น แล้วให้ก้าวไปข้างหน้า ให้ มองดูตัวเอง ว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรควร อะไรไม่ควร ให้แก้ไขสิ่งเหล่านี้

แต่ว่าสิ่งเหล่านี้มันยังไม่เคยมีมาก่อน เป็นของใหม่ ในเมืองไทยยังไม่เคยมี ญาติโยมที่ไม่เข้าใจเนื้อแท้กันกว่า พระนี่ยังไม่เข้าเรื่อง ความจริงมันยังเป็นเรื่อง ไม่ใช่ไม่เข้าเรื่อง ถ้ายังไม่เข้าเรื่องแล้ว มันก็ไม่ได้เรื่องอะไรหรอก แต่นี่เรายังให้มัน เป็นเรื่องเป็นราว เพราะยังด้อยน้ำใจเสียสละ เพื่อประโยชน์ แก่พระศาสนา เรา รักพระศาสนา จึงได้อุตสาห์มานั่งหากยุ่งอยู่ที่นี่

ถ้าเรามีรักพระศาสนา เราเก็บไม่ต้องเรียนอะไรให้มาก เรียนนิดๆ หน่อยๆ แล้วทำตนเป็นหลวงพ่อ มันง่ายจะตายไป ทำตนเป็นหลวงพ่อ ไม่ต้องเรียนอะไร หรอก ไม่ต้องห้องอะไรมาก เรียนอิติปิโส สาขากุชาโถก็พอแล้ว แล้วเอาหม้อใหญ่ๆ ใส่น้ำมันตวงไว้บ้านกุฎិ จุดธูปทุกวันๆ ให้ก้านธูปกรองใหญ่ๆ แล้วเอาเขี้ยวเทียนรด หม้อ ให้ประละเออะเทอะนิดหน่อย เอาด้วยทรายๆ สีมาผูกไว้ แล้วทำท่านึงๆ ชิ้มๆ เพียงเท่านี้แหล่ะ ไม่เท่าได้พากนายนายพลเง่ๆ ก็ไปเป็นลูกศิษย์กันเป็นແ Kropl

เท่านั้นยังไม่พอ ยังให้รูปถ่ายไว้เป็นที่ระลึกด้วย บอกว่า มอนให้หลวงพ่อ ไว้เป็นที่ระลึกในฐานะศิษย์ ศิษย์เง่ๆ ทั้งนั้น ไม่ใช่ศิษย์ที่ฉลาดอะไร เป็นอย่างนี้

เป็นอย่าง เป็นหลวงพ่ออย่างนี้

แต่ถ้าจะเป็นผู้ประการสังฆธรรม ต้องเรียนกันหลายปี ไม่ใช่ว่าโผล่มาแล้ว จะเห็นได้เมื่อไร ต้องอ่านหนังสือ ต้องค้นคว้า ต้องหัดพูดหัดเทศน์ ไม่ใช่ไปนั่งเทศน์คนเดียวขายหาดทราย แต่ว่าเทศน์กับคนบ่อย ๆ มีโอกาสไปที่ไหนคนมาก ๆ ก็อุตสาห์ไปเทศน์ เขาไม่โน้มน้าวก็อุตสาห์เทศน์ให้เข้าฟัง นาน ๆ เช้ามันก็เป็นเท่านั้นเอง นี่เรื่องมันเป็นอย่างนี้ เรายังต้องแก้ไขในสิ่งเหล่านี้ในการลุต่อไป จึงได้รวมพากথรมหมู่กันเข้า เรื่องอื่นนั้นเป็นเรื่องปลีกย่อย ไม่ใช่เรื่องสำคัญ แต่ว่าเราสร้างรากฐานขึ้นก่อน เพื่อพื้นพูดกิจการพระศาสนาให้ก้าวหน้า

เวลาที่ไม่ใช่ไทยเรานักสอนไม่ค่อยจะมี มีแต่นักสร้างหันนั้นแหละ ตามวัดความบ้านนอก สร้างโบสถ์ สร้างศาลา สร้างพระพุทธชุภล สร้างนั้นสร้างนี่ ยอดเยี่ยม แต่ว่านักสอนมีลักษณะ ถ้ามีนักสอนลักษณะ ก็เทศน์กันเก็บลับล้มเก็บลาย ไม่มีเวลาได้พักผ่อน เพราะยังขาดเคลอนนักสอน อันนี้แหละเป็นปัญหา

หลวงพ่อปัญญาจึงมากิดว่า มันต้องเริ่มน้ำใหม่กันเสียแล้ว จะให้คนอื่นเริ่มก็ไม่เห็นเริ่มกันลักษณะ เลยเริ่ม เองตีกว่า เวลาที่สร้างโรงเรียนขึ้นมาหลังหนึ่งแล้ว ไม่ใหญ่โตอะไร ก็สร้างใหญ่ ๆ มันเสียเวลา สร้างน้อย ๆ พอกันทุนทรัพย์จะพอสร้างได้ ใกล้จะสำเร็จแล้ว แม้อสำเร็จแล้วก็มีโครงการต่อไปว่า จะอบรมนักเทศน์ ให้ออกไปสอนคนต่อไป

พระท่านมุ่นเనวน้อยองค์ใด ที่จะเป็นนักเทศน์เตรียมตัวไว้ เมื่อได้หลวงพ่อปัญญาประการครับแล้ว ก็มาสมัครไว ๆ แล้วก็จะได้อบรมบ่มนิสัยให้เป็นนักเทศน์ในการอบรมนั้น ต้องมากินนือนที่วัดชลประทานฯ เลย แล้วก็มีหนังสือให้ค้นคว้าแล้วให้สันทานธรรมะกัน ให้อ่านหนังสือ ให้หัดพูด หัดบรรยาย หัดเขียนบังอ่านไป ตามเรื่อง ใช้เวลาสัก ๖ เดือน ก็พอจะไปสอนคนได้ แล้วก็ส่งกลับไปอยู่บ้านเดิมของตน ๆ เที่ยวสอนต่อไป

ปีหนึ่งก็จะทำได้ลักษณะนึง หลังจากออกพรรษา พ่อถึงหน้าแล้งก็ส่งกลับบ้าน นี่เป็นการสร้างผู้ประกาศธรรมขึ้นมา เพราะพระพุทธเจ้าของเราเมื่อตรัสรู้แล้ว พระองค์ก็ไม่ได้ทำเรื่องอื่น แต่พระองค์คิดว่า เรายังจะสอนได้ แล้วก็ไปสอน

ครั้นสอนมีลูกศิษย์แล้ว พระองค์ก็ไม่ได้บอกว่า เขายังไประรังวัดเดือนจะไปทำอ้ายนั้นอ้ายนี้ แต่พระองค์บอกว่า “เชอทั้งหลาย พันแล้วจากบ่วงอันเป็นของทิพย์ พันแล้วจากบ่วงอันเป็นของมนุษย์” หมายความว่า ไม่มีกิเลสผูกพันรัดรัง จิตใจ พระองค์ก็เป็นผู้พ้นด้วยเหมือนกัน เชอทั้งหลาย จะเที่ยวไป เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข แก่เมืองชน จงประกาศธรรมอันไฟเราะในเมืองตัน ห่มกลาง ที่สุด แก่ชา คนที่มีกิเลสนั้นคงตาน้อย ๆ มืออยู่เบื้องขวา มาก เพราะไม่ได้สดับตรับฟัง จังไม่รู้ไม่เข้าใจ เชอจะไปสอนชา อย่างไปทางเดียวกัน ๒ รูป” เพราะว่าพระน้อย “ให้ไปทางเดียวกับเดียว แล้วเรา ก็จะไป เมื่อนกัน” งานของพระพุทธเจ้าตกลอดเวลา ๕๕ ปีนั้น คืองานเทศน์งานสอนเท่านั้น ไม่มีงานประภาพอื่นเลย ศาสนาจึงยังยืนมาได้ถึงพวกราชบทุกวันนี้

พวกรainสมัยนี้ งานสอนกลับว่าไม่ใช่งานสำคัญ งานสำคัญนั้นมีสุกุล เป็นเรื่องสำคัญไปเสีย งานไปเจ้มป้ายเจ้มร้านเป็นเรื่องสำคัญไปเสีย วันไหนจะ nimntipitekn ไม่ว่าง วันนี้จะไปเจ้มป้ายเจ้าลักษณ์อย อย่างนี้แล้วมันจะไปกันได้อ่าย่างไร งานที่เป็นเนื้อไม่ค่อยจะได้ทำ แล้วประโยชน์ของพระศาสนาไม่เกิด

ต่อไปข้างหน้าเราจะต้องเปลี่ยนแปลงกันแล้ว คนหนุ่มคนน้อยหันหลัง ต้องเปลี่ยนแปลง ต้องเริ่มต้นที่จะช่วยกันพัฒนาพุทธลักษณะของการของพระพุทธเจ้า ให้แพร่หลายไปสู่ชาวไทย เราอยู่นี่กว่าคันใหญ่เวลาหนึ่นรู้จักพระพุทธศาสนา อย่างนี้กว่าเวลาหนึ่นคนไทยเป็นศิษย์แท้ของพระพุทธเจ้า เป็นเพียงไม่กี่ปีอร์เซ็นต์ แต่ว่าเป็นศิษย์อะไรต่ออะไร ปะปนกันไปหมดเต็มที่แล้ว เพราะฉะนั้นเรามาช่วยกัน เวลาหนึ่น

วงการพระพุทธศาสนาต้องการอะไร

อย่างจะบอกพระหนุ่มเม่นน้อยทั้งหลายให้เข้าใจว่า ต้องการพระภิกขุสามเณร ใจสิงห์ ที่เสียสละเพื่อพระพุทธศาสนา ไม่ใช่บางมาแล้วก็ไปทำเรื่องอื่น เรายาช ในเมืองไทยปีหนึ่งเท่าได ถ้าเรามอบชีวิตไว้กับพระศาสนาลักษ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ เอาจริงเอาจัง บัวเฉล้าทำงานสั่งสอน ไม่หวังลาภสักการ ไม่หวังยศฐานบรรดาศักดิ์ ไม่ข้องติดในเรื่องอะไร เรามอบชีวิตจิตใจให้กับงานพระ ศาสนา จะทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศธรรมเรื่อยไปตลอดเวลา นั่นแหล่พระศาสนา ต้องการ กำลังต้องการอย่างที่สุดในเรื่องอย่างนี้

เวลาเนื้อกหราชั้นเอกไม่ค่อยจะมี มีแต่กหราชั้nlวีล้อหันนั้น ที่เรามีกันอยู่ ทั่วๆ ไป เรียกว่าหราตีฉบับ ตีกลอง ถ้ายกหพแล้วก็ช่วยตีฉบับตีกลอง ให้มัน ดังก้องๆ เท่านั้นเอง เป็นกหราเอกสารดกงานอู เตียวทุย จุล ไม่ค่อยจะมี แล้ว เราจะไปปรับกับใครได้ พื้นอองหั้งหลายลองคิดดูเถอะ

ยิ่งเราไปดูตามบ้านนอกบ้านนาด้วยแล้ว มีแต่พระหลวงตาหันนั้นนั่นฝ่าวัด อญ ไม่สามารถจะทำอะไรได เพียงแต่จะการดูผุบบนกฎกิจไม่ไหวเสียแล้ว และจะ ช่วยพระศาสนาได้อย่างไร นี่เป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นในวงการพระศาสนานี้ จะ ต้องการพระหนุ่มพระน้อย ที่มีน้ำใจเสียสละ

เรามาตั้งใจกัน เรายาชแล้ว เรามาตั้งใจว่า เรายาชเพื่อพระศาสนา เราจะ บัวเฉล้าทำงานให้แก่พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัมมา มอบชีวิตจิตใจลงไปเลย เมื่อมอบชีวิตจิตใจลงไปแล้ว เราจะเริ่มต้นอะไร เริ่มต้นด้วยการศึกษา ก่อน เพื่อให้ เกิดความรู้ความเข้าใจ ก็เรียนกันไปตามแบบนั้นแหล่ เรียนนักธรรมตรี โภ เอก กันไปตามเรื่อง ความจริงหลักสูตรมั่นคงจะปรับปรุงบ้างแล้ว แต่ว่าไม่มีโอกาส ปรับปรุง เพราะว่าคนแก่ เขยัยรักของเก่าอยู่ ก็ต้องว่าไปตามเรื่อง

เราควรจะปรับปรุงให้ทันสมัยกันเสียบ้าง เวลาเนี้ยพระหนุ่มๆ ที่มีความรู้

ความฉลาด ได้เล่าเรียน จบปริญญาโทบั้ง เอกบั้ง กลับมาถึงไม่มีงานจะทำ เพราะอะไร เพราะพอไม่รู้ว่าลูกเรียนได้อะไร พ่อไม่สนใจ ลูกกลับมาหนึ่งๆ นอนๆ เท็นว่า ไม่ได้เรื่องแล้ว ก็อกกอกไปนุ่งกางเกงดีกว่า ก็เลยอกกอกไปเสียเท่านั้นเอง น่าเสียดาย เดี๋ยงลูกให้คนอื่นนำไปไหว้ เรายายมให้ศึกษาเล่าเรียน ผลที่สุดก็อกกอกไปเป็นลูกเชย ยอมหมดเลย แล้วเราจะมีคริสต์กันต่อไป

นี่เป็นความบกพร่องของวิธีการ ไม่ใช่เรื่องอะไร วิธีการยังไม่ดี เช่นว่าคนเรียนจบมากแล้ว ไม่รู้จะทำอะไร เพราะผู้ใหญ่ไม่สนใจ ว่าจะให้ทำอะไร ไม่ได้เตรียมงานไว้ต้อนรับ ไม่มีแผนการ ไม่มีวิธีการว่าต่อไปเราจะให้ทำอะไร ที่เคยทำๆ กันอยู่อย่างไร ก็จะทำกันอย่างนั้น มันไม่เก้าห้าม สิ่งทั้งหลายมันต้องมีการเปลี่ยนแปลง

พระพุทธเจ้าสอนเราให้รู้ว่า สิ่งทั้งหลายมันไม่เที่ยง มันต้องมีการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาตินั้น มันเรื่องที่นึง แต่ว่ามนุษย์ต้องใช้ปัญญาเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้วย มนุษย์เราที่จะเป็นมนุษย์อยู่ได้ เพราะมีปัญญา รู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ถ้าไม่เปลี่ยนแปลง เราเก็บเงินไม่มีผ้าผุงกันเท่านั้นเอง ที่เราได้เปลี่ยนแปลงมาพอสมควร เพราะเราพอตอกฎเกณฑ์อันนี้

ในเรื่องการพระศาสนาที่ก็เหมือนกัน ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงกันเสียบ้าง อะไรมากกว่าหน้า หลักคำสอนนั้น ไม่ต้องเปลี่ยนหรอก พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว แต่เราต้องเปลี่ยนแปลงวิธี ให้เปลี่ยนแปลงการศึกษาให้ทันสมัย ให้ใช้เวลาน้อยลง ไปลักษณะอย อย่างให้มันนานเกินไป

เช่นเรียนบาลี เรียนกันตั้ง ๕ ปี ๑๐ ปี บางองค์สอบประโยค ๕ อายุ ๑๐ ปี ไม่ได้สักที เลยไม่ได้ทำอะไร พอดี ๕ ประโยคก็อายุ ๖๕ เช้าไปแล้ว แล้วจะไปทำอะไรได้

เราควรจะเปลี่ยนแปลงให้มันสั้นลงไปกว่าเดิม เรียกว่าเรียนเพื่อทำงาน ไม่ใช่เรียนเพื่อเอาประกาศนียบัตรไปเหน็บไว้ข้างฝา แล้วก็นอนดูเล่นเฉยๆ ไม่ใช่

อย่างนั้น

พุดไปแล้วเหมือนกับอวด หลวงพ่อনี่ไม่มีประกาศนียบัตรลักษณะเดียว ตั้งแต่เรียนนักธรรมตรี トイ เอก ได้เปรียญ ๓ - ๔ ประโยค ไม่รู้ประกาศนียบัตร มันอยู่ไหน รับมาแล้วก็ทิ้งฯ ข้างๆ ไม่เคยใส่กรอบไว้บูชาเลยลักษณะเดียว แล้ว พัดเปรียญก็เหมือนกัน เป็นเมริญ ๔ ประโยค ไม่เคยได้รับพัดกับเขาเลย เพราะ ว่าเวลาเข้าแขกพัด ไปเที่ยวเทคน้อยบ้านนอก พอกลับมาเข้าแขกกันหมดแล้ว แล้ว เขาก็บอกว่า ไปเอาที่กรรมการศาสนา ผูกกันบอกว่า เอามาทำอะไรไว้ เพียงแต่พัดเฉยฯ เริ่มันเรียนເเอกสารว่า “ไม่ได้อาพัดมาเห็นบ้างฝ่า ก็เลยไม่ได้ไปเอา”

เดี่ยวนี้เป็นเจ้าคุณชั้นราช เขายังพัด พากลูกศิษย์เข้าห้ามให้ เลยก็ใส่ ไว้ในกฎอันหนึ่ง เพราะว่าเข้าห้าม นอกจากนั้นแล้วก็ไม่ได้สนใจอะไร เราก็ไม่ต้อง ไปสนใจในเรื่องอย่างนั้น เรายังจะใช้เวลาเพื่อศึกษาด้านคัวให้มากขึ้น แล้วก็เรียน เพื่อไปปฏิบัติงาน มีความรู้พอสมควร แล้วก็ออกไปทำงานได้

พระมหาเถระองค์หนึ่ง ซึ่งเป็นตัวอย่างแก่พวกเรายังห้าม คือห้านเจ้าคุณ พุทธทาส ซึ่งพื้นท้องหั้งหularyคงจะรู้จักดี ห้านเจ้าคุณพุทธทาสของเรานั้น ห้าน เรียนได้เท่าได ๓ ประโยคเท่านั้นเอง ไม่ได้มากมายอื่นๆ สอนประโยค ๕ ตกด้วย ซ้ำไป แล้วหันก็ไม่เรียนต่อ เพราะห้านบอกว่า กรรมการกับเราเปลี่ยนไม่ตรงกัน ก็ เลยออกไปจากกรุงเทพฯ ไปอยู่ที่ไซยา เอาพระไตรปิฎก ไปนั่งอ่าน ค้นคว้า ขอ อภัยเช่น ห้านเพียง ๓ ประโยค นั่นแหลก ถ้าเปลี่ยนพระคัมภีร์พระสูตรรองไว้ก็ตาม ขอโทษเช่น ที่จะพูดว่า ห้านเปลี่ยนกว่าเปรียญ ๔ ประโยคด้วยซ้ำไป ลงไป อ่านดูที่เปล่าๆ ไว้

เช่นเชุมกรพย์จากพระโอษฐ์ พระพุทธประวัติจากพระโอษฐ์ อริยสัจจาก พระโอษฐ์ อีกเรื่อง ห้ายเล่มที่ห้านเขียนไว้ พวกเรารู้อย่างจะเป็นนักเทศน์ นักสอน ต้องอ่านหนังสือเหล่านั้น อ่านแล้วจะเกิดปัญญา นั้นห้านเรียนได ๓

ประโยชน์ท่านนั้น แต่ท่านเห็นว่างานสำคัญกว่าการศึกษาอาประภากนี่ยังบัตร เลยออกไปทำงานอยู่ในป่า อุบปกาลยปี เกียรติคุณก็ดังขึ้นมาถึงกรุงเทพฯ คันกรุงเทพฯ ต้องนิมนต์ท่านมาเทศน์มาสอน เวลาหนึ่งเกียรติคุณซื้อเสียง ท่านดังกว่าครรๆ ในประเทศไทยก็ว่าได้ ในแง่การศึกษาธรรมะ ว่าแต่ท่านก็ดังอยู่ในหมู่ของคนที่สนใจเท่านั้น ขออภัยเถอะ พระมหาเถรbaughองค์ปัจมีรู้เลย ว่าท่านพุทธาสาท่านทำอะไร แล้วพระศาสนาจะไปรอดได้อย่างไร คนดีไม่มีใครใช้ ไม่เอามาใช้ ผลที่สุดคนดีก็ตายไปเสียเท่านั้นเอง

แต่ไม่ตายเปล่าหรอก เพราะหนังสือที่ท่านเขียนนั้นมากเหลือเกิน ท่านตายไปแล้ว หนังสือที่ท่านเขียน ไว้ต้องเป็นตู้ใหญ่ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าของพวกราตรื่นไป อันนี้เป็นตัวอย่าง ซึ่งเรียกว่าเป็นความบกพร่องอยู่ ไม่มีใครสนใจ

ยังไม่มีพระมหาเถรองค์ใด เคยไปเยี่ยมท่านเจ้าคุณเลยว่าท่านทำอะไรบ้าง ไม่ได้ให้กำลังใจ แต่บางองค์พูดว่า ไม่เห็นท่านมากเยี่ยมชมมั้ง ก็ท่านเง่งกว่าท่าน แล้วจะมาเยี่ยมท่านได้อย่างไร ขอให้เราคิดดูเถอะ ผู้มีปัญญาเช่นไม่มาหากันทีไร กว่าหรอก

ชั่งแบงแกไม่ไปหาเล่าปี แต่เล่าปีต้องไปยืนอยู่แทนเห้ทางแบง จึงอาจงั้งมาใช้ได้ ไม่ถูกอ่านสามกํกเสียมั้ง มันก็ลำบากอย่างนี้ ศาสนามันจะไปได้อย่างไร เราลองคิดดูเถอะ ถ้าเราอ่านสามกํก ก็จะเอวิธีการของเล่าปีมาใช้ได้ ว่าเล่าปีนั้นเข้าจะกุญแจกุญแจเมือง เข้าหากันตลาด คนตลาดอยู่ที่ไหน เล่าปีไม่ได้นั่งค้อยให้เขามาคั่นบันเทิงเห้า แต่เล่าปีเป็นฝ่ายไปหา ไปครั้งแรกไม่เจอ ไปครั้งที่ ๒ ไปครั้งที่ ๓ เดียวทุกคนเลือดร้อนนกกว่า ชาวนาโน่ๆ เราจะไปหามันทำไม่ เอาเชือกผูกคอตามกํกได้ เล่าปีตอบว่าอย่าใจร้อน เราเอาเชือกผูกคอมันได้มาแต่ตัวไม่ได้หัวใจ เรายังต้องการเอาหัวใจเขามาใช้

ผลที่สุดเล่าเป็นไปยืนพินอับพิเทาอยู่ปลายเท้า ของเบี้งแกลังนอนหลับเสียเฉยๆ อย่างนั้นแหละ ให้ยืน ทรงมาเสียหน่อยหนึ่งก่อน ลองดูน้ำใจว่าจะมีความรักขนาดไหน ผลที่สุดเห็นยืนนาน ลีมตาขึ้นดู ตามว่า ไครมาอยู่แทนเท้า เด็กบอกว่าเล่าปี ดูเด็กว่า เอี้ย ทำไม่เม่นอกซ้า แล้วก็ลุกขึ้นได้ตามเรื่องรา ผลที่สุดเล่าปี ก็เชยูงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา เป็นหัวเสนาธิการในการต่อสู้กับโจโฉได้ แล้วของเบี้งก็จะรักภักดีจนด้วย

เวลาถ่าย ของเบี้งก็เป็นตัวอย่างแก่นักการเมืองทั้งหลาย เพราะแก่ตายไม่มีอะไร ไม่ต้องใช้มาตรา ๑๗ บังคับ ที่จะเอาอะไรรักับแก่ เพราะแก่ไม่มีอะไร ทรัพย์สมบัติที่มีอยู่บ้าง แกก็เขียนไว้ในพินัยกรรม บอกว่า “ทรัพย์สมบัติทั้งหลาย ที่ได้รับพระราชทานจากพระเจ้าอยู่หัว ยังอยู่เรียบร้อยไม่ได้ใช้ ข้าพเจ้าขอมอบคืนถวายให้แก่ชาติราชการ เพื่อเอาไปเจกจ่ายแก่ท่านหรือออกไปปวนทัพจับศีกกลับมา ครอบครัวของข้าพเจ้าไม่ต้องเป็นห่วง เพราะมีที่ดินอยู่ ๕๐ ไร่ ตันหมื่น ๑๐๐ ตัน ก็พอ กินแล้ว” เพียงเท่านี้เอง

ถ้านักการเมืองที่จะสมัครผู้แทน อ่านตอนนี้เสียบังก์คงจะดีขึ้นสักหน่อย ไม่เช้าไปก่อนโดยอา จนประทุมคอมแท้ไปตามๆ กัน เป็นอย่างนี้แหละ ไครที่จะเป็นผู้แทนต่อไป ต้องเป็นอย่างของเบ้ง อย่าไปเป็นอย่างคนอื่น ประเทศจึงจะไปรอด เรื่องมันอย่างนี้

เราจะทำอะไรมันต้องดูตัวอย่างคนโบราณเขานั้ง สิ่งใดดีเราก็นำมาใช้ ให้เป็นประโยชน์ แก่กิจการของเราต่อไป เพราะฉะนั้นพระท่านมุ่งเน้นอยู่ทั้งหลายที่มีจรักรพุทธเจ้า มีจรักรัฐธรรมพระลงกรณ์ ขอให้ตั้งใจตั้งแต่เริ่มต้น ตั้งใจว่าเราจะนิรันดร์เพื่ออะไร

ในคำขอของพระมหานิกายเรา มีพูดว่า สมพุทธชนิสสรณ์ นิพพาน-สุจิกรรณฤทธิ์ เอตถกสาร ทดว่า ปพพาเซก ม ภนเต บวชเพื่อกระทำที่สุดกอง

ทุกชีให้แจ้ง ขอให้ท่านให้ผ้าขาวแก่ชัพเจ้า คำนี้ต้องเอามาคิดสักหน่อย ว่าเรา ขาวเข้ามาแล้วนี้เพื่ออะไรເຄາດอะ ถึงลีกออกไปบ้าง ไปช่วยชาโลก จะเอาไว้ทั้ง หมดก็ไม่ไหว มาเกินไป เรายังไงแต่พอสมควร

คนใดที่ตั้งใจว่าจะอยู่ ก็ต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เรียนจริงๆ เวลาเรียน ก็อยู่ไปทำเรื่องอื่น อย่างไปคิดเรื่องอื่น เรียนให้รู้ให้เข้าใจ เรียนบาลีให้พออ่านบาลี ได้ แล้วถ้าจะเรียนสมัยใหม่ก็เรียนไปเถอะ เรียนจน ถึงมหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ว่า เรายังเรียนเพื่ออยู่ ไม่ใช่เรียนเพื่ออะไร เรียนเพื่อออกจากโลก ไม่ใช่เรียนเพื่อจะ เข้าไปอยู่กับชาโลกทั้งหลายเขา เพราะในเมืองไทยคน ๕๐ ล้าน อยู่บ้านมันตั้งหลาย ล้านแล้ว อยู่ดันมีน้อยเต็มที่ เพราะฉะนั้นเรายังอยู่วัดกันสักหน่อย แต่ว่า อยู่อย่างคนตลาด อย่าอยู่อย่างโน่นง่าๆ อย่าอยู่อย่างนั้นรู้อะไร อยู่เพื่อช่วยเหลือญาติโยม ชาวบ้าน อยู่เพื่อนำเข้าให้ก้าวไปข้างหน้า อย่าอยู่ให้เข้ามา

ถ้าอยู่ให้ชาวบ้านเข้ามาแล้ว เรายังเป็นหมอดูเท่านั้นเอง แต่ถ้าอยู่ให้เรา นำ เรายังเปิดทุบเปิดตา ญาติโยมให้สร้าง ให้เห็นแสงของธรรมะ จึงจะก้าวหน้า

พระสงฆ์ที่มาประชุมกันนี้ ขออภัยพวก ส่วนมากมาจากภาคตะวันออก เสียงเหนือ คนภาคตะวันออกเดียงเหนือ มีคุณค่าพิเศษทางจิตใจ คือมีความ หนักแน่น มีความอดทน มีความตั้งใจ มั่นใจ ในกระบวนการ อะไรๆ ต่างๆ เพราะ ว่ากูมิประเทศมันลำบาก

คนเกิดในที่ล้ำบากมีบุญ ไม่ใช่มีบป เพราะว่าความล้ำบากมันสร้างคน แต่ว่าที่ลับบากมันทำลายคน พระสงฆ์ที่มาจากการภาคใต้มีบบาก จึงไม่ค่อยเก่ง เท่าไร แต่ว่าพระที่มาจากการภาคตะวันออกเดียงเหนือฯ เข้าลับบาก เขารู้สึก เป็น เปรียบๆ ๙ ประโยคยะยะ และ เป็นสมการเจ้าวัดก็ยะยะ

ชัพเจ้าไปเที่ยวเทศน์ทางภาคตะวันออกเดียงเหนือบอยๆ เมื่อไปเทศน์ แล้วสังเกตดูว่า กิจกรรมพระศาสนาทางภาคตะวันออกเดียงเหนือนั้น เจริญก้าว

หน้าก่าวภาคอื่นๆ ในประเทศไทย เพราะว่ามีพระ ที่ทำงานดีๆ เจ้าคณะจังหวัด มีความรู้ เจ้าคณะอ่าเภอก็มีความรู้ สมการเจ้าวัดเป็นมหาเบรษฐ์หลายองค์ แล้ว เอกงานเอกสารทั้งนั้น สังเกตดูเป็นอย่างนี้ เท lak กลับไปภาคใต้ เข้ามากว่าไปเที่ยว ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กิจกรรมพระศาสนาเป็นอย่างไร กับอุตรฯ ว่า ดีกว่าภาคเรوالายແᶑทลายมุมด้วยกัน เพราะเขาก่อๆ เขาระบุเขาก้าวหน้า เข้า ตั้งใจศึกษา อันนี้พุดไม่ใช่ยอ แต่ความจริงมันเป็นอย่างนั้น

เดียวพวกเราจะหัวว่า หลวงพ่อปัญญาให้เจกินน้ำหวานอีกแล้ว น้ำหวาน กินมากไม่ได้ มันเป็นยาหวาน แต่ว่าพูดความจริงสักกัน ว่าความจริงมันเป็นอย่าง นั้น เพราะฉะนั้นเราต้องรักษาคุณค่าของสิ่งนี้ไว้ ตั้งใจเรียนตั้งใจศึกษากันอย่าง จริงจัง เพื่อความเจริญก้าวหน้าของพระศาสนา แล้วพวกเรานี้ จะช่วยกิจการ พระ ศาสนาต่อไป ในกาลข้างหน้า

เมื่อเราเรียนเสร็จแล้ว เรายก็ออกทำงาน เรื่องการทำงานให้พระศาสนานี้ มีข้อบกพร่องอยู่ทั่วไปประการหนึ่ง คือพระรามกจะพูดว่า ไม่มีใครใช้ ไม่มีใคร สักให้ทำ ทำไม่ต้องรอให้คนอื่นสัก ทำไม่ต้องรอให้คนอื่นใช้ ทำไม่ต้องรอให้คนอื่น ทำงานให้เราทำ ก็งานมันมีเยอะแยะในเมืองไทย หลวงพ่อเที่ยวเทศน์ มาตั้ง ๔๐ ปี แล้ว มองเห็นงานมากเหลือเกิน ที่เราจะต้องทำ เราไม่มีคนจะทำเท่านั้น เพราะว่า พื้นท้องญี่ปุ่นมากบ้านทั่วไปนั้น กაลังต้องการผู้ช่วยทางจิต ต้องการผู้ช่วยทางวิญญาณ เข้าอยู่เพื่อมีอนาคตบด หรือฝูงวัวฝูงแกะที่ไม่มีคนเลี้ยง ถ้าพูดตามคัมภีร์ฝรั่ง เขาก่าวอย่างนั้น เขาก็ต้องการคนเลี้ยง

เรานี้แหละจะไปเป็นคนเลี้ยง เราจะต้องไปเป็นผู้ช่วยเขา เราไม่ต้องรอวัน ค่าสั่งจากใคร เรายังโดยตรงมาจากพระพุทธเจ้าเลยที่เดียว เพราะพระพุทธเจ้า ท่านสั่งไว้แล้ว “เชอทั้งหลาย จงเที่ยวไป เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ทุกชาติ” แล้วเราจะรอให้ใครสั่งอีก เราไม่ต้องรายงานใคร เรากำให้พระพุทธเจ้า ใจจะซึม

ເຮັດໄມ່ວ່າ ໄຄຈະດໍາເກີ ເຮັດໄມ່ວ່າ ເຮົາມສນໃຈຕ່ອຄຳພຸດທະນັນ ແຕ່ເຈະອຸທິສ
ຊື່ວັດ ທ່ານໄທແກ່ພຣະພູທອເຈົ້າ ທີ່ໄດ້ມຶງນເຈະຈອຍຸທີ່ນັ້ນ ເຈະທ່ານດ້ວຍຄວາມ
ຕັ້ງອົກຕັ້ງໃຈ ຄ້າເຮົາຫົວໜັກທ່າຍຢ່າງນີ້ຈະກໍາວໜ້າ

ແຕ່ວ່ານັ້ນແລະ ການທ່ານອະໄຮກີຕາມ ທ່ານເດີຍມັນໄມ່ເກີດກໍາລັງ ຕ້ອງ
ທ່ານເປັນທີ່ມີຄົດ ດຳຜຽງເຂົວໜ້າຢ່າງນັ້ນ ຄ້າພຸດທະໜາ ກີເຮີຍກ່າວ ສທກາຣ ພມຍ
ຄວາມວ່າຮ່ວມກັນທ່າ ເຈົ້າຕ້ອງມີຄຸນຍົກລາງທີ່ຈະທ່ານ ເປັນຄຸນຍົກທີ່ຈະປົງປັບຕິການອີສະຮ
ໄມ່ຕ້ອງຂັ້ນກັ້ນໃກ່ໂຄ ຂັ້ນຕຽງຕ່ອພຣະພູທອເຈົ້າ ຂັ້ນຕຽງຕ່ອພຣະຮຽມ ຂັ້ນຕຽງຕ່ອພຣະສົ່ງ
ໄມ່ຕ້ອງໃຫ້ໂຄມາຕັ້ງຮະເມີນໃຫ້ແກ່ເຈົ້າ ເຈົ້າເຄີຍຮະເມີນຂອງພ່ອເຮັດພອແລ້ວ ເພຣະ
ມີພວິເສີ ໄມ່ຕ້ອງຕັ້ງຂັ້ນມາໃໝ່ກີໄດ້ ທີ່ຕັ້ງຂັ້ນໃໝ່ນັ້ນຕັ້ງຂັ້ນຮຸ່ງຈຳໄມ່ໄດ້ ຂ້າພເຈົ້າ
ເປັນສມການນີ້ ໄມ່ເຄີຍໄດ້ຈ້າພຣະຮາຈນັ້ນຢູ່ຕົດຄະສົງໆເລີຍ ໄມ່ຮູ້ວ່າເຂົວໜ້າຢ່າງໄຣ
ເພຣະນີ້ກ່າວໄມ່ຈ່າເປັນອະໄຣ ເພຣະປົງປັບຕິຕາມພຣະຮຽມ ວິນຍັດແລ້ວ ມັນກີພອແລ້ວ
ໄມ່ຈ່າເປັນຈະຕ້ອງອ່ານກີໄດ້

ມີປະຊຸມສົ່ງທີ່ໄຮກີເຄີຍໄປຟັງກັບເຫັນບັງ ໄປຟັງແລ້ວເບື້ອເຕີມທີ່ ເພຣະມີພຸດ
ແຕ່ເຮືອງສັງຄາຜັດຕິ ເຮືອງກົດກາສົ່ງ ໄມ່ເຫັນພຸດພູທອານັດຕິກັນເສີມໜັງເລີຍ ເຮມັນເປັນ
ນັກເທັນນັກສອນ ນັ້ນຟັງແລ້ວກີເມື່ອໜ່າຍ ໃນການທີ່ຈະໄປຟັງກາວບັນ ພຸດມາສັງຄາຜັດຕິ
ໄປຟັງ ເລີກຄົດລອດສົມຍັງ ໄປເຫັນເທັນສອນຢູ່ຕົດໂຍມດີກ່າວ ເລີໄມ່ໄດ້ໄປປະຊຸມ
ກັບເຫຼົາ ເຮືອມັນເປັນຢ່າງນີ້ ເພຣະຈະນັ້ນ ໄມ່ຈ່າເປັນຈະຕ້ອງຕັ້ງອະໄຣ ໃຫ້ມັນມາກເທິນ
ໄປທຣອກ ເຈົ້າປົງປັບຕິຕາມພຣະຮຽມວິນຍັດກີພອແລ້ວ ເພຣະຜູ້ປົງປັບຕິຕາມພຣະຮຽມ
ວິນຍັນນັ້ນໄມ່ເກະກະ

ແຕ່ຄ້າເຮົາເຫື່ອກູ້ມາຍ ບາງທີ່ກີອ່ານເພື່ອທ່າທາງອອກ ທາດ້ວ່າຮູ້ມັນມີຕຽງໃຫນບັງ
ພອມີຮູ້ກີເຫັນໄວ້ໂລກໄປຕຽນນັ້ນ ອຍ່າງນີ້ມັນກີໄມ່ໄດ້ເຮືອງຂ່າໄຣ ໄປເຮີຍເຫຼືອທ່າງ
ອອກທ່ານນັ້ນອອງ ແລ້ວເຮມັນກີຢູ່ທ່ານນັ້ນອອງ ອຍ່າໄປເຮີຍອຍ່າງນັ້ນ ພຣະຮຽມວິນຍັ
ມີພຣ້ອມແລ້ວ ເຈົ້າປົງປັບຕິຕາມຄໍາສອນຂອງພຣະພູທອເຈົ້າ ໄປຕາມທີ່ພຣະພູທອເຈົ້າສັ່ງ ບອກ

ว่าไปทำงาน แล้วเราก็ไม่ต้องรายงานใคร เพราะเรามีต้องการอะไร พระพุทธเจ้าไม่มีอะไรให้ นอกจักความสบายนิ่ง สบายใจว่าเรารู้ได้สัมผัสคุณพ่อ เรายังพ่อคือพระพุทธเจ้า เรารู้ได้สัมผัสคุณท่านแล้ว เราไม่ได้กินข้าวของท่านเปล่าๆ ไม่ได้อยู่ภูมิของท่านเปล่าๆ ไม่ได้อาหารเครื่องแบบที่มีเกียรติของท่านมาก่อนเลยฯ เราไม่ได้กินยาของพระพุทธเจ้าเพื่อนอนให้สบาย แต่เราได้ปฏิบัติงานให่องค์พระพุทธเจ้า

เมื่อเราได้ทำอย่างนี้เราก็สบายใจ ใจจะว่าอะไรซึ่งเข้า เราไม่สนใจ เพราะเรามีหน้าที่อย่างนี้ เราก็ทำไปตามหน้าที่ แต่ว่าต้องรวมกลุ่มกันเข้า เพื่อบริการเพื่อวางแผน เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย พากเราทั้งหมดต้องรวมกันเข้า พระหนุ่มนุ่นน้อยที่มีการศึกษา มีปัญญา อย่างลึกอกไป อยู่ต่อไป เพื่อทำงานให้แก่พระศาสนา ทหารกัลบาทญมันมีอยู่มีดังที่ว่าแล้ว เพราะฉะนั้นเรามาร่วมแรงร่วมใจกัน ถ้าร่วมแรงร่วมใจกันอย่างนั้นแล้วละก็ หลวงพ่อองค์หนึ่งเป็นหัวเสธให้บัง ในการทำงานที่เป็นประโยชน์ ถ้าสิ่งใดเป็นประโยชน์แก่พระศาสนาแล้ว หลวงพ่อยินดีด้วย ไม่ถอย แต่ถ้าเรื่องไม่เป็นประโยชน์หลวงพ่อก็ไม่เอาเหมือนกัน

เคยมีว่าสมเด็จพระวันรัตวัดนี้ ท่านให้ตรัสรุดแก่ท่านเจ้าคุณองค์หนึ่ง เจ้าคุณองค์นั้นอยากได้ตั้งกรุดสมเด็จเหลือเกิน สมเด็จท่านไม่มีตั้งกรุด ท่านไม่ถือโศคลง ท่านเป็นนักสอนธรรมะ สมเด็จพระเยมจารี ที่สร้างสิ่งทั้งหลายไว้ในวัดมหาธาตุ เป็นผลงานของท่านทั้งนั้น ต้นอโศก ต้นเข็ม ของท่านทั้งนั้น เดี๋ยวนี้ต้นอโศกจะตายไปเสียบ้างแล้ว เพราะขึ้นกพิลาป ไม่ใช่เรื่องอะไร ท่านสร้างสิ่งเหล่านี้ไว้

เจ้าคุณองค์นั้นอยากจะได้ตั้งกรุดสมเด็จ เห็นไปขอ ท่านไม่มีให้ ก็ยังคงยัน คงจะเอให้ได้ ท่านเลยบอกว่า ไปอาแพนดีบุกมา เอาจาถึงท่านก็มัวแแล้วยืนให้ ท่านบอกว่า เอาไปเถอะ ถ้าดีแล้วบุกเข้าไป ถ้าชัวร์อย่างบุกเป็นอันขาด อันนี้

แหล่งตระกรุดวิเศษลະ พากเราเอาไปผูกไว้ที่ใจกลาง ถ้าสิ่งใดดีแล้วบุกเข้าไปเลย
ไม่ต้องกลัว เรื่องความดีแล้วต้องทำ แต่ถ้าสิ่งใดไม่ดีอย่างบุกเป็นอันขาด อย่าใช้
กำลัง พลังงานในทางเดียว มันไม่เกิดประโยชน์อะไร เราจะต้องใช้พลังงานซึ่งมีค่า
ของเรานี่ ต้องใช้เพื่อการสร้างสรรค์ สร้างพระศาสนา สร้างความสงบสุขให้แก่ประชาชน
แล้วเราก็ตั้งใจทำความดี ถ้าดีแล้วก็บุกเข้าไป ไม่ต้องกลัวอะไรทั้งหมด เพราะมัน
เป็นสิ่งที่ดีงาม ให้เราร่วมแรงร่วมใจกันอย่างนี้ วางแผนจัดงาน และเมื่อได้ไปทำงาน
แล้ว เรายกมาปรึกษา กันต่อไป ว่ามีอะไรบกพร่องบ้าง มีอะไรควรปรับปรุงแก้ไข
ต่อไป ต่างคนต่างมีปัญหา ต่างคนต่างก็มีข้อคิด

เดียวันนี้นักเทคโนโลยีไทยมีเยอะพอสมควร ทางวิทยุมีเยอะ องค์หนึ่ง
เทคโนโลยีไปอย่างหนึ่ง องค์หนึ่งก็เทคโนโลยีไปอย่างหนึ่ง ญาติโยมฟังแล้วไม่รู้จะเชือครดี
องค์หนึ่งว่าอย่างนั้นอีกองค์หนึ่งว่าอย่างนี้ ยอมบอกว่าไม่รู้จะเชือองค์ไหน หาน
พระครุณนักกว่าอย่างนั้น หานพระมหาโนนกกว่าอย่างโน้น เจ้าคุณนักกว่าอย่างนี้
ไปกันคนละทิศคนละทาง

ทำไม่เป็นไปอย่างนั้น ก็เพราะว่าไม่มีองค์การส่วนกลางที่เก็บนักเทคโนโลยีเหล่า
นั้น มาจัดปรึกษา กันเลยบ้าง มาประชุมล้มมนา กันเลยบ้าง ว่าเราระยะจะสอน
อะไร เรายกระจะสร้างคนไปในแนวไหน ควรจะเพาะอะไรขึ้นในจิตใจคน ไม่ใช่
เทคโนโลยีเอ่าใจคน เพื่อเรียกสร้างนั้นสร้างนี้ตลอดเวลา แล้วมันจะไปกันได้อย่างไร
นี่ไม่มี

อย่างนี้ เพราะอะไร เพราะไม่มีองค์การเผยแพร่ในเมืองไทย มีแต่องค์การ
นอนแฝงกันทั้งนั้น แล้วจะทำได้อย่างไร พื้นดองทั้งหลายคิดดูเถอะ องค์การเผยแพร่
ไม่มี แล้วจะทำกันได้อย่างไร ไม่มีใครเอ่าใจใส่ในเรื่องนี้ แล้วก็ฟังกันไปอย่างนั้น
ว่ากันไปตามเรื่อง วัดนั้นเทคโนโลยีอย่าง วันนี้เทคโนโลยีอย่าง วัดโน้น เทคโนโลยีอย่าง คนที่
ไปปรัดใหญ่นักเชือวัดนั้น ไปปรัดอื่นก็เชือวัดอื่นต่อไป ถ้าฟังหลายวัดก็ยืนลังเล เอ๊ะ!

กุจะไปวัดไหนดี มันเป็นกันอย่างนี้ อย่างนี้มันก็ลำบาก

เพราะว่าไม่มีส่วนกลางที่จะจัดทำ ในฝ่ายศาสนาอื่นนั้นเขามีแล้ว เข้าทำมาก่อนเราด้วยซ้ำไป เพราะว่าเขาตื่นตัวก้าวหน้า เหตุมองดูโลก ว่ามีอะไรที่โลกต้องการ เรายังคงปรับปรุงอะไรไว้บ้าง ควรจะแก้ไขอะไรไว้บ้าง เขายังเป็นกลุ่มเป็นก้อนปรึกษา หารือกัน ประชุมกันบ่อยๆ ทุกวันทุกเวลา ๗ วัน มาประชุมกัน ได้อftenนึ่งมาประชุมกัน ความจริงพระเรานั้น พระพุทธเจ้าท่านให้ประชุมกันเดือนละ ๒ ครั้ง แต่ว่าันนแหละ ไปประชุมฟังพระปฏิโมกข์ ฟังเสร็จแล้วก็ประชุมกันเพื่อปรึกษาเรื่องอื่นบ้าง ว่าเรายังทำอะไร ไม่ควรรีบกลับภูมิ โดยไม่ได้ปรึกษาอะไรกันบ้าง

เช่นการสอนคนนี้ เป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องสำคัญ มีบังไหม พากเรได้ยินได้ฟังบังไหม มีสัมมนานักเทศน์สัมมนานักสอน ไม่เห็นมีกันลักษณะที่หนึ่ง แล้วเราจะก้าวหน้าไปได้อย่างไร เทคนิคผู้นำมีกันอยู่อย่างนั้น ไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์ คนฟังก็เลยไม่อยากฟัง เพราะไม่รู้ว่าเทคโนโลยีเรื่องอะไร นี้มันเป็นความเสียหาย

เพราะฉะนั้นเราจะต้องรวมกันเข้า ถ้าจะปรับปรุงทั้งบ้านทั้งเมืองต้องปรับปรุงหลักการ ว่าเราจะต้องมีองค์กรปกครองประเทศต่างๆ ขึ้น เช่นฝ่ายปกครอง ว่าแต่เรื่องการปกครองอย่างเดียว ฝ่ายเผยแพร่ทำหน้าที่ เผยแพร่ รวมพากธรรมหมู่ปรึกษา หารือกัน ฝ่ายการศึกษา จัดการศึกษากันอย่างจริงจัง อย่าไปทำสิ่งที่ เรียกว่า ไม่เกงานเอกสาร ให้มีเป็นหมวดหมู่ เป็นเรื่องเป็นราวไป เป็นแผนๆ องค์ในรับหน้าที่ใด ต้องทำหน้าที่นั้น

ที่นี่เขายังมีมาเหมือนกัน สมัยก่อนนี้มีองค์การ ๔ คือ องค์การปกครอง องค์การศึกษา องค์การสาธารณูปการ องค์การเผยแพร่ แต่ว่าเราคนแก่มาเน้นทำงานท่านก็จะทำอะไรให้ ท่านไปไม่ค่อยรอด เรายังจำเป็นจะต้องใช้คนแก่เสมอไป แต่ว่าเราอาคนแก่เป็นที่ปรึกษา ร่วมงานร่วมการ ผู้ปฏิบัติงานมันต้องเป็นคนหนุ่มที่มีความแข็งแกร่ง ใจกว้างสักหน่อย ถ้าอาคนผู้นำมาร่วมทำงานแล้ว จะไปกันรอด

ได้อย่างไร

เมืองไทยเรามันเสียอยู่อย่างหนึ่ง ไม่ยอมให้คนหนุ่มผุด มันลำบากกันอยู่ ตรงนี้ ถ้าคนหนุ่มจะแสดงความคิดความเห็นอะไรขึ้นมา ถูกดูแหที่เดียว เอิงละ มันสู้รู้ จะมาสอนข้า เป็นคนรู้มากไปเสียทั้งนั้น ไม่ยอมฟังคำปรึกษาหารือ คนหนุ่มก็ค่าราญใจ เมื่ออยู่ปู่เก็งทำอย่างไรเมื่อได้ ไปอยู่บ้านเด็กว่า มันเสียกำลังเสียอย่างนี้ เพราะฉะนั้นต้องแก้ไข

สมัยนี้โลกเข้าเป็นประชาธิปไตยกันแล้ว พระเรายังไม่เป็นประชาธิปไตย กัน ยังถืออ่านจากันอยู่ ยังทำอะไรกันแบบโบราณกันอยู่ เราควรจะปรึกษากัน พระหนุ่ม ๆ น้อย ๆ ที่มีความคิดริเริ่ม เรียกมาประชุมเสียมั้ง ตามความคิดความเห็นเสียมั้งแล้วเอาไปใช้ ใช้แล้วไม่ชอบกว่า เป็นความคิดของพระองค์นั้นก็ไม่ว่า อะไรมารอก ให้หานาเสนออาต้า เราก็ไม่ร่า แต่ว่าขอให้เปลี่ยนวิธีการเสียบ้าง ให้ คนที่มีปัญญา พอที่จะใช้ปัญญาเสียบ้าง คนที่มีความสามารถ ให้ได้ใช้ความสามารถบ้าง คนที่มีความตั้งใจทำงานได้มีโอกาสทำงานบ้าง กิจการของพระศาสนาจะจะได้เจริญก้าวหน้าต่อไป ตามสมควรแก่ฐานะ

ถ้าอยู่กันในรูปที่ เป็นอยู่กันในบัดนี้ ก็เรียกว่าเป็นเรือที่ไม่มีพาย ไม่มีหางเลือ เป็นเรือที่ลอยไปตามกระแสน้ำ น้ำซึ้งก็ลอยซึ้น น้ำลงก็ลอยลง มันก็คล้ายกับผักตบชา ในแม่น้ำเจ้าพระยาเท่านั้นเอง ไม่มีหลักการอะไร ไม่มีจุดมุ่งหมายอะไรต่างคนต่างไป ต่างคนต่างทำ แล้วมันจะก้าวหน้าไปได้อย่างไรในเรื่องอย่างนี้ มันต้องคิดกันบ้าง ปรึกษากันบ้าง ว่าควรจะแก้ไขกันอย่างไร มาประชุมอะไรกันเสียบ้าง

เช่นว่าประชุมสัมมนาธรรมทุต มาฟังเช้าพุดกันทั้งนั้น เชิญนายกมาพูด เชิญรัฐมนตรีมาพูดไทยมาพูด พูดอะไรไม่ได้เรื่องกันนั้น เพราะท่านเหล่านั้น ความจริงก็ไม่รู้อะไร แล้วจะมาพูดให้พระฟัง

ลองไปถามเจ้าคณะจังหวัดทั้งหลายที่มาประชุม ท่านบอกว่า ผู้เมืองเต็มที่แล้ว เรื่องสัมมนาแบบนี้ นิมนต์มาฟังเฉย ๆ แล้วก็ฟังสิ่งที่ไม่ได้สาระ ทำไม่ໄมาให้เราแสดงความคิดความเห็นมั่ง ท่านว่าอย่างนั้น

ความจริงเจ้าคณะท่านอยู่ใกล้ชานบ้าน อยู่ใกล้พระสงฆ์ ท่านมีความคิดแต่ท่านไม่มีโอกาสจะแสดง มีแต่มาฟังเท่านั้น พระอิริยาบท่านผู้นั้น สัมโมทนียกถา ท่านผู้นี้ ว่ากันอยู่ว่าจนเย็นคนค่า จนอ่อนเพลีย กลับวัดไป ไปจันน้ำตาลต่อไป แล้วมันจะได้อะไรทำอย่างนี้

ผู้เมืองก็ไปสัมมนา กับญาทุกปี แต่สัมมนาเสร็จแล้วนั่งรากลับด้วยประทานฯ ตามว่าไม่ได้อะไรมั่งวันนี้ บอกตัวเองว่าไม่ได้อะไร มันเป็นเลี้ยวอย่างนี้ เรายังไม่ได้มาประชุมกัน เพื่อปรึกษาหารือกัน เพื่อแสดงความคิด ความเห็น คนไทยเรายังบกพร่องในเรื่องนี้ แม่ทัพฝ่ายบ้านเมืองก็เหมือนกัน ยังบกพร่อง ยังไม่ยอมให้คนหนุ่ม คนน้อยแสดงความคิดเห็น แต่เดียวันนี้เริ่มแล้ว เริ่มแล้ว คนหนุ่มคนน้อยจะมีโอกาสแสดงได้แล้ว พระสงฆ์องค์เจ้าเรา ก็พอเริ่มแสดงได้บ้างแล้ว

แต่ว่าอย่าให้มันแรงเกินไป ให้เบา ๆ ไว้หน่อย เอาแต่สมควร ๆ เรียกว่าใช้ไม้น(TM) ไม่ปักก่อน ส่วนไม้แข็งนั้น คือกวักกันที่หลัง เพราะถ้าใช้ไม้แข็งแต่หัวที่แล้ว ก็จะถูกนกอคคาว่าไปเหมือนกับนกหมาย ขึ้นซอกกับอ้ายเคลย์อย่างนั้นแหละ ขึ้นไปก็รุกพักเดียว อ้ายเคลย์มันแย็บพักเดียว กิล้มไปเท่านั้นเอง อ้ายเคลย์มันนกหมายมือเก่า มันเก่งกว่า เพราะฉะนั้นนกหมายที่มันมั่นต้องระวัง ระวังหมัดเย็บให้ดี ถ้าไม่เด็กถูกเย็บแพ้คะแนน ผลที่สุดเสียท่า

พระฉะนั้นต้องระวัง ต้องใช้ไม้น(TM) ต่ออยพูดค่อยๆ ค่อยทำค่อยไป อะไรมากะอะไรครับ คือปรึกษาหารือกัน ทำอะไรต้องปรึกษากัน ต้องประชุมกัน ต้องวางแผน แล้วงานที่เราจะต้องทำ ไม่ใช้งานเรื้อรัง มันเป็นงานใหญ่ เป็นงานของชาติ เป็นงานของพระศาสนา ไม่ใช้งานที่จะล่าเร็ววันนี้ สำเร็จพรุ่งนี้ แต่เป็น

งานที่จะต้องวางแผนลึก

คล้ายกับเราสร้างตึก ๒๐ ชั้น มันก็ต้องตอกเข็มอย่างดี ลงรากมั่นคง แล้วค่อยก่อหิน上去 เป็นลำดับๆ จนครบ ๒๐ ชั้น ฉันได้ ในเรื่องงานทางด้านพระศาสนานี้ก็เหมือนกัน ต้องค่อยๆ สร้างไปทีละน้อยๆ เพราะ กำลังคนของเรายังไม่พอ เวลาเนี้ยกำลังคนไม่พอ กำลังคนนี้สำคัญในการปฏิบัติงาน ถ้ากำลังคนไม่พอ เราไปทำงานเราจะไม่มีคนใช้ เพราะฉะนั้นเมื่อต้นต้องสร้างคนก่อน

การสร้างคนนั้น ทุกวัดต้องซ้ายกันสร้าง ต้องมีอุดมการว่าเราจะสร้างคนไปแนวไหน เวลาเนี้ยยังไม่ได้สร้างคนให้มีอุดมคติ

ท่านปัญญาที่มาเทศน์เจ้าๆ อยู่นี่ ไม่ใช่เทคโนโลยีการสร้างของแผนการศึกษาอะไรหรือ กatreว่า มันเกิดขึ้นในทัวลง ไม่มีใครบอกว่า ต้องทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ คุณบวชต่อไปต้องทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ ครูบาอาจารย์ที่สอนอะไรมาันนั้น ก็สอนตามเรื่อง ไม่ใช่เป็นการลบหลู่บุญคุณของเจ้าพระคุณหัวใหญ่ ที่ว่าทำนี่ได้สอนมา แต่ว่าวิธีการยังไม่เด็ด พ้อ คือยังไม่ให้อุดมการณ์ไว้ในจิตใจ

เวลาเนี้ยอุดมการณ์เป็นเรื่องสำคัญ ไม่ว่าการเมือง ไม่ว่าการพระศาสนา หรือ ไม่ว่าอะไรเหละ คนเราต้องมีอุดมการณ์ ต้องมีความยึดมั่นไว้ในอะไรสักอย่าง เมঘพระศาสนาสอนให้ว่าไม่ได้ยึดมั่น แต่เรา ก็ต้องยึดมั่น ในงาน ยึดมั่นในหลักการของพระพุทธเจ้า แต่ว่าเราไม่ได้ให้อุดมการณ์แก่พระ

พวกเรหั้งห้ายที่มาเรียนอยู่นี่ เรียนบาลี เรียนมหาวิทยาลัย มีการสอนให้มีอุดมการณ์บ้างใหม่ มีการปลูกใจบ้างใหม่ ปลูกเสกเรามาบ้างใหม่ ว่าให้เราเสียสละให้เราทำงาน ให้เราธุกศาสนา ให้บ้ำเพ็ญประโยชน์สุขแก่มหาชน มากกว่าความสุข ส่วนตัว ยังไม่มีการพุดการสอนกัน นอกจากสอนกันไปตามเรื่อง สักถามอันว่าพระศาสนา วิหารันโต ว่าเรื่อยไป

เราไม่ได้สอนว่า พระศาสนาของเรารีดอย่างไร เราควรจะดำเนินชีวิตตาม

พระพุทธเจ้าอย่างไร เวลาไหนประเทศชาติต้องการอะไร วงการพระศาสนาต้องการอะไร มีครับบังที่ต้องการจะสมัครเป็นพหุหาร ของพระพุทธเจ้า ทำงานออกแนวหน้า เพื่อต่อสู้กับข้าศึก คือกิเลสทั้งหลาย ที่รุกรานบ้านเมืองมากขึ้นทุกวัน ทุกเวลา ไม่มีการปลูกใจ ไม่มีการเร้าใจ ให้เกิดความมานะพยายาม

จิตใจคนเราเน้นปลูกได้ เสกได้ คอมมิวนิลัต้มันเสกให้เป็นคอมมิวนิลัต อยู่ในป่าได้ตั้ง ๑๐ ปี ๒๐ ปี ไม่ยอมออกมานิเมืองนั้น เพราะอะไร เพราะเขาว่า เพาะอุดมการณ์ให้เกิดขึ้นในใจ แล้วก็ผังหัวอยู่ในเรื่องนั้น ยอมตายไม่เปลี่ยน แปลง แล้วทำไม่เรามาเพาะอุดมการณ์ขึ้นในสมองของพระมัง ศาสนิกในศาสนา อื่น เขา่านั้นถือเหลือเกิน เขายอมมองชีวิตจิตใจให้แก่พระผู้เป็นเจ้า เขาไม่มีตัว เขายืนของเขามาก็ให้พระผู้เป็นเจ้าของเขามด พระผู้เป็นเจ้าก็ือธรรมะนั้นเอง เราเป็นชาวพุทธ เรายอมให้แก่พระธรรม พระธรรมเป็นสิ่งที่เราเคารพบูชา เรา ยอมให้หมด กายชีวิตจิตใจมองให้หมดแก่พระธรรม เราทำงานเพื่อพระธรรม ทุกอย่างที่เราทำนั้น เพื่อให้ธรรมะเจริญ ให้ธรรมะก้าวหน้า ให้ธรรมะอยู่ในจิตใจ คนต่อไป แล้วเราก็ทำ ทำโดยไม่หวังอะไร แม้แต่คำชี้เรียกไม่ต้องการ เพราะเรา รักพระธรรมเท่านั้น ความคิดอย่างนี้ไม่ได้อ้อมกัน ไม่ได้สั่งสอนกันทุกวัน ทุก เวลา

คนเรามันต้องเสกกันทุกวัน ตื่นเข้าต้องเสก ตอนเย็นลงก็ต้องเสก เสก ให้เป็นอะไรก็ได้ เสกให้เป็นคนก็ได้ แต่ไม่มีการปลูกเสก เพราะมัวแต่ไปปลูก เสกพระเครื่องขายกันเสียหมด แล้วมันจะก้าวหน้ากันได้อย่างไร พื้นท้องทั้งหลาย กิตดูเฉพาะ ในสมัยนี้ มันถึงเวลาแล้วที่เราทั้งหลายจะต้องตื่นตัว ถึงเวลาแล้ว ที่ เราทั้งหลายจะต้องก้าวหน้า ถึงเวลาแล้ว ที่เราทั้งหลายจะต้องมองดูตัวเอง ว่าเรา มีอะไรเป็นพร่อง มีอะไรจะต้องแก้ไข มีอะไรจะต้องจัดต้องทำต่อไป แล้วเราก็ควร จะมาร่วมกันจัด ร่วมกันทำ คนใดมีความคิดความอ่าน จะเป็นพระหนุ่มก็ตาม

พระบุนกลางก็ตาม พระผู้เฒ่าก็ตาม เรายังฟังทั้งนั้น แล้วนำมา ร่วมมือกันได้ ทั้งนั้น ในอุดมการณ์แนวเดียวกัน เพื่อสร้างสรรค์จิตใจคน ให้ก้าวหน้าไปในทางที่ ถูกที่ชอบ ตามหลักพระธรรมค่ำสอนในทางพระศาสนา งานนี้แหลกเป็นงานสำคัญ ที่เราจะได้ช่วยกันในกาล ต่อไปข้างหน้า

ชาพเจ้าลงรักสีกับลึมใจ ที่ได้มาเห็นพากเราหง້ายมาอยู่กันอย่างพร้อม เพียงเริงหน้า ในสมาคมนี้ เพื่อจุดมุ่งหมายที่จะทำอะไรที่เป็นประโยชน์ แก่พระ ศาสนาต่อไป ครๆ เช่นวิพากษ์วิจารณ์อะไรซ่างเข้า เราอย่าไปโกรธเคือง อย่า ไปต่อລ้อต่อເຄີຍກັບເຂົາ ເພະນາເມື່ອໄດ້ມີປັງຢູ່ທ່າເທິຍກັນທຸກຄົນ ດັກເນົາ ປັງຢູ່ທ່າໄດ້ເທິນໄດ້ທ່ານີ້

ເຫຼືອນກັບຄົນສອງຄົນ ມອນໄປຈອງຂະໄຮສ່ອງທີ່ ດັກທີ່ນີ້ອາຈະເຫັນເປັນ ໂຄນຕົມກີໄດ້ ອີກົນທີ່ນີ້ອາຈະເຫັນເປັນເພິ່ພລອຍກີໄດ້ ເຫຼືອນກັບຄໍາກລອນ ທີ່ກ່າວຜູ້ທີ່ນີ້ເຂັ້ມໃວ້ວ່າ

ສອງຄົນຍົດຕາມຫອງ
ຄົນທີ່ນີ້ຕາແລກມົມ

ຄົນທີ່ນີ້ມອນເຫັນໂຄນຕົມ
ເຫັນເດືອນດາແສງວາງແວ

ອໍໄຮຍ່າງນີ້ແລະ ເຮັດວຽກຕາມນັ້ນມອງເຫັນໄມ້ເຫຼືອນກັນ ເພະລະນີ້ນ ເຈະໄປໂທເຊົາກີໄມ້ໄດ້ ເຫັນອອງເຮົາໃນແດກີ່ຊ່າງເຂົາ ແຕ່ເຮົາຮູ້ຈີຂອງເຮົາ ວ່າເຮົາໄຈ ອຍ່າງໄຣ ເຮົາມີຄວາມມຸ່ງທຳມະຍ ອຍ່າງໄຣ ເຮົາມີຄວາມບວລຸທົ່ງໃຈເພີ່ງໃຫ້ ເຮົາກ່າວປາຕາມ ຄວາມຄົດຂອງເຮົາ ເພື່ອສ້າງສ່ຽງນີ້ສິ່ງດຶງມາ

ອັນຄົນທີ່ກ່າວດີນີ້ ກີ່ຕ້ອງມີຄົນຕົມມາກເປັນຮຽມດາ ດັກໃຫ້ຖຸກວ່າມາກ ແສດ ວ່າຄົນນີ້ຕື່ມາກ ດັກຕື່ມາກຍ່ອມ ມີຄົນວິຊຍາ ດັກທີ່ຖຸກວິຊຍາດີກວ່າເຂົາສັງສາ

ທ່ານເຈົ້າຄຸນຮຽມໂນໜ້າຈາරຍ໌ ທ່ານເຂັ້ມໃວ້ວ່າ ເຂົາວິຊຍາ ດີກວ່າເຂົາສັງສາ ເພະວ່າ ດັກໃຫ້ເຂົາສັງສາແລ້ວ ດັກທີ່ນັ້ນນັ້ນແຍ່ ຕາລັກແລ້ວລະ ດັກທີ່ນັ້ນໄປໄມ້ຮອດ ແຕ່ ມີຄົນວິຊຍາ ມີຄົນວິພາກຍົດວິຈາරົນປ່ອຍໆ ແສດວ່າຄົນນີ້ຕ້ອງເກັ່ງແນ່ ຕ້ອງມີຄວາມດີ

คนจึงได้วิพากษ์วิจารณ์กันปอยๆ

เหมือนหลวงพ่ออาสภะของเรานี่แหละ สมัยที่เป็นพระพิมลธรรม เป็นเจ้าคณะปากครองสงฆ์ เป็นสังฆมนตรี มีคณวิพากษ์วิจารณ์เรื่อย เพราจะว่าทำนี่ดี นั้นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร ถ้าไม่ตีก็ไม่มีคนว่าหรอก

พระที่นอนเคยๆ ไม่มีคริววิพากษ์วิจารณ์สักองค์เดียว เพราจะฉันแล้ว นอน ก็ไม่มีครัวอะไร แล้วก็ไม่มีครุภัจจัยซึ่งไป แต่องค์ไหนทำงานทำการ ยังทำมากๆ ยังมีคนริชยามาก เพราะว่ามันเด่นเกินไป หลวงวิจิตรฯ จึงเขียนไว้ว่า

ทุกคนเขออยกให้เราดี
แต่ต่าเด่นทุกที่เขาหมั่นไส
ทำดีอย่าให้เด่นจะเป็นภัย
ไม่มีครออยกเห็นเราเด่นเกิน

เรอຍ่าไปหัวนี้หากับสิ่งเหล่านั้น เขจวิพากษ์วิจารณ์ช่างเข้า ปากของเขาก็มีเสรีภาพในการที่จะพูด เรา ก็มีเสรีภาพในการกระทำ เข้าพูดเท่าได้เราก็ทำไปตามเรื่อง เข้าพูดว่าดี เราก็ไม่ได้ดีไปตามเข้าว่า เข้าพูดว่าช้า เราก็ไม่ได้ช้าตามที่เข้าว่า ดีช้ามันอยู่ที่เราทำต่างหาก เรายังจะดูตัวเรา ว่าเราทำถูกหรือทำผิด เราทำดีหรือทำช้า ทำให้มันเลื่อมหรือว่าทำให้เจริญ เพียงเท่านี้ก็พอแล้ว ไม่ต้องไปวิตกกังวลอะไร เพราะฉะนั้นสิ่งใดที่เป็นประโยชน์เราก็ทำไป

บัดนี้พากเราหั้งหลาย ที่ได้มาประชุมกันในสถานที่นี้ ก็นับว่าได้ผลพอสมควรแล้ว เพราะสมเด็จพระสังฆราชท่านได้โปรดประยุ奉ลงมาแล้ว เป็นผนแห่งความเมตตาปานี ทำให้พากเราหั้งหลายชุมชนในดวงใจ แล้วก็เกิดความสบายนิจ เป็นประการตัน แต่งานไม่ใช่หยุดอยู่เพียงเท่านี้ จะต้องก้าวหน้าต่อไปอีก การก้าวหน้าต่อไปนั้น จะก้าวหน้าอย่างไรนั้น ต้องก้าวหน้าให้เรียบร้อย ให้ดี ดูทิศทางลมให้ดี

เรื่องจะออกไปสู่ทางเดต้องดูทิศทาง ดูความดีในท้องฟ้า ดูเครื่องมือประกอบผ้าใบมันพร้อมไหม หางเสื่อมันพร้อมไหม คนในเรือพร้อมไหม อาหารการกินพอไหม ที่เราจะออกไปสู่ทางเดล ทุกสิ่งทุกอย่างต้องพร้อม ถ้าไม่พร้อมต้องเตรียมอยู่ที่ฝั่งก่อน พอลั่นฉัองชัยเกริเมื่อได้แล้ว ก็ซักใบขันสุ่เลา คนถือท้ายก็จับหางเสือออกเรือทันที ไปได้เลย ไม่ต้องกลัวอะไรอีกต่อไป

แม้จะมีลมใต้ฝน มีพายุใจคลอนพัดมา เราก็ไม่หัวนี้ให้ เพราะเรือเรามีแข็งแกร่งผ้าใบเราดี คนถือท้ายมั่นคง ทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อย แม้เราสู้ไม่ได้เราก็ตายในการต่อสู้ ไม่เป็นไร

พระพุทธเจ้าทำนบอกว่า ลงความ มติ เสยไย ยญาเจ ชีเว ปราชีโต ตาย เสียในการต่อสู้ ดีกว่าอยู่อย่างผู้แพ้ พระพุทธเจ้ากว่าอย่างนั้น เพราะจะนั้นเราจะต้องต่อสู้ แต่ว่าสู้กับสิ่งอื่น ไม่สำคัญหรอก สู้กับกิเลสในตัวเราให้ชนะก่อน เมื่อได้ชนะกิเลสได้ เมื่อนั้นเราจะกลâyเป็นนักสู้ ที่ทรงด อดทนเห็นยานเน่น ไม่มีใครจะมาตีเราให้พ่ายแพ้ได้ แต่ถ้าเรายังสู้กับตัวเราเองไม่ได้ อย่าไปคิดสู้กับใครๆ

เพราะจะนั้น ในเบื้องต้น ต้องเตรียมฐานชีวิตให้ดี เตรียมสร้างภารฐาน สร้างฐานทัพในตัวเราให้ดี ฐานทัพดีด้วยศิล ด้วยสมกิจ ด้วยปัญญา ให้มั่นคงแข็งแกร่ง ทุกคนต้องพร้อมเพียงกัน เป็นหนึ่งใจเดียวกัน เมื่อได้ชนะตัวเองได้ เมื่อนั้นออกเรือได้

เหมือนกับสมิงนครอินทร์นั้นแหล โลจะยกทัพไปปราบหัวเรือพระเจ้ากรุงอังวะ สมิงนครอินทร์ ไปเผ่าพระเจ้าราชธิราช ตลาดเม่คนหนึ่ง เอาหมายมาให้ สมิงนครอินทร์ค่าหนึ่ง สมิงนครอินทร์ตกหลุมรักกลงไปแล้ว ได้ถูกษัลฉัองชัยแล้วไม่ออกเรือ สมิงพ่อเพชรก็ตกใจว่า เอ๊ะ! ทำไม่ไม่ออกเรือ ตีฉัองแล้วไม่ออกเรือ ก็รู้ว่าสมิงนครอินทร์ยังชนะตัวเองไม่ได้ เพราะว่าสายตาไปต้องสายตาตลาดเม่เช้า เลยก็แพ้ อย่างนั้นก็ออกเรือไม่ไหว เพราะว่าแพ้ตลาดเม่เสียแล้ว เพราะจะนั้นเรา

ต้องชนะตัวเองก่อน เมื่อชนะตัวเองแล้วออกเรือได้ ต่อสู้ได้ต่อไป อันนี้เป็นเรื่องสำคัญ

ที่นี่เมื่อเราเตรียมตัวพร้อมในการต่อสู้ เราเก็บสู้ได้ทุกสิ่ง ทุกประการ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นอะไร เพราะฉะนั้น ในเมืองตันทุกคนต้องเตรียมตัว เตรียมสร้างรากรฐาน ในการศึกษาเล่าเรียน ในการอบรม บ่มโนต์ สังฆชีวิตใจให้เจริญก้าวหน้า

โววาหของสมเด็จพระสังฆราชก็ได้ สัมโมทนียกถาของเจ้าคุณอัตถการวีร์ดี เจ้าคุณอัตถการพุดดีวันนี้ ท่านเป็นคนพัทลุงเหมือนกัน ท่านปัญญากร์ชาวพัทลุง แต่ไม่เคยพังท่า่นพูด พอดียินท่านพูดวันนี้ ก็นึกว่า ชาวพัทลุงเก่งทุกคน นึกในใจว่าอย่างนั้น

แปลว่าท่านพูดเช้าที่มีสาระ ท่านพูดว่า สิงห์ทั้งหลายมันอยู่ที่ตัวเรา ท่านพูดว่าสิงห์ทั้งหลายมันอยู่ในตัวเรา อย่างนี้จริงแท้ เพราะฉะนั้นเราต้องแสวงหาตัวเรา ทำตัวเรารักษาตัวเราให้ก้าวหน้าในการศึกษา ในการปฏิบัติ เพื่อสร้างสิ่งดีสิ่งงามให้เกิดขึ้น

เมื่อเรามีการศึกษาพอสมควรแล้ว เราภัยมองดู ดูอะไร ดูความบกพร่อง ของพุทธบริษัท เอการะจากอะไรมาส่องดูพื้น壤ทั้งหลาย เราจะเอการะจากพระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้ามาส่อง เอการะสัมมาทิญ្យในพระพุทธศาสนาส่อง หลักการคำสอนในทางพระพุทธศาสนาไว้อวย่างไร เรายังเอการะสัมมาจับ เทียบกับ ความเป็นอยู่ของพุทธบริษัทในบ้านของเรานะ ในเมืองของเรานะ ในเรื่องนี้เราต้องกล้าหน่อย ต้องกล้าสักหน่อย เวลาที่นักสอนศาสนาของเรายังข้าลาด ยังไม่กล้า คือไม่กล้าสอนคน ไม่กล้าแก้ไขคน ให้ดีขึ้นให้งามขึ้น เราต้องกล้า สิงใจที่ไม่เหมาะไม่ควร ต้องช่วยกันแก้ หาตัวอย่างมากพูดให้ฟังง่าย ๆ

ความสุรุยสุร้ายในวงการพุทธบริษัท เรื่องนี้ต้องช่วยกันแก้ ทำไม่ทราบ ต้องสูญเสียไปให้แก่นายทุน ทำไม่ทราบจึงไม่มีนาเป็นของตัวเอง ต้องมาเดินชนวนให้ยุ่งกันอยู่ที่กรุงเทพฯ แล้วก็มีการลองแก้ไขกัน ด้วยวิธีการพยายามอย่าง

นั้นไม่ใช้การแก้ที่เรียกว่าตันเหตุ

พระพุทธเจ้าบอกว่า สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ ต้องรู้ว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิด สิ่งนั้นขึ้น การแก้ไขต้องแก้ที่ตัวเหตุ ตัวปัจจัย เหตุปัจจัยของเรื่องก็คือความสุรุย สุร้ายฟุ่มเฟือย แม้เรื่องการทำบุญของพุทธบริษัทเรา呢 ก็อยู่ในประเภทสุรุยสุร้าย

ตัวอย่าง เช่น จะบำชلوกลักคนหนึ่ง สื้นเปลืองเงินทองมากมาย ในเรื่อง การกิน การเล่น การสนุกสนาน กินเหล้ากัน มีมหรสพ มีเรื่องสนุกสนาน แล้วก็ สื้นเปลืองเงินทองมาก ลูกบัวชาเข้าไป ๓ เดือน สึกอกมาแล้ว พ่อแม่ยังไม่ได้รับ โปรดเลย เพราะยังร้อนดอตามเยือย อุ่น ที่ไปกู้เช้ามาในนาบวชนาค

อันนี้เป็นความเสียหายในวงการพุทธบริษัท ปีหนึ่ง ๆ พุทธบริษัทเรา สูญเสียในเรื่องการทำบุญประเภท สุรุยสุร้ายไม่ใช่น้อย ซึ่งมีอยู่ทุกภาค หลวงพ่อไป เทศน์มาทุกภาค ดูมาทุกภาค แล้วก็แก้อยู่ทุกแห่ง เทศน์เดือนอยู่ทุกแห่ง ว่าให้ ทำบุญแบบประทัด เช่นบวชนาค บวชแบบประทัดลักษณะอย่าง

นือกไม่กวนเข้าจะประชุมพระอุปัชฌาย์ที่วัดสามพระยา ผ้มไม่มีโอกาสจะ เข้าไปปารุกถา กับพระอุปัชฌาย์เลย ถ้ามีโอกาสแล้วอย่างจะพูดกับพระอุปัชฌาย์ ทั้งหลาย ว่าสอนคนให้บวชแบบประทัดเสียบ้าง อย่างให้บวชแบบฟุ่มเฟือยสุรุย สุร้าย ให้ช่วยกันแก้ แก้ทั้งประเตศเลย

อุปัชฌาย์ต้องสัมมนา กันเสียสักทีหนึ่ง แล้ววางแผนทูลไปว่า เราจะ บวชกันในรูปใด บวชแบบสุรุยสุร้าย หรือบวชแบบประทัด เพื่อให้เกิดประโยชน์ เนื่องตอกลวยอย่างได้แล้ว ก็เออันนี้ไปพูดกับประชาชน ใจจะมาบวชกับพระอุปัชฌาย์ องค์ไหน ก็ต้องพูดให้เข้าใจว่า ถ้าบวชกับฉันแล้ว ก็ต้องทำอย่างนี้ จะทำอย่างอื่น ไม่ได้ ให้เหมือนกันหมดทั้งประเทศ

นี่แหลกเรียกว่าร่วมแรงร่วมใจกัน ปฏิรูปสังคมในด้านพระศาสนา เวลา呢 ยังไม่ได้กระทำการบันอย่างนั้น วัดหนึ่งสอนให้บวชแบบประทัด เข้าไม่ออกบวช

วัดนั้น ไปบัวชัดที่ฟุ่มเพือยได้ นิกายหนึ่งสอนให้บัวแบบประทัยด นิกายหนึ่งไม่ว่าอะไร ขอให้มาบัวกับฉันก็แล้วกัน จะกินเหล้าเมยาแท้เห็นแต่ เจ้านาค แมมาก็ไม่ว่าอะไร ขอให้ได้มาบัวซึ่ก็แล้วกัน ไม่พร้อมกันเลยไม่สามารถจะแก้ไข อะไรได้ เพราะไม่มีการทำอะไรร่วมกัน สามัคคีกัน อันนี้อย่างจะขอฝากไว้กับ พากเรา ที่เป็นพระหัตถ์มนตน้อย พระหัตถ์มนต์อยู่ไม่ต้องว่า คือให้ช่วยกันแก้ไข เพาะอุดมการณ์ การประทัยดให้เกิดขึ้นในสังคม

เช่นสมมติว่าคนจะบัวช เรา ก็แนะนำว่าบัวแบบง่าย ๆ ไม่ต้องสุรุ่ยสุร้าย คือจับเจ้านาคมาโภนหัว เสร็จแล้วเข้าโนบสักบัวเลย ไม่ต้องมีการทำขวัญนาคให้ เกรี้ยวกรา ไม่ต้องเล่นลิเกสนุกสนาน เวลา fine บุญไม่ต้องมีลิเกก็ได้ เพราะ ว่าความสนุกในเมืองไทยเวลาลื้นเสียแล้ว ลื้นตลาด สถานที่หรือคัน วิทยุ หนังหา เสียงผู้แทน ชาวบ้านดูกันตามไปยังตัวและเวลา นี้ มันมากเกินไปเสียแล้ว ฟุ่มเพือย เรายังไม่ต้องมีงานบุญกุศลก็ได้ เพราะฉะนั้นเราวาชแบบง่าย ๆ

พุดไปแล้วเหมือนกับคาดหน่อย ที่วัดชลประทานฯ ได้กระทำแล้ว ใจจะ บัวชนอกโดย บัวที่วัดนี้ต้องอย่างนี้ อย่างนั้นอย่างนี้ เอาไม่เอา ถ้าไม่เอา ก็ไป เรายังมีอีก แต่ถ้าจะบัวกับฉันต้องอย่างนี้ ต้องบัวแบบประทัยด บัวพรุนนี้ คืนนี้เจ้านาคต้องมาอนที่วัด ให้ไปนอนที่บ้านไม่ได้ เพื่อนมันจับกันกรอกเหล้า รุ่งขึ้นมาว่าค่ำบัวชไม่ถูก เพราะมอง错 เลยไม่ให้ไป ให้นอนที่วัด เมื่อไม่มีนาค เชาสนุกก็เรื่องของเข้า เรายังเกี่ย

แล้วก็การขอของก็เหมือนกัน ให้ขอเท่าที่จำเป็น ผ้าไตรล้ำหรับจะบัวบารตร เท่านั้น ดอกไม้กระดาษนำมาแล้ว เอาไปทึ้งช้างกูฎี ไม่จำเป็นอะไร ไปดูเท่าพระองค์ใหญ่เป็นพระอุปัชฌาย์ ดอกไม้กระดาษกองเต็มในกูฎี เสียสตางค์ไป เป็นหนึ่งร้อยเท่าไร ไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย ไม่จำเป็นอะไร

ครั้งพุทธกาลเข้าบัวช เขายังมีเดอกไม้รอกร ไม่มีฐานเพียงด้วยซ้ำไป บางที่

ก็มีแต่ผ้า บางคนเข้าไปป่าช ผ้าก็ไม่มีด้วยซ้ำไป ค่อยไปหาบุ่งที่หลังก็มี เขานาซแบบอย่างนั้น เดียวเนื้มน้ำมีพิธีริตองมากเกินไป ทำให้เสียประโยชน์ แล้วก็ไม่มีการแท้แนนเริงร่ากัน เป็นแต่ให้หนวกหูชาวบ้าน เดินเลี้ยงฯ เวียนโนบสก์ อย่าไปเมากันที่แห่งกันจับเจ้านาคขึ้นขีดคอ นั่นพวกมาทั้งนั้น เรียกว่าเมากันตลอดเวลา พอนาคตเข้าโนบสก์ พากซึ้นเมากันจนลับไปโลยุ่งขึ้นโนบสก์ ไม่รู้ว่าได้นุญตรองไหน ได้อานิสงส์ที่ตรงไหน มาวดัดทั้งที่ไม่ได้เห็นพระเลย เพราะว่าดวงตาไม่มีจะมองพระ ทุกๆไม่มีจะฟังเสียง เพราะเหล้ามันเข้าไปอัดไว้เต็มห้องเสียแล้ว มีทั่วทุกภาค ในเรื่องนี้ เราต้องช่วยกันแก้ไข ต้องเทคโนโลยีภูมิปัญญาติโภมฟัง

คือการเทคโนโลยีสอนคนนี่ ให้ถืออุดมการณ์ไว้อย่างหนึ่งว่าเทคโนโลยีเพื่อแก้ ไม่ใช่เทคโนโลยีเพื่ออะไรอื่น เราย่าเทคโนโลยีเพื่อเอาใจคน แต่เทคโนโลยีเพื่อแก้ อย่างลัวว่าเทคโนโลยีจะไม่เป็นนิมนต์เทคโนโลยี ไม่ต้องกลัว หลวงพ่อปัญญาเทคโนโลยีแก้คุณ ก็เทคโนโลยีไม่ได้หยุดได้หย่อน เวลานี้คุณยังนิมนต์อยู่ แสดงว่าเข้าพอใจในการที่ เราไปแก้เข้าถ้าไม่เต็มเมากับคนเท่านั้น ที่เขามีเพ้อใจ จำนวนมันน้อย ไม่ต้องไปคิดถึงพากันนั้น เราช่วยกันแก้ในเรื่องการบูรณะ

งานศพก็อีกเหมือนกัน อย่าให้มันใหญ่โตหรูหรา โดยเฉพาะพ่อของสมภารัตต้องทำให้เป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้าน เป็นงานศพเผยแพร่ธรรมะ อย่าให้งานทำศพแบบสนุกสนานสำราญใจกัน อย่าหาเงินจากงานศพ แต่ให้ชาวบ้านมารับธรรมะในงานศพ จึงจะดีกว่า ผสมมีอุดมการอย่างนี้

เพราะฉะนั้น เวลาใดคร่าวไปงานศพที่วัดชลประทานฯ ให้สวดอภิธรรมจบเดียว สวดจบแล้ว พระเทคโนโลยีเลย ไม่ต้องนิมนต์ พระนักเทคโนโลยีไปจ้องอยู่แล้ว พ่อพระสวัด เหตุปัจจยะ จบ ขึ้นธรรมสถานเลย ไม่ต้องอา Rahman ไม่ต้องจุดธูปจุดเทียน เพราะว่าไปเทคโนโลยีความเต็มใจ ไม่ต้องให้โโยมอา Rahman ไปเทคโนโลยีเพื่อให้ ไม่ใช่เพื่อจะไปเอา จัดให้ไปเทคโนโลยีคืนละองค์ ถ้า ๗ คืนก็ ๗ องค์ สมการเทคโนโลยีคืน

สุดท้าย อย่างนี้เป็นต้น ที่ทำอย่างนี้เพื่ออะไร นั้นแหล่โรงเรียนหัดเทคน์ พระที่เทคน์ไม่เป็นให้ไปเก็บงานศพก่อน คนน้อยๆ ค่อยเทคน์ไปเรือยๆ นานๆ ก็เทคน์ก่อเรื่อง เทคน์ไป คนเข้าฟังเข้าก็ติบังซมบัง องค์ใหญ่เทคน์ไม่เข้าท่า องค์นั้นต้องอ่านหนังสือ ต้องปรับปรุงตัวเอง ไม่เท่าได้ก็เป็นนักเทคน์ขึ้นมา เดียวันีพระวัดชลประทานฯเทคน์ เป็นเกื้อบุญกุวงค์แล้ว นอกจากหลวงตามหาท่านที่เทคน์ไม่ได้ แก่เกินไปแล้ว ไม่ต้องหัดให้แก่เทคน์ ให้แก่ผู้วัดก็พอ เราหัดคนอื่นให้เทคน์ต่อไป

เวลาที่ทำศพมันนำเผยแพร่ธรรมะ สมมติว่าคนมาประชุมกันมากๆ มาฟังแต่สวดอภิธรรม สวดๆ กันอยู่อย่างนั้น สวดเรียบๆ บัง สรงน้ำอยู่บัง แล้วคนที่ฟังจะรู้เรื่องอะไร แม้พระที่สวดเอง บางทีก็ไม่รู้ว่า สวดอะไรเหมือนกัน แล้วต่างคนต่างไม่รู้ แล้วมันจะได้อะไร คนตอบอดไปจุ่นคนตอบอด มันก็หล่นลงไปในคลองหลอดเท่านั้นเอง มันจะไปกันได้ถึงไหน ในเรื่องอย่างนี้เรามันต้องล้มทูลีมตาเสียก่อนจะจุ่นคนอื่น เพราะจะนั่นอย่าไปสาวดอยู่มากๆ เสียเวลา ไม่จำเป็นอะไร

ความจริงสมัยพุทธกาล เขาไม่มีสวัสดิอย่างรากหรอก แต่ว่าจะไม่ที่สวดเสียเลย นักสวดก็จะเสียใจ เอาไว้บัง สวนิดหน่อย แล้วให้มีการเทคน์ ยังวัดใหญ่ๆ ที่มีพามากๆ น่าเทคน์ หลวงพ่อไปดูงานศพ แล้วเสียดาย เสียดายคนที่มานั่งสลอนไม่ได้อะไร มองดูๆ กันไป ดูกันมา แล้วก็กลับบ้าน จะได้ปัญญา ที่ตรงไหน เรียกว่าได้บุญแต่ไม่ได้กุศล ได้บุญก็คือสบายนิ่ง สายยิ่งว่าได้ไปงานศพ คนนั่นคนนี้แล้ว แต่ว่าไม่ได้ความฉลาด เรียกว่าไม่ได้กุศล

เป็นหน้าที่ของสมการเจ้ากัด ที่จะจัดให้ค่านางที่วัดได้กุศลกลับไป เพราะฉะนั้น เรายังต้องสนับสนุนธรรม ต้องเทคน์ให้เข้าฟังตามโอกาส โอกาสที่จะเทคน์เวลาไทยก็ได้ กลางคืนก็ได้ ตอนบ่ายเวลาจะมาศพก็ได้ เคยแนะนำไว้หลายวัด แต่ไม่มีใครเอา

ตามว่าทำไม่made เขานอกว่าไม่มีพระนักเทศน์ นี่แหลก เพราะไม่ตั้งโรงเรียนสอนให้เกณฑ์นั้นเอง จึงไม่มีพระจะเทศน์ มีแต่นักสวดเท่านั้น สวดกันได้ทุกองค์เลยที่นักไม่ขาดหาย เพราะว่าสาวกได้สถาปัตย์แล้วจะไปเทศน์ให้มั่นคงแท้ทั้งทำไม่ก็เลยไม่คิดเทศน์

ญาติโยมที่หลังอาใหม่ อย่าไปนิมนต์พระสวด นิมนต์พระเทศน์ นิมนต์พระเทศน์บ่อยๆ นิมนต์สมการบ้างลูกวัดบ้าง อย่าไปนิมนต์ต่องค์เดียว นิมนต์เทศน์องค์เดียว องค์อื่นไม่ได้เทศน์ก็เทศน์ไม่เป็น ผลัดเปลี่ยนกันไป ก้าหนด เอาไว้ คืนนั้นองค์นั้นต้องมาเทศน์ ให้เกณฑ์ให้ฟัง ช่วยกันเพาะนักเทศน์ให้เกิดขึ้น ในงานอย่างนี้ ก็จะมีนักเทศน์นักสอนมากขึ้น และการเทศน์ในงานศพก็เหมือนกัน เทคน์เพื่อแก้เพื่อปรับปรุงจิตใจคน อย่าไปเทศน์ว่า “ทำผู้ที่ตายจากโลกนี้ไป เป็นผู้มีครรภ์ชา มีศีล มีปัญญา มีการบริจาร เป็นคนที่มั่นคงในพระศาสนา” อย่างนี้ มันไม่ดีขึ้นอะไร คนฟังก็จะนั่งหลับไปเสียให้ได้ เพราะหลวงพ่อเอก็จะหลับอยู่แล้ว

สมัยนี้มันต้องเทศน์ให้กระฉับกระเฉงหน่อย ให้มันหันหัวกลับไป เดี่ยวนี้ เพลงลมพัดชายเข้า ไครเข้าขอบฟัง เข้าฟังเพลงลูกทุ่งกันหันนั้นแหลก เพราะว่าฟัง มันหันหัวกลับไป พระเทศน์ก็เหมือนกัน ต้องหัดเทศน์แบบใหม่เวลานี้ ต้องเทศน์ ให้หันหัวกลับไป ให้หันอกหันใจ เพราะจะนั้นจึงต้องฝึกฝนในเรื่องนี้ มีงานศพต้อง แนะนำให้มีการเทศน์ คนไปประชุมกันที่ป้าช้าเราต้องไปเทศน์ ไปหัดพูดกันในที่นั้น คนก็เข้าใจขึ้น

ที่นี่ ถ้าเราไปบ้านเรา มีงานตามบ้าน ถือโอกาสแสดงธรรมให้ได้ เช่นสมมติ ว่ามีเวลา เรายาไปสวดมนต์ที่บ้าน สวดมนต์เสร็จแล้วเราจะก็เทศน์นิดหน่อย ถ้ามีเวลา ๑๐ นาที แนะนำให้เข้าใจไว้ ที่มาส่วนนี้ไม่ใช่สำคัญให้บ้านฟัง บ้านเนี้นไม่ดีไม่ซื่อ มันเรียบร้อย ถ้านายช่างไม่ควรปั้นแล้ว มันเรียบร้อยทุกหลัง ไม่ดีไม่ซื่ออะไร ดีซึ่ง มันอยู่ที่คนเจ้าของบ้าน ถ้าเจ้าของบ้านประพฤติธรรม บ้านก็พลอยดีกับเจ้าบ้าน

ถ้าเจ้าของบ้านไม่ประพฤติธรรม บ้านก็พลอยไม่ดีไปกับเจ้าของบ้าน เราชาระประพฤติธรรมอะไร ก็อาจมีคนนั้นเหละ ข้อใดข้อหนึ่งไปปูดให้เข้าฟัง ตามโอกาสที่จะพูดได้ ก่อนที่จะอนุโมทนาโดยถาวรสัพพี เรายังไงเสียหน่อยหนึ่ง จะได้เกิดความรู้ความเข้าใจ พูดบ่อยๆ ชาวบ้านก็สนใจในการฟัง

หลวงพ่อเคยไปเทศน์บ้างวัด คนฟังเทศน์ไม่ค่อยมี วัดไหนนักเทศน์ชั้นดีไปเทศน์คนไม่ฟัง แสดงว่าดันนั้นไม่เคยเทศน์ให้คนฟัง ไม่เคยสนใจสอนคน คนจึงไม่สนใจในการฟัง เป็นการประการยิ่ห้อสมการอยู่ในตัวแล้ว ว่าไม่เอาเรื่องนั้นเอง จึงได้อยู่กันในสภาพอย่างนั้น แต่ถ้าไปถึงคนฟังพร้อม ก็หมายความว่า สมการเคยเทศน์เคยสอน แล้วก็อยากจะฟังนักเทศน์อีกต่อไป อันนี้สำคัญ

สมการองค์ใหญ่ฟังอยู่ๆ จ้าวัดaway อย่างให้หายหัวใจไปเป็นอันขาด ถ้าไม่นั่นพระไปเทศน์ไม่มีคนฟัง ก็เป็นการประการยิ่ห้อสมการนั้นเองเหละ ว่าไม่เอาเรื่อง มีแต่เรื่องสวดกับฉัน แต่ไม่สอนคน ชาวบ้านจึงไม่รู้ไม่เข้าใจ ไม่สนใจธรรมะ มันก็เสียหาย เพราะฉะนั้นเราต้องสนใจสอนเขาทุกโอกาส แล้วเวลาใดคนมาวัดนี่ เรายังพยายามสอนธรรมะกับเข้า ใต้ถถานสารทุกรชีสุกคิดบเล็กๆ น้อยๆ ยอมมาชุะยะไร อย่าชวนคุยเรื่องอื่น อย่าคุยเรื่องไม่เป็นส่วน แต่คุยธรรมะ โถมลำบากดี ไหม อยู่บ้านอยู่เรือนเจิตใจเป็นปกติไหม เดี่ยวโยมแกក็บอกเอง กลุ่มใจเจ้าค่ะ หมุนนี้เก็บดอกเยี้ยยก ไม่ค่อยสบายใจเลย เรายังถือโอกาสเทศน์ไปเชิญ เรื่องดอกเยี้ยดอกหอยอะไว้ก็ว่าไป สอนให้ทำใจอย่างไร ให้คิดอย่างไร ให้นึกอย่างไร อย่าให้ยืดให้ถืออะไวมากเกินไป เราช่วยเทศน์ค่อยสอนค่อยแสดงไป

เวลาไหนคนมีทุกข์มาก ทำไม่คันจึงไปหาหมอๆ คือทุกข์นั้นเอง ไปให้หมอๆ หลอกให้ ไม่ใช่เรื่องอะไร มีความทุกข์มากหาหมอ หมอบอกว่า เวลาหนีร้อนเข้าพระสาร์แทรก อาการลึงลักษณ์ ลักษณ์ลึงราู ความจริงมันลึงกันทุกดาว ดาวในห้องฟ้าไม่ลึงมันก็ฟังกันไปแล้ว โลกลึงไปที่พระอาทิตย์ พระอาทิตย์ก็แสงโลก

ดวงจันทร์เล็งโลก โลกเล็งดวงจันทร์ พระอังคารพระคุกรพระเสาร์มันเล็งกันอยู่ทั้งนั้น ไม่ใช่เรื่องอะไร แล้วเรา ก็มาว่าอย่างนั้น แล้วก็กลับไปยโนยม ว่าไม่เท่าได้พระราหูจะผ่านไปแล้วโยมจะพันทุกๆ

ถ้าพระราหูผ่านมันก็ตายเท่านั้นเอง เพราะพระราหูคือโลก ถ้าผ่านไปแล้วก็แยกออกจากโลก ไม่ใช่หลอกเพียงเท่านั้น ยังบอกว่า ต้องสะเดาะเคราะห์เสียหน่อย แล้วสะเดาะทีหนึ่ง ต้องเสีย ๒๓๔ บาท อย่างนี้เข้าเรียกว่า หากินนอกลุกนอกทาง ไม่ใช่ลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า ญาติโยมอย่าไปส่งเสริมในเรื่องอย่างนี้ หากินแบบหลอกหลวง ให้สะเดาะได้อย่างไร สะเดาะความทุกข์ไม่ใช่สะเดาะด้วยการทำพิธี มันต้องสะเดาะด้วยรู้ว่า เราทุกข์เรื่องอะไร เหตุของความทุกข์อยู่ที่ไหน

พระพุทธเจ้าว่า สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ เหตุมันอยู่ในตัวเรา ไม่ใช้อยู่ที่พระภูมิ ไม่ใช้อยู่ที่世人เรื่อง ไม่ได้อัญเชิญดาวดวงเดือน แต่มันอยู่ที่ความคิดผิดของเรา เมื่อเราไม่ล่วงความคิดผิดแล้วจะเลิกได้อย่างไร ถึงสะเดาะด้วยวิธีอย่างไร ก็ไม่ได้

ก็เหมือนกับความนั้น หน้าวัดสุทัคโน้น ไม่ใช่ในวัด คือครั้งก่อนที่ไปสดุดพระมหาณ์ เขานอกกว่าคนเปี๊ยะ มะโรง มะลึง มะเมีย มะแม เปี๊ยะนั้นมันดี เพราะมีถึง ๕ มะ ถ้าปีกุนมันกุนเดียว มันน้อยหน่อย เลยเอาเปี๊ยะ มันได้ท้ายตัว

ไกรเกิดปีมนี้จะตายแล้ว พิกพมจุราชกำลังว่าง ต้องการพลเมืองเพิ่มว่าอย่างนั้น แต่ถ้าหากว่า ไกรไม่อยากไปอยู่ในพิกพมจุราช ต้องไปเชื้อครอบกัน ๗ สี ไปทำพิธีสะเดาะเคราะห์ที่ไปสดุดพระมหาณ์ หน้าวัดสุทัคโน้น เสียดายไม่ได้เป็นสมการ วัดสุทัคโน้นตอนนั้น ถ้าเป็นสมการ จะติดเครื่องขยายเสียงออกมากจาก โนส์ทลงพื้น อะไรตรงนั้นเลย พุดให้มันดังๆ ว่ามันมีกันทั้งเมืองแล้วเวลาหนึ่ง มันต้มกันกลางเมือง แล้ว ไม่น่าเล่ายังไง ก็คงจะถูกตั้มอย่างนี้ แต่ไม่มีพระองค์ใหญ่พูดออกมาก เพราะ

ชาวบ้านเชาดเมืองกัน เขานิมนต์พระมานั่งชยันโต ติดลินบนเสียมันก์หมด
เรื่องเท่านั้นเอง ก็เลยพูดไม่ออก เรื่องมันเป็นอย่างนี้

นี่แหล่เชาเรียกว่า ความเหลวไหล ในเรื่องการตั้มมนุษย์กัน ด้วยวิธีการ
อย่างนั้น มันไม่ได้สาระอะไร ไม่สมกับที่เป็นพุทธบริษัท ไม่สมกับที่เป็นเมือง
พุทธศาสนา ให้ขาดอก หยาดมอย่างน่าลำอายเหลือเกิน อย่างนี้เป็นต้น ไม่ได้
เรื่อง เราไม่ควรจะให้เข้าต้มอย่างนั้น เราคาจะซึ่งแจงแสดงเหตุผล ให้เข้าใจว่าความ
ทุกข์มันเกิดจากอะไร ควรจะแก้อย่างไร แก้ไขในรูปใด อย่างนี้เป็นต้น ในเรื่องอื่น
อีกก็เหมือนกัน

สมัยนี้เด็กหนุ่ม ๆ บางคน ไม่ใช่ทุกคนหลอก พอเจอะพระเข้าแล้วถามว่า
ทำนีขอจีบ้างไหม ถามหลวงพ่อ ก็บอกว่ามี อยากได้ใหม่ละ อยากได้ เช้า, ไปที่
ภูภัย ฉันมีขอจีให้ ไม่เห็นไปสักรายเดียว จะเอาแต่พระทองเหลือง พระดิน พระ
หินเท่านั้นแหล่ ของดีนอกหันนั้น ดีในไม่เอ เพราะเรไม่เผยแพร่ดีใน เผยแพร่
แต่ดีนอก ทำไม่จึงไม่กล้าเผยแพร่ดีใน ก็เพราะกลัวว่าสินค้าที่ทำไว้แล้วมันจะค้าง
สต็อกนั้นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร มันจะขายไม่ได เลยไม่สามารถจะพูดธรรมะให้
คนฟังได นีมันเป็นอย่างนี้ เรื่องมันเสื่อมลงไปทางกันเวลา เร้าต้องแก้ไข ต้องช่วยกัน
ส่งเสริมความเห็นถูก ให้เกิดขึ้นในวงการของพุทธบริษัท อย่าให้คนหลงมาย
อย่าได้เชือโชคชะตาอาศัย โชคดีโชคร้าย ลงดีลงร้าย

มีคนจะไปบัวที่วัดชลประทาน ตามว่าวันไหนดี อาทิตย์ก็บอกว่า
วันที่อุปชาติย่างแล้วจะก้อ มันดีหันนั้นแหล่ ถ้าวันไหนอุปชาตยก็ไม่อยู่ก็ไม่ดี ก็
เมื่อไม่มีอุปชาตยก็แล้วจะบัวได้อย่างไร วันดีมันอยู่ที่อาทิตย่างนั้นเอง เขาไม่ต้อง
ดูฤกษ์หรือ บอกว่า ฤกษ์มันอยู่ที่อาทิตย่าง ถ้าว่าวันไหนฤกษ์ดีวันนั้น แล้วเขาก็
ถ้าถามต่อไปว่า และสักวันไหนดีล่ะ บอกว่าวันไหนก็ได วันไหนอยากสึกมาบอก
ฉันก็สึกให้หันนั้นแหล่ เขานอกกว่าเวลาบัวที่ไม่ดูฤกษ์ไม่เป็นไร แต่เวลาสึกต้องดู

ลักษณะอย บวกกับไม่ต้องดูแลให้มีการเก็บเสื่อมา ฉันสึกให้หันนั้นแหลง ไม่ต้องดู ถูกษ์ทรอค

มือยุ่คราวนี้ น่าขำแท้ まるดาไปดูถูกษ์ให้ลูกชาย มีแบบฟอร์มเขียน เสียด้วย พิมพ์เป็นกระดาษเรียนร้อย แสดงว่าเป็นหม้อสำคัญ เพราะว่าพิมพ์ไว เป็นระบะเบ็ด “แบบฟอร์มลาสิกา” ว่าอย่างนั้น ดวงชะตาของพระชื่อฉันนั้น ถูกษ์สึก เท่านั้น ต้องหันหน้าไปพิคนั้น อกจากวัดเวลาหนึ่น เข้าบ้านเวลาหนึ่น

ถ้าสมควรไปถึงบ้านแล้ว มันไม่ได้เวลา ต้องไปด้วยๆ มองๆ ข้างรัว ไปก่อน ใครเข้าเห็น เขานี่ก่าว ทิดนีมันจะตัดซองย่องเบาอะไร มาเที่ยวด้วยๆ มองๆ อุย นีมันไม่เข้าท่า และถูกษ์ที่ให้ไปนั้น ถูกษ์อะไรรู้ไหม เขินชื่อว่าพระ มหาเสียด้วย ถูกษ์ให้สึกลาไทนรู้ไหม เวลา ๑๑ นาฬิกา ๒๕ นาที เอาไปถึงให้ หลวงพ่อดู หลวงพ่อดูแล้วบอกว่า นีมันถูกษ์กาลกิณี สึกไม่ได้ ก็เวลา ๑๑ นาฬิกา ๒๕ นาที กำลังฉันของหวานอยู่ ฉันข้ายังไม่เสร็จ แล้วจะไปสึกกันได้อย่างไร คิดดูเถอะ ท่านมหาองค์นั้นแสดงว่า ไม่ได้เรื่องเลย ไม่รู้จักเวลา ไม่ได้เป็นกาลกิณี บุคคล งมงายที่สุดเลยท่านมหาองค์นั้น มหาวัดไทน ก็ตามใจงมงายเต็มทัน เพราะ ไม่รู้ว่าเวลาไทนเขากินเข้า เวลาไทนเขาระสึก เวลา ๑๑ นาฬิกา ๒๕ นาทีมัน สึกไม่ไหว เลยบอกโย่ว่าเวลาไทนดี อาทิตย์ให้เอ็งไม่ต้องทุกษ์ร้อน อาทิตย์ขาว คนมาตั้งพั้นคนแล้ว ตั้งแต่เป็นอุปัชฌาย์มา แล้วเป็นอุปัชฌาย์ไม่เหมือนเพื่อน เสียด้วย ท่านบัญญานี ไม่มีใบตั้ง คล้ายๆ กับอุปัชฌาย์เมื่อนอย่างนั้นแหลง แต่ว่า ไม่กวนเข้าจะให้ใบตั้งแล้ว จะได้ทางเยี่ยนแล้ว

ทำไม่จึงไม่มีใบตั้ง เรื่องมันอย่างนี้ หมื่นหลวงชอบแกะบนวช แกนอกกว่า ผนบชาเจ้าคุณต้องเป็นอุปัชฌาย์ บอกว่าฉันเป็นไม่ได้ ทำไม่ล่ะ เขายังไม่ตั้งให้ เป็น ถ้าฉันบริชาเขาก็จับท่านนั้นลงแหลง ผิดกฎหมาย แกก็ถามว่า ใครตั้งให้เป็น ได้ บอกว่า สมเด็จพระสังฆราชวัดสารกเศตติ์ได้ แกก็ไปเลย ไปหาสมเด็จพระ

สังฆราช บอกว่าเกล้ากระหม่อมจันวช จะให้เจ้าคุณปัญญาเป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านยังบวชให้ไม่ได้ เพราะยังไม่ได้รับการแต่งตั้ง มาขอให้ฝ่ายพระบาทช่วยตั้งให้ หน่อย ท่านบอกว่า เออ, ไม่เป็นไร แต่ไปอาหนังสือมาลักษณ์อย ให้ม่อมหลวง ชูชาติเชื่นมาก็แล้วกัน หม่อมหลวงชอบไปกรรมชลฯ บอกท่าน อธิบดี ท่านอธิบดี ก็ทำหนังสือไปป้ายท่าน ท่านก็บอกว่าเหมือนกับฉัน ท่านว่าอย่างนั้น

แล้วท่านเล่าให้ฟังว่า ท่านเป็นอุปัชฌาย์แบบนี้เหมือนกัน เจ้าสาวพึ่งมันจะ นาชาลูกชาย จัดของใส่ถุงมา ๓ ถุง โสมเกาหลี ชาอย่างดี เอามาถวาย ท่านก็ ถามกว่าเรื่องอะไร จบชาลูกชาย แล้วก็เจ้าคุณช่วยบากให้ล่วย ท่านก็บอกว่าฉันบวช ให้ไม่ได้ เพราะฉันยังไม่ได้เป็นอุปัชฌาย์ แล้วเจ้าคนนั้น ก็ถามกว่า คิดตั้งเจ้าคุณให้เป็น พะอุปัชฌาย์ล่าย ว่าอย่างนั้น ท่านก็บอกว่า ในนี่ วัดบรรโนเวก สมเด็จพระมหา สมณเจ้า เจ้าคนนี้ไปเลย จัดของใส่พานไปถวายสมเด็จ ให้สมเด็จตั้งให้ สมเด็จ ตั้งให้ ท่านก็เลียบวชได้

ท่านบอกว่าเจ้าคุณปัญญาเหมือนกับอาทิตย์ ท่านก็เลียบว่า เออ, เอาละ เป็นอุปัชฌาย์ได้แล้ว เลยท่านก็บอกไปที่กรรมการค่าสนา เขียนหนังสือ ๒ - ๓ ตัว กรรมการค่าสนา ก็เขียนหนังสือ ๒ - ๓ ตัวส่งไป บอกว่าเจ้าคุณบวชได้แล้ว สมเด็จ ตั้งให้แล้ว แต่ว่าใบตั้งยังไม่มีตอนนี้ เพราะกำลังออกแบบอยู่ ยังไม่เสร็จ เรื่องมัน อย่างนั้น ถ้าออกแบบเสร็จแล้วมีอะไร จะเขียนไปให้ จนกระทั่งบัดนี้ อธิบดีตาย ไป ก็ยังไม่ได้เขียนส่งไปให้สักที เรื่องมันเป็นอย่างนี้ ตั้งแต่สมัยอธิบดีปืน ในนั้น แล้วแก่ก็ตายไปแล้วยังไม่ได้ส่งไปตั้งไปให้ท่านปัญญา ท่านปัญญาบวชมาตั้งแต่ ปี ๒๕๑๖ จนกระทั่งบัดนี้ นาชคนมาเยอะแล้ว เป็นอุปัชฌาย์ ไม่มีใบตั้ง

วันนั้นไปเสนอขึ้นในสมัชชา เขาถามว่าบวชอย่างไร ก็บอกว่า นาชาเหมือน พระเดชพระคุณทั้งหลาย นาชนั้นแหล แล้วก็บรรบประทัยด้วยตั้งนั้น คนที่ไป นาชาที่วัด นาชาแบบประทัยด้วยตั้งนั้น บอกว่า เออ, ต้องตั้งกันเสียที ท่านองค์หนึ่ง

ว่า สามว่าไม่ต้องตั้งย้อนหลังหรือ ท่านองค์หนึ่งว่า ไม่ต้องย้อนหลัง ที่แล้วก็แล้วไป
บวชให้ก็แล้วกัน แล้วที่บวชมาแล้วมันไม่เป็นโมฆะไปเสียหรือ มันไม่เป็นโมฆะ
อะไรมารอก เพราะว่าพระธรรมวินัยให้บวชได้แล้ว ไม่เสียหายอะไร

เรื่องการตั้งกันนั้น มันเรื่องขึ้นเหนียวกันเท่านั้นเอง ไม่ใช่เรื่องอะไร ทาง
ต่างๆ ก็ล้วนจะแย่งลาภกัน ไม่ใช่เรื่องอะไร ไม่ค่อยตั้งให้ใคร เรื่องมันเป็น
อย่างนี้

ที่นี่บวช ๆ มาแล้ว ถูกษัตรีไม่ได้ดูหรอก ใจจะสึกก็ไม่ได้ดู แต่มักจะ
สิกให้ต่อน ๕ นาพิกครึ่ง ไม่ใช่เรื่องอะไรมารอกมันว่าง แล้วพอสิกแล้วจะได้คุยกัน
นาน ๆ ไม่มีแขกรบกวน ถ้าไปสิกตอนเช้า เดี่ยวเขกมหา พุดกันไม่เกิด แขกมา
รบกวนแล้วไม่ได้เรื่อง ตี ๕ ครึ่งนี่มันดี

ตั้งแต่สิกออกไปแล้วก็เรียบร้อย ลูกศิษย์ท่านปัญญาไม่เคยมีใครขอหัก
เพราะถูกราชน ไม่มีใครถูกยิง เพราะไปตัดซ่องย่องเมา หรือไปปิดลูกผิดเมียใคร
แล้วก็ยังไม่ติดคุกติดตะรางเพราะ คอรัชชัน เรียบร้อยทุกคน

เพราะอะไร เพราะเสกทุกวัน บวชเช้าไปแล้วเสกเช้า เสกเย็น เสกกลางคืน
เสกให้เป็นคน ออกไปเรียบร้อยทั้งนั้น เพราะจะนั้นเสกเวลาไหนก็ได้ เพราะสร้าง
พระไว้ในใจพอแล้ว ไม่ต้องดูถูกษัตรีได้ ญาติโยมวิตกก์เห็นให้ฟัง บอกว่าไม่ต้อง
หักก็ยอม ถูกษัตริยาตามกิเตษากว่าใคร ๆ อาทิตย์นี้ใช้ต่ำร้า พระพุทธเจ้า หม้ออื่น
เข้าใช้ต่ำพรามหณ ไม่แท้ ต่ำร้าพระพุทธเจ้าแท้

เข้าสามว่า ต่ำร้าพระพุทธเจ้าว่าอย่างใด ต่ำร้าพระพุทธเจ้าว่า ทำดีเกล้าไหน
มันก็ได้เวลาันนั้นแหล่ะ ทำชั่วเวลาไหน มันก็ชั่วเวลาันนั้นแหล่ะ เวลา้มันไม่ดีไม่ชั่ว
ดีชั่วมันอยู่ที่การกระทำ

เช่นเวลาหนึ่ง เป็นเวลาดีสำหรับพากเรา แต่พากไปตัดซ่องย่องเมา ไปคอย
ลังกระเปาคนโดยสารรถเมล์ มันเป็นเวลาชั่วสำหรับพากนั้น เพราะมันไปคิด

ทำชา นีเวลาเนี้ยเป็นเวลาเดียวกันนั้น เพราะว่าเราทำดีเวลา漫ไม่สำคัญหรอก สำคัญที่การกระทำ พระพุทธเจ้าว่าอย่างนั้น เราก่อนยอมเสียมั้ง แนะนำให้ประพฤติธรรม เสียมั้ง อย่างให้หมายกันอยู่ตลอดเวลา

วัดมหาธาตุสมัยก่อน ไม่ค่อยมีหอดู เดียวฉันได้เข้าวาระมีขึ้นหลายคณะ แล้ว ชักจะหากราบไหว้ทางขึ้นแล้ว ลูกศิษย์วัดมหาธาตุ เลิกๆ เสียมั้ง คราวที่เป็น หอดูจะเดอะเทอะอยู่ในวัดมหาธาตุ ช่วยกันเผยแพร่ธรรมะกันเกิด ช่วยกันเดิน ตามรอยเท้าท่านเจ้าคุณสมเด็จพระวันรัตเกิด อย่าเดินตามรอยเท้าของพากหอดู ทั้งหลายเลย เอาจดมหาธาตุไว้ลักษณะในกรุงเทพฯ ให้เป็นวัดของธรรมะ อย่างให้เป็น วัดหอดูเดาทั้งหลาย ที่สานมหลวงมียอดแล้วหอดู ไม่ต้องมาอยู่ในวัดก็ได้ คร อย่างจะมาดูหอดู มาไปป่าห้องสานมหลวงโน่น บอกว่าโน่น พากงๆ นั้นอยู่ ยอดแยกไปดูที่โน่น ถ้ามากที่นี่เราต้องการคนคลาด ไม่ต้องการคนโน่ง ว่าเข้าอย่างนั้น คนมันจะได้ฉลาดขึ้นมั้ง

เราค่อยสอนค่อยเตือน ค่อยถามว่า ยอมเป็นทุกข์ด้วยเรื่องอะไร ร้อนออก ร้อนใจด้วยเรื่องอะไร

บางคนก็แปลกล้อกัน บอกว่า ติดันกลุ่มใจเจ้าชา ตามว่ากลุ่มใจเรื่องอะไร บอกว่าไม่รู้ ไม่รู้ว่ากลุ่มใจเรื่องอะไร และจะไปกลุ่มมันทำไม่ มันต้องมีเรื่องให้ กลุ่ม กลุ่มเรื่องอะไรยอมว่ามาซึ่ง เรื่องอะไร เรื่องคุณผู้ชายไม่กลับบ้านหรือ อะไรต่อ อะไร ค่อยไปลามกมีเรื่องนั้นแหลก ไม่ใช่ว่าเรื่องอะไร เรื่องในครอบครัว หรือว่า เรื่องลูกเรื่องเต้า เรื่องการผิงการทอง เรื่องการค้าขาย เรื่องเล่นเซร์กันแล้ว เจ้ามีอ วังหนี้ไปเสีย เรื่องอะไรอย่างนั้นแหลก รึต้องเทศน์ให้ฟัง ต้องแก้ไขอย่างนั้นอย่างนั้น เทาก็เข้าใจ ដื้อเข้าใจแล้ว ทิ้งลังเขาก็มีอ ก มาฟังธรรมะต่อไป กลายเป็นคนคลาดขึ้น การครองชีวิตก็จะเรียบร้อย

หน้าที่ของพระเราเป็นอย่างนี้ ต้องจุดตะเกียงไว้ให้มีแสงสว่าง ไม่ใช่มี

ตะเกียงแล้วเอาไปปะตอนไว้ ในห้องก็มีด แล้วนั่งตัวหน้าบิณฑ์อยู่มีดๆ มันไม่ได้เรื่องอะไร โยมมีดอยู่แล้ว แล้วเรามีตะเกียงมาดับเลี้ย ให้โยมมีดต่อไป อย่างนี้ก็เรียกว่าไม่คุ้มค่าข้าวสุกที่โยมให้ฉัน เพราะว่าไม่ได้ช่วยโยมให้ฉลาดขึ้นเลย แล้วมันจะคุ้มกันได้อย่างไร นี่แหล่ะพี่น้องคิดดูเถอะ พระคุณเจ้าทั้งหลายคิดดูเถอะ

พากหมอดูหมອปลูกเสกทั้งหลาย พังแล้วอย่างไน่โกรธท่านปัญญา ท่านปัญญา ก็อย่างนี้แหล่ะ เพราะว่าไม่สัยมันอย่างนี้ เพราะว่าท่านปัญญานี้ พุดในนามของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่พุดในนามใคร พุดตามพระพุทธเจ้า ให้พุด พระพุทธเจ้าดิจิให้พุด ที่พุดคล่องอยู่นี่ เพราะพระพุทธเจ้าให้พุด ไม่ใช่ลากลักษณะการคลิจิให้พุด ถ้าพุด เพราะลากลักษณะก็หยุดแล้ว เพราะไม่มีเครื่องกัณฑ์อะไรก็หยุดแล้ว เช้อ กุญแจเปิดทำไม่ ไม่ได้อีไร

ที่นี่เราพุดในนามของพระพุทธเจ้า พุดในนามของพระธรรม พุดในนามของพระสงฆ์ เพื่อปลูกใจท่านทั้งหลายให้ตื่นตัว ให้ก้าวหน้า ให้หันเข้าหาคำสอนที่ถูกต้องแท้จริงของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่เอาสิ่งเหลวไหลมาใส่ให้แก่พระพุทธศาสนา

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในที่แห่งหนึ่งว่า มีกลองอยู่ใบหนึ่งทำด้วยไม้อาย่างดี แล้วต่อมาร่วมนหนึ่งมันลีปี คือว่ามันใหญ่ไปอย่างนั้นแหล่ะ แล้วเอามีอื่นมาซ้อมไว้ ต่อมาร่วมนอีนมันผือก ก็เอามาซ้อมไว้ ซ้อมไป ซ้อมมากเน้อกลองเดิมหายไปหมด ไม่รู้ว่าไม้อะไรที่เอามาซ้อมไว้ ฉันใด ธรรมวินัยของ檀陀ก็เหมือนกัน ในกาลต่อไปข้างหน้า จะมีสังฆธรรมปฏิรูป คือธรรมะปลอมเข้ามาแทรกแซงอยู่ในคำสอน ของ檀陀 อาจมาใส่ในปากของ檀陀 แล้วคนจะนึกว่า นั้นเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า เลยไม่รู้ว่าเนื้อแท้เป็นอย่างไร เพราะไปเห็นแต่ไม่ที่เช้อซ้อม ไม่เห็นเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา

อันนี้เป็นความผิดของใคร ถ้าพุดกันไปแล้ว ก็พากเรานี้แหล่ะ พากผู้ เหลืองห์มเหลืองนี้แหล่ะ เป็นผู้ผิดก่อนใครๆ เพราะเขาไม่ผู้ไปใส่แทนไม้ดี แล้ว

ไม่ดีทayไป เขายังไม่ผู้ไปคาดโดยมตลดเวลา โยมก็เลยเอาไม้ผู้ไปเหวนค้อไว้ แล้วก็ นิกว่านี้แหลกคือเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา ความจริงไม่ได้ความเลย ได้แต่เปลือก ไปทั้งนั้น เพราะฉะนั้นเราต้องช่วยกันจะหางเปลือกที่ไม่ถูกต้องออกเสีย

สิ่งใดเป็นเนื้อร้ายในพระพุทธศาสนา เราต้องช่วยกันจะหางเอาเนื้อร้าย นั้นออกไป แล้วเจาสิ่งดี เข้ามาใส่ให้แน่แทน ช่วยกันประการ ช่วยกันเตือนให้ญาติโยม ได้รู้ได้เข้าใจ แล้วต้องเหมือนกันทุกวัด ไม่ใช่ทำแต่เพียงวัดใดวัดหนึ่ง

ที่นี่การจะกระทำอย่างนี้ได้ มันต้องมีมูลฐาน คือมีการปักกรองลงทุน ที่ถูกต้องตามหลักการ ต้องมีองค์การเผยแพร่ที่ถูกต้อง มีการศึกษาที่ถูกต้อง มีการ ปักกรองที่ถูกต้อง มีการสาธารณูปโภคที่ถูกต้อง จึงจะดีขึ้น

พูดถึงการสาธารณูปการก็เหมือนกัน เวลาเรามีสร้างอะไรรากันให้ใหญ่โตเกินไป จนไม่รู้ว่าจะเสร็จ หรือไม่เสร็จ สร้างโดยไม่มีแปลนแผนผัง ทำแล้วทึ่งๆ ค้างๆ ไว้ เพราะอะไร เพราะไม่มีสาธารณะในการควบคุม ถึงมีสาธารณะในการ สมัยก่อนก็ไม่ได้ ควบคุม ความจริงควรจะอกรายเบียนแล้ว ใจจะสร้างอะไร ต้องเสนอแปลน ต้องบอกให้รู้ว่า มีเงินเท่าไรที่จะสร้างได้ ฐานะของพุทธชนริชัพในบ้านนั้นเป็นอย่างไร พอกจะช่วยกันได้ใหม่ ถ้าเห็นว่ามันเหลือกำลัง เรา ก็ไม่ให้สร้าง เพราะเสียเวลาใน การก่อสร้าง

การก่อสร้างนี้เป็นความทุกข์ ผ่านไปเคยสร้างอะไรด้วยตัวเอง มาสร้างโรงเรียน เช้าหลังหนึ่ง เท็นโทษแล้ว ว่ายุ่งมากในการก่อสร้าง เข็ดแล้วเท่านั้นพอ ต่อไปไม่ สร้างวัดถูกแล้ว จะสร้างคน เทคน์สอนคนต่อไป แต่ว่าก็ต้องมีบ้าง ไม่มีเสียเลยมัน ก็ไม่มีใช้ เลยต้องสร้าง แต่ว่าก็เป็นทุกข์

เพราะฉะนั้น พระองค์ได้ที่ยุ่งกับการก่อสร้าง ก็เรียกว่าห่างเหินจากพระ นิพพานออกไปทุกวัน ทุกเวลา คิดแต่เรื่องแจกภัยการเรื่อยไปเท่านั้นเอง แจกแบบนี้ เสร็จแล้วยังไม่พอ แจกแบบนี้น้อกต่อไป วิธีใดที่จะได้เงินเป็นอาทั้งนั้น ซกมาย

ก็ເອົາ ປະກວດອະໄຮກ໌ເອົາ ອະໄຮກ໌ເອົາທັນນັ້ນ ໃຫມ້ນໄດ້ມາກີແລ້ວກັນ ເລຍມັນກີຢູ່ກັນ ໄປໝັດ ເຈົກວະຄວນຄຸມກາກ່ອສ້າງ ວັດວາວາມຈະສ້າງອະໄຮຕ້ອງຄວນຄຸມ ໃຫ້ ເປັນໄປຕາມແບບຕາມແປລນ ແລ້ວກີມີເຕັກສ້າງໃຫມ້ນໄທຢູ່ໂຕຣະໂທຣານເກີນໄປ ວັດຖຸກັດໄມ່ຈຳເປັນຈະຕ້ອງມີໂປສົງມາໆ ເສມອໄປ ອູ່ຢູ່ໄກລ້າໆ ກັນມີລັກແທ່ງທິນໍາກົມພອ ວັນຊຸມສົມມາປະສຸມກັນ ໄດ້ພບປະສົນທານກັນ ແລ້ວໂປສົງໄມ້ໄດ້ໃຫ້ຖຸກວັນ ຕາລາຈີ ຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ຖຸກວັນ ຕ້ອງເທັນໄທຢູ່ຕີໂຍມຟັງ ວັນນີ້ຈຳເປັນກ່ອນ

ອີກອັນທິນີ້ ອຍາກຈະແນະແນວໃຫ້ພວກເຮົາທັນທລາຍໄດ້ຕືດໄວ້ ດັ່ງເຮົາໄປອູ່ໃນທີ່ໄດ້ ອຍ່າເພື່ອສ້າງວັດຖຸໃຫຍ່ໂຕ ໃຫ້ສ້າງຄົນກ່ອນ ໄປນັ້ນອູ່ໃຫ້ຕັ້ນມະຂາມກ່ອນກີໄດ້ ກຸ່ມືອຍ່າໄດ້ອູ່ມັນໄປກ່ອນ ແລ້ວເທັນໄປ ສອນໄປ ດັ່ງເຮົາເລື່ອມໄສເອງ ເນື້ອເລື່ອມໄສເຫັນສ້າງຂອງເຫຼັກເອງ ໄນໄລ່ກ່າວກອ່າໄຮ

ຜົມດ້າເນີນວິທີນີ້ຕັ້ງແຕ່ເຮັ່ມຕົ້ນນາມ ໄປອູ່ສົງຂລາ ວັດນັ້ນກຸ່ມືວ້າຈ່າຮຸດ ຕາລາຜຸພັງ ຜົມໄມ່ຢູ່ ແຕ່ວ່າ ຜົມເທັນສອນຄົນ ເທັນໄປເທັນມາຝັນມັນຕກ່ຽວດົກຟັງເທັນ ພຣະໄມ່ຖຸກ ເພວະຮຣມາສົນມີທັນຄັກຂອ້າກີທີ່ໄປ້ ຝັນຕາກພວ່າໆ ແມ່ອນກັນ ອິຍ່າງທັນຝັນອ່າງນີ້ ນ້ຳກ່າວມວັດ ຜົມໄມ່ສົນໃຈ ເທັນເຮືອຍໄປ ດັ່ງເຮົາເລື່ອມໄສ ຖຸເຫັນເທັນໄປ ພວກນັ້ນຈະຮັດ ແກ່ນດູ້ທັນຄັມນັ້ນວ່າມັດແລ້ວ ເຮົກໄນ່ໄວ່ອ່າໄຮ ເຫັນສ່ອມຂອງເຫຼັກເອງ ອຍາກນັ້ນຟັງເທັນ ເຫັນສ່ອມຂອງເຫຼັກເອງ ເຫັນມາຝັນມັນ ມາທ່າຮຸດ ເຮົກເທັນຕ່ອງໄປ

ກຸ່ມືທັນສ່າຍອ່າໄປອູ່ ໄປອູ່ທັນຜູ້ໆ ພັ້ນໆ ແກ່ມາເຢີມເຫັນກຸ່ມືຜູ້ທ່ານອູ່ຢູ່ອ່າງໄຣ ກຸ່ມືແຍ່ແລ້ວ ເດືອຍເຫັນສ້າງໃຫ້ເອງ ເຮົກຍ່າໄປອູ່ທີ່ໄດ້ ໄປອູ່ໃຫ້ຕັ້ນໄມ້ກີໄດ້ດັ່ງທັນແລ້ວ ທັນຝັນອ່າໄປອູ່ ເດືອຍເປັນ ໂຮຍປອດວາມຕາຍ ທັນແລ້ວໄມ່ເປັນໄປ ກຸ່ມືທັນສ່າຍຮ້າຮຸດ ເຮົາໄປອູ່ທັນນັ້ນ ທັນດີໃຫ້ລູ່ກັດອູ່ ແກ່ມາທະສມກາເຫັນເອງ ສົມກາຮອ່າງກຸ່ມືທັນຄົວ້າ ຕ້ອງສ່ອມໃຫ້ທັນທີ່ອີຍ ເຫັນສ່ອມໄທ້ ເຮົາໄມ່ຕ້ອງໄປເງິນເຕັ້ນ ເຮົກເທັນອ່າງເດືອຍ ອູ່ສົງຂລາທ່ານອ່າງນັ້ນ ທ່າວ່າໄຮເຮົບຮ້ອຍ

ย้ายไปอยู่เชียงใหม่ เทศน์พักเดียว เทศน์ทุกวันอาทิตย์ ทุกวันพระ ญาติโยมไปฟังเทศน์ ศาลามันแคบ นั่งกันไม่ไหว หลังคาเกือบถล่มดี เข้าประชุมกันเอง คิดสร้างพุทธสถาน เขาก็คิดไป ผມไม่ว่าอะไร ผมเทศน์เรื่อยไป เทศน์จนพุทธสถานเสร็จ เดียนึงใช้ได้แล้ว อาศัยเทศน์เท่านั้นเอง

มาอยู่วัดชลประทานฯ เขารับไว้เสร็จแล้ว ไม่ต้องสร้าง ก็เทศน์เรื่อยไป แต่วัดมันยังไม่สมบูรณ์ ที่ดินไม่พอ เทศน์เรื่อยไปๆ เดียว ก็ต้องซื้อที่ดินเพิ่ม ก็ บอกไปในเรื่องเทศน์ แต่ไม่บอกที่วัด ที่ศาลาวัดนี้ ไม่เรียบร้อย ไปเรียบร้อยทางวิทยุมัน ดังกว่า เรายังไปเรียบร้อยในศาลาคนฟัง ๒๐๐ คน มันได้ไม่เท่าได บอกทางวิทยุว่า ยอม วัดกำลังจะซื้อที่ดิน ดินวัดมันไม่พอ ขยายไม่ออก แล้วอยู่ปุ่นกับชาวบ้าน ลูกสาวชาวบ้านกับลูกศิษย์วัดมันจะยุ่งกันใหญ่ บอกให้โอมฟัง แล้วโอมก็พอใจ ไม่ต้องพิมพ์ภูกิ ไม่ต้องแจงพระเครื่องลงของชั้ง เข้าใจไปให้เอง ซื้อที่ดินขยาย เป็นเนื้อที่ ๔๕ ไร่

ได้ดินเสร็จแล้วไม่มีกำแพง เทศน์ต่อไป บอกโอมอีกว่ามีที่ดินแล้ว ควร มันเข้ามานั่ง ผู้ร้ายมันเข้ามานั่ง ข้าวของเสียหาย ขอเยี่ยมมันลักษณะ พระเดี๋ดรอัน ต้องสร้างกำแพง โอมไม่ปอนมุนหน้ากำแพงต่อไป สร้างเสร็จไป ๓ ตัวน เหลือด้านหน้า

ต่อมาไม่มีที่เรียนหนังสือ พระบัวชีใหม่ตั้ง ๗๐ - ๘๐ ในพระราช หน้าร้อน กับวชกัน ๕ - ๖๐ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยไปบัวชกันมาก ไม่มีที่เรียน ไม่มีห้อง สมุดให้อ่านค้นคว้า ต้องสร้างโรงเรียนลักษณะอย บอกไปทางวิทยุ โอมก็เอ้าไปให้ คนละหมื่นบัง ๕ พันบัง ๑๐๐ บัง ๒๐๐ บัง ตามมีตามเกิด

พระครูฯ เขารู้ว่า ท่านบัญญาแก่เจ้าจริง ต้องไปช่วยแก่น้อย เลยเขาก พากันไป พอก็ได้เงินลงศิลปากษ์สร้าง เวลานี้จะเสร็จแล้ว ไม่เท่าไดจะต้องคลอง แต่คลองไม่มีลิขไม่มีลักษณะ คลองเทศน์ กัน ๗ วัน ๗ คืนเลย พวกรเตรียมไว้เอกสาร มากพากันวัดชลประทาน แบกกลดมาเลย มาก่อนกันกลางแจ้ง บักกุดฟังเทศน์กันเลย

อภิปรายธรรมบัง ทศนัชธรรมบัง นิทรรศการวิปัสสนาธุระกันบัง มันต้องนิทรรศการอย่างนั้น ไม่ใช่นิทรรศการพัดยศ นั่นมันไม่ได้เรื่อง เอาพัตไปคาดกัน มันได้เรื่องอะไร ต้องนิทรรศการวิปธีบัติ การเจริญก้าวหน้า ให้คนได้ไปรู้ไปเห็น เป็นการฉลอง เมื่อเรียบร้อยค่อยประกาศ พวกเราก็อย่างฟังทางวิทยุแล้วกัน เวลา มาต้องเอาบทรมด้วย เพราะไม่มีอาหารเลี้ยง ต้องบินหาบาน ให้ญาติโยมไปใส่ที่วัดเลย ฉันวันละมื้อก็พอ ไม่ต้องมาก อยู่อย่างนั้นฉันมากไม่ได้ เพราะว่าข้างของมันแพง ฉันน้อยๆ วันละเมื่อ ฉันธรรมะมากๆ อาหารใจสำคัญกว่าอาหารกาย อดอาหารกายไม่ตาย ดูพระ ๕ องค์ ไม่ตาย เพราะอะไร อาหารใจเข้มแข็ง หลวงพ่อไปเยี่ยมบัณฑิมอยู่เลย เท็นยื้มอย่างนั้นก็นึกว่าไม่ตาย ถ้ายังยื้มอย่างนั้น ถ้าไปถึงหน้าเหยเกแล้วก็ไม่ได้ ต้องเตรียมทิบปีสศพกัน นี่ไม่ตายแล้ว ชนะแล้ว จะไปตายได้อย่างไร ต้องอยู่สู้ต่อไป

แต่ว่าเรื่องอดข้าวหวานนี้พอแล้ว หวานห้าอย่าอดต่อไปเลย ใช้ลูกนึ้นอย่างอื่น มั้ง อย่าเอามาใช้ บอยๆ ใช้แบบเดียวเท่านั้น ไม่มีปัญญาเท่านั้นเอง ทำอะไรนิดก็จะอดข้าว ทำอะไรไฟน์อย่างเจ้อดข้าว เดียวเท่ากับ ข้าวสารแพง อดกันตายเดียบบัง ก็ตีเหมือนกัน แล้วมันจะตายເຈაจริงๆ มันก็ต้องร้อน

เพราะฉะนั้น ต้องเปลี่ยนแปลงนโยบาย เรายังเอแบบนั้นต่อไป อย่างนี้ จึงจะถูกต้อง เราทำกันต่อไป กำลังใจสำคัญ อาหารใจสำคัญ เพราะฉะนั้นเราต้องช่วยกันให้อาหารใจ ที่วัดชลประทานฯ ฉลอง ต้องทำอย่างนั้น แล้วที่วัดชลประทานฯ เรายังมีเรื่องเหลวไหล หมอดูไม่มีที่นั่น อะไรๆ เรายังเอ เค้าแต่ธรรมะ ครีปขอของดี บอกว่าที่นี่มีอย่างเดียว ของดีคือธรรมะ

บางคนบอกว่า ท่านมีพระดีไหม บอกว่า นี่แหล่ะพระดี ซึ่งที่ตัวอาทิตย์ เอกองค์นี้ไปเลย เขานบอกว่า มันใหญ่เกินไปແงกไม่ไหว ใส่รากยันต์ไปก็ได้ ก็ยังไม่เอา

อยู่นั้นเอง จะเอาแต่พระองค์น้อยๆ ไปห้อยคอ เรื่องมันเป็นอย่างนั้น นี่มันเรื่องความเขียนนั้นเอง ไม่รู้ไม่เข้าใจแล้วมันก็ล่าบาก

ที่นี่เป็นหน้าที่ของพากเราทั้งหลาย ที่จะต้องช่วยกัน เราต้องมาสร้างกองทัพใหม่ กองทัพธรรม ที่มีเสนาธิการผู้ชาย clad มีแม่ทัพผู้กล้าหาญ มีทหารที่เกรียงไกรเกล้าวักล้า เพื่อย้ายข้าศึกคือกิเลสให้พ่ายแพ้ เราอย่างไปอยู่กับกิเลส แต่เราต้องต่อสู้กับกิเลส ครั้งสมัครเป็นพหุชนนี้บ้าง เตรียมตัวไว้ เมื่อได้ประกาศแล้วมาสมัครกันทันที แล้วเมื่อได้กองทัพพร้อม เราก็ยាទរ้าทัพเลย ต่อสู้กับข้าศึกกิเลส เราเดินชนวนต่อสู้กับกิเลส หนังสือพิมพ์ไม่ด่า แต่ถ้าเดินเรื่องอื่นเข้าว่าเรา

แม้พากหนังสือพิมพ์เราก็ต้องเป่ปราบเหมือนกัน เพราะว่าบางที่เขียนด้วยกิเลสเหมือนกัน ยังไม่ค่อยจะเป็นธรรมถูกต้องนัก แต่ว่ายังไม่ค่อยคุ้นกัน คุณๆ ค่อยสอนกันต่อไป ค่อยว่าค่อยสอนกันให้เข้าใจความงาม ความดีบ้าง ให้เขียนเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่สังคมโดยบ้าง อย่าวانت่ลงรูปใบชา เตี่ยวน้ำรูปใบมาก ในหน้าหนังสือพิมพ์ ยักษิกิเลสไม่ใช่เรื่องอะไร เป็นไปเพื่อสร้างสมกองกิเลส ไม่ใช่ธรรมะ ของพระศาสนา เราต้องช่วยกันทำลายกิเลส ทำลายสิ่งชั่วสิ่งร้ายในเมืองไทย ให้เราทั้งหลายช่วยกันคิดช่วยกันนึกต่อไป ในกาลข้างหน้า เพื่อจะได้ช่วยกันแก้ไขสิ่งทั้งหลายต่อไป เพื่อความอุ่รอดของพระศาสนาในสมัยปัจจุบันนี้

ในที่สุดนี้ ขออานาจคุณพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัมมา จงมาตั้งอยู่ จิตใจของพื่น้องทั้งหลาย ที่ได้มาระชุมฟังกันด้วยความตั้งอกตั้งใจ

ขอให้คุณของพระพุทธ พระธรรม พระสัมมา จงมาตั้งอยู่ในใจของท่าน ทั้งหลาย

ขอให้ท่านทั้งหลาย จงเป็นผู้มีสัมมาทิฐี มีศีล มีปัญญา มีการประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกที่ชอบ เพื่อประกอบกำลังเข้าสังหาร สิ่งชั่วสิ่งร้าย อันเกิดขึ้นใน

บ้านเมืองของเรา ให้พ่ายแพ้ไปในกาลต่อไปข้างหน้า
ขอให้ท่านทั้งหลาย เตรียมกายเตรียมใจให้พร้อม เพื่อประพฤติประพฤติ
ชอบ ตามคำสอนของ พระพุทธเจ้า

ขอให้คนหลง กล้ายเป็นคนไม่หลง
ขอให้คนฟัง กล้ายเป็นคนฉลาด
ขอให้คนอ่อนแสอ กล้ายเป็นคนเข้มแข็ง
คนที่ไม่รักงาน กล้ายเป็นคนรักงาน
คนที่ไม่ก้าวหน้า จงเป็นคนก้าวหน้า
คนที่เห็นแก่ตัว จงคลายจากการเห็นแก่ตัว
เห็นแก่ประโยชน์และความสุขส่วนรวม
จงหัวกัน ทุกท่านทุกคน เทคญ.

หลักธรรมเรื่องพระพุทธศาสนาที่แท้

ปฐกธรรม ณ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุบูรชั้งสุขุม

วันเสาร์ที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ก่อนอื่น ข้าพเจ้าขอแจ้งให้ท่านทราบว่า ข้าพเจ้ารักและบูชาพุทธธรรมมาก
 เพราะชาบชีวิตรสของสัจธรรมเป็นอย่างดีว่า พระธรรมให้ผลแก่ชีวิตของข้าพเจ้า
 อย่างไร จึงขอถูกใจนโยบายในการประกาศธรรมว่า ข้าพเจ้ามีความมุ่งหมายในการ
 ทำงานนี้เพื่ออะไร ท่านจักไม่ต้องสงสัยกันต่อไปอีกกว่าข้าพเจ้าเป็นพระประเภทใด

ข้าพเจ้ามีนโยบายแห่งนี้ไม่เคยเปลี่ยนแปลง แม้เหตุการณ์ของประเทศไทย
 ชาติจะผันผวนไปอย่างใด ใจจะมารครองเมืองก็ตามที่ ข้าพเจ้าจะทำตามนโยบาย
 ของข้าพเจ้าเสมอ ไม่มีอะไรจะมาเปลี่ยนใจของข้าพเจ้า จากความเชื่อและการกระทำ
 ตามพุทธธรรมที่พระบรมศาสนได้แสดงไว้ ข้าพเจ้ายอมตายเสียดีกว่าที่จะพูดหรือ
 กระทำการอันผิดๆ ความประสังค์ของพุทธองค์ ผู้ซึ่งข้าพเจ้าได้มอบภารกิจ
 ชีวิตเป็นธรรมพลีแล้ว

ความมุ่งหมายของข้าพเจ้าจึงอยู่ในกฎหมายที่ ๒ ประการ คือ

๑. เพื่อประกาศความจริงที่พระองค์ทรงประกาศไว้

๒. เพื่อทำลายความเห็นผิด และการกระทำที่ผิด ๆ ในหมู่พื่น้องชาวพุทธ
ทั้งหลายให้หมดไป

สำหรับการประกาศความจริงของพุทธองค์นั้น นับว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก หมู่บรรพชิตเรามีอยู่มิใช่น้อยที่ถูกกล่าวถึงการกระซ้ำจุ่งไปจนกระทำกิจที่ไม่ควรจะทำ เพื่อเห็นแก่เงินเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นการนำล่อด้วยที่สานุคิษย์ของพระบรมศาสดามี ใจทรยศต่อสัจธรรม บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่เราจักเป็นผู้ชื่อสัตย์ กล้าพูดความจริงตาม ที่พระองค์ได้ทรงกระทำมาแล้ว คนทั้งหลายจักได้มีความเข้าใจความจริงกันบ้าง อย่ามัวเกรงใจคนที่กระทำผิดกันต่อไปอีกเลย เพราะการทำความผิดนั้นเป็นการ ทำลายพุทธธรรม

ส่วนความเข้าใจผิดในหลักพุทธศาสนา รวมทั้งการกระทำที่หลงมายใน หมู่ชาวพุทธเรา ก็มีมากมาย และดูจะมีมากยิ่งขึ้นในสมัยนี้ เพราะภิกขุเป็นตัวการ หากเรามิ่งกล้าช่วยกันแก้ไข ความมองมายก็จะมีมากขึ้น ๆ

เมื่อก่อนโครนีอร์รัยที่เกิดขึ้นแก่คุณ ถ้าหากวันจัดการผ่าตัดรักษาเสียโดย เราก็มีชีวิตอยู่ต่อไปได้ แต่ถ้าปล่อยไว้เนื้อร้ายก็จะกำเริบมากขึ้น จนผู้นั้นถึงแก่ ความตายได้ฉันใด บรรดาความเห็นผิดและการกระทำที่ผิด ๆ นอกลุ่นออกทางของ พระพุทธเจ้า ถ้าปล่อยไว้ก็จะพอกพูนมากขึ้นจนทำให้พระพุทธศาสนาที่เรารักและ หวงแหนอาจถึงสภพหมดไปได้ เพราะความไม่กล้าพูดความจริงกันนั้นเอง

ข้าพเจ้ามองเห็นความเลื่อมของพระพุทธศาสนา จึงได้ตั้งใจว่าจะชี้ระลึก世人 ให้ที่ความรู้ความสามารถของข้าพเจ้าจักอ่านวยให้ แต่การพูดความจริงนั้นย่อม จะต้องมีการกระทบกระทั่งบางคนอยู่บ้างเป็นธรรมชาติ เป็นเรื่องที่ช่วยไม่ได้ นอก จำกัดของภัยโดยสุภาพต่อท่านผู้เชลามาปัญญาเหล่านั้น แล้วพูดกันต่อไปตาม หน้าที่ของผู้พูดสัจธรรม

คนที่มีความเห็นผิดและยึดความเห็นผิดนั้นมานานแล้ว ครั้นได้ยินไคร มาพูดถึงสิ่งนั้นว่าไม่ดี เขาก็โกรธ หาว่าดูถูกดูหม่น บางก็หาว่าทำลายอาชีพของเข และอาจถึงกับโกรธเคืองจงใจคิดแก้แค้นขึ้นก็ได้ ข้อนี้แหละที่ทำให้คนทั้งหลาย เกิดความกลัวจนไม่มีครกล้าพูดความจริง พวกลมใจชาชีพจึงมีมากขึ้นแม้ในหมู่ สร์บ

ข้าพเจ้ามีความรักและความปราถนาดีต่อพื่นทองทั้งหลาย จึงโปรดจะเห็น ท่านเข้าใจถูกทำถูกตามหลักที่พระผู้มีพระภาคได้ทรงตรัสไว้ จึงได้พูดกับท่านทั้ง หลายอย่างตรงไปตรงมา หวังว่าท่านคงรับฟังได้ด้วยดี และนำไปปฏิคิจโดยแยกชาย เพื่อจะได้มองเห็นความแตกต่างระหว่าง “ของแท้กับของเทียม” ต่อไป

อันคนคลาดมีปัญญาเมหेतุผลั้นเข้าย่ออมทั้งของปลอม แล้วถือเอาของ จริงไว้เสมอ เพราะของปลอมท่าคนให้หลงผิด ของแท้ท่านนี้จะท่าคนให้เข้าใจถูกและ มีความสุขสงบ ข้าพเจ้าขอยกເเอกสารพระพุทธภาษิตมาอ้างลักษณ์หนึ่ง ท่านว่าไว้ดังนี้ :- “บุคคลผู้มีความเข้าใจในสิ่งที่ไม่เป็นสาระว่าเป็นสาระ เห็นสิ่งที่เป็นสาระว่าไม่เป็น สาระ มีความเข้าใจผิดเป็นแนวทาง ย่ออมไม่เข้าถึงธรรมได้เลย แต่ผู้ใดรู้สิ่งที่เป็น สาระว่าเป็นสาระ รู้สิ่งไม่เป็นสาระว่าไม่เป็นสาระ เป็นผู้มีความเห็นถูกต้อง เข้าย่ออม ถึงธรรม”

ปัญหามีต่อไปว่า ทำไมข้าพเจ้าจึงมักพูdreื่องนี้อยู่ฯ พระรูปอื่นไม่เห็นมี ไครพูดกันเลย จึงขอทำความเข้าใจอีกว่า อันวิสัยของข้าพเจ้านั้นรักที่จะเดินตาม รอยของพระพุทธองค์ และเมื่อตนเดินแล้วก็ยากชวนบุคคลอื่นให้เดินตามบ้าง

ข้าพเจ้ามีความเลื่อมใสในธรรมที่พระองค์ทรงประกาศแล้ว ชอบใจในวิธี การที่ทรงปฏิบัติตามตลาดพระชนมายุของพระองค์ พระองค์เกิดมาในท่ามกลาง ผู้ถือพิธีร่องต่างๆ ซึ่งมีความเชื่อผิดทาง เขายกปฏิบัติไปด้วยความหมายโดยไม่ เข้าใจความจริง ทรงสงสารเขาเหล่านั้นจึงได้ทางช่วยเขา โดยทำพระองค์เองให้

พันจากความหลงແບນนັ້ນ ๆ ก່ອນ ເມື່ອພັນແລວກົນຜູ້ອື່ນຕ່ອໄປອຶກ

ເຮົາຜູ້ເປັນຄື່ນໍ້າຂອງພຣະອົງຄົດຕ້ອງທ່າຍໆນັ້ນນັ້ນ ຂ້າພັເຈົ້າຈຶ່ງປະກາສຄວາມຈິງໃຫ້ທ່ານທີ່ມີຄວາມຫຼັກຫາຍທຣາບ ເຊື່ອທ່ານທີ່ພື້ນເຂົາໃຈຈະໄດ້ນຳໄປປະບຸບັດໃຫ້ເກີດປະໂຍໜ້ນແກ່ຕົນຕ່ອໄປ ພວກເຮົາສ່ວນມາກທ່າມີດັກນຳມາຈົນຕິດເປັນນີ້ສັຍທັ້ງຜູ້ໃຫຍ່ແລະຜູ້ນ້ອຍ ທັ້ງພຣະແຫວ່ານັ້ນ ຈຶ່ງມີມີໂຄຣຕັກເຕືອນໄຕຣ ແລະເລຂະເທວະກັນທ່າວ່າທີ່ເມື່ອ ແລວກລັບຕູ້ວ່າເປັນເຮືອງຂອງພຣະສາສານໄປເສີຍດ້ວຍ ເພຣະມີກິບຊູວ່າມີອໜັກນໍາທ່າມກັບເຫຼາ

ໃນกรຸງເທິພາ ດູຈະທັນກວ່ານັ້ນນອກ ເດີນໄປໄທນົກຈະພບຄາລເຈົ້າຕ່າງໆ ຄາລຫລັກເມື່ອງ ຄາລພຣະກຸມື ແມ່ນທີ່ສຸດທິນທີ່ສົມມຸດຕັກນໍວ່າເມີນຂອງລັບຂອງພຣະອີຄວາມ (ຄົວລິ່ງຄົດ) ຂ່າວພຸທ້ອກໄປກຣານໄທວ່າເພື່ອຂອງລູກ ຕັນໄມ້ເລັກຕັ້ນໄມ້ໃຫຍ່ ຂ່າວພຸທ້ອກໄປໄທວ່າເພື່ອຂອງສລາກກິນຮັບ ແນ້ຈະໄປໄທວ່າພຣະພຸທ້ອຽນໄປນົບສັດຖິກໄທວ່າແບນຂອງຮັວງເພື່ອໃຫ້ໄດ້ສິ່ງທີ່ຕົນຕ້ອງການ ກາຣະທ່າທັ້ງໝົດນີ້ ໄມ່ເຂົ້າແບນຂອງຂ່າວພຸທ້ອກນິດເດືອຍ

ວັດນາງວັດມີກະບອກເຫື່ມຫີທີ່ຄົນໄປສັນເລີນເປັນເຕົກມົອ ແກ່ນທີ່ຄົນຈະໄດ້ເຂົ້າຄົງພຣະທີ່ແກ້ ເລຍກລາຍເປັນເຂົ້າຄົງກະບອກໄມ້ໄຟໄປເສີຍແລ້ວ ນ້າອນາດໃຈແລະນ່າສ່ວນສາຮັນທີ່ກະທະກ່າຍໆທ່ານນັ້ນ ເວຄວະຈະທ່າທາງໜ່າຍເຫັນນັ້ນຕາມສົມຄວາມ ທາກຮູ້ແລ້ວໄໝ່ໜ່າຍເຫຼາ ກີ່ເປັນບາປັດ້ວຍເໜືອນກັນ ຄົວບາປັນເຮືອນໄມ່ສ່ວນສາຮັນໂງ່ໆ ທີ່ກະທະພິດ

ເພຣະສົນສາເຫັນເອົງ ຂ້າພັເຈົ້າຈຶ່ງພຸດຍ່າງຕຽບໄປປຽງມາ ໄມ່ມີເຈຕະນະຈະທ່າຮ້າຍຈົດໃຈໂຄຣ ທຣີທ່າໂຄຣໃຫ້ເຈັບໃຈ ແຕ່ມຸ່ງທ່າຍຄວາມເຫັນພິດທັ້ງຫລາຍໃຫ້ທຸມໄປຈາກໃຈຂອງທ່ານ ຈານນີ້ເປັນງານໃຫຍ່ເປັນງານທັກ ມີໃຈຈະສໍາເຮົງຈົງເພີ່ມໃນຫ້ວິວິຕຄົນໆ ເດືອຍ ລະນັ້ນ ຂອທ່ານໄດ້ໜ່າຍກັນນັ້ນເຕີດ

ກິບຊູ້ຕ້ອງເປັນຄົນໃຈກຳລັ້າ ຄວາມຂະລາດໄມ່ກໍລັບພຸດຄວາມຈົງນັ້ນມີໃຫວ່າສັຍຂອງລູກພຣະຕາຄາຕ ພຣະອົງຄົດຕ້ອງກາສຄວາມຈົງອູ່ຕ່ວດອດພຣະໜາຍ ນັກນັງໃນພຣະພຸທ້ອກສາຄາວກ່າວກັນທີ່ເປັນນັກນັງທີ່ແກ້ລັກໜ້ອຍ ອຢ່າທ່າຕະນີເປັນຕົວ “ເສດວນ” ອັນ ຕັ້ງເສດວນ ຄົວປູ້ນິດທີ່ນີ້ເກີດຮົມທະເລ ມັນຈັບຫອຍກິນເປັນອາຫາຣ ພອ

กินหมดแล้วก็อาคัยเปลือกหอยนั้นเป็นเรื่องอยู่ คลานปะปนไปกับพวกหอยอื่น ๆ พอหอยตัวใดผลลัพธ์จับกินเสียอีก ตัวเสฉวนไม่ใช่หอย แต่แม่นาคคัยอยู่ในเรือนร่วง ของหอยเพื่อทำลายหอยหั้งหลายฉันได้ ภิกษุที่อาคัยผ้าเหลืองของพระพุทธองค์ แต่เมื่อได้ทำกิจของพุทธศาสนา ก็มีสภาพประดุจตัวเสฉวน ฉันนั้น

พวกพระประเภทตัวเสฉวนก็เป็นพระที่ทำลายพระศาสนา เข้ามาด้วยซื่อของพระรัตนตรัยไปทำพิธีปลูกเสกอะไรต่าง ๆ นานา ทำคนหั้งหลายให้หลงผิดเข้าใจผิด เป็นการทรยศต่อพระพุทธเจ้า

ฉันนั้น ขอให้เลิกกระทำการอันน่าบัดสีนั้นเสียที แล้วช่วยกันบารุงพุทธศาสนาให้ถูกทางต่อไป จงช่วยกันประกาศคำสอนที่แท้ของพระพุทธเจ้าให้ชาโภกได้เข้าใจกันถูก อย่ามัวเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวกันนักเลย

มีพระบางรูปแก้ตัวว่า การที่ได้ทำพิธีร่องเช่นนั้นก็เพื่อประโยชน์ของคนที่ยังหลงเข้าใจผิดอยู่ จะอธิบายให้เข้าทราบความจริงก็เกรงว่าเข้าจะไม่เข้าใจ จึงหลอกไว้อย่างนั้น

พระบางรูป ก็คิดว่าพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สูงเกินที่คนเหล่านั้นจักเข้าใจได้ เลยไม่อธิบาย เหมือนขอให้ทำพิธีอีกทีไปเท่านั้น การกระทำอย่างนี้เป็นการเหมาะแล้วหรือ? ขอให้เรานึกถึงเด็กนักเรียนที่ยังไม่รู้อะไรเลย ครูต้องพยายามสอนให้รู้ไปโดยลำดับจนฝ่าหนันต่าง ๆ ได้ตามหลักสูตร ถ้าหากครูคิดเสียว่ายากแก่เด็กแล้ว ไม่พยายามสอน เด็กนั้นจะก้าวหน้าไปได้อย่างไร ในเรื่องศาสนา ก็เหมือนกัน ถ้าพระนี่กว่าคนไม่เข้าใจแล้วไม่พยายามสอนเขา แล้วเข้าจะรู้จักศาสนาได้อย่างไร

ขอยกตัวอย่าง เช่นคน ๆ หนึ่งมหาพระ และบอกว่าตนเคราะห์ร้ายขอรอด้น้ำมนต์ลักษณ์อย พระกรดให้โดยไม่ได้ถามว่าเคราะห์ร้ายเรื่องอะไร ไม่ได้แนะนำแนวทางแก้ทุกข์ให้แก่เขา การทำพิธีรดน้ำมนต์อาจช่วยกำลังใจได้เพียงนิดเดียวเท่านั้น แต่ถ้าสันทนาให้เข้าใจเหตุผล เขาคงฉลาดขึ้นและเลิกกระหารความ

ทุกชีสัตนาต่อไป

ครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าไปป่าธุดูกาที่นครสรวารค พอพูดจบ ก็มีคนเข้ามาหาและขอให้เปากระหม่อมให้หน่อย ข้าพเจ้าตอบเขาว่า “ เป้าให้ซ้ำไม่งครึ่งก็ควรจะพอแล้ว ปฏิบัติตามคำสอนนั้นแหลกคือคิดอาความอันประเสริฐและจะช่วยตัวเองได้ต่อไป ” เขายังถอยหลังออกไป ผ่านสารคนประภากัน ที่พระไม่เคยให้ธรรมะแก่เขาเลย

ในการบารุงพุทธศาสนา ถ้าเราไม่รู้ว่าพุทธศาสนาที่แท้เป็นอย่างไร เราเก็บบารุงไม่ถูก กล้ายเป็นบารุงไสยศาสตร์ ศาสนาพราหมณ์หรือศาสนาผี โดยเข้าใจไปว่าันคือพุทธศาสนา ผู้ใหญ่ทั่งโลกบางคนนับถือกิบุญของครัวเป็นพระอาจารย์ของตน เพราะเพียงท่านเป็นอาจารย์ลังๆ ชื่อดังเท่านั้น ในบางสมัยได้นิมนต์อาจารย์ลังมากๆ แล้วท่านพิชิปลูกเสกพระเครื่องกันเป็นงานใหญ่ จบพิชิแล้ว ก็เอาไปขายเพื่อสร้างอะไรๆ ในทางวัตถุ การกระทำเช่นนี้เป็นการขายพระพุทธเจ้า เพื่อแลกเอาอิฐปูนเท่านั้น ท้าได้ทำให้คนดีขึ้นในทางจิตใจไม่เลย ถ้าหากเราขอร้องให้ท่านอาจารย์หั้งหลายช่วยกันเสกคนเป็นพระขึ้นบ้าง ก็จะเป็นการกระทำที่น่าช่ม กว่าเป็นไหนๆ แต่การเดินตามทางธรรมนั้นพระกลัวว่าจะขาดลาภผลที่ตนจะได้ จึงไม่มีใครทำ

ความจริงนั้นถ้าเราสอนให้คนรู้ธรรมะ เขาก็ต้องเข้าใจและเห็นประโยชน์ ของธรรมะและคงชอบธรรมะ ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่าธรรมะเท่านั้น จะช่วยให้ คนดีงามก้าวหน้าไปได้โดยเรียบร้อย ปราศจากธรรมะแล้วอะไรๆ ก็ไม่ดีไปหมด จึงได้ขอให้ท่านเรียนรู้ธรรมะกันเด็ด

ถ้าไม่เรียนรู้ธรรมะท่านจะลำบากเหมือนคนเลี้ยงควาย เข้าต้อนควายออก จากคอกพ้อไปสู่ทุ่ง แต่หารู้ไม่ว่าควายของตนสีขันเป็นอย่างไร เขายอม เขาวิ่นอย่างไร ทางดี ทางอื้นอย่างไร เมื่อควายของตนไปปะปนกับควายของผู้อื่นตน จะเลือกควายได้อย่างไรว่าตัวไหนเป็นของตน เขายืนคนเลี้ยงควายที่มีความเป็น

ความมากเข้าทุกที ไม่เท่าใดเพื่อคงเอาความไปกินหมด

พื้น้องชาวพุทธก็เหมือนกัน เป็นชาวพุทธ เพราะเกิดมาในสกุลชาวพุทธ แต่ไม่รู้ว่าพุทธศาสนาที่แท้นั้นคืออะไร เป็นชาวพุทธกันอย่างไร เลยดูไม่อกรากว่า เรื่องอันไหนแท้ อันไหนเทียม กล้ายเป็นคนเลี้ยงความที่ไม่รู้จักรากวายของตน แต่ไปตุ้นเอาความของคนอื่นมาเป็นความของตนไปเสีย

เมื่อพุดกันถึงพระพุทธศาสนาที่แท้ ท่านก็คงสัญญาว่ามีพุทธศาสนาที่ปลอมด้วยหรือ ความจริงพุทธศาสนาปลอม ไม่มี แต่พากเรา呢 แหล่งไปทำให้ของแท้ กล้ายเป็นของปลอม ที่ทำเช่นนี้ เพราะขาดการศึกษา ไม่รู้จริงในคำสอนของพุทธศาสนา ต่อไปก็เป็นคนชลัด ไม่ยอมคิดพึงตนเองตามแบบของผู้ประพฤติธรรม แต่ชอบเอารสึ่งภาษาอกมาเป็นที่พึง

เมื่อข้าพเจ้าไปเที่ยвлังกา ก็ได้พบว่าตามวัดพุทธศาสนาทุกแห่ง มีศาสนห้อยๆ ห้อยย่นดี สามได้ความว่าเป็นศาลพระวิษณุซึ่งเป็นเทพเจ้าองค์หนึ่งในศาสนาพราหมณ์ ศาสนนี้แอบเข้ามาอยู่ในวัดพุทธได้อย่างไร?

ตามพระก็บอกว่า ในสมัยหนึ่งพระราชาของลังกาได้ราชินีเป็นชาวพมิพที่นับถือศาสนพราหมณ์นิกายพระวิษณุ (พระนารายณ์) ในเวลาพระราชาไปปัดกีฬาพระราชนิปด้วย เมื่อพระราชาให้วัดรัตนตรัย พระราชนิปปารามนจะให้วัดพระวิษณุ เลยต้องสร้างศาลพระวิษณุไว้ด้วย ชาวบ้านก็เกิดนับถือตามและพลอยให้กันใหญ่ วัดในนครโคลมไปเป็นวัดสร้างใหม่ทั้งนั้นแต่ก็มีศาลพระวิษณุอยู่ด้วย คือสร้างไว้เพื่อตามใจประชาชน

การเอาใจคนในทางผิดๆ อย่างนี้แหล่งทำให้พุทธศาสนาถูกพอกไว้ด้วยของปลอมมากมาย พอกจนมองไม่เห็นเนื้อแท้กันแล้ว คนไปปัดให้วัดรักไม่ถูกพระ แต่ถูกสึ่งที่พอกไว้เสียหมด

ในสมัยนี้ วัดทั่วไปแข่งกันสร้างโบสถ์ วิหาร ศาลา ภูมิ และอะไรต่างๆ

บางแห่งสร้างพอดีกับทุน บางแห่งก็สร้างเกินทุน จึงต้องหาเงินโดยวิธีแปลงๆ อันเป็นเรื่องเหลวไหลที่เข้ามาทำวั่มทับสังธรรมของพระพุทธศาสนาทั้งนั้น ตัวอย่างที่เห็นง่าย เช่น

ใบเชี่ยมชีเสียงไทยตามโนบส์ต่าง ๆ ที่เข้ามาอยู่ตามโนบส์ก็ เพราะพระอยากได้เงิน แต่กล้ายเป็นการทำลายพุทธศาสนาไป เพราะคนที่มาสั่นตัวเกิดเข้าใจผิดคิดว่าหลวงพ่อศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลให้เป็นไป ความจริงหลวงพ่อมีได้ดลบันดาลอะไรเลย หากแต่แขกของเรายังสองนี้เองเป็นตัวการใหญ่ เรากับจับกระบอกสัน ไม้มัน จึงหล่อนอกมาได้ คนโน้มีเข้าใจจึงถูกเข้าหลอกให้สั่นเสียจนเหงือกคลายอ้อย นี่เป็นพระพระเท็นแก่เงินโดยแท้

หลวงพ่อท่านห่วยที่ทำพิธีแปลงๆ ต่างๆ นั้น ก็ เพราะอยากได้อะไร บางอย่างจึงทำอย่างนั้น คงจะไม่เคยคิดจะแก้ไขความเหลวไหลอย่างนี้ กันเสียบ้างเลย ของแปลงปลอมห่วยเหล่านี้จึงทำให้พุทธธรรมถูกปิดไป และสิ่งนี้เรียกว่าเป็นเนื่องอกในพระพุทธศาสนา เป็นโรคร้ายกาจชนิดหนึ่งที่นำกลัวทำลายพุทธศาสนาไปทุกวัน ทำลายโดยไม่ผิดกฎหมาย จึงไม่ถูกใจรับกุมเอไปลงโทษ

ในกรุงเทพฯ ถ้าประการเรื่องหลอกคนมาฟังมาก บวกเรื่องจริงคนมากันไม่กี่คน พระพุทธองค์ตรัสว่า “นกน้อยตัวที่หลุดไปจากซ่ายได้ สวนมากมักติดซายกันทั้งนั้น” ความเขลา คือซายใหญ่ที่กันคนไว้ จงช่วยกันทำลายเสียเถิด

สมัยนี้เราโฆษณาให้คนกลัวลักษณะมุนิสต์ แต่ข้าพเจ้าไม่นึกกลัว เพราะข้าพเจ้าว่างใจในตัวรู้ ทหารของเรามีความเข้มแข็ง ข้าพเจ้าจึงมีความอุ่นใจและนอนตาหลับ แต่ลักษณะมิฉะนั้นห่วยเหลียนี่ซึ่ง เป็นเรื่องที่นำกลัวมากจริงๆ เพราะไม่มีใครจับ บางที่ผู้จับเองก็ผลอยมีความเห็นผิดไปเสียด้วย จึงนำกลัวกว่าลักษณะจะไร้ทั้งสิ้น ครรชขอเตือนพี่น้องทั้งหลายให้พิจารณาจดี จะได้ป้องกันตัวเองให้พ้น

จากภัยร้าย คือ “ความเห็นผิด”

พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า “จิตที่บุคคลตั้งไว้ผิด อาจทำอันตรายแก่ตัวมาก กว่าใจจริงเที่ยม หรือคนของเวรจักพึงทำให้แก่กันเสียอีก” นี้เป็นพระคำรัสที่นำสันใจให้มากๆ ขอท่านหันเหลียวกลับมองเข้าไปขบคิดดูบ้างเดิม ถ้าเห็นว่าเป็นเรื่องน่ากลัว ก็จงหาทางกำจัดมันเสีย

แต่เราจะทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าอะไรเป็นเนื้อแท้ อะไรเป็นของปลอมในวงการคำสอนของกิษรสมัยนี้? ขอแนะนำให้อ่านหนังสือธรรมบรรยายโดยท่านพุทธทาส กิจกุเพื่อให้รู้ถูกต้องเสียก่อน เมื่อรู้แล้วจะทำตามที่รู้ต่อไป ขออย่าได้ทำผิดหักๆ ที่รู้อยู่เป็นอันขาด

คนสำคัญชั้นแนวหน้าที่จะช่วยแก้ความเห็นผิดเหล่านี้ได้ก็คือพระกิจกุ เพาะกิจกุเป็นพุทธบริษัทชั้นนำของประชาชน เป็นผู้นำในทางศาสนา ขณะได้คุณมีความทุกข์มาหากิจกุ เพื่อปรึกษาทางค่าเรินเชิง ถ้ากิจกุเป็นผู้ที่เชื่อถัดยึดต่อ พุทธศาสนา เป็นผู้มุ่งความจริง ไม่มีความประราณในทางหลอกลวงชาวบ้าน เป็นผู้ไม่เห็นแก่เงินก็คงจะนำเข้าให้เดินในทางที่ถูกได้บ้าง จึงขอให้พระทักษิณให้รู้ว่าอะไรเป็นเนื้อ อะไรเป็นเปลือก การเอาเปลือกไปหลอกว่าเป็นเนื้อนั้นมันทำให้คนหลงมงาย เป็นนาปหนัก

เคยมีทฤษฎีไปหาพเจ้าคนหนึ่ง บอกว่าເພັດແລະຢ່າມມາຄວາຍເປັນກາ
ສະເດາະເຄຣາທ໌ “ຄຣສົງໃຫ້ມາຄວາຍ?”

“พระหมวดดูที่วัดมหาธาตุสักให้น่ามา”

“พระรูปไปไหน?”

“รูปที่เคยไปประเทศไทยเดียว”

พเจ้ารู้แล้วว่าพระหมวดดูนี่คือใคร อยากจะถามต่อไปว่า เศรษฐร้ายเรื่องอะไร แต่แกร็บไป เพราะจะไปถวายอีกหลายวัด เลยไม่มีโอกาสสอนกัน ในใจ

อยากจะอธิบายให้ทราบว่าเคราะห์มจากใน จะหายได้อย่างไร แต่ไม่ทันได้ถามเขาก็ไปเสียแล้ว

วันหนึ่งพอพนพระหมอดูรูปนั้น ข้าพเจ้าก็บอกให้เขารับ และบอกต่อไปด้วยว่า อยากได้พระไตรปิฎกมากกว่า พระหมอดูว่าจะแนะนำให้มกวันต่อไป ถึงแม้ได้พระไตรปิฎกไป ข้าพเจ้าก็มีเด็กภูมิใจอยู่ในนัก ในเมื่อการได้นั้นมาจากความเลาของผู้ให้ และช่วงบ้านก็ถูกหลอกมากแล้ว

ผู้นับถือศาสนา แต่ไม่ได้ศึกษาให้เข้าใจหลักของพุทธธรรม เวลาเมื่อปัญหาอันใดเกิดขึ้นแก่ชีวิตของตนและครอบครัว ก็มักคิดไปว่าสิ่งภายนอกคลบบันดาลให้เป็นไปอย่างนั้นอย่างนี้ จึงไปปรึกษา和尚ประภากตฯ บางคนไปทางหมอดู บางคนไปทางหมอดังค์ศาลาพระภูมิ บางคนไปทางหลวงพ่อให้ช่วยดันน้ำมนต์ให้ การกระทำดังกล่าวเป็นความเลาของผู้ท่าน และผู้ถูกกระทำการตามนัยของธรรมะในพระพุทธศาสนา เพราะเป็นการกระทำที่หลอกคนอื่นและหลอกตนเองพอให้สายไปชั่วคราว เมื่อันเดกร้องให้อยากได้ขันม ผู้ใหญ่ปลอบโยนว่าประดีเยจฉะให้ ก็หยุดร้อง การปลอบใจจากพากหมอประภากตฯ แล้วก็เป็นเช่นเดียวกันกับการหลอกเด็กทาง

ในฯ ก็พุดกันแล้ว จึงคร่าวๆพุดอีกสักอย่างให้เห็นว่าใครเห็นผิดอย่างไร ตามบ้านคนไทยทั่วไปรวมทั้งสถานที่ราชการ แม้กระทั่งโรงเรียนใหญ่ฯ ที่ทันสมัย ก็ยังมีการสร้างศาลาพระภูมิไว้ด้วย ศาลาพระภูมิก็คือศาสนน้อยฯ ที่เข้าเข้าใจว่าสร้างให้เทาดั้นต่าฯ มาอาศัย เช่นภูมิเทวดา เด'yามคนบางคนว่าทำเอาไว้ทำไม่ เขานอกกว่าทำให้เกิดการอุ่นใจว่ามีเทวดารักษาบ้าน

การบูชาเทวดามิใช่เป็นเรื่องของพระพุทธศาสนา มิใช่เป็นเรื่องที่ชาวพุทธ เราการกรบไหว้บูชา เพราะการกระทำเช่นนั้นเป็นการขาดความไว้วางใจในพระพุทธ พระธรรม พระสัทพ เราชาวพุทธเคยเปลี่ยนจากล่าวเสมอฯ ว่า “ข้าพเจ้าถือพระพุทธ พระธรรม พระสัทพ ว่าเป็นที่พึ่ง แต่แล้วก็ยังเอามาเป็นที่พึ่ง

อีก อย่างนี้เรียกว่า “คนหลายใจ” ยังไม่เป็นชาพุทธแท้

ความจริง ถ้าเราคิดลึกน้อยก็จะมองเห็นว่า พระภูมิไม่เคยช่วยอะไรเราเลย แต่ช่วยหม้อตั้งศาลาพระภูมิมากกว่า เราเป็นผู้ขาดทุน หม้อตั้งศาลาพระภูมิ เป็นผู้มีกำไร และคนที่มีกำไรอีกผู้หนึ่งก็คือช่างทำศาลาพระภูมิขายนั้นเอง เมื่อคราว มีกำไรขา ก็ต้องปลูกบ้านในเรื่องนั้นอย่างเต็มที่ ถ้าใครไปปรึกษาเขา ๆ จะต้องบอกว่า พระภูมิให้โทษต้องตั้งศาลาใหม่ แม้มีแล้วก็ว่าตั้งไม่ถูกแบบ หันหน้าไม่ถูกทิศ ทำไม่ถูกพิธี ผลที่สุดก็ต้องทำใหม่ จ่ายเงินกันอีก ปีหนึ่ง ๆ เรายังต้องสูญเสียเงินทองในทางที่ไม่เข้าเรื่องไปมากmany ด้วยเราเองเป็นเจ้าของแผ่นดินผืนนั้นถูกต้องตามกฎหมาย แล้วไครจะมีอ่านมาพิเศษมากกว่าเรารือกเล่า

อันໂຮງກัยใช้เจ็บนั้น จริงอยู่บางคราวเกิดจากพระภูมิ คือแผ่นดินให้โทษ (คำว่าภูมิแปลว่าแผ่นดิน) เพราะเจ้าของบ้านไม่ปรับปรุงที่อยู่ให้ดี ไม่ปรับปรุงพื้นที่รอบบ้านให้ดี ก็ย้อมมืrophic กับเด็กขึ้นบ้าง มีเชื้อเป็นเพราฟิสังเเทาอะไร และไม่ควรไปหาหมอมพระภูมิ ควรไปหาช่างมาทำการปรับปรุงบริเวณกันเสียใหม่ เรื่องหั้งหลายก็จะเรียบง่ายโดยมิต้องให้ไครมาหลอกหลวงเอาเงินเราได้

ข้าพเจ้ารู้จักคนหลายคนที่เป็นคนดี มีเงินมีบ้านอยู่เป็นหลักฐาน แต่เขามีเมืองพระภูมิ ไม่ไหวพระภูมิ เขาเกือบอยู่กันดีมีความปกติสุข ไม่เคยเดือดร้อนใจอะไร เพราะภูมิเทวดา จึงขอให้ท่านพิจารณาด้วยบัญญาสักหน่อย แล้วท่านจะพบความจริง และทุตานะจะสว่างขึ้นมาก ไม่มีความงมงายอีกต่อไป

พระพุทธเจ้าได้เกิดมาเพื่อช่วยมนุษย์ในโลกให้พ้นจากความหลงพิค พะองค์ จึงประภาศธรรมะอันเป็นแนวทางที่จะทำให้ทุกคนได้รับความสุขสงบอย่างแท้จริง ในสมัยที่ยังทรงพระชนม์อยู่นั้น ได้ทรงปฏิบัติอะไรหลายอย่างที่เห็นว่าเหมาะสม ทรงทำให้สังคมของชาวอินเดียในสมัยนั้นดีขึ้นมาก เพื่อจะวางหลักให้คนชั้นหลังได้ตัดสินว่าอะไรคือดีอะไรไม่ดี เกี่ยวกับคำสอนของพระองค์ ก็ได้ทรงวางหลักตัดสิน

ธรรมกิณัยไว ๙ ประการด้วยกัน คือ :-

๑. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความกำหนดยั่มใจ
๒. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความประกอบทุกข์
๓. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความสมกองกิเลส
๔. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความอยากมี อยากเป็น
๕. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความไม่ลับ遁遁
๖. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความคุ้คุลิกันเป็นหมู่คณะ
๗. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความเกียจคร้าน
๘. ธรรมเหล่าได้เป็นไปเพื่อ ความเลี้ยงยาก

ท่านพึงรู้และควรนั้นไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่วินัย ไม่ใช่คำสอนของพระพุทธองค์ อดีตจอมพลนายกรัฐมนตรีฯ บางคนไม่รู้จักพุทธศาสนา ชอบกล่าว โภษธรรมะในพระพุทธศาสนา เช่นหากว่าเมืองไทยไม่เจริญก้าวหน้าก็เพราะพระพุทธศาสนาสอนให้คนลับ遁遁 อันเป็นการสอนให้คนเข้าเกียจ แต่ความจริงนั้น การกระทำอันใดเป็นไปเพื่อความเกียจคร้าน การกระทำนั้นไม่ใช่หลักของพุทธศาสนา คำสอนของพระพุทธองค์สอนให้คนลุกขึ้นทำงาน ให้คิดถึงเวลาที่ล่วงไป และถามว่าตนกำลังทำอะไรอยู่ เพื่อให้ทุกคนไม่ประมาทในกิจลัตนจะพึงกระทำ พุทธธรรมสอนให้คนมีความเพียร ให้ก้าวไปข้างหน้า ให้มีความอดทนต่ออุปสรรค ที่มาขัดขวางงานของตน สมัยนี้คนมากพิถีพิถันในการกินอยู่ซึ่งเรียกว่ากลায์เป็น คนเลี้ยงยาก พระพุทธเจ้าสอนให้เราเป็นคนเลี้ยงง่าย กินง่าย ๆ อยู่ง่าย ๆ แต่ทำงาน ให้ก้าวหน้าไปเสมอ นี้เป็นหลักที่ตัดสินว่าอะไรเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า และ อะไรไม่ใช่

ผู้ประกาศตนเป็น อุบลากุบาลิกา ในพุทธศาสนา ขอให้เข้าใจเสียก่อนว่า อุบลากุบาลิกาแปลว่า ผู้เข้าไปนั่งไกด์พระวัตตันตรัย (ไม่ใช่ผู้เข้าไปนั่งไกด์คอลพระภูมิ)

หรือเสาหลักเมือง) บุคคลผู้เข้าไปนั่งใกล้พระพุทธ พระธรรม พระสัมมา ด้วยกาย วาจาใจนั้น ควรเป็นผู้รู้ ผู้ดีน ผู้เบิกบาน ฉลาดในเหตุผล และมองอะไรถูกต้อง ตามความเป็นจริง มิใช่เข้าไปนั่งหลับตาอยู่ เพราคนหลับย่อมไม่รู้อะไรได้ถูกต้อง นอกจາกการกรณให้ผู้อื่นรำคาญใจเท่านั้น จึงควรทำตนให้สมกับความเป็นอุบาสก อุบาลิกากันเดิม

พุทธบริษัทจึงเป็นคนผู้ดีนแล้ว คือตื่นด้วยปัญญา ปัญญาทำให้คนเดินจาก ความหลงให้มัวเม้า เลิกถือสิ่งผิดๆ นอกทางของพุทธศาสนา จะมองดูว่าใคร เป็นอุบาสกอุบาลิกากันเดิมหรือไม่นั้น ก็ดูได้จากหลักที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้สอนไว้ใน ปัญจกนิบท อังคุตตรนิกาย คือ -

๑. ประกอบด้วยความเชื่อที่มีสติปัญญากำกับ
๒. ประกอบด้วยศีล (คือไม่เจตนาจะละเมิดสิทธิผู้อื่น)
๓. ไม่เชื่อมคลื่นช่าว คือไม่เชื่อมมากไร้เหตุผล
๔. ไม่บ่ำเพ็ญบุญตามแบบนอกพุทธศาสนา
๕. บ่ำเพ็ญบุญแต่ในแบบของพุทธศาสนา

เรื่องของ ศรัทธา (ความเชื่อ) แบบชาวพุทธนั้น แตกต่างจากความเชื่อ แบบศาสนาอื่น เพราะชาวพุทธมีได้เชื่ออะไรง่ายๆ แต่จะเชื่อโดยอาศัยปัญญาเสมอ ไป ถ้าเราดูหลักธรรมที่ทรงแสดงไว้ทุกหมวด ถ้ากล่าวถึงความเชื่อแล้ว ก็ต้องกล่าวถึงการใช้ปัญญาได้ด้วยเสมอ

“ศรัทธา” กับ “ปัญญา” เป็นเพื่อนคู่หูเดินทางไปด้วยกัน ถ้าขาดฝ่ายใด ก็ต้องยุ่ง คนมีศรัทธาแต่ขาดปัญญาไม่ก็เป็นคนงมงาย ถ้าศาสนาแบบยาเสพติดให้โทษ สวนคนที่มีปัญญาทำกับนั้น เขายังมีความเชื่ออย่างพอยาเสพติดไม่มาก กินไปไม่น้อยเกินไป ชาวพุทธควรรู้สึกละเอียดใจเป็นอย่างยิ่งในการเป็นคนเชื่ออะไรง่ายๆ ชาวพุทธถือหลักว่าพระพุทธองค์ตรัสรู้พระธรรมใช้เหตุผล ไตรตรอง

คันควรโดยแยกชายจึงได้รู้ความจริง และประกาศความจริงนั้นแก่ชาวโลก

พระธรรมคำสั่งสอนก็เป็นกฎหมายตัวที่ประกาศความจริงอันมีอยู่ในโลกนี้ เป็นความจริงที่เที่ยงแท้สามารถพิสูจน์กันได้ด้วยการปฏิบัติตาม ไครปฏิบัติตาม ก็จะพ้นทุกข์ได้ทันทีเด็น พระสังฆเจိงน่าจะเป็นผู้มีโอกาสตีก่าว่าชาวสัตว์ครอง เรือน ใน การเดินตามแนวทางอันที่จะนำไปสู่ความสงบชั้นสูงสุด น่าทำดันให้เป็น ตัวอย่างของการปฏิบัติตามพระพุทธเจ้าว่าได้ผลจริงอย่างไร และครา ก็อาจปฏิบัติ ได้เช่นเดียวกัน ธรรมวินัยเมื่อൺระน้ำใหญ่ที่ครา ก็อาจจะลงไปอาบกินไปตาม ความพอยใจ ถ้าเข้าผู้นั้นชอบความสะอาดสว่างสงบ แต่พระสังฆส่วนมากทำได้เป็น เช่นนั้นไม่

เรื่องความสุข ความทุกข์ ชาวพุทธแท้ย่อ้มเชื่อว่าหมาย่ำไรคลับคลานไม่ ชาวพุทธไม่เชื่อโชคชะตา คลับคลานจากเหตุประจ้าดวงดาว จากเหตุดาเสวยอายุ จากรີสังหนายไม้ม แต่ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดจากการกระทำของตนเอง คนมักไม่ยอม รับรู้ความผิดพลาดของตน ไม่นึกว่าตนเป็นคนทำ จึงเที่ยวไปกราบไหว้สิ่งโน้นสิ่งนี้ อย่างน่าละอาย ชาวพุทธที่แท้เชื่อว่าความเสื่อมความเจริญเกิดจากการกระทำของ ตน ต้องปรับปรุงตนเอง แก้ไขตนเอง จึงจักเป็นการชอบด้วยเหตุผลของพุทธ ศาสนาที่ตนรับเอามาเป็นศาสนาของตน

ข้อต่อไปคือเรื่อง มงคลตื่นข่าว ในพุทธศาสนาเรได้พุดถึงมงคลไว้ ๓๘ ประการ (ค่าว่ามงคล แปลว่าเหตุของความเจริญ) ไครปฏิบัติตาม ผู้นั้นก็ย่อ้มจะ มีความเจริญทั้งกายและใจ แต่ค่นส่วนมากมได้รู้หรือสนใจในมงคลอันจะทำให้ตน เจริญ กลับไปสนใจกับมงคลตื่นข่าวไปเสีย มงคลประเททหลังนี้ไม่มีสาระ ไม่เป็น ความจริง ไม่ทำไครให้ดีได แต่ทำให้เป็นคนโง่มากขึ้น เช่นถ้าได้รู้เห็นสิ่งนั้น สิ่งนี้เป็นมงคล ตื่นเช้าลังหน้า ต้องผิดหน้าไปทางนั้นทางนี้จึงจะเป็นมงคล นอน ต้องนอนหันหัวไปทางนั้นจึงจะเป็นมงคล ตัดผมต้องวันอังคารหรือวันเสาร์ ตัด

เล็บต้องวันพุธ และเรียนอย่าไรก็ต้องวันพุธทั้งสิบดี นั่งผ้าก์ต้องใช้สีตามวัน เช่น วันจันทร์สีเหลือง วันอังคารสีชมพูเป็นต้น และยังเกี่ยวด้วยอะไรๆ อีกหลายเรื่อง อย่างที่โฆษณาภิทุชอนประภาคนในเวลาเช้า นี้เป็นมงคลประภาตื่นขึ้น เป็นความงมงายไร้เหตุผลทั้งนั้น

อีกอย่างหนึ่ง การถือฤกษ์ถือยาม ว่าเวลาไหนดี เวลาไหนไม่ดี จะทำอะไร ก็ต้องไปทาง模อดฤกษ์ก่อนเสมอ รัฐธรรมนูญของประเทศไทยมีอามาทลายฉบับแล้ว ทุกฉบับออกเวลาฤกษ์ดีทั้งนั้น แต่ก็ไม่ยังยืนสักฉบับเดียว ต้องเปลี่ยนกันบ่อยๆ จะสร้างบ้าน จะเดินทาง จะทำอะไรๆ คนชาติต้องตามหมวด模อดรุกษ์ก่อนเสมอ เพราะกลัวว่าตัวเองจะเดือดร้อน การถือเช่นนี้เป็นการถือผิดจากหลักพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า “ประไชชน์ย่ออมล่วงเลยคนไปผู้มัวค้อยถือฤกษ์ ยามไปเสีย ประไชชน์เป็นฤกษ์อยู่ในตัวแล้ว ดวงดาวในห้องพ้าจะช่วยทำอะไรได้” นี้เป็นพุทธภาษิตที่ควรจำไว้ จะได้เลิกถือเรื่องเหลวไหล เป็นคนเจริญแล้ว ควรถืออะไรๆ ด้วยเหตุผลและด้วยสติปัญญา กันเสียบ้าง

เรื่องเครื่องรางของขลัง ชาวพุทธนับถือกันมากที่เดียว ถือกันตั้งแต่พระพุทธรูป จนถึงปลัดซิขอันเป็นสิ่งลามกที่ไม่ควรนำมานับถือเลย แต่ก็ถือกันทั่วไป พระทลวงตาบางรูปท่าได้ทำอะไรในทางธรรมวินัยไม่ มัวแต่นั่งทำปลัดซิขขายให้ชาวบ้านหานั่นเอง วิภาคุพากน์ควรจับสึกให้หมด เพราะเป็นพากมาอาศัยผ้าเหลือง หากิน ห้าดีช่วยสืบต่อพระพุทธศาสนาไม่ แต่ทำความมงายให้เกิดแก่ประชาชน สำหรับชาวพุทธนั้นเรามิควรถือเป็นเครื่องรางของขลัง ควรถือเป็นสิ่งเตือนใจไม่ให้เรากระทำการชั่ว

คนในสมัยก่อนเขามิได้มุ่งสร้างพระให้เป็นแบบขลังๆ แต่สร้างขึ้นสำหรับเตือนใจให้ผู้คนมีพระได้尼克ีฟะร์พระพุทธเจ้าเท่านั้น ไม่ใช่พระพุทธรูปนี้จะช่วยคนได้อย่างที่เชื่อกันอยู่ในสมัยนี้ ปลูกเท่าไดก์ไม่คักดีสิทธิ์ขึ้นมาได้ดอก พระอย่าไป

หลอกหานบ้านเขาเลย จมีความละอายใจเลี้ยงบัง

นักการเมืองผู้ใจเชลังมายางบังคน ได้อาศัยความหลงผิดของประชาชน
หากะแนนนิยมโดยการแจกพระเครื่องก็มี ทำพระชายเพื่อเอาเงินมาสร้างบารมีของ
ตนก็มี แต่ไม่มีคราลักษัดคือ เข้าจึงหักันได้อย่างสบายน ทำให้คนโน่นหักลงไปอีก
เรื่องพุทธครรภ์ใช้พระพุทธรูปในทางที่ถูก เมื่อมีพระอยู่ที่ตัวก็ความมีพระอยู่ที่ใจ
ด้วย คือเป็นคนมีความละอายต่อบาป มีความเกรงกลัวต่อบาป ไม่ทำอะไรให้เป็น
การขัดขืนคำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะนึกถึงพระอยู่ตลอดเวลา

ขอให้จำไว้ว่า “พระจะรักษาเรา เมื่อเรารักษาพระ การรักษาพระก็คือการ
ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างเคร่งครัดนั่นเอง” ถ้าห่านปฏิบัติธรรมจน
ธรรมะมีอยู่ในตัวของห่าน ธรรมย่อเมมคุ่มคงรักษาห่านให้มีความปลดภัยอยู่
เสมอ พากเสือร้ายหั้งหลายเที่ยวทะกระรานชานบ้านให้เดือดร้อน เสือมีพระ
ห้อยคอแต่ใจของเสือไม่มีพระ เสือจึงถูกยิงตายทุกรายไป

พากพระอาจารย์หั้งหลาย...โปรดเมี่ยงอาษ เลิกทำให้คนหลงผิด อย่ามัว
เสกพระดิน เสกพระโลหะขายกันเลย จช่วยกันเสกคนให้เป็นพระ คนไทยจัก
ได้รักความสุขใจกันเลี้ยงบัง

ที่วัดมหาธาตุ ในพระนครนี้เอง ครั้งหนึ่งในสมัยกึ่งพุทธกาล ได้นิมนต์
ภิกขุเก้ารูปหนึ่งมาหุงข้าวทิพย์ชาปิทีประชาน เคยพูดคนที่เข้าเคย์กินข้าวทิพย์ก็
ถามเขาว่า “เป็นอย่างไร กินข้าวทิพย์แล้วฉลาดขึ้นบังหรือเปล่า?” พากเข้าหัวเราะ
“ไม่ได้ฉลาดขึ้นเลย มีแต่โง่ลงไปอีกเป็นกอง” คนจัดก็โง่ หอร้องที่ได้เงินจากการ
ขายข้าวทิพย์ก็เป็นอนุสาวรีย์แห่งความโง่เขลา เช่นเดียวกัน ต่อไปขออย่าได้กระทำ
กันในรูปเช่นนั้นอีกเลย เพราะมันบาปหนัก ขอให้ช่วยกันทำคนให้ฉลาดในทาง
ธรรมดีกว่า

วันก่อนได้พูดชาย ๒ - ๓ คน เป็นชาวกรุงเทพฯ แต่ตัวทันสมัย นั่

รดยนต์คันงามอโกรกไปนอกเมือง ผ่านป่ากเกร็ด ชาภลับเข้าแวงทีวัด ได้เห็นท้องคำ เปลาติดหน้าผากมากทุกคน เข้าเป็นพากเรื่อมคลตีนช่า หาเช้าใจว่าได้ลงแห่นหัวทองแล้วจะมีคนรักคนชอบ ผู้หญิงลงแห่นหัวทองแล้วผัวจะไม่ถ่องเขา แต่จะรักมากขึ้น ผู้ชายลงแห่นหัวทองแล้วจะทำให้ผู้หญิงรัก นายรัก อย่างนี้ก็เป็นความงมงายเป็นความเขลา อีกแบบหนึ่ง คนจะรักเพราบีดแผ่นทองที่หน้าผากก็หมายได้ แต่จะรักเพราตน ประพฤติธรรม ๔ ประการ คือ

๑. ทาน การแจกบ้านสิ่งของตนแก่ผู้อื่น
๒. มิยาจา คำพูดที่หวาน ที่น่ารักน่าจับใจด้วยกุศลเจตนา
๓. อตถจริยา ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อ กันในทางสุจริต
๔. สมานดุตตา วางแผนไว้โดยสมควร ไม่ยกตนข่มท่านด้วยชั้นวรรณะ

ทั้ง ๔ ประการนี้เป็นมหาเสน่ห์ที่จะทำให้คนรักตน การประพฤติธรรม เท่านั้นจะทำให้เป็นอะไรได้ทุกอย่าง จึงขอเชิญชวนท่านทั้งหลายจะได้เดิกถือมองคลตีนช่า แล้วหันเข้าปฏิบัติธรรมะกันเกิด อย่าเชื่อสิ่งอันเหลวไหลของโลกลวงต่อไป อีกเลย แล้วจะมีความเจริญขึ้นเอง โดยไม่ต้องให้การทำพิธีอะไร ให้

พระพุทธศาสนาไม่สำคัญคือต้านไม้ให้เชื่อมคลตีนช่าแล้ว ก็หาความเชื่ออีกแบบหนึ่งมาด้วย คือสอนให้เชื่อหลักของกรรม ถือเอกสารกระทำเป็นสำคัญ หลักพุทธศาสนาไม่ว่า “หัวนพีชอย่างใดย่อมได้ผลอย่างนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” และ ก่อนจะพุดถึงหลักนี้ ขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่ออีกสักหน่อย คือในทางพุทธศาสนาไม่ให้เชื่อด้วยอาการ ๑๐ อย่างอันปรากฏอยู่ในกาลามสูตร พระพุทธเจ้า ตรัสว่า

- “ดูก่อนชากาลามะทั้งหลาย! พากท่านอย่าได้เชื่อพระเทวทูสักแต่ัว :-
๑. โดยฟังตามๆ กันมา
 ๒. โดยทำสืบต่อๆ กันมา

๓. โดยเชื่อข่าวเล่าลือ
๔. โดยอ้างว่ามีในตำราคัมภีร์
๕. โดยนึกเอาเอง
๖. โดยคาดคะเนเอาเอง
๗. โดยตรึกตามอาการตื้น ๆ ของเรื่องนั้น
๘. โดยถือว่าถูกต้องกับความเชื่อเดิม ๆ ของตน
๙. โดยถือว่าผู้พูดควรจะเชื่อถือได้
๑๐. โดยถือว่าผู้พูดเป็นครูบาอาจารย์ของตน

หากภาษาลงทั้งหลาย เมื่อได้ท่านรู้ได้ด้วยตนเองว่า ธรรมเหล่าใดเป็นอกุศล มีโทษ และนักประญติเดียน เมื่อทำแล้ว ทำให้เสียประโยชน์ มีทุกข์ ท่านควร ละธรรมนั้นเสีย ถ้าเห็นว่าธรรมเหล่าใดเป็นกุศล ไม่มีโทษ นักประญติสรรเสริญ เมื่อทำแล้วยอมก่อให้เกิดประโยชน์และมีสุข ท่านควรเข้าถึงธรรมนั้น ๆ เด็ด

อันหลักทั้ง ๑๐ ประการนี้เป็นหลักที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ชาพุทธไม่ เป็นคนเชื่อง่าย ๆ แต่ให้พิจารณาเสียก่อนจึงเชื่อ พุทธศาสนาไม่ต้องการความเชื่อ ประหากงmany แต่ต้องการความเชื่อประหากที่มีเหตุผล เห็นชัดโดยตนเองแล้ว จึงปลงใจเชื่อลงไป ทางพุทธศาสนาไม่มีการลงโทษแก่ผู้ไม่เชื่อคำสอน เพราะไม่ บังคับบุญให้ใครเชื่อ แต่ให้คนนั้นมีโอกาสใช้ปัญญาของตนเองพินิจอย่างรอบคอบ เสียก่อนแล้วจึงตัดสินใจเชื่ออะไรลงไป เป็นศาสนาที่มีใจกว้างขวางที่สุด

ครั้งหนึ่งพระพุทธองค์สอนธรรมแก่พระสารีริกุร เมื่อตรัสรสบแล้วได้ถาม ว่า “เชื่อไหมสารีริกุร?”

ท่านสารีริกุรตอบว่า “ยังไม่เชื่อพระเจ้าข้า”

พระพุทธองค์ทรงชมเชยว่า “ชอบแล้ว บัณฑิตไม่พึงเป็นคนเชื่อง่าย ๆ คิด เสียก่อนจึงจะเชื่อ”

เรื่องกรรมเป็นหลักใหญ่ของพุทธศาสนา ค่าว่า “กรรม” แปลว่า การกระทำโดยรูปของศัพท์ยังเป็นกลาง ๆ ออยู่ ถ้าทำดีก็ว่าเป็น “กุศลกรรม” ถ้าทำชั่วก็เป็น “อกุศลกรรม” การกระทำที่จัดว่าเป็นกรรมนั้นต้องถึงพร้อมด้วยความตั้งใจที่จะทำ (เจตนา) พระพุทธองค์ตรัสว่า “เราถือเอาความตั้งใจว่าเป็นกรรม” จะนั้น การกระทำที่ไม่มีความตั้งใจจึงเป็นกิริยาเฉย ๆ ไม่มีผลทางใจ แต่การกระทำที่มีความตั้งใจย่อ้มมีผล (วิบาก)

ตัวอย่างเช่น เรายืนไปเหยียบมดตายโดยมิได้ตั้งใจนั้นเป็นเพียงกิริยา มีปฏิกิริยาคือมดตาย ไม่มีผลวิบาก (ผล) แก่ผู้กระทำ เพราะไม่มีเจตนาหรือความตั้งใจ แต่ถ้าเรายำมดเหล่านั้นด้วยความตั้งใจก็มีผลในทางใจของผู้นั้น คือก่อนลิสัยที่ไม่ดีในเวลาต่อไป (บาน) คนทำชั่ว ก็ได้ความชั่ว คนทำดี ก็ได้ความดี ชั่วหรือดี เป็นลิสัยที่เกิดในใจของผู้กระทำ ต่อมากกล้ายเป็นนิสัย

ความเชื่อในเรื่องกรรมย่อมตัดปัญหาเรื่องภัยอนาคตได้หมด เรามีอยู่ กับเหตุ พระภูมิเจ้าที่ ผีสารนางไม้ หรือลิสัยศักดิ์สิทธิ์ใด ๆ ทั้งสิ้น เรา มีความเชื่อ เพียงประการเดียวว่า ทุกอย่างที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตของเรานั้นมันเป็นเรื่องของตัวเราทำเอง พระพุทธองค์ตรัสว่า “ความบาริสุทธิ์หรือไม่บาริสุทธิ์นั้นเป็นเรื่องเฉพาะตน ให้จะทำให้บาริสุทธิ์หรือเครหะมองย่อ้มไม่ได้”

เมื่อมีอะไรไม่ดีเกิดขึ้นแก่ตน ชาพุทธต้องคิดว่าคงมีความบกพร่องบางอย่างในตัวแล้ว พระธรรมบอกเราว่า “สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ ถ้าปราชัยกาก “เหตุ” “ผล” จักปรากฏเกิดขึ้นไม่ได้เป็นอันขาด” และด้วยเหตุนั้นมิได้อยู่ที่สิ่งภัยอนาคตแต่อยู่ที่การกระทำของตน อะไรๆ ทั้งหมดล้วนแต่เป็นเรื่องของตนทั้งนั้น ความเชื่อแบบนี้ทำให้คนรู้จักตนเอง ให้มองเห็นความผิดของตน ให้มีทางปรับปรุงตนเพื่อแก้ไขตนเองให้ดีขึ้น เพราะมาทราบชัดเจนกว่าอะไร มันก็เป็นเรื่องของตนเองทั้งนั้น

ผู้เชื่อกรรมจะไม่ทำการ เช่นสรวงขอร้องหรือเสี่ยงทายด้วยวิธีใด ๆ เป็นอันขาด เพราะถือว่าการกระทำของตนเป็นเหตุ เขาจะพิจารณาในเรื่องการกระทำของตนอยู่เสมอ แล้วพยายามแก้ไขตนให้ดีขึ้นโดยการกระทำดีด้วยตนเอง ไม่หวังพึงได้หรืออะไร ๆ

อันการกระทำกรรมนั้น ย่อมก่อให้เกิดผลทางใจก่อนเสมอ มีคนเป็นจำนวนมากยังสงสัยว่าทำดีไม่ได้ดี ไม่มีผู้ให้รางวัล ทำช้าก็ไม่ได้ช้าถ้าการกระทำนั้นไม่มีผู้เห็น บางคนเข้าใจเช่นไปอภิਆบังค�큶าแต่ได้ดีไป ทำให้เขามีเชื่อถือแห่งกรรม เลยกลายเป็นคนทำช้าเข้าบ้าง ตัวก็ต้องเดือดเนื้อร้อนใจในภายหลัง ทั้งนี้ก็เพราะตีความหมายของคำว่าดีและช้าพอดีไป คือเข้าใจเสียว่าดีหมายถึงการได้มาซึ่งวัตถุ เช่นได้เงิน ได้ชื่อเสียง ได้ทรัพย์เป็นต้น ช้าก็หมายถึงการสูญเสียสิ่งเหล่านั้นไป นี่เป็นความใช้เวลานอย่างแรงที่เดียว

คำว่า “ทำดี ได้ดี ทำช้า ได้ช้า” นั้นหมายความว่า ทำดี...ได้ความดี ทำช้า...ได้ความช้า เช่นคนคิดจะให้ทาน ใจของเขามีความดีแล้ว เมื่อทำทานก็ได้ความดีเพิ่มขึ้นอีก คือมีความอ่มใจ (บุญ) ในทานนั้น ในด้านเสียก็เช่นกัน คนคิดจะม่าคน ใจก็ช้าชุ่นว่า เพราะความคิดนั้น เมื่อล้มมือม่าคนตามความคิดนั้นแล้ว ใจก็รุนแรง ร้อนใจอยู่เรื่อย ๆ มันเกิดกับใจของผู้ทำในรูปอย่างนี้

การได้ลักษณะทางวัตถุนั้น ไม่ใช้ว่าผู้นั้นจะได้มา เพราะความดีเสมอไป ดูก เช่นพากค้ายาเสพติดประเภทต่าง ๆ เขายืนจริง เพราะมันเป็นทางได้เงิน แต่เขามีความดีในใจ อันคนไม่มีความดีนั้น แม้มีเงินก็ขาดความสุขใจ ส่วนคนมีความดี แม้เขามีเงินเขาก็มีความสุขได้ อย่างนี้กว่าคนมีเงินจะเป็นคนดีและมีความสุขเสมอไป และอย่างนี้กว่าคนไม่มีเงินจะเป็นคนช้า มีทุกข์เสมอไป

ทำหน้าที่ตามคานธิ มหาบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ของอินเดีย ทำหน้าที่มีสมบัติอะไรเป็นของท่าน แต่ท่านมีสมบัติภายในใจมากมาย จ่ายไม่หมด ความดีเป็นอริยทรัพย์แท้

ความชั่วทำลายทรัพย์ภายนอกให้หมดลื้นไป การแสวงหาเงินทองเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับชีวิต แต่อย่าแสวงหาโดยทำลายความดีของตน จงห้ามร้ายพร้อมกับแสวงหาความดีไว้ติด

สังคมจะอยู่กันอย่างสงบได้ก็ เพราะคนมีความดีประจำใจ คนดียอมมีทางทำงานทำ หาทรัพย์ได้เสมอ ทรัพย์ที่ได้มากก็เป็นทรัพย์ยืน อยู่กับผู้นั้นได้นาน ถ้าเป็นทรัพย์ร้อนก็หายกับผู้นั้นได้นานไม่ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว จึงเป็นหลักที่จริงอยู่ตลอดกาล และเป็นหลักที่สมบูรณ์จนไม่มีช่องว่าง จะให้ผู้สาวเทวดาพระผู้เป็นเจ้า หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์สอดแทรกเข้ามาเกียรติขึ้นได้อีกเลย ผู้เชื่อมั่นในหลักนี้และกระทำการตามหลักนี้ จะเป็นอยู่อย่างเรียบร้อยโดยมิต้องไปทำพิธีรีตองอะไรกันอีก นอกจากคุณธรรมดีระหว่างการกระทำของตนเองอย่างที่เป็นไปในทางชั่วเท่านั้น

การนับถือพระพุทธศาสนาจึงเป็นการถือตามหลักของเหตุผล ต่อมามีคนไม่เชื่อในหลักนี้ หรือเชื่อ แต่ตั้นกระทำไม่ดีไม่งามก็เกิดความหวาดกลัวต่อผลที่ตนจะได้รับ จึงคิดทางป้องกันมิให้เกิดผลในทางร้าย เช่นทำพิธีต่าง ๆ พากใจก่อนเข้าปลันก์ต้องทำพิธีกันก่อน เพราะเข้าเกรงว่าจะเป็นอันตรายจึงหาอุบายนป้องใจตนเองโดยวิธีต่าง ๆ แต่ก็หันจากบ้าป่าที่ตนกระทำไม่

ทำไม่คนไทยจึงชอบไปเที่ยวกราบไหว้สิ่งแผลก ๆ เช่น ไหว้เสาหลักเมือง ไหว้ศาลพระกาฬ ไหว้ศิวลึงค์วัดโพธิ ไหว้จอมปลาด ไหว้ตันแม้ ขอโน้มั่น รากไม้ ที่มีรูปแผลก ๆ และอะไรก็มากมาย เข้าเห็นว่าพระแก้วมรกตกับเสาหลักเมืองเท่ากัน เข้าคิดว่าจะขออะไร ๆ ได้ตามความประสงค์ ซึ่งบ้านก็มีศาลพระภูมิ ห้าง ที่บ้านมีพระพุทธรูปอยู่แล้ว ซึ่งเป็นคนหลายใจเสียจริง ๆ ถ้าเป็นหญิงหล่ายใจก็คงคบกันยกเสียแล้ว

ที่ไม่เข้าใจทำเช่นนั้น... ข้าพเจ้าเห็นว่า เพราะเข้าขาดความรู้ในพุทธศาสนาขาดปัญญา ขาดเหตุผล ขาดความไว้วางใจตนเอง เข้าชอบเป็นคนขอทาน ขอจาก

โน้นจากนี้เสียเรื่อยไป อันเป็นสภาพที่น่าสงสารเต็มที่ เราก็ควรคิดหาทางช่วยคนโน้ตเหล่านี้บ้าง

เวลาใดคนมีความทุกข์ความเดือดร้อน เขายังไม่เคยคิดว่าตัวเขายังเป็นผู้ผิด แต่เขาก็คิดว่าโซคชาตไม่ดี จึงไปหาหมอเพื่อตรวจดูดวงชะตาของตน หมอยังหลายเข้าหากินทางนั้นก็หายไปตามเรื่อง ความจริงหมอไม่ต้องหายดูก็ ผู้ไปพบอกให้หมอทราบหมดแล้ว หมอก็ตกบันไดพลอยใจไปเลย “คุณนายหมูนี้โซคไม่ดี” พระราหูเข้าพระเสาร์แทรก พระอังค์เรืองลักษณ์” ว่ากันไปตามเรื่อง คุยกับหมอเพลิน ๆ ก็สบายนิ่งน้อย พอพันบ้านหมอก็มีทุกข์ต่อไปอีก เข้าอาชีวิตไปฝ่ากอกับ “หมอดொ” ตลอดเวลา ไม่เป็นตัวของตัวเลย

บางคนเปรียดแต่ไม่ได้ไปศึกษาธรรมะ กลับไปขอรอดน้ำมนต์ น้ำมนต์จะไปล้างทุกข์ได้ที่ไหน ล้างได้เพียงชั่วขณะเท่านั้น เพราะความไม่เข้าใจจึงไปทำอย่างนั้น บางคนก็ว่าพระภูมิให้โทษต้องตั้งศาลมี ตัวเป็นทุกข์อยู่แล้วยังไปก้มหัวให้หมอตั้งศาลมีพระภูมิหลอกเอาเงินอีก นี่เรียกว่าโงโดยแท้ เพราะไม่เคยคิดว่าตนเป็นคนทำผิด ค่อยซัดให้แก่ก่อไร่ต่อรองไร้ภัยนอกจากอยู่ตลอดเวลา

ในกถุผนธนาเรื่องมักชนกันหรือตกคูเสียหายบ่อย ๆ ลองไปถามคนขับดู เดี๋ยวยังตอบว่าตนลืมบ้าง ห้ามลืมไม่ได้บ้าง รถคันอื่นแซงบ้าง ล้วนแต่โยนความผิดให้ผู้อื่น สิ่งอื่นทั้งนั้น ไม่เคยรับว่าตนผิดโดยสักครั้งเดียว รถพังแล้วเอามาซ่อมใหม่ แล้วก็นำรถไปให้หลวงพ่อรถน้ำมนต์ให้ หลวงพ่อ ก็เจิมด้วยแป้งและรถน้ำมนต์รถ ต้อมารถก็ลงคุกอีก เพราะว่าแก่ไม่ถูกเรื่อง พระไม่แก้ที่คนขับ กลับไปแก้ที่รถ จักแก้กันได้อาย่างไรเล่า

ความจริงควรสอนเข้าให้เข้าใจว่า รถมันตกคู เพราะอะไร เพราะความประมาทขับเร็วเกินไป ขอให้ใช้ความระมัดระวังให้มากสักหน่อย ความเสียหายก็จักไม่เกิดต่อไป อย่างนี้เป็นการแก้ถูกปม

พระพุทธศาสนาสอนว่าสิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ เหตุอยู่ตรงไหน จงแก้ ตรงนั้น เหตุอยู่ที่คนก็ต้องแก้ที่คน ไปแก้ที่วัตถุจะแก้ได้อย่างไร ถ้าท่านทั้งหลาย ข้องใจในผลกรรมของท่าน ควรแก้ไขการกระทำของท่าน แล้วทุกอย่างก็จะเรียบร้อย

ความเสียหายของคนเราที่สำคัญที่สุดก็คือ การไม่ยอมรับว่าตนเป็นผู้ผิด มืออะไรก็ขึ้นก็ว่าคนนั้นคนนี้ตลอดเวลา แต่ในทางพุทธศาสนา พระพุทธองค์ สอนให้ช้าพุทธยอมรับว่าตนเองนั้นเหละเป็นผู้กระทำความผิด คนนั้นจึงจะสามารถ ปรับปรุงตนเองให้เป็นคนถูกชื่นมากได้ คนใดไม่รู้ว่าตนผิดตรงไหนแล้วเขาก็จะปรับปรุง ตนให้ถูกได้อย่างไรเล่า

ในหมู่ภิกษุมีการปฏิบัติโดยอยู่อย่างหนึ่งทุกวัน คือ “การบลลงอบตี” ยอม รับว่าตนได้กระทำความผิดนั้น ๆ ขอแก้ตัวไม่กระทำความผิดซ้ำแบบเดิมอีก เรา ชาวบ้านก็น่าจะนำมาใช้ได้ เช่นในครอบครัวหนึ่ง ๆ ถ้าคนใดคนหนึ่งทำอะไรผิด ลงไป ก็ยอมรับความผิดนั้นเสีย ความกินแหงแหงแคลงใจต่อกันก็จะไม่เกิดขึ้น การ เป็นอยู่ในครอบครัวก็จะเป็นไปด้วยดี

ใครเชื่อในเรื่องกรรม คนนั้นจักเป็นคนมีอิสรภาพในทางความคิด เป็นคน มีความเชื่อตรงทาง เป็นคนไม่กลัวอะไร นอกจากกลัวความชั่วเท่านั้น คำว่า “สัง คัดดีสิทธิชดลบันดาล” ก็ตี คำว่า “เคราะห์” ก็ตี จักไม่ประภูมิขึ้นในหัวใจของเขามีเรื่องอะไรเกิดขึ้นก็คันได้จากตัวเอง ไม่ใช่บนบนอ่อนหวานอะไรฯ ทั้งสิ้น

แต่เพราคนไม่เชื่อภูมิแห่งกรรมจึงได้กระทำอะไรในกรีตโนกรอยไป อัน เป็นสิ่งที่นำขายหน้าศาสนาอื่นเป็นอย่างมาก จึงขอเชิญชวนท่านทั้งหลายให้หันมา สนใจในความเชื่อที่ถูกต้องกันเถิด แล้วจะไม่ต้องเสียทรัพย์ให้แก่พวกพระอาจารย์ หรือหมอบรakteาทหลอกหลวงประชาชนกันอีกต่อไป

อีกประการหนึ่ง ถ้าท่านรู้สึกว่าท่านโซครั้ยเคราะห์วัย ก็ขอให้ท่านคิดว่า มันมีได้เกิดจากผีสารเทวดา หากเกิดจากภูมิแห่งกรรมที่ตนได้กระทำไว้ ชีวิตของ

เราในวันนี้ ก็คือผลของการกระทำในอดีต การกระทำในวันนี้ ก็จะก่อให้เกิดเป็นผลในอนาคต มันเป็นผลที่ทำได้ห่วงไว้ทั้งนั้น

เมื่อคิดได้อย่างนี้ท่านก็ไม่ต้องไปปรด้นนามต์สะเดาะเคราะห์ ไม่ต้องให้พระไปสวดมนต์ล้างชay ไม่ต้องทำบัดเพลีบายครีเช่นสรวงครีทีไหน แต่ท่านควรเข้าไปปั้งสูบจิตใจ แล้วคิดถึงตัวของท่านเองว่าได้ทำอะไรผิดพลาดเสียหายไปกับใครที่ไหน มองให้ดีให้รอบคอบ ท่านก็สามารถมองหาความผิดพลาดของท่านได้ เมื่อพบแล้วจะแก้เหตุนั้นเสีย ผลมันก็จะหายไปเองโดยมิต้องขอร้องผู้สังฆาตราฟิดินที่ไหนให้มาช่วยท่านดอก ตัวของท่านเป็นที่พึ่งของตัวอยู่แล้ว

วิชาที่พระพุทธเจ้ารู้แจ้งและนำท่านให้พ้นมาเลี้ยงจากความทุกข์ได้นั้นก็คือเรื่อง “ความทุกข์” และ “การดับทุกข์” พระองค์ตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุหั้งหลาย ในกาลก่อนก็ตาม ในบัดนี้ก็ตาม เราย้อนเรื่องทุกข์และความดับทุกข์เท่านั้น” จะนั้นการศึกษาพุทธศาสนา ก็คือการทำความเข้าใจว่า ทุกข์เป็นอย่างไร เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์คืออะไร ทุกข์เป็นสิ่งที่ดับได้ และจะดับทุกข์ได้โดยวิธีใด นี้เป็นการศึกษาเรื่องชีวิตของตนของทั้งนั้น ถ้าเข้าใจสิ่งอื่นมากมายแต่ยังไม่เข้าใจในปัญหาเกี่ยวกับชีวิตของตนแล้ว ก็ยังมีเรื่องทุกข์อยู่นั้นเอง

พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสว่า “ภิกษุหั้งหลาย เพาะะไม่รู้สึก ไม่แหงตลดดซึ่งอริยสัจจ์ ๔ อย่าง เรายัง เรายังเชื่อจึงได้ห่องเหี่ยวไปแล้วในสังสารวัฏบรรดากาลยิด ยานานถึงเพียงนี้” เรื่องอริยสัจจ์เป็นเรื่องเหตุผลเกี่ยวกับปัญหาชีวิตโดยเฉพาะ เป็นเรื่องที่ต้องศึกษา เพราะถ้าเรารู้ชัดในสิ่งนี้แล้ว ความทุกข์ก็จะหมดไป

อริยสัจจ์ดังกล่าวนี้มีอยู่และศึกษาได้ในภายอันยาวนาน หนาคืบหนีเอง โดยถือหลักว่าทุกอย่างมีเหตุ เหตุก็อยู่ในใจของตนเอง เช่นความอยาก (ตัณหา) และความยึดติด (อุปทาน) ในสิ่งต่างๆ ย่อมสร้างความทุกข์ให้เกิดขึ้น จงพยายามทำลายความอยากความยึดติดออกเสียบ้าง

การที่จะทำลายนั้นพระพุทธองค์ตรัสเตือนว่า “ภิกขุหั้งหลาย
จอมดูดูกลึ่งทุกอย่างตามที่มีนั้นเป็นจริงเสมอเด็ด”

ความจริงของสิ่งทั้งปวงนั้นมีอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. อันจุจ (ความไม่เที่ยง)

๒. ทุกข (ความท่านได้ยาก)

๓. อนดุตตา (ความไม่มีตัวตนที่แท้จริง)

โครงสร้างในเรื่องนี้จะมองเห็นความจริงและสามารถเข้าใจได้ดี
(โดยมีปัญญาเกิดขึ้นแทนความเชลา) และสามารถถึงความทุกข์ของชีวิตได้
ถูกต้อง แต่ว่าที่จะเห็นความจริงนั้น ในทางพุทธศาสนาสอนวิธีการปฏิบัติไว้เป็น
๓ ชั้น คือ -

หน การให้ปันสิ่งของแก่บุคคลที่ควรจะให้

ศีล การรักษาภาระให้ปกติปราศจากโถง

ภavana หมายถึงการปฏิบัติทางใจเพื่อให้ใจสงบและสามารถรู้แจ้งเห็นจริง
“ได้อย่างถูกต้อง (วิปัสสนา)

เมื่อพูดถึง “วิปัสสนา” ก็ขอทำความเข้าใจกันหน่อย เพราะบางคนยังไม่รู้จัก
ว่า “วิปัสสนา” หมายถึงอะไร คราวหนึ่งข้าพเจ้าได้พบท่านผู้หญิง ท่านบอกว่าทางเถรวาท
เห็นว่าเมื่ออาจารย์ทางวิปัสสนา จึงได้ก้าวว่าที่ไหนมีมาก ได้รับคำตอบว่าทางภาค
กลางมีหลายรูป เมื่อได้ถามถึงซึ่อ ก็ปรากฏว่าเป็นพระอาจารย์หลวงพ่อประเทพทัชลังฯ
ทั้งนั้น ท่าใช้นักวิปัสสนาไม่เข้าอกกว่าอาจารย์องค์นั้นเก่งวิปัสสนาจังเลย เสกน้ำ
เดือดบังเสกข้าวสารเป็นกุ้งเป็นปลาบ้าง ภิกขุนักปลุกเสกเครื่องรองรากของชั้งเหล่า
นั้นคนชอบเรียกว่า พระอาจารย์ชั้ง

ค่าว่า “ชั้ง” ก็หมายถึง “ความผิดปกติ” เช่นเราเรียกบางคนว่านายคน
นั้นแกشكจะชั้งๆ ก็หมายความว่าแก่ไม่ค่อยจะเต็มเต็งนัก จึงชอบอกว่าอาจารย์

ประเทาทลัง ๆ นั่นมิใช่นกвиปสสนาเลย บางคนคุยก็โตรว่าได้ศึกษาวิปสสนามาถึง ๓๐ ปีแล้ว แต่ถ้าไปดูการกระทำของเขาก็ยังห่างไกลจากแนวของนกвиปสสนาอยู่ มากมาย เช่นตั้งตัวเป็นเหมือนตั้งศาลพระภูมิบ้าง เป็นเหมือนเจ้าเผาผีบ้าง อาการที่แสดงออกทั้งหมดมิใช่ลักษณะของชาวพุทธ แต่เป็นอาการของคนโน่หลงมงายไม่เป็นสัมมาทิฐิ และหลอกหลวงตั้มคนหั้งเมือง

ทำไม่คนไทยจึงเข้าใจเรื่องของวิปสสนาผิดไปมากอย่างนี้? ก็เพราะคนไทยบ้านแตกหลายครั้ง ถูกพม่ามากรุบานหลายหน จิตใจของคนไทยห่างจากการปฏิบัติธรรมในทางที่ถูกต้องและได้ปฏิบัติออกนอกทางไปเสียนานหั้งพระทั้งชาวบ้าน เมื่อได้ทำใจให้เป็นสมาธิ ก็ได้สมาธิน้ำงพลสมควร เลยเกิดหลงติดในผลประโยชน์ได้ของสมาธิ หรือในขณะนั้นภาระได้เห็นอะไรในทางใจเข้า ก็เกิดความคิดว่าตนได้บรรลุแล้ว และลึกลึกที่ได้เห็นนั้นตนเข้าใจว่าเป็นธรรมะ ความจริงเป็นเพียง “วิปสสันุกิเลส” เมื่อพอใจในกิเลสก็ไม่ก้าวหน้าต่อไป เอาอนาคตจิตที่ตนบรรลุมาไว้ได้นั้นไปใช้ในทางปลูกเสกลงเลขัยต์ต่าง ๆ เลยกล้ายเป็นอาจารย์วิเศษในสายตาของคนเข้า ๆ ไปทันที เมื่อเรื่องนกвиปสสนาเกิดขึ้น แบบนี้กันเป็นส่วนมาก พุทธธรรมจึงไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

มาในสมัยนี้คนเริ่มนิ่งสนใจการปฏิบัติวิปสสนา กันมากขึ้นอีก แต่ก็ไม่ว่ายเขาว่าไป อาจารย์ผู้สอนหรือผู้จัดการวิปสสนาคงคิดเห็นว่าถ้าทำไปชื่อ ๆ ตรง ๆ คนไม่ได้เงินทอง จึงมีกิโลบายเช่นประชุมอาจารย์วิปสสนาแล้วทำการปลูกเสกพระเครื่องบ้าง ทำพิธีร่องอื่น ๆ บ้าง ชาวบ้านที่ไม่ก่อครอบใจพระตนได้รับอะไร ที่เป็นวัตถุความพันทุกๆ ที่แท้จริงไม่ได้ถึงเลย ยังอยู่ในรูปของ สีลัพพตปรามาส (ความมองมอง) อยู่นั้นเอง ที่ร้ายไปกว่านั้น คือ บางคนเกิดความเข้าใจเขว่าวิปสสนาเป็นวิธีการลังสมองแบบคอมมิวนิสต์ ไปเลยก็มี

ข้าพเจ้าโครงที่จะอ้างข้อความจากหนังสือพิมพ์ชาวไทยฉบับที่ ๓๐๘๔ ลง

วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้ลงข่าวเกี่ยวกับการประชุมคณะกรรมการค้นคว้าทางจิตแห่งประเทศไทย ที่สำนักงานของสมาคม ณ วัดมกุฎกษัตริยาราม พระนครผู้ปฏิรูปกาชาด ๓ ท่านที่หนังสือพิมพ์อ้างถึงอาจเป็นผู้คงแก่เรียนในบางสาขา ข้าพเจ้าจึงยังไม่กล่าวถึงเชื้อสายที่เดียวกับท่านทั้ง ๓ นั้นจะปล่อย “ความโข่ง” ออกมากในทำมกรากคนฟังเกรงอยู่เหมือนกันว่าคนเข้าใจบันทึกมาผิด ๆ ก็เป็นได้

แต่ถ้าผู้กล่าวได้กล่าวอย่างนั้นจริง ๆ ก็นับว่าเป็นการกล่าวผิดจากหลักธรรมะ จำเป็นที่ข้าพเจ้าจักต้องกล่าวแก่ในนามของผู้เป็นท้าสของพระรัตนตรัย เมื่อเห็นว่าจะมีอะไรผิด ๆ ทำให้สังคมต้องเคราะห์มองแล้ว เรายังเป็นคิชช์ของบรมครุฑ์ต้องกล่าวแก้กันตามสมควร เพื่อทำความเข้าใจผิดให้กลایเป็นความเข้าใจถูก

ข้าพเจ้าไม่ได้มีเรื่องໂกรธเคืองเป็นการส่วนตัวกับท่านทั้ง ๓ ข้าพเจ้ามิได้รู้จักท่านเหล่านั้น แต่ส่วนตัวท่านที่มีความเข้าใจผิดบางประการเกี่ยวกับวิปัสสนา จึงต้องขอภัยแก่ท่านทั้ง ๓ ไว ณ ที่นี้ด้วย ถ้าหากคำพูดของข้าพเจ้าจักกระทบกระเทือนใจของท่านบ้าง ข้าพเจ้าจะอ่อนช้อความจากหนังสือพิมพ์ให้ท่านทั้งหลายได้ฟังก่อน มีจดหมายโต ๆ ว่า

“สองแพทย์วิตก สอนวิชฝึกจิต” (แล้วมีข้อความต่อไปนี้) เมื่อเวลา ๑๕ น. วันอาทิตย์ที่ ๓๑ เดือนกันยายน ๒๕๐๓ ได้ออกก่อนสมาคมค้นคว้าทางจิตแห่งประเทศไทยได้เชิญนายแพทย์เชียร์ ศิริyanนท์ นายแพทย์มาลา ศีระจิตต์ และ พ.ต.อ.ชล อุทกภานุ แห่งกรมตำรวจนำเสนอในประชุม “การลังสมอง” (อ่านข้อมูลไปตอนที่เกี่ยวกับวิปัสสนา)

นายแพทย์เชียร์ ศิริyanนท์ กล่าวว่า “การลังสมองด้วยวิธีปฏิรูปทางจิตใจขณะนี้ เมืองไทยมีสำนักวิปัสสนากรรมฐานอยู่หลายสำนักทั่วประเทศไทย ชาวพุทธจำนวนมากซึ่งปฏิรูปความสุขทางจิต ได้ sometime ไปนั่งบำเพ็ญทางจิต กันมาก ครูฝึกมีห้องคุณไทยและต่างประเทศ (พม่า) การฝึกจิตนั้นคือสหกิจต์ ตัวเองให้อยู่ในสภาพครึ่งหลับครึ่งตื่น พร้อมที่จะเลิกถอนความเชื่อมั่นเดิม ๆ และ

บรรจุหรือรับไปซึ่งความเชื่อมั่นใหม่ ๆ “ไม่ว่าจะผิดหรือถูกก็ตาม ข้อนี้น่าเป็นห่วงมาก เพราะบางสำนัก (วัดมหาธาตุ) ที่สอนวิชาฝึกจิตนั้นก็ได้มีครูอาจารย์ที่ผ่านค่ายคอมมิวนิสต์มาแล้ว”

ต่อมนายแพทย์มาลา ศีระจิตต์ ได้ลุกขึ้นมากล่าวสนับสนุนอย่างลั้น ๆ ว่า “ที่นายแพทย์เชียร์ได้แสดงมาแล้วนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่เมืองไทยกำลังแข็งอยู่ เนื่องจากด้านเยาวชนนั้น รู้บาลกกำลังเร่งรัดปราบยาเสพติดแล้ว แต่ทางด้านผู้ใหญ่ ซึ่งถูกล้างสมองโดยล้านกวีปัสดานางสำนักนั้น ยังหาได้มีใครทราบหรือป้องกัน กำจัดแต่ประการได้มี จึงควรจะได้รับรู้ไว้เสียบ้าง”

คนสุดท้ายคือ พ.ต.อ.ชลอ อุทกภานน์ กล่าวว่าตนเองได้ศึกษาค้นคว้าทางจิตมา ๓๐ ปีแล้ว ศึกษาทั้งฝ่ายพุทธ พราหมณ์และต่างฝ่ายมาหลายเล่ม มีความรู้ในลักษณะแห่งจิตของมนุษย์มากพอสมควร แต่จะกล่าวในที่นี้ขอพูดเฉพาะการล้างสมองที่คอมมิวนิสต์กระทำการต่อผู้ใหญ่ในเมืองไทย คือการปฏิรูปทางจิตใจ ได้แก่ ล้านกวีปัสดานารมฐานางสำนัก

พ.ต.อ.ชลอ ได้กล่าวถึงหนังสือเล่มหนึ่งที่พระมหาบานัส พวงลำเจียง แห่งวัดมหาธาตุแต่งขึ้น มีข้อความตอนหนึ่งว่า “แม้แต่โซเวียตรัสเซียและจีนแดงในปัจจุบันนี้ ก็ยังไม่ถึงแก่นแท้อันล้ำลึกของคอมมิวนิสต์ เพราะลักษณะที่คนนั้นก็คือพระพุทธศาสนาของเรานี้เอง”

พ.ต.อ.ชลอ กล่าวต่อไปว่า “นี่แหลกเป็นหนังสือที่มีหามนัสแต่ชื่นไว และวัดมหาธาตุก็เป็นวัดวีปัสดานาทใหญ่โดยมากแห่งหนึ่ง นำวิถกเพียงไรรถะณะที่คนเราทำลังสะกดจิตตัวเอง แล้วมีใครเข้ามาคากลัวหัวทั้งตันของหามนัสไปกล่าวให้ฟัง การล้างสมองด้วยวิธีเช่นนี้กระทำได้ง่ายดายที่สุด และคนนั้น ๆ จะเชื่อมั่นไปจนตายว่า คอมมิวนิสต์คือพุทธศาสนา นี่คือภัยการล้างสมองที่ฝากลัวยัง”
(หมายเหตุความจากหนังสือพิมพ์เพียงเท่านี้)

จากข้อความที่ได้อ่านให้ท่านฟังแล้วนี้ จะเห็นได้ว่าผู้แสดงปาฐกถาหัว ๓ ท่านมีความเข้าใจว่าเข้าเป็นอย่างมากในเรื่องวิปัสสนา จึงคร่ำชือทำความเข้าใจเพื่อให้ท่านหัวหลายได้รู้ความจริงเสียบ้างว่าเป็นอย่างไร

ประการแรก คือเรื่อง การลังสมอง ความจริงในทางพุทธศาสนา้นั้นมีวิธี การลังใจคนให้สะอาดปราศจากกิเลสและเป็นการลังที่หมดจดจริง ๆ ลังจนไม่มีอะไรจะถือจะยึดต่อไป ส่วนการลังของนักการเมืองนั้น (จะเป็นนักการเมืองในระบบประเทศไทยตาม) ยังใช้กิเลสเป็นเครื่องดำเนิน คือเอา กิเลสลังกิเลส เหมือน เอาน้ำโคลนลังข้าโคลนอยู่นั้นเอง ลัดเข้าไปในจิตพากิเลสาธิปไตย เมื่อต้องการให้ คนเป็นอย่างไรเขาก็ใช้อุบัติชานเชื่อโดยวิธีต่าง ๆ จนคนหัวหลายเห็นใจทึ้งแนว เก่ามายีดแนวใหม่ต่อไป จึงมิใช่เป็นการลังสมองที่แท้ สูแบบ สจดตบปริ โยทบัน ลงทำจิตของตนให้หัวบุรุษสุดท้าย ของพระพุทธเจ้าไม่ได้เลย (อ่าน “ลังสมองเล่ม ๑”)

ัญญาต่อไปก็ว่า การทำวิปัสสนาเป็นภัยแก่ผู้ทำหรือไม่ ข้อนี้ผู้ปาฐกถาหัว ๓ เข้าใจว่าวิปัสสนาคือการสะกดตนเองให้เป็นคนครึ่งหลับครึ่งตื่น จึงเวกันใหญ่ อันคนที่อยู่ในสภาพครึ่งหลับครึ่งตื่นนั้นมีสภาพแบบคนฝัน ทำอะไรไม่ได้

เมื่อข้าพเจ้าเป็นเด็กได้เคยเห็นการเล่นในฤดูสงกรานต์อย่างหนึ่งของทาง บ้านตีตี้ คือเล่น “เชือขัง” วิธีเล่นคือเอานมakanหนึ่ง (โดยมากเป็นคนที่ไม่ค่อย จะเต็มบาน) เชือหันนั้นยืดเท้าแล้วเอ้าผ้าขาวม้าคลุมหัว มีคนดึงผ้าหันนั้นข้างหน้าเข้า คนหนึ่ง ข้างหลังเขานั้น แล้วคนหัวสองก็ดึงผ้าหันนั้นทำให้คนที่นั้นเอนไป เ่อนมา พร้อมกับคนข้างเดียงหลายคนกล่าวเป็นบทร้องว่า “ขังอยขัง ขังกิน เต่ารัง ขังกินไม่ໄ่ ลงไวๆ ถูกเดียนนงขัง” ว่าไปพลางดึงผ้าไปพลาง คนนั้นก็ ถูกสะกดจิตเกิดอาการร้อง มีนหัว ล้มตัว จำอะไรไม่ได้ ได้ยินแต่คำว่าขัง ๆ รูปร่างของขังและกริยาของขังก็เกิดขึ้นในหัวนึกของเข้า ไม่นานเท่าได้เขากลุกขึ้น เดินทำท่าเหมือนขัง ประดิษฐ์เดียวเก็บกัมมอนด้วยความเหนื่อย พอกหายเหนื่อย

แล้วเขากำกับเพื่อนว่าเมื่อตักนี้ได้ทำอะไรไปบ้าง เขาก็ไม่ได้ เพราะไม่มีความรู้สึกนี้คือการสะกดจิตให้เป็นคนครึ่งหลับครึ่งตื่น

พากที่มาปฏิบัติที่วัดมหาธาตุนี้ บางคนบังคับจิตสังตนาเองให้นั่งตัวแข็งได้ เวลานั่งตัวแข็งก็ไม่รู้สึกเหมือนกันว่ามีอะไรเกิดขึ้นแก่เขานั้ง ห้ามแกไปทึ่งน้ำแกก็ไม่รู้สึกตัว คนแบบนี้ใจจะพูดอะไรให้ฟังก็ไม่รู้เรื่อง คนเราจะถูกใจรักจุ่งป่าทางไหనนั้นต้องพูดกันได้เรื่อง และพูดกันนานๆ จนเขาปลงใจเชื่อในเรื่องนั้นๆ อีกอย่างหนึ่งสำนักวิปัสสนาของเมืองไทย ยังไม่เคยมีครูอาจารย์คนใด ที่ได้เคยผ่านค่ายคอมมิวนิสต์มาเลย มหามนัสก์ไม่เคยเรียนวิปัสสนา และไม่เคยเป็นครูสอนวิปัสสนาเหมือนกัน

ที่มหาสนัลลักษ์ว่า “คอมมิวนิสต์นั้นแท้จริงก็คือพระพุทธศาสนาของเรานี้เอง” ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าข้อซึ่ยนน้อยในหนังสืออะไร ถ้าหากซึ่ยนจริงตามนี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าขอบอกว่า คอมมิวนิสต์ไม่เหมือนกับพระพุทธศาสนา และพุทธศาสนา ก็ไม่เหมือนกับคอมมิวนิสต์ ขออย่าได้อาหังค์ไปเปรียบกับตั้งก้าเหลย ขออย่าได้ดึงพระพุทธเจ้าผู้ห้ามบุคคลใดเปรียบมิได้ มาเดียงกับかるลาร์กษ์ผู้เป็นแต่นักปฏิวัติในทางเศรษฐกิจเลย คำสอนทางพุทธศาสนาเป็นไปเพื่อความสะอาด สว่าง สงบของจิตใจ แต่ของคอมมิวนิสต์เป็นไปเพื่อความไม่มีช่องว่างในสังคม โดยอาศัยการบังคับ การยั่งกันฯลฯ

คำว่า “วิปัสสนา” นั้น หมายถึงความเห็นแจ้งตรงต่อสภาวะธรรมที่เป็นจริงของสิ่งต่างๆ ถ้าพูดถึงงานกิทหมายถึงธุรกิจที่เกิดขึ้นต้องเรียนต้องปฏิบัติ จะนั้น การศึกษาหรือปฏิบัติในเรื่องของวิปัสสนาที่ถูกต้องจะไม่มีอะไรที่จะจุ่งใจคนให้หันไปสู่ความหลงผิดเป็นอันขาด

การสะกดจิตก็มิใช่เรื่องของวิปัสสนาที่แท้ แต่เป็นเรื่องของวิปัสสนาปลอม วิปัสสนาที่แท้ต้องเป็นสมາธิเพื่อให้เกิดความเห็นแจ้งตามที่เป็นจริงในสิ่งทั้งปวง จน

เราประพฤติปฏิบัติไม่ผิดในสิ่งทั้งปวง จนไม่เกิดทุกข์ เกิดโหะอะไรขึ้นมา เป็นการกระทำให้เกิดปัญญา ถึงขั้นที่จะเห็นความจริงว่า สิ่งทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่น อันเป็นหลักสูตรสุดของพระพุทธศาสนา

เรื่องเกี่ยวกับวิปัสสนานี้ชาวบ้านอาจเข้าใจเช่นไปได้ เพราะพากคุนอาจารย์ทั้งหลายก็มิໄโน่ค่อยสะอาด เวลาสอนศิษย์ก็สอนกันอย่างเช่นๆ นอกทาง เช่น ก่อนทำก็ต้องมีพิธีขึ้นครู่ ต้องมีของนั้นของนี่ไปให้ครู่ ต้องทำในวันนั้นวันนี้ เช่นไปเอลักษณ์ภัยนอกเข้ามาปะปน ทำอะไรฯ กล้ายึดมิใช่การปีغمด

ความจริงในเรื่องของการเจริญภิกขุนัน ไม่มีพิธีอะไร นอกจากเรียนให้เข้าใจหลักที่ตนจะนำไปปฏิบัติ เมื่อรู้แล้วก็ลงมือปฏิบัติกันเลยทีเดียว เมื่อได้ก็ได้ เพราะธรรมะเป็นอุกาลโก ไม่ประกอบด้วยเวลา ทำได้เสมอไป แต่พระความชลัด ความกลัวผลบางอย่าง อาจารย์จึงหอบ้ายปลอบใจลูกศิษย์ เรื่องไม่เท่าจะจึงเกิดขึ้นในกระบวนการวิปัสสนาจึงได้เสียชื่อไปและกล้ายึดคนเสียสติไปมาก

อนึ่ง ควรจะเข้าใจเสียด้วยว่า ตัววิปัสสนา้น้อยตรรกะเห็นตามเป็นจริงว่า สิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ยึดมั่นติดตา ยึดการเห็นทางใจ เห็นอย่างแบบรู้ชัด ตามเป็นจริงในสิ่งนั้นๆ แล้วใจมันก็เมื่อ เพราะมองเห็นว่าไม่มีอะไรที่น่าเอากัน เมื่อ มี มันล้วนแต่เป็นมายา เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ท่านนั้นเอง ถ้าเห็นชัดตามแบบนี้ก็เรียกว่าได้วิปัสสนาญาณหรือเห็นธรรม คือเห็นความไม่เป็นสาระของสิ่งทั้งปวงนี่คือวิปัสสนาตามแบบของพระพุทธเจ้าที่ถูกต้องแบบเดียว

เรื่องของวิปัสสนาควรจะมีแบบเดียว ผลก็ควรมีอยู่อย่างเดียว มิใช่มีกันมากมายจนเป็นของดันนับดันนับ ของไทยบ้าง ของพม่านบ้าง ของอาจารย์โน้นบ้างอาจารย์โน้นบ้างทั้งหมดนี้เป็นเรื่องเชาและก่อให้เกิดความไม่เห็นแจ้งในธรรมวิธี การเมืองตันอาจแตกต่างกันบ้างเล็กๆ น้อยๆ แต่จุดหมายปลายทางก็ถูกที่ความไม่ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งทั้งปวง หากมีอะไรนอกไปจากเรื่องนี้ไม่ จึงควรเข้าใจเนื้อแท้

ของเรื่องนี้ได้ จะได้ไม่ถูกคนหลอกให้หลงต่อไป

นักวิปัสสนาทั้งหลายก็เช่นเดียวกัน ถ้ายังไม่เห็นชัดลึกไปว่าสิ่งทั้งปวงไม่ควรยึดมั่น ท่านก็ยังไม่ถึงจุดหมายปลายทางที่ท่านจะมุ่งจะเข้าให้ถึง ใจของท่านยังกลับกลอกแบบปุถุชนอยู่ อาจเห็นโลกน่าอยู่น่าเป็นขึ้นมาอีกเมื่อใดก็ได้ เรายังได้เข้าร่วมอาจารย์วิปัสสนาได้ลามสมณเพศไปอยู่กับผู้หญิงเลี้ยงแล้ว ถ้าได้ถึงจุดหมายของวิปัสสนาแล้ว เขายังไม่ออกไปคลุกคุนเป็นอันขาด

คำที่ว่า คนนั้น “สำเร็จ” คนนี้สำเร็จ ก็เป็นคำที่ไม่ควรนำมาใช้ชี้ชีวิตของใครๆ เป็นอันขาด เพราะผู้ที่และผู้ถูกชี้มองก็เป็นเพียง “นักเดินทางที่มีได้ถึงจุดหมาย” การ “ถึง” หรือ “ไม่ถึง” นั้นมิใช่เรื่องที่คนอื่นจะบอกกันได้ แต่ความรู้สึกของตนจะบอกเองว่าตนได้พบรสของวิปัสสนาแล้วหรือยังขณะใดที่รูปเลี้ยงกลืนรسلامผส อันได้มาถูกต้องประสาทของตนเข้า ตนรักษาความคงที่ของจิตใจไว้ได้หรือไม่ ถ้ายังไหไปตามอารมณ์นั้นๆ ก็แสดงว่าใจของท่านยังเห็นอะไรเป็นตัวตน เป็นของของตน ยังไม่ได้ผลของวิปัสสนา แต่อย่างได้ท้อถอย จงก้าวต่อไป วันหนึ่งท่านก็จะถึงจุดที่ท่านต้องการ และอย่าอยากระถึงจุดที่ท่านต้องการ ขอเพียงให้ทำโดยไม่อยากจะเป็นอะไร เมื่อท่านไม่ต้องการมีอะไรเป็นอะไร จิตของท่านก็จะพ้นจากความยึดมั่นถือมั่น นั้นแหลกเป็นตัววิปัสสนาที่พระพุทธศาสนาต้องการ

อันบุคคลผู้ได้อบรมใจในทางภูวนาน จนการหั้งเกิดปัญญาเร็วตามเป็นจริงขึ้นในใจของตนแล้ว ปัญญาตัวนั้นย่อมทำลายอุปทานหรือความยึดมั่นถือมั่นให้ออกจากใจได้ คือทำลายความเห็นเดิมเห็นงามในกามคุณ เห็นกามเป็นดังหัวดีเป็นดังลูกศรคอยเลี้ยงแหงก่อให้เกิดทุกข์ตลอดเวลา ความพอใจยินดีในกามคุณจะหายไป เพราะเห็นถูกตามเป็นจริงว่าสิ่งนั้นๆ ไม่มีสาระ ความคิดเห็นประหากิดๆ นอกแนวทางของพุทธศาสนามีอยู่อย่างใด ผู้ได้วิปัสสนา ก็ “ละ” ความเห็นผิดนั้นได้อย่างเต็มขาด

ความเชื่อแบบเหล่าว่าแหล่งฯ เช่นเชื่อศาลาพระภูมิเป็นหมวดตั้งศาลาพระภูมิ เชื่อฤกษ์ยามงามดี เชื่อพิธีร่องรอยอย่างอื่นๆ อันเป็นประเพณี มงคลตี่นข่าว เป็นเรื่องของความงามยังไงไม่เป็นทางทำตนให้พ้นทุกชีวิตแล้ว ไปถ้ายังเชื่อ ยังการทำอยู่ แม้จะใจจะโน้มน้าวได้เรียนพุทธศาสนามา ๓๐ ปีแล้ว เช้าก็ยังเป็นแต่เพียงนักเรียนคงจะเชื่อ ขาดได้เดียวทดลองกระทำตามแนวที่ถูกต้องไม่พระพุทธเจ้าเรียกคนประเพณีนี้ว่า “ไม่ระบุรุช”

อุปทานขันที่สำคัญที่สุดคือความยึดถือว่ามีตัวตนควรจะหายไป เพราะวิปัสสนาทำให้มองเห็นชัดว่าทุกลสีทุกอย่างว่างเปล่าจากการมีตัวหรือมีอะไรเป็นของตัว แล้วจะเข้าไปยึดถือตรงไหนกันเล่า วิปัสสนาอย่ามซวยทำให้พ้นจากความเห็นแก่ตัวจึงได้อย่างนี้ เมื่อพ้นจากความเห็นแก่ตัวจึงแล้ว จิตก็ว่างจากความยึดมั่น ถือมั่นโดยลื้นเชิง นี่คือผลของการวิปัสสนาที่ถูกต้อง ถ้าผิดไปจากนั้นก็เป็นนักวิปัสสนาปลอมนักวิปัสสนาการค้นหาเงิน

ปัญหามีต่อไปว่าเมื่อเราเห็นว่าวิปัสสนาเป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ชีวิตของตนแล้ว เราควรจะทำวิปัสสนาเมื่อไหร่กันเล่า ข้าพเจ้าครรช์ขอแนะนำว่าทำได้ทันที ทำที่ได้ๆ ก็ได้ไม่จำกัด ขออย่างเดียวเพียงให้รู้ว่ากิจที่ตนจะทำนั้นทำกันอย่างไร การเข้าหาครูบาอาจารย์ที่ดีๆ ก็เป็นสิ่งจำเป็นเหมือนกัน แต่ขอให้ถือว่าครูเป็นแต่เพียงกัลยาณมิตร คือเป็นผู้แนะนำในขณะปฏิบัติเท่านั้น อย่าคิดว่าครูจะทำอะไรให้แก่ตนไปหมดทุกอย่าง การทำตนให้พ้นทุกชีวิตเป็นหน้าที่ของเราเองโดยเฉพาะ

ผู้ปฏิบัติอาจสงสัยอีกว่า การปฏิบัติวิปัสสนา้นั้นมีต้องไปอยู่วัด ไปอยู่ห้องเล็ก ทำกันเป็นเดือนๆ อย่างนั้นหรือ เรื่องนี้สุดแต่เวลาและการงานของท่าน ถ้าหากทำนั้นมีเวลาเหลือเพื่อทำนั้นไปทำในรูปเช่นนั้นได้ ถ้าทำนั้นมีเวลาอยู่ก็ไม่จำเป็นท่านอาจใช้ สมเกียรติธรรมชาติ ที่ทุกคนมีอยู่แล้วนั่นคิดคันในเรื่องอะไรๆ ที่ควรคิด เช่นหัดพิจารณาให้เห็นว่าอะไร มันก็ไม่เที่ยง คิดไปนึงก็ไปเพื่อให้เห็น

ความจริง

ขอให้จำคำที่ว่า “วันคืนของนักภารนา คือ วันคืนแห่งการคิดค้น” ใจของคนชอบทำงาน ชอบคิด ชอบค้นอยู่ตลอดเวลา และมันคิดในเรื่องที่มันชอบ อันนำความยุ่งยากมาสู่ชีวิต เราหาเรื่องให้มันคิดใหม่ ให้มันคิดเสมอว่ารูปไม่เที่ยงเท่านาไม่เที่ยง สัญญาไม่เที่ยง สังฆไม่เที่ยง วิญญาณไม่เที่ยงเป็นทุกๆ เป็นอนาคตอย่างไร คิดไปนึงไป เอาสิ่งนี้มาเป็นงานของใจตลอดเวลา ใจของท่านก็มีงานทำอย่างไม่หยุดยั้งติดต่อกันอยู่เสมอ ๆ ท่านก็จะพบได้ด้วยตัวของท่านเองว่ามีผลอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพราะการปฏิบัติธรรมเป็นเรื่องเฉพาะตนไม่ใช่การทำจัง คนนั้นก็ได้รับผลจริงโดยไม่ต้องไปเพียงครั้งเดียว

วิปัสสนาของพระพุทธศาสนาที่แท้ จึงไม่ใช่เรื่องของการสะกดตัวเองให้เป็นคนครึ่งหลับครึ่งตื่น หรือนั่งตัวแข็งเหมือนห่อนไม้ แต่เป็นคนตื่นอยู่ตลอดเวลา ตื่นอยู่ด้วยสติสัมปชัญญะและปัญญา อย่างนี้才จะมาพูดอะไรให้ฟังก็ไม่สามารถจะเข้าไปในทางที่ผิดได้เลย เพราะนักวิปัสสนา้นนี้เขากิดกันแต่ปัญหาเรื่องจะทำตนให้พ้นทุกๆ ส่วนปัญหาการเมืองหรือการเศรษฐกิจอะไรนั้น เช้าหาก็ได้คิดกันให้ร้าสมองไม่เมื่อไร ครั้นได้ศึกษาได้ปฏิบัติวิปัสสนาที่ถูกต้องแล้วเขาก็จะเป็นคนที่มีความคิดเห็นในทางที่ถูกต้องอยู่ตลอดเวลา

จึงควรขอให้ท่านทั้งหลายได้เข้าใจกันเสียใหม่ อย่างได้หวานกลิ้ววิปัสสนา กันเลย เพราะการลังสมองของวิปัสสนา้นนี้ทำให้เข้าสบายนิ่ง หมดกิเลส หมดความเห็นแก่ตัวอย่างแท้จริง การทำวิปัสสนาจึงมิใช่เป็นโทษแก่การพัฒนาบ้านเมือง ไม่เป็นเช่นยาเสพติดทั้งหลายที่ทมอ ๆ กลัวกันหนอก เพราะธรรมะในพุทธศาสนา นั้น ยังศึกษา ยังปฏิบัติมากขึ้นเท่าใด ก็จะได้รับความเป็นอิสรภาพแก่ตนเองมากขึ้นเท่านั้น

ที่พากคอมมิวนิสต์ทั้งหลายเขากล่าวว่าศาสนาเป็นยาเสพติดและให้

โภชั้น ท้าได้มีพุทธศาสนารวมอยู่ด้วยไม่ พระพุทธศาสนามีได้สอนให้ใครติด สวรรค์ฯ แต่สอนให้ปล่อยวางทุกสิ่งที่ทำให้ตนต้องตกเป็นทาสของมันทั้งหลาย จึงควรใช้วิชาภิปัสสนานของพระพุทธศาสนาแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันของท่าน ก็ได้ แล้วท่านจักมีชีวิตแห่งสุขภาพอย่างแท้จริง ซึ่งไม่มีศาสนาใดลักษณะใดจักมอบให้ แก่ท่านได้เลย

ก่อนจะจบ ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตจากต่างระห่ำพุทธศาสนา กับศาสนา อื่น ๆ สักเล็กน้อย คือ-

๑. ศาสนาอื่น ถือว่ามีพระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์ และบันดาลให้เป็นไปตาม พระประสงค์

พระพุทธศาสนา มิได้พูดถึงเรื่องนี้ เพราะเห็นว่ามิใช่เป็นความจริงและไม่ เป็นทางแก้ทุกข์ได้

๒. ศาสนาอื่น บอกว่า ผู้สอนมาจากพระเจ้าในฐานะเป็นพระบุตรบัง เป็นผู้แทนบัง เป็นอวตารลงมาสอนคนในโลกบัง

พระพุทธเจ้า ไม้อ้างว่าเป็นเช่นนั้น ท่านเป็นมนุษย์ธรรมดा มีพ่อแม่ผู้ให้ ก่ำเนิด มีความเป็นอยู่อย่างคนสามัญแต่ภายหลังทรงเมื่อหน่ายความเป็นอยู่ เช่นนั้น จึงแสดงความสุขส่วนໂລกิย์ออกไปบัวช ต่อมาก็ได้เป็นพระพุทธเจ้า

๓. ศาสนาอื่น ถือว่ามีการถือใจจากพระผู้เป็นเจ้าผู้สอนจึงได้ธรรมะมา สอนคน

พระพุทธศาสนา ถือว่าบรรดาความรู้ความเข้าใจทั้งหลายก็เกิดมาจากการ ศึกษาค้นคว้าของเรางเองทั้งนั้นมนุษย์ทุกคนจึงมีโอกาสดับทุกข์ได้ด้วยตนเอง

๔. ในศาสนาอื่น สอนว่าสุขและทุกข์เกิดมาจากการบันดาลของเทวดาหรือ พระผู้เป็นเจ้า

แต่ พระพุทธศาสนา บอกว่าการกระทำของเรางจะสร้างอนาคตให้แก่

ตัวของเราเอง ไม่มีครบันดala ใครทำได้ใครทำข้าวได้ข้า ใครทำอย่างไรก็ได้ผล เป็นอย่างนั้น หากมีครสอดแทรกเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกระทำการของตนไม่ ความทุกข์ต่างๆ หรือความพันทุกข์ก็เกิดจากการกระทำการของตนเองเท่านั้น ไม่มีสิ่งใดก็สิ่งใดที่จะ อะไรมาบันดาล

๔. ในศาสนาอื่น มีพิธีการอ้อนวอนขอร้องจากเทพเจ้าให้มาช่วยงาน

แต่พระพุทธศาสนา ไม่มีพิธีอ้อนวอนอย่างไรเลยพุทธศาสนาไม่แต่เรื่อง การศึกษาและปฏิบัติให้ได้ผลตามที่ตนศึกษามาเท่านั้น พิธีริบูตรต่างๆ ไม่มีใน พุทธศาสนา

๕. บางศาสนา เช่นถือว่ารูปเคารพเป็นตัวแทนของค่าสุดของเขาก็

แต่ชาวพุทธ ถือว่าพระพุทธรูปเป็นภาพเตือนใจให้ระลึกถึงความกรุณา ความบริสุทธิ์ และปัญญาของพระพุทธองค์ แล้วนำเอาความดีนั้นมาใส่ตน เรียกว่า ตนมีพระอยู่ในใจ

๖. ชาวพุทธแท้�อมถือว่าพระรัตนตรัยประเสริฐกว่าสิ่งใดๆ ชาวพุทธจึง ไม่ทำการกราบไหว้เทวดาผีสางนางไม้หรือพระภูมิ ตลอดถึงสังฆาร্দีสิทธิ์ต่างๆ ที่ คนมักนึกไปบวามอยู่ในโลกนี้ ไคร้ไปไหว้ลิ่งเหล่านั้นเข้าก็ขาดจากพระรัตนตรัยและ ไม่ใช่พุทธบริษัท เพราะพุทธบริษัทต้องเชื่อมั่นในพระรัตนตรัยเท่านั้น

๗. ชาวพุทธเชื่อในการกระทำดีของตนอย่างมั่นคงจึงไม่จำเป็นต้องถือฤกษ์ ยาม ดวงดาวและพิธีเสียศาสตร์ต่างๆ อันเป็นเรื่องนอกแนวทางของพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธเจ้าห้ามไว้

๘. พระธรรมเป็นคำสอนที่ทำคนให้ตื่นจากความโง่เขลาหรือความหลงผิด เรากำหนดว่าพุทธเจ้าเป็นคนฉลาด ใช้แต่เหตุผลและสติปัญญาตลอดเวลา ไม่ใช่มีแต่ครรภชาเชื่ออย่างมายาก

ในที่สุดนี้ ขอให้ธรรมะลงลังความสกปรก คือความเห็นผิดและกรรมการทำ

ผิด ๆ ของชาวพุทธให้หายไป จงพ้นจากความเขลา ความหลง จงได้หันมานับถือพระพุทธ พระธรรมพระสังฆโดยประการเดียว การลั่นเตียงมซี รดน้ำมนต์ เสี่ยงตายด้วยวิธีการต่าง ๆ จงหายไปจากผืนแผ่นดินไทย ขอให้อาจารย์เสกพระเครื่องวางทั้งหลาย จงได้เสกคนให้เป็นคนดีที่มีพระในใจ มิใช่มีพระห้อยคอแต่มาเข้าถึงยืน ขอให้พากมิจนาทิภูมิทั้งหลายจงกลับกลายเป็นคนมีความเห็นชอบตามทำนองคลองธรรม

นี่เป็นพรของข้าพเจ้า มอบให้แก่ท่านทั้งหลาย ตามทัศนะของพระพุทธศาสนาที่บริสุทธิ์ ไม่มีสิ่งโสโคกรากสกปรกใด ๆ เจือปน ขอท่านทั้งหลายจงรับเอาพรนี้ไปปฏิบัติ ตามทางของพระพุทธองค์เถิด

แต่พระอะไร ๆ หรือไม่ว่าจะเป็นของใคร มันคือก็ลิขิตรึเป็นจริงไป ไม่ได้ถ้าผู้รับพรคนนั้นไม่ประพฤติตนเป็นคนดีมีศีลธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาของตน ๆ การปฏิบัติธรรมจึงเป็นพรอันประเสริฐสุด ที่เราไม่ต้องเที่ยวไปแสวงหาจากที่ใด ๆ ให้ลำบากไปเปล่า ๆ ขอให้ท่านเข้าใจไว้เป็นประการสุดท้ายด้วย.

วันเกิดของข้าพเจ้า

ปณิธานของหลวงพ่อปัญญาณทะ

การฉลองวันเกิดก็คือการฉลองวันตายหรือฉลองความทุกข์นั้นเอง เพราะความเกิดเป็นความทุกข์และมีเกิดก็ต้องมีตายเป็นของคู่กัน การอยู่ในโลกนี้จึงเป็นทุกข์ ชีวิตคือก้อนทุกข์ที่ต้องบริหารอยู่ทุกวัน มันจึงเป็นเหมือนหัวฟี เหมือนลูกครรภ์ที่ติดอยู่กับตัวตนเสมอ

พุทธศาสนาสอนให้กลั้งความเกิด เพราะถือว่าความเกิดเป็นมูลเหตุของความทุกข์ทุกชนิด มีเกิดตัวเดียว ก็มี แก่ เด็บ ตาย และอะไรอีกหลายร้อยอย่าง รวมแล้วก็กล่าวว่าความเกิดเป็นทุกข์ และทุกข์นี้แหละเป็นภัยอันใหญ่หลวงของสัตว์โลก แต่หากไม่เขยบความจริง ทุกคนชอบลง จิตต้องมายูในปลักสัสราวันนี้ ตลอดมา ร่างกายของสัตว์อยู่ในสภาพเปลี่ยนแปลง ที่เป็นสิ่งที่มีชีวิตอยู่ได้ก็ เพราะยังมีการเปลี่ยนอยู่เท่านั้น หยุดเปลี่ยนเมื่อได้ก้าวเดิน ความแตกตับคือที่สุดของความเปลี่ยนแปลง จะนั้นก้าวล่วงกันโดยเนื้อแท้แล้วเราเกิดทุกวนที เราตายทุกวนที

ทำไม่จึงไม่คลองวินาทีเกิดกันเล่า คลองวันเกิดปีล่ะครั้งน้อยไป คลองวินาทีที่เกิด ก็คือการอยู่ด้วยความไม่ประมาท ดำรงตนอยู่ในความเพียรชอบคือเพียรระวังมิให้ บานะเกิดขึ้นในสันดาน เพียรละนาปที่เกิดแล้วให้หมดไป เพียรทำกุศลให้มาก และ เพียรรักษาทุกคล้อไว้มิให้เสื่อม บุคคลใดมีความเพียรในรูปนี้ผู้นั้นเชื่อว่าทำบุญวันเกิด ทุกวินาที สมกับที่ตนเกิดอยู่ทุกวินาที ตายอยู่ทุกวินาที

การทำบุญวันเกิดบางครั้งเป็นการเมียดเมียนคนอื่นเหมือนกัน เช่นท่าน ผู้ใหญ่ที่ปกครองคนมาก พอกถึงวันเกิดก็นอกลุกนองให้ทราบโดยการแจกบัตร หรือให้ลูกนองที่ใกล้ชิดเป็นคนจัดงาน ตัวผู้คลองอยู่หลังชา ก และแสดงความ ประลิศที่อย่างจะได้สิ่งนั้นสิ่งนี้ให้ทำเมื่อน้องว่าลูกนองมีความภักดีและจัดมาให้เอง แต่ความจริงลูกนองหัวใจทำด้วยความเต็มใจ เมื่อทำ เพราะเกรงใจนายเท่านั้น สมัยนี้ การพินิจเดือดเคืองอยู่แล้วถ้าทำกันในรูปนี้เป็นการเมียดเมียนเหมือนกัน จะนั่นจึง ควรถือว่าไม่เป็นบุญอะไร ถ้าคนใครที่จะทำบุญวันเกิดก็ทำตามลำพัง ทำตามความ สามารถที่ตนมีไม่ต้องทำแบบ awkward มีจันผู้อื่นเดือดร้อนจะเป็นกุศลอ่างยิ่ง

อีกประการหนึ่งของการทำกุศลไม่มีความจำเป็นต้องตีฉัองร้องป่ากีได้ เพราะ ชาวพุทธมุ่งความบริสุทธิ์ใจเป็นข้อใหญ่ และพุทธศาสนามิใช่คำสอนที่เป็นไปเพื่อ ความอยากใหญ่ เพื่อความหรูหราฟุ่มเฟือย ขอพวงเร้าชาวพุทธจงไตรตรองดูกัน บ้างเกิด กุศลที่ควรทำโดยไม่ต้องลงทุนเลยนั้นคือการทำซ้ำใจของตนให้สะอาด เป็นงานที่ทำโดยไม่ต้องรบกวนใคร เป็นงานที่ให้ผลมาก เป็นงานที่ทำให้อายุ พุทธศาสนาการสืกกาลนาน จึงขอเสนอเรื่องนี้แก่พี่น้องผู้ฯ ครรชรรฆะทั้งหลายใน วันเกิดของข้าพเจ้า

ดูกร ภิกขุบุญญาณนท บัดนี้อายุของเชื้อดี ๘๐ ปีแล้ว ร่างกายของเชื้อ เปลี่ยนมาตามวาระของการเกิด ตายเป็นลำดับไม่รู้กี่ร้อยล้านครั้งแล้ว เดียวนี้ ผมของเชื้อหงอกแล้ว พ้นของเชื้อก็หลุดไปแล้ว นัยน์ตาของเชื้อก็ต้องสวมเวน

ช่วยสัมภាតแล้ว ความแข็งแรงของร่างกายก็อ่อนแอลงไปทุกวัน เชือเป็นเหมือนโคที่เข้าจักจูงไปช่า ใกล้ความตายที่แท้จริงเข้าไปทุกที เชือจึงไม่ควรประมาท ในวัยในชีวิต และในความไม่มีใครของเชือ ชีวิตไม่เที่ยง ความตายเป็นของเที่ยง เชือจะต้องตายเวลาหนึ่งเชือไม่ต้องกลัวกับความตาย แต่จะกลัวความเกิดถูก เพราะมีเกิดจึงมีตาย จงพิจารณาให้เห็นแก้ในการเกิดแล้วหนีจากความเกิดเสียเด็ด

ในความเป็นบรรพชิตของเชือ เชือได้ทำชีวิตให้เป็นประโยชน์อยู่บ้างด้วย การปลูกใจคนให้รู้จักราชธรรม และเตือนเชือให้ทำความดี แต่เชืออย่าเตือนผู้อื่นฝ่ายเดียว จงเตือนตนของตนเสียด้วย เชือมีความมุ่งหมายอย่างใดในชีวิตที่เชือได้ตั้งใจไว้ เมื่อคราวเดินทางกับคณะมหาจาริกในปี ๒๔๗๕ เชือยังคงมั่นอยู่ในคำปฏิญาณนั้น นั้นเป็นความดีของเชือประการหนึ่ง งานที่เชือทำเพื่อศาสนาเป็นงานหลักและใหญ่โต การทำงานของเชือนั้นกระทบคนโน้นบังคนนี้บังเชือมีทั้งคนชอบและคนไม่ชอบ เชือไม่ต้องหัวนี้หัวนั้นให้เจงทำงานไปตามหน้าที่ ถือธรรมเป็นแนวทางไว้เกิดธรรมะย่อรักษาคุ้มครองเชือเสมอ เมืองไทยยังต้องการพระที่ทำจริงใจเด็ดเสียสละไม่เห็นแก่ลาภสักการะบุชาธรรมเป็นสรณะอยู่อีก ขอให้เชือรับร่วมพวกให้มากแล้วหันพวกธรรมให้แหลกไปเกิด อย่าตายด้วยความเกียจคร้านเลย พุทธศาสนาในเมืองไทยยังไม่เจริญ คนไทยเป็นชาวพุทธกันเพียงแต่ชื่อที่ได้ดำเนินชีวิตตามแบบชาวพุทธที่แท้ไม่ เพราะขาดการศึกษาอบรมในทางที่ถูก เชือจะช่วยเชาให้พบกันแสงสว่างบังเกิด เพราะคนต้องการแสงมีอยู่ ส่วนพวกไม่ต้องการนั้นปล่อยเชาเกิด ขอยกเป็นตัวหนอนในสัมภารไม่เป็นไร

ปัญญานั้นทะเบียน วันนี้เป็นวันเกิดของเชือเมื่อเชือได้ปฏิญาณกับตัวเชือเอง ว่าจะก้าวอะไรบ้าง จริงทำเสียเดียวัน ข้าพเจ้าจึงวางแผนหลักไว้ในใจดังนี้

๑. ร่างกายชีวิต เป็นของพระรัตนตรัย ข้าพเจ้าเป็นทาสพระรัตนตรัย โดยสมบูรณ์

๒. ความมุ่งหมายของข้าพเจ้าอยู่ที่ประกาศคำสอนที่แท้ของพุทธศาสนา
๓. ข้าพเจ้าจึงต้องเป็นคนกล้าหาญด้วยความจริงทุกการลเทศะ
๔. ข้าพเจ้าจักต้องสู้ทุกวิถีทางเพื่อทำลายสิ่งเหลวไหลในพระพุทธศาสนา
นำความเชื่อใจถูกมาให้แก่ชาวพุทธ
๕. ข้าพเจ้าไม่ต้องการอะไรเป็นส่วนตัวนอกจากปัจจัยสี่พ่อเลี้ยงอัตตภาพ
เท่านั้น ผลประโยชน์อันใดที่เกิดจากการของข้าพเจ้า สิ่งนั้นเป็นของงานที่เป็นส่วน
รวมต่อไป
๖. ข้าพเจ้าถือว่าคนประพฤติชอบตามหลักธรรมเป็นผู้ร่วมงานของข้าพเจ้า
นอกเหนือนี้ไม่ใช่ นี่คือความตั้งใจและแผนงานของข้าพเจ้า

ธรรมสกा เลขที่ ๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี ๑๙๙ เชคทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๗๐
โทรศพท์ / โทรสาร : (๐๒) ๔๔๑-๑๕๓๕, ๔๔๔-๗๘๔๐, ๔๔๑-๑๕๔๔
ธรรมสก้าได้ร่วมรวมหนังสือสืบเชื่อมต่อทั่ง ๆ ไว้บริการแก่ท่านสมาชิก จากสำนักพิมพ์
และสำนักปฏิบัติธรรมทั่วประเทศ ท่านที่สนใจเลือกซื้อได้ที่ ศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนา
เลขที่ ๒๖-๒ ถ.บรมราชชนนี แขวงศาลาธรรมสพน์ เชคทวีวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศพท์ / โทรสาร : (๐๒) ๔๔๑-๑๕๓๕, ๔๔๔-๗๘๔๐, ๔๔๑-๑๕๔๔

สถาบันบันถือธรรม เป็นองค์กรเอกชนที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อสืบทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ทาง
ดุษฎีบัณฑิตศึกษาและงานวิจัย ขึ้นเป็นการสามัคคีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และ
ศูนย์วิจัย ป.ธ. ส. (นายบรรลือ สุธรรม) อดีตเจ้ากฤษจังหัวศูนย์วิจัยธรรมสก้า เป็นผู้ให้กำเนิด
ธรรมสก้า โดยมี พระพราหมณ์กฤษณาจารย์ (หลวงพ่อปัญญาบันนทกิจชุ) เป็นองค์ประธาน

วัตถุประสงค์ของสถาบันบันถือธรรม

๑. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางธรรม
๒. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน
๓. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน
๔. เพื่อส่งเสริมในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

กิจกรรมของสถาบันบันถือธรรม

๑. โครงการ เด็กตีของสังคม เรียนทุกวันเสาร์ ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
๒. โครงการ พนพะ พนธรรม ทุกวันเสาร์ ๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.
๓. โครงการ มอบทุนการศึกษา แก่เด็กผู้ยากไร้และประพฤติดี
๔. โครงการ อยู่กันด้วยความรัก ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ให้ยากทั้งกายและใจ

สถาบันบันถือธรรม ได้รับการสนับสนุนจากธรรมสก้า และศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนา ท่านที่
เข้าร่วมโครงการทั่ง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ติดต่อสอบถามได้ที่
๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี เชคทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๗๐ โทรศพท์ : (๐๒) ๔๔๑๑๕๓๕

หนังสือ

ชีวิต การงาน หลักธรรม

ของ “ท่านปัญญาณทวิกาขุ” เล่มนี้จัดพิมพ์เพื่อเป็นที่ระลึก และ เกิดทุนพระธรรม ในวาระที่ท่านเจ้าคุณพระพรหมมังคลาจารย์ (หลวงป่อปัญญาณทะ) ในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ซึ่งได้รับความ ประวัติ ผลงาน และ หลักธรรม โดยแบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ...

ภาคชีวิต ...

เป็นประวัติที่ท่านเมตตาเล่าไว้ให้ญาติโยมฟัง เป็นชีวิตอย่างที่ นำ้อศจรรย์ใจ ว่าทำไมท่านจึงสร้างคน และสร้างงานได้ขนาดนี้ เป็นการเรียนเรียงผลงานที่ท่านได้สร้างขึ้น พร้อมทั้งฝ่าฟัน อุปสรรคต่างๆ ที่ได้ประสบและเผชิญมาบ้างเกิดผลสำเร็จเป็น รูปธรรม และ นามธรรมอย่างมากมาย

ภาคผลงาน ...

รวมรวมพระเทศนา และปาฐกถา ครั้งที่สำคัญที่สุดได้แก่ พระธรรม เทคนาน้ำพระที่นั่ง และที่ล้าน อโศกวัดมหาธาตุ และอื่นๆ

ภาคหลักธรรม ...

รวมรวมพระคุณทุกทำนิที่สัมผัสนุนและอุปถัมภ์การจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้

ISBN : 978-974-09-2896-6

9 789740 928966

จำนวน ๑๐๐ บาน

WWW.THAMMASAPA.COM

ธรรมสภา และ สถาบันบันลือธรรม

ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่สัมผัสนุนและอุปถัมภ์การจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ โปรดช่วยกันรักษาธรรมชั้นนี้ไว้ให้มีอายุยืนนานนับ ๑๐๐ ปี เพื่อเป็นประทีปสองทางชีวิตแก่นุชนรุ่นหลัง ธรรมสภាឣัดพิมพ์เผยแพร่ เป็นอาจารย์บูชา เอกฤคตเป็นกำไร ตามรอยการเผยแพร่องธรรมทานมูลนิธิ

